

सत्यमेव जयते

महाराष्ट्र शासन

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०१४-२०१५

आदिवासी विकास विभाग

(आदिवासी उपयोजना क्षेत्र व आदिवासी उपयोजना बाहेरील क्षेत्र)

मध्यवर्ती कारागृह मुद्रणालय, नागपूर

२०१४

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

२०१४-२०१५

आदिवासी विकास विभाग

(आदिवासी उपयोजना क्षेत्र व आदिवासी उपयोजना बाहेरील क्षेत्र)

अनुक्रमणिका

(आदिवासी उपयोजना क्षेत्र)

	पृष्ठ क्रमांक
१. आदिवासी विकास विभाग	१
२. महा लेखापाल अहवाल	२१
३. आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक	२२
४. आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे	८७
५. आदिवासी विकास महामंडळ	९६
६. क्रिडा व युवक सेवा	९९
७. शालेय शिक्षण विभाग	१०१
८. कृषी व पदुम् विभाग—	
कृषी	११८
पशुसंवर्धन	१२३
फलोत्पादन	१३०
मत्स्यव्यवसाय	१३३
९. पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभाग (महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण)	१४०
भूजल सर्वेक्षण	१४१
१०. उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग	१४४
११. रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग (सेवायोजन संचालक)	१८४
१२. सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग	१८७
१३. महसूल व वन विभाग	१९७
१४. उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग—	
विद्युत विकास (आदिवासी उपयोजना)	२१४
उद्योग संचालनालय महाराष्ट्र राज्य, मुंबई	२१६
१५. नगर विकास विभाग	२१९
१६. सार्वजनिक बांधकाम विभाग	२२२
१७. महिला व बालविकास विभाग एकात्मिक बालविकास सेवा योजना (आदिवासी)	२३५
१८. जलसंपदा विभाग	२५०
१९. सार्वजनिक आरोग्य विभाग	२७०
नवसंजीवन योजना	३१०
२०. ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग—	
स्वर्णजयंती योजना	३१४
मृदसंधारण	३२१
सामाजिक वनीकरण	३२६

19

आदिवासी विकास विभाग
कार्यक्रम अंदाजपत्रक
जनजाती क्षेत्र उपयोजना, २०१३-२०१४

प्रास्ताविक-

२०११ च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्राची एकूण लोकसंख्या ११.२३ कोटी इतकी असून, त्यापैकी आदिवासींची लोकसंख्या १०५.१० लक्ष इतकी आहे. ही राज्याच्या लोकसंख्येच्या ९.४ टक्के इतकी आहे. महाराष्ट्रातील अनुसूचित जमातीचे यादीत एकूण ४५ आदिवासी जमातींचा समावेश असून, त्यातील प्रमुख जमाती भिल्ल, महादेव कोळी, परधान, डोंगर कोळी, राजगोंड, वारली, कोकणा, ठाकूर, ठाकर, काथोडी कोळी, मल्हार, आंध, कोरकू, धाणका ह्या आहेत.

समाजातील कमकुवत घटकांपैकी आदिवासी घटक अत्यंत दुर्बल असून, भारतीय घटनेच्या कलम ४६ खाली समाजाच्या दुर्बल घटकांच्या आणि विशेषतः अनुसूचित जाती, जमाती यांच्या शैक्षणिक, सामाजिक व आर्थिक हितसंबंधाकडे विशेष लक्ष देऊन त्यांचा विकास करण्याकरिता आणि त्यांना सामाजिक अन्याय आणि सर्व प्रकारचे शोषण यापासून संरक्षण देण्यास शासन कटीबद्ध आहे. त्याप्रमाणे आदिवासी क्षेत्राचा तसेच या क्षेत्रामध्ये राहणाऱ्या आदिवासींचा सर्वांगीण विकास करण्यासाठी केंद्र शासनाने केलेल्या सूचना व मार्गदर्शक तत्वे यानुसार राज्य शासनाने आदिवासींसाठी एक स्वतंत्र जनजाती क्षेत्र उपयोजना सन १९७५-७६ मध्ये तयार केली व त्याची अंमलबजावणी १ एप्रिल १९७६ पासून सुरु केली. या आदिवासी उपयोजनेमध्ये महाराष्ट्रातील १५ जिल्ह्यातील ६८ तालुक्यांमध्ये ६,९६२ गावे व १२ शहरे यांचा समावेश आहे. त्याशिवाय आदिवासी लोकसंख्या असलेल्या लहान लहान भागांची नोंद करून ज्या गावात ५० टक्क्यांहून अधिक आदिवासी लोकसंख्या आहे अशा गावांचा समूह तयार करून त्या समूहातील आदिवासींचा विकास करण्याच्या दृष्टीने ४३ सुधारित क्षेत्र विकास गट (माडा) व २४ लघु सुधारित क्षेत्र विकास गट (मिनीमाडा) केंद्र शासनाच्या संमतीने मंजूर करण्यात आले.

आदिवासी उपयोजनेसाठी नियत व्यय

आदिवासी उपयोजनेची मूळ उद्दिष्टे प्रत्यक्षात साध्य होत आहेत किंवा नाहीत, होत नसल्यास का नाहीत व तो साध्य होण्यासाठी सध्याच्या पद्धतीत बदल घडवून आणण्यासाठी शासनाला योग्य शिफारसी करण्यासाठी माजी मुख्य सचिव, व नियोजन मंडळाचे सदस्य श्री. सुकथनकर यांचे अध्यक्षतेखाली तज्ञ सभासदांची एक उपसमिती नेमली होती. या समितीने आपल्या अहवालाद्वारे आदिवासी उपयोजना राबविण्याच्या कार्यप्रणालीत जे आमूलाग्र बदल सुचविले व शिफारशी सुचविल्या, त्या शासनाने स्वीकृत करून त्यानुसार १९९३-९४ पासून राज्याची वार्षिक आदिवासी उपयोजना स्वतंत्रपणे तयार केली जात आहे. आदिवासी विकास विभागाने २०१४-२०१५ साठी आदिवासी उपयोजनेचे पुस्तक तयार केले असून ते स्वतंत्ररीत्या सादर केले जात आहे. त्यामध्ये आदिवासी उपयोजनेची विस्तृत माहिती समाविष्ट आहे. २०१४-२०१५ ची आदिवासी उपयोजनेसाठी नियोजन विभागाने रु. ४८१४.९२ कोटी एवढा अर्थसंकल्पीत होणारा नियतव्यय निश्चित करून दिलेला आहे.

आदिवासी उपयोजनेसाठी विशेष केंद्रीय सहाय्य (Special Central Assistance to Tribal Sub Plan)

आदिवासी क्षेत्राच्या पायाभूत विकासासाठी राबविण्यात येणाऱ्या योजनांना पूरक निधी म्हणून केंद्र शासनाकडून दरवर्षी महाराष्ट्र शासनास विशेष केंद्रीय सहाय्य प्राप्त होते. १० व्या पंचवार्षिक योजनेच्या कालावधीपासून केंद्र शासनाकडून मिळालेले विशेष केंद्रीय सहाय्य व झालेला खर्च पुढीलप्रमाणे आहे:-

वर्ष	मंजूर रक्कम	खर्च झालेली रक्कम
२००६-२००७	३८८८.००	३८८८.००
२००७-२००८	४२९३.००	४२९३.००
२००८-२००९	२५००.००	२५००.००
२००९-२०१०	८९५.९९	८९५.९९
२०१०-२०११	५७९६.००	५७९६.००
प्रोत्साहनात्मक अनुदान	९००.००	९००.००
२०११-२०१२	७०५५.९३	७०५५.९३
२०१२-२०१३	-	-
२०१३-२०१४	७७२८.००	-

(रु. लाखात)

एखाद्या वर्षी मंजूर करण्यात आलेला निधी पूर्णपणे खर्च न झाल्यास त्यापैकी उर्वरित निधी पुढील वर्षी वापरण्यात येतो.

भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद क्र. २७५ (१) अनुसार प्राप्त होणारे केंद्रीय सहाय्य

भारतीय संविधानाच्या अनुच्छेद २७५ (१) मधील तरतुदीनुसार दरवर्षी केंद्र शासनाकडून विशेष सहाय्य प्राप्त होते. आदिवासी क्षेत्राच्या पायाभूत विकासाच्या योजनांवर खर्च करण्यात येतो. केंद्र शासनाकडून १० व्या पंचवार्षिक योजनेपासून महाराष्ट्र शासनास वेळोवेळी प्राप्त झालेल्या केंद्रीय सहाय्यातून पुढीलप्रमाणे खर्च करण्यात आला आहे:

वर्ष	मंजूर रक्कम	खर्च झालेली रक्कम
२००६-२००७	२५०८.३५	२५०८.३५
२००७-२००८	३६१०.३१	३६१०.३१
२००८-२००९	२४४१.४६	२४४१.४६
२००९-२०१०	२०००.००	२०००.००
२०१०-२०११	९४४२.००	९४४२.००
२०११-२०१२	१०८०५.००	१०८०५.००
२०१२-२०१३	२९११.००	२९११.००
२०१३-२०१४	१२४८९.००	-

(खर्चाची कार्यवाही सुरु आहे)

आदिवासी क्षेत्रातील प्रशासकीय यंत्रणा बळकट करण्याच्या दृष्टीनेही हा निधी वापरता येतो.

आदिम जमातीच्या विकासाच्या योजना

आदिम जमातीच्या विकासाच्या विविध योजना राबविण्यात येत असून त्यासाठी केंद्र शासनाकडून दरवर्षी निधी प्राप्त होतो. १० व्या पंचवार्षिक योजनेच्या कालावधीपासून केंद्र शासनाकडून मिळालेले यासंबंधीत केंद्रीय अर्थसहाय्य व झालेला खर्च पुढीलप्रमाणे आहे:— (रु. लाखात)

वर्ष	मंजूर रक्कम	खर्च झालेली रक्कम
२००६-२००७	४४०.६०	४४०.६०
२००७-२००८	४९७.००	४९७.००
२००८-२००९	२००७.९८	२००७.९८
२००९-२०१०	२००७.९८	२००७.९८
२०१०-२०११	२००७.९८	...
२०११-२०१२
२०१२-२०१३
२०१३-२०१४	२६१०.००	... (खर्चाची कार्यवाही सुरु आहे)

आदिवासी विकास विभागाच्या महत्त्वाच्या योजना

शासकीय आश्रमशाळा:— राज्यात एकूण ५५२ शासकीय आश्रमशाळा कार्यरत आहेत. आदिवासी उपयोजना क्षेत्रामध्ये ४२९ व आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेर १२३ शाळा आहेत. (या शाळांपैकी ४०७ शासकीय आश्रमशाळेची पोस्ट बेसिक आश्रमशाळेत श्रेणीवाद करण्यात आली आहे. केंद्र शासनाच्या निवासी शाळा योजनेनुसार पहिल्या टप्प्यात सन २०००-२००१ या शैक्षणिक वर्षापासून अप्पर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे, नाशिक, अमरावती व नागपूर यांच्या कार्यक्षेत्रात प्रत्येकी १ याप्रमाणे ४ निवासी शाळा सुरु करण्यात आल्या आहेत). या शासकीय आश्रम शाळेमध्ये २०११-२०१२ या वर्षी एकूण २,०७,५०३ विद्यार्थी असून त्यापैकी मुलांची संख्या १,०८,८१३ व मुलींची संख्या ९८,६९० एवढी आहे. २०१२-२०१३ वर्षी शासकीय माध्यमिक शाळेतील परीक्षेचा निकाल ८४.७७ टक्के लागला आहे. वरील ५५२ आश्रमशाळांपैकी ४२४ पोस्ट बेसिक आश्रमशाळांमध्ये इयत्ता ११ वी व १२ वी चे कला व विज्ञान शाखेचे वर्ग सुरु करण्यात आलेले आहेत. ५५२ आश्रमशाळांपैकी २८६ इमारतीचे टप्पा १ चे बांधकाम व ११० इमारतीच्या टप्पा २ चे बांधकाम पूर्ण झालेले आहे. ५२ इमारतीचे टप्पा १ चे बांधकाम व ४१ इमारतीचे टप्पा २ चे बांधकामे प्रगतीपथावर आहेत.

राज्यात प्राथमिक शिक्षणाचे सार्वत्रिकीकरण करणे व दर्जा उंचावणे या कार्यक्रमांतर्गत आदिवासी शासकीय आश्रमशाळा व अनुदानित आश्रमशाळांमधील राबवावयाच्या कृती कार्यक्रमांतर्गत केंद्रीय आश्रमशाळा स्थापन करण्यात आल्या आहेत. राज्यात शासकीय एकूण ५५२ आश्रमशाळा कार्यरत असून दर पांच आश्रमशाळांतून एक केंद्रीय आश्रमशाळा निवडण्यात आली आहे. याप्रमाणे एकूण ११४ केंद्रीय आश्रमशाळा स्थापन करण्यात आल्या आहेत. या केंद्रीय आश्रमशाळांद्वारे समुहातील आश्रमशाळांचे शैक्षणिक प्रशासन आणि संनियंत्रण करण्यात येते. याकरिता प्रत्येक शासकीय केंद्रीय आश्रमशाळेत स्वतंत्र प्रशिक्षित पदवीधर केंद्र प्रमुखाचे एक पद निर्माण करण्यात आले आहे.

शासकीय वसतीगृहे:— राज्यातील आदिवासी विद्यार्थ्यांची तसेच मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची शिक्षणाची सोय व्हावी आणि त्यांना माध्यमिक व महाविद्यालयीन शिक्षण घेण्यास प्रोत्साहन मिळावे म्हणून तालुका, जिल्हा व विभागीय स्तरावर वसतीगृहे सुरु करण्यात आलेली आहेत. या वसतिगृहातून मोफत भोजन व राहण्याची सोय केली जाते. तसेच इतर सर्व सवलती दिल्या जातात. या विभागाकडून सन २०१२-२०१३ या वर्षापर्यंत ४८२ वसतिगृहे चालविण्यात येत असून, त्यापैकी २०३ वसतिगृहे खास मुलींसाठी व उर्वरित २७९ वसतिगृहे मुलांसाठी आहेत. जिल्हा व तालुका स्तरावरील वसतिगृहात माध्यमिक शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी १० टक्के, कनिष्ठ महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी २५ टक्के आणि उच्च माध्यमिक शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी ६५ टक्के प्रमाणात प्रवेश दिला जातो. तसेच विभागीय स्तरावरील वसतिगृहात कनिष्ठ महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी २० टक्के आणि उच्च महाविद्यालयात शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी ८० टक्के या प्रमाणात प्रवेश देण्यात येतो.

या विभागामार्फत चालविण्यात येत असलेल्या ४८२ वसतिगृहातून एकूण ४४४२७ प्रवेशीत विद्यार्थी या योजनेचा लाभ घेत आहेत.

मागासवर्गीयांसाठी गृहनिर्माण योजना :-आदिवासींच्या पंजीबद्ध गृहनिर्माण सहकारी संस्थांना घरे बांधण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य सहकारी गृहनिर्माण वित्त मंडळामार्फत ५० टक्के रक्कम कर्ज म्हणून दिली जाते आणि ३० टक्के रक्कम राज्य शासनाकडून अनुदान म्हणून दिली जाते. उरलेली २० टक्के रक्कम ही लाभार्थी सहकारी संस्थेने स्वतः भरावयाची असते. सदर योजना ही गरीब आदिवासी कुटुंबांना निवास देण्याच्या दृष्टीने अत्यंत उपयुक्त आहे. (गृहनिर्माण सहकारी संस्था) २०१३-२०१४ च्या वार्षिक आदिवासी उपयोजनेत रु. ०.३५ लक्ष नियत व्यय निर्धारित करण्यात आला आहे.

न्युक्लिअस बजेट योजना :-महाराष्ट्र राज्यात निरनिराळ्या क्षेत्रात राहणाऱ्या विविध आदिवासी जमातीच्या विकासाच्या प्रगतीमध्ये ठिकठिकाणी तफावत आहे. त्यामुळे प्रत्येक क्षेत्रातील विकास कार्यक्रमाच्या गरजाही भिन्न आहेत. प्रत्येक प्रकल्प क्षेत्रातील भौगोलिक परिस्थिती आणि नैसर्गिक साधनसंपत्तीमधील विपुलता, अथवा त्रुटी भिन्न असल्यामुळे ठराविक साच्याचे कार्यक्रम सर्वच प्रकल्प क्षेत्रात आदिवासी विकासाच्या दृष्टीने उपयुक्त ठरू शकणार नाहीत. आदिवासी विकास कार्यक्रमाच्या योजनांमध्ये स्थलकालानुरूप लवचिकता व अभिनवता आणणे अत्यंत गरजेचे आहे. त्यासाठी आदिवासी विकासाच्या दृष्टीने सुयोग्य अशा विविध कार्यक्रमांना स्थानिक पातळीवर मंजुरीचे अधिकार प्रदान करून सदर कार्यक्रम तातडीने कार्यान्वित करता यावेत या उद्देशाने न्युक्लिअस बजेट (Nucleus Budget) ही योजना शासनातर्फे सन १९८१-८२ या वर्षापासून राबविली जात आहे.

प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प ह्यांचेमार्फत आणि अपर आयुक्त, आदिवासी विकास यांच्या नियंत्रणाखाली राबविण्यात येणाऱ्या न्युक्लिअस बजेट मधील योजनांमध्ये लाभार्थींना कर्ज देणे अपेक्षित नाही, न्युक्लिअस बजेट योजनेतर्गत ध्यावयाच्या योजनांबाबत फार मोठ्या प्रमाणावर मुभा असली तरी या योजनेचा खरा उद्देश लक्षात घेऊन योजनांचे खाली दर्शविल्याप्रमाणे ३ प्रमुख गट पाडण्यात आले आहेत.

(अ) उत्पन्न निर्मितीच्या किंवा वाढीच्या योजना,

(ब) प्रशिक्षणाच्या योजना.

(क) मानवी साधनसंपत्तीच्या विकासाच्या योजना,

न्युक्लिअस बजेट योजनेतर्गत प्रत्येक आदिवासी व्यक्तीस/कुटुंबास लाभार्थी आर्थिक मर्यादा रु. ५०,००० असेल या योजनेतर्गत २ किंवा ३ किंवा त्यापेक्षा अधिक आदिवासी लाभार्थी एकत्र आले तर सामूहिक प्रकल्प/कार्यक्रम सुद्धा मंजूर करता येतात परंतु अशा प्रकल्पात/कार्यक्रमात प्रत्येकी लाभार्थी मर्यादा ही रु. ७,५०,००० च राहिल.

उपरोक्त उल्लेख केलेल्या (अ) गटात उत्पन्न निर्मिती अथवा वाढीच्या योजना याखाली ध्यावयाचे अर्थसहाय्य देतांना अनुदानाची मर्यादा खालील प्रमाणे आहे:-

(१) सर्वसाधारण आदिवासी लाभार्थी ८५ टक्के,

(२) आदिम जमातीचे लाभार्थी १०० टक्के,

अशा उत्पन्न निर्मिती अथवा वाढीच्या योजना अनुदानाच्या कामाव्यतिरिक्त उरलेली रक्कम ही लाभार्थ्यांने स्वतःची वर्गणी म्हणून भरावयाची आहे.

न्युक्लिअस बजेट योजनेतर्गत कार्यक्रम मंजूरीचे वित्तीय अधिकार खालील प्रमाणे आहेत:-

अ. क्र.	लाभार्थी/योजना	कमाल मर्यादा (रुपये)	मंजूरी देणारे सक्षम अधिकारी
१.	वैयक्तिक किंवा सामूहिक लाभार्थ्यांच्या योजना (प्रत्येकी रु. ५०,००० च्या अटीस अधीन राहून).	५,००,०००	प्रकल्प अधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील निर्देशन समिती.
२.	वैयक्तिक किंवा सामूहिक लाभार्थ्यांच्या योजना (प्रत्येकी रु. ५०,००० च्या अटीस अधीन राहून):	२०,००,०००	अपर आयुक्त, आ. वि. यांच्या अध्यक्षतेखालील निर्देशन समिती.
३.	रु. २०,००,००० पेक्षा जास्त रकमेच्या सामूहिक योजना (प्रत्येकी रु. ५०,००० या अटीस अधीन राहून).	४०,००,०००	आयुक्त, आदिवासी विकास
४.	रु. ४०,००,००० पेक्षा जास्त खर्चाच्या सामूहिक योजना (प्रत्येकी रु. ५०,००० या अटीस अधीन राहून).	...	सचिव, आदिवासी विकास

निर्देश समिती:-प्रकल्प क्रमांक १ करिता निर्देश समितीची स्थापना करण्यात आलेली आहे.

सन २००२-०३ करिता रु. ५८६.४८ लाख व सन २००३-०४ करिता रु. ५८५.४० लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन १९९७-९८ करिता एकूण रु. ८२०.९८ लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन १९९८-९९ करिता एकूण रु. ६७९.०० लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन १९९९-२००० करिता एकूण रु. ८५९.८८ लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन २०००-२००१ करिता एकूण रु. ८०५.३७ लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन २००१-२००२ करिता एकूण रु. ८००.०० लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन २००४-०५ करिता रु. ५००.०० लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन २००५-०६ करिता एकूण रु. ८००.०० लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन २००६-०७ करिता २९००.०० लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन २००७-०८ या वर्षासाठी रु. ३०००.९८ लाख इतकी तरतूद करण्यात आली होती. सन २००८-०९ साठी ३०००.०० लाख सन २००९-२०१० साठी ३०००.०० लाख तरतूद करण्यात आली होती. सन २०१०-२०११ साठी ३५००.०० लाख तरतूद करण्यात आली होती. सन २०११-२०१२ साठी ३५००.०० लाख तरतूद करण्यात आली होती. सन २०१२-२०१३ साठी ४५००.०० लाख तरतूद करण्यात आली होती. सन २०१३-२०१४ करिता ५०००.०० लाख तरतूद करण्यात आली आहे. सन २०१४-२०१५ करिता ५,५०० लाख तरतूद करण्यात आली आहे.

आदिवासी शेतकऱ्यांना वीज पंप/तेल पंप पुरविण्याची योजना :-या योजनेसाठी आदिवासी शेतकऱ्यांना विद्युतपंप व तेलपंप पुरविण्यात येतात. ही योजना सन १९७३-७४ पासून राबविण्यात आली आहे. ज्या आदिवासी शेतकऱ्यांकडे किमान ६० आर. (दीड एकर) व कमाल ६ हेक्टर (१६ एकर) लागवडी योग्य जमीन आहे, असे आदिवासी शेतकरी या योजनेचा लाभ घेण्यास पात्र आहेत. तथापि, विहिरी किंवा इतर स्रोतातून कमीत कमी ६ महिने तरी पुरेसे पाणी उपलब्ध झाले पाहिजे. तसेच वीजपंप/मिळण्याकरिता शेताजवळ वीजेची लाईन गेलेली असली पाहिजे. ज्यांना वीज पुरवठ्याची सोय उपलब्ध नाही अशांना तेलपंपाचा फायदा घेता येतो. तसेच विहित शेतजमीन मर्यादपेक्षा कमी जमीन आहे असे २ किंवा ३ शेतकरी एकत्रितरित्या या योजनेचा फायदा घेऊ शकतात.

सन २०१३-२०१४ करिता तेलपंपासाठी रु. १८८६.२९ लक्ष व विद्युतपंपाकरिता रु. २२३.५० लक्ष इतका नियतव्यय निर्धारित केला आहे.

आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालयातील पदे व पदांची वेतनश्रेणी दर्शविणारा तक्ता

पदनाम	वेतनश्रेणी		एकूण पदे	
	(पे बॅण्ड)	रुपये (ग्रेड वेतन)	२०११-२०१२	२०१२-२०१३
१. प्रधान सचिव	३७,४००-६७,०००	१२,०००	१	...
२. सहसचिव/उपसचिव	१५,६००-३९,१००	७,६००	४	...
३. अवर सचिव	१५,६००-३९,१००	६,६००	४	...
४. कक्ष अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	१७	...
५. लेखा अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	१	...
६. सहायक	९,३००-३४,८००	४,३००	३३	...
७. उच्च श्रेणी लघुलेखक	९,३००-३४,८००	४,३००	७	...
८. निम्न श्रेणी लघुलेखक	९,३००-३४,८००	४,३००	७	...
९. लघु टंकलेखक	५,२००-२०,२००	२,४००	१	...
१०. लिपिक टंकलेखक	५,२००-२०,२००	१,९००	४०	...
११. वाहन चालक	वरीलप्रमाणे		२	...
१२. शिपाई	४,४४०-७,४४०	१,३००	१७	...
			१३४	...

प्रपत्र-२

पर्सनल समरी

	३१-३-२०१२ अखेर एकूण पदे			३१-३-२०१३ अखेर अंदाजित एकूण पदे		
	स्थायी	अस्थायी	एकूण	स्थायी	अस्थायी	एकूण
१. टेक्निकल- राजपत्रित
अराजपत्रित
एकूण
२. नॉन-टेक्निकल- राजपत्रित	२२	५	२७	२२	५	२७
अराजपत्रित	८८	१९	१०७	८८	१९	१०७
एकूण	११०	२४	१३४	११०	२४	१३४
३. एकूण १ व २ राजपत्रित	२२	५	२७	२२	५	२७
अराजपत्रित	८८	१९	१०७	८८	१९	१०७
एकूण	११०	२४	१३४	११०	२४	१३४

तक्ता अ

STATEMENT 'A'

आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत मुख्य लेखाशीर्षनिहाय अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१४-२०१५
Statement showing the Major Headwise details of Budget Estimates, 2014-2015 under Budget Programmewise

(रुपये हजारांमध्ये)
(Rs. in thousand)

विभागाचे नाव Name of Department	कार्यक्रम Programme	प्रत्यक्ष रकमा, २०१२-२०१३ Actuals, 2012-2013			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४ Budget Estimates, 2013-2014			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४ Revised Estimates, 2013-2014			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५ Budget Estimates, 2014-2015		
		योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	२०४८, ऋण कमी करणे किंवा ऋण प्रतिबंधन यासाठी विनियोजन 2048, Appropriation for reduction... or a avoidance of Debt.												
आदिवासी विकास विभाग Tribal Development Department													
	२०४९, व्याज प्रदान 2049, Interest payment	15,14,68	...	15,14,68	26,84,34	...	26,84,34	27,26,98	...	27,26,98	30,95,87	...	30,95,87
	२२५१, सामाजिक सेवा 2251, Secretariat Soc.	5,63,74	...	5,63,74	6,53,34	1	6,53,35	5,56,83	1	5,56,84	6,39,20	1	6,39,21
Services.													
आदिवासी विकास विभाग Tribal Development Department													
सार्वजनिक बांधकाम विभाग Public Works Department													
शालेय शिक्षण विभाग School Education Department	२२०२, शिक्षण 2202, General Education		40,60,96	40,60,94		49,03,93	49,03,93		42,67,82	42,67,82		36,79,72	36,79,72
उच्च व तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग Higher Technical Education & Employment Department	२२०३, तांत्रिक शिक्षण 2203, Technical Education		1,32,69	1,32,69		2,76,50	2,76,50		2,88,96	2,88,96		4,12,63	4,12,63
समाजकल्याण, सांस्कृतिक कार्य व क्रीडा विभाग Social Welfare, Cultural Affairs	२२०४, क्रीडा व युवक सेवा 2204, Sports and Youth Services.		12,24,34	12,24,34		17,19,66	17,19,66		17,19,66	17,19,66		9,24,19	9,24,19
	२२०५, कला व सांस्कृतिक 2205, Art & Culture												

तक्ता अ-(चालू)

STATEMENT 'A'-(contd.)

आदिवासी उपयोजनेअंतर्गत मुख्य लेखाशीर्षनिहाय अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१४-२०१५
Statement showing the Major Headwise details of Budget Estimates, 2014-2015 under Budget Programmewise

(रुपये हजारोंमध्ये)
(Rs. in thousand)

विभागाचे नाव Name of Department	कार्यक्रम Programme	प्रत्यक्ष रकमा, २०१२-२०१३ Actuals, 2012-2013			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४ Budget Estimates, 2013-2014			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४ Revised Estimates, 2013-2014			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५ Budget Estimates, 2014-2015		
		योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Agri. and A. D. F. Department	2401, Crop Husbandry	...	72,88,14	72,88,14	...	79,03,10	79,03,10	...	78,28,10	78,28,10	...	82,61,84	82,61,84
ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग	२४०२, मृद व जलसंधारण
R. D. & W. R. Department	2402, Soil and Water Conservation
	२४०३, पशुसंवर्धन	...	18,10,73	18,10,73	...	25,47,56	25,47,56	...	23,13,13	23,13,13	...	29,20,01	29,20,01
	2403, Animal Husbandry
	२४०४, दुग्धव्यवसाय विकास
	2404, Dairy Development
	२४०५, मत्स्यव्यवसाय	...	31,79	31,79	...	69,99	69,99	...	69,99	69,99	...	68,25	68,25
	2405, Fisheries
महसूल व वन विभाग	२४०६, वनीकरण व वन्यजीवन	...	61,15,19	61,15,19	...	53,50,73	53,50,73	...	84,09,57	84,09,57	...	83,95,68	83,95,68
Revenue and Forests Dept.	2406, Forestry and Wildlife
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास, मत्स्यव्यवसाय विभाग	२४१५, कृषीविषयक संशोधन व शिक्षण
Agri. and A. D., F. Department	2415, Agri. Research & Education
सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग	२४२५, सहकार	...	1,29,52,54	1,29,52,54	...	70,47,08	70,47,08	...	47,51,08	47,51,08	...	29,67,78	29,67,78
Co-operation and Textile Department	2425, Co-operation
	२५०१, ग्रामविकास कार्यक्रम	...	18,17,55	18,17,55	...	28,98,64	28,98,64	...	24,63,34	24,63,34	...	16,69,46	16,69,46
	2501, Programme for Rural Development.
	२५०५, ग्रामीण रोजगार	...	2,36,22,31	2,36,22,31	...	2,48,87,95	2,48,87,95	...	3,04,87,95	3,04,87,95	...	1,90,52,57	1,90,52,57
	2505, Rural Employment
ग्रामविकास व जलसंधारण वि.	२५०६, जमीन सुधारणा
R.D. & W.R., Department	2506, Land Reforms
	२५१५, इतर ग्रामविकास कार्यक्रम
	2515, Other Rural Dev. Programme...
	२५५१, डोंगराळ क्षेत्र
	2551, Hill Areas

7

१३

तक्ता अ-(चालू)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	२७०२, लघु पाटबंधारे 2702, Minor Irrigation	...	1,11,58,49	1,11,58,49	...	1,10,92,81	1,10,92,81	...	1,10,82,81	1,10,82,81	...	1,35,62,08	1,35,62,08
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग २८०१, वीज I. E. & L. Department	2801. Power	...	59,46,93	59,46,93	...	76,14,06	76,14,06	...	76,14,06	76,14,06	...	85,51,70	85,51,70
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग २८१०, ऊर्जेची अपारंपारिक साधने Industries, Energy and Labour Department.	2810, Non-Conventional Sources... of energy.	...	3,32,00	3,32,00	...	5,00,00	5,00,00	...	7,56,00	7,56,00	...	5,00,00	5,00,00
	२८५१, ग्रामोद्योग व लघु उद्योग 2851, Village and Small Industries.	...	30,63	30,63	...	64,60	64,60	...	64,60	64,60	...	49,42	49,42
	२८५२, उद्योग 2852, Industries
सार्वजनिक बांधकाम विभाग Public Works Department	३०५४, मार्ग व पूल 3054, Road and Bridges	...	82,68,02	82,68,02	...	97,48,29	97,48,29	...	97,48,29	97,48,29	...	1,09,98,82	1,09,98,82
सार्वजनिक बांधकाम विभाग Public Works Department	४०५९, सार्वजनिक बांधकामावरील भांडवली खर्च 4059. Capital Outlay on Public Works	...	4,26,51	4,26,51	...	10,00,00	10,00,00	...	8,00,01	8,00,01	...	10,00,00	10,00,00
उच्च, तंत्रशिक्षण आणि सेवायोजन विभाग Higher, Tech. Edn. and Employment Department.	४२०२, शिक्षण क्रीडा कला व सांस्कृतिक कार्य यावरील भांडवली खर्च/ महसूली खर्च 4202. Capital Outlay on Edn., Sports, Arts and Culture.	...	73,04	73,04	...	1,91,95	1,91,95	...	1,91,95	1,91,95	...	14,88,49	14,88,49
सार्वजनिक आरोग्य विभाग Public Health Department	४२१०, वैद्यकीय व सार्वजनिक आरोग्यावरील भांडवली खर्च/महसूली खर्च 4210, Capital Outlay on Medical and Public Health	...	2,33,09	2,33,09	...	56,74,34	56,74,34	...	56,74,34	56,74,34	...	58,20,83	58,20,83
आदिवासी विकास विभाग Tribal Development Dept.	४२२५, अनुसूचित जाती/जमाती व इतर मागासवर्ग यावरील भांडवली खर्च/ महसूली खर्च 4225. Capital Outlay on Welfare of SC/ST and OBC.	...	1,67,24,68	1,67,24,68	...	5,01,38,22	5,01,38,22	...	4,82,06,00	4,82,06,00	...	1045,23,42	1045,23,42
	४२५०, इतर सामाजिक व सामुहिक सेवा यावरील भांडवली खर्च 4250. Capital Outlay on Other Social and Community Services.	...	12,46,89	12,46,89	...	13,79,13	13,79,13	...	13,79,13	13,79,13	...	18,31,4	18,31,04

तक्ता अ-(चालू)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग Co-operation and Textile Department.	४४२५, सहकारावरील भांडवली खर्च 4425, Capital Outlay on Co-operation	12,02,55	12,02,55	...	20,10,70	20,10,70	...	16,10,71	16,10,71	...	26,83,55	26,83,55	
आदिवासी विकास विभाग Tribal Development Dept.													
पाटबंधारे विभाग Irrigation Department	४७०१, मोठे व मध्यम पाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च 4701, Capital Outlay on Major and medium Irrigation.	26,63,89	26,63,89	...	20,10,11	20,10,11	...	16,08,09	16,08,09	...	7,70,00	7,70,00	
पाटबंधारे विभाग/ I. D. ग्रा. वि. व ज. विभाग R. D. and W. R. Dept.	४७०२, लघुपाटबंधारे यावरील भांडवली खर्च 4702, Capital Outlay on minor Irrigation.	83,46,68	83,46,68	...	1,02,89,39	1,02,89,39	...	91,78,13	91,78,13	...	91,07,30	91,07,30	
कृषी व पदुम विभाग Agriculture, Animal Husbandry, Dairy Development and Fisheries Department.	४४०१, पीक संवर्धनावरील भांडवली खर्च 4401, Capital Outlay on Crop Husbandry.	6
	४४०२, मृद संधारण यावरील भांडवली खर्च 4402, Capital Outlay on Soil and Water Conservation.	69,24,09	69,24,09	...	52,50,92	52,50,92	...	60,39,72	60,39,72	...	68,81,30	68,81,30	
	४४०३, पशुसंवर्धनावरील भांडवली खर्च 4403, Capital Outlay on Animal Husbandry.	1,74,00	1,74,00	...	1,48,78	1,48,78	...	1,48,78	1,48,78	...	2,14,40	2,14,40	
	४४०४, दुग्धव्यवसाय विकासावरील भांडवली खर्च 4404, Capital Outlay on Dairy Development.	
	४४०५, मत्स्यव्यवसायावरील भांडवली खर्च 4405, Capital Outlay on Fisheries.	61,45	61,45	...	44,52	44,52	...	44,52	44,52	...	51,10	51,10	

तक्ता अ-(चालू)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
महसूल व वन विभाग Revenue and Forests Department.	४४०६, वनीकरण व वन्य जीवन यावरील भांडवली खर्च 4406, Capital Outlay on Forestry and Wild Life.	30,08,85	30,08,85	...	36,33,42	36,33,42	...	36,33,42	36,33,42	...	40,83,75	40,83,75	
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग Industries, Energy and Labour Department.	४८५१, ग्रामोद्योग व लघु उद्योग यावरील भांडवली खर्च 4851, Capital Outlay on Villages and Small Industries.
सार्वजनिक बांधकाम विभाग P. W. Department	५०५४, रस्ते व पूल यावरील भांडवली खर्च 5054, Capital Outlay on Roads and Bridges.	2,87,85,69	2,87,85,69	...	3,44,51,99	3,44,51,99	...	4,73,81,99	4,73,81,99	...	2,55,47,26	2,55,47,26	
गृहनिर्माण व विशेष सहाय्य विभाग Housing and Spl. Assistant Department	६२१६, गृहनिर्माणासाठी कर्जे 6216, Loans for Housing	1,08,00	1,08,00
नगर विकास विभाग Urban Development Department	६२१७, नगर विकासासाठी कर्जे 6217, Loans for Urban Development
आदिवासी विकास विभाग Tribal Development Dept.	६२२५, अनुसूचित जाती/जमाती व इतर मागासवर्ग यांच्या कल्याणासाठी कर्जे 6225, Loans for Welfare of SC/ST's and OBC's	66.20	66,20	...	1,40,33	1,40,33	...	1,40,34	1,40,34	...	8,91,99	8,91,99	
महसूल व वन विभाग Revenue and Forests Dept. सहकार व औद्योगिक विभाग Co-opp. and Textile Dept.													
उद्योग ऊर्जा व कामगार विभाग Industries, Energy and Labour Department.													
	६२५०, इतर सामाजिक सेवांसाठी कर्जे 6250, Loans for Other Services...	29,64	29,64	...	39,85	39,85	...	39,85	39,85	...	43,30	43,30	

तक्ता अ-(चालू)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
आदिवासी विकास विभाग Tribal Development Dept.	६४२५, सहकारासाठी कर्जे 6425, Loans for Co-operative												
सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग Co-opp. and Textile Dept.													
कृषी व प. दु. म. विभाग Agri. & A. D. F. Dept.	६४०१, पीक संवर्धन कर्जे 6401, Loans for Crop Husbandry. ...												
	६४०३, पशुसंवर्धनासाठी कर्जे 6403, Loans for Animal Husbandry. ...												
	६३०५, मत्स्य व्यवसायासाठी कर्जे 6305, Loans for Fisheries												
उद्योग, ऊर्जा आणि कामगार विभाग Industries, Energy and Labour Department	६८०१, वीज प्रकल्पांसाठी कर्जे 6801, Loans for Power Projects. ...												
	६८५१, ग्रामोद्योग व लघु उद्योग यासाठी कर्जे 6851, Loans for Village and Small Industries.		10,22	10,22		12,86	12,86		12,86	12,86		13,95	13,95
	७६१०, शासकीय कर्मचारी इत्यादींना कर्जे 7610, Loans for Govt. Servants etc.	2,38,35		2,38,35		3,95,93	3,95,93		3,95,93	3,95,93		4,69,37	4,69,37
	६००३, राज्य शासनाची देशांतर्गत कर्जे 6003, Internal debt of the State Government.												

तक्ता ब

२०१४-२०१५ आदिवासी उपयोजनेखाली विभागवार केलेल्या तरतुदी दर्शविणारा तक्ता

STATEMENT "B"

Statement showing sectorwise provision under Tribal Sub-Plan during 2014-2015

(रुपये हजारांत)

(Rs. in Thousands)

अनुक्रमांक Serial	सेक्टरचे नाव Name of the Sector	अर्थसंकल्प २०१३-२०१४ Budget Estimates 2013-2014			अर्थसंकल्प २०१४-२०१५ Budget Estimates 2014-2015		
		राज्य योजनांतर्गत योजना State Plan Scheme	केंद्र पुरस्कृत योजना C.S.P.	विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना Spl. C.A.	राज्य योजनांतर्गत योजना State Plan Scheme	केंद्र पुरस्कृत योजना C.S.P.	विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना Spl. C.A.
१	२	३	४	५	६	७	८
1	पीक संवर्धन Crop Husbandry	75,98,99	81,33,84
2	जमीन सुधारणा Land Reforms
3	लघु पाटबंधारे (ग्रा.वि.वि.) Minor Irrigation	1,30,73,31	93,50,49
4	आयाकट Ayacent Development
5	पशु संवर्धन Animal Husbandry	27,05,34	31,05,41
6	दुग्धव्यवसाय विकास Dairy Development	41,79
7	मत्स्यव्यवसाय Fisheries	1,14,51	1,19,35
8	वने Forests	98,08,94	109,45,99
9	महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवनोन्नती अभियान (एकूण ग्रामीण विकास)	22,58,21	9,91,00
10	अवर्षण प्रवण क्षेत्र कार्यक्रम Drought Prone Area Programme	2,00
11	जवाहर रोजगार योजना Jawahar Employment Programme	2,48,47,95	1,90,52,57
12	ग्रामीण स्वच्छता कार्यक्रम Rural Sanitation Programme	5,10,09	4,21,82
13	सहकार Co-operation	7,35,47	6,13,37
14	पाटबंधारे Irrigation (Medium/Major)...	1,04,69,00	1,39,23,47
15	वीज पुरवठा Power Transmission	82,89,06	95,53,20
16	रस्ते व पूल Roads and Bridges	4,47,00,28	5,00,46,08
17	सामान्य शिक्षण General Education	34,30,26	36,99,56

तक्ता ब-चालू

(रुपये हजारांत)

१	२	३	४	५	६	७	८
18	तंत्र शिक्षण Technical Education	...	20,33,84	24,45,35	...
19	सार्वजनिक आरोग्य Medical and Public Health	...	2,44,33,10	2,57,48,63	...
20	जलनिःस्सारण व पाणीपुरवठा Water Supply and Sewerage
21	गृहनिर्माण (म.व.व.वि.) Housing
22	नगर विकास Urban Development	...	10,24,27	16,85,50	...
23	माहिती व प्रसिद्धी Information and Publicity	...	10,02	61,00	...
24	कामगार व कामगार कल्याण Labour and Labour Welfare	...	72,84,75	66,64,15	...
25	मागासवर्गीय कल्याण Welfare and Backward Classes	...	21,85,26,79	26,04,29,07	...
26	पोषक आहार Nutrition	...	38,58,11	24,84,94	...
27	रोजगार हमी योजना Employment Guarantee Scheme
28	सामाजिक वनीकरण Social Forestry	...	30,75,45
29	फलोत्पादन Horticulture Development	...	3,04,11	1,28,00	...
30	क्रिडा Sports	...	17,20,66	9,25,19	...
31	ग्रामीण लघुउद्योग Rural Small Industries	...	1,17,31	1,06,67	...
32	मोठे व मध्यम उद्योग Major & Medium Industries
33	कला व संस्कृती Art & Culture
34	मृद व जलसंधारण Soil and Water Conservation	...	52,50,92	68,81,30	...
35	डोंगरी भागाचा विकास कार्यक्रम Development of Hill Area
36	सामुहिक विकास Community Development	...	8,97,13	6,96,16	...
37	स्थानिक विकास कार्यक्रम Local Development Programme
38	आदर्श गाव योजना Ideal Village Scheme
39	महिला व बाल कल्याण (पोषण) व समिती Women and Child Welfare	...	10,20,74	10,71,55	...
40	पुनर्वसन Rehabilitation

जोडपत्र ड-एक
विभाग : आदिवासी विकास
विवरणपत्र एक
अर्थसंकल्पीय अंदाज, २०१४-२०१५ मधील सुस्पष्ट अर्थसहाय्य

(रुपये लाखांत)

अनुक्रमांक	प्रधान/गौण/उप शीर्ष (अर्थसंकल्पीय अंदाज-भाग दोनमधील पृष्ठ क्रमांक)	योजनेचे नाव	अर्थसंकल्पीय अंदाज		ठळक वैशिष्टे
			योजनांतर्गत	योजनेतर	
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
१	२२१६, गृहनिर्माण पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना— जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना ०३, ग्रामीण गृहनिर्माण १०४, सहकारी गृहनिर्माण संस्था— (०१) मागासवर्गीयांच्या सहकारी गृहनिर्माण संस्थाना वित्तीय सहाय्य. (००) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२१६-०७९७) ४१, सहायक अनुदान.	मागासवर्गीयांच्या सहकारी गृहनिर्माण संस्थाना वित्तीय सहाय्य.	२५	...	गरीब आदिवासी कुटुंबांना निवास देण्याचा उद्देश्याने "मागासवर्गीय (अनु. जमाती) सहकारी गृहनिर्माण योजना" ही योजना राबविली जात आहे. आदिवासींच्या पंजीबद्ध सहकारी गृहनिर्माण संस्थांना महाराष्ट्र राज्य सहकारी गृहनिर्माण वित्त महामंडळाकडून ५० टक्के रक्कम कर्ज म्हणून दिली जाते व ३० टक्के रक्कम राज्य शासनाकडून अनुदान म्हणून दिली जाते. उर्वरित २० टक्के रक्कम ही लाभार्थी सहकारी संस्थेने स्वतः भरावयाची असते. कर्जा- वरील व्याज शासन महामंडळास देते.
२	१०४, सहकारी गृहनिर्माण संस्था (०१) मागासवर्गीयांच्या सहकारी गृहनिर्माण संस्थास आर्थिक सहाय्य. (००) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२१६-०८६८) ४१, सहायक अनुदान.	मागासवर्गीयांच्या सहकारी गृहनिर्माण संस्थाना वित्तीय सहाय्य.	वरीलप्रमाणे
आदिवासी क्षेत्रात ग्रामीण विद्युतीकरण—					
३	२२२५, अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण, पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना, जनजाती क्षेत्र उपयोजना— ०२, अनुसूचित जमातीचे कल्याण १०२, आर्थिक विकास (०१) पंप संच बसविणे—(आदिवासी क्षेत्रात ग्रामीण विद्युतीकरण) ४३, अर्थसहाय्य (०१) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२२५-१४४६) (०१) (०२) विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना (२२२५-१४५५)	आदिवासी शेतकऱ्यांना विद्युतपंप पुरविणे	१,५७,००	...	आदिवासी शेतकऱ्यांची आर्थिक स्थिती सुधारावी म्हणून त्यांना विद्युतपंप व तेल इंजिन पुरविण्याची योजना शासन राबवित आहे. या योजनेखाली २ ते १० एकर जमीन धारण करणाऱ्या आदिवासी लाभार्थींना फक्त रु. २५० व १० ते १६ एकरपर्यन्त जमीन धारण करणाऱ्या आदिवासी लाभार्थींना फक्त रु. ५०० इतकीच रक्कम भरावी लागते.

विवरणपत्र एक—चालू

(रुपये लाखांत)

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
४	१०२, आर्थिक विकास जनजाती क्षेत्र उपयोगना— (०२) ऑईल इंजिन बसविणे ४३, अर्थसहाय्य (०२) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२२५-१४६४) (०२) (०२) विशेष केंद्रिय सहाय्य योजना (२२२५-१४७३)	आदिवासी शेतकऱ्यांना तेल इंजिने पुरविणे.	११,७६,४०	वरीलप्रमाणे.
५	पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना— जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोगना— १०२, आर्थिक विकास (०१) पंप संच बसविणे—आदिवासी क्षेत्रात (ग्रामीण विद्युतीकरण) ४३, अर्थसहाय्य (०१) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२२५-१८७६) (०१) (०२) विशेष केंद्रिय सहाय्य योजना (२२२५-१८८५)	आदिवासी शेतकऱ्यांना विद्युत पंप पुरविणे	२०,५०	मागील पृष्ठावरील अनुक्रमांक १ प्रमाणे.
६	जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोगना— १०२, आर्थिक विकास (०२) ऑईल इंजिन पंप बसविणे, ४३ अर्थसहाय्य (०२) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२२२५-१८९४) (०२) (०२) विशेष केंद्रिय सहाय्य योजना (२२२५-१९०२)	ऑईल इंजिन संच पुरविणे	५,१७,०२	अनुक्रमांक १ प्रमाणे.
	२४२५, सहकार—				
७	१०८, इतर सहकारी संस्थांना सहाय्य— (०१) महाराष्ट्र राज्य सहकारी जनजाती विकास महामंडळाला वित्तीय सहाय्य ४३, अर्थसहाय्य (०१) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना (२४२५-०८५३)	महाराष्ट्र राज्य सहकारी जनजाती विकास महामंडळाला वित्तीय सहाय्य.	१,४१,००	जनजाती विकास महामंडळाला व्यवस्थापकीय अनुदान. आदिवासींच्या आर्थिक विकासासाठी शासनाने महाराष्ट्र राज्य सहकारी विकास महामंडळाची १९७२ मध्ये स्थापना केली. आदिवासींची आर्थिक पिळवणूक थांबविण्यासाठी "महाराष्ट्र आदिवासींची आर्थिक स्थिती (सुधारणा) अधिनियम, १९७६" संमत केला आहे.

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
८	पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना— जनजाती क्षेत्र उपयोजना. १०८, इतर सहकारी संस्थांना सहाय्य— (२) महाराष्ट्र राज्य सहकारी जनजाती विकास महामंडळाला वित्तीय सहाय्य (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-१८१) (सी) विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना	महाराष्ट्र राज्य सहकारी जनजाती विकास महामंडळाला वित्तीय सहाय्य.			
			७.५०,००	...	हे महामंडळ ना नफा ना तोटा या तत्वावर काम करते आणि हे महामंडळ सेवा संस्था असून ते व्यापारी महामंडळ नाही म्हणून शासनाने १० वर्षांपर्यंत या महामंडळास येणारा तोटा भरपाई करण्याबाबत निर्णय १९८२ मध्ये घेतला. तसेच या महामंडळास व्यवस्थापकीय अनुदानही मंजूर करण्यात येते. शासनाने महामंडळाच्या कर्मचारीवर्ग रचना पद्धतीला १९८५ मध्ये मान्यता दिली होती.
			
			७.५०,००	...	
९	२५०१, विशेष ग्रामविकास कार्यक्रम जनजाती क्षेत्र उपयोजना ०१, एकात्मिक ग्रामविकास कार्यक्रम. (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना— जिल्हा ग्रामीण विकास अभिकरणांना सहाय्यक अनुदान (टी-१३३).	एकात्मिक ग्रामविकास कार्यक्रमाखाली अनुसूचित जमातीसाठी अर्थसहाय्य.			
			१६.६९,४६	...	ही तरतूद आदिवासी विकास विभागाखालील एकात्मिकृत ग्रामविकास कार्यक्रमाखाली दर्शविण्यात आली आहे.
			
		एकूण	

विवरणपत्र दोन

अर्थसंकल्पीय अंदाज, २०१४-२०१५ मधील (अर्थसहाय्याव्यतिरिक्त) सहाय्यक अनुदान

(रुपये हजारात)

अनुक्रमांक	प्रधान/गौण/उप शीर्ष (अर्थसंकल्पीय अंदाज-भाग दोनमधील पृष्ठ क्रमांक)	योजनेचे नाव (३)	अर्थसंकल्पीय अंदाज		टळक वैशिष्टे (६)
			योजनांतर्गत (४)	योजनेतर (५)	
१	२२२५, अनुसूचित जाती. अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण. ०२. अनुसूचित जमातीचे कल्याण (३) आश्रमशाळा ०२, आश्रमशाळा समूह—आश्रमशाळा आणि मूलोद्योगोत्तर आश्रमशाळा चालविण्यासाठी स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्यक अनुदान. (टी-१५) (टी-६५), (टी-७५).	आश्रमशाळा आणि मूलोद्योगोत्तर आश्रमशाळा चालविण्यासाठी स्वयंसेवी अभिकरणांना सहाय्यक अनुदान. २७७, शिक्षण	...	४,८५,०९,३६	आश्रमशाळांसाठी तदर्थ अनुदान म्हणून रु. २०,००० याप्रमाणे प्रथमवर्षासाठी व पोस्ट बेसिक आश्रमशाळेसाठी रु. १०,००० सहाय्यक अनुदान दिले जाते. पुढील वर्षासाठी ते खालीलप्रमाणे (१) आश्रमशाळा व पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा, शिक्षक व शिक्षकेतर कर्मचारी तसेच वसतिगृहाचे कर्मचारी यांना वेतन व भत्ते १०० टक्के अनुदान. (२) भोजन खर्च प्रत्येक विद्यार्थ्यांसाठी रु. २५० दरमहा. (३) आश्रमशाळा विभाग आकस्मिक खर्च शिक्षक कर्मचाऱ्यांच्या वेतनाच्या ८ टक्के. (४) पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा, शाळा विभाग आकस्मिक खर्च, शिक्षक कर्मचाऱ्यांच्या वेतनाच्या १२ टक्के वेतनेतर अनुदान. (५) आश्रमशाळा व पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा वसतिगृह विभाग आकस्मिक खर्च, वसतिगृहातील कर्मचाऱ्यांना देण्यात येणाऱ्या वेतनाच्या ८ टक्के वेतनेतर खर्च. (६) याशिवाय इमारत भाडे व इमारत बांधकाम अनुदान संस्थाना दिले जाते.
२	२७७, शिक्षण ०४. जिल्हा परिषदांना अनुदाने महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ यांच्या कलम १८२ अन्वये जिल्हा परिषदांना सहाय्यक अनुदान. (टी-१५).	स्वयंसेवी संघटनांकडून चालविण्यात येणाऱ्या वसतिगृहांना सहाय्यक अनुदान आणि माध्यमिक शाळेत शिकणाऱ्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती देणे.
३	जनजाती क्षेत्र उपयोगना— २७७, शिक्षण (६) व (७) आश्रमशाळा/पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा सुरु करणे व त्यांचे परिरक्षण करण्यासाठी स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्यक अनुदान. (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-८१) (सी) विशेष केंद्रिय सहाय्य योजना (टी-८१)	स्वयंसेवी अभिकरणांकडून चालविण्यात येणाऱ्या आश्रमशाळांना सहाय्यक अनुदान.	१,२६,९९,९६	...	वरील (१) प्रमाणे.

विवरणपत्र दोन—चालू

(रुपये हजारात)

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
४	जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना— २७७. शिक्षण (६) व (७) आश्रमशाळा/पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा सुरु करणे व त्यांचे परिरक्षण करण्यासाठी स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्यक अनुदान.	स्वयंसेवी अभिकरणांकडून घालविण्यात येणाऱ्या आश्रमशाळांना पोस्ट बेसिक आश्रमशाळांना सहाय्यक अनुदान.			वरील (१) प्रमाणे.
	(ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-८१)		७८.५०.८१	...	
	(सी) विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना (टी-८१)		
			एकूण ... २,०५,४९,९७	४,८५,०९,३६	

विवरणपत्र तीन

२०१४-२०१५ च्या अर्थसंकल्पातील (सुस्पष्ट अर्थसहाय्य आणि सहाय्यक अनुदान वगळून) अप्रकट अर्थसहाय्याचा तपशील

(रुपये हजारात)

अनुक्रमांक	प्रधान/गौण/उप शीर्ष (अर्थसंकल्पीय अंदाज-भाग दोनमधील पृष्ठ क्रमांक)	योजनेचे नाव	परिमाणावरील अभिप्राय	परिगणित अर्थसहाय्य	
				योजनांतर्गत	योजनेतर
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
१	२२२५. अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती व इतर मागासवर्ग यांचे कल्याण-०२, अनुसूचित जमातीचे कल्याण-२७७-शिक्षण ०१-वसतिगृहे अनुसूचित जमातीतील मुले व मुली यांच्याकरिता सरकारी वसतिगृहे सुरु करणे व त्यांचे परिरक्षण (टी-१३)	अनुसूचित जमातीतील मुले आणि मुली यांच्यासाठी शासकीय वसतिगृहे सुरु करणे आणि त्यांची देखभाल करणे.	अनुसूचित जमातीतील मुले व मुली यांच्यासाठी शासनाने वसतिगृहे चालविलेली आहेत. येथील भोजन खर्च, किरकोळ खर्च, पुस्तके, लेखनसामग्री इत्यादींवरील खर्च शासनाकडून केला जातो. त्यांच्यासाठी वसतिगृहे चालविणे ही शासनाची सामाजिक जबाबदारी आहे.
२	२७७, शिक्षण- ०२, शिष्यवृत्त्या शिष्यवृत्त्या व विद्यावेतने (टी-१३)	अनुसूचित जमातीतील माध्यमिक शाळांतील विद्यार्थ्यांना मॅट्रिकोत्तर शिष्यवृत्त्या, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील अनुसूचित जमातीतील प्रशिक्षणार्थींना विद्यावेतन तसेच अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांना शिक्षण फी, परीक्षा फी देणे. सैनिक शाळांतील अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांना निर्वाह भत्ता.	अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांनी खंड पडू न देता आपले शिक्षण पुढे चालू ठेवावे. यासाठी त्यांना शिष्यवृत्त्या/विद्यावेतने इत्यादींच्या स्वरूपात प्रोत्साहन देण्यात आले आहे.
३.	२७७, शिक्षण- ०३, आश्रमशाळा ०१, आश्रमशाळा सुरु करणे व त्यांचे परिरक्षण करणे. (टी-१३).	आश्रमशाळा सुरु करणे आणि त्यांची देखभाल करणे.	अनुसूचित जमातीतील मुला-मुलींसाठी असलेल्या आश्रमशाळा या निवासी शाळा आहेत. या शाळांत विद्यार्थ्यांना मोफत शिक्षण, भोजन, निवास, लेखन-सामग्री, पुस्तके, शाळेचा गणवेश आणि वैद्यकीय सहाय्य दिले जाते आणि त्यांच्या इतर मूलभूत गरजा विनामूल्य पुरविल्या जातात. अशा आश्रम-शाळा शासन चालवित आहे.
४	पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-जनजाती क्षेत्र उपयोजना- २७७-शिक्षण (४) आश्रमशाळा समूह. (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-७९) (सी) विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना (टी-७९)	आश्रमशाळा समूह	वरीलप्रमाणे.

विवरणपत्र तीन—चालू

(रुपये हजारात)

(१)	(२)	(३)	(४)	(५)	(६)
५	पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना २७७ (शिक्षण) (४) आश्रमशाळा समूह (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-८९) (सी) विशेष केंद्रीय सहाय्य योजना (टी-८९)	आश्रमशाळा समूह	वरीलप्रमाणे अनुक्रमांक (३) प्रमाणे
	पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना जनजाती क्षेत्र उपयोजना				
६	२७७, शिक्षण-(५) शिक्षण फी, परीक्षा फी (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-६३)	अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांना शिक्षण फी, परीक्षा फी देणे.	पैशाची अडचण न येऊ देता अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांना मोफत शिक्षण देण्यात येते.
	पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना जनजाती क्षेत्र उपयोजना				
७	२७७, शिक्षण— २७७, (५) शिक्षण फी, व परीक्षा फी यांची प्रदाने (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-७९)
८	२७७, शिक्षण-(८) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-६३)	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांना विद्यावेतने देणे.	अनुसूचित जमातीतील विद्यार्थ्यांना विद्यावेतनाच्या स्वरूपात प्रोत्साहन दिले जाते.
९	२७७, शिक्षण-(८) औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांतील विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन देणे. (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना (टी-७९)
				एकूण	...

महालेखापालांच्या लेखापरिक्षण अहवालांना मिळणारा प्रतिसाद

या विभागाच्या अधिपत्याखालील सचिव, आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, आयुक्त, आदिवासी विकास, नाशिक, आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे, ४ अपर आयुक्त कार्यालये व २४ प्रकल्प अधिकाऱ्यांची कार्यालये व त्यांच्या अधिपत्याखालील शासकीय आश्रमशाळा व आदिवासी मुलांच्या/मुलींच्या वसतिगृहाचे लेखापरिक्षण महालेखापाल यांच्या कार्यालयाकडून केले जाते.

प्रलंबित परिच्छेद/निरीक्षण अहवाल निकाली काढण्यासाठी मंत्रालय स्तरावर लेखापरिक्षा समितीच्या बैठका आयोजित करण्यात आल्या आहेत तसेच आयुक्त स्तरावरून अपर आयुक्त निहाय परिच्छेद प्रलंबित असलेल्या कार्यालय प्रमुखांच्या बैठका आयोजित केल्या जातात. अपर आयुक्त निहाय प्रलंबित परिच्छेदांचा निपटारा करण्यासाठी मा. सचिव (आ. वि.) मा. सहसचिव/उपसचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठका घेण्यात आलेल्या आहेत. प्रलंबित परिच्छेदांचे अनुपालन सादर करण्यासाठी संबंधितांकडे पत्राने पाठपुरावा करण्यात येतो तर अपर आयुक्ताकडे होणाऱ्या प्रकल्प अधिकाऱ्यांच्या मासिक बैठकित याबाबतचा गोषवारा घेण्यात येतो. मार्च २०१० ते मार्च २०११ अखेर प्रलंबित परिच्छेदांची स्थिती खालीलप्रमाणे होती :-

(१)	मार्च २०१० अखेर प्रलंबित निरीक्षण परिच्छेद	...	५५५
(२)	मार्च २०११ अखेर प्रलंबित निरीक्षण परिच्छेद	...	६०६
(३)	मार्च २०१२ अखेर प्रलंबित निरीक्षण परिच्छेद	...	६९७

आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक

आदिवासी विकास आयुक्तालय, नाशिक तर्फे राबविण्यात येणाऱ्या योजनांचा सन २०१२-२०१३, २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ मधील आर्थिक तरतूद, खर्च तसेच भौतिक उद्दिष्टे व साध्य दर्शविणारी योजनानिहाय माहिती खालीलप्रमाणे आहे.

१. आश्रमशाळा समूह (योजनेतर)

1. Ashram School Complex (Non-Plan)

वर्ष Year	खर्च Expenditure (Rs. in thousands)	लक्ष्य (साध्य) Physical Target	
1	2	3	
२०१२-२०१३ (खर्च) 2012-2013	4279978	0 412	प्राथ. आश्रमशाळा माध्य. आश्रमशाळा (प्राथमिकचेही वर्ग)
२०१३-२०१४ (मूळ तरतूद) 2013-2014	4853616	0 412	प्राथ. आश्रमशाळा माध्य. आश्रमशाळा (प्राथमिकचेही वर्ग)
२०१४-२०१५ (प्रस्तावित) 2014-2015	...	0 412	प्राथ. आश्रमशाळा माध्य. आश्रमशाळा (प्राथमिकचेही वर्ग)

२. आश्रमशाळा समूह (आदिवासी योजनांतर्गत योजनेतील तरतूद)

2. Ashram School Complex (TSP+OTSP)

२०१२-२०१३ (खर्च) 2012-2013	4474434	117 23	प्राथ. आश्रमशाळा माध्य. आश्रमशाळा + १२७ क. महाविद्यालये
२०१३-२०१४ (मूळ तरतूद) 2013-2014	4947765	117 23	प्राथ. आश्रमशाळा माध्य. आश्रमशाळा + १२७ क. महाविद्यालये
२०१४-२०१५ (प्रस्तावित) 2014-2015	...	117 23	प्राथ. आश्रमशाळांचे वर्ग माध्य. आश्रमशाळा + १२७ क. महाविद्यालये

३. सेवाभावी संस्थांनी चालविलेल्या आश्रमशाळास अनुदान (योजनेतर)

3. Grant-in-aid to Ashram School Run by V.A. (Non-Plan)

२०१२-२०१३ (खर्च) 2012-2013	4051545	40 467	प्राथ. आश्रमशाळा माध्य. आश्रमशाळा
२०१३-२०१४ (मूळ तरतूद) 2013-2014	4467979	40 467	प्राथ. आश्रमशाळा माध्य. आश्रमशाळा
२०१४-२०१५ (प्रस्तावित) 2014-2015	...	40 467	प्राथ. आश्रमशाळा माध्य. आश्रमशाळा

४. सेवाभावी संस्थांनी चालविलेल्या आश्रमशाळास अनुदान-(आदिवासी उपयोजना-उपयोजनाबाहेर-योजनांतर्गत)

4. Grant-in-aid to Ashram School Run by V. A. (TSP+OTSP) Plan

२०१२-२०१३ (खर्च) 2012-2013	1021718	49 190	प्राथ. आश्रमशाळा माध्य. आश्रमशाळा + १३७ क. महाविद्यालये
२०१३-२०१४ (मूळ तरतूद) 2013-2014	1937545	49 190	प्राथ. आश्रमशाळा माध्य. आश्रमशाळा + १५० क. महाविद्यालये
२०१४-२०१५ (प्रस्तावित) 2014-2015	...	49 190	प्राथ. आश्रमशाळा माध्य. आश्रमशाळा + १५० क. महाविद्यालये

५. आदिवासी शेतकऱ्यांना विद्युतपंप, तेलपंप व पीव्हीसी पाईप पुरविणे

5. Installation of Pumping Sets

२०१२-२०१३ (खर्च) 2012-2013	9391 187266 123132	398/334 10263/7934 12642/9829	विद्युतपंप तेलपंप पीव्हीसी पाईप
२०१३-२०१४ (मूळ तरतूद) 2013-2014	22350 188621 178232	1155/1155 9670/9670 11537/11537	विद्युतपंप तेलपंप पीव्हीसी पाईप
२०१४-२०१५ (प्रस्तावित) 2014-2015	1271/1271 10637/10637 12691/12691	विद्युतपंप तेलपंप पीव्हीसी पाईप

६. आदिवासी मुलां/मुलींसाठी शासकीय वसतीगृहे उघडणे
6. Opening and Maintenance of Govt. Hostels for S.T. Boys and Girls

वर्ष Year	खर्च Expenditure (Rs. in thousands)	लक्ष्य (साध्य) Physical Target	
1	2	3	
२०१२-२०१३ (खर्च) (योजनेत्तर)	521533	191	वसतीगृह
2012-2013 (योजनांतर्गत)	1892791	304	वसतीगृह
२०१३-२०१४ (मूळ तरतूद) (योजनेत्तर)	650180	191	वसतीगृह
2013-2014 (योजनांतर्गत)	3536992	304	वसतीगृह
२०१४-२०१५ (प्रस्तावित) (योजनेत्तर)	...	191	वसतीगृह
2014-2015 (योजनांतर्गत)	...	304	वसतीगृह

७. सेवाभावी संस्थांनी चालविलेल्या वसतीगृहांना अनुदान (योजनेत्तर)

7. Grant-in-aid to S.T. Hostels (Non-Plan)

२०१२-२०१३	...	2	वसतीगृह १ बंद
2012-2013	...	2	वसतीगृह १ बंद
२०१३-२०१४	...	2	वसतीगृह १ बंद
2013-2014	...	2	वसतीगृह १ बंद
२०१४-२०१५ (प्रस्तावित)	...	2	वसतीगृह १ बंद
2014-2015	...	2	वसतीगृह १ बंद

८. सेवाभावी संस्थांनी चालविलेल्या बालवाड्यांना अनुदान (योजनेत्तर)

8. Grant-in-aid to Balwadies (Non-Plan)

२०१२-२०१३	10	16	बालवाड्या
2012-2013	10	16	बालवाड्या
२०१३-२०१४	5	16	बालवाड्या
2013-2014	5	16	बालवाड्या
२०१४-२०१५ (प्रस्तावित)	...	16	बालवाड्या
2014-2015	...	16	बालवाड्या

९. सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ आर्थिक सहाय्य (खावटी कर्ज)/भाग भांडवल (योजनेत्तर, योजनांतर्गत तरतूद)

9. Financial Assistance to Tribal Development Corporation Ltd. (Non-Plan and Plan)

२०१२-२०१३ (खर्च) (योजनेत्तर)	472118	1	-
2012-2013 (योजनांतर्गत)	1273072	1	-
२०१३-२०१४ (मूळ तरतूद) (योजनेत्तर)	520299	1	-
2013-2014 (योजनांतर्गत)	685000	1	-
२०१४-२०१५ (प्रस्तावित) (योजनेत्तर)	...	1	-
2014-2015 (योजनांतर्गत)	...	1	-

१०. शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळ मर्यादित (योजनांतर्गत)

10. Shabari Adivasi Finance and Development Corporation Ltd. (Plan)

२०१२-२०१३	110800	1	-
2012-2013	110800	1	-
२०१३-२०१४	175000	1	-
2013-2014	175000	1	-
२०१४-२०१५ (प्रस्तावित)	...	1	-
2014-2015	...	1	-

आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक

प्रस्तावना-

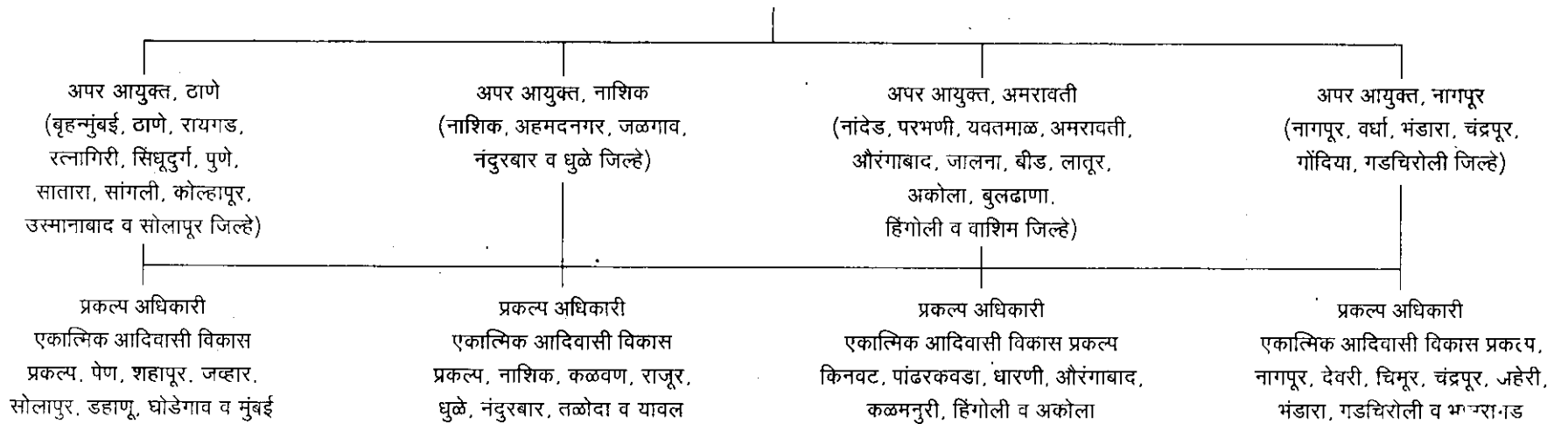
महाराष्ट्र राज्यातील आदिवासींच्या सर्वांगीण विकासासाठी सन १९७२ मध्ये आदिवासी विकास संचालनालयाची स्थापना शासनाने केलेली होती. आदिवासी उपयोजनेची अधिक प्रभावीपणे अंमलबजावणी होण्याच्या दृष्टीने समाज कल्याण विभागाचे शासनाने विभाजन करून सन १९८३ मध्ये मंत्रालय स्तरावर स्वतंत्र आदिवासी विकास विभागाची स्थापना करण्यात आलेली आहे.

आदिवासींच्या सर्वांगीण विकास योजनांची अधिक परिणामकारक अंमलबजावणी करण्यासाठी तसेच विभागातील असमतोल दूर करून चांगल्या रितीने सुसूत्रता साधण्यासाठी व आदिवासी विकास विभागाचे सर्वतोपरी बळकटीकरण करण्यासाठी शासनाने आदिवासी विकास विभागातील प्रशासकीय यंत्रणेची पुनर्रचना जानेवारी १९९२ मध्ये केलेली आहे. त्यानुसार आयुक्त, आ. वि., म. रा., नाशिक, अपर आयुक्त, आ. वि., नाशिक, ठाणे, अमरावती, नागपूर तसेच २९ प्र. अ., ए. आ. वि. प्र. यांच्या कार्यालयाची निर्मिती करण्यात आली. आदिवासी उपयोजनेतर्गत आदिवासींच्या विकासासाठी शासनाच्या विविध विभागामार्फत तसेच जिल्हा परिषदेच्या यंत्रणेमार्फत विविध विकास योजना राबविल्या जातात. या यंत्रणा एकछत्री प्रशासन व्यवस्थेखाली नसल्याने प्रकल्प यंत्रणेचे बळकटीकरण करण्याचा आणि आदिवासी उपयोजनेविषयक विविध विकास योजना राबविणाऱ्या शासकीय आणि जिल्हा परिषद यंत्रणामधील अधिकाऱ्यांवर प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांचे नियंत्रण लागू करण्याच्या दृष्टीने २९ प्रकल्पांपैकी, जव्हार, जि. ठाणे, डहाणू, जि. ठाणे, नाशिक, कळवण, जि. नाशिक, तळोदा जि. नंदुरबार, किनवट, जि. नांदेड, धारणी, जि. अमरावती, पांढरकवडा, जि. यवतमाळ, गडचिरोली, अहेरी, जि. गडचिरोली व भामरागड, जि. गडचिरोली या ११ अती संवेदनशील प्रकल्पांवर प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प म्हणून भारतीय प्रशासनिक सेवेतील आठ व भारतीय वन सेवेतील तीन वरिष्ठ समय श्रेणीतील अधिकारी नियुक्त करण्याचा निर्णय घेतला आहे.

आदिवासी विकास योजनांची परिणामकारक अंमलबजावणी करण्यासाठी आदिवासी जनतेच्या आर्थिक उन्नतीसाठी आदिवासी विकास महामंडळाची व शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळाची स्थापना सुद्धा शासनाने केलेली आहे. तसेच आदिवासींवर सखोल प्रमाणात संशोधन होण्यासाठी व आवश्यक सांख्यिकी माहितीचे संकलन होण्यासाठी आदिवासींच्या सामाजिक व सांस्कृतिक जीवनाचा अभ्यास होण्याचे दृष्टीने त्याचप्रमाणे विभागीय कर्मचाऱ्यांना शास्त्रीय प्रशिक्षणाची सुविधा उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने पुणे येथे आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्थेची स्थापना देखील शासनाने केलेली आहे.

२०१३-२०१४ चे कार्यक्रम अंदाजपत्रक तयार करताना नवीन पुनर्रचनेतील सर्व विकासात्मक योजनांचा सर्वतोपरी सखोल विचार करून आवश्यक तेथे सांख्यिकी माहितीदर्शक तक्ते व जोडपत्रे जोडण्यात आलेली आहेत.

आयुक्त, आदिवासी विकास

आयुक्त, आदिवासी विकास, म.रा., नाशिक, कार्यालयातील पदे

अ.क्र.	पद	वेतनश्रेणी	ग्रेड पे	पदसंख्या
१.	आयुक्त (संवर्ग पद)	३७,४००-६७,०००	८,७००	१
२.	अपर आयुक्त (मुख्यालय)	३७,४००-६७,०००	८,७००	१
३.	सह आयुक्त	१५,६००-३९,१००	७,६००	१
४.	सह आयुक्त (नियोजन)	१५,६००-३९,१००	७,६००	१
५.	सह आयुक्त (शिक्षण)	१५,६००-३९,१००	७,६००	१
६.	उपआयुक्त	१५,६००-३९,१००	६,६००	१
७.	उपसंचालक (लेखा)	१५,६००-३९,१००	६,६००	१
८.	सहायक आयुक्त	१५,६००-३९,१००	५,४००	३
९.	सहायक प्रकल्प अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	५
१०.	सहा. प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)	९,३००-३४,८००	४,४००	२
११.	लेखा अधिकारी...	९,३००-३४,८००	४,४००	२
१२.	स्वीय सहायक	९,३००-३४,८००	४,६००	१
१३.	कार्यालय अधीक्षक	९,३००-३४,८००	४,३००	३
१४.	सहाय्यक लेखा अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,३००	२
१५.	संशोधन सहाय्यक	९,३००-३४,८००	४,३००	१
१६.	वरिष्ठ आदिवासी विकास निरीक्षक	९,३००-३४,८००	४,३००	२
१७.	वरिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,३००	१
१८.	उपलेखापाल	९,३००-३४,८००	४,२००	४
१९.	उच्चश्रेणी लघुलेखक	९,३००-३४,८००	४,४००	१
२०.	निम्नश्रेणी लघुलेखक	९,३००-३४,८००	४,३००	१
२१.	वरिष्ठ लिपिक...	५,२००-२०,२००	२,४००	९
२२.	कनिष्ठ लिपिक/टंकलेखक	५,२००-२०,२००	१,९००	१९
२३.	वाहन चालक	५,२००-२०,२००	१,९००	४
२४.	नाईक	४,४४०-७,४४०	१,६००	१
२५.	शिपाई	४,४४०-७,४४०	१,३००	१४
२६.	पहारेकरी	४,४४०-७,४४०	१,३००	४
२७.	माळी	४,४४०-७,४४०	१,३००	२
२८.	सफाईगार	४,४४०-७,४४०	१,३००	१
२९.	पंप ऑपरेटर	५,२००-२०,२००	१,९००	१

एकूण

९०

अपर आयुक्त, आदिवासी विकास, ठाणे/नाशिक/नागपूर/अमरावतीसाठी विहित केलेली पदे

अ. क्र.	पद	वेतनश्रेणी	ग्रेड पे	पदसंख्या				
				ठाणे	नाशिक	अमरावती	नागपूर	
१	२	३	४	५	६	७	८	
१.	अपर आयुक्त (संवर्ग पद)	...	३७,४००-६७,०००	८,७००	१	१	१	१
२.	उपआयुक्त	...	१५,६००-३९,१००	६,६००	१	१	१	१
३.	सहाय्यक आयुक्त	...	१५,६००-३९,१००	५,४००	१	१	१	१
४.	सहाय्यक संचालक (लेखा)	...	१५,६००-३९,१००	५,४००	१	१	१	१
५.	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी	...	१५,६००-३९,१००	५,४००	१	१	१	१
६.	सहाय्यक शिक्षण संचालक	...	१५,६००-३९,१००	५,४००
७.	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी	...	९,३००-३४,८००	४,४००	१	१	...	१
८.	उच्चश्रेणी लघुलेखक	...	९,३००-३४,८००	४,४००	१	१	१	१
९.	निम्नश्रेणी लघुलेखक	...	९,३००-३४,८००	४,३००	१	१
१०.	कार्यालयीन अधीक्षक	...	९,३००-३४,८००	४,३००	१	१	१	१
११.	सहाय्यक लेखा अधिकारी	...	९,३००-३४,८००	४,३००	२	२	२	२
१२.	वरिष्ठ शिक्षण विस्तार अधिकारी	...	९,३००-३४,८००	४,३००	१	१	...	१
१३.	संशोधन सहाय्यक	...	९,३००-३४,८००	४,३००	१	१	१	१
१४.	आदिवासी विकास निरीक्षक	...	९,३००-३४,८००	४,२००	१	१	१	१
१५.	उपलेखापाल	...	९,३००-३४,८००	४,२००	२	२	२	२
१६.	वरिष्ठ लिपिक	...	५,२००-२०,२००	२,४००	३	५	३	४
१७.	सांख्यिकी सहाय्यक	...	५,२००-२०,२००	२,४००	१	१	१	१
१८.	कनिष्ठ लिपिक/टंकलेखक	...	५,२००-२०,२००	१,९००	५	५	५	५
१९.	वाहन चालक	...	५,२००-२०,२००	१,९००	२	२	२	२
२०.	शिपाई	...	४,४४०-७,४४०	१,३००	५	५	३	४
२१.	रक्षक	...	४,४४०-७,४४०	१,३००	१	१	१	१
एकूण				१२८	३२	३४	२९	३३

(२४) प्रकल्प अधिकारी यांचे कार्यालयातील पदे

१.	प्रकल्प अधिकारी (भा.प्र.से./भा.व.से.)(सं. पद)	...	३७,४००-६७,०००	८,७००	११	...
२.	प्रकल्प अधिकारी (श्रेणी-१)	...	१५,६००-३९,१००	६,६००	६	...
३.	प्रकल्प अधिकारी (श्रेणी-२)	...	१५,६००-३९,१००	५,४००	१२	...
४.	सहाय्यक प्रकल्प अधिकारी	...	९,३००-३४,८००	४,४००	६०	...
५.	नियोजन अधिकारी	...	९,३००-३४,८००	४,४००	१३	...
६.	सहा. प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)	...	९,३००-३४,८००	४,४००	२६	...
७.	लेखाअधिकारी	...	९,३००-३४,८००	४,४००	११	...
८.	कार्यालय अधीक्षक	...	९,३००-३४,८००	४,३००	२९	...
९.	संशोधन सहाय्यक	...	९,३००-३४,८००	४,३००	२९	...
१०.	सहाय्यक लेखाधिकारी	...	९,३००-३४,८००	४,३००	२९	...
११.	निम्नश्रेणी लघुलेखक	...	९,३००-३४,८००	४,३००	७	...
१२.	उपलेखापाल	...	९,३००-३४,८००	४,२००	८५	...
१३.	शिक्षण विस्तार अधिकारी	...	९,३००-३४,८००	४,३००	८५	...
१४.	आदिवासी विकास निरीक्षक	...	९,३००-३४,८००	४,२००	९१	...
१५.	वरिष्ठ लिपिक	...	५,२००-२०,२००	२,४००	२२६	...
१६.	लघु टंकलेखक	...	५,२००-२०,२००	२,४००	२८	...
१७.	सांख्यिकी सहाय्यक	...	५,२००-२०,२००	२,४००	२९	...
१८.	लिपिक टंकलेखक	...	५,२००-२०,२००	१,९००	२२८	...
१९.	वाहन चालक	...	५,२००-२०,२००	१,९००	५७	...
२०.	पहारेकरी	...	४,४४०-७,४४०	१,३००	२८	...
२१.	शिपाई	...	४,४४०-७,४४०	१,३००	७५	...
२२.	अर्धवेळ सफाईगार	...	४,४४०-७,४४०	१,३००	२८	...
एकूण				१,९९३		

टिप :- वरिल पदांमध्ये शासन निर्णय आदिवासी विकास विभाग क्र. आस्था-२०११/प्र. क्र. २१२ (भाग-२)/का. १५, दि. १८ जून २०१२ अन्वये नव्याने मंजूर ५ प्रकल्प कार्यालयातील १८० पदांचा व शासन निर्णय आदिवासी विकास विभाग क्र. आस्था-२०११/प्र.क्र. २१२ (भाग-२)/का. १५, दि. १९ जून २०१२ अन्वये २४ प्रकल्प कार्यालयाचे बळकटीकरण करणेसाठी नव्याने मंजूर २८६ पदांचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

जुनी पदे ७२७ + नविन पदे १८० + बळकटीकरणासाठी प्राप्त नविन पदे २८६ = एकूण पदे १,१९३.

प्रकल्प अधिकाऱ्यांचे मुख्यालय व पदे दर्शविणारा तक्ता

प्रकल्प अधिकाऱ्यांच्या कार्यालयाकरिता विहित करण्यात

अ. क्र.	पदाचे नाव	पेण	शहा- पूर	जव्हार	डहाणू	घोडे- गाव	मुंबई	सोलापूर	राजूर	नाशिक	कळवण	यावल	तळोदा	नंदुर- बार
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	प्रकल्प अधि. (भाप्रसे/भा.व.से.)	१	१	१	१	...	१	...
२.	प्रकल्प अधिकारी (श्रेणी-१)	१	१	१
३.	प्रकल्प अधिकारी (श्रेणी-२)	१	१	१	१	१
४.	सहा. प्रकल्प अधिकारी	२	२	२	२	२	१	२	२	३	३	२	३	३
५.	नियोजन अधिकारी	१	...	१	...	१	१	१	१
६.	सहा. प्रकल्प अधिकारी (शिक्षण)	१	१	१	१	१	१	...	१	१	१	१	१	१
७.	लेखा अधिकारी	१	१	१	१	...	१	...
८.	कार्यालय अधीक्षक	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
९.	संशोधन सहाय्यक	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
१०.	सहाय्यक लेखाधिकारी	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
११.	निम्नश्रेणी लघुलेखक	१	१	१	...	१	...
१२.	उपलेखापाल	३	३	३	३	३	३	१	३	३	३	३	३	३
१३.	आदिवासी वि. निरीक्षक	४	३	३	४	२	...	२	४	४	४	४	३	३
१४.	शिक्षण विस्तार अधिकारी	३	३	३	३	३	३	१	३	३	३	३	३	३
१५.	लघु टंकलेखक	१	१	१	१	१	१	...	१	१	१	१	१	१
१६.	वरिष्ठ लिपिक	८	८	८	८	८	८	२	८	८	८	८	८	८
१७.	सांख्यिकी सहाय्यक	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
१८.	लिपिक टंकलेखक	८	८	८	८	८	८	४	८	८	८	८	८	८
१९.	वाहन चालक	२	२	२	२	२	२	१	२	२	२	२	२	२
२०.	शिपाई	२	२	२	२	३	१	१	३	४	२	४	३	२
२१.	रक्षक	१	१	१	१	१	१	१	१	...	१	१	१	१
२२.	अर्धवेळ सफाईगार (मानधन)	१	१	१	१	१	१	...	१	१	१	१	१	१
एकूण		४२	४०	४३	४२	४१	३५	२०	४२	४६	४४	४३	४५	४२

आलेली पदे व प्रकल्प अधिकाऱ्यांचे मुख्यालय

धुळे	किन- वट	धारणी	पांढर- कवडा	औरंगा- बाद	अकोला	कळम- पुरी	पुसद	नाग- पूर	देवरी	चिमूर	चंद्र- पूर	गड- चिरोली	अहेरी	भामरा- गड	भंडारा	एकूण
१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२
...	१	१	१	१	१	१	...	११
...	१	१	१	६
१	१	१	१	१	१	१	१२
२	१	२	२	२	२	२	२	२	२	१	२	२	२	१	२	५८
...	१	१	१	१	१	...	१	१	१३
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२८
...	१	१	१	१	१	१	...	११
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२९
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२९
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२९
...	१	...	१	१	७
३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	८५
३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	४	४	३	४	३	९१
३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	८५
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२८
८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	२२६
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२९
८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	२२८
२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	५७
२	४	३	३	२	२	२	२	४	३	३	२	३	४	३	२	७५
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२८
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२८
४०	४४	४३	४४	४०	४०	४०	४०	४३	४२	४०	४२	४५	४३	४२	४०	११९३

विवरणपत्र 'अ'

STATEMENT 'A'

एकूण अर्थसंकल्प तरतुदीचा कार्यक्रमनिहाय तपशील, सन २०१२-२०१३ ते २०१४-२०१५
 Programmewise Details of Total Budget Estimates, 2012-2013 to 2014-2015

(रुपये हजारात)
 (Rs. in Thousands)

अ. क्र. Serial No.	कार्यक्रम Name of the Programme	प्रत्यक्ष रकमा, २०१२-२०१३ Actuals, 2012-2013			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४ Budget Estimates, 2013-2014			(प्रस्तावित) सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४ Revised Estimates, 2013-2014			(प्रस्तावित) अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५ Budget Estimates, 2014-2015		
		महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total	महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total	महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total	महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	संचालन व प्रशासन												
1.	<i>Direction and Administration--</i>												
	योजनेतर												
	Non-Plan	33,40,52	...	33,40,52	39,65,47	...	39,65,47						
	योजनांतर्गत												
	Plan	15,08,04	4,26,52	19,34,56	21,60,00	10,00,00	31,60,00						
	एकूण												
	Total	48,48,56	4,26,52	52,75,08	61,25,47	10,00,00	71,25,47						
	शिक्षण												
2.	<i>Education--</i>												
	योजनेतर												
	Non-Plan	8,91,24,04	...	8,91,24,04	10,05,25,19	...	10,05,25,19						
	योजनांतर्गत												
	Plan	9,91,59,34	1,69,89,80	11,61,49,14	11,63,10,30	4,15,44,12	15,78,54,42						
	एकूण												
	Total	18,82,83,38	1,69,89,80	20,52,73,18	21,68,35,49	4,15,44,12	25,83,79,61						
	आर्थिक उन्नती												
3.	<i>Economic Uplift--</i>												
	योजनेतर												
	Non-Plan						
	योजनांतर्गत												
	Plan	2,38,48,10	...	2,38,48,10	2,97,71,54	...	2,97,71,54						
	एकूण												
	Total	2,38,48,10	...	2,38,48,10	2,97,71,54	...	2,97,71,54						
	केंद्रवर्ती अर्थसंकल्प												
4.	<i>Nucleus Budget--</i>												
	योजनेतर												
	Non-Plan						
	योजनांतर्गत												
	Plan	48,19,62	...	48,19,62	50,00,00	...	50,00,00						
	एकूण												
	Total	48,19,62	...	48,19,62	50,00,00	...	50,00,00						

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
इतर योजना													
5.	Other Schemes-												
	योजनेतर												
	Non-Plan	...	16,89	...	16,89	14,00	...	14,00					
	योजनांतर्गत												
	Plan	...	2,41,75,21	30,79,75	2,72,54,96	3,21,26,59	1,09,62,00	4,30,88,59					
	एकूण												
	Total	...	2,41,92,10	30,79,75	2,72,71,85	3,21,40,59	1,09,62,00	4,31,02,59					
गृहनिर्माण													
6.	Housing												
	योजनेतर												
	Non-Plan					
	योजनांतर्गत												
	Plan	35	35					
	एकूण												
	Total	35	35					
२०४९-अनुदानित आश्रमशाळा													
भनिति. व्याज, मागणी क्र. टी-१													
7.	2049-Interest on G.P.F. for A. S. Demand No. T-1												
	योजनेतर												
	Non-Plan	...	15,03,98	...	15,03,98	26,84,34	...	26,84,34					
	योजनांतर्गत												
	Plan					
	एकूण												
	Total	...	15,03,98	...	15,03,98	26,84,34	...	26,84,34					
२४२५-सहकार-आदिवासी विकास महामंडळ													
मागणी क्र. टी-२ व टी-५ (अर्थसहाय्य)													
8.	2425-Co-operative Financial Assistance to TDC												
	योजनेतर												
	Non-Plan	...	47,21,18	...	47,21,18	52,02,99	...	52,02,99					
	योजनांतर्गत												
	Plan	...	1,23,30,72	...	1,23,30,72	58,50,00	...	58,50,00					
	एकूण												
	Total	...	1,70,51,90	...	1,70,51,90	1,10,52,99	...	1,10,52,99					

२४२५-सहकार-शबरी आदिवासी वित्त महामंडळ

मागणी क्र. टी-५ (अर्थसहाय्य)

9. 2425-Co-operative Financial Assistance to TDC

योजनेतर

Non-Plan

योजनांतर्गत

Plan

3,08.00 ... 3,08,00 7,50,00 ... 7,50.00

एकूण

Total

3,08.00 ... 3,08,00 7,50.00 ... 7,50,00

४४२५-सहकार-आदिवासी विकास महामंडळ,

मागणी क्र. टी-६ (भाग भांडवल)

10. 4425-Co-operative Development Assistance

योजनेतर

Non-Plan

योजनांतर्गत

Plan

... 4,00,00 4,00,00 ... 10,00,00 10,00,00

एकूण

Total

... 4,00,00 4,00,00 ... 10,00,00 10,00,00

४४२५-सहकार-शबरी आदिवासी वित्त महामंडळ

मागणी क्र. टी-६ (भाग भांडवल)

11. 4425-Co-operative Financial Assistance

योजनेतर

Non-Plan

योजनांतर्गत

Plan

... 8,00,00 8,00,00 ... 10,00,00 10,00,00

एकूण

Total

... 8,00,00 8,00,00 ... 10,00,00 10,00,00

७६१०-शासकीय कर्मचाऱ्यांना कर्ज

मागणी क्र. टी-९

12. 7610-Labour Loan to Govt.

योजनेतर

Non-Plan

योजनांतर्गत

Plan

2,35,95 ... 2,35,95 3,48,95 ... 3,48,95

एकूण

Total

2,35,95 ... 2,35,95 3,48,95 ... 3,48,95

६००३-राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण

मागणी क्र.

13. 6003-Internal Debt. to Govt.

योजनेतर

Non-Plan

योजनांतर्गत

Plan

... ..

एकूण

Total

... ..

निव्वळ बेरीज

Grand-Total 26,50,91,59 2,16,96,07 28,67,87,66 30,47,09,37 5,55,06,47 36,02,15,84

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

तक्ता एक

(रुपये हजारात)

तपशील	प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			(प्रस्तावित) सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			(प्रस्तावित) अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्याचे वर्गीकरण-												
संचालन व प्रशासन	३३,४०,५२	१९,३४,५६	५२,७५,०८	३९,६५,४७	३१,६०,००	७१,२५,४७						
स्थूल (अ) बेरीज	३३,४०,५२	१९,३४,५६	५२,७५,०८	३९,६५,४७	३१,६०,००	७१,२५,४७						
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण-												
१. वेतन	२९,७८,१५	१७,३३	२९,९५,४८	३५,३४,०९	५,००,००	४०,३४,०९						
२. मजुरी						
३. अतिकालिक भत्ता	७,४२	...	७,४२	१४,०१	...	१४,०१						
४. दुरध्वनी वीज पाणी	५६,३४	३,८८	६०,२२	६६,३०	२५,००	९१,३०						
५. देशांतर्गत प्रवासखर्च	८५,३८	...	८५,३८	१,०१,२०	...	१,०१,२०						
६. कार्यालयीन खर्च	१,४६,३१	१४,८६,८३	१६,३३,१४	१,५९,२९	१६,२५,००	१७,८४,२९						
७. भाडेपट्टी व कर	५३,७२	...	५३,७२	६५,५८	...	६५,५८						
८. आहार खर्च						
९. साधन सामुग्री						
१०. बांधकामे	१३,२०	४,२६,५२	४,३९,७२	१०,००	१०,००,००	१०,१०,००						
११. व्यावसायिक वि. सेवा	१५,००	१०,००	२५,००						
१२. सहाय्यक अनुदाने						
१३. व्यावसायिक सेवा						
१४. इतर खर्च						
बेरीज-(ब)-एकूण	३३,४०,५२	१९,३४,५६	५२,७५,०८	३९,६५,४७	३१,६०,००	७१,२५,४७						
वजा-वसुली						
बेरीज-(ब)-निव्वळ	३३,४०,५२	१९,३४,५६	५२,७५,०८	३९,६५,४७	३१,६०,००	७१,२५,४७						

विवरणपत्र "ब"
STATEMENT "B"

एकूण अर्थसंकल्पीय तरतुदींचा प्रधान शीर्षवार व कार्यक्रमनिहाय तपशील, सन २०१२-२०१३ ते २०१४-२०१५
Major Head-cum-Programmewise Detail of Totals Budget Estimates, 2012-2013 to 2014-2015

(रुपये हजारांत/Rs. in thousands)

अ. क्र. Sr. No.	कार्यक्रमाचे नाव Name of Programme	प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३ Actual, 2012-2013			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४ Budget Estimates, 2013-2014			(प्रस्तावित) सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४ Revised Estimates, 2013-2014			(प्रस्तावित) अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५ Budget Estimates, 2014-2015		
		योजनेतर Non-Plan	याजनांतर्गत Plan	एकूण total	योजनेतर Non-Plan	याजनांतर्गत Plan	एकूण total	योजनेतर Non-Plan	याजनांतर्गत Plan	एकूण total	योजनेतर Non-Plan	याजनांतर्गत Plan	एकूण total
1.	गृहनिर्माण, मागणी क्र. टी-५ Housing, Demand No. T-5	35	35	...	35	35	...	35	35
	निव्वळ बेरीज Net Total	35	35	...	35	35	...	35	35
2.	२०४९-अनुदानित आश्रमशाळा कर्मचाऱ्यांच्या भविष्य निर्वाह निधी जमा रकमेवरील व्याज, मागणी क्रमांक टी-१ 2049-Interest on other Internal	15,03,98	...	15,03,98	26,84,34	...	26,84,34
	निव्वळ बेरीज Net Total	15,03,98	...	15,03,98	26,84,34	...	26,84,34
3.	२२२५-सामाजिक सुरक्षा व कल्याण, मागणी क्रमांक टी-२ व टी-५ 2225-Social Security and Welfare Demand No. T-2 & T-5
	संचालन व प्रशासन (1) Direction and Administration	33,40,52	19,34,56	52,75,08	39,65,47	31,60,00	71,25,47
	शिक्षण (2) Education	8,91,24,04	11,61,49,14	20,52,73,18	10,05,25,19	15,78,54,42	25,83,79,61
	आर्थिक उन्नती (3) Economic Uplift	...	2,38,48,10	2,38,48,10	...	2,97,71,54	2,97,71,54
	इतर योजना (4) Other Schemes	16,89	2,72,54,96	2,72,71,85	14,00	4,30,88,59	4,31,02,59
	केंद्रवर्ती अर्थसंकल्प (5) Nucleus Budget	...	48,19,62	48,19,62	...	50,00,00	50,00,00
	निव्वळ बेरीज Net Total	9,24,81,45	17,40,06,38	26,64,87,83	10,45,04,66	23,88,74,55	34,33,79,21

विवरणपत्र ब-(चालू)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
२४२५-सहकार आदिवासी विकास महामंडळास वित्तीय सहाय्य, मागणी क्र. टी-२ व टी-५													
4. 2425-Co-operation, Financial Assistance to Maharashtra State Co-operative Tribal Development Corporation. Demand No. T-2 and T-5	47,21,18	1,23,30,72	1,70,51,90	52,02,99	58,50,00	1,10,52,99							
२४२५-सहकार शबरी, आदिवासी वित्त व विकास महामंडळास वित्तीय सहाय्य, मागणी क्र. टी-२ व टी-५													
5. 2425-Co-operation, Financial Assistance to Maharashtra State Co-operative Tribal Development Corporation. Demand No. T-2 & T-5	...	3,08,00	3,08,00	...	7,50,00	7,50,00							
४४२५-सहकार, आदिवासी विकास महामंडळास/भागभांडवल, मागणी क्र. टी-६													
6. 4425-Co-operative	...	4,00,00	4,00,00	...	10,00,00	10,00,00							
४४२५-सहकार, शबरी आदिवासी वित्त व विकास महामंडळास, भागभांडवल मागणी क्र. टी-६													
7. 4425-Co-operative	...	8,00,00	8,00,00	...	10,00,00	10,00,00							
निव्वळ बेरीज Net Total	...	47.21,18	1.38.38,72	1,85,59,90	52,02,99	86,00,00	1,38,02,99						
७६१०-शास. कर्मचाऱ्यांना कर्ज													
8. 7610-Govt. Employees Loan	2,35,95	...	2,35,95	3,48,95	...	3,48,95							
निव्वळ बेरीज Net Total	...	2,35,95	...	2,35,95	3,48,95	...	3,48,95						
६००३-राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण, मागणी क्र.													
9. 6003-Internal Debt of the State Government, Demand No.						
निव्वळ बेरीज Net Total						
एकूण बेरीज Grand Total	...	9,89,42,56	18,78,45,10	28,67,87,66	11,27,40,94	24,74,74,90	36,02,15,84						

Note-1. The execution of the above mentioned programmes and activities thereunder is explained on the following pages programmewise/activitiwise.

2. Information under Education includes Ashram School Complex, Govt. Hostel, Grant of tuition fee and exam. fee, grant-in-aid to Balwadies and Hostels, Govt. of India Post Matric Scholarship Scheme etc.

२. शिक्षण

१. प्रस्तावनात्मक :

अनुसूचित व अतिदुर्गम डोंगराळ भागात राहणाऱ्या अनुसूचित जमातींच्या आर्थिक, शैक्षणिक व सामाजिक विकास जलदगतीने घडवून आणण्यासाठी १९७२-७३ पासून आश्रमशाळा समूह योजना क्षेत्रविकास योजनाअंतर्गत कार्यान्वित करण्यात आली. सुरुवातीला या समुहाखाली आश्रमशाळा, वसतीगृह, बालवाडी, कृषी प्रात्यक्षिक केंद्र, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय केंद्र, व्यवसायपूर्व प्रशिक्षण केंद्र व आरोग्य केंद्र असे विविध कार्यक्रम समाविष्ट होते. परंतु या कार्यक्रमासाठी लागणारी ५०-६० एकर जमीन उपलब्ध होऊ न शकल्याने फक्त असे शैक्षणिक घटक, आश्रमशाळा, वसतीगृह व बालवाडी सुरु करण्यात आले आहेत. आतापर्यंत ५५२ (४३९ उपयोजना क्षेत्रात व ११३ उपयोजनाक्षेत्राबाहेर) अशा एकूण ५५२ आश्रमशाळा (या ५५२ शाळांमध्ये २६ ठिकाणी फक्त कन्या शाळा आहेत तर ११ ठिकाणच्या शाळा ह्या इंग्रजी माध्यमाच्या आहेत) व २ आदर्श आश्रमशाळा उपयोजना क्षेत्रात सुरु करण्यात आल्या आहेत. शासकीय माध्यमिक आश्रमशाळांना जोडून आदिवासी विद्यार्थ्यांना उच्च माध्यमिक शिक्षणाची सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी इयत्ता ११ व १२ वी चे (कला व विज्ञान शाखेचे) वर्ग सन १९९९-२००० पासून सुरु करण्यात आले आहेत. याशिवाय आदिवासी मुलां-मुलींसाठी वसतीगृहे, सेवाभावी संस्था संचालित प्राथमिक व माध्यमिक शिक्षणासाठी आश्रमशाळा, तांत्रिक शिक्षणासाठी १५ प्रशिक्षण केंद्रे वगैरे सुरु केली आहेत. याशिवाय इतरही शैक्षणिक योजना सुरु करण्यात आलेल्या आहेत त्यामध्ये भारत सरकार शिष्यवृत्ती, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थातील आदिवासी विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन. पोलिस, सैन्य दल भरतीपूर्व प्रशिक्षण, मोटार वाहन चालक प्रशिक्षण केंद्र, शासकीय/अनुदानित आश्रमशाळेत बक्षिस योजना, इ. १०/१२ वी गुणवत्ता प्राप्त विद्यार्थ्यांना विशेष प्रोत्साहन योजना, सुवर्ण महोत्सवी शिष्यवृत्ती, वैद्यकीय व तत्सम शिक्षण घेणाऱ्या आदिवासी विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती इत्यादींचा समावेश आहे.

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

तक्ता एक

(रुपये हजारात)

तपशील	प्रत्यक्ष खर्च, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			(प्रस्तावित) सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			(प्रस्तावित) अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्यक्रमवार वर्गीकरण-												
(१) अनुसूचित जमातीतील मुलां-मुलींसाठी शासकीय वसतीगृहे.	५२,१५,३३	१,८९,२७,९१	२,४१,४३,२४	६५,०९,८०	३,५३,६९,९२	४,१८,७९,७२						
(२) जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदाने- महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६९ च्या कलम १८२ अन्वये सप्रयोजन अनुदाने.	५९,३३	६५,०२	१,२४,३५	१,०३,१२	२,७२,७५	३,७५,८७						
(३) आश्रमशाळा समूह	४,२७,९९,७८	४,४७,४४,३४	८,७५,४४,१२	४,८५,३६,१६	४,९४,७७,६५	९,८०,१३,८१						
(४) अनुसूचित जमातीकरिता स्वेच्छेने चालविल्या जाणाऱ्या आश्रमशाळा व मुलोट्टोगोत्तर आश्रमशाळांना सहायक अनुदाने.	४,०५,१५,४५	१,०२,१७,१८	५,०७,३२,६३	४,४६,७९,७९	१,९३,७५,४५	६,४०,५५,२४						
(५) इतर शैक्षणिक योजना	५,३४,१५	४,२९,९४,६९	४,२७,२८,८४	७,०४,३२	५,३३,५८,६५	५,४०,६२,९७						
एकूण (अ) स्थूल	८,९९,२४,०४	११,६९,४९,१४	२०,५२,७३,१८	१०,०५,२५,१९	१५,७८,५४,४२	२५,८३,७९,६१						
वजा-वसुली												
एकूण (अ) निव्वळ	८,९९,२४,०४	११,६९,४९,१४	२०,५२,७३,१८	१०,०५,२५,१९	१५,७८,५४,४२	२५,८३,७९,६१						

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण-													
अनुसूचित जमातीतील मुलां- मुलींसाठी शासकीय वसतीगृहे.		५२,१५,३३	१,८९,२७,९१	२,४१,४३,२४	६५,०१,८०	३,५३,६९,९२	४,१८,७१,७२						
(१) वेतन	...	२१,९६,५४	२२,८३,८१	४४,८०,३५	३०,६५,३१	६२,८३,६४	९३,४८,९५						
(२) मजुरी	...	९,१९	४३,३२	५२,५१	११,१४	१,२७,३५	१,३८,४९						
(३) दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	...	१,६५,९८	२,६७,७१	४,३३,६९	१,९८,३३	५,०३,४६	७,०१,७९						
(४) देशांतर्गत प्रवास खर्च	...	२६,०५	४७,१४	७३,१९	३५,८८	१,५०,०९	१,८५,९७						
(५) कार्यालयीन खर्च	...	२९,३८	१,६४,०७	१,९३,४५	३४,८२	६,९७,७२	७,३२,५४						
(६) भाडेपट्टी व कर	...	४,८७,७१	६,२६,२०	११,१३,९१	५,८६,२३	१४,६१,७९	२०,४८,०२						
(७) आहार खर्च	...	२०,६२,०८	७४,७४,२६	९५,३६,३४	२३,२८,८५	७८,९०,६६	१,०२,१९,५१						
(८) साधन सामुग्री	...	१,०९,१७	१६,०४,२५	१७,१३,४२	१,१२,००	२३,०२,५१	२४,१४,५१						
(९) व्यावसायिक व विशेष सेवा/ सहाय्यक अनुदाने	...	१,१९	५,८०	६,९९	१,५०	२,६६,५३	२,६८,०३						
(१०) इतर खर्च	...	१,२८,०४	२४,२१,०८	२५,४९,१२	१,२७,७४	१६,४५,८५	१७,७३,५९						
(११) परिरक्षण						
(१२) बांधकाम	३९,९०,२७	३९,९०,२७	...	१,४०,४०,३२	१,४०,४०,३२						
एकूण-(१)	...	५२,१५,३३	१,८९,२७,९१	२,४१,४३,२४	६५,०१,८०	३,५३,६९,९२	४,१८,७१,७२						
महा. जि. प. व पंचायत समित्या अधिनियम, १९६१ च्या कलम १८२ अन्वये संप्रयोजन अनुदान.		५९,३३	६५,०२	१,२४,३५	१,०३,१२	२,७२,७५	३,७५,८७						
एकूण-(२)	...	५९,३३	६५,०२	१,२४,३५	१,०३,१२	२,७२,७५	३,७५,८७						
आश्रमशाळा संकुलांचे परिरक्षण		४,२७,९९,७८	४,४७,४४,३४	८,७५,४४,१२	४,८५,३६,१६	४,९४,७७,६५	९,८०,१३,८१						
(१) वेतन	...	३,१७,९२,८१	३७,५८,५९	३,५५,५१,४०	३,६४,६०,५३	६१,९८,३९	४,२६,५८,९२						
(२) मजुरी	...	१९,८७	९२,१६	१,१२,०३	२७,५०	१,४२,००	१,६९,५०						
(३) दूरध्वनी, वीज व पाणी शुल्क	...	१,६४,६५	४,१३,१९	५,७७,८४	१,८८,५५	२,५९,००	४,४७,५५						
(४) देशांतर्गत प्रवास खर्च	...	१,५७,१२	१,०९,७०	२,६६,८२	१,७५,३०	२,०५,००	३,८०,३०						
(५) कार्यालयीन खर्च	...	४३,७७	३,५१,३०	३,९५,०७	५५,८३	११,१०,००	११,६५,८३						

(६) भाडेपट्टी व कर	...	३३,९०	९,१४,९१	९,४८,८१	४२,००	१०,२५,००	१०,६७,००
(७) आहार खर्च	...	९३,९२,६५	१,००,०२,२४	१,९३,९४,८९	१,०३,७१,६७	१,१८,७४,७७	२,२२,४६,४४
(८) साधनसामग्री व पुरवठा	...	१०,९९,५३	१,५२,६१,४८	१,६३,६१,०१	११,०६,७८	३५,७३,६०	४६,८०,३८
(९) सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	...	२,४०	१३,३९	१५,७९	३,००	८६	३,८६
(१०) इतर खर्च	...	९३,०८	१३,४१,३५	१४,३४,४३	१,०५,००	५,४८,००	६,५३,००
(११) बांधकाम	१,२४,८६,०३	१,२४,८६,०३	...	२,४५,०३,८०	२,४५,०३,८०
(१२) व्यावसायिक व विशेष सेवा	३७,२३	३७,२३
(१३) पेट्रोल तेल व वंगन

एकूण-(३) ... ४,२७,९९,७८ ४,४७,४४,३४ ८,७५,४४,१२ ४,८५,३६,१६ ४,९४,७७,६५ ९,८०,१३,८१

(४) अनुसूचित जमातीकरिता चालविल्या जाणाऱ्या आश्रमशाळा व मुलोधोगोत्तर आश्रमशाळांना सहायक अनुदाने	४,०५,१५,४५	१,०२,१७,१८	५,०७,३२,६३	४,४६,७९,७९	१,९३,७५,४५	६,४०,५५,२४
(१) सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	१,०५,८२,६५	३१,७४,२९	१,३७,५६,९४	१,०६,१०,९९	७५,२०,०९	१,८१,३१,०८
(२) सहायक अनुदाने (वेतन)	२,९९,३२,८०	७०,४२,८९	३,६९,७५,६९	३,४०,६८,८०	१,१८,५५,३६	४,५९,२४,१६
एकूण-(४)	४,०५,१५,४५	१,०२,१७,१८	५,०७,३२,६३	४,४६,७९,७९	१,९३,७५,४५	६,४०,५५,२४

(५) इतर शैक्षणिक योजना	...	५,३४,१५	४,२१,९४,६९	४,२७,२८,८४	७,०४,३२	५,३३,५८,६५	५,४०,६२,९७
(१) निर्वाह भत्ता	...	४,१९	२,४८,२०	२,५२,३९	६,०७	५,४५,१०	५,५१,१७
(२) औद्योगिक प्र. सं. विद्यावेतने
(३) शिक्षण फी परीक्षा फी	...	५,२९,९६	५,१३,९९	१०,४३,९५	६,९८,२५	९,९८,७१	१६,९६,९६
(४) मोटार वाहन चालक प्रशिक्षण केंद्र	३४,८०	३४,८०	...	७०,००	७०,००
(५) शास./अनु. शाळेत बक्षिस योजना	२२,३०	२२,३०	...	४०,००	४०,००
(६) १०/१२ वी गुणवत्ता प्राप्त विद्यार्थ्यांना विशेष प्रोत्सा, योजना	२५,९३	२५,९३	...	४०,००	४०,००
(७) सुवर्ण महोत्सवी शिष्यवृत्ती	...	१,५९,४९,९३	१,५९,४९,९३	...	२,०३,६८,८५	२,०३,६८,८५	
(८) वैद्यकीय व तत्सम शिक्षण शिष्यवृत्ती	...	३१,७७,१८	३१,७७,१८	...	२७,००,००	२७,००,००	
(९) ८ ते १० वी तील विकलांग विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती	...	९,१६	९,१६	...	३५,५७	३५,५७	
(१०) भारत सरकार शिष्यवृत्ती	...	१,५७,३०,०५	१,५७,३०,०५	...	१,७०,००,००	१,७०,००,००	

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(११) व्यवसाय प्र. कें. सुरु करणे	१,२९,८८	१,२९,८८	...	६,००,००	६,००,००						
(१२) एकलव्य शाळा सुरु करणे	८,००,००	८,००,००	...	५,००,००	५,००,००						
(१३) संगणक प्रशिक्षण	३,३३,२१	३,३३,२१	...	६,०८,४२	६,०८,४२						
(१४) परदेशी शिष्यवृत्ती	९४,९५	९४,९५	...	२,००,००	२,००,००						
(१५) सैनिकी शाळामधील आदिवासी विद्यार्थ्यांसाठी एक तुकडी सुरु करणे	१५,२४,३७	१५,२४,३७	...	१८,००,००	१८,००,००						
(१६) सैनिकी शाळामधील आदिवासी... विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती	५,००	५,००						
(१७) सैनिकी शाळामधील आदिवासी... विद्यार्थ्यांसाठी शिष्यवृत्ती	४५,००	४५,००	...	९७,००	९७,००						
(१८) सेवांतर्गत प्रशिक्षण	५१,३२	५१,३२	...	२,५०,००	२,५०,००						
(१९) आदिवासी विद्यार्थ्यांना नामांकित शाळेत प्रवेश...	२५,२१,७७	२५,२१,७७	...	३८,००,००	३८,००,००						
(२०) भूसंपादन	५,१३,५०	५,१३,५०	...	३०,००,००	३०,००,००						
(२१) पुस्तक पेढी योजना	४०,७४	४०,७४	...	५०,००	५०,००						
(२२) विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्तेत वाढ करणे	४,२८,४१	४,२८,४१	...	६,५०,००	६,५०,००						
एकूण-(५) ...	५,३४,१५	४,२१,९४,६९	४,२७,२८,८४	७,०४,३२	५,३३,५८,६५	५,४०,६२,९७							
एकूण-(ब)-स्थूल	८,९१,२४,०४	११,६१,४९,१४	२०,५२,७३,१८	१०,०५,२५,१९	१५,७८,५४,४२	२५,८३,७९,६१							
वजा-वसुली							
एकूण-(ब)-निव्वळ बेरीज ...	८,९१,२४,०४	११,६१,४९,१४	२०,५२,७३,१८	१०,०५,२५,१९	१५,७८,५४,४२	२५,८३,७९,६१							
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने-
२२२५, सामाजिक सुरक्षा व कल्याण, मागणी क्रमांक
एकूण-(क)-स्थूल
वजा-(क) वसुली
एकूण-(क)-निव्वळ बेरीज

(एक) आश्रमशाळा समूह

(१) अतिशय दुर्गम व डोंगराळ भागात राहणाऱ्या आदिवासींची सामाजिक, सांस्कृतिक व शैक्षणिक उन्नती करण्यासाठी शासनाने आश्रमशाळा समूह योजना कार्यान्वित केली आहे.

(२) या आश्रमशाळा समूहात वसतीगृहासह प्राथमिक शाळा याचा समावेश आहे. ही आश्रमशाळा प्रत्येक वर्षी १ वर्ग याप्रमाणे पुढे जाऊन सातवीपर्यंत पूर्ण प्राथमिक शाळेत रूपांतरित होते.

(३) या आश्रमशाळेला जोडून असलेल्या वसतीगृहात राहणाऱ्या मुलांसाठी २ वेळचे जेवण, २ गणवेश, अंथरुण, हिवाळ्यात २ बुलन जर्सीचे सेट व पाठ्यपुस्तके व इतर शैक्षणिक साहित्य मोफत दिली जातात आणि बाहेरून येणाऱ्या विद्यार्थ्यांना दुपारचे जेवण, १ गणवेश आणि सर्व प्रकारचे शिक्षण मोफत दिले जाते.

(४) याशिवाय ज्या विद्यार्थ्यांचे प्राथमिक शिक्षण पूर्ण झाले आहे अशा विद्यार्थ्यांकरीता पुढे मुलोगोत्तर आश्रमशाळेची व्यवस्था केली आहे. तेथील भौगोलिक परिस्थिती व विद्यार्थ्यांची निकड लक्षात घेऊन शासनाच्या मान्यतेने श्रेणीवाढ होऊन प्राथमिक शाळेचे रूपांतर केले जाते.

(५) आदिवासी विद्यार्थ्यांना उच्च शिक्षणाच्या सुविधा उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने शासनाने १२७ माध्यमिक शासकीय आश्रमशाळांच्या ठिकाणी कनिष्ठ महाविद्यालये सुरू केली असून यापैकी १२६ कनिष्ठ महाविद्यालये सुरू आहेत. या कनिष्ठ महाविद्यालयात १२६ ठिकाणी कला महाविद्यालय व ८० ठिकाणी कला व विज्ञान शाखा आहेत.

खालील तक्ता एकूण आश्रमशाळेची क्षमता (संख्या) आणि प्रत्यक्ष प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या दर्शवितो :

The following table indicates the intake capacity of existing Ashram Schools and number of students actually admitted therein :

तक्ता दोन TABLE II

अ.क्र. Serial No.	जिल्हाचे नाव Name of District	एकूण लोकसंख्या (आदिवासी) Total Population Tribal जनगणना 2001	मान्यता असलेल्या आश्रमशाळांची संख्या Total number of Ashram School sanction during									आश्रमशाळेत विद्यार्थी घेण्याची क्षमता Intake capacity of existing Ashram School			प्रत्यक्ष प्रवेश घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांची संख्या Number of students of actually admitted during			शेरा Remarks
			2012-2013			2013-2014			2014-2015			2012-2013	2013-2014	2014-2015	2012-2013	2013-2014	2014-2015	
			AS	PB	AS	AS	PB	AS	AS	PB	AS	7	8	9	10	11	12	
			4	5			6			7	8	9	10	11	12	13		
1	नाशिक Nashik	NP TSP OTSP	...	64	...	64	...	64	...	32,000	32,000	32,000		
				11,94,271	9	6	14	9	6	14	9	6	14	8,950	8,950	8,950	...	
				3	...	3	...	3	...	3	...	1,050	1,050	1,050	...			
2	धुळे Dhule	NP TSP OTSP	...	13	...	13	...	13	...	6,500	6,500	6,500		
				4,43,564	6	1	6	6	1	6	6	1	6	3,800	3,800	3,800	...	
				2	...	2	...	2	...	2	...	700	700	700	...			
3	नंदुरबार Nandurbar	NP TSP OTSP	...	57	...	57	...	57	...	28,500	28,500	28,500		
				8,59,574	17	1	15	17	1	15	17	1	15	9,450	9,450	9,450	...	
					
4	जळगाव Jalgaon	NP TSP OTSP	...	14	...	14	...	14	...	7,000	7,000	7,000		
				4,35,951	3	1	2	3	1	2	3	1	2	1,950	1,950	1,950	...	
					
5	अहमदनगर Ahmednagar	NP TSP OTSP	...	17	...	17	...	17	...	8,500	8,500	8,500		
				3,03,255	2	5	3	2	5	3	2	5	3	3,800	3,800	3,800	...	
				1	...	1	...	1	...	1	...	1	...	550	550	550	...	
6	ठाणे Thane	NP TSP OTSP	...	66	...	66	...	66	...	33,000	33,000	33,000		
				11,99,290	21	1	23	21	1	23	21	1	23	12,450	12,450	12,450	...	
				1	...	1	...	1	...	1	...	200	200	200	...	
7	पुणे Pune	NP TSP OTSP	...	15	...	15	...	15	...	7,500	7,500	7,500		
				2,61,722	...	2	1	...	2	1	...	2	1	1,200	1,200	1,200	...	
				2	...	2	...	2	...	2	...	2	...	700	700	700	...	
8	रत्नागिरी Ratnagiri	NP TSP OTSP	...	2	...	2	...	2	...	1,000	1,000	1,000		
				20,102		
					
9	सोलापूर Solapur	NP TSP OTSP	...	2	...	2	...	2	...	1,000	1,000	1,000		
				68,989		
					

10	कोल्हापूर	NP		...	2	2	2	...	1,000	1,000	1,000	...
	Kolhapur	TSP	21,387
		OTSP	
11	सातारा	NP		...	2	2	2	...	1,000	1,000	1,000	...
	Satara	TSP	21,896
		OTSP	
12	रायगड	NP		...	8	8	8	...	4,000	4,000	4,000	...
	Raigad	TSP	2,69,124	1	4	1	1	4	1	1	4	1	2,550	2,550	2,550	...
		OTSP		1	...	3	1	...	3	1	...	3	950	950	950	...
13	औरंगाबाद	NP		...	4	4	4	...	2,000	2,000	2,000	...
	Aurangabad	TSP	1,00,416
		OTSP		1	1	1	350	350	350	...
14	लातूर	NP	
	Latur	TSP	47,836
		OTSP	
15	उस्मानाबाद	NP	
	Osmanabad	TSP	27,857	...	1	1	1	...	500	500	500	...
		OTSP	
16	बीड	NP		...	2	2	2	...	1,000	1,000	1,000	...
	Beed	TSP	24,193
		OTSP		1	1	1	350	350	350	...
17	जालना	NP	
	Jalana	TSP	32,103
		OTSP	
18	अकोला	NP		...	2	2	2	...	1,000	1,000	1,000	...
	Akola	TSP	1,00,088
		OTSP	
19	वाशिम	NP		...	2	2	2	...	1,000	1,000	1,000	...
	Wasim	TSP	70,987
		OTSP		1	...	1	1	...	1	1	...	1	550	550	550	...
20	बुलढाणा	NP		...	3	3	3	...	1,500	1,500	1,500	...
	Buldhana	TSP	1,15,156
		OTSP		1	1	1	350	350	350	...
21	नांदेड	NP		...	15	15	15	...	7,500	7,500	7,500	...
	Nanded	TSP	2,53,596	1	...	4	1	...	4	1	...	4	1,150	1,150	1,150	...
		OTSP		1	...	2	1	...	2	1	...	2	750	750	750	...

तक्ता दोन (चालू)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
22	परभणी Parbhani	NP TSP OTSP	35,210	
23	हिगोली Higoli	NP TSP OTSP	86,898	...	4	...	4	...	4	...	2,000	2,000	2,000
24	अमरावती Amravati	NP TSP OTSP	3,56,533	...	16	...	16	...	16	...	8,000	8,000	8,000
25	यवतमाळ Yavatmal	NP TSP OTSP	4,73,370	...	25	...	25	...	25	...	12,500	12,500	12,500
26	नागपूर Nagpur	NP TSP OTSP	4,44,441	...	7	...	7	...	7	...	3,500	3,500	3,500
27	वर्धा Wardha	NP TSP OTSP	1,54,415	...	5	...	5	...	5	...	2,500	2,500	2,500
28	भंडारा Bhandara	NP TSP OTSP	97,718	...	1	...	1	...	1	...	500	500	500
29	गोंदिया Gondia	NP TSP OTSP	1,96,455	...	11	...	11	...	11	...	5,500	5,500	5,500
30	चंद्रपूर Chandrapur	NP TSP OTSP	3,75,256	...	13	...	13	...	13	...	6,500	6,500	6,500
31	गडचिरोली Gadchiroli	NP TSP OTSP	3,71,696	...	40	...	40	...	40	...	20,000	20,000	20,000
	एकूण Total	NP TSP OTSP	84,63,349	...	412	...	412	...	412	...	2,06,000	2,06,000	2,06,000
				94	23	112	94	23	112	94	23	112	67,300
				23	...	15	23	...	15	23	...	15	10,650

खालील तक्ता विद्यार्थ्यांची वर्गवार संख्या आणि पास झालेल्या विद्यार्थ्यांचे शेकडा प्रमाण दाखवितो :

The following table indicates the classwise number of students in Ashram School and average percentage of passing : (TSP)

तक्ता तीन TABLE-III

अंदाजित

वर्गवार विद्यार्थ्यांची संख्या, २०१२-२०१३ Classwise number of Students, 2012-2013

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	१ ली		२ री		३ री		४ थी		५ वी		६ वी		७ वी		८ वी		९ वी		१० वी		११ वी		१२ वी		पास झालेल्या विद्या- थ्यांचे शेकडा प्रमाण Average percentage of passing	
		I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		IX		X		XI		XII			
		मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.		मुले B.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
1	नाशिक	NP	2702	1875	1900	1808	1500	1000	1846	1500	1709	1695	1300	1100	1700	1350	1835	1700	1500	1350	1400	1230	94 %
	Nashik	TSP	300	250	410	222	230	205	296	192	215	202	115	90	125	90	200	150	150	85	92	52	224	620	828	707	
	OTSP	45	30	45	35	40	32	41	38	43	32	41	31	30	20	48	20	44	18	45	22		
2	धुळे	NP	340	186	400	350	304	250	300	250	500	350	400	350	400	350	400	300	300	250	300	220	95 %
	Dhule	TSP	100	80	110	70	105	100	82	82	110	90	115	105	108	108	105	90	90	90	120	90	180	90	150	80	
	OTSP	45	30	45	35	40	32	41	38	43	32	41	31	30	20	48	20	44	18	45	22		
3	नंदुरबार	NP	1500	1200	1800	1500	1400	1200	1700	1400	2100	2000	1800	1600	2000	1900	1600	1500	1100	1000	352	348	94 %
	Nandurbar	TSP	210	200	250	230	220	210	240	200	225	215	235	225	240	210	260	240	248	232	230	210	690	345	560	203	
	OTSP	20	20	20	18	20	17	20	16	25	20	20	10	20	10	25	10	20	9	20	10		
4	जळगाव	NP	340	186	500	450	404	350	400	350	500	350	400	350	390	350	280	240	210	150	300	220	115	62	113	100	94 %
	Jalgaon	TSP	70	50	80	65	95	68	98	72	86	68	85	70	54	37	
	OTSP	
5	अहमदनगर	NP	550	500	630	580	680	480	445	343	493	393	500	420	453	375	219	170	470	310	189	234	89 %
	Ahmednagar	TSP	180	130	140	120	130	100	150	100	130	110	120	100	132	132	132	212	176	95	115	60	370	155	128	133	
	OTSP	20	20	20	10	20	17	20	16	25	10	15	10	25	10	20	10	15	9	20	10		
6	ठाणे	NP	2635	1337	1429	805	1630	1280	1555	1475	2496	1959	2754	1765	2123	1135	1555	1229	1005	643	1526	962	614	159	451	115	88 %
	Thane	TSP	365	295	358	254	263	231	396	285	235	177	190	127	335	291	594	363	579	392	324	243	257	113	230	111	
	OTSP	
7	पुणे	NP	315	218	217	177	240	217	254	153	376	245	291	243	195	133	261	195	348	240	237	116	230	141	153	131	74 %
	Pune	TSP	65	66	61	58	52	47	56	57	61	57	60	53	54	51	
	OTSP	
8	रत्नागिरी	NP	48	31	45	31	43	32	41	33	51	36	50	33	37	23	47	31	43	30	38	25	75 %
	Ratnagiri	TSP	
	OTSP	
9	सोलापूर	NP	40	29	40	34	41	23	35	21	54	39	56	48	53	41	25	18	22	14	70 %	
	Solapur	TSP
	OTSP

तक्ता तीन (चालू)
TABLE-III --(contd.) (TSP)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
10	कोल्हापूर	NP	55	32	43	37	33	24	45	34	42	41	43	32	34	36	43	25	25	15	34	28	76 %
	Kolhapur	TSP	
		OTSP	
11	सातारा	NP	48	17	36	29	36	27	38	30	46	29	36	26	33	26	40	26	40	26	36	25	70 %
	Satara	TSP	
		OTSP	
12	रायगड	NP	292	218	119	109	213	141	216	119	225	123	269	156	285	204	313	230	227	169	145	89	76	38	54	27	78 %
	Raigad	TSP	35	16	27	13	25	16	21	23	24	17	23	15	26	20	34	17	
		OTSP	57	54	53	52	53	49	53	49	54	53	40	41	54	47	
13	औरंगाबाद	NP	126	114	118	97	111	103	114	112	124	114	112	98	87	88	102	91	74	73	72	70	95 %
	Aurangabad	TSP	
		OTSP	59	53	55	
14	लातूर	NP	91 %
	Latur	TSP	
		OTSP	
15	उस्मानाबाद	NP	93 %
	Osmanabad	TSP	
		OTSP	29	25	26	23	22	20	20	20	29	21	24	15	26	21	
16	बीड	NP	65	58	69	55	65	43	63	61	45	38	53	46	45	40	37	24	28	25	32	23	90 %
	Beed	TSP	
		OTSP	15	18	17	13	16	14	18	13	21	16	18	15	
17	जालना	NP	90 %
	Jalana	TSP	
		OTSP	
18	अकोला	NP	22	19	17	18	10	21	23	21	29	25	27	23	27	22	29	19	25	22	23	19	90 %
	Akoja	TSP	
		OTSP	22	8	16	16	27	13	19	15	22	19	21	20	20	21	23	20	12	9	8	6	
19	वाशिम	NP	14	10	12	12	11	13	14	17	20	24	22	24	28	20	18	38	19	44	22	30	57	44	48	22	90 %
	Washim	TSP	
		OTSP	38	33	26	30	32	34	48	40	47	39	33	52	36	52	22	18	21	12	22	4	
20	बुलढाणा	NP	48	42	61	44	50	44	40	44	73	57	62	57	55	47	61	44	61	38	47	24	90 %
	Buldhana	TSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	
		OTSP	
21	नांदेड	NP	428	420	417	416	423	419	415	413	409	387	379	358	352	342	350	220	221	220	221	220	90 %
	Nanded	TSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	
		OTSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	

तक्ता तीन (चालू)
TABLE-III--(contd.) (TSP)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
22	परभणी	NP	
	Parbhani	TSP	
		OTSP	
23	हिंगोली	NP	52	48	67	46	57	52	49	60	61	65	89	65	80	69	96	73	95	167	99	51	15	9	20	3	
	Hingoli	TSP	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	95 %
		OTSP
24	अमरावती	NP	137	105	125	114	136	105	200	150	205	198	360	383	345	347	357	264	526	452	450	474	314	308	300	275	
	Amravati	TSP	148	125	139	123	192	185	253	242	297	295	295	282	300	278	326	375	350	302	90 %
		OTSP	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
25	यवतमाळ	NP	141	136	150	137	129	131	278	223	365	332	421	443	416	433	501	563	446	521	370	414	
	Yavatmal	TSP	43	28	36	44	34	29	36	35	31	31	40	31	33	30	31	30	32	28	154	230	225	272	80 %
		OTSP
26	नागपूर	NP	68	48	29	37	49	55	45	42	78	80	108	106	90	121	67	76	59	98	44	108	
	Nagpur	TSP	95 %
		OTSP	16	4	11	9	11	6	7	9	25	31	14	19	11	16	21	28	20	25	15	19
27	वर्धा	NP	18	14	29	10	37	25	38	24	51	37	87	61	83	73	67	59	67	72	66	53	
	Wardha	TSP	92 %
		OTSP	14	7	13	13	20	18	22	14	38	33	34	22	31	21	11	12	17	12	18	15
28	भंडारा	NP	19	29	14	17	33	19	24	26	39	30	30	30	29	30	28	32	25	18	25	22	
	Bhandara	TSP	97 %
		OTSP
29	गोंदिया	NP	120	134	107	134	110	124	119	143	149	179	160	205	121	179	188	237	178	253	139	242	238	261	216	184	
	Gondia	TSP	68	52	43	38	54	58	50	58	75	69	75	66	40	34	55	57	54	40	40	57	54	58	54	51	97 %
		OTSP	20	20	10	20	20	20	30	30	20	30	20	20	20	20
30	चंद्रपूर	NP	109	100	93	66	105	100	116	99	215	255	206	260	172	233	246	301	261	326	221	258	66	98	83	91	
	Chandrapur	TSP	24	18	23	22	25	19	47	21	54	61	58	49	55	39	90 %	
		OTSP
31	गडचिरोली	NP	648	519	471	405	513	406	525	416	573	571	620	616	536	504	616	571	602	556	490	505	222	176	105	46	
	Gadchiroli	TSP	63	47	53	50	61	37	52	45	61	63	50	45	53	55	90 %
		OTSP
एकूण Total	NP	10880	7625	8938	7518	8363	6684	8938	7559	11028	9652	10635	8898	10169	8471	9381	8276	7977	7082	6878	6010	1947	1296	1543	994		
	TSP	1771	1457	1830	1409	1586	1405	1877	1512	1704	1555	1511	1308	1580	1400	1737	1534	1679	1264	921	712	1929	1611	2175	1557		
	OTSP	416	344	377	349	396	347	414	373	467	411	396	361	353	308	218	138	193	112	193	108	59	53	55	52		

खालील तक्ता विद्यार्थ्यांची वर्गवार संख्या आणि पास झालेल्या विद्यार्थ्यांचे शेकडा प्रमाण दाखवितो :

The following table indicates the classwise number of students in Ashram School and average percentage of passing : (TSP)

तक्ता चार TABLE-IV

अंदाजित

वर्गवार विद्यार्थ्यांची संख्या, २०१३-२०१४ Classwise number of Students, 2013-2014

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	वर्गवार विद्यार्थ्यांची संख्या, २०१३-२०१४ Classwise number of Students, 2013-2014																								पास झालेल्या विद्या- थ्यांचे शेकडा प्रमाण Average percentage of passing	
		१ ली		२ री		३ री		४ थी		५ वी		६ वी		७ वी		८ वी		९ वी		१० वी		११ वी		१२ वी			
		मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.		मुले B.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
1	नाशिक Nashik	NP	2802	1975	1900	1808	1500	1000	1846	1500	1709	1695	1300	1100	1700	1350	1835	1700	1500	1350	1400	1230
		TSP	350	300	410	222	230	205	296	192	215	202	115	90	125	90	200	150	150	85	92	52	224	620	828	707	94 %
		OTSP	45	30	45	35	40	32	41	38	43	32	41	31	30	20	48	20	44	18	45	22
2	धुळे Dhule	NP	340	186	400	350	304	250	300	250	500	350	400	350	400	350	400	300	300	250	300	235
		TSP	100	80	110	70	105	100	82	85	110	90	115	105	108	105	105	90	90	90	120	90	180	90	150	80	95 %
		OTSP	45	30	45	35	40	32	41	38	43	32	41	31	30	20	48	20	44	18	45	22
3	नंदुरबार Nandurbar	NP	1800	1600	1900	1700	1600	1400	1700	1400	1900	1800	1800	1600	2000	1900	1600	1500	1100	1000	352	348
		TSP	210	200	250	230	220	210	240	200	225	215	235	225	240	210	260	240	248	232	230	210	690	345	560	275	94 %
		OTSP	20	20	20	18	20	17	20	16	25	20	20	10	20	10	25	10	20	9	20	10
4	जळगाव Jalgaon	NP	340	186	500	450	404	350	400	350	500	350	400	350	390	350	280	240	300	150	300	220	115	62	113	100	
		TSP	90	70	90	65	95	68	98	72	86	68	85	70	56	37	94 %
		OTSP
5	अहमदनगर Ahmednagar	NP	600	530	630	580	680	480	445	343	493	393	500	420	453	375	219	171	470	310	189	234
		TSP	180	130	140	120	130	100	150	100	130	110	120	100	132	132	132	212	176	95	115	60	370	155	128	133	89 %
		OTSP	28	20	30	20	20	17	20	16	25	10	15	10	25	10	20	10	15	9	20	10
6	ठाणे Thane	NP	2637	1338	1430	806	1633	1283	1556	1476	2497	1960	2755	1766	2124	1136	1556	1230	1006	644	1527	963	615	160	453	116	
		TSP	367	295	359	255	264	233	397	286	237	178	191	128	336	296	599	364	580	391	325	244	258	114	231	112	89 %
		OTSP
7	पुणे Pune	NP	316	217	218	179	242	218	255	154	373	246	293	245	197	132	263	193	349	243	238	116	233	143	154	133	
		TSP	67	65	63	59	54	43	55	58	63	59	61	54	53	53	77 %
		OTSP
8	रत्नागिरी Ratnagiri	NP	45	30	47	33	43	33	43	34	50	39	53	34	31	20	49	33	41	32	35	29	
		TSP	89 %
		OTSP
9	सोलापूर Solapur	NP	40	29	40	34	41	23	35	21	54	39	56	48	53	41	25	18	22	14	
		TSP	63 %
		OTSP

तक्ता चार (चालू)
TABLE-IV-(contd.) (TSP)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
10	कोल्हापूर	NP	54	33	43	37	33	24	44	34	42	40	42	32	35	36	43	25	25	15	34	29	
	Kolhapur	TSP	68 %
		OTSP
11	सातारा	NP	48	17	36	29	36	27	38	31	47	29	36	26	33	26	40	27	40	26	36	25
	Satara	TSP	69 %
		OTSP
12	रायगड	NP	295	219	121	110	214	143	217	116	225	125	269	156	285	204	315	230	227	170	146	90	76	38	55	28	...
	Raigad	TSP	36	17	29	15	26	16	21	23	25	17	23	15	26	20	35	19	87 %
		OTSP	58	55	54	53	53	49	53	49	54	53	40	43	59	47
13	औरंगाबाद	NP	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	Aurangabad	TSP	90 %
		OTSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
14	लातूर	NP
	Latur	TSP
		OTSP
15	उस्मानाबाद	NP
	Osmanabad	TSP	92 %
		OTSP	30	27	28	24	25	23	20	20	23	22	24	17	26	20
16	बीड	NP	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	50	50
	Beed	TSP	95 %
		OTSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
17	जालना	NP
	Jalana	TSP
		OTSP
18	अकोला	NP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
	Akola	TSP	100 %
		OTSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
19	वाशिम	NP	50	50	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	50	50
	Washim	TSP	100 %
		OTSP	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	25	25
20	बुलढाणा	NP	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75	75
	Buldhana	TSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	100 %
		OTSP
21	नांदेड	NP	500	500	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	350	450	450
	Nanded	TSP	75	75	75	75	100 %
		OTSP	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25

तक्ता चार (चालू)
TABLE-IV--(contd.) (TSP)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
22	परभणी	NP
	Parbhani	TSP
	OTSP
23	हिंगोली	NP	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
	Hingoli	TSP	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
	OTSP	100 %
24	अमरावती	NP	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	250	250	250	250
	Amravati	TSP	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	300	275	275
	OTSP	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	96 %
25	यवतमाल	NP	600	600	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	550	350	350	350	350
	Yavatmal	TSP	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	155	150
	OTSP	75 %
26	नागपूर	NP	68	48	29	37	49	55	45	42	78	80	120	110	90	121	67	76	59	98	44	108
	Nagpur	TSP
	OTSP	16	4	11	9	11	6	7	9	25	31	14	19	11	16	22	38	20	25	15	19	95 %
27	वर्धा	NP	20	14	30	10	40	25	38	24	60	37	87	61	83	73	67	59	67	72	66	53
	Wardha	TSP
	OTSP	14	10	13	13	20	20	22	14	40	33	34	22	31	21	11	12	17	12	20	15	92 %
28	भंडारा	NP	25	30	19	29	14	17	33	19	24	26	39	30	30	30	29	30	28	32	25	18
	Bhandara	TSP
	OTSP	97 %
29	गोंदिया	NP	167	170	180	154	210	194	170	220	180	235	245	209	188	239	178	253	239	253	239	242	238	261	216	190
	Gondia	TSP	150	160	68	52	50	58	59	70	75	66	40	33	55	57	54	40	40	40	40	57	54	58	54	60
	OTSP	20	20	10	20	20	20	30	30	20	30	20	20	20	20	97 %
30	चंद्रपूर	NP	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	225	125	125	125	125
	Chandrapur	TSP	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125	125
	OTSP	90%
31	गडचिरोली	NP	755	670	667	590	650	600	680	575	625	580	635	610	640	560	645	580	680	555	645	564	680	630	564	500
	Gadchiroli	TSP	580	580	580	580	580	580	480	480	480	480	480	480	20	20
	OTSP	90 %
एकूण	NP	12402	9342	10015	8761	9518	7947	9670	8414	11182	9849	10855	8972	10532	8743	9361	8415	8203	6964	7426	6354	2732	2069	2280	1792	
	TSP	2730	2497	2699	2268	2354	2213	2478	2166	2246	2085	2015	1850	1701	1570	1815	1540	1284	933	922	713	1851	1457	2026	1442	
	OTSP	476	416	456	427	449	416	454	430	498	463	449	403	427	359	249	185	235	166	215	148	

खालील तक्ता विद्यार्थ्यांची वर्गवार संख्या आणि पास झालेल्या विद्यार्थ्यांचे शेकडा प्रमाण दाखवितो :

The following table indicates the classwise number of students in Ashram School and average percentage of passing : (TSP)

तक्ता पाच TABLE-V

अंदाजित

वर्गवार विद्यार्थ्यांची संख्या, २०१४-२०१५ Classwise number of Students, 2014-2015

अनु- क्रमांक Serial No.	जिल्ह्याचे नाव Name of Oistrict	१ ली I		२ री II		३ री III		४ थी IV		५ वी V		६ वी VI		७ वी VII		८ वी VIII		९ वी IX		१० वी X		११ वी XI		१२ वी XII		पास झालेल्या विद्या- थ्यांचे शेकडा प्रमाण Average percentage of passing
		मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	मुले B.	मुली G.	
1	नाशिक Nashik	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
	नाशिक NP TSP OTSP																									
2	धुळे Ohule																									
	धुळे NP TSP OTSP																									
3	नंदुरबार Nandurbar																									
	नंदुरबार NP TSP OTSP																									
4	जळगाव Jalgaon																									
	जळगाव NP TSP OTSP																									
5	अहमदनगर Ahmednagar																									
	अहमदनगर NP TSP OTSP																									
6	ठाणे Thane																									
	ठाणे NP TSP OTSP																									
7	पुणे Pune																									
	पुणे NP TSP OTSP																									
8	रत्नागिरी Ratnagiri																									
	रत्नागिरी NP TSP OTSP																									
9	सोलापूर Solapur																									
	सोलापूर NP TSP OTSP																									

तक्ता पाच (चालू)
TABLE-V --(contd.) (TSP)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
10	कोल्हापूर Kolhapur	NP TSP OTSP																								
11	सातारा Satara	NP TSP OTSP																								
12	रायगड Raigad	NP TSP OTSP																								
13	औरंगाबाद Aurangabad	NP TSP OTSP																								
14	लातूर Latur	NP TSP OTSP																								
15	उस्मानाबाद Osmanabad	NP TSP OTSP																								
16	बीड Beed	NP TSP OTSP																								
17	जालना Jalana	NP TSP OTSP																								
18	अकोला Akola	NP TSP OTSP																								
19	वाशिम Washim	NP TSP OTSP																								
20	बुलढाणा Buldhana	NP TSP OTSP																								
21	नांदेड Nanded	NP TSP OTSP																								

तक्ता पाच (चालू)
TABLE-V --(contd.) (TSP)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	
22	परभणी Parbhani	NP TSP OTSP																									
23	हिंगोली Hingoli	NP TSP OTSP																									
24	अमरावती Amravati	NP TSP OTSP																									
25	यवतमाळ Yavatmal	NP TSP OTSP																									
26	नागपूर Nagpur	NP TSP OTSP																									
27	वर्धा Wardha	NP TSP OTSP																									
28	भंडारा Bhandara	NP TSP OTSP																									
29	गोंदिया Gondia	NP TSP OTSP																									
30	चंद्रपूर Chandrapur	NP TSP OTSP																									
31	गडचिरोली Gadchiroli	NP TSP OTSP																									
	एकूण Total	NP TSP OTSP																									

आश्रमशाळा समूह
Ashram School Complex

तक्ता नऊ
TABLE-IX

कर्मचारीविषयक गोषवारा :
Personnel Summary :

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम Designation	वेतनमान Pay Scale	ग्रेड पे Grade Pay	पदसंख्या No. of Posts		पदनाम Designation
				2013-2014	2014-2015	
1	2	3	4	5		6
(१) राजपत्रित						<i>Gazetted</i>
	कुल प्रमुख	9300-34800	4400	2	2	Chancellor
			एकूण ...	2	2	
(२) अराजपत्रित वर्ग-३						<i>Non-Gazetted Class III</i>
	माध्यमिक मुख्याध्यापक	9300-34800	4800	419	419	Headmaster
	प्राध्यापक (कनिष्ठ महाविद्यालय)	9300-34800	4800	785	785	Professor (Junior College)
	सहायक शिक्षक (आदर्श आशा)	9300-34800	4300	18	18	Assistant Teacher (Jr. College)
	प्राथमिक मुख्याध्यापक	9300-34800	4300	192	192	Headmaster (Primary)
	शिक्षक (माध्यमिक)	9300-34800	4300	1768	1768	Secondary Teacher
	प्राथमिक शिक्षक (उच्च श्रेणी)	9300-34800	4300	503	503	Primary Teacher (Higher Scale)
	केंद्र प्रमुख	9300-34800	4300	144	144	Kendra Pramukh
	मुख्य लिपिक	9300-34800	4200	1	1	Head Clerk
	क्रिडा शिक्षक	9300-34800	4200	2	2	Sport Teacher
	चित्रकला शिक्षक	5200-20200	2800	2	2	Drawing Teacher
	शिक्षक (प्राथमिक)	5200-20200	2800	2867	2867	Teacher (Primary)
	शिक्षण सेवक (प्राथमिक)	Rs. 6000 Fix Pay		423	423	Shikshan Sevak (Primary)
	शिक्षिका (बालवाडी/अधीक्षिका)	5200-20200	2800	553	553	Teacher Balwadi/Lady Supdt.
	वरिष्ठ लिपिक	5200-20200	2400	2	2	Sr. Clerk
	वसतीगृह अधीक्षक	5200-20200	2400	554	554	Hostel Superintendent
	नर्स	5200-20200	2400	1	1	Nurse
	कनिष्ठ लिपिक	5200-20200	1900	339	339	Junior Clerk
	प्रयोगशाळा (परिचर) सहायक	5200-20200	1900	72	72	Laboratory Assistant
	ग्रंथपाल	5200-20200	1900	85	85	Librarian
			एकूण ...	8730	8730	Total
(३) चतुर्थ श्रेणी वर्ग-४						<i>Class IV</i>
	स्वयंपाकी	4440-7440	1600	3046	3046	Cook
	मदतनिस (कामाठी)	4440-7440	1300	2833	2833	Maid Servant
	शिपाई	4440-7440	1300	338	338	Peon
	रखवालदार	4440-7440	1300	520	520	Watchman
	सफाई कामगार	4440-7440	1300	355	355	Sweepers
	प्रयोगशाळा परिचर	5200-20200	1900	377	377	Laboratory Attendant
			एकूण ...	7469	7469	Total
			एकूण ..	16201	16201	

वसतीगृह
तक्ता नऊ

कर्मचारीविषयक गोषवारा :

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम Designation	वेतनमान Pay Scale	ग्रेड पे Grade Pay	पदसंख्या No. of Posts		पदनाम Designation
				2012-2013	2013-2014	
1	2	3	4	5		6
(१) राजपत्रित						
	गृह प्रमुख	9300-34800	4400	18	18	<i>Gazetted</i> Chancellor
			एकूण ...	18	18	
(२) अराजपत्रित वर्ग-३						
	गृहपाल	9300-34800	4300	504	504	<i>Non-Gazetted Class III</i> Warden
	उपलेखापाल	9300-34800	4200	23	23	Dy. Accountant
	वरिष्ठ लिपिक	5200-20200	2400	1	1	Sr. Clerk
	कनिष्ठ लिपिक	5200-20200	1900	366	366	Jr. Clerk
			एकूण ...	894	894	Total
(३) चतुर्थ श्रेणी वर्ग-४						
	स्वयंपाकी	4440-7440	1600	196	196	<i>Class IV</i> Cook
	मदतनिस (कामाठी)	4440-7440	1300	203	203	Maid Servant
	शिपाई	4440-7440	1300	378	378	Peon
	रखवालदार	4440-7440	1300	427	427	Watchman
	सफाई कामगार	4440-7440	1300	359	359	Sweepers
			एकूण ...	1563	1563	Total
			एकूण ..	2475	2475	

तक्ता दहा (चालू)
TABLE-X (Contd.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11				
			TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP	TSP	OTSP		
15.	उस्मानाबाद Usmanabad	2012-2013 2013-2014 2014-2015	...	1	
16.	बीड Beed	2012-2013 2013-2014 2014-2015	...	3	...	2	...	2	
17.	जालना Jalana	2012-2013 2013-2014 2014-2015	...	3	...	2	...	2	...	1	...	700.00	250.00	
18.	अकोला Akola	2012-2013 2013-2014 2014-2015	...	3	...	2	...	2	...	1	...	1000.00	250.00	
19.	वाशिम Washim	2012-2013 2013-2014 2014-2015	...	2	1	...	1	
20.	बुलढाणा Buldhana	2012-2013 2013-2014 2014-2015	...	3	...	1	...	1	
21.	नांदेड Nanded	2012-2013 2013-2014 2014-2015	13	4	11	3	...	2	11	5	2	1	500.00	500.00
22.	परभणी Parbhani	2012-2013 2013-2014 2014-2015	
23.	हिंगोली Hingoli	2012-2013 2013-2014 2014-2015	...	5	1	4	...	1	4	...	2	...	500.00	94.03
24.	अमरावती Amravati	2012-2013 2013-2014 2014-2015	22	5	15	3	4	...	19	3	
25.	यवतमाळ Yavatmal	2012-2013 2013-2014 2014-2015	32	1	11	1	4	2	15	3	
26.	नागपूर Nagpur	2012-2013 2013-2014 2014-2015	2	6	2	6	1	2	3	8	2	3	500.00	500.00
27.	वर्धा Wardha	2012-2013 2013-2014 2014-2015	...	7	...	7	...	2	...	9	...	4	...	
28.	भंडारा Bhandara	2012-2013 2013-2014 2014-2015	...	7	...	7	...	2	...	9	...	4	...	
29.	गोंदिया Gondia	2012-2013 2013-2014 2014-2015	11	3	13	3	...	1	13	4	6	...	500.00	36.32
30.	चंद्रपूर Chandrapur	2012-2013 2013-2014 2014-2015	18	3	14	1	4	...	18	1	4	...	500.00	181.54
31.	गडचिरोली Gadchiroli	2012-2013 2013-2014 2014-2015	50	...	47	...	3	...	50	...	17	...	500.00	444.31
	एकूण Total	2012-2013 2013-2014 2014-2015	430	122	299	70	83	35	382	105	74	19	300.00	300.00
			430	122	299	70	83	35	382	105	93	22	500.00	500.00
			430	122	299	72	79	35	378	107	117	13	700.00	700.00
													1040.28	360.72
													2951.68	1073.43
													2254.88	...

(४) शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांतील मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन प्रदान करण्यासाठी योजना

अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांनी तांत्रिक शिक्षणाकडे वळण्याकरिता औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना या योजनेखाली विद्यावेतन दिले जात होते. तांत्रिक प्रशिक्षण योजनेखाली संस्थेच्या वसतिगृहात राहणाऱ्या विद्यार्थ्यांना दरमहा रु. १०० व बहीस्थ विद्यार्थ्यांना दरमहा रु. ६० प्रमाणे विद्यावेतन दिले जात होते. आता शासन निर्णय, आदिवासी विकास विभाग क्र. औप्रसं-१२०४/प्र.क्र. २३/का. १२, दि. २३-८-२००४ अन्वये वसतिगृहात राहणाऱ्या विद्यार्थ्यांना दरमहा रु. ६०० व वसतिगृहाबाहेर राहणाऱ्या विद्यार्थ्यांना रु. ५०० दरमहा इतका सुधारीत निर्वाह भत्ता मंजूर करण्यात आला आहे.

अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांना विद्यावेतनाची तरतूद ही पूर्वी आयुक्त, आदिवासी विकास, महाराष्ट्र राज्य, नाशिक यांचेमार्फत संबंधित सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण प्रादेशिक कार्यालये यांना वितरित केली जाते. पुढील तक्त्यात शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेतील सन २०११-२०१२ ते २०१४-२०१५ पर्यंतची अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या व निर्वाह भत्ता देण्यात आलेल्या विद्यार्थ्यांची संख्या दर्शविण्यात आलेली आहे.

अ.क्र. Sr. No.	संस्थेचे नाव Name of the Institution	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत शिकत असलेल्या आदिवासी विद्यार्थ्यांची संख्या No. of S.T. Students studying in I. T. I.			औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत विद्यावेतन मिळालेले आदिवासी विद्यार्थी No. of stipends awarded in I. T. I.			आदिवासी उत्तीर्ण विद्यार्थ्यांची संख्या No. of Students passed out for		संस्थावार खर्च (रु. हजारात) २०१२-२०१३ ते २०१३-२०१४ Institutionwise Expenditure 2012-2013 to 2013-2014			दरडोई खर्च (रुपयात) २०१२-२०१३ ते २०१३-२०१४ Per capital Expenditure from 2012-2013 to 2013-2014		
		प्रत्यक्ष 2012-13	अपेक्षित 2013-14	अंदाजे 2014-15	प्रत्यक्ष 2012-13	अपेक्षित 2013-14	अंदाजे 2014-15	उत्तीर्ण 2012-13	अपेक्षित 2013-14	प्रत्यक्ष 2012-13	अपेक्षित 2013-14	अंदाजे 2014-15	प्रत्यक्ष 2012-13	अपेक्षित 2013-14	अंदाजे 2014-15
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
नागपूर विभाग NAGPUR DIVISION :															
जिल्हा नागपूर NAGPUR DISTRICT															
1	I. T. I., Nagpur	48	60	60	48	60	60	29	...	226.00	300.00	300.00	4709	6000	6000
2	I. T. I., Nagpur (Girls)	25	14	20	25	14	20	25	14	100.00	128.00	150.00	4000	6000	6000
3	I. T. I., Katol	36	23	40	36	23	40	9	...	210.00	125.00	220.00	5834	5900	5900
4	I. T. I., Umred	23	30	30	23	30	30	14	...	109.00	125.00	125.00	4740	6000	6000
5	I. T. I., Ramtek	14	22	22	14	22	22	9	...	63.00	100.00	100.00	4500	6200	6200
6	I. T. I., Saoner	14	20	20	14	20	20	9	...	65.00	90.00	90.00	4643	6000	6000
7	I. T. I., Kalmeshwar	9	10	10	9	10	10	6	...	39.00	45.00	45.00	4334	6500	6500
8	I. T. I., Parshivani	106	115	115	106	115	115	64	...	508.00	600.00	600.00	4793	5500	5500
9	I. T. I., Narkhed	14	15	15	14	15	15	9	...	64.00	75.00	75.00	4572	6500	6500
10	I. T. I., Kamathi	9	10	10	9	10	10	6	...	43.00	50.00	50.00	4778	6000	6000
11	I. T. I., Hingna	9	10	10	9	10	10	6	...	41.00	45.00	45.00	4556	6000	6000
12	I. T. I., Mauda	5	10	10	5	10	10	3	...	20.00	45.00	45.00	4000	6500	6500
13	I. T. I., Nagpur (Rural)	13	20	20	13	20	20	8	...	61.00	75.00	75.00	4693	6500	6500
14	I. T. I., Kuhl	3	5	5	3	5	5	2	...	13.00	20.00	20.00	4334	6000	6000
15	I. T. I., Bhivapur	16	10	10	16	10	10	10	...	75.00	100.00	100.00	4688	6500	6500
16	I. T. I., Belda (Ashram)	70	100	100	70	100	100	42	...	332.00	400.00	400.00	4743	5500	5500
Total Nagpur District ...		414	474	497	414	474	497	251	14	1969.00	2323.00	2440.00	73917	97600	92200

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
जिल्हा गडचिरोली GADCHIROLI DISTRICT															
17	I. T. I., Gadchiroli	218	220	250	218	220	250	80	100	1344.00	1368.00	1620.00	6165	6218	6480
18	I. T. I., Allapalli	188	270	270	170	270	270	83	63	444.00	680.00	800.00	2612	4000	4700
19	I. T. I., Desaiganj	171	249	249	143	246	249	108	160	626.00	1000.00	900.00	4300	4000	3600
20	I. T. I., Korchi	98	100	110	87	90	100	90	92	300.00	900.00	900.00	7000	8000	8000
21	I. T. I., Kurkheda	125	150	200	125	150	200	125	150	299.80	1100.00	800.00	2398	7333	4000
22	I. T. I., Armori	59	61	115	49	60	60	226.00	360.00	360.00	4612	6000	6000
23	I. T. I., Chamorshi	58	110	120	58	110	120	37	33	200.00	350.00	720.00	3448	3181	6000
24	I. T. I., Etapalli	57	114	114	57	114	114	30	114	291.93	684.00	684.00	5122	6000	6000
25	I. T. I., Sironcha	88	72	90	60	52	65	45	40	300.00	400.00	450.00	2000	769	692
26	I. T. I., Bhamragad	57	55	85	57	55	85	51	55	342.00	486.00	570.00	6000	6000	6000
27	I. T. I., Mulchera	35	46	50	35	46	50	35	46	216.00	300.00	324.00	6200	6500	6500
28	I. T. I., Dhanora	80	130	115	80	130	115	300.00	450.00	600.00	3000	3000	5000
29	Ashram I. T. I., Ramgad	77	84	84	77	84	84	77	84	450.00	550.00	550.00	5844	6548	6548
30	Ashram I. T. I., Jambiya	72	77	84	72	77	84	38	38	348.00	462.00	504.00	953	1266	1380
31	Ashram I. T. I., Khamenceru	56	82	90	45	82	90	...	82	698.20	900.00	1100.00	1203	1097	1222
32	Ashram I. T. I., Korchi	58	66	66	57	66	66	...	66	1063.00	1500.00	2000.00	1832	2272	2941
Total Gadchiroli District ...		1497	1886	2092	1390	1852	2002	799	1123	7448.93	11490.00	12882.00	62689	72184	75063
जिल्हा गोंदिया GONDIA DISTRICT															
33	I. T. I., Gondia	38	34	40	38	34	40	10	34	187.27	220.00	240.00	4928	6000	6000
34	I. T. I., Deori	290	232	290	290	232	290	55	170	8790.00	1600.00	3031.00	3031	6897	6900
35	I. T. I., Salekasa	169	178	190	169	178	180	32	95	711.36	1050.00	1200.00	5052	7080	8004
36	I. T. I., Arjuni Morgaon	103	74	232	80	74	232	...	7	335.00	500.00	1392.00	4189	6757	6000
37	I. T. I., Sadak Arjuni	19	24	15	19	23	15	15	12	114.00	138.00	90.00	6000	6000	6000
38	I. T. I., Tiroda	12	12	12	12	12	12	10	10	48.00	48.00	48.00	6000	6000	6000
39	I. T. I., Goregaon	6	7	7	6	7	7	1	7	36.00	550.00	48.00	6000	6000	6000
40	I. T. I., Amgaon	3	1	3	3	1	3	3	1	18.00	10.00	18.00	6000	6000	6000
41	Ashram I. T. I., Bijepar	84	70	84	84	70	84	54	70	450.00	420.00	510.00	5357	6000	6000
Total Gondia District ...		724	632	873	701	631	863	180	406	10689.63	4536.00	6577.00	46557	56734	51504
जिल्हा चंद्रपूर CHANDRAPUR DISTRICT															
42	I. T. I., Chandrapur	178	200	215	178	200	215	520.00	712.00	800.00	3467	4000	4000
43	I. T. I., Chandrapur (Girls)	82	86	82	82	86	82	58	65	398.00	390.00	516.00	6864	4756	6000
44	I. T. I., Warora	32	40	45	24	40	45	24	30	252.00	240.00	270.00	7862	6000	6000
45	I. T. I., Shindevahi	62	52	65	62	52	65	62	62	393.00	380.00	382.00	6333	7360	5876
46	I. T. I., Rajura	157	329	267	157	329	267	...	165	1231.00	1854.00	2469.00	8000	6000	9000
47	I. T. I., Mul	46	35	40	46	20	35	30	35	9054.00	9500.00	9900.00	5304	5800	6000

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
48	I. T. I., Gondpimpri	153	160	170	153	160	170	87	105	620.00	600.00	700.00	4053	3750	4117
49	I. T. I., Chimur	111	156	175	111	156	175	...	70	58.00	70.00	80.00	5500	6000	7000
50	I. T. I., Bramhapuri	30	40	40	25	40	40	25	40	135.00	198.00	264.00	5000	5000	6000
51	I. T. I., Savali	26	30	30	26	30	30	20	25	123.00	180.00	180.00	4743	6000	6000
52	I. T. I., Bhadravati	90	144	160	90	100	110	38	70	294.00	540.00	600.00	6000	6000	6000
53	I. T. I., Jiwati	52	78	78	28	78	78	...	52	405.00	405.00	605.00	4000	4500	5000
54	I. T. I., Pombhurna	89	98	120	89	98	120	77	85	7534.00	7708.00	8000.00	8462	7865	6666
55	I. T. I., Nagbhid	43	25	40	43	25	40	43	25	230.00	150.00	240.00	5365	6000	6000
56	I. T. I., Korpana	43	128	128	68	128	128	...	68	424.00	442.00	768.00	4000	5000	5000
57	I. T. I., Ballarpur	20	10	10	20	10	10	8	10	119.00	110.00	110.00	5950	11000	11000
58	Ashram I. T. I., Devada	68	70	68	68	70	70	...	45	456.00	410.00	420.00	6000	6000	6000
59	Ashram I. T. I., Mangi	35	41	52	35	41	52	18	52	222.00	336.00	500.00	6339	8195	9615
Total Chandrapur District ...		1317	1722	1785	1305	1663	1732	490	1004	22468.00	24225.00	26804.00	103242	109226	115274
जिल्हा वर्धा WARDHA DISTRICT															
60	I. T. I., Wardha	35	40	40	35	40	40	20	...	166.52	240.00	240.00	6000	6000	6000
61	I. T. I., Pulgaon	34	24	26	34	24	26	153.10	420.00	156.00	4202	17500	6000
62	I. T. I., Samudrapur	36	25	21	36	25	21	18	25	103.61	175.50	126.00	2878	7020	6000
63	I. T. I., Hinganghat	13	13	14	12	13	14	6	...	95.80	76.00	84.00	500	500	500
64	I. T. I., Arvi	11	12	14	11	12	14	11	12	131.00	75.00	90.00	11909	6250	6400
65	I. T. I., Ashti	10	8	12	10	8	12	10	8	81.60	48.00	72.00	8160	6000	6000
66	I. T. I., Selu	14	19	20	13	19	20	3	12	78.00	114.00	120.00	5571	6000	6000
67	I. T. I., Karanja	4	3	10	4	3	10	4	3	10.00	10.00	18.00	6000	1000	2800
Total Wardha District ...		157	144	157	155	144	157	72	60	819.63	1158.50	906.00	45220	50270	39700
जिल्हा भंडारा BHANDARA DISTRICT															
68	I. T. I., Bhandara	16	7	22	16	7	22	10	7	63.00	200.00	150.00	6000	6000	6000
69	I. T. I., Bhandara (Girls)	104	67	90	92	67	90	25	67	350.85	482.40	648.00	3814	7200	7200
70	I. T. I., Pavni	20	29	20	20	29	20	20	20	92.00	170.50	130.00	6572	5900	6000
71	I. T. I., Sakoli	17	22	25	17	22	25	7	15	107.17	132.00	150.00	6000	6000	6000
72	I. T. I., Tumsar	14	9	14	14	9	14	14	9	100.00	100.00	84.00	6000	6000	6000
73	I. T. I., Lakhandur	10	7	9	10	7	9	51.58	42.00	54.00	5158	6000	6000
74	I. T. I., Mohadi	10	7	15	10	7	18	10	7	5.00	35.00	18.00	6000	6000	6000
75	I. T. I., Lakhani	10	10	14	12	10	14	6	10	72.00	60.00	84.00	6000	6000	6000
Total Bhandara District ...		203	158	209	191	158	212	92	135	841.60	1221.90	1318.00	45544	49100	49200
Total Nagpur Division ...		4312	5016	5613	4156	4922	5463	1884	2742	44236.79	44954.40	50927.00	377169	435114	422941

59

59

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
अमरावती विभाग AMRAVATI DIVISION :															
जिल्हा अमरावती AMRAVATI DISTRICT															
1	I. T. I., Amravati	54	60	60	54	60	60	42	45	320000	360000	360000	5926	6000	6000
2	I. T. I., Amravati (Girls)	45	68	68	45	68	68	20	36	166000	408000	408000	3689	6000	6000
3	I. T. I., Chikhaldara	272	252	272	205	180	220	150	170	1002800	1080000	1320000	4892	6000	6000
4	I. T. I., Mozari	12	14	16	12	14	16	10	11	72000	84000	96000	6000	6000	6000
5	I. T. I., Dharni	140	160	160	140	160	160	94	110	677000	960000	960000	4836	6000	6000
6	I. T. I., Daryapur	18	12	16	18	12	16	14	13	85000	72000	96000	4722	6000	6000
7	I. T. I., Achalpur	6	5	10	6	5	10	6	5	23474	30000	60000	3912	6000	6000
8	I. T. I., Morshi	24	30	30	24	30	30	19	29	142000	180000	180000	5917	6000	6000
9	I. T. I., Chandur Railway	20	12	22	20	12	22	19	15	96000	72000	132000	4800	6000	6000
10	I. T. I., Nandgaon Khandeshwar	12	12	13	12	12	13	12	12	69000	72000	78000	5750	6000	6000
11	I. T. I., Anjangaon Surji	3	5	5	3	5	5	3	5	18000	30000	30000	6000	6000	6000
12	I. T. I., Bhatkuli	12	16	20	12	16	20	9	12	51530	96000	120000	4294	6000	6000
13	I. T. I., Warud	15	15	15	15	15	15	12	13	87000	90000	90000	5800	6000	6000
14	I. T. I., Chandur Bazar	13	8	15	13	8	15	13	8	66273	48000	90000	5098	6000	6000
15	I. T. I., Dhamangaon Railway	21	14	25	16	14	25	16	14	90000	84000	150000	5625	6000	6000
16	(Ashram School) Susadra	67	69	79	67	69	79	26	52	280000	414000	474000	4179	6000	6000
17	(Ashram School) Chikhali	50	60	60	50	60	60	30	40	299000	360000	360000	5980	6000	6000
18	I. T. I. Rahatgaon	0	2	2	0	2	2	0	1	...	12000	12000	...	6000	6000
Total Amravati District ...		784	814	888	712	742	836	495	591	3545077	4452000	5016000	87420	108000	108000
जिल्हा अकोला AKOLA DISTRICT															
19	I. T. I., Akola	27	30	30	27	30	30	19	21	139000	180000	180000	5148	6000	6000
20	I. T. I., Akola (Girls)	5	10	10	5	10	10	4	8	25000	60000	60000	5000	6000	6000
21	I. T. I., Balapur	4	5	5	4	5	5	3	4	17000	30000	30000	4250	6000	6000
22	I. T. I., Telhara	9	10	10	9	10	10	7	8	29000	60000	60000	3222	6000	6000
23	I. T. I., Patur	7	8	8	7	8	8	5	7	42000	48000	48000	6000	6000	6000
24	I. T. I., Barshitakali	4	7	7	4	4	7	3	5	18000	24000	42000	4500	6000	6000
25	I. T. I., Akot	16	20	20	16	20	20	9	15	48246	120000	120000	3015	6000	6000
26	I. T. I., Murtijapur	11	15	20	11	15	20	20	11	66000	90000	120000	6000	6000	6000
Total Akola District ...		83	105	110	83	102	110	70	79	384246	612000	660000	37135	48000	48000
जिल्हा वाशिम WASHIM DISTRICT															
27	I. T. I., Washim	9	12	15	9	12	15	9	12	54000	72000	90000	6000	6000	6000
28	I. T. I., Rishod	4	4	4	4	4	4	4	3	19000	24000	24000	4750	6000	6000
29	I. T. I., Malegaon	17	7	20	17	17	20	10	15	78175	102000	120000	4599	6000	6000
30	I. T. I., Manglurpurs	14	5	7	14	5	7	12	5	71000	30000	42000	5071	6000	6000
31	I. T. I., Karanjlad	6	8	7	5	8	7	4	8	30000	48000	42000	6000	6000	6000
32	I. T. I., Manora	13	10	10	13	10	10	11	9	74000	60000	60000	5692	6000	6000
Total Washim District ...		63	56	63	62	56	63	50	52	326175	336000	378000	32112	36000	36000

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
जिल्हा बुलढाणा BULDHANA DISTRICT															
33	I. T. I., Buldhana	13	15	15	13	15	15	6	9	68000	90000	90000	5231	6000	6000
34	I. T. I., Khamgaon	24	61	72	24	61	72	20	42	130400	366000	432000	5433	6000	6000
35	I. T. I., Malkapur	13	25	30	12	25	20	8	17	66000	150000	120000	5500	6000	6000
36	I. T. I., Chikhali	1	4	4	1	4	4	...	3	5000	24000	24000	5000	6000	6000
37	I. T. I., Shegaon	5	12	12	5	12	12	3	7	26000	72000	72000	5200	6000	6000
38	I. T. I., Deolgaon Raja	1	4	3	1	4	3	1	4	6000	24000	18000	6000	6000	6000
39	I. T. I., Nadura	5	7	7	5	7	7	4	5	24000	42000	42000	4800	6000	6000
40	I. T. I., Mehkar	6	8	8	6	8	8	5	7	26000	48000	48000	4333	6000	6000
41	I. T. I., Shindkhedraja	1	2	2	1	2	2	1	1	2000	12000	12000	2000	6000	6000
42	I. T. I., Motala	5	8	8	5	8	8	2	4	23000	48000	48000	4600	6000	6000
43	I. T. I., Lonar	1	4	4	1	4	4	1	3	6000	24000	24000	6000	6000	6000
44	I. T. I., Sangrapur	...	5	5	...	5	5	...	3	...	30000	30000	...	6000	6000
45	I. T. I., Jalgaon Jamod	3	4	4	3	4	4	3	3	15000	24000	24000	5000	6000	6000
Total Buldhana District ...		78	159	174	77	159	164	54	108	397400	954000	984000	59097	78000	78000

जिल्हा यवतमाळ YAVATMAL DISTRICT

46	I. T. I., Yavatmal	76	95	100	76	95	100	...	60	383000	570000	600000	5039	6000	6000
47	I. T. I., Wani	55	57	60	42	50	60	42	55	252000	300000	360000	6000	6000	6000
48	I. T. I., Pandarkawada	205	342	380	205	342	380	189	250	758000	2052000	2280000	3698	6000	6000
49	I. T. I., Umarkhed	16	16	18	16	16	18	3	14	96000	96000	108000	6000	6000	6000
50	I. T. I., Ghatanji	60	60	60	53	60	60	36	60	256000	360000	360000	4830	6000	6000
51	I. T. I., Pusad	20	30	40	20	30	40	15	26	95212	180000	240000	4761	6000	6000
52	I. T. I., Gunj	14	15	15	14	15	15	13	14	82000	90000	90000	5857	6000	6000
53	I. T. I., Arni	58	60	60	58	60	60	47	45	342000	360000	360000	5897	6000	6000
54	I. T. I., Digras	17	17	17	15	17	17	11	15	76000	102000	102000	5067	6000	6000
55	I. T. I., Babhulgaon	28	30	30	28	30	30	21	23	154000	180000	180000	5500	6000	6000
56	I. T. I., Ralegaon	178	173	188	178	173	188	100	190	667000	1038000	1128000	3747	6000	6000
57	I. T. I., Maregaon	108	97	108	180	97	108	73	74	556000	582000	648000	3089	6000	6000
58	I. T. I., Kalamb	231	210	231	116	120	120	48	126	600000	720000	720000	5172	6000	6000
59	I. T. I., Dharwha	21	30	40	21	30	40	12	30	126000	180000	240000	6000	6000	6000
60	I. T. I., Ner	10	15	15	10	15	15	5	12	56000	90000	90000	5600	6000	6000
61	I. T. I., Zarizamni	48	50	50	48	50	50	30	45	190000	300000	30000	3958	6000	6000
62	(Ashram I.T.I.) Harshi	68	73	84	68	73	84	54	73	408000	438000	504000	6000	6000	6000
63	(Ashram I.T.I.) Antargoan	45	60	60	45	60	60	29	51	262000	360000	360000	5822	6000	6000
Total Yavatmal District ...		1258	1430	1556	1193	1333	1445	728	1163	5359212	7998000	8670000	92037	108000	108000
Total Amravati Division ...		2266	2564	2791	2127	2392	2618	1397	1993	10012110	14352000	15708000	307801	378000	378000

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
औरंगाबाद विभाग AURANGABAD DIVISION :															
जिल्हा औरंगाबाद AURANGABAD DISTRICT															
1	I. T. I., Aurangabad	60	50	55	55	42	50	...	564000	228000	...	5147	4145
2	I. T. I., Aurangabad (Girls)	1	3	3	1	3	3	1	...	6000	18000	18000	500	6000	6000
3	I. T. I., Paithan	3	1	6	3	1	18000	6000	36000	6000	6000	6000
4	I. T. I., Gangapur	1	1	2	1	1	2	...	1	4000	4000	8000	4000	4000	4000
5	I. T. I., Sillod	4	3	6	...	3	6	4	3	...	18000	36000	...	6000	6000
6	I. T. I., Vajapur	1	2	2	1	2	2	1	2	...	12000	12000	...	6000	6000
7	I. T. I., Khultabad	1	2	6	1	1	6	1	...	4000	6000	36000	4000	6000	6000
8	I. T. I., Kannad	1	4	4	1	4	4	...	4	...	24000	24000	...	6000	6000
9	I. T. I., Soyagaon	6	6	4	5	5	4	5	5	30000	30000	18000	30000	6000	6000
10	I. T. I., Phulambri	1	1	6000	6000
11	I. T. I. Aurangabad SCP
Total Aurangabad District ...		78	72	89	10	19	83	57	66	62000	682000	422000	44500	51147	56145
जिल्हा जालना JALANA DISTRICT															
12	I. T. I., Jalana	20	19	10	20	10	10	...	20	120000	114000	60000	6000	6000	6000
13	I. T. I., Ambad	...	5	5	...	5	5	30000	30000	...	6000	6000
14	I. T. I., Badnapur	17	17	102000	6000
15	I. T. I., Jafrabad	...	1	1	...	1	1	6000	6000	...	6000	6000
16	I. T. I., Partur	2	2	12000	6000
17	I. T. I., Bhokardhan	2	9	7	2	9	12000	54000	42000	6000	6000	6000
18	I. T. I., Mantha	5	2	30000	...	6000	6000
19	I. T. I., Ghansavangi	6	10	36000	...	6000	6000
Total Jalana District ...		22	34	53	20	16	47	2	29	132000	204000	318000	12000	36000	48000
जिल्हा परभणी PARBHANI DISTRICT															
20	I. T. I., Parbhani	21	12	30	21	12	30	21	12	100000	126000	72000	6000	6000	6000
21	I. T. I., Manvat	...	4	4	...	4	4	...	4	...	24000	24000	...	6000	6000
22	I. T. I., Jintur	3	3	5	3	3	5	2	3	18000	18000	30000	6000	6000	6000
23	I. T. I., Gangakhed	1	...	3	1	...	3	...	1	6000	...	18000	6000	...	6000
24	I. T. I., Selu	...	2	3	...	2	3	2	3	...	12000	18000	...	6000	6000
25	I. T. I., Palam	1	...	2	1	...	2	6000	...	12000	6000	...	6000
26	I. T. I., Pathari	...	3	3	...	3	3	...	3	...	18000	18000	6000	6000	6000
27	I. T. I., Purna	1	2	3	1	2	3	1	2	6000	12000	18000	6000	6000	6000
28	I. T. I., Sonpeth	2	2	12000	6000
Total Parbhani District ...		27	26	55	27	26	55	26	28	136000	210000	222000	36000	36000	54000

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
जिल्हा हिंगोली HINGOLI DISTRICT															
29	I. T. I., Hingoli	8	7	10	8	7	10	5	7	48000	42000	60000	6000	6000	6000
30	I. T. I., Basmatnagar	7	1	10	7	1	10	7	1	...	42000	6000	...	6000	6000
31	I. T. I., Audha Nagnath	4	16	8	4	16	8	3	16	24000	96000	48000	6000	6000	6000
32	I. T. I., Kalmanuri	4	4	4	4	4	4	4	4	23000	24000	24000	6000	6000	6000
33	I. T. I., Shengaon	8	7	10	8	7	10	5	7	33000	42000	60000	6000	6000	6000
34	Ashram I. T. I., Jangaohan	31	35	42	31	35	42	24	35	128000	246000	198000	24000	30000	30000
Total Hingoli District ...		62	70	84	62	70	84	48	70	256000	492000	396000	48000	60000	60000
जिल्हा नांदेड NANDED DISTRICT															
35	I. T. I., Nanded	33	23	28	15	23	28	16	19	94837	11500	14000	2874	500	500
36	I. T. I., Dharmabad	6	14	16	6	14	16	6	14	36000	84000	96000	6000	6000	6000
37	I. T. I., Kinvat	6	6	10	6	6	12	6	6	36000	36000	60000	6000	6000	6000
38	I. T. I., Hadgaon	...	6	12	...	6	12	...	6	...	36000	72000	...	6000	6000
39	I. T. I., Bhokar	6	6	10	6	6	12	6	6	36000	36000	60000	6000	6000	6000
40	I. T. I., Kandhar	1	1	3	1	1	3	1	1	6000	6000	18000	6000	6000	6000
41	I. T. I., Mukhed	4	2	7	4	2	7	1	2	24000	12000	42000	6000	6000	6000
42	I. T. I., Deglur	5	7	10	5	7	10	4	7	30000	42000	60000	6000	6000	6000
43	I. T. I., Loha	...	1	7	...	1	7	...	1	...	6000	42000	...	6000	6000
44	I. T. I., Umari	4	4	6	4	4	6	4	6	24000	24000	36000	6000	6000	6000
45	I. T. I., Naigaon	2	5	6	...	3	6	2	5	12000	30000	36000	6000	6000	6000
46	I. T. I., Biloli	3	3	5	3	3	5	3	3	24000	18000	30000	6000	6000	6000
47	I. T. I., Mahur	5	7	7	5	7	7	5	7	30000	42000	42000	6000	6000	6000
48	I. T. I., Mudkhed	9	11	12	9	11	12	2	11	19077	72000	60000	6000	6000	6000
49	I. T. I., Himayatnager	5	6	8	5	6	8	5	6	30000	36000	48000	6000	6000	6000
50	I. T. I., Ardhapur	5	7	7	3	5	7	5	7	30000	42000	42000	6000	6000	6000
51	Ashram I. T. I., Patoda	55	80	116	51	76	118	44	82	301077	486000	684000	72000	84000	84000
Total Nanded District ...		149	189	270	123	181	276	110	189	732991	1019500	1442000	152874	174500	174500
जिल्हा लातूर LATUR DISTRICT															
52	I. T. I., Latur	2	7	14	14	...	6	12000	42000	84000	6000	6000	6000
53	I. T. I., Latur (Girls)	5	5	30000	6000
54	I. T. I., Ahamdpur	1	...	11	1	...	7	12000	...	66000	6000	...	6000
55	I. T. I., Udgir	4	4	5	2	...	5	24000	24000	30000	6000	6000	6000
56	I. T. I., Nilanga	5	1	18	5	1	18	5	5	30000	6000	108000	6000	6000	6000
57	I. T. I., Renapur	...	1	17	...	1	17	...	1	...	6000	102000	...	6000	6000
58	I. T. I., Aussa	1	...	2	1	...	2	1	...	6000	...	12000	6000	...	6000
59	I. T. I., Chakur
60	I. T. I., Shirur Anantpal	3	1	6	3	1	6	2	1	18000	6000	36000	6000	6000	6000
61	I. T. I., Jaikot	2	2	12000	6000
62	I. T. I., Deoni	5	5	30000	6000
Total Latur District ...		16	14	85	12	3	81	8	13	102000	84000	510000	36000	30000	60000

63

62

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
जिल्हा उस्मानाबाद USMANABAD DISTRICT															
63	I. T. I., Osmanabad	10	8	...	10	2	60000	6000
64	I. T. I., Umerga	2	2	12000	6000
65	I. T. I., Kalamb	...	1	4	...	1	4	...	1	...	6000	26000	...	6000	6000
66	I. T. I., Bhoom	6	6	36000	6000
67	I. T. I., Paranda	5	5	30000	6000
68	I. T. I., Tuljapur	...	3	7	...	3	7	...	2	...	18000	42000	...	6000	6000
69	I. T. I., Lohara	...	1	2	2	...	1	...	6000	12000	...	12000	6000
70	I. T. I., Washi	1	1	6000	6000
Total Usmanabad District	5	37	8	4	37	2	4	...	30000	224000	...	24000	48000
जिल्हा बीड BEED DISTRICT															
71	I. T. I., Beed	4	3	5	4	3	5	3	2	51600	18000	30000	6000	6000	6000
72	I. T. I., Beed (Girls)
73	I. T. I., Parli Vajjnath
74	I. T. I., Ashti
75	I. T. I., Patoda
76	I. T. I., Dharur
77	I. T. I., Majalgaon	2	1	2	2	1	2	2	1	12000	6000	12000	6000	6000	6000
78	I. T. I., Ambejogai
79	I. T. I., Kej
80	I. T. I., Gevarai
81	I. T. I., Shirur Kasar	1	...	3	1	...	3	1	...	4400	...	18000	6000	...	6000
82	I. T. I., Vadwani
Total Beed District ...		7	4	10	7	4	10	6	3	68000	24000	60000	18000	12000	18000
Total Aurangabad Division ...		361	414	683	269	323	673	259	402	1488991	2745500	3594000	347374	423647	682696

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
मुंबई विभाग MUMBAI DIVISION:															
जिल्हा मुंबई MUMBAI DISTRICT															
1	I. T. I., Mumbai-II	7	8	10	7	8	10	1	8	42.00	48.00	60.00	6000	6000	6000
2	I. T. I., Elephinstone, Mum-I	7	8	10	7	8	10	1	8	42.00	48.00	60.00	6000	6000	6000
3	I. T. I., Dadar	...	5	5	...	5	5	...	5	...	30.00	30.00	...	6000	6000
4	I. T. I., Dadar (Girls)	...	5	5	...	5	5	...	5	...	30.00	30.00	...	6000	6000
5	I. T. I., Lower Parel	...	5	5	...	5	5	...	5	...	30.00	30.00	...	6000	6000
6	I. T. I., Mandvi	1	5	5	1	5	5	1	5	6.00	30.00	30.00	6000	6000	6000
Total Mumbai District ...		15	36	40	15	36	40	3	36	90.00	216.00	240.00	18000	36000	36000
जिल्हा मुंबई (उपनगर) MUMBAI SUBARBAN DISTRICT															
7	I. T. I., Andheri
8	I. T. I., Kurla	5	5	5	5	5	5	5	5	66.00	66.00	70.00	13000	13000	14000
9	I. T. I., Mulund
10	I. T. I., Govandi	2	1	2	2	1	2	2	1	12.00	6.00	12.00	6000	6000	6000
11	I. T. I., Boriwali	3	1	3	3	1	3	3	1	12.00	12.00	18.00	4000	3000	6000
12	I. T. I., Nehru Nagar	5	5	5	...	5	5	4	5	0.00	30.00	30.00	...	6000	6000
Total Mumbai District ...		15	12	15	10	12	15	14	12	90	114	130	23000	28000	32000
जिल्हा ठाणे THANE DISTRICT															
13	I. T. I., Thane	40	30	40	63	53	60	2	30	344.00	318.00	360.00	5460	6000	6000
14	I. T. I., Thane (Girls)	72	46	70	63	46	70	41	46	301.00	300.00	430.00	4778	6521	6143
15	I. T. I., Belapur	2	9	9	2	9	9	1	4	18.00	54.00	54.00	9000	6000	6000
16	I. T. I., Kalyan	6	12	15	6	12	15	5	12	30.00	60.00	90.00	5000	5000	6000
17	I. T. I., Bhivandi	17	13	15	17	13	15	17	13	144.00	120.00	120.00	8471	9231	8000
18	I. T. I., Ambarnath	135	230	250	135	230	250	60	250	999.00	1000.00	1200.00	7400	4400	4800
19	I. T. I., Shahapur	148	175	161	148	175	200	103	130	845.00	1050.00	1200.00	5709	6000	6000
20	I. T. I., Wada	120	64	80	83	64	80	83	55	381.00	385.00	400.00	4590	6015	5000
21	I. T. I., Javhar	250	194	260	250	194	260	42	130	1230.00	1164.00	1560.00	4920	6000	6000
22	I. T. I., Palghar	130	113	130	130	113	130	72	65	660.00	850.00	900.00	5000	7500	6900
23	I. T. I., Talasari	120	100	120	120	100	120	115	110	744.00	550.00	600.00	6200	5500	5000
24	I. T. I., Murbad	39	26	57	39	26	57	10	26	262.00	156.00	342.00	6717	6000	6000
25	I. T. I., Vangaon	444	429	435	440	360	435	124	315	2189.00	2280.00	2730.00	4976	6333	6276
26	I. T. I., Mokhada	26	43	48	26	43	48	14	25	135.00	240.00	260.00	5192	5581	5417
27	I. T. I., Wasai	13	15	20	12	15	20	4	15	61.00	90.00	120.00	5083	6000	6000
28	I. T. I., Vikaramgad	2	4	10	2	4	10	2	4	12.00	24.00	60.00	6000	6000	6000
29	I. T. I., Ulhasnagar	73	67	75	73	67	75	70	67	341.00	402.00	450.00	4671	6000	6000
30	I. T. I., Shenwe Ashram	38	32	50	37	20	50	9	25	118.00	120.00	300.00	3189	6000	6000
31	I. T. I., Karegaon Ashram	32	36	45	32	36	45	14	22	151.00	185.00	225.00	4718	5138	5000
32	I. T. I., Dongari Ashram	61	61	63	61	61	63	50	61	238.00	366.00	378.00	3902	6000	6000
Total Thane District ...		1768	1699	1953	1739	1641	2012	838	1405	9203.00	9714.00	11779.00	110976	121219	118536

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
जिल्हा रायगड RAIGAD DISTRICT															
33	I. T. I., Panvel	40	42	50	40	42	50	25	42	240.00	252.00	300.00	6000	6000	6000
34	I. T. I., Uran	6	10	15	6	10	15	2	10	36.00	60.00	90.00	6000	6000	6000
35	I. T. I., Pen	7	6	6	7	6	6	3	6	42	36.00	36.00	6000	6000	6000
36	I. T. I., Khalapur	3	11	13	3	11	13	3	11	18	66.00	78.00	6000	6000	6000
37	I. T. I., Murud
38	I. T. I., Nagothane	14	41	41	14	41	41	14	41	84.00	246.00	246.00	6000	6000	6000
39	I. T. I., Sudhagad
40	I. T. I., Shriwardhan	1	1	2	1	1	2	...	1	6.00	6.00	12.00	6000	6000	6000
41	I. T. I., Mangaon	2	8	10	2	8	10	2	8	12.00	48.00	60.00	6000	6000	6000
42	I. T. I., Mahad	8	7	10	8	7	10	8	7	48.00	42.00	60.00	6000	6000	6000
43	I. T. I., Poladpur
44	I. T. I., Nandavi	2	2	2	2	2	2	2	2	12.00	12.00	12.00	6000	6000	6000
45	I. T. I., Tala	5	5	30.00	6000
46	I. T. I., Alibag	4	5	5	4	5	5	4	5	24.00	30.00	30.00	6000	6000	6000
47	I. T. I., Karjat	15	42	50	15	42	50	19	42	90.00	252.00	300.00	6000	6000	6000
48	I. T. I., Mhasala
Total Raigad District ...		102	175	209	102	175	209	82	175	612.00	1050.00	1254	66000	66000	72000
जिल्हा रत्नागिरी RATNAGIRI DISTRICT															
49	I. T. I., Ratnagari	2	5	5	2	5	5	2	5	12.00	40.00	40.00	6000	8000	8000
50	I. T. I., Ratnagari (Girls)	1	...	1	1	1	...	6.00	...	6.00	6000	...	6000
51	I. T. I., Chiplun	...	6	6	...	6	6	...	6	...	43.00	43.00	...	7000	7000
52	I. T. I., Mandangad	2	3	3	2	3	3	2	3	12.00	18.00	18.00	6000	6000	6000
53	I. T. I., Dapoli	5	2	2	5	2	2	5	2	38.00	4.00	12.00	8000	2000	6000
54	I. T. I., Khed	4	2	2	4	2	2	4	2	26.00	12.00	12.00	7000	6000	6000
55	I. T. I., Ghuhagar	1	...	1	1	...	1	4.00	...	6.00	4000	...	6000
56	I. T. I., Sangameshwar
57	I. T. I., Lanja
58	I. T. I., Rajapur	...	1	1	6.00	6.00	...	6000	6000
Total Ratnagiri District ...		15	19	21	15	18	19	14	18	98.00	123.00	143.00	37000	35000	51000
जिल्हा सिंधुदुर्ग SINDHUDURG DISTRICT															
59	I. T. I., Sawantwadi	4	...	6	1	...	6	2	6	6.00	...	36.00	6000	...	6000
60	I. T. I., Vengurla	...	1	1	...	1	1	...	1	...	6.00	6.00	...	6000	6000
61	I. T. I., Malwan	1	1	1	1	1	1	1	1	...	6.00	6.00	...	6000	6000
62	I. T. I., Oras	3	7	7	3	7	7	3	7	18.00	42.00	42.00	6000	6000	6000
63	I. T. I., Deogad	1	1	2	...	1	2	1	1	...	6.00	12.00	...	6000	6000
64	I. T. I., Pondaghat	...	2	2	...	2	2	2	2	...	12.00	12.00	...	6000	6000
65	I. T. I., Vaibhavwadi
66	I. T. I., Dodamarg
Total Sindhudurg District ...		9	12	19	5	12	19	9	18	24	72.00	114.00	12000	30000	36000
Total Mumbai Division ...		1924	1953	2257	1886	1894	2314	960	1664	10117.00	11289.00	13660.00	266976	316219	345536

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
पुणे विभाग PUNE DIVISION :															
जिल्हा पुणे PUNE DISTRICT															
1	I. T. I., Aundh-Pune	122	135	140	78	82	90	85	130	34200	48600	54000	15000	15300	18000
2	I. T. I., Aundh (Girls)	16	21	30	16	21	30	16	21	86822	126000	180000	5500	6000	6000
3	I. T. I., Bhor	18	29	35	18	29	35	9	20	108000	174000	210000	6000	6000	6000
4	I. T. I., Indapur	2	2	4	2	4	4	2	2	12000	12000	24000	6000	6000	6000
5	I. T. I., Lonawada	10	12	12	20	20	25	9	12	15200	15000	15000	6000	6000	6000
6	I. T. I., Malegaon (BK.)	1	3	4	1	3	4	...	2	6000	18000	24000	6000	6000	6000
7	I. T. I., Pimpri-Chinchwad
8	I. T. I., Manikdoh	198	325	325	198	325	325	99	300	14700	16000	16000	6000	6000	6000
9	I. T. I., Ghodegaon	44	70	140	44	70	140	3	60	251419	470400	840000	5714	6720	6000
10	I. T. I., Khed (Rajgurunagar)	20	25	40	20	17	...	12900	15000	15000	6000	6000	6000
11	I. T. I., Mulshi	7	7	42000	6000
12	I. T. I., Purandar	...	8	8	...	1	8	...	1	...	6000	48000	...	6000	48000
13	I. T. I., Varanwad	3	3	11	3	3	11	3	3	22500	22500	66000	22500	22500	660000
14	I. T. I., Shirur	1	...	2	1	...	2	2	2	12000	12000	24000	6000	6000	6000
15	I. T. I., Velha	...	1	2	...	1	2	...	1	...	6000	12000	...	6000	12000
16	I. T. I., Haveli
Total Pune District ...		435	634	760	401	559	683	245	554	575741	941500	1570000	90714	104520	798000
जिल्हा सातारा SATARA DISTRICT															
17	I. T. I., Satara
18	I. T. I., Karad	2	...	2	2	...	2	1	...	11376	...	12000
19	I. T. I., Lonand	2	20	18	2	20	18	...	10	13	120	108	6500	6000	6000
20	I. T. I., Wai
21	I. T. I., Jawali
22	I. T. I., Faltan
23	I. T. I., Dahiwadi
24	I. T. I., Aundh (Khataw)	1	1	1	1	1	1	...	1	480	6480	6000	480	6480	12000
25	I. T. I., Mahabaleshwar
26	I. T. I., Patan
27	I. T. I., Koregaon
Total Satara District ...		5	21	21	5	21	21	1	11	11869	6600	18108	6980	12480	18000

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
जिल्हा कोल्हापूर KOLHAPUR DISTRICT															
28	I. T. I., Kolhapur	3	2	2	3	2	2	3	2	8762	30000	30000	2921	6000	6000
29	I. T. I., Gadhinglaj	10	6000	6000
30	I. T. I., Murgud	2	1	1000	500
31	I. T. I., Turkewadi	7	7	50400	3500
32	I. T. I., Ajara
33	I. T. I., Sahuwadi
34	I. T. I., Hatkanangle
35	I. T. I., Radhanagari
36	I. T. I., Shirol
37	I. T. I., Gaganbawda
38	I. T. I., Panhala
39	I. T. I., Bhudargad
Total Kolhapur District ...		3	2	21	3	2	10	3	2	8762	30000	87400	2921	6000	16000
जिल्हा सांगली SANGLI DISTRICT															
40	I. T. I., Sangli	2	2	2	2	2	2	2	...	14626	12000	12000	609	500	500
41	I. T. I., Vita
42	I. T. I., Kadgaon
43	I. T. I., Shirala
44	I. T. I., Tashgaon
45	I. T. I., Jat
46	I. T. I., Kavathemahakal
47	I. T. I., Aatpadi
48	I. T. I., Walwa
49	I. T. I., Palus
Total Sangli District ...		2	2	2	2	2	2	2	...	14626	12000	12000	609	500	500
जिल्हा सोलापूर SOLAPUR DISTRICT															
50	I. T. I., Solapur	15	5	10	15	5	10	7	5	167	36	72	7200	7200	7200
51	I. T. I., Solapur (Girls)	3	...	5	3	3	5	3	...	18	16	30	6	5	5
52	I. T. I., Pandharpur	1	1	21	1	1	21	6000	126000	...	6000	126000
53	I. T. I., Barshi	1	3	5	1	3	5	7000	18000	30000	7000	6000	6000
54	I. T. I., Akluj	20	12000
55	I. T. I., Akkalkot
56	I. T. I., Karmala	20	20	120000
57	I. T. I., Mandrup	...	1	7	...	1	7	...	1	...	4000	28000	...	500	3500
58	I. T. I., Sangola	11	11	66000	500
59	I. T. I., Mohod
60	I. T. I., Madha Kurduwadis	1	1	7	1	1	7	6000	6000	45000	6000	6000	6000
61	I. T. I., Mangalvedha	9	9	54000	500
Total Solapur District ...		21	11	115	21	14	95	10	6	13185	34052	349102	20206	25705	281705
Total Pune Division ...		466	670	919	432	598	811	261	573	624183	1024152	2036610	121430	149205	1114205

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
नाशिक विभाग NASHIK DIVISION :															
जिल्हा नाशिक NASHIK DISTRICT															
1	I. T. I., Nashik	251	270	265	251	270	265	112	127	1236.00	1700.00	1900.00	5000	6000	7000
2	I. T. I., Nashik (Girls)	95	95	100	95	95	100	85	95	572.00	572.00	600.00	6000	6000	6000
3	I. T. I., Sinnar	51	60	60	51	60	60	45	25	209.00	360.00	360.00	4000	6000	6000
4	I. T. I., Dindori	266	364	406	268	374	406	172	354	1962.00	2700.00	3000.00	7000	7000	7000
5	I. T. I. Kalvan	296	300	300	296	300	300	118	230	1419.00	1600.00	1800.00	5000	5000	6000
6	I.T. I., Chandvad	33	67	67	26	67	67	16	67	261.00	482.00	482.00	10000	7194	7194
7	I. T. I., Igatpuri	261	283	283	261	283	283	130	283	1083.00	1200.00	1200.00	4000	4000	4000
8	I. T. I., Peth	240	235	250	226	230	240	139	170	1093.00	1200.00	1300.00	5000	5000	5000
9	I. T. I., Surgana	113	135	182	85	90	105	31	110	702.00	1170.00	1350.00	8000	13000	13000
10	I. T. I., Nandgaon	25	28	28	25	28	28	3	20	118.00	168.00	168.00	5000	6000	6000
11	I. T. I., Niphad	44	40	49	44	40	49	20	40	200.00	250.00	300.00	5000	6000	6000
12	I. T. I., Malegaon	22	22	35	22	22	35	8	15	110.00	132.00	210.00	5000	6000	6000
13	I. T. I., Yewala	15	60	60	15	60	60	6	10	63.00	360.00	360.00	4000	6000	6000
14	I. T. I., Tribkeshwar	88	96	96	88	96	96	37	96	528.00	576.00	576.00	6000	6000	6000
15	I. T. I., Satana	119	124	150	111	124	150	71	124	575.00	744.00	900.00	5000	6000	6000
16	I. T. I., Ambupada (Ashram)	70	84	84	70	84	84	45	84	293.00	504.00	504.00	4000	6000	6000
17	I. T. I., Boripada (Ashram)	93	84	84	91	84	84	38	42	506.00	600.00	650.00	6000	7000	8000
18	I. T. I., Aasarbari (Ashram)	72	84	84	72	84	84	54	63	295.00	504.00	504.00	4000	6000	6000
19	I. T. I., Nanashi (Ashram)	80	89	89	80	89	89	42	89	344.00	500.00	500.00	4000	6000	6000
20	I. T. I. Deola	7	47	47	7	47	47	4	14	42.00	282.00	282.00	6000	6000	6000
21	I. T. I. Nashik SCP	4	6	6	2	6	6	2	6	9.00	10.00	10.00	5000	2000	2000
Total Nashik District ...		2245	2573	2725	2186	2533	2638	1178	2064	11620.00	15614.00	16956.00	113000	128194	131194
जिल्हा धुळे DHULE DISTRICT															
22	I. T. I., Dhule	206	225	225	206	225	225	79	205	525.00	1440.00	1440.00	3000	6400	6400
23	I. T. I., Pimpalner	209	284	284	36	75	75	40	200	717.00	800.00	900.00	20000	10667	12000
24	I. T. I., Shindakheda	37	24	30	37	24	30	34	24	200.00	144.00	180.00	5000	6000	6000
25	I. T. I., Shirpur	80	102	125	80	102	125	62	100	371.00	600.00	750.00	5000	6000	6000
26	I. T. I., Sukapur (Ashram)	87	90	90	87	90	90	61	80	368.00	540.00	540.00	4000	6000	6000
27	I. T. I., Navapada (Ashram)	63	68	68	63	62	88	45	60	387.00	446.00	633.00	6000	7000	7000
Total Dhule District ...		682	793	822	509	578	633	321	669	2568.00	3970.00	4443.00	43000	42067	43400
जिल्हा नंदुरबार NANDURBAR DISTRICT 6000															
28	I. T. I., Nandurbar	433	390	500	433	390	500	153	210	2075.00	2400.00	3000.00	5000	6000	6000
29	I. T. I., Navapur	362	382	382	310	400	400	149	350	1189.00	2400.00	2400.00	4000	6000	6000
30	I. T. I., Taloda	70	80	90	70	80	90	70	80	248.00	300.00	360.00	4000	4000	4000
31	I. T. I., Akkalkuwa	112	87	112	112	87	112	58	87	473.00	550.00	600.00	4000	6000	5000
32	I. T. I., Akrani	72	49	72	72	49	72	19	49	178.00	190.00	190.00	2000	4000	3000
33	I. T. I., Shahada	135	145	160	135	145	160	92	145	635.00	600.00	650.00	5000	4000	4000
34	I. T. I., Mandvi (Ashram)	35	52	88	35	52	88	13	52	300.00	300.00	300.00	8571	5769	3409
35	I. T. I., Shirwe (Ashram)	76	69	68	76	69	68	16	69	467.00	600.00	600.00	6000	9000	9000
Total Nandurbar District ...		1295	1254	1472	1243	1272	1490	570	1042	5565.00	7340.00	8100.00	38571	44769	40409

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
* जिल्हा जळगाव JALGAON DISTRICT															
36	I. T. I., Jalgaon	58	70	70	58	70	70	51	60	261.00	350.00	350.00	4500	5000	5000
37	I. T. I., Jalgaon (Girls)	40	60	60	30	50	60	38	55	185.00	290.00	290.00	6170	5800	4830
38	I. T. I., Bhusaval	22	23	23	19	23	23	20	22	140.00	155.00	160.00	7370	6740	6960
39	I. T. I., Bodvad	21	20	30	18	21	25	18	19	79.00	120.00	150.00	4390	5710	6000
40	I. T. I., Jamner	24	25	30	18	20	20	17	20	96.00	110.00	110.00	6000	5500	5500
41	I. T. I., Uchande (Edalabad)	15	6	6	15	6	6	6	6	55.00	58.00	60.00	3670	9670	10000
42	I. T. I., Raver	52	100	125	51	100	125	41	75	250.00	450.00	540.00	4900	4500	4320
43	I. T. I., Chalisgaon	4	7	7	4	7	7	4	6	12.00	42.00	42.00	3000	6000	6000
44	I. T. I., Parola	10	16	20	10	16	20	10	16	47.00	96.00	120.00	4700	6000	6000
45	I. T. I., Pachora	4	6	6	4	6	6	4	6	26.00	36.00	36.00	6500	6000	6000
46	I. T. I., Amalner	6	15	15	6	15	15	5	12	28.00	90.00	90.00	4670	6000	6000
47	I. T. I., Yawal	110	90	100	110	90	100	98	90	550.00	450.00	500.00	5000	5000	5000
48	I. T. I., Dharangaon	9	6	7	9	6	7	7	5	54.00	36.00	42.00	6000	6000	6000
49	I. T. I., Chopada	5	7	10	5	7	10	5	7	30.00	42.00	60.00	6000	6000	6000
50	I. T. I., Bhadgaon	7	7	10	7	7	10	7	7	34.00	42.00	60.00	4860	6000	6000
51	I. T. I., Arondol	6	8	9	6	8	9	6	8	36.00	48.00	54.00	6000	6000	6000
52	I. T. I., Jodhankheda (Ashram)	38	55	58	38	55	58	34	55	175.00	330.00	348.00	4610	6000	6000
Total Jalgaon District ...		431	521	586	408	507	571	371	469	2058.00	2745.00	3012.00	88340	101920	101610
जिल्हा अहमदनगर AHEMADNAGAR DISTRICT															
53	I. T. I., Ahemadnagar	40	50	50	40	50	50	32	40	220.00	300.00	300.00	7000	7000	7000
54	I. T. I., Shengaan	2	7	10	2	7	10	1	10	6.00	42.00	60.00	6000	6000	6000
55	I. T. I., Jamkhed	...	11	22	...	11	22	...	11	...	44.00	220.00	...	4000	10000
56	I. T. I., Karjat	...	1	2	...	1	2	...	1	...	6.00	12.00	...	6000	6000
57	I. T. I., Rajur (Akole)	80	90	90	80	90	90	65	80	441.00	540.00	540.00	6000	6000	6000
58	I. T. I., Parner	4	6	6	4	6	6	1	1	12.00	36.00	36.00	3000	6000	6000
59	I. T. I., Shirampur	6	8	9	6	8	9	3	7	33.00	48.00	54.00	6000	6000	6000
60	I. T. I., Sangamner	4	7	10	4	7	10	4	5	21.00	50.00	60.00	5000	7000	6000
61	I. T. I., Pathardi	2	6	6	2	6	6	1	1	7.00	36.00	36.00	4000	6000	6000
62	I. T. I., Rahuri	14	12	15	14	12	15	14	12	28.00	56.00	65.00	2000	4670	4330
63	I. T. I., Kopargaon	9	10	12	9	10	10	9	10	86.00	1.30	1.30	6000	8000	8000
64	I. T. I., Newasa	6	7	7	6	7	7	6	7	6.00	42.00	60.00	6000	6000	6000
65	I. T. I., Shrigonda	4	5	5	4	5	5	4	3	24.00	30.00	30.00	6000	6000	6000
66	I. T. I., Rahata	1	4	4	1	4	4	1	4	6.00	24.00	24.00	6000	6000	6000
67	I. T. I., Maveshi (Ashram)	52	60	64	52	60	64	19	30	250.00	275.00	300.00	4800	4580	4680
68	I. T. I., KeliKotul (Ashram)	47	47	68	47	47	68	19	47	21.00	300.00	300.00	5000	6000	4000
Total Ahemadnagar District ...		271	331	380	271	331	378	179	269	1161.00	1830.30	2098.30	72800	95250	98010
Total Nashik Division ...		4924	5472	5985	4617	5221	5710	2619	4513	22972.00	31499.00	34609.00	355711	412200	414623
Total Maharashtra State ...		14253	16089	18248	13487	15350	17589	7380	11887	12202610.00	18209395.00	21437806.00	1776461	2114385	3358001

(५) महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती अधिनियम, १९६१ च्या कलम १८२ व १८७ अन्वये जिल्हा परिषदांना देय असलेली अनुदान जिल्हा परिषदा स्थापन झाल्यावर राज्यस्तरावर ज्या योजना राबविण्यात येत असत, त्या योजना परिशिष्ट-अ कलम १०० अन्वये जिल्हा परिषदांना वर्ग करण्यात आल्या. या योजनांवरील देखील राज्यस्तरावरून स्थानिकस्तरावर स्थलांतरीत करण्यात येऊन जिल्हा परिषदांना या योजनांची अंमलबजावणी करण्याकरिता अनुदान स्वरूपात देण्यात येते.

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	योजनेचे नाव	जिल्हा परिषदांना दिलेले अनुदान									लाभार्थी			दरडोई			
		प्रत्यक्ष २०१२-२०१३			अपेक्षित २०१३-२०१४			अंदाजित २०१४-२०१५			२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	
		योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	(अंदाजित)	(अंदाजित)	(अंदाजित)	(अंदाजित)	(अंदाजित)	(अंदाजित)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	
१	मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिकवणी फी, परीक्षा फी देणे.																
	अनुसूचित जमाती	५९,२३	६५,०२	१,२४,२५	१,०३,०७	२,७२,७५	३,७५,८२	१,२७,४५	२,९०,४३	४,१७,९१	१,८७,४४	५,५२,६७	६,०५,६६	६,७०	६,८०	६,९०	
	एकूण	५९,२३	६५,०२	१,२४,२५	१,०३,०७	२,७२,७५	३,७५,८२	१,२७,४५	२,९०,४३	४,१७,९१	१,८७,४४	५,५२,६७	६,०५,६६	६,७०	६,८०	६,९०	
२	माध्यमिक शाळेत शिकत असलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती देणे.																
	अनुसूचित जमाती
	एकूण
३	मागासवर्गाच्या प्राप्तानुदान वसतीगृहांना सहाय्यक अनुदान देणे.																
	अनुसूचित जमाती
	एकूण
४	बालवाड्यांना सहाय्यक अनुदान																
	अनुसूचित जमाती	१०	...	१०	५	...	५	१०	...	१०	७	३	७	१,३०	१,३०	१,३०	
	एकूण	१०	...	१०	५	...	५	१०	...	१०	७	३	७	१,३०	१,३०	१,३०	
	एकूण बेरीज	५९,३३	६५,०२	१,२४,३५	१,०३,१२	२,७२,७५	३,७५,८७	१,२७,५५	२,९०,४३	४,१८,०१	१,८७,५१	५,५२,७०	६,०५,७३	८,४०	८,१०	८,२०	

(१) जिल्हा परिषदेने चालविलेल्या वसतीगृहांना अनुदान—

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	जिल्हा परिषदेचे नाव	अनुदान म्हणून दिलेल्या रकमा			शेरा
		२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	
१	२	३	४	५	६
१	औरंगाबाद	वसतिगृह बंद आहे
२	नांदेड
		एकूण

(२) जिल्हा परिषदेने चालविलेल्या आदिवासी बालवाड्यांना अनुदान—

अ. क्र.	जिल्हा परिषदेचे नाव	अनुदान म्हणून दिलेल्या रकमा			शेरा
		२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	
१	२	३	४	५	६
१	रायगड
२	गडचिरोली
३	नाशिक
४	धुळे
५	नांदेड
६	चंद्रपूर
७	अहमदनगर
८	जळगाव
९	ठाणे
१०	पुणे
११	अमरावती
१२	यवतमाळ
१३	नागपूर
१४	भंडारा
१५	वर्धा
१६	नंदूरबार
		एकूण

(३) कमवा व शिका—

अ. क्र.	जिल्हा परिषदेचे नाव	अनुदान म्हणून दिलेल्या रकमा			शेरा
		२०१२-१३	२०१३-१४	२०१४-१५	
१	२	३	४	५	६
१	सन १९९७ पासून योजना बंद आहे.
		एकूण

आर्थिक उन्नती

3. ECONOMIC UPLIFT

आदिवासी शेतकऱ्यांना वीजपंप-तेलपंपाचा मोफत पुरवठा

(१) प्रस्तावना :

शेती हा आदिवासी लोकांचा पारंपरिक व्यवसाय आहे. महाराष्ट्रातील ८० टक्के आदिवासी शेतीवर अवलंबून आहेत. अधिकांश आदिवासी फक्त पावसाळ्यात निकृष्ट प्रतीच्या धान्याचे उत्पादन काढतात. त्यांची आर्थिक परिस्थिती अत्यंत हलाखीची असल्यामुळे त्यांनी वर्षातून दोन-तीन पिके काढणे सोयीचे व्हावे म्हणून त्यांना जलसिंचनाची सोय करून द्यावी या उद्देशाने त्यांच्या शेतीतील विहिरींवर अथवा जवळपासच्या नदीनाल्यावर नवीन वीजपंप बसवून देण्याची योजना सन १९७३-७४ पासून कार्यान्वित करण्यात आली व ज्यासाठी विद्युतलाईन उपलब्ध नाही किंवा नजीकच्या काळात विद्युत कनेक्शन मिळणे शक्य होणार नाही अशा शेतकऱ्यांना ५ अश्वशक्तीचे तेलपंप देण्याची योजना १९७६-७७ पासून सुरू करण्यात आली. साधारणतः ज्या शेतकऱ्यांच्या मालकीची कमीत कमी ६० आर व जास्तीत जास्त ४ हेक्टर स्वतःच्या मालकीची जमीन असेल अशांना या योजनेचा फायदा घेता येतो. तथापि ६० आर पेक्षा कमी जमीन ज्यांच्या नावाने असेल अशा २ किंवा ३ लगतच्या जमीन धारकांनी एकत्रित येऊन करार लिहून दिला तर एकत्रितपणे लाभ घेता येतो. मात्र अशा एकत्रित असलेल्या शेतकऱ्यांची जमीन ६० आर पेक्षा जास्त असली पाहिजे. या योजनेत आदिवासी शेतकऱ्यांच्या विहिरींवर वीजपंप बसवून देऊन विद्युत शक्तीने कार्यान्वित करण्याची सर्व सोय मोफत आहे. अशा मोफत पुरविलेल्या पंपाद्वारे आदिवासींना त्यांच्या स्वतःच्या शेतीची प्रगती करावयाची असून त्यांनी तो पंप कोणालाही भाड्याने घ्यावयाचा अथवा विकावयाचा नाही. तसेच आदिवासींच्या आर्थिक उन्नतीकरिता आणखी महिला बचत गट, स्वयंसेवी संस्थांमार्फत विविध योजना, २७५ (१) अन्वये विविध योजना. पोलीस सैन्यदल भरतीपूर्व प्रशिक्षण. विभिन्न विशेष केंद्रीय सहाय्याच्या योजनांची अंमलबजावणी, स्वाभिमान योजना, जामखेड आरोग्य प्रकल्प, ग्रेड ३ व ग्रेड ४ च्या बालकांच्या पालकांना मजुरी इ. योजना नव्याने सुरू करण्यात आल्या आहेत.

(२) वित्तीय आवश्यकता :

(II) Financial Requirements :

तक्ता एक

TABLE I

(रुपये हजारात/Rs. in thousand)

तपशील Particulars	प्रत्यक्ष रकमा, २०१२-२०१३ Actuals, 2012-2013			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४ Budget Estimates, 2013-2014			प्रस्तावित सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४ Revised Estimates, 2013-2014			प्रस्तावित अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५ Budget Estimates, 2014-2015		
	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
(अ) कार्याचे वर्गीकरण-												
(१) वीजपंप बसविणे	...	93.91	93.91	...	2,23,50	2,23,50	...	2,23,50	2,23,50	...	1,77,50	1,77,50
(२) तेलपंप पुरविणे	...	18,72,66	18,72,66	...	18,86,21	18,86,21	...	18,86,21	18,86,21	...	16,93,42	16,93,42
(३) पीव्हीसी पाईप	...	12,31,32	12,31,32	...	17,82,32	17,82,32	...	17,82,32	17,82,32	...	12,93,55	12,93,55
(४) महिला बचत गट	...	13,55	13,55	...	63,23	63,23	...	63,23	63,23	...	57,10	57,10
(५) स्वयंसेवी संस्थांमार्फत विविध योजना राबविणे	1,00	1,00	1,00	1,00
(६) २७५ (१) अन्वये विविध योजना	...	87,83,19	87,83,19	...	95,00,00	95,00,00	...	95,00,00	95,00,00	...	1,30,00,00	1,30,00,00
(७) पोलीस सैन्यदल भरतीपूर्व प्रशिक्षण	...	1,34,96	1,34,96	...	7,50,00	7,50,00	...	2,89,97	2,89,97	...	7,50,00	7,50,00
(८) विभिन्न वि. के. स. योजनांची अंमलबजावणी...	...	47,00,76	47,00,76	...	70,00,00	70,00,00	...	70,00,00	70,00,00	...	86,00,00	86,00,00
(९) स्वाभिमान योजना	...	22,80	22,80	...	4,25,77	4,25,77	...	4,25,77	4,25,77	...	3,67,61	3,67,61
(१०) जामखेड आरोग्य प्रकल्प	...	7,30,75	7,30,75	...	10,88,00	10,88,00	1,00	1,00
(११) आदिवासींना दुधाळ जनावरे पुरवठा	1,00	1,00	1,00	1,00

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(१२) ग्रेड ३ व ग्रेड ४ च्या बालकांच्या पालकांना मजुरी	...	8,50	8,50	...	56,95	56,95	...	56,95	61,66	...	38,38	38,38
(१३) गॅस युनिट वाटप	1,00	1,00	1,00	1,00
(१४) हवाई सुंदरी प्रशिक्षण देणे	...	54,40	54,40	...	2,00,00	2,00,00	...	97,00	98,00	...	2,00,00	2,00,00
(१५) पारधी विकासासाठी विविध योजना	...	15,69,10	15,69,10	...	23,00,00	23,00,00	...	23,00,00	20,00,00	...	23,00,00	23,00,00
(१६) वन जमीन मोजणी शुल्क	...	16,32,89	16,32,89	...	14,92,56	14,92,56	...	14,92,56	21,78,00	...	15,00,00	15,00,00
(१७) आदिवासी युवकांसाठी कौशल्य विकास कार्यक्रम	...	29,99,31	29,99,31	...	30,00,00	30,00,00	...	28,10,00	28,10,00	...	30,00,00	30,00,00
(१८) आदिवासी युवकांसाठी राज्य व केंद्र लोकसेवा आयोग प्रशिक्षण.	3,65,68	3,65,68	...	2,30,00	2,30,00
बेरीज (अ) स्थूल Total--(A) Gross	...	2,38,48,10	2,38,48,10	...	2,97,71,54	2,97,71,54	...	2,82,93,19	2,82,93,19	...	3,52,78,59	3,52,78,59
वजा--वसुली Deduct--Recovery
बेरीज (अ) निव्वळ Total--(A) Net	...	2,38,48,10	2,38,48,10	...	2,97,71,54	2,97,71,54	...	2,82,93,19	2,82,93,19	...	3,52,78,59	3,52,78,59
(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण-												
(१) वीजपंप बसविणे	...	93,91	93,91	...	2,23,50	2,23,50	...	2,23,50	2,23,50	...	1,77,50	1,77,50
(२) तेलपंप पुरविणे	...	18,72,66	18,72,66	...	18,86,21	18,86,21	...	18,86,21	18,86,21	...	16,93,42	16,93,42
(३) पीव्हीसी पाईप	...	12,31,32	12,31,32	...	17,82,32	17,82,32	...	17,82,32	17,82,32	...	12,93,55	12,93,55
(४) महिला बचत गट	...	13,55	13,55	...	63,23	63,23	...	63,23	63,23	...	57,10	57,10
(५) स्वयंसेवी संस्थामार्फत विविध योजना राबविणे	1,00	1,00	1,00	1,00
(६) २७५ (१) अन्वये विविध योजना	...	87,83,19	87,83,19	...	95,00,00	95,00,00	...	95,00,00	95,00,00	...	1,30,00,00	1,30,00,00
(७) पोलीस, सैन्यदल भरतीपूर्व प्रशिक्षण	...	1,34,96	1,34,96	...	7,50,00	7,50,00	...	2,89,97	2,89,97	...	7,50,00	7,50,00
(८) विभिन्न वि. के. स. योजनांची अंमलबजावणी...	...	47,00,76	47,00,76	...	70,00,00	70,00,00	...	70,00,00	70,00,00	...	86,00,00	86,00,00
(९) स्वाभिमान योजना	...	22,80	22,80	...	4,25,77	4,25,77	...	4,25,77	4,25,77	...	3,67,61	3,67,61
(१०) जामखेड आरोग्य प्रकल्प	...	7,30,75	7,30,75	...	10,88,00	10,88,00	1,00	1,00
(११) आदिवासींना दुधाळ जनावरे पुरवठा	1,00	1,00	1,00	1,00
(१२) ग्रेड ३ व ग्रेड ४ च्या बालकांच्या पालकांना मजुरी	...	8,50	8,50	...	56,95	56,95	...	56,95	61,66	...	38,38	38,38
(१३) गॅस युनिट वाटप	1,00	1,00	1,00	1,00
(१४) हवाई सुंदरी प्रशिक्षण देणे	...	54,40	54,40	...	2,00,00	2,00,00	...	97,00	98,00	...	2,00,00	2,00,00
(१५) पारधी विकासासाठी विविध योजना	...	15,69,10	15,69,10	...	23,00,00	23,00,00	...	23,00,00	20,00,00	...	23,00,00	23,00,00
(१६) वन जमीन मोजणी शुल्क	...	16,32,89	16,32,89	...	14,92,56	14,92,56	...	14,92,56	21,78,00	...	15,00,00	15,00,00
(१७) आदिवासी युवकांसाठी कौशल्य विकास कार्यक्रम	...	29,99,31	29,99,31	...	30,00,00	30,00,00	...	28,10,00	28,10,00	...	30,00,00	30,00,00
(१८) आदिवासी युवकांसाठी राज्य व केंद्र लोकसेवा आयोग प्रशिक्षण.	3,65,68	3,65,68	...	2,30,00	2,30,00
बेरीज (अ) स्थूल Total--(A) Gross	...	2,38,48,10	2,38,48,10	...	2,97,71,54	2,97,71,54	...	2,82,93,19	2,82,93,19	...	3,52,78,59	3,52,78,59
वजा--वसुली Deduct--Recovery
बेरीज (अ) निव्वळ Total--(A) Net	...	2,38,48,10	2,38,48,10	...	2,97,71,54	2,97,71,54	...	2,82,93,19	2,82,93,19	...	3,52,78,59	3,52,78,59

तक्ता १

(२) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

तपशिल	प्रत्यक्ष २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प २०१३-२०१४			प्रस्तावित सुधारलेले अंदाज २०१३-२०१४			प्रस्तावित अर्थसंकल्प २०१४-२०१५		
	योजनेत्तर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेत्तर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेत्तर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेत्तर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्याचे वर्गीकरण												
अनुसूचित जमातीकरिता चालविल्या जाणाऱ्या आश्रमशाळा व मुलौद्योगोत्तर आश्रमशाळांना सहाय्यक अनुदान.	४,०५,१५,४५	१,०२,१७,१८	५,०७,३२,६३	४,४६,७९,७९	१,९३,७५,४५	६,४०,५५,२४	५,४१,३३,९८	१,९३,७५,४५	७,३५,०९,४३	४,८५,०९,३६	२,०५,४९,९७	६,९०,५९,३३
बी) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम १९६१ च्या कलम १८२ अन्वये संप्रयोजन अनुदाने.	५९,३३	६५,०२	१,२४,३५	१,०३,१२	२,७२,७५	३,७५,८७	१,०५,४२	२,७२,७५	३,७८,१७	१,२७,५५	२,९०,४६	४,१८,०१
सी) जनजाती विकास महामंडळाला वित्तीय सहाय्य-सहाय्यक अनुदान.	४७,२१,१८	१,२३,३०,७२	१,७०,५१,९०	५२,०२,९९	५८,५०,००	१,१०,५२,९९	५३,९२,००	७,३०,००	६१,२२,००	५७,४६,९४	१८,९१,००	७६,३७,९४
सी) आदिवासी विकास महामंडळाला भागभांडवली अंशदान.	...	४,००,००	४,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	४०,००,००	४०,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००
डी) शबरी वित्त व विकास महामंडळाला अर्थसहाय्य.	...	३,०८,००	३,०८,००	...	७,५०,००	७,५०,००	...	३,५०,००	३,५०,००	...	७,५०,००	७,५०,००
डी) शबरी वित्त व विकास महामंडळाला भागभांडवली अंशदान.	...	८,००,००	८,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००
स्थूल बेरीज (अ)	४,५२,९५,९६	२,४१,२०,९२	६,९४,१६,८८	४,९९,८५,९०	२,८२,४८,२०	७,८२,३४,१०	५,९६,३१,४०	२,५७,२८,२०	८,५३,५९,६०	५,४३,८३,८५	२,५४,८१,४३	७,९८,६५,२८
वजा-वसुली
निव्वळ बेरीज (अ)	४,५२,९५,९६	२,४१,२०,९२	६,९४,१६,८८	४,९९,८५,९०	२,८२,४८,२०	७,८२,३४,१०	५,९६,३१,४०	२,५७,२८,२०	८,५३,५९,६०	५,४३,८३,८५	२,५४,८१,४३	७,९८,६५,२८

(ब) उद्दिष्टनिहाय वर्गीकरण

(१) अनुसूचित जमातीकरिता चालविल्या जाणाऱ्या आश्रमशाळा व मुलौद्योगोत्तर आश्रमशाळांना सहाय्यक अनुदान.

(२) जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्या अधिनियम १९६१ च्या कलम १८२ अन्वये जिल्हा परिषदांना अनुदान.	५९,३३	६५,०२	१,२४,३५	१,०३,१२	२,७२,७५	३,७५,८७	१,०५,४२	२,७२,७५	३,७८,१७	१,२७,५५	२,९०,४६	४,१८,०१
(३) जनजाती विकास महामंडळाला वित्तीय सहाय्य.	४७,२१,१८	१,२३,३०,७२	१,७०,५१,९०	५२,०२,९९	५८,५०,००	१,१०,५२,९९	५३,९२,००	७,३०,००	६१,२२,००	५७,४६,९४	१८,९१,००	७६,३७,९४
(४) शबरी वित्त व विकास महामंडळाला वित्तीय सहाय्य.	...	३,०८,००	३,०८,००	...	७,५०,००	७,५०,००	...	३,५०,००	३,५०,००	...	७,५०,००	७,५०,००
(५) जनजाती विकास महामंडळाला भागभांडवल देणे.	...	४,००,००	४,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	४०,००,००	४०,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००
(६) शबरी वित्त महामंडळाला भागभांडवल देणे.	...	८,००,००	८,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००	...	१०,००,००	१०,००,००
(७) २४२५-अनुसूधित जाती/जमाती व इ.मा.व. कल्याणासाठी कर्ज.
(८) ४४२५-आदिवासी विकास महामंडळाला आर्थिक सहाय्य.

३ ते ८ एकूण...

४७,२१,१८ १,३८,३८,७२ १,८५,५९,९० ५२,०२,९९ ८६,००,०० १,३८,०२,९९ ५३,९२,०० ६०,८०,०० १,१४,७२,०० ५७,४६,९४ ४६,४१,०० १,०३,८७,९४

एकूण (ब)...

४,५२,९५,९६ २,४१,२०,९२ ६,९४,१६,८८ ४,९९,८५,९० २,८२,४८,२० ७,८२,३४,१० ५,९६,३१,४० २,५७,२८,२० ८,५३,५९,६० ५,४३,८३,८५ २,५४,८१,४३ ७,९८,६५,२८

(क) वित्त व्यवस्थेची साधने-

(१) २२२५-सामाजिक सुरक्षा व कल्याण, मागणी क्रमांक
(२) २४२५-सहकार, मागणी क्रमांक
एकूण बेरीज (क)
वजा-वसुली
निव्वळ बेरीज (क)

(दोन) कार्यक्रमाचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण-

महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक यांना भाग भांडवल मंजूर करण्याकरिता राष्ट्रीय सहकार विकास महामंडळाकडून कर्ज घ्यावे लागते म्हणून शासन या कर्जाची परतफेड करण्याकरिता मुद्दल आणि व्याज मंजूर करते. या मुद्दलाचा खर्च २०४८-राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण या शिर्षकाखाली करण्यात येते. तसेच व्याजाची परतफेड करण्याचा खर्च २०४९-देशांतर्गत ऋणावरील व्याज राष्ट्रीय सहकार विकास महामंडळाकडून मिळालेल्या कर्जावरील व्याज या शिर्षकाखाली करण्यात येते. महसूल विभागाखाली ऋण स्थायी स्वरूपात सामावून घेण्याचा खर्च ६००३-ऋण कमी करणे किंवा ऋण प्रतिबंधन यासाठी सामावून घेणे राष्ट्रीय सहकार विकास महामंडळाकडून कर्ज या शिर्षकाखाली करण्यात येते.

खालील तक्ता २०१२-२०१३ चा एकूण खर्च, २०१३-२०१४ चा अर्थसंकल्प व सुधारित अंदाज आणि २०१४-२०१५ या अर्थसंकल्प वरील प्रधान शीर्षासंबंधीत दाखवितो.

खालील तक्ता आदिवासी विकास महामंडळाचा तपशिलवार खर्च दाखवितो.

तक्ता दोन

(रुपये लाखांत /Rs. in lakhs)

कार्यक्रम Programme	युनिट संख्या No. of Units			एकूण खर्च Expenditure incurred during			लाभार्थ्यांची संख्या No. of beneficiaries		
	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2012-2013	2013-2014	2014-2015
	(अंदाजे)	(अंदाजे)	(अंदाजे)	(अंदाजे)	(अंदाजे)	(अंदाजे)	(अंदाजे)	(अंदाजे)	(अंदाजे)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
१. म. रा. सह. आदिवासी विकास महामंडळ मर्या., नाशिक.									
M. S. Co-operative Tribal Development Corporation Ltd., Nashik.									
मुख्यालय, प्रादेशिक कार्यालये आणि प्राथमिक युनिट.									
1. H.O., Regional Offices and Primary Units.	46	46	46	3907.47	4391.25	4758.99	1298	1298	1298
2. किरकोळ जंगल उत्पादन यांची एकाधिकार खरेदी योजना (व्यापार खर्च).									
2. Procurement of Special Agricultural and Minor Forest Produce under Monopoly (Trading Expenditure) Scheme.	8104	78064	99729	109.06	798.11	830.10	215000	200000	200000
3. उपभोग्य वित्त स्वयंवितरण योजना (खावटी योजना)									
3. Disbursement of Consumption Finance	199958	77486	200000	6200.00	2325.00	6000.00	199958	77486	200000

आदिवासी विकास आयुक्तालय
Commissionerate of Tribal Development

सन २०१२-२०१३ ते २०१४-२०१५ चा अर्थसंकल्प
Programme Total Budget Estimates 2012-2013 to 2014-2015

विवरणपत्र अ
STATEMENT 'A'

(रुपये हजारात)
(Rs. in thousand)

अ.क्र. Sr. No.	कार्यक्रम Programme	प्रत्यक्ष खर्च, २०१२-२०१३ Actual Expenditure, 2012-2013			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४ Budget Estimates, 2013-2014			प्रस्तावित सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४ Revised Estimates, 2013-2014			प्रस्तावित अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५ Budget Estimates, 2014-2015		
		महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total	महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total	महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total	महसूल Revenue	भांडवल Capital	एकूण Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
अनुसूचित जमातीचे कल्याणाच्या योजनांचा गोषवारा													
I. Welfare of Scheduled Tribes													
योजनेत्तर													
Non-Plan		9,89,42,56	9,89,42,56	11,27,40,94	11,27,40,94
योजनांतर्गत													
Plan		16,61,49,03	2,16,96,07	18,78,45,10	19,19,68,43	5,55,06,47	24,74,74,90
एकूण Total		26,50,91,59	2,16,96,07	28,67,87,66	30,47,09,37	5,55,06,47	36,02,15,84
एकूण भारित Total Charged		15,03,98	...	15,03,98
एकूण दत्तमत Total Voted		26,35,87,61	2,16,96,07	28,52,83,68	30,47,09,37	5,55,06,47	36,02,15,84
एकूण स्थूल Total Gross		26,50,91,59	2,16,96,07	28,67,87,66	30,47,09,37	5,55,06,47	36,02,15,84
एकूण-वजा Deduct--Recovery	
एकूण-निव्वळ Total--Net		26,50,91,59	2,16,96,07	28,67,87,66	30,47,09,37	5,55,06,47	36,02,15,84

प्रधानशीर्ष कार्यक्रमनिहाय सविस्तर एकूण अर्थसंकल्प

विवरणपत्र ब

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	कार्यक्रम	प्रत्यक्ष खर्च, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			प्रस्तावित सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			प्रस्तावित अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
		महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१.	२०४९, भविष्यनिर्वाह निधी व्याज (अनुदानित आश्रमशाळा)-												
	योजनेत्तर	१५,०३,९८	...	१५,०३,९८	२६,८४,३४	...	२६,८४,३४	२३,९९,९९	...	२३,९९,९९	३०,९५,८७	...	३०,९५,८७
	योजनांतर्गत
	एकूण	१५,०३,९८	...	१५,०३,९८	२६,८४,३४	...	२६,८४,३४	२३,९९,९९	...	२३,९९,९९	३०,९५,८७	...	३०,९५,८७
२.	२२१५, पाणीपुरवठा व स्वच्छता-												
	योजनेत्तर
	योजनांतर्गत
	एकूण
३.	२२१६, गृहनिर्माण-												
	योजनेत्तर
	योजनांतर्गत	३५	३५	...	३५	३५
	एकूण	३५	३५	...	३५	३५
४.	२२२५, अनुसूचित जमातीचे कल्याण-												
	योजनेत्तर	९,२४,६४,५६	...	९,२४,६४,५६	१०,४४,९०,६६	...	१०,४४,९०,६६	१२,६९,५७,६९	...	१२,६९,५७,६९	११,३५,२५,७१	...	११,३५,२५,७१
	योजनांतर्गत	१५,३२,४५,४७	३०,००,००	१५,६२,४५,४७	१८,४०,१८,४३	८४,००,००	१९,२४,१८,४३	१९,२२,२२,०१	...	१९,२२,२२,०१	२३,५७,०४,६९	...	२३,५७,०४,६९
	एकूण	२४,५७,१०,०३	३०,००,००	२४,८७,१०,०३	२८,८५,०९,०९	८४,००,००	२९,६९,०९,०९	३१,९१,७९,७०	...	३१,९१,७९,७०	३४,९२,३०,४०	...	३४,९२,३०,४०
५.	२२३०, कामगार व सेवा												
	योजनेत्तर
	योजनांतर्गत	२,६४,८४	...	२,६४,८४	१३,५०,००	...	१३,५०,००	९,९५,६५	...	९,९५,६५	१५,००,००	...	१५,००,००
	एकूण	२,६४,८४	...	२,६४,८४	१३,५०,००	...	१३,५०,००	९,९५,६५	...	९,९५,६५	१५,००,००	...	१५,००,००
६.	२२३५, सामाजिक सुरक्षा												
	योजनेत्तर	१६,८९	...	१६,८९	१४,००	...	१४,००	५२,४२	...	५२,४२	२१,००	...	२१,००
	योजनांतर्गत
	एकूण	१६,८९	...	१६,८९	१४,००	...	१४,००	५२,४२	...	५२,४२	२१,००	...	२१,००
७.	२४२५, सहकार-												
	योजनेत्तर	४७,२१,१८	...	४७,२१,१८	५२,०२,९९	...	५२,०२,९९	५३,९२,००	...	५३,९२,००	५७,४६,९४	...	५७,४६,९४
	योजनांतर्गत	१,२६,३८,७२	...	१,२६,३८,७२	६६,००,००	...	६६,००,००	१०,८०,००	...	१०,८०,००	१८,९१,००	...	१८,९१,००
	एकूण	१,७३,५९,९०	...	१,७३,५९,९०	१,१८,०२,९९	...	१,१८,०२,९९	६४,७२,००	...	६४,७२,००	७६,३७,९४	...	७६,३७,९४

विवरणपत्र ब (चालू)

(एष १९३३)-११

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
८. २८०१, वीज-													
योजनेत्तर	
योजनांतर्गत	
एकूण	
९. ४०५९, प्रकल्प कार्यालय इमारतीचे बांधकाम-													
योजनेत्तर	
योजनांतर्गत		...	४,२६,५२	४,२६,५२	...	१०,००,००	१०,००,००
एकूण		...	४,२६,५२	४,२६,५२	...	१०,००,००	१०,००,००
१०. ४२२५, शाळा/वस्तीगृहे बांधकामे-													
योजनेत्तर	
योजनांतर्गत		...	१,७०,६९,५५	१,७०,६९,५५	...	४,४९,०६,९२	४,४९,०६,९२
एकूण		...	१,७०,६९,५५	१,७०,६९,५५	...	४,४९,०६,९२	४,४९,०६,९२
११. ४४२५, सहकार भागभांडवल													
योजनेत्तर	
योजनांतर्गत		...	१२,००,००	१२,००,००	...	२०,००,००	२०,००,००
एकूण		...	१२,००,००	१२,००,००	...	२०,००,००	२०,००,००
१२. ७६१०, शासकीय कर्मचाऱ्यांना कर्जे													
योजनेत्तर		२,३५,९५	...	२,३५,९५	३,४८,९५	...	३,४८,९५
योजनांतर्गत	
एकूण		२,३५,९५	...	२,३५,९५	३,४८,९५	...	३,४८,९५
एकूण योजनेत्तर		९,८९,४२,५६	...	९,८९,४२,५६	११,२७,४०,९४	...	११,२७,४०,९४
एकूण योजनांतर्गत		१६,६१,४९,०३	२,१६,९६,०७	१८,७८,४५,१०	१९,१९,६८,४३	५,५५,०६,४७	२४,७४,७४,९०
एकूण-बेरीज	२६,५०,९१,५९	२,१६,९६,०७	२८,६७,८७,६६	३०,४७,०९,३७	५,५५,०६,४७	३६,०२,१५,८४	३२,३४,८६,८३

(तीन) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण :

मागासवर्गीय गृहनिर्माण योजना
तक्ता क्रमांक तीन
आदिवासी उपयोजना (टीएसपी + ओटीएसपी)

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	जिल्हा	एकूण गृहनिर्माण संस्था	वर्गीकरण				मार्च २०१३ अखेर मंजूर केलेली रक्कम		२०१३-२०१४ मध्ये मंजूर करण्यात आलेली रक्कम		२०१३-२०१४ मध्ये मंजूर करण्यात येणारी सुधारित रक्कम		२०१४-२०१५ मध्ये मंजूर करण्यात येणारी रक्कम	
			अनुसूचित जाती	अनुसूचित जमाती	भटक्या जाती	इतर मागासवर्गीय	कर्ज	अनुदान	कर्ज	अनुदान	कर्ज	अनुदान	कर्ज	अनुदान
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१.	बृहन्मुंबई
२.	ठाणे
३.	रायगड
४.	रत्नागिरी
५.	सिंधुदुर्ग
	एकूण-मुंबई विभाग
६.	अहमदनगर	१२	...	१२	३५	...	३५	...	३५	...
७.	धुळे	२६	...	२६
८.	जळगाव	१२	...	१२
९.	नाशिक	३४	...	३४
१०.	नंदुरबार	१७	...	१७
	एकूण-नाशिक विभाग	१०१	...	१०१	३५	...	३५	...	३५	...
११.	पुणे
१२.	सातारा
१३.	सांगली
१४.	सोलापूर
१५.	कोल्हापूर
	एकूण-पुणे विभाग

तक्ता क्रमांक तीन (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१६.	औरंगाबाद
१७.	परभणी	२	...	२
१८.	हिंगोली	१	...	१
१९.	नांदेड	१	...	१
२०.	उस्मानाबाद
२१.	जालना
	एकूण-औरंगाबाद विभाग	४	...	४
२२.	बुलढाणा
२३.	अकोला
२४.	अमरावती	४	...	४
२५.	यवतमाळ
	एकूण-अमरावती विभाग	४	...	४
२६.	नागपूर
२७.	वर्धा
२८.	भंडारा
२९.	गोंदिया
३०.	चंद्रपूर
३१.	गडचिरोली
	एकूण-नागपूर विभाग
	एकूण (Grand Total)	१०९	...	१०९	३५	...	३५	...	३५	...

(दोन) वित्तीय आवश्यकता

(II) Financial Requirements :

तक्ता क्रमांक दोन (टीएसपी + ओटीएसपी.)

TABLE No. II (TSP+OTSP)

(रुपये हजारत/Rs. in thousand)

तपशील Particulars	प्रत्यक्ष खर्च, २०१२-१३			अर्थसंकल्प, २०१३-१४			प्रस्तावित सुधारित अंदाजपत्रक, २०१३-१४			प्रस्तावित अर्थसंकल्प, २०१४-१५		
	Actuals, 2012-13			Budget Estimates, 2013-14			Revised Estimates, 2013-14			Budget Estimates, 2014-15		
	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(अ) कार्यपध्दती वर्गीकरण-												
(A) Activity Classification--												
(१) गृहनिर्माण संस्थाना आर्थिक सहाय्य देणे												
(1) Financial Assistance to the Co-operative Housing Societies.												
	35
	एकूण	35
	Total	35
(ब) विषयवार वर्गीकरण-												
(B) Objectwise Classification--												
(१) गृहनिर्माण संस्थाना आर्थिक सहाय्य देणे												
(1) Financial Assistance to the Co-operative Housing Societies.												

(२) आदिवासीना मंगलोरी कोले देणे												

	एकूण
	Total
(अ) मदत-												
(a) Subsidy--												
(२) अनुसूचित जमाती												
(ii) Scheduled Tribes												

	एकूण (अ)
	Total--(a)
(ब) कर्ज-												
(b) Loans--												
(२) अनुसूचित जमाती												
(ii) Scheduled Tribes												

(क) आर्थिक तरतूद-												
(c) Source of Finance--												
मागणी क्रमांक-प्रमुख शीर्ष-												
Demand No.--Major Heads--												
२४२५-सहकार												
2425-Co-operation												
	...	1,20,00,00	1,20,00,00	...	45,00,00	45,00,00
	एकूण स्थूल
	Total Gross	...	1,20,00,00	1,20,00,00	...	45,00,00	45,00,00
	वजा वसुली
	Deduct--Recoveries
	एकूण निव्वळ
	Total Net	...	1,20,00,00	1,20,00,00	...	45,00,00	45,00,00

तक्ता एक
TABLE I

(रुपये हजारात/Rs. in thousand)

अ.क्र.	तपशील	प्रत्यक्ष खर्च २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प २०१३-२०१४			प्रस्तावित सुधारित अंदाज २०१३-२०१४			प्रस्तावित अर्थसंकल्प २०१४-२०१५		
		योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(अ) कार्यपध्दती वर्गीकरण-													
१.	शैक्षणिक योजना	८,९१,२४,०४	११,६१,४९,१४	२०,५२,७३,१८	१०,०५,२५,१९	१५,७८,५४,४२	२५,८३,७९,६१						
२.	इतर योजना	१६,८९	२,७२,५४,९६	२,७२,७१,८५	१४,००	४,३०,८८,५९	४,३१,०२,५९						
	एकूण-(अ)	८,९१,४०,९३	१४,३४,०४,१०	२३,२५,४५,०३	१०,०५,३९,१९	२०,०९,४३,०१	३०,१४,८२,२०						

(ब) विषयवार वर्गीकरण-

(१) शैक्षणिक योजना-

१.	भारत सरकारच्या मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्त्या	...	१,५७,३०,०५	१,५७,३०,०५	...	१,७०,००,००	१,७०,००,००						
२.	औ. प्र. संस्थातील प्रशिक्षणार्थ्यांना विद्यावेतन						
३.	शिक्षण फी, परीक्षा फी, शिष्यवृत्त्या	५,२९,९६	५,१३,९९	१०,४३,९५	६,९८,२५	९,९८,७१	१६,९६,९६						
४.	आश्रमशाळा समुह/बांधकाम	४,२७,९९,७८	४,२६,९९,७७	८,५४,९९,५५	४,८५,३६,१६	४,५३,६२,२६	९,३८,९८,४२						
५.	शासकीय महाविद्यालय	...	१६,४१,२९	१६,४१,२९	...	२१,१५,३९	२१,१५,३९						
६.	शासकीय इंग्रजी शाळा	...	४,०३,२८	४,०३,२८	...	२०,००,००	२०,००,००						
७.	संगणक प्रशिक्षण	...	३,३३,२१	३,३३,२१	...	६,०८,४२	६,०८,४२						
८.	एकलव्य शाळा सुरु करणे	...	८,००,००	८,००,००	...	५,००,००	५,००,००						
९.	शासकीय वसतीगृह/बांधकाम	५२,१५,३३	१,८९,२७,९१	२,४१,४३,२४	६५,०१,८०	३,५३,६९,९२	४,१८,७१,७२						
१०.	अनुदानित आश्रमशाळा	४,०५,१५,४५	१,०२,१७,१८	५,०७,३२,६३	४,४६,७९,७९	१,९३,७५,४५	६,४०,५५,२४						
११.	जिल्हा परिषदांना अनुदाने (सहायक अनुदान) ५९,३३	...	६५,०२	१,२४,३५	१,०३,१२	२,७२,७५	३,७५,८७						
१२.	निर्वाह भत्ता	४,१९	२,४८,२०	२,५२,३९	६,०७	५,४५,१०	५,५१,१७						
१३.	मोटर वाहन चालक प्रशिक्षण	...	३४,८०	३४,८०	...	७०,००	७०,००						
१४.	शास./अनु. आश्रमशाळेत बक्षिस योजना	...	२२,३०	२२,३०	...	४०,००	४०,००						
१५.	१०/१२ वी गुणवत्ताप्राप्त विद्यार्थ्यांना वि.प्रो.यो.	...	२५,९३	२५,९३	...	४०,००	४०,००						
१६.	सुवर्ण महोत्सवी शिष्यवृत्ती	...	१,५९,४९,९३	१,५९,४९,९३	...	२,०३,६८,८५	२,०३,६८,८५						
१७.	वैद्यकीय तत्सम शिक्षण शिष्यवृत्ती	...	३१,७७,१८	३१,७७,१८	...	२७,००,००	२७,००,००						
१८.	८ वी ते १० वी विकलांग शिष्यवृत्ती	...	९,१६	९,१६	...	३५,५७	३५,५७						

१९. व्यवसाय प्रशिक्षण केंद्र	...	१,२९,८८	१,२९,८८	...	६,००,००	६,००,००
२०. परदेशी शिष्यवृत्ती	...	९४,९५	९४,९५	...	२,००,००	२,००,००
२१. सैनिकी शाळांत आदि. विद्यार्थ्यांची तुकडी सुरु करणे...	१५,२४,३७	१५,२४,३७	...	१८,००,००	१८,००,००	
२२. सैनिकी शाळांत आदि. विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती	५,००	५,००	
२३. सैनिकी शाळांत आदि. विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती	...	४५,००	४५,००	...	९७,००	९७,००
२४. विद्यार्थ्यांच्या गुणवत्तेत वाढ करणे	...	४,२८,४९	४,२८,४९	...	६,५०,००	६,५०,००
२५. नामांकित शाळेत प्रवेश	...	२५,२९,७७	२५,२९,७७	...	३८,००,००	३८,००,००
२६. भूसंपादन	...	५,९३,५०	५,९३,५०	...	३०,००,००	३०,००,००
२७. पुस्तक पेढी योजना	...	४०,७४	४०,७४	...	५०,००	५०,००
२८. सेवांतर्गत प्रशिक्षण	...	५९,३२	५९,३२	...	२,५०,००	२,५०,००

एकूण (१) शैक्षणिक योजना- ८,९९,२४,०४ १९,६९,४९,९४ २०,५२,७३,९८ १०,०५,२५,९९ १५,७८,५४,४२ २५,८३,७९,६९

(२) इतर योजना-

१. टेवसंलग्न विमा योजना	१६,८९	...	१६,८९	१४,००	...	१४,००
२. कन्यादान योजना	...	१५,२९,९७	१५,२९,९७	...	२०,००,००	२०,००,००
३. घरकुल योजना	...	३०,००,००	३०,००,००	...	८४,००,००	८४,००,००
४. आदिम जमातीच्या विकासासाठी कें. क्षेत्र यो	...	३,०९,९८	३,०९,९८	...	४२,००,००	४२,००,००
५. गोंडवाना वस्तुसंग्रहालय	९,००	९,००
६. ठक्कर बाप्पा आदिवासी वस्ती सुधारणा	...	२,९४,९४,८६	२,९४,९४,८६	...	२,४५,२३,५९	२,४५,२३,५९
७. आश्रमशाळांना पाणी पुरवठा
८. नक्षलवाद्यांना गावबंदी गावांना प्रोत्साहन	...	८,००,००	८,००,००	...	३,००	३,००
९. माहिती व प्रसिध्दी	...	८,५८,००	८,५८,००	...	१२,००,००	१२,००,००
१०. पथदर्शी प्रकल्प	२,००,००	२,००,००
११. समाज मंदिराचे बांधकाम	...	७९,७५	७९,७५	...	२५,६९,००	२५,६९,००

एकूण (२) इतर योजना- १६,८९ २,७२,५४,९६ २,७२,७९,८५ १४,०० ४,३०,८८,५९ ४,३९,०२,५९

एकूण एकंदर- ८,९९,४०,९३ १४,३४,०४,९० २३,२५,४५,०३ १०,०५,३९,९९ २०,०९,४३,०९ ३०,९४,८२,२०

आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१

आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे येथे १ मे १९६२ साली स्थापन करण्यात आली आहे. संस्थेमार्फत खालील प्रकल्प हाती घेणेत येतात—

- (१) शासनाचे विविध विकास कार्यक्रम/योजनांचा राज्यातील आदिवासी जिवनमानावर होणारा परिणाम अभ्यासण्यासाठी संस्थेमार्फत मूल्यमापन अभ्यास/प्रकल्प हाती घेण्यात येतात. मूल्यमापन/संशोधनाकरीता विषयाची निवड खालील प्राधान्यानुसार करण्यात येते.
 - (अ) केंद्र शासनाने सुचविलेले विषय;
 - (ब) राज्य शासनाने सुचविलेले विषय;
 - (क) संस्थेच्या नियामक मंडळाने निवडलेले विषय.
- (२) १९७० सालापासून संस्थेमार्फत सेवांतर्गत प्रशिक्षण कार्यक्रम चालविण्यात येत आहेत. या सेवांतर्गत प्रशिक्षण कार्यक्रमाचे हेतू व उद्देश खालीलप्रमाणे आहे.
 - (अ) आदिवासींच्या कल्याणाकरीता असलेल्या विविध योजना परिणामकारकरित्या राबविण्यासाठी प्रशिक्षणार्थींच्या ज्ञानामध्ये गुणात्मक भर टाकणे.
 - (ब) प्रशिक्षणार्थींच्या प्रशासकीय कामकाजातील ज्ञानात भर घालणे.
 - (क) आदिवासी आश्रमशाळेतील शिक्षकांच्या शिकविण्याच्या पद्धती व कौशल्यात गुणात्मकदृष्ट्या भर टाकणे, जेणेकरून विविध विषय शिकविण्याच्या पद्धतीत सुधारणा होईल.
 - (ड) आश्रमशाळेतील मुख्याध्यापक व वसतिगृहातील अधीक्षकांचे बौद्धिक कौशल्य वाढविणे.
 - (ई) राज्यातील आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील आदिवासी युवकांसाठी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग व इतर स्पर्धा परीक्षांच्या तयारीसाठी विशेष प्रशिक्षण शिबिरांचे आयोजन संस्थेमार्फत केले जाते.
- (३) राज्यातील आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील युवकांसाठी नेतृत्व प्रशिक्षण शिबिरांचे आयोजन संस्थेमार्फत करण्यात येते.
- (४) आदिवासी कुटुंबांच्या सामाजिक/आर्थिक परिस्थितीबाबत संख्यात्मक माहिती गोळा करणे, नकाशे तयार करणे याबाबतची कामे एकात्मिक क्षेत्र विकास कार्यक्रम कक्षामार्फत चालते.
- (५) संस्थेमध्ये सांस्कृतिक विभाग असून या विभागामार्फत आदिवासी नृत्यकला स्पर्धा, आदिवासी कला व हस्तकला प्रदर्शन तसेच वारली चित्रकला स्पर्धांचे आयोजन करण्यात येते.
- (६) सांस्कृतिक विभागाकडून आदिवासींचे जीवन व विकास या विषयांवर माहितीपटांचे निर्माण करण्यात येते.
- (७) आदिवासींच्या दुर्मिळ संस्कृतिचे जतन संवर्धन, उत्तेजनासाठी संस्थेत आदिवासी सांस्कृतिक संग्रहालय निर्माण करण्यात आलेले आहे.
- (८) आदिवासींच्या अनुसूचित जमातीची प्रमाणपत्रे तपासण्याकरीता या संस्थेच्या अधिपत्याखाली आठ तपासणी समित्या कार्यरत आहेत.

आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांच्या कार्यालयाच्या आस्थापनेवरील पदे

अ. क्र.	पदनाम	वेतनश्रेणी	ग्रेड वेतन	पदांची संख्या
१.	आयुक्त	३७४००-६७०००	१०,०००	१
२.	सहसंचालक	३७४००-६७०००	१०,०००	१
३.	सहसंचालक/सहआयुक्त	१५,६००-३९,१००	७,६००	८
४.	उपसंचालक (संशोधन)	१५,६००-३९,१००	६,६००	८
५.	विधी अधिकारी	१५,६००-३९,१००	६,६००	३
६.	उपसंचालक (एक्षेविका)	१५,६००-३९,१००	६,६००	१
७.	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी	१५,६००-३९,१००	५,४००	८
८.	पोलीस उपअधीक्षक	१५,६००-३९,१००	५,४००	८
९.	संशोधन अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	१९
१०.	अधिव्याख्याता	९,३००-३४,८००	४,४००	२
११.	प्रशासकीय अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	१
१२.	लेखाधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	१
१३.	सांख्यिकी अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	१
१४.	संग्रहालय अभिरक्षी	९,३००-३४,८००	४,४००	१
१५.	पोलीस निरीक्षक	९,३००-३४,८००	५,०००	३८
१६.	उच्चश्रेणी लघुलेखक	९,३००-३४,८००	४,४००	२
१७.	कार्यालय अधीक्षक	९,३००-३४,८००	४,३००	१
१८.	कनिष्ठ प्रशासकीय अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,३००	८
१९.	संशोधन सहायक	९,३००-३४,८००	४,३००	१४
२०.	सांस्कृतिक अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,३००	१
२१.	निम्नश्रेणी लघुलेखक	९,३००-३४,८००	४,३००	१२
२२.	सांख्यिकी सहायक (वरिष्ठ)	९,३००-३४,८००	४,२००	१
२३.	मुख्य लिपिक	९,३००-३४,८००	४,२००	१
२४.	कॅमेरामन-कम-प्रोजेक्टर ऑपरेटर	५,२००-२०,२००	२,८००	१
२५.	कलाकार-तथा-शिल्पकार	५,२००-२०,२००	२,४००	१
२६.	वरिष्ठ लिपिक	५,२००-२०,२००	२,४००	२
२७.	सांख्यिकी सहायक (कनिष्ठ)	५,२००-२०,२००	२,४००	६
२८.	अन्वेषक (वरिष्ठ)	५,२००-२०,२००	२,४००	४
२९.	लघुटंकलेखक	५,२००-२०,२००	२,४००	९
३०.	सहायक ग्रंथपाल	५,२००-२०,२००	२,०००	१
३१.	कनिष्ठ लिपिक	५,२००-२०,२००	१,९००	१
३२.	लिपिक-तथा-टंकलेखक	५,२००-२०,२००	१,९००	३१
३३.	अन्वेषक (कनिष्ठ)	५,२००-२०,२००	१,९००	४
३४.	पोलीस शिपाई	५,२००-२०,२००	२,०००	३८
३५.	टंकलेखक	५,२००-२०,२००	१,९००	१
३६.	वाहन चालक	५,२००-२०,२००	१,९००	८
३७.	नाईक	४,४४०-७,४४०	१,६००	१
३८.	शिपाई	४,४४०-७,४४०	१,३००	२२
४९.	गॅलरी अटेंडंट	४,४४०-७,४४०	१,३००	१
४०.	अटेंडंट	४,४४०-७,४४०	१,३००	१
४१.	पहारेकरी	४,४४०-७,४४०	१,३००	२
४२.	सफाई कामगार	४,४४०-७,४४०	१,३००	१
			एकूण पदे	२७६
			भरलेली पदे	२३६
			रिक्त पदे	४०

तक्ता १

TABLE I

(रुपये हजारांत)
(Rupees in Thousands)

अ. क्र. Sr. No.	तपशील Particulars	प्रत्यक्ष, २०११-२०१२ Actuals, 2011-2012			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३ Budget Estimates, 2012-2013			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३ Revised Estimates, 2012-2013			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४ Budget Estimates, 2013-2014			शेरा Remarks
		योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
(अ)	कार्यालयाचे वर्गीकरण-													
(A)	Activity classification--													
	आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था Tribal Research and Training Institute...
	एकूण रक्कम Total--Gross	19309	85339	104648	21505	134600	156105	22764	108956	131720	28994	491092	520086	
	वजा-वसुली Deduct--Recoveries
	निव्वळ रक्कम Total--Net	19309	85339	104648	21505	134600	156105	22764	108956	131720	28994	491092	520086	
(ब१)	उद्देशीय वर्गीकरण लेखाशिर्ष-१३०१													
(B1)	Objective classification--1301													
	वेतन													
1.	Salaries	13005	...	13005	14326	...	14326	15631	...	1563120722978	...	20722978	...	
	प्रवास खर्च													
2.	Travel expenses	279	...	279	300	...	300	300	...	300	178069	...	178069	
	कार्यालयीन खर्च													
3.	Office expenses	340	...	340	357	...	357	400	...	400	390578	...	390578	
	दूरध्वनी, पाणी, वीज इ.													
4.	Telephone, Water, Electry. etc.	99	...	99	150	...	150	150	...	150	125854	...	125854	
	विशेष सेवाप्रदाने													
5.	Professional and special services	58	...	58	200	...	200	100	...	100	
	शिष्यवृत्ती आणि विद्यावेतन													
6.	Scholarships and Stipends	14	...	14	
	भाडे, पट्टी व कर													
7.	Rent, rates and taxes	
	प्रकाशने, जाहिरात													
8.	Publication and Advt.	30	...	30	20	...	20	20	...	20	8480	...	8480	
	प्रद्वोल, तेल, वंगण													
9.	Petrol, Oil, Lubricant	
	इतर खर्च व मजुरी													
10.	Other charges. and Wages	

तक्ता १-(चालू)
TABLE I--(Contd.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
अतिकालीक भत्ता													
11. OT. Allowance	...	1	...	1	10	...	10	10	...	10	9000	...	9000
साधन सामुग्री													
12. Resourse of Materials	600	...	600
एकूण रक्कम													
Total--Gross	...	13812	...	13812	15377	...	15377	16611	...	16611	121434959	...	21434959
वजा-वसुली													
Deduct--Recoveries
निव्वळ रक्कम													
Total--Net	...	13812	...	13812	15377	...	15377	16611	...	16611	121434959	...	21434959

(ब २) उद्देशीय वर्गीकरण लेखाशिर्ष-१०५२

B 2. Objective classification--1052

वेतन													
1. Salaries	...	5298	...	5298	5882	...	5882	5802	...	5802	4437353	...	4437353
प्रवास खर्च													
2. Travel expenses	...	59	...	59	95	...	95	65	...	65	15443	...	15443
कार्यालयीन खर्च													
3. Office expenses	...	82	...	82	86	...	86	136	...	136	91672	...	91672
दूरध्वनी, पाणी, वीज इ.													
4. Telephone, Water, Electry. etc.	...	48	...	48	55	...	55	55	...	55	50959	...	50959
विशेष सेवाप्रदाने													
5. Professional and special services
शिष्यवृत्ती आणि विद्यावेतन													
6. Scholarships and Stipends
भाडे, पट्टी व कर													
7. Rent, rates and taxes
प्रकाशने, जाहिरात													
8. Publication and Advt.
प्रद्रोल, तेल, वंगण													
9. Petrol, Oil, Lubricant
इतर खर्च व मजुरी													
10. Other charges, and Wages
अतिकालीक भत्ता													
11. OT. Allowance	...	10	...	10	10	...	10	10	...	10	9000	...	9000

तक्ता १-(चालू)
TABLE I--(Contd.)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
साधन सामुग्री														
12. Resource of Materials	85	...	85
एकूण रक्कम Total--Gross	...	5497	...	5497	6128	...	6128	6153	...	6153	4604427	...	4604427	...
वजा-वसुली Deduct--Recoveries
निव्वळ रक्कम Total--Net	...	5497	...	5497	6128	...	6128	6153	...	6153	4604427	...	4604427	...

(ब ३) २२२५-४१२२ अनुसूचित जाती, जमाती व इतर
मागासवर्गीयांचे कल्याण मागणी क्र.टी-५

वेतन														
1. Salaries	65731	65731	...	70031	70031	...	75274	75274	...	106031689	79898	...
प्रवास खर्च
2. Travel expenses	1489	1489	...	2770	2770	...	1945	1945	...	1277114	1277114	...
कार्यालयीन खर्च
3. Office expenses	7812	7812	...	13217	13217	...	15117	15117	...	37851135	37851135	...
दूरध्वनी, पाणी, वीज इ.
4. Telephone, Water, Electry. etc.	823	823	...	2399	2399	...	2399	2399	...	2195205	2195205	...
विशेष सेवाप्रदाने
5. Professional and special services
शिष्यवृत्ती आणि विद्यावेतन
6. Scholarships and Stipends
भाडे, पट्टी व कर
7. Rent, rates and taxes	1242	1242	...	1342	1342	...	1342	1342	...	1249728	1249728	...
प्रकाशने, जाहिरात
8. Publication and Advt.
प्रदोल, तेल, वंगण
9. Petrol, Oil, Lubricant	686	686	...	1380	1380	...	1380	1380	...	688970	688970	...
इतर खर्च व मजुरी
10. Other charges, and Wages	744	744	...	1305	1305	...	1010	1010	...	21146	21146	...
अतिकालीक भत्ता
11. OT. Allowance	52	52	...	364613	364613	...

तक्ता १-(चालू)
TABLE I--(Contd.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
साधन सामुग्री 12. Resource of Materials	678	678	...	1450	1450	...	2540	2540	...	638691	638691
एकूण रक्कम Total--Gross	79205	79205	...	93894	93894	...	101059	101059	...	150318988	150318988
वजा-वसुली Deduct--Recoveries
निव्वळ रक्कम Total--Net	79205	79205	...	93894	93894	...	101059	101059	...	150318988	150318988
(क)वित्तीय साधने- (C)Source of Finance--
३एकूण रक्कम (२२२५ २६५८) & ४Total Gross (2225 1867)	3067	3067	...	10706	10706	...	1767	1767	...	193636	193636
५आश्रमशाळा शिक्षक सेवाअर्गत प्रशिक्षण ... कार्यक्रम ३९९५	...	3067	3067	...	10000	10000	...	6130	6130	...	193536	193536	...
एकूण रक्कम Total--Gross	6134	6134	...	40706	40706	...	7897	7897	...	387172	387172
वजा-वसुली Deduct--Recoveries
निव्वळ रक्कम Total--Net	6134	6134	...	40706	40706	...	7897	7897	...	387172	387172

आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्थेचा रचनात्मक आराखडा

आयुक्त-१

१. आस्थापना	५. लेखा नियोजन व अंदाजपत्रक	८. संशोधन	११. तपासणी समिती नाशिक	१३. तपासणी समिती नागपूर	१५. तपासणी समिती औरंगाबाद
प्रशासकीय अधिकारी १		संशोधन अधिकारी १	उपसंचालक (सं.) १	उपसंचालक (सं.) १	उपसंचालक (सं.) १
अधीक्षक १	लेखाधिकारी १	संशोधन सहायक १	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी १	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी १	विधी अधिकारी १
लघुलेखक (उच्चश्रेणी) १		लघुलेखक (उच्चश्रेणी) १	पोलीस उपअधीक्षक १	विधी अधिकारी १	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी १
मुख्य लिपिक १		सांख्यिकी सहायक (व) १	संशोधन अधिकारी २	पोलीस उपअधीक्षक १	पोलीस उपअधीक्षक १
वरिष्ठ लिपिक १	६. एकात्मिक क्षेत्र विकास कार्यक्रम	अन्वेषक (व) १	संशोधन सहायक १	संशोधन अधिकारी २	संशोधन अधिकारी २
कनिष्ठ लिपिक १		अन्वेषक (क) २	कनिष्ठ प्रशासकीय अधि. १	संशोधन सहायक १	संशोधन सहायक १
टंकलेखक १		लिपिक-टंकलेखक १	पोलीस निरीक्षक ६	कनिष्ठ प्रशासकीय अधि. १	कनिष्ठ प्रशासकीय अधि. १
वाहन चालक १	उपसंचालक (एक्षेविका) १		लघुलेखक (नि.श्रे.) १	पोलीस निरीक्षक ६	पोलीस निरीक्षक ४
	संशोधन अधिकारी २		लघुटंकलेखक १	लघुलेखक (नि.श्रे.) १	लघुलेखक (उच्च श्रे.) १
	संशोधन सहायक २		लिपिक टंकलेखक ४	लघुटंकलेखक १	लघुटंकलेखक १
२. सांस्कृतिक कक्ष	लघुटंकलेखक १	९. डाटा बँक	वाहन चालक २	लिपिक टंकलेखक ४	लिपिक टंकलेखक ३
	अन्वेषक (व.) १		पोलीस शिपाई ५	वाहन चालक २	पोलीस शिपाई ५
सांस्कृतिक अधिकारी १	अन्वेषक (क.) १	सांख्यिकी अधिकारी १	शिपाई १	पोलीस शिपाई ५	शिपाई २
कॅमेरामन-कम-प्रोजेक्टर १	आरेखक १	संशोधन सहायक २	१२. तपासणी समिती पुणे	शिपाई २	१६. तपासणी समिती अमरावती
ऑपररेटर १	वाहन चालक १	सांख्यिकी सहायक ३	उपसंचालक (सं.) १	१४. तपासणी समिती ठाणे	उपसंचालक (सं.) १
		लघुटंकलेखक १	विधी अधिकारी १	उपसंचालक (सं.) १	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी १
३. प्रशिक्षण	७. मूल्यांकन व सनियंत्रण	अन्वेषक (क) १	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी १	वरिष्ठ संशोधन अधिकारी १	पोलीस उपअधीक्षक १
			पोलीस उपअधीक्षक १	पोलीस उपअधीक्षक १	संशोधन अधिकारी २
अधिव्याख्याता २	सहसंचालक १		संशोधन अधिकारी १	संशोधन अधिकारी २	संशोधन सहायक १
वरिष्ठ लिपिक १	संशोधन अधिकारी १	१०. सभा आणि ग्रंथालय	संशोधन सहायक १	संशोधन सहायक १	कनिष्ठ प्रशासकीय अधि. १
वाहन चालक १	संशोधन सहायक १		कनिष्ठ प्रशासकीय अधि. १	कनिष्ठ प्रशासकीय अधि. १	पोलीस निरीक्षक ४
	सांख्यिकी सहायक (क) ३		पोलीस निरीक्षक ६	पोलीस निरीक्षक ४	लघुलेखक (नि.श्रे.) १
४. संग्रहालय	लघुटंकलेखक १		लघुलेखक (नि.श्रे.) १	लघुलेखक (नि.श्रे.) १	लघुटंकलेखक १
	अन्वेषक (व.) २	सहायक ग्रंथपाल १	लघुटंकलेखक १	लिपिक टंकलेखक ३	लिपिक टंकलेखक ४
अभिरक्षी १	अन्वेषक (क.) २		लिपिक टंकलेखक ३	पोलीस शिपाई ५	पोलीस शिपाई ५
कलाकार तथा शिल्पकार १			वाहन चालक १	शिपाई १	शिपाई १
			पोलीस शिपाई ५		

कार्यक्रम अंदाजपत्रक २०१४-२०१५

१. आदिवासी संस्कृती, कला व जीवनावर आधारित लघुपट निर्मिती :-

आदिवासी पारंपरिक संस्कृती व कला यांचे जतन व संवर्धन करण्यासाठी सन १९८१ पासून दरवर्षी लघुपटांची निर्मिती करण्यात येते. सदरचे लघुपट संग्रहालयास भेट देणाऱ्या देशी/विदेशी पर्यटकांना तसेच शाळा/महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक माध्यम म्हणून उपयुक्त असल्याने दाखविण्यात येतात. लघुपट दाखविण्याची व्यवस्था संस्थेकडे उपलब्ध आहे. आदिवासी जमातीबद्दल अधिक माहिती सदर लघुपटांमुळे पर्यटकांना मिळते. सन २०१३-२०१४ पर्यंत संस्थेकडून आदिवासी जमातींवर एकूण ९० लघुपटांची निर्मिती करण्यात आलेली आहे.

पुढील वर्षी सन २०१४-२०१५ मध्ये एकूण आठ लघुपट तयार करण्याचे उद्दिष्ट असून, त्यासाठी रु. ३०.०० लाख एवढी तरतूद प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

२. राज्यस्तरीय आदिवासी हस्तकला प्रदर्शन योजना :-

आदिवासी हस्तकलेला उत्तेजन मिळावे, त्यांच्या उत्पादित कलाकृतींना बाजारपेठ मिळावी, शहरी भागातील लोकांना आदिवासी कला व संस्कृतीची ओळख व्हावी, यासाठी संस्थेकडून दरवर्षी ५ दिवसांचे राज्यस्तरीय आदिवासी हस्तकला प्रदर्शनाचे आयोजन करण्यात येते. महाराष्ट्राच्या विविध भागातील आदिवासी हस्तकला कारागीरांना निमंत्रित करण्यात येते. त्यांच्या कलाकृती व वस्तू विक्रीकरीता स्टॉल उपलब्ध करून देण्यात येतात. सहभागी आदिवासी कारागीरांना मानधन, प्रवासखर्च देऊन निवास, भोजनासह व्यवस्थापनाचा संपूर्ण खर्च संस्थेकडून करण्यात येतो.

सन २०१३-२०१४ मध्ये दि. २८-१२-२०१३ ते २-१-२०१४ या कालावधीत आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे येथे कार्यालयाच्या आवारात प्रदर्शन आयोजित करण्यात आले आहे. या प्रदर्शनासाठी ६४ आदिवासी हस्तकला कलाकार उपस्थित होते व त्यासाठी रु. १२ लाख इतका खर्च अपेक्षित आहे.

प्रदर्शनाच्या अनुषंगिक बाबींच्या किंमतीत भरीव वाढ झाल्यामुळे संस्थेने वाढीव तरतूद मिळणेबाबत शासनास प्रस्ताव सादर केलेला आहे. करीता पुढील वर्षी सन २०१४-२०१५ मध्ये सदर प्रदर्शन आयोजनासाठी रु. १८.९ लाख एवढी तरतूद प्रस्तावित करण्यात आलेली आहे.

३. आदिवासी पारंपरिक नृत्यस्पर्धा :-

सन २०१३-२०१४ मध्ये आदिवासी पारंपरिक नृत्य स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते. आदिवासी पारंपरिक नृत्य स्पर्धेसाठी नृत्यस्पर्धेतील कलाकारांना देण्यात येणारे अत्यल्प मानधन व प्रवासभत्ता यामुळे नृत्यस्पर्धेत फारसा प्रतिसाद मिळते नाही. त्यासाठी वाढीव दराचा रु. ५८,४९.८६० चा प्रस्ताव शासनास सादर करण्यात आलेला आहे.

४. वारली चित्रकला स्पर्धा :-

वारली चित्रकलेस प्रोत्साहन मिळावे याकरीता ही स्पर्धा फक्त ठाणे जिल्ह्यातील वारली व मल्हार कोळी जमातीच्या प्रौढ कलाकार व शालेय विद्यार्थ्यांसाठी दरवर्षी आयोजित करण्यात येते. विजेत्यांना रोख बक्षिसे गुणानुक्रमे देण्यात येतात. त्यामुळे या पारंपरिक आदिवासी चित्रकलेला उत्तेजन व वाव मिळतो.

तसेच सन २०१४-२०१५ मध्ये वारली चित्रकला स्पर्धा पोस्ट बेसिक आश्रमशाळा कऱ्हे, जि. ठाणे येथे आयोजित करण्यात येत आहे.

५. आदिवासी सांस्कृतिक संग्रहालय :-

आदिवासी सांस्कृतिक संग्रहालय १९६५ साली निर्माण करण्यात आलेले आहे. महाराष्ट्रातील आदिवासी संस्कृतीचे दर्शन घडविणाऱ्या मौल्यवान व दुर्मिळ वस्तूंचा संग्रह येथे करण्यात आलेला आहे. संग्रहालय पाहण्यासाठी पुणे दर्शन आरामबसने पर्यटक, देशी/विदेशी पर्यटक, शालेय व महाविद्यालयीन विद्यार्थी भेट देतात. अशाप्रकारे शैक्षणिक माध्यम म्हणून संग्रहालय दर्शकांना उपयोगी पडते.

सन २०१४-२०१५ मध्ये संग्रहालय देखभालीसाठी रु. २०,००,००० एवढी तरतूद प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

६. ग्रंथालय :-

आदिवासी संशोधन संस्थेच्या कामकाजाला प्रत्यक्ष मदत व्हावी या उद्देशाने सन १९७९ सालापासून स्वतंत्र ग्रंथालय सुरु करण्यात आले आहे. हे ग्रंथालय संदर्भ ग्रंथालय आहे. या ग्रंथालयात संशोधनासाठी वेगवेगळ्या ठिकाणचे संशोधक आदिवासींच्या संस्कृती संबंधाने त्यांच्या चालीरितींच्या पध्दतीकरिता त्यांच्या आर्थिक व शैक्षणिक गोष्टींमध्ये झालेल्या बदलासंबंधी माहिती घेण्यासाठी व अभ्यास करण्याकरिता येथे येतात. त्याचप्रमाणे संस्थेच्या दैनंदिन कामकाजासाठी अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्यांच्या संदर्भासाठी व प्रशिक्षणासाठी येणाऱ्या प्रशिक्षणार्थींना या ग्रंथालयाचा उपयोग होत असतो. या ग्रंथलयात ज्ञानकोष, विश्वकोष, संस्कृतिकोष, जनगणना ग्रंथ, गॅझेटियर इ. दुर्मिळ ग्रंथ संपदा असून, यात विविध विषयांची पुस्तके, सरकारी व निमसरकारी, केंद्र शासन व वैयक्तीक तसेच संस्थेने वेळोवेळी प्रकाशित केलेले अहवाल उपलब्ध आहेत. मुख्यत्वे मानववंश शास्त्र [Anthropology], समाजशास्त्र [Sociology], अर्थशास्त्र [Economics], व इतर अनुषंगिक विषयांची पुस्तके ग्रंथलयात आहेत. या ग्रंथालयाचा उपयोग मुख्यतः संशोधनासाठी काम करणाऱ्या वाचकांना होतो. पुणे विद्यापीठाशी संस्था संलग्न केल्यामुळे ग्रंथालय विद्यापीठाशी जोडले गेलेले आहे.

संस्थेत विविध विषयांवर संशोधन करण्यासाठी संशोधक, सन्माननीय वाचक, पी.एच.डी. करणारे संशोधक व परदेशी संशोधक या ग्रंथालयाचा फायदा घेतात. काही दुर्मिळ ग्रंथ ग्रंथालयात असून अशा काही दुर्मिळ संदर्भ ग्रंथांचे डिजिटायझेशन करून जतनीकरण करण्यात येत आहे.

सन २०१२-२०१३ या वर्षासाठी केंद्र पुरस्कृत योजने अंतर्गत रु. २.७० लाख व राज्य पुरस्कृत योजने अंतर्गत रु. २.७० लाख एवढी तरतूद प्राप्त असून सन २०१४-२०१५ या वर्षाकरिता रु. १.५०, केंद्र पुरस्कृत योजने अंतर्गत व रु. १.५० लाख राज्य पुरस्कृत योजने अंतर्गत एवढी तरतूद प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

प्रकाशने :-

आदिवासी संशोधन पत्रिका सन १९७९ या वर्षापासून सुरु करण्यात आली आहे. या पत्रिकेचे वर्षातून मार्च व सप्टेंबर असे दोन अंक प्रकाशित करण्यात येतात. या संशोधन पत्रिकेत आदिवासी संबंधीचे विविध विषयावरील तज्ञ लोकांचे लेख प्रकाशित करण्यात येतात. सदर संशोधन पत्रिका सर्व सरकारी कार्यालये, मंत्रालयातील मंत्री, सचिव, स्वयंसेवी संस्था, विविध विद्यापीठे यांना पाठविण्यात येतात.

आदिवासी संशोधन पत्रिकेसाठी रु. ५०,००० केंद्र व राज्य पुरस्कृत योजने अंतर्गत प्रत्येकी सन २०१२-२०१३ करिता उपलब्ध असून, सन २०१४-२०१५ या वर्षाकरिता वरीलप्रमाणे रु. ५०,००० केंद्र व राज्य पुरस्कृत योजने अंतर्गत तरतूद प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

७. प्रशिक्षण, संशोधन व मूल्यमापन कार्यक्रम :-

आदिवासींच्या विकासासाठी शासनामार्फत विविध योजना आणि उपयोजना कार्यान्वित होत आहेत. योजना परिणामकारक राबविण्याच्या दृष्टिने प्रशासकीय यंत्रणेत नवचैतन्य आणणे, त्यांना प्रशिक्षित करणे, लाभार्थ्यांना योजनांची माहिती देणे यातून आदिवासी समाज विकासाची उद्दिष्टे थोडक्या कालावधीत गाठण्याच्या दृष्टीने प्रशिक्षण सत्रे आयोजित केली जातात. संस्थेमध्ये दोन प्रकारचा प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविला जातो.

(अ) सेवांतर्गत प्रशिक्षण कार्यक्रम :- सन १९७० पासून आदिवासी विकास विभागात कार्यरत असलेल्या विविध संवर्गामध्ये वर्ग ३ कर्मचाऱ्यांकरीता सेवांतर्गत प्रशिक्षणाचा कार्यक्रम संस्था राबवित आहे. सदर कार्यक्रमात जुन्या ज्ञानाची उजळणी, प्रत्यक्ष कामातील अडचणी, नवीन कौशल्य संपादन करणे तसेच आपल्या जबाबदाऱ्या/कर्तव्ये प्रभावी कार्यक्षमतेने पार पाडण्यासाठी तज्ञांकडून मार्गदर्शन केले जाते.

(ब) स्पर्धा परीक्षा प्रशिक्षण सत्रे :- शासकीय कार्यालयामध्ये आदिवासी जमातींचा अनुशेष बऱ्याच अंशी रिक्त असल्याचे वेळोवेळी शासनाच्या निदर्शनास आलेले आहे. यावर उपाययोजना म्हणून संस्थेच्या वतीने स्पर्धा परीक्षा प्रशिक्षण सत्रे आयोजित केली जातात. यामध्ये प्रशिक्षणार्थींना महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाची पूर्व परीक्षा तसेच इतर स्पर्धा परीक्षा यासंबंधी मार्गदर्शन केले जाते.

(क) आदिवासी युवक/युवतींसाठी नेतृत्व प्रशिक्षण सत्रे :- शासनामार्फत आदिवासींच्या सर्वांगीण विकासासाठी राबविल्या जाणाऱ्या विविध योजना सर्वश्रुत होण्यासाठी व त्यातील अडचणीवर मात करण्यासाठी, प्रत्यक्ष लाभार्थी व योजना राबविणारी यंत्रणा यांच्यात सुसंवाद घडवून आणणे व योजना चांगल्याप्रकारे राबविणे ह्या हेतूने प्रकल्पस्तरावर प्रशिक्षण सत्रे आयोजित करण्यात येतात.

(अ) सन २०१४-२०१५ साठी सेवांतर्गत प्रशिक्षण सत्रे व स्पर्धा परीक्षा, कार्यशाळा तसेच प्रकल्पस्तरावरील युवक नेतृत्व शिबीरे इ. बाबींसाठी रु. ८०.०० लाख एवढी तरतूद प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

८. बेंचमार्क सर्वेक्षण :-

बेंचमार्क सर्वेक्षणा अंतर्गत गाव, पाडा व कुटुंब या तीन स्तरावर सर्वेक्षण घेण्याचे नियोजित आहे. सदर बेंचमार्क सर्वेक्षणाबाबत राज्यशासन स्तरावरून या प्रस्तावास केंद्र शासनाची मंजूरी घेण्याची कार्यवाही सुरु आहे. त्यास मंजूरी देण्यात आलेली नाही.

नव्याने प्रस्तावित बेंचमार्क सर्वेक्षण सन २०१४-२०१५

आदिवासी जमातीचे बेंचमार्क सर्वेक्षण १० टक्के विचारात घेऊन या प्रणालीचा वापर करून करणार आहे. तसेच आदिम जमातीचे सर्वेक्षण Fully Covered या धर्तीवर सर्वेक्षण करणार आहे. सदर प्रस्तावित बेंचमार्क सर्वेक्षण संयुक्तपणे गोखले इन्स्टीट्यूट ऑफ पॉलीटिक्स अँड इकॉनामिक्स, पुणे व आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण, पुणे या संस्था करणार आहे. याबाबत या संस्थेचे पत्र क्र. क्र. आसंप्रसं बें.मा.स./ का-४/२०१४/२१३, दिनांक ०९ मे २०१४ अन्वये बेंचमार्क सर्वेक्षणाचा सुधारित प्रस्ताव शासनास प्रशासकीय व आर्थिक मान्यतेस्तव सादर करण्यात आला आहे.

९. आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे येथील प्रशिक्षणार्थींना राहण्यासाठी वसतिगृह बांधणे :-

आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांचे स्तरावर आदिवासी विद्यार्थ्यांसाठी विविध प्रकारच्या स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन प्रशिक्षणाचे आयोजन करण्यात येते. त्याचप्रमाणे आदिवासी विकास विभागामध्ये कार्यरत असलेल्या विविध संवर्गामध्ये वर्ग-३ कर्मचाऱ्यांकरीता सेवांतर्गत प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविला जातो. या प्रशिक्षणार्थींच्या निवासासाठी कोरेगाव पार्क, पुणे येथे अद्ययावत वसतिगृह बांधण्यासाठी टोकन अनुदान म्हणून रु. १०.०० लाख अनुदान सन २०१४-२०१५ या आर्थिक वर्षात प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

१०. अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती कार्यालय इमारत बांधकाम :-

अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्यांकरीता स्वतंत्र इमारत असावी, असे शासनाचे धोरण असून त्या अनुषंगाने इमारतीचा टाईप्लॅन करण्याकरीता मुख्य वास्तुशास्त्रज्ञ, मुंबई यांना विनंती केली आहे. सध्या अमरावती व नागपूर या दोन समित्यांकरीता इमारत बांधकामासाठी जागा उपलब्ध आहे. चालू वर्षामध्ये टाईप्लॅन निश्चित झाल्यानंतर जागा उपलब्ध असलेल्या ठिकाणी त्यानुसार बांधकाम हाती घेण्यात येईल. त्यासाठी रु. १०.०० लाख इतकी तरतूद प्रस्तावित केलेली आहे.

११. अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समिती—

आयुक्त, आदिवासी संशोधन व प्रशिक्षण संस्था, पुणे यांच्या अधिनस्त पुणे, ठाणे, नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती, नागपूर, नंदुरबार व गडचिरोली येथे अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र तपासणी समित्या कार्यरत आहेत. सदरच्या समिती कार्यालयांकडे खालील दोन प्रकारची कामे देण्यात आलेली आहेत.

१. अपील प्राधिकारी-अनुसूचित जमाती प्रमाणपत्र मिळण्याचा अर्ज सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून फेटाळण्यात आला असेल तर अर्जदारास अर्ज फेटाळण्याच्या आदेशाच्या तारखेपासून ३० दिवसांचे आत संबंधित अपील प्राधिकाऱ्यांकडे अर्ज फेटाळण्याच्या विरुद्ध अपील दाखल करता येईल.

२. तपासणी समितीने अनुसूचित जमातीच्या प्रमाणपत्राची तपासणी करणे.

शासनाने अनुसूचित जमातीसाठी जाहीर केलेल्या सवलतीचा फायदा घेण्यासाठी अनुसूचित जमातीच्या नसलेल्या व्यक्ती नामसदृश्याचा फायदा घेऊन अनुसूचित जमातीची प्रमाणपत्र सक्षम अधिकाऱ्यांकडून प्राप्त करून घेतात व त्याद्वारे अनुसूचित जमातीच्या आरक्षणाचा फायदा घेतात. याबाबीस पायबंध बसावा याकरीता महाराष्ट्र राज्य अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विमुक्त जाती, भटक्या जमाती, इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग जातीचे प्रमाणपत्र (देण्याचे व पडताळणीचे विनियम) अधिनियम २००० पारित करण्यात आला व त्यानुसार शासनाने २००३ मध्ये त्याबाबतचे नियम प्रसिद्ध केलेले आहेत.

सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्र मिळाल्यानंतर अधिनियमाच्या कलम ३ मध्ये नमूद केलेल्या प्रयोजनाकरीता अनुसूचित जमातीसाठी असलेले लाभ किंवा सवलतीचा फायदा घेऊ इच्छिणारी कोणतीही व्यक्ती अशा प्रमाणपत्राच्या तपासणीसाठी आणि वैधता प्रमाणपत्र मिळविण्यासाठी तपासणी समितीकडे नमुना 'इ' मध्ये अर्ज करू शकतात.

आदिवासींच्या विकासासाठी "आदिवासी विकास महामंडळाचे" कार्य

आदिवासींच्या सर्वांगीण विकासासाठी एक प्रभावी माध्यम म्हणून मार्च १९७२ मध्ये "महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळाची" स्थापना केली व त्याची नोंदणी महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ सहकारी कायदा, १९६० अन्वये करण्यात आली.

प्रथमतः कायद्यातील तरतुदींमुळे अती दुर्गम व डोंगराळ भागात प्राथमिक केंद्रे उघडण्यात येऊन त्याद्वारे आदिवासी जनतेस दैनंदिन गरजेच्या जिवनावश्यक वस्तू स्वस्त भावात पुरविण्याचे महत्वाचे काम हाती घेण्यात आले. राज्य विधीमंडळाने सन १९७६ साली महाराष्ट्र जनजाती आर्थिक स्थिती (सुधारणा) अधिनियम, १९७६ हा कायदा संमत करून त्यातील तरतुदींच्या आधारे शासनाने महामंडळाची प्रमुख अभिकर्ता (चीफ एजंट) म्हणून नेमणुक करण्यात आली.

या कायद्यातील तरतुदींमुळे आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात आदिवासी शेतकऱ्यांकडून उत्पादित कृषी व गौण वनउपज यांच्या खरेदीसाठी एकाधिकार खरेदी पद्धती अंमलात आली. तसेच आदिवासींची खाजगी व्यापारी व सावकार यांच्याकडून होणारी परंपरागत पिळवणूक थांबविण्याच्या दृष्टिकोनातून उपयोजना क्षेत्रामध्ये खाजगी सावकारीस प्रतिबंध केल्यामुळे महामंडळामार्फत खावटी कर्ज योजनेची अंमलबजावणी सुरु करण्यात आली.

प्रथमतः प्रायोगिक तत्वावर केवळ ७ तालुक्यांमध्ये राबविण्यात येणाऱ्या एकाधिकार खरेदी योजनेस आदिवासी बांधवांकडून मिळालेल्या उत्स्फूर्त प्रतिसादामुळे ह्या योजनेची व्याप्ती आदिवासी उपयोजना क्षेत्रामध्ये आता एकूण १५ जिल्ह्यातून व ७३ तालुक्यांमध्ये राबविण्यात येत होती. शासन अधिसूचना दिनांक ७ मार्च २००८ अन्वये प्रसिद्धी दिनांकापासून एकाधिकार खरेदी योजना एक वर्ष निलंबित करणेत आली आहे.

आदिवासी विकास महामंडळ आदिवासींच्या विकासासाठी राबविल्यात असलेल्या विविध योजनांची व्याप्ती स्पष्ट होण्यासाठी योजनानिहाय तपशील खाली दर्शविण्यात येत आहे.

(१) एकाधिकार खरेदी योजना-

सदरची योजना सन १९७८ पासून कार्यान्वित करण्यात आली असून या योजनेमुळे आदिवासी शेतकऱ्यांना त्यांच्या मालास प्रथमतः प्रतवारीवर आधारित रास्त बाजारभाव, योग्य वजन व रोख मोबदला मिळू लागला आहे. शासन निर्णय ७ मार्च २००८ नुसार आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील एकाधिकार खरेदी योजना १ वर्षासाठी शासनाने निलंबित केली आहे.

शासनाने दिनांक १९ ऑक्टोबर २०१३ मध्ये च्या अधिसूचनाअन्वये एकाधिकार खरेदी योजना खालील जिल्ह्यातील तालुक्यात राबविण्याबाबत निश्चित केले आहे. ८ जिल्हे व २९ तालुके.

महामंडळाने हंगाम २०१२-२०१३ मध्ये आपल्या उपअभिकर्ता आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांच्या ३० खरेदी केंद्रांच्या सहकार्याने ३० खरेदी केंद्रामार्फत गौणवनोपज मालाची खरेदी आदिवासी विकास महामंडळामार्फत करण्यात येत आहे. सदर खरेदी ऐच्छिक स्वरूपाची आहे.

या योजनेअंतर्गत खरेदी झालेल्या महत्वाच्या वस्तुची तुलनात्मक सरासरी खरेदी दर दर्शविणारा तक्ता

अनुक्रमांक	मालाचे नाव	२००८-२००९ प्रति क्विंटल	२००९-२०१० प्रति क्विंटल	२०१०-२०११ प्रति क्विंटल	२०११-२०१२ प्रति क्विंटल	२०१२-२०१३ प्रति क्विंटल	२०१३-२०१४ प्रति क्विंटल
१.	हिरडा	१२७०	१००८	१७२७	१८४२	१६८५	...
२.	मोहाफुले	७८१	९७५	११४३
३.	डिक	५४९६	५१२६	३९१९	५५०१
४.	टोळंबी	...	९२५	९३२

अनुसूचित शेती व गौण वनउपज मालाचे खरेदी दर संबंधीत जिल्हाधिकारी, प्रकल्प अधिकारी तथा अपर जिल्हा अधिकारी यांचेकडून नजिकच्या कृषी उत्पन्न बाजार समितीचे तत्कालीन बाजारभावावरून निर्धारित करण्यात येतील.

(हंगाम २००८-२००९ ते २०१२-२०१३)

अनुक्रमांक	मालाचे नाव	२००८-२००९ प्रति क्विंटल	२००९-२०१० प्रति क्विंटल	२०१०-२०११ प्रति क्विंटल	२०११-२०१२ प्रति क्विंटल	२०१२-२०१३ प्रति क्विंटल	शेरा
१.	धान	९३०	१०३०	१०३०	१११०	१२८०	
		९००	१०००	१०००	१०८०	१२५०	
२.	मका	८४०	८४०	८८०	९८०	११७५	
३.	ज्वारी	८४०	८४०	८८०	९८०	१५००	

खावटी कर्ज योजना :- स्वरूप (पार्श्वभूमी), उद्देश

यांचेसाठी सन १९७८ पासून खावटी कर्ज योजना सुरु केली आहे. ऐन पावसाळ्यापूर्वी सुरुवातीस ज्यावेळी रोजगार उपलब्ध होत नाहीत. (जून ते सप्टेंबर) या कालावधीत आदिवासींची उपासमार होवू नये म्हणून खावटी कर्ज योजना लागू करून शासनाने महामंडळास फिरता निधी उपलब्ध करून दिलेला असून या योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी आदिवासी विकास महामंडळास मुख्य अभिकर्ता व आदिवासी सहकारी संस्थांना उप अभिकर्ता नियुक्त केले आहे. योजनेसाठी वारिद्रय रेषेखालील आदिवासी कुटुंबे पात्र राहतील. तसेच कोलाम, कातकरी व माडीया या आदिम जमातींना प्राधान्य राहिल. खावटी कर्ज ७० टक्के कर्ज व ३० टक्के अनुदान या स्वरूपात देणेत येते. शासन निर्णय क्रमांक खावटी कर्ज वाटप २००४/प्र. क्र. ९६/भाग-२/का-८. दिनांक २० जुलै २००४ अन्वये शासनाने खावटी कर्ज योजना राबविणेसाठी सुधारित धोरण लागू केले आहे. त्यानुसार आदिवासी भागातील ५ संवेदनशिल व उर्वरीत १० जिल्ह्यांसह आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील जिल्ह्यातील खावटी कर्ज वाटप करण्यात येते.

(२) खावटी कर्ज वाटप-

सन वित्तीय वर्ष	खावटी कर्ज वाटपासाठी दिलेले उद्दिष्ट		खावटी कर्ज वाटप			
	लाभार्थी संख्या	दिलेला निधी	लाभार्थी संख्या	वस्तुरूपाने	रोख स्वरूपात	एकूण रक्कम रुपये
२००९-२०१०	२,००,०००	५०००.००	२,००,०००	४२९७३९४७६.००	१८४१७४८००.००	६१३९१४२७६.००
२०१०-२०११	४,००,०००	१४४००.००	४,००,०००	८८४४१६७४४.००	३७८५९८५५१.००	१२६३०१५२५९.००
२०११-२०१२	३,००,०००	११२५०.००	३,००,०००	६५८४९३६५८.००	२८१४०२६२८.००	९३९८१६२८६.००
२०१२-२०१३	१,९९,९५८	१२०००.००	१,८९,९३५	३८२०६३५००.००	१६३७४१५००.००	५४५८०५०००.००
२०१३-२०१४	७७,४८६	...	७७,४८६	...	२३,२४,५८,०००	२३,२४,५८,०००

शासन निर्णय क्र. खाकवा/२०१२/पत्र क्र. २७७/का-३ अन्वये हंगाम २०१३-१४ साठी शासनाने सुधारित धोरणानुसार गत हंगामात खावटी कर्ज रोख स्वरूपात वाटप करण्यात आले आहे.

(३) खावटी कर्ज वसुली :-

सन २००३-२००४, २००४-२००५, २००५-२००६, २००६-२००७ व सन २००७-२००८ या सहकार वर्षात शासनाचे गत व सुधारित धोरणानुसार एकूण ९,६५,२६५ आदिवासी लाभार्थींना खावटी कर्ज वाटप केले आहे. शासन निर्णय दि. १९ जून २००९ नुसार हंगाम २००३-०४ ते २००७-०८ पर्यंत येणे खावटी कर्ज रुपये १८४.३७ कोटी माफ करणेत आले आहे. २००९-२०१० या वर्षात एकूण २,००,००० लाभार्थींना तसेच २००९-२०१० (आर्थिक वर्ष २०१०-२०११) मध्ये ४,००,००० लाभार्थींना खावटी वाटप केले आहे. तर सन २०११-२०१२ या वर्षात ३,००,००० लाभार्थींना खावटी कर्ज वाटप केले आहे. शासनाचे धोरणानुसार केलेले वाटप केलेल्या कर्जापैकी ३० टक्के अनुदान व उर्वरीत खावटी कर्ज वसुली खालीलप्रमाणे आहे.

शासनाच्या गत व सुधारित धोरणानुसार हंगामनिहाय वाटप व वसुली दर्शविणारा एकत्रित अहवाल.

अ. क्र.	वित्तीय वर्ष	शासनाच्या गत व सुधारित धोरणानुसार सन २००९-२०१० ते २०१२-२०१३ मध्ये वाटप खावटी कर्ज सभासद संख्या	एकूणांत रक्कम	३० टक्के अनुदान वजा जाता येणे रक्कम	३१-३-२०१३ अखेर एकूण वसूल रक्कम	३१-३-२०१३ वसुली वजा जाता एकूण येणे कर्ज रक्कम	वसुलीची टक्केवारी
१.	२००९-२०१०	२,००,०००	६१,३९,१४,२७७	४२,९७,३९,९९८	२,११,२४,९१७	४०,८६,१५,०८१	...
२.	२०१०-२०११	४,००,०००	१,२६,३०,१९,९८७	८८,४१,१३,९९१	४,६७,९४,४५३	८३,७३,१९,५३८	...
३.	२०११-२०१२	३,००,०००	९३,९८,२०,५२१	६५,७८,८२,०२७	३,४९,९२,१२७	६२,२८,८९,९००	...
४.	२०१२-२०१३	१,८९,२००	५९,६९,८३,७४९	४१,७८,८८,६२४	२४,३८,९९६	४१,५४,४९,७०८	...
५.	२०१३-२०१४	७७,४८६	२३,२४,५८,०००	१६,२७,२०,६००	...	१६,२७,२०,६००	...

राज्य पुरस्कृत धान्यकोष योजना :-

शासन निर्णय १६९४/१०/६९/प्र.क्र.-३ दिनांक २९-७-१९९५ अन्वये शासनाने ही योजना मंजूर केली असून ही योजना आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात गावांचा समुह करून ह्या गावांसाठी राबविण्यात येते. साधारणतः ५० ते ५०० कुटुंबांचा समावेश असेल अशा धान्यकोष योजना राबविण्यासाठी प्रकल्प अधिकारी हे सेवाभावी संस्थामार्फत प्रस्ताव स्वीकारून मंजूर करतात. जे सभासद स्वतःचे धान्य वर्गणी देवू शकत नाही अशा आदिवासी सभासदांना त्यांच्या वर्गणीचा २/३ सहभाग आदिवासी विकास महामंडळाकडून फक्त एकवेळ अनुदान रूपाने उपलब्ध करून देण्यासाठी प्रकल्प अधिकारी मागणी करतील. मागणीप्रमाणे महामंडळाचे प्रादेशिक व्यवस्थापक हे धान्य पुरवठा करण्यासंबंधी कार्यवाही करतील. या योजनेअंतर्गत सन १९९५-१९९६ ते २००१-२००२ या कालावधीत १५७९ धान्यकोषांच्या १,१३,६८६ आदिवासी लाभार्थींना रक्कम रुपये ८,९९,२१,८५८.५५ मात्रचे वाटप केलेले आहे. शासनाने यासाठी महामंडळास रक्कम रुपये ८९९.२२ लक्ष निधी उपलब्ध करून दिलेला आहे.

(४) वीजपंप/तेलपंप पुरवठा योजना :-

आदिवासी शेतकऱ्यांच्या शेतीचा विकास होण्यासाठी राज्य शासनामार्फत आदिवासी शेतकऱ्यांना १०० टक्के अनुदान तथा शेतकरी सहभाग योजनेखाली वीजपंप/तेलपंप खरेदी करून ते आदिवासी शेतकऱ्यांच्या शेतात नियोजित ठिकाणी बसवून सुरु करून देण्याचे काम महामंडळ सन १९८०-१९८१ पासून करित आहे.

या योजनेखाली आदिवासी लाभार्थीची निवड मा. आयुक्त-आदिवासी विकास आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य सहकारी आदिवासी विकास महामंडळ, नाशिक, यांच्याकडून कार्यबल "टास्कफोर्स" समितीच्या शिफारशीनुसार केली जाते. लाभार्थीच्या शेतातील उपलब्ध असलेल्या पाण्याच्या ठिकाणी वीजपंप/तेलपंप संच बसवून प्रत्यक्ष पाणी काढून देण्यापर्यंतची सेवा महामंडळ सन १९८०-१९८१ पासून आदिवासी बांधवांना देत आहे. सन १९८०-१९८१ ते २०११-२०१२ पर्यंत राज्यातील २७ जिल्ह्यात ५५,६८५ वीजपंप व ८९,७२८ (लक्ष्यांकानुसार) तेलपंप मंजूर केले आहेत. सन २०१२-२०१३ मध्ये या वर्षात आयुक्तालयाचे सुमारे ६,९१९ तेलपंपाचे लक्षांक दिलेले असून सप्टेंबर २०१३ अखेर सुमारे ४,४१९ तेलपंपाचा पुरवठा करणेत आले आहेत. तर वीजपंपाचा लक्षांक ५२८ असून १७० वीजपंपाचा पुरवठा करणेत आला आहे.

(५) गॅस युनिट पुरवठा योजना :-

शासन निर्णय क्र. केंद्रीय प्र. क्र. ०६/का. १७, दि. ४ ऑक्टोबर २००६ अन्वये सन २००५-२००६ या वर्षात विशेष केंद्रीय सहाय्य योजनेतून राज्यातील २३,९९१ आदिवासी कुटुंबांना तसेच शासन निर्णय क्र. बैठक-२००६/प्र.क्र.१/का.८, दिनांक २० ऑक्टोबर २००६ अन्वये राज्य योजनेतून १,००,००० दारिद्र्यरेषेखालील आदिवासी कुटुंबांना स्वयंपाकाचा गॅस युनिट पुरवठा योजना राबविण्यास शासनाने मंजूरी दिलेली असून योजनेअंतर्गत लाभार्थी कुटुंबाची निवड प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प यांचेमार्फत करण्यात येत आहे.

सदर योजना अंमलबजावणी अनुषंगाने गॅस युनिट पुरवठा योजनेतील गॅस सिलेंडर व रेग्युलेटरचा पुरवठा सरकारी क्षेत्रातील तेल कंपनी करत असून संपूर्ण गॅस युनिटसंच लाभार्थ्यांपर्यंत पुरवठ्याचे काम महामंडळामार्फत करण्यात येत आहे. सदर योजनेअंतर्गत ३१ डिसेंबर २०१३ अखेर ९१,३३१ लाभार्थ्यांना योजनेचा प्रत्यक्ष लाभ देण्यांत आला आहे. पुढील वाटप प्रक्रिया सुरु आहे.

आदिवासी उपयोजना (टीएसपी/ओटीएसपी)

क्रीडा व युवक कल्याण

शारिरीक शिक्षण व क्रीडा हे आपल्या देशाच्या शिक्षण पद्धतीत अविभाज्य भाग बनले आहेत. नववे एशियाड १९८२ नंतर खेळाडूंना आधुनिक सुविधा उपलब्ध करून देऊन देशात क्रीडा व खेळ यांना उत्तेजन देण्यासाठी सततची मागणी आहे. आदिवासी लोकांमध्ये खेळाविषयी विशेषतः ते ज्या वातावरणात राहतात, त्यामुळे नैसर्गिक सहज प्रवृत्ती असते. आदिवासी लोक हे धावणे, पर्वतारोहण, उड्या मारणे, तिरंदाजी इत्यादीसारख्या खेळांमध्ये तरबेज असतात. त्यांच्या खेळाचा दर्जा आंतरराष्ट्रीय पातळीवर जाऊ शकतो. म्हणून खेळांना प्रोत्साहन देऊन खेळाविषयी नैसर्गिक सहज प्रवृत्तीचा विकास करण्याच्या दृष्टीने राज्यशासन त्यांना आवश्यक त्या खेळांच्या सुविधा पुरविण्याच्या दृष्टीने प्रयत्नशील आहे. सन २०१३-२०१४ या वर्षासाठी क्रीडा व युवक कल्याण या उपशिर्षाखाली रु. १७१९.६६ लाख इतका मंजूर नियतव्यय आहे यापैकी टीएसपी रु. १३१५.६५ लाख व ओटीएसपी रु. ४०४.०१ लाख एवढ्या नियतव्ययाची तरतूद करण्यात आली आहे. या क्षेत्रात समाविष्ट मुख्य योजना खालीलप्रमाणे आहेत.

१. **क्रीडांगणाचा विकास**—आदिवासी क्षेत्रातील शैक्षणिक संस्था, नोंदणीकृत क्रीडा मंडळे/संस्था यांना २००-४०० मीटर धावनपट्टी तयार करणे, क्रीडांगण समपातळीत करणे, संरक्षण भित्त, प्रसाधनगृहे बांधणे, भांडारगृह, विविध खेळांचे क्रीडांगणे, पिण्याच्या पाण्याची व्यवस्था इ. विकसित करण्यासाठी अंदाज खर्चाच्या ९० टक्के व जास्तीत जास्त रु. २.०० लक्ष अनुदान देण्यात येते. आदिवासी विकास विभागामार्फत चालविल्या जाणाऱ्या शासकीय आश्रमशाळांना १०० टक्के तथा जास्तीत जास्त रु. २.०० लक्ष अनुदान मंजूर करण्यात येते. शासकीय विभाग, शासकीय क्रीडा संकुले व स्थानिक स्वराज्य संस्था यांना स्वहिस्सा भरण्याची आवश्यकता नाही. यासाठी सन २०१३-२०१४ मध्ये आदिवासी उपयोजना क्षेत्रासाठी टीएसपी रु. ४४५.०० लाख व ओटीएसपी रु. १२६.०१ लाख एवढी तरतूद करण्यात आली आहे.

२. **व्यायामशाळांचा विकास**—व्यायामशाळा विकास अनुदान योजनेअंतर्गत व्यायामशाळा बांधकाम व व्यायामशाळा साहित्य या बाबींसाठी शैक्षणिक संस्था, नोंदणीकृत पंजीबद्ध संस्था, मंडळे तसेच शासकीय विभाग, शासनाची क्रीडा संकुले व स्थानिक स्वराज्य संस्था यांना अनुदानाचा लाभ घेता येईल यासाठी जास्तीत जास्त रु. २,००,००० इतके अनुदान देण्यात येते.

आदिवासी विभागातील पात्र संस्थांना अंदाजित खर्चाच्या ९० टक्के किंवा जास्तीत जास्त रु. २,००,००० यापैकी कमी असेल इतकी रक्कम देण्यात येते. स्थानिक स्वराज्य संस्थांना त्यांच्या स्वहिस्सा भरण्याची आवश्यकता नाही. यासाठी सन २०१३-२०१४ या वर्षाच्या आदिवासी उपयोजना क्षेत्रासाठी टीएसपी रु. ७३४.१४ लाख व ओटीएसपी रु. २२४.१९ लाख एवढी तरतूद केली आहे.

३. **समाजसेवा शिबीरांचे आयोजन**—युवकांना सामाजिक क्षेत्राची आवड निर्माण करणे, युवाशक्तींना विधायक वळण लावण्यासाठी नेतृत्व गुण विकसित करण्यासाठी तरुणांना प्रशिक्षण देणे आवश्यक आहे. या योजनेअन्वये स्वेच्छा युवक क्लबना समाजसेवा शिबीरांचे आयोजन करण्यासाठी वित्तीय सहाय्य देण्यात येते. या शिबीरांना एकूण खर्चाच्या ५० टक्केपर्यंत किंवा कमाल रु. २५,००० पर्यंत यापैकी जे कमी असेल तेवढे वित्तीय सहाय्य देण्यात येते. सन २०१३-२०१४ च्या आदिवासी उपयोजनेत टीएसपी रु. ४५.५५ लाख व ओटीएसपी रु. २३.०० लाख एवढी तरतूद केली आहे.

४. **ग्रामीण/शहरी क्षेत्रातील स्वयंसेवी संघटनांना वित्तीय सहाय्य**—१५ ते ३५ वयोगटातील तरुण हा लोकसंख्येतील मोठा घटक आहे. त्याचे सुप्त सामर्थ्यही खूप मोठे आहे. त्याचा वापर चांगल्या कामांसाठी करून घेणे सहज शक्य आहे. म्हणून ग्रामीण भागातील स्वेच्छा युवा संघटनांना वित्तीय सहाय्य देऊन उत्तेजन देणे गरजेचे आहे. या योजनेअन्वये स्वेच्छा युवक क्लबना समाजसेवा शिबीरांचे आयोजन करण्यासाठी वित्तीय सहाय्य देण्यात येते. या शिबीरांना एकूण खर्चाच्या ५० टक्के पर्यंत किंवा कमाल रु. २५,००० पर्यंत यापैकी जे कमी असेल तेवढे वित्तीय सहाय्य देण्यात येते. सन २०१३-२०१४ या आदिवासी उपयोजनेमध्ये टीएसपी रु. ६३.९६ लाख व ओटीएसपी रु. २८.०७ लाख तरतूद करण्यात आली आहे.

५. **गाव तेथे क्रीडांगण व व्यायामशाळा**—शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग शासन निर्णय क्र. राक्रीधो-२०१२/प्र.क्र. २२३/क्रीयुसे-१, दि. १६ जुलै २०१२ अन्वये सदरची योजना रद्द करण्यात आलेली आहे.

क्रीडा व युवक सेवा

२२०४-क्रीडा व युवक सेवा-युवक केंद्रे व इतर संस्थांना आर्थिक सहाय्य

(रु. लाखात)

सन	टीएसपी		ओटीएसपी	
	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
युवक केंद्र व इतर संस्थांना आर्थिक सहाय्य---				
२००७-२००८	१४.५५	२४.५५	७.५०	७.५०
२००८-२००९	१७.६०	१७.६०	८.५०	८.५०
२००९-२०१०	२४.९८	२०.८१	१०.५०	९.५०
२०१०-२०११	२६.८७	१८.१९	१५.००	१३.९८
२०११-२०१२	४८.६५	४८.४१	३३.५०	२२.९७
२०१२-२०१३	५३.७०	४६.२०	२०.५०	२८.६५
२०१३-२०१४	६३.९६	...	२८.०७	...
व्यायाम शाळा विकास---				
२००७-२००८	१४२.००	१७२.००	४९.८५	५२.८५
२००८-२००९	१६३.२०	१७१.२०	७९.८०	८८.३०
२००९-२०१०	१७६.००	१७०.९०	६७.८१	६४.४६
२०१०-२०११	१९३.७५	२४२.८८	७१.६३	५९.९३
२०११-२०१२	२९३.००	३९३.४०	१०६.९०	८५.६४
२०१२-२०१३	४४५.९६	६२०.१४	१३१.५२	१४०.८१
२०१३-२०१४	७३४.१४	...	२२४.१९	...
क्रीडांगण विकास---				
२००७-२००८	१७०.२०	२६६.४३	७०.५०	६३.००
२००८-२००९	१९०.१६	२००.१६	१४०.८९	१४१.३९
२००९-२०१०	१६८.००	१५९.२१	६१.७०	५५.२७
२०१०-२०११	१७२.००	१६२.१९	६१.२९	४७.५३
२०११-२०१२	२००.००	१७२.३५	६१.१०	४४.२१
२०१२-२०१३	२४९.००	२५३.७९	५८.००	४८.५०
२०१३-२०१४	४४५.००	...	१२६.०१	...
जिल्हा प्रशिक्षण केंद्राची आस्थापना---				
२००७-२००८
२००८-२००९
२००९-२०१०
२०१०-२०११
२०११-२०१२
२०१२-२०१३
२०१३-२०१४
गाव तेथे क्रीडांगण व व्यायाम शाळा----				
२००७-२००८
२००८-२००९
२००९-२०१०
२०१०-२०११
२०११-२०१२
२०१२-२०१३
२०१३-२०१४
<p>शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग शासन निर्णय क्र. राक्रीधो-२०१२/ प्र.क्र. २२३/क्रीयुसे-१, दि. १६ जुलै २०१२ अन्वये सदरची योजना रद्द करण्यात आलेली आहे.</p>				
समाज सेवा शिबीर---				
२००७-२००८	१३.९३	३०.८०	६.५०	६.५०
२००८-२००९	१५.७१	१६.७१	११.६९	११.६९
२००९-२०१०	२०.१०	१७.९५	१०.५०	९.५०
२०१०-२०११	२५.२८	१७.१४	१३.५०	१२.५१
२०११-२०१२	४३.१९	३०.७४	२०.००	१७.०२
२०१२-२०१३	३५.५५	३२.८४	१९.००	२०.७५
२०१३-२०१४	४५.५५	...	२३.००	...

शालेय शिक्षण विभाग

(आदिवासी उपयोजना)

प्रास्ताविक :

शासनाने अनुसूचित जाती आणि अनुसूचित जमाती मधील विद्यार्थ्यांना अधिक शैक्षणिक सोयी उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने एक स्वतंत्र आदिवासी क्षेत्र उपयोजना विशिष्ट आर्थिक तरतुदीसह कार्यान्वित केली आहे. त्यानुसार आदिवासी कल्याणासाठी आर्थिक तरतुदीसह कार्यान्वित केलेल्या योजना स्वतंत्ररित्या दर्शविण्यासाठी वेगळे कार्यक्रम अंदाजपत्रक तयार केले आहे.

आदिवासी उपयोजनांतर्गत राज्यात १५ जिल्हे समाविष्ट आहेत. ते खालील प्रमाणे—

पुणे, अहमदनगर, रायगड, ठाणे, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, जळगाव, अमरावती, नांदेड, यवतमाळ, नागपूर, गोंदिया, चंद्रपूर, गडचिरोली यापैकी नंदुरबार हा पूर्णतः आदिवासी जिल्हा म्हणून घोषित केलेला आहे.

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात साक्षरतेचे शेकड्या प्रमाण फारच कमी आहे. उपलब्ध आकडेवारीप्रमाणे ते फक्त ४० टक्के आहे. आदिवासी क्षेत्रामध्ये साक्षरतेचे प्रमाण वाढावे म्हणून केंद्र सरकारच्या सहाय्याने प्रौढ शिक्षणाचा सार्वत्रिक कार्यक्रम हाती घेण्यात आला आहे. सन १९७८ मध्ये जे विशेष कार्यक्रम घेतले आहेत, आणि ज्यांची आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात शिक्षण विभागाच्या शैक्षणिक सुविधा ढोबळपणे खालीलप्रमाणे आहेत.

बालवाड्या, प्राथमिक शाळा, माध्यमिक शाळा, आश्रमशाळा, वसतिगृहे अधिक शालेय सोयी उपलब्ध करून देणे.

सहाय्य व प्रोत्साहनात्मक कार्यक्रम;

गुणवता सुधार कार्यक्रम, आणि

अधिक मौक्तिक शैक्षणिक सुविधा उपलब्ध करून देणे.

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात एकूण १०,४०६ प्राथमिक शाळा, एकूण ७०१ माध्यमिक, उच्च माध्यमिक व कनिष्ठ महाविद्यालये असून त्यात एकूण विद्यार्थी पटसंख्या आहे आणि ह्या शाळातून एकूण ४५,१२९ शिक्षक शिक्षणदानाचे काम करतात.

विरळ लोकवस्ती असलेली थोडी खेडी वगळता बहुतेक सर्व खेड्यांतून प्राथमिक शाळा उघडण्यात आल्या आहेत.

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रात काम करणाऱ्या अधिकारी व कर्मचारी यांना वेतनश्रेणी नुसार प्रोत्साहनपर भत्ता देण्यात येतो.

काही आदिवासी भागातील विद्यार्थ्यांची मातृभाषा कोलामी, माडिया, गोंडी आणि वारली आहे. त्यांना मराठी माध्यमातून शिक्षण दिले जाते. तथापि मातृभाषेतील बालवाचन पुस्तकांचे अभावी आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक प्रगतीमध्ये अडथळे निर्माण होतात. ह्या स्थितीत सुधारणा घडवून आणण्याच्या दृष्टीने माडीया, गोंडी, कोलामी व वारली बोलीभाषेतील बाल वाचनांची पुस्तके तयार करण्यात आली आहेत. महाराष्ट्र राज्य शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे ह्या संस्थेने सेंट्रल इन्स्टिट्यूशन ऑफ इंडियन लॅंग्वीजेस, म्हैसूर आणि डेक्कन कॉलेज, पुणे ह्यांच्या सहयोगाने धुळे जिल्ह्यात बोलल्या जाणाऱ्या भिली ह्या बोलीभाषेतून पुस्तके लिहिण्याचा एक विशेष प्रकल्प पूर्ण केलेला आहे.

जिल्हा शिक्षण व प्रशिक्षण संस्था, यवतमाळ येथे आदिवासी मुलींसाठी ४० प्रवेश क्षमता असलेली मराठी माध्यमाची एक स्वतंत्र तुकडी आहे. त्याचप्रमाणे आदिवासी जिल्ह्यात जिल्हा बालभवन स्थापन करण्यात आलेली आहेत. जिल्हा बालभवन हे ५ ते १४ वयोगटातील बालकांना त्यांची विचार क्षमता विकसित करण्याच्या उद्देशाने कौशल्य, आत्मविश्वास, व्यक्तिमत्व, जीवनविषयक श्रद्धा, मानवता उपयोगी रचनात्मक कार्य ह्या विविध बाबींना स्पर्श करणाऱ्या कार्यक्रमात सहभागी होण्याची संधी उपलब्ध करून देते. बालभवनात येणाऱ्या मुलांना कार्यानुभव, चित्रकला, संगीत, गोष्टी इ. विषयांचे शिक्षण देण्याची व्यवस्था असते.

याशिवाय विशेष केंद्रीय सहाय्यातून खालील योजना राबविल्या जात आहेत.

(१) इयत्ता ५ वी ते इ. १० मधील आदिवासी विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन.

(२) आदिवासी विद्यार्थ्यांना विशेष सवलती-लेखन साहित्य व गणवेश पुरवठा.

(३) आदिवासी विद्यार्थ्यांना गणवेश पुरवठा.

(४) केळापूर जिल्हा यवतमाळ येथील शासकीय विद्या निकेतनाचा विकास व विद्यमान शासकीय विद्यानिकेतनामधील विद्यार्थ्यांच्या संख्येत वाढ.

(५) आदिवासी मुलांना शिक्षकांच्या कुटूंबात राहण्याची सुविधा,

(६) आदिवासी भागात उत्कृष्ट काम करणाऱ्या शिक्षकांना उत्तेजनार्थ पारितोषक.

सर्व शिक्षण मोहिमे अंतर्गत आदिवासी भागामध्ये महात्माफुले शिक्षण हमी योजना सुरु करण्यात आली आहे. तसेच वस्तीशाळा योजनेद्वारे वाड्या, वस्त्या, तांडे, पाडे अशा ठिकाणी वस्तीशाळा सुरु करून शाळाबाह्य अशा ६ ते १४ वयोगटातील मुलांना शिक्षणाची सोय प्राप्त करून देण्यात आलेली आहे.

शासनमार्फत अंमलबजावणी करण्यात येणाऱ्या विशेष कृती आराखडा यानुसार नंदुरबार जिल्ह्यातील घडगाव आणि अक्कलकुवा या दोन तालुक्यामध्ये येत्या २००३ ते २००७ अशा पाच वर्षांच्या काळात निरक्षरतेचे प्रमाण कमी होईल या दृष्टीने इंडिकेटर समोर ठेवून वस्तीशाळा, शाळा वर्गखोल्यांची अपूर्ण बांधकामे पूर्ण करणे तसेच आवश्यकतेनुसार वर्गखोल्या बांधकामे करणे यांचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

विवरणपत्र अ
कार्यक्रमानुसार एकूण अर्थसंकल्पीय अंदाज २०१४-२०१५

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	कार्यक्रमाचे नाव	प्रत्यक्ष खर्च, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
		महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
प्राथमिक शिक्षण-													
	योजनेतर
	योजनांतर्गत
	एकूण-(१)
माध्यमिक शिक्षण-													
	योजनेतर
	योजनांतर्गत	२९,३४,००	...	२९,३४,००	३१,२४,३८	३१,२४,३८	...	३१,२४,३८	३४,३६,८२	...	३४,३६,८२
	एकूण-(२)	२९,३४,००	...	२९,३४,००	३१,२४,३८	३१,२४,३८	...	३१,२४,३८	३४,३६,८२	...	३४,३६,८२
प्रौढ शिक्षण-													
	योजनेतर
	योजनांतर्गत
	एकूण-(३)
सर्वसाधारण शिक्षण-													
	योजनेतर
	योजनांतर्गत
	एकूण-(४)
	एकूण-स्थूल	२९,३४,००	...	२९,३४,००	३१,२४,३८	...	३१,२४,३८	३१,२४,३८	...	३१,२४,३८	३४,३६,८२	...	३४,३६,८२
	वजा-वसुली
	एकूण- निव्वळ
	आ. उ. क्षे.
	आ. बा. उ. क्षे.
	एकूण- आ. उ. क्षे.	२९,३४,००	...	२९,३४,००	३१,२४,३८	...	३१,२४,३८	३१,२४,३८	...	३१,२४,३८	३४,३६,८२	...	३४,३६,८२

विवरणपत्र ब

एकूण अर्थसंकल्प २०१२-२०१३ चे प्रधान शीर्षकासहीत कार्यक्रमाप्रमाणे माहिती

(रुपये हजारात)

अ. क्र.	कार्यक्रमाचे नाव	प्रत्यक्ष खर्च, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
		योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
२२०२, शिक्षण													
१	प्राथमिक शिक्षण (जनजाती क्षेत्र उपयोजना) (जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना).
२	माध्यमिक शिक्षण (जनजाती क्षेत्र उपयोजना) (जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना).	...	२९,३४,००	२९,३४,००	...	३१,२४,३८	३१,२४,३८	...	३१,२४,३८	३१,२४,३८	३४,३६,८२	३४,३६,८२	३४,३६,८२
३	प्रौढ शिक्षण (जनजाती क्षेत्र उपयोजना)
४	सर्वसाधारण शिक्षण (जनजाती क्षेत्र उपयोजना) (जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना).
	आदिवासी उपयोजना क्षेत्र	...	२९,३४,००	२९,३४,००	...	३१,२४,३८	३१,२४,३८	...	३१,२४,३८	३१,२४,३८	३४,३६,८२	३४,३६,८२	३४,३६,८२
	आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील आदिवासींसाठी.
	एकूण २२०२, शिक्षण	...	२९,३४,००	२९,३४,००	...	३१,२४,३८	३१,२४,३८	...	३१,२४,३८	३१,२४,३८	३४,३६,८२	३४,३६,८२	३४,३६,८२

१. (१०) : गटस्तरावर तपासणी, पर्यवेक्षण व मार्गदर्शन करणारी यंत्रणा मजबूत करणे :

जिल्हा परिषदा अस्तित्वात आल्यावर माध्यमिक व प्राथमिक शाळांची तपासणी ९ ते १४ वयोगटातील शाळेत न जाणाऱ्या मुलांना अनौपचारिक शिक्षण देणे, प्रौढ शिक्षण वगैरे सर्व गोष्टींची सर्वस्वी जबाबदारी शिक्षणाधिकाऱ्यांवर पडू लागली. त्यामुळे प्राथमिक स्तरावरील शिक्षणाचे पर्यवेक्षण, मार्गदर्शन, तपासणी इ. कामाकडे लक्ष केंद्रित करणे शिक्षणाधिकाऱ्यांस अवघड वाटू लागले. सुधारित अभ्यासक्रम जलदगतीने वाढणारी संख्या, गुणात्मक वाढीसाठी प्रयत्न इ. मुळे प्राथमिक शिक्षणाचे मार्गदर्शन, तपासणी व पर्यवेक्षणांचे काम जास्तीतजास्त जवळून सतत व खोलवर होणे अत्यंत आवश्यक ठरले आहे. त्यामुळे ही यंत्रणा जास्तीतजास्त मजबूत करणे ही अत्यंत महत्त्वाची निकड आहे. प्राथमिक स्तरावरील सुधारणा ही त्यानंतरच्या सर्व स्तरावरील सुधारणेकरीता निश्चितच मदत करणारी ठरणार आहे.

तक्ता क्रमांक २

आदिवासी भागातील प्राथमिक शाळांची व शिक्षकांची संख्या दर्शविणारा तक्ता

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	जि. प. शाळा/नगरपालिका शाळा/खाजगी शाळा/नगरपरिषद शाळा	
			शाळांची संख्या	शिक्षक संख्या
१	२	३	४	५
१.	ठाणे	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	२०७४	५०१२
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	२०७०	५१३२
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	२१३६	५२८६
२.	रायगड	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	१३०	३२२
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	१३०	३१७
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	१३४	३२७
३.	नाशिक	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	१६४०	४७४९
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	१६४०	४८६३
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	१६८९	५००९
४.	धुळे	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	४१८	१०१७
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	४१६	१०६३
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	४२९	१०९५
५.	नंदूरबार	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	११८५	३६४२
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	११९०	३७००
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	१२२६	३८११
६.	जळगाव	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	५०	१५४
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	५०	१६१
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	५२	१६६
७.	अहमदनगर	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	२२२	७१४
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	२२६	७५७
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	२३३	७८०
८.	पुणे	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	२३०	७०२
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	२२८	६८३
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	२३५	७०३
९.	नांदेड	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	३३८	८०५
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	३४०	९७५
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	३५०	१००४
१०.	अमरावती	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	३२०	९०७
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	३३२	१४१०
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	३४२	१४५२
११.	यवतमाळ	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	५४०	१८०५
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	५७०	१८७१
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	५८७	१९२७
१२.	नागपूर	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	६०	२५०
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	६०	२४०
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	६२	२४७
१३.	गोंदिया	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	२२६	९०४
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	२३२	९१०
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	२३९	९३७
१४.	चंद्रपूर	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	६४०	२२४०
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	६५९	२२४०
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	६७९	२३०७
१५.	गडचिरोली	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	१०६८	२८४५
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	१०७४	२८५०
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	११०६	२९३५
एकूण	...	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	९१४१	२६०६८
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	९२१७	२८०८२
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	९४९९	२७९८६

माजी शासकीय माध्यमिक शाळांच्या इमारत बांधकामासाठी अनुदान
तक्ता क्रमांक ४ (अ)

(रुपये लाखात)

क्रमांक	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	अनुदान
१	२	३	४
१.	अमरावती	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	...
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	...
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	...
२.	यवतमाळ	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	०.९५
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	१०.००
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	१०.००
३.	गडचिरोली	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	...
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	...
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	...
	एकूण	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	०.९५
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	१०.००
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	१०.१०

माध्यमिक शिक्षण

खाजगी माध्यमिक शाळांचा विकास व विस्तार

अशासकीय माध्यमिक शाळांचा विकास व विस्तार, शाळांची संख्या व तुकड्या

तक्ता क्र. १०

(रुपये हजारात)

क्रमांक	जिल्हाचे नाव	वर्ष	आदिवासी भागातील माध्यमिक शाळांची संख्या	आदिवासी भागातील शाळांमध्ये नव्याने जादा तुकड्या उघडण्यास परवानगी दिली असल्यास, त्यांची संख्या	एकूण खर्च
१	२	३	४	५	६
१.	मुंबई (उ)	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	१	...	४३८९
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	१	...	४८२८
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	१	...	५३११
२.	ठाणे	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	३	१२	१६१९२
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	३	१२	१७८११
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	३	१२	१९५९२
३.	रायगड	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	४	६	१००६०
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	४	६	११०६६
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	४	६	१२१७३
४.	नाशिक	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	३	१७	१८५११
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	३	१७	२०३६२
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	३	१७	२२३९८
५.	धुळे	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	...	१७	८८५३
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	...	१७	९७३८
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	...	१७	१०७१२
६.	नंदुरबार	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	१२	५१	७०१९७
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	१२	५१	७७२१७
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	१२	५१	८४९३९
७.	जळगाव	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)
८.	अहमदनगर	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	२	१२	९३०७
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	३	१२	१०२३८
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	३	१२	११२६२
९.	पुणे	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	५	३	१८९९८
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	५	३	२०८९८
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	५	३	२२९८८
१०.	नांदेड	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	८	२	२७६१८
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	८	२	३०३८०
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	८	२	३३४१८
११.	अमरावती	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	...	१९	७४७६
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	...	१९	८२२४
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	...	१९	९०४६

तक्ता क्र. १० (चालू)

१	२	३	४	५	६
१२.	यवतमाळ	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	८	२५	३५२१८
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	८	२५	३८७४०
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	८	२५	४२६१४
१३.	नागपूर	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	...	३	५५३
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	...	३	६०८
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	...	३	६६९
१४.	गोंदिया	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	३	३९	२५९९३
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	३	३९	२८५९२
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	३	३९	३१४५१
१५.	चंद्रपूर	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	५	१५	२३३७०
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	५	१५	२५७०७
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	५	१५	२८२७८
१६.	गडचिरोली	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	७	२२	३२२७२
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	७	२२	३५४९९
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	७	२२	३९०४९
१७.	भंडारा	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)
१८.	वर्धा	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	१	...	३४३१
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	१	...	३७७४
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	१	...	४१५१
		२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	६२	२४३	३१२४३८
	एकूण ...	२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	६३	२४३	३४३६८२
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	६३	२४३	३७८०५१

आदिवासी विभागाचे कार्यक्रम अंदाजपत्रक २०१४-२०१५

लेखाशीर्ष—२२०२, सर्वसाधारण शिक्षण पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना-०२, माध्यमिक शिक्षण-७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) जनजाती क्षेत्र योजनांतर्गत योजना राज्य योजनांतर्गत योजना (०१) (०४) अशासकीय माध्यमिक शाळांना व कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहाय्य (००) (०४) अशासकीय कनिष्ठ महाविद्यालयांना सहाय्यक अनुदाने, ३६ सहाय्यक अनुदानवेतन (२२०२१९४८ मागणी क्रमांक टी-५).

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	तुकडी संख्या	खर्च रुपये हजारात
१	२	३	४	५
१.	ठाणे	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	४	४३६६
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	...	४९००
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	...	५३९०
२.	नाशिक	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	१	१९३८
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	...	१८०० (१ तुकडी बंद)
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	...	१९८०
३.	नंदूरबार	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	२	३५५५
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	...	३७००
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	...	४०७०
४.	गोंदिया	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	५	८३९८
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	...	५०००
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	...	५५००
५.	चंद्रपूर	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	२	२९२४
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	...	३१५०
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	...	३४६५
६.	गडचिरोली	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	२	५२७९
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	...	२९००
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	...	३१९०
७.	यवतमाळ	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	१	९४३
		२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	...	१०५०
		२०१४-२०१५ (अंदाजे)	...	११५५

आदिवासी विद्यार्थ्यांना सैनिकी शाळेमध्ये शिक्षण देण्यासाठी राज्यातील सैनिकी शाळांना जोडून जादा तुकडी सुरु करणेबाबत

१. योजनेचे नाव :-

आदिवासी विद्यार्थ्यांना सैनिकी शाळेमध्ये शिक्षण देण्यासाठी राज्यातील सैनिकी शाळांना जोडून जादा तुकडी सुरु करणे.

२. योजनेचा उद्देश व तपशील :-

राज्यात माध्यमिक स्तरावर सैनिकी शिक्षणाची सोय उपलब्ध व्हावी म्हणून २६ सप्टेंबर १९९५ च्या शासन निर्णयान्वये सैनिकी शिक्षण देणाऱ्या शाळा सुरु करण्यात आल्या आहेत. या सैनिकी शाळांमध्ये आदिवासी विद्यार्थ्यांकरिता स्वतंत्र तुकडी सुरु केल्यास त्यासाठी विद्यार्थ्यांकरिता स्वतंत्र वर्ग/निवास व्यवस्था या व्यतिरिक्त अन्य स्वतंत्र सुविधा उपलब्ध करून देण्याची गरज राहणार नाही. या उद्देश्याने शालेय शिक्षण विभागाने शासन निर्णय क्र. इसीशा २००६/प्र.क्र.१२३/माशि-७, दिनांक २४ डिसेंबर २००७ सैनिकी शाळांना जोडून आदिवासी विद्यार्थ्यांसाठी स्वतंत्र तुकडी सुरु करण्यास मंजूरी देण्यात आली. त्यानुसार त्या शाळांमध्ये इयत्ता ५ वी साठी ४५ विद्यार्थ्यांच्या क्षमतेची एक तुकडी याप्रमाणे मुलांच्या २९, मुलींच्या २, व सहशिक्षणाच्या २ अशा ३३ तुकड्या सुरु करण्यात आल्या.

ही जादा तुकडी सुरु करण्याकरिता आवश्यक शिक्षक/शिक्षकेतर कर्मचारी वर्गांचे वेतन व भत्ते. या आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या शुल्काच्या प्रतिपुर्ती करीता, तसेच अनुज्ञेय वेतनेतर अनुदानासाठी आवश्यक अनुदानाची प्रतिपुर्ती आदिवासी विकास विभागाकडून करण्यात येत होती.

आदिवासी विद्यार्थ्यांना सैनिकी शिक्षण देण्यासाठी राज्यातील सैनिकी शाळांना जोडून इयत्ता ५ वी च्या वर्गाची तुकडी सुरु झाल्यानंतर पुढील शैक्षणिक वर्षासाठी नैसर्गिक वाढीनुसार होणाऱ्या तुकडीवरील खर्चही आदिवासी विभागामार्फत करण्यात येत होता.

राज्यातील सैनिकी शाळांमधून आदिवासी विद्यार्थ्यांना शिक्षण देण्यासाठी आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या सध्या येणारा वसतीगृहातील निर्वाह खर्च आदिवासी विकास विभागामार्फत करण्यात येतो.

राज्यात सुरु असलेल्या सदर तुकड्यांवरील शिक्षक/शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना आदिवासी विकास विभागाकडून या योजनेसाठी मागणी क्रमांक टी-५ अंतर्गत २२२५ सी ५७८ या लेखाशिर्षाखाली निधी उपलब्ध करून देण्यात येत होता. परंतु शालेय शिक्षण विभागाचा शासन निर्णय क्र. संकीर्ण २४१३/(५४/१३) अर्थसंकल्प, दिनांक १८ नोव्हेंबर २०१३ नुसार अधीक्षक (माध्यमिक) वेतन व भविष्य निर्वाह निधी पथक यांचे मार्फत वेतन व वेतनेतर अदा करण्यासाठी नवीन लेखाशिर्ष उघडण्यास मंजूरी देण्यात आली. लेखाशिर्ष खालीलप्रमाणे—

सैनिकी शाळातील आदिवासी तुकड्यांना सहाय्यक अनुदान. (२२०२ एच ९७३) ३६ सहाय्यक अनुदाने वेतन व ३१ सहाय्यक अनुदाने वेतनेतर.

३. योजनेचा उद्देश :-

सैनिकी शाळेत प्रवेश देण्यासाठी आदिवासी विद्यार्थ्यांमध्ये असलेल्या विविध गुणांचे, उदा. धनुर्विद्या, लांब पल्ल्याचे धावणे, इ. मुल्यमापन करून पात्रतेचे निकष ठरविण्यात आले.

तसेच राज्यातील आदिवासी विद्यार्थ्यांना सैनिकी शिक्षण देण्यासाठी सैनिकी शाळांना जोडून जादा तुकडी सुरु केली असली तरी प्रत्यक्षात शिक्षण देताना आदिवासी विद्यार्थी व सैनिकी शाळेतली इतर विद्यार्थी यांना एकत्रित करून दोन तुकड्या होतील जेणे करून आदिवासी विद्यार्थ्यांमधील वेगळेपणाची जाणीव नष्ट होऊन त्यांना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात शिक्षण घेण्याची संधी उपलब्ध होईल.

४. अंमलबजावणी यंत्रणा :-

आदिवासी विकास विभागाकडून नियंत्रण करण्यात येत होते.

माध्यमिक शाळेत पुस्तकपेढी योजना :

बहूतेक करून ग्रामीण आदिवासी व डोंगराळ भागातील रहिवाशी दारिद्र्यरेषेखाली जीवन कटीत असतात. त्यामुळे शाळेमध्ये जाणाऱ्या मुलांना त्यांचे पालक आवश्यक तो क्रमिक पुस्तक देऊ शकत नाहीत. शिक्षणाच्या निरनिराळ्यास्तरावर त्यांचा परिणाम होऊन मोठ्या प्रमाणावर गळती होत असते. या परिस्थितीवर उपाय म्हणून जिल्हा परिषद, महानगरपालिका आणि मान्यताप्राप्त अनुदानित शासकीय माध्यमिक शाळांतील अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, विभुक्त जाती व भटक्या जमाती या समाजातील इतर दुर्बल घटक वर्गातील विद्यार्थ्यांना क्रमिक पुस्तकांचे संच कर्जाऊ देण्याची व्यवस्था शाळेमधून स्थापन झालेल्या पुस्तकपेढीद्वारे करण्यात येते. या योजनेचे शैक्षणिक वर्ष संपताच दिलेले पुस्तक संच विद्यार्थ्यांनी परत करावयाचे असतात. प्रत्येक तीन वर्षांनी पेढीतील पुस्तक संच बदलण्याची तरतूद योजनेमध्ये आहे. लाभार्थींची संख्या एकूण पटसंख्येच्या २५ टक्के विद्यार्थी येथपर्यंत मर्यादित केलेली आहे. पात्र विद्यार्थ्यांची संख्या एकूण संख्येच्या २५ टक्के पेक्षा जास्त झाल्यास स्थानिक संस्थांना त्यांच्या खर्चाने जादा होणाऱ्या पात्र विद्यार्थ्यांना पुस्तक संच पुरविण्याचे आवाहन करण्यात आले आहे. शासकीय अनुदानापोटी जिल्हापरिषदांनी उधारीवर खरेदी केलेल्या पुस्तकांच्या पाठ्यपुस्तक मंडळाच्या देयकाच्या रकमेपोटी निव्वळ रक्कम पाठ्यपुस्तक मंडळास परस्पर अदा करण्यात येते व खरेदीपोटी मिळालेल्या वटावाची रक्कम जिल्हा परिषदांना रोख अनुदानाच्या स्वरूपात वाहतूक व तदनुषंगीक आकस्मिक खर्चासाठी देण्यात येते. त्यातून उरलेल्या रकमेतून अतिरिक्त पुस्तक संच स्थानिक स्वराज्य संस्थानी विकत घ्यावयाचे आहेत.

२००७-२००८ यावर्षी माध्यमिक पुस्तकपेढी योजनेचा लाभ इ. ६ वी व इ. १० वीत शिकणाऱ्या पात्र विद्यार्थ्यांना देण्यात आलेला आहे.

वर्ष २००७-२००८ मध्ये सर्व शिक्षण मोहिमेअंतर्गत स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी चालविलेल्या तसेच अनुदानित प्राथमिक/माध्यमिक शाळांतील इ. १ ली ते ८ वी तील सर्व विद्यार्थी आणि अनुसूचित जाती/जमाती, भटक्या विभुक्त जाती/जमाती विद्यार्थ्यांना पाठ्यपुस्तके उपलब्ध करून देण्यात आली. सर्व शिक्षण मोहिमेअंतर्गत समावेश न होणाऱ्या इतर पात्र विद्यार्थ्यांना वरील पुस्तक पेढी योजनेअंतर्गत पुस्तके देण्यात आली. २००६-२००७ या शैक्षणिक वर्षी इ. ५ वी तील पात्र विद्यार्थ्यांना पुस्तक पेढी योजनेचा लाभ देण्यात येईल. परंतु आदिवासी उपयोजने अंतर्गत तरतूद मंजूर करण्यात आलेली नाही.

माध्यमिक शाळांमधून पुस्तक पेढीची स्थापना

लाभार्थी व खर्चदर्शक तक्ता

तक्ता क्रमांक ११

(रूपये हजारात)

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	प्रत्यक्ष लाभार्थी संख्या एकूण इयत्ता ५ वी ते १० वी	शासकीय अनुदान
१	२	३	४	५
१.	ठाणे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	२००५	५११
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	१४१३	५१३
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	१४१३	५१३
२.	रायगड	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१४१	३६
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	९९	३६
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	९९	३६
३.	नाशिक	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१२५८	३२१
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	८८४	३२१
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	८८४	३२१
४.	धुळे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	६९०	१७६
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	४८५	१७६
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	४८५	१७६
५.	नंदुरबार	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१२३१	३१४
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	८६५	३१४
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	८६५	३१४
६.	जळगाव	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	३९२	१००
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	२७५	१००
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	२७५	१००
७.	अहमदनगर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१७६	४५
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	१२४	४५
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	१२४	४५
८.	पुणे	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	२२३	५७
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	१५७	५७
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	१५७	५७

तक्ता क्रमांक ११ (चालू)

१	२	३	४	५
९.	नांदेड	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१५७	४०
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	११०	४०
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	११०	४०
१०.	अमरावती	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	३३७	८६
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	२३७	८६
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	२३७	८६
११.	यवतमाळ	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	११०६	२८२
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	७७७	२८२
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	७७७	२८२
१२.	नागपूर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	११९	३०
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	८८	३२
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	८८	३२
१३.	गोंदिया	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	९४९	२४२
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	६६७	२४२
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	६६७	२४२
१४.	चंद्रपूर	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	१०५८	२७०
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	७४४	२७०
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	७४४	२७०
१५.	गडचिरोली	२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)
		२०११-२०१२ (अपेक्षित)	१४४३	५२४
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	१४४३	५२४
		२०१०-२०११ (प्रत्यक्ष)	९८४२	२५१०
	एकूण ...	२०११-२०१२ (अपेक्षित)	८३६८	३०३८
		२०१२-२०१३ (अंदाजे)	८३६८	३०३८

(३) शासकीय विद्यानिकेतन :

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील आदिवासी मुलांना शिक्षणाची सुविधा उपलब्ध व्हावी म्हणून शासनाने केळापूर, ता. पांढरकवडा, जि. यवतमाळ येथे आदिवासी मुलांकरिता एक शासकीय विद्यानिकेतन सुरू केले आहे. या विद्यानिकेतनामध्ये आदिवासी विद्यार्थ्यांना गुणवत्तेच्या निकषावर प्रवेश दिला जातो. या विद्यानिकेतनामध्ये इयत्ता ५ वी ते इयत्ता १० वी पर्यंत प्रत्येक वर्गाच्या दोन तुकड्या आहेत. तेथे ३० आदिवासी व ३० बिगर आदिवासी विद्यार्थ्यांना इयत्ता ५ वीत प्रवेश दिला जातो. उर्वरित ४ शासकीय विद्यानिकेतनामध्ये धुळे-२६, अमरावती-१७, औरंगाबाद-१७ आणि पुसेगाव, जिल्हा सातारा-१२ आदिवासी विद्यार्थ्यांना इयत्ता ५ वीत प्रवेश देण्यात येतो. या सर्व आदिवासी विद्यार्थ्यांचा खर्च शासनामार्फत करण्यात येतो.

शासकीय विद्यानिकेतनामध्ये आदिवासी विद्यार्थी मुलांना प्रवेश व त्यांची संख्या दर्शविणारा तक्ता

तक्ता क्र. १२

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	शासकीय विद्यानिकेतनाचे नाव	वर्षे	प्रवेश क्षमता	एकूण आदिवासी विद्यार्थी संख्या	इयत्ता १० वी उत्तीर्ण झालेले आदिवासी विद्यार्थी	शिक्षक वर्ग	शिक्षकेतर कर्मचारी वर्ग	एकूण कर्मचारी	एकूण खर्च
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	केळापूर (जि. यवतमाळ)	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	६०	३०	१४	१८	३८	५०	१३५८८
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	६०	३०	१८	१८	४०	५१	१४९९६
		२०११-२०१२ (अंदाजित)	६०	३०	०८	१८	४०	५०	१६५००
२.	पुसेगाव (जि. सातारा)...	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२४०	७४	१३	९	३९	४८	१००७८
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	२४०	७७	१७	९	४४	५३	१०८३४
		२०११-२०१२ (अंदाजित)	२४०	७७	१३	१२	५२	६४	१२७१७
३.	धुळे ...	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	११४	९२	१७	१३	४७	६०	७२५०
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	११४	९८	१६	१३	४७	६०	५७५४
		२०११-२०१२ (अंदाजित)	११४	११४	१७	१३	४७	६०	८९५९
४.	औरंगाबाद ...	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१०२	९१	१६	१२	४५	५७	१२९०३
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१०२	९१	१७	१२	४५	५७	१२९१७
		२०११-२०१२ (अंदाजित)	१०२	९१	१७	१२	४५	५७	१४१९३
५.	अमरावती ...	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२४०	८७	१४	१४	३७	५१	१४२००
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	२४०	९०	१२	१४	४०	५४	१५३७०
		२०११-२०१२ (अंदाजित)	२४०	९२	१३	१४	३६	५०	१६३२०
		२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	७५६	३७४	७४	६६	२०६	२६६	५८०१९
	एकूण ...	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	७५६	३८६	८०	६६	२१६	२७५	१९८९१
		२०११-२०१२ (अंदाजित)	७५६	४०४	६८	६९	२२०	२८१	६७३८९

(४) कनिष्ठ महाविद्यालये :

(एक) प्रास्ताविक : महाराष्ट्र राज्यात सन १९७२-७३ च्या शैक्षणिक वर्षापासून १०+२+३ हा नवीन समान शैक्षणिक आकृतिबंध क्रमाक्रमाने सुरू करण्यात आला. त्यानुसार १९७५-१९७६ च्या शालेय वर्षापासून अधिक २ ह्या स्तरावरील वर्ग सुरू झाले. कनिष्ठ महाविद्यालयाचे प्रथम व द्वितीय वर्षांचे हे वर्ग (११ व १२) महाविद्यालये व काही निवडक माध्यमिक शाळांना जोडण्यात आले आहेत. या कनिष्ठ महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांना शासकीय खुली गुणवत्ता शिष्यवृत्ती योजनाही लागू करण्यात आली आहे.

तक्ता क्र. १४

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	कनिष्ठ महाविद्यालयांची संख्या			कनिष्ठ महाविद्यालयातील शाखानिहाय एकूण विद्यार्थी संख्या				एकूण विद्यार्थ्यांपैकी अनुसूचित जमातीच्या विद्यार्थ्यांची संख्या				१२ वी पास झालेले विद्यार्थी	दिलेले शासकीय अनुदान
			माध्यमिक शाळांना जोडलेली	महाविद्यालयांना जोडलेली	एकूण	कला	विज्ञान	वाणिज्य	एकूण	कला	विज्ञान	वाणिज्य	एकूण		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१.	ठाणे	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	४	२२	२६	२०१००	१६१००	२६३००	६२५००	२४०००	१८०००	५४००	४७४००	२३१०२	...
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	४	२४	२८	२१०००	१६३००	२६४००	६३७००	२६०००	२००००	५५००	५१५००	२४१०३	८००
		२०११-२०१२ (अंदाजित)	४	२४	२८	२२०००	१६५००	२६५००	६५०००	२८०००	२२०००	५६००	५५६००	२५१०२	८८०
२.	रायगड	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)
		२०११-२०१२ (अंदाजित)
३.	नाशिक	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२	१०	१२	१५८००	९९३०	११११०	३६८४०	३५६०	१८३०	१७३०	७१२०	११२४०	...
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	२	११	१३	१६०००	१०१३०	१२८१०	३८९४०	३६८०	१९५०	१८४०	७४७०	११५५०	७२०
		२०११-२०१२ (अंदाजित)	२	१२	१४	१६२००	१०३५५	१३३६०	३९९१५	३८००	२०७०	१९५०	७८२०	११८६०	७९२
४.	धुळे	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)
		२०११-२०१२ (अंदाजित)
५.	नंदुरबार	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१००१५	३८३०	३०७०	१६९१५	१५८०	१०२०	९३०	३५३०	४४६०	...
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	२	९	११	१०३००	४१४०	३१९०	१७६३०	१६९०	१०६०	९६०	३७१०	४५७०	५२५
		२०११-२०१२ (अंदाजित)	२	१०	१२	१०५८५	४४५०	३३१०	१८३४५	१७८०	११००	९९०	३८७०	४६८०	५७७
६.	जळगाव	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)
		२०११-२०१२ (अंदाजित)
७.	अहमदनगर	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)
		२०११-२०१२ (अंदाजित)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
८. पुणे	२००९-२०१०	(प्रत्यक्ष)
	२०१०-२०११	(अपेक्षित)
	२०११-२०१२	(अंदाजित)
९. नांदेड	२००९-२०१०	(प्रत्यक्ष)
	२०१०-२०११	(अपेक्षित)
	२०११-२०१२	(अंदाजित)
१०. अमरावती	२००९-२०१०	(प्रत्यक्ष)
	२०१०-२०११	(अपेक्षित)
	२०११-२०१२	(अंदाजित)
११. यवतमाळ	२००९-२०१०	(प्रत्यक्ष)	१	४	५	१४५०	३९५	११५	१९६०	१९०	१२०	९०	४००
	२०१०-२०११	(अपेक्षित)	१	४	५	१५००	४००	१२०	२०२०	२०५	१२८	१०५	४३८	...	७२०
	२०११-२०१२	(अंदाजित)	१	५	६	१५६०	४१०	१३०	२१००	२२५	१४०	१२०	४८५	...	७९२
१२. नागपूर	२००९-२०१०	(प्रत्यक्ष)
	२०१०-२०११	(अपेक्षित)
	२०११-२०१२	(अंदाजित)
१३. गोंदिया	२००९-२०१०	(प्रत्यक्ष)	३	८	११	११४७०	४७८०	३६३०	१९८८०	३४५०	१८६०	१४००	६७१०	८६००	१२५८
	२०१०-२०११	(अपेक्षित)	३	९	१२	११५८०	४९६०	३८१०	२०३५०	३५२०	१९५०	१५००	६९७०	८७८०	६०००
	२०११-२०१२	(अंदाजित)	३	९	१२	११६९०	५१२०	३९८०	२०७९०	३५८०	२०३०	१६००	७२१०	८९१०	६६००
१४. चंद्रपूर	२००९-२०१०	(प्रत्यक्ष)	२	२	४	१३९७०	४४३०	१०००	१९४००
	२०१०-२०११	(अपेक्षित)	२	२	४	१४०००	४५३०	११००	१९६३०	१२८५
	२०११-२०१२	(अंदाजित)	२	२	४	१४०३०	४६२०	१२००	१९८५०	१४१३
१५. गडचिरोली	२००९-२०१०	(प्रत्यक्ष)	२	१५	१७	१४८३२	२४६२	४९५	१७७८९	३२६०	५६६	१३	३८३९	५०८०	१६५
	२०१०-२०११	(अपेक्षित)	२	१७	१९	१५२३२	२५१३	५३५	१८२८०	३३०१	६१६	१५	३९३२	५१००	२८.००
	२०११-२०१२	(अंदाजित)	३	१९	२२	१५५३२	२६३३	५६५	१८७३०	३३४१	६५६	१७	४०१४	५११५	३०.८०
एकूण ...	२००९-२०१०	(प्रत्यक्ष)	१४	६१	७५	८७६३७	४१९२७	४५७२०	१७५२८४	३६०४०	२३३९६	९५६३	६८९९९	५२४८२	१४२३
	२०१०-२०११	(अपेक्षित)	१६	७६	९२	८९६१२	४७९७३	४७९६५	१८०५५०	३८३९६	२५७०४	९९२०	७४०२०	५४१०३	१२८५०
	२०११-२०१२	(अंदाजित)	१७	८१	९८	९१५९७	४४०८८	४९०४५	१८४७३०	४०७२६	२७९९६	१०२७७	७८९९९	५५६६७	१४१३४

(२) (१) इयत्ता ५ वी ते १० वी मध्ये शिक्षण घेणाऱ्या आदिवासी विद्यार्थ्यांना विद्यावेतन देणे—

आदिवासी विद्यार्थी/विद्यार्थिनी शाळेत न येण्याचे मुख्य कारण त्यांची गरीबी होय हे सर्वश्रुत आहे. जरी त्यांना मोफत गणवेश, पुस्तके, पाट्या, इत्यादी पुरविण्यात आली तरी पण ते शाळेत येत नाहीत. म्हणून त्यांना अधिक प्रोत्साहन देण्याकरिता विद्यावेतन देण्याची योजना राबविली जात आहे. त्यांचे मासिक दर पुढीलप्रमाणे :- (१) इयत्ता ५ वी ते ७ वी, मुले-रु. ४० दरमहा (२) इयत्ता ८ वी ते १० वी, मुले-रु. ५० दरमहा जे विद्यार्थी आश्रम शाळेत किंवा निवासी शाळेत ज्या ठिकाणी मोफत राहण्याची व जेवणाची सोय असते असे विद्यार्थी विद्यावेतनास पात्र नाहीत. विद्यावेतन मिळण्यासाठी चांगली वर्तणूक व कमीतकमी ७५ टक्के उपस्थिती (कामांच्या दिवसांपैकी) अनिवार्य आहे. शैक्षणिक वर्षात दहा महिन्यासाठी हे विद्यावेतन दिले जाते. शासन निर्णय आदिवासी विकास विभाग आवगृ-१००३/प्र.क्र. २६ (२००३) का-१२. दिनांक १४-१०-२००३ अनुसार सन २००३-२००४ पासून आदिवासी विभागाकडून इयत्ता ५ वी ते १० वी मधील मुलींना शिष्यवृत्ती योजना सुरु केली आहे.

तक्ता क्रमांक १३

(रुपये हजारात)

अ.क्र.	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	लाभधारकांची संख्या		एकूण खर्च
			५ वी ते ७ वी मुले	८ वी ते १० वी मुले	
१	२	३	४	५	६
१.	ठाणे	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२४२११	२४२१५	२१७९१
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१८९७७	१८९७८	१७०८०
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१३३३२	१३३३४	१२०००
२.	रत्नागिरी	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	६६	७३	६३
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१०५	१०८	९६
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१०५	१०८	९६
३.	रायगड	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१८०	२६९	२०७
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१८०	२६९	२०६
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१८०	२६९	२०६
४.	नाशिक	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	७४८०	६९८०	६९४६
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	८७२३	६९८०	६९७९
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	८७२३	६९८०	६९७९
५.	धुळे	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	९२७५	७४००	७६०८
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	६८७५	६५००	६०००
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	६८७५	६५००	६०००
६.	नंदुरबार	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२५४०५	१९९१५	१००३६
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१३७५०	२७०००	१९०००
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१३७५०	२७०००	१९०००
७.	जळगाव	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१२३८९	९१४०	९५६२
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१०४९	७६८४	८०३८
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१०४९०	७६८४	८०३८
८.	अहमदनगर	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	५६५४	३८५५	४१८९
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	५१६३	३८२९	३९८०
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	५१६३	३८२९	३९८०
९.	पुणे	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२६०५	२७७३	२६४९
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	३५९०	३१५६	३०१४
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	३५९०	३१५६	३०१४
१०.	नांदेड	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१९९५	१६६६	५००
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	२२९२	१८३३	५५०
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	२२९२	१८३३	५५०

तक्ता क्र. १३—(चालू)

(रुपये हजारत)

१	२	३	४	५	६
११.	जालना	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	४००	१९८	२६०
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१९८	२४९	२०४
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१९८	२४९	२०४
१२.	हिगोली	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	३९५	६२४	४७०
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	६२५	५००	५००
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	६२५	५००	५००
१३.	अमरावती	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	३६०६	२७५७	२७५७
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	२५००	२०००	२०००
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	२५००	२०००	२०००
१४.	बुलढाणा	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२०१९	१६६८	१६४२
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१२३५	१०२०	१००४
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१२३५	१०२०	१००४
१५.	यवतमाळ	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१९१४	८८८	१२११
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	२३७५	११००	१५००
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	२३७५	११००	१५००
१६.	नागपूर	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	५८७	४७१	४२०
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	४६५	४७६	४२४
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	४६५	४७६	४२४
१७.	भंडारा	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	४००	५३०	५३१
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१२८९	२७१०	१८७४
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	५५५	११५६	८००
१८.	गोंदिया	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	२९९२	२२०७	२३००
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	२६६४	२६२३	२३०८
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	२६६४	२६२३	२३०८
१९.	चंद्रपूर	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१६२५	२७००	२०००
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	१६२५	२७००	२२१०
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	१६२५	२७००	२२१०
२०.	गडचिरोली	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	४६९८	४६९४	४२२६
		२०१०-२०११ (अपेक्षित)	७००१	३३९९	४५००
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	७००१	३३९९	४५००
		२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)	१०७८९६	९३०२३	७९३६८
	एकूण ...	२०१०-२०११ (अपेक्षित)	९०१२२	९३११४	८१४६७
		२०११-२०१२ (अंदाजे)	८३७४३	८५९१६	७५३१३

(१) (३) महाराष्ट्र राज्य आंग्लभाषा अध्यापन संस्था, औरंगाबाद

संस्था खालील कार्यक्रम राबविते :-

- (१) शिक्षकांची भाषिक क्षमता वाढवून त्यास अध्यापन शास्त्रात प्रशिक्षित करणे.
- (२) शैक्षणिक साहित्य व अभ्यासक्रमाबाबत उद्बोधन करणे.
- (३) इंग्रजी वर्ग निरीक्षणाबाबत योग्य त्या सूचना देणे.

या संस्थेने आयोजित केलेल्या प्रशिक्षण कार्यक्रमाचा तक्ता.

तक्ता क्रमांक १८

अनु. क्रमांक	कार्यक्रमाचे नाव	२००९-२०१० (प्रत्यक्ष)		२०१०-२०११ (अपेक्षित)		२०११-२०१२ (अंदाजे)	
		कार्यक्रमांची संख्या	प्रशिक्षकांची संख्या	कार्यक्रमांची संख्या	प्रशिक्षकांची संख्या	कार्यक्रमांची संख्या	प्रशिक्षकांची संख्या
१	२	३	४	५	६	७	८
१.	प्रशिक्षकाचे उद्बोधन वर्ग (५ दिवसांचे) इ. ५ वी ते ७ वी च्या शिक्षकांसाठी पाठ्यक्रम.	इंग्रजी विषयक प्राध्यापक/ अधिव्याख्याता पदावर नियुक्ती न केल्याने सदर कार्यक्रम राबविता आला नाही.	...	इंग्रजी विषयक प्राध्यापक/ अधिव्याख्याता पदावर नियुक्ती न केल्याने सदर कार्यक्रम राबविता आला नाही.	...	५	२५०
२.	शैक्षणिक साहित्य निर्मिती	२	१००
(अ)	हस्त पुस्तिका	५	२५०
	एकूण	०६	३५०

संस्थेमार्फत करण्यात येणाऱ्या साहित्य निर्मितीचा लाभ आदिवासी भागातील शिक्षकांना होत आहे.

(१) (४) राज्य विज्ञान शिक्षण संस्था, नागपूर

राज्य विज्ञान शिक्षण संस्था, नागपूर या संस्थेचा राज्यातील शाळांचा गणित व विज्ञान विषयांचा दर्जा वाढविणे हा मुख्य उद्देश आहे. विज्ञान व गणिताची चर्चासत्रे, शिबिरे आयोजित करणे, अध्ययन-अध्यापन निर्मितीबाबत मार्गदर्शन करणे, जनसामान्यापर्यंत विविध कार्यक्रमाच्या माध्यमातून विज्ञानाचा प्रचार व प्रसार करणे ही उद्दिष्टे आहेत. संस्थेद्वारे विविध उपक्रम राबविले जातात ते पुढीलप्रमाणे आहेत.

- (१) विज्ञान मंच;
- (२) ग्रामीण विज्ञान छंद मंडळे;
- (३) जिल्हा/राज्यस्तरीय विज्ञान प्रदर्शन;
- (४) शिक्षक निर्मित शैक्षणिक साहित्य-प्रशिक्षण वर्गाचे आयोजन;
- (५) प्रयोगशाळा सहायक/परिचर यांचे प्रशिक्षण;
- (६) राष्ट्रीय प्रज्ञाशोध परीक्षा मार्गदर्शन शिबीर;
- (७) विद्यार्थी विज्ञान मेळावा;
- (८) केंद्र पुरस्कृत योजनेअंतर्गत विज्ञान विषयक पुस्तके व साहित्याचा पुरवठा करणे;
- (९) गणित शिक्षकांसाठी उद्बोधन वर्ग आयोजित करणे.

संस्थेद्वारा राबविण्यात येणारे उपक्रम आदिवासी विकास उपाय योजनेअंतर्गत घेण्यात येत असून ते योजनेतर योजनेअंतर्गत समाविष्ट आहेत. त्यामुळे आदिवासी विकास योजनेअंतर्गत २००९-२०१० साठी अंदाजपत्रक निरंक समजण्यात यावे. परंतु शैक्षणिक सत्र २०१०-२०११ मध्ये आदिवासी विकास उपाय योजनेअंतर्गत इयत्ता ५ ते ७ व इयत्ता ८ ते १० च्या शिक्षकांसाठी गणित व विज्ञान विषयांचे प्रत्येकी १ याप्रमाणे एकूण ४ उद्बोधन वर्ग आयोजित करण्याचे प्रस्तावित आहे. या उद्बोधन वर्गासाठी सन २०१०-२०११ या वर्षाकरिता रु. ४ लक्ष आर्थिक तरतूदीचे अंदाजपत्रक प्रस्तावासह संचालनालयास व आदिवासी विकास विभागास सादर करण्यात येत आहे.

कृषी

प्रस्तावना

कृषी :-

जनजाती लोकसंख्येच्या प्रमाणात महाराष्ट्राचा देशात सहावा क्रमांक असून ते देशाच्या एकूण जनजाती लोकसंख्येच्या ७.३ टक्के आहे. २००१-च्या जनगणनेनुसार जनजातीची संख्या ८५.७७ लाख म्हणजे महाराष्ट्र राज्याच्या एकूण लोकसंख्येच्या ८.८५ टक्के आहे. महाराष्ट्रात १२१.३८ लाख लोक शेत जमीन असणारे शेतकरी असून त्यापैकी ७.७८ लाख आदिवासी शेतकरी आहेत.

महाराष्ट्र राज्याचे जनजाती क्षेत्र एकत्रितपणे सलग नसून ते तीन विभागात पसरलेले आहेत. उदा. पश्चिमेकडील सह्याद्रीचा पट्टा, उत्तरेकडील सातपुड्याचा पट्टा व पूर्वेकडील गोडवनचा पट्टा, बहुतेक राज्याचा आदिवासी समाज सह्याद्रीच्या पट्यात राहत असून त्यामध्ये ठाणे, रायगड, अहमदनगर, पुणे, नाशिक, धुळे व नंदूरबार हे जिल्हे भोडतात. सातपुडा विभागात जळगाव व अमरावती जिल्ह्यांचा काही भाग येतो. तर गोडवन भागात यवतमाळ, नागपूर, भंडारा, गडचिरोली, नांदेड, चंद्रपूर व गोंदिया जिल्ह्यांचा समावेश आहे. थोडक्यात जनजाती क्षेत्र राज्याच्या वरील १६ जिल्ह्यांमध्ये विखुरलेले आहे. जनजाती क्षेत्राची ठळक भौगोलिक वैशिष्ट्ये म्हणजे डोंगराळ भाग, जमीन, पाऊस इत्यादी नैसर्गिकरित्या लगतचा इतर भागाच्या तुलनेने जास्त वैचित्रपूर्ण आहे. जनजाती क्षेत्रात पडणाऱ्या एकूण पावसाचे प्रमाण व दिवसांची संख्या ह्यामध्ये जास्त तफावत आहे. ठाणे जिल्ह्याच्या जवळ तालुक्यात साधारणपणे ४००० मि. मि. पाऊस सुमारे १०४ दिवसांमध्ये पडतो तर नाशिक जिल्ह्याच्या बागलान तालुक्यात ५५० मि. मि. पाऊस फक्त ४२ दिवसात पडतो. यावरून आदिवासी विभागात पिकांची योजना ठिकठिकाणी बदलत आहे असे दिसून येईल. तसेच या विभागातील जमिनीदेखील ठिकठिकाणी वेगवेगळ्या आढळून येतात. आदिवासी मोठ्या संख्येने डोंगराळ भागात राहत असून त्यांची शेती करण्याची पद्धत लगतच्या बिगर आदिवासी विभागापेक्षा जास्त मागासलेली आहे. आणि म्हणूनच आदिवासींना मशागतीच्या निरनिराळ्या पद्धतीमध्ये लगतच्या बिगर आदिवासी लोकांच्या बरोबर आणण्याचे काम फारच महत्त्वाचे व खडतर आहे. आदिवासी शेतकरी सुधारित मशागत पद्धतीचा अवलंब फारच हळूहळू करीत आहेत. त्यांच्या लगतच्या भागातील शेतकरी अद्यावत तांत्रिक ज्ञानाचा उपयोग करून सुधारलेल्या शेती पद्धतीचा अवलंब करीत आहे व ते त्यांच्या शेतामधून आदिवासी शेतकऱ्यांच्या तेवढ्याच जमिनीमधून निघणाऱ्या उत्पन्नापेक्षा जास्त उत्पन्न काढतात. याचे कारण असे की, लगतच्या भागातील शेतकऱ्यांनी सुधारलेल्या शेती पद्धतीच्या अवलंबनासाठी अनुदानाचे रूपाने मिळणाऱ्या निरनिराळ्या सवलतीचा फायदा कित्येक वर्षांपासून मोठ्या प्रमाणावर घेतलेला आहे. परंतु सदर सवलतीचा फायदा विशिष्ट आर्थिक व सामाजिक परिस्थितीमुळे आदिवासी शेतकऱ्यांनी घेतलेला नाही.

उद्दिष्टे :-जनजाती क्षेत्र उपयोजनेचे मुख्य उद्दिष्टे खालीलप्रमाणे आहेत :-

१. जनजाती क्षेत्र उपयोजना व इतर क्षेत्र यामधील विकासाच्या प्रमाणातील फरक कमी करणे.
२. आदिवासी लोकांच्या जीवनमानात सुधारणा करणे.

कृषी, पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२ यांचे कडील शासन निर्णय, क्र. आ. ऊ. यो. २४१३/प्र. क्र. १८२/४-अ. दि. ३ जून २०१३ अन्वये महाराष्ट्रातील आदिवासी शेतकऱ्यांचे शेती उत्पादन वाढविण्याच्या दृष्टीने टीएसपी व ओटीएसपी या योजनेमध्ये समान लाभ देण्याच्या दृष्टीने खालीलप्रमाणे बाबनिहाय अनुदान निश्चित केले आहे.

अ. क्र.	बाब	अनुदानाची टक्केवारी	अनुदान (रुपये)
१.	जमीन सुधारणा (१ हेक्टर मर्यादित)	१००	मृद संधारण निकषानुसार रु. ४०,०००
२.	निविष्टा वाटप (१ हेक्टर मर्यादित)	१००	रु. ५,००० च्या मर्यादित
३.	पीक संरक्षण /शेतीची सुधारित अवजारे	१००	रु. १०,००० च्या मर्यादित
४.	बैलजोडी/रेडेजोडी	१००	रु. ३०,००० च्या मर्यादित
५.	बैलगाडी	१००	रु. १५,००० च्या मर्यादित
६.	जुनी विहीर दुरुस्ती	१००	रु. ३०,००० च्या मर्यादित नाबार्डच्या निकषानुसार
७.	इनवेल बोअरिंग	१००	रु. २०,००० च्या मर्यादित नाबार्डच्या निकषानुसार
८.	पाईप लाईन	१००	३०० मीटरपर्यंत नाबार्डच्या निकषानुसार रु. २०,००० च्या मर्यादित.
९.	पंपसंच	१००	रु. २०,००० च्या मर्यादित
१०.	नवीन विहीर	१००	रु. ७०,००० ते रु. १,००,००० च्या मर्यादित राज्य रोजगार हमी योजनेअंतर्गत "जवाहर विहीर योजनेनुसार"
११.	शेततळे	१००	रु. ३५,००० मू. सं. निकषानुसार
१२.	परसबाग कार्यक्रम (फलोत्पादन विभागाच्या निकषानुसार)	१००	रु. २०० प्रती लाभार्थी
१३.	तुषार/टिंबक सिचनसंच पुरवठा	१००	रु. २५,००० प्रती हेक्टरच्या मर्यादित

टीप—१. लाभार्थ्यांकडे स्वतःच्या नावे जास्तीत जास्त ६.०० हेक्टर क्षेत्र किंवा त्यापेक्षा कमी शेतजमीन असावी.

२. नवीन विहीर घेणाऱ्या शेतकऱ्यांना रु. ७०,००० ते रु. १,००,००० च्या मर्यादित लाभ देय आहे.

३. जे लाभार्थी नवीन विहीरीशिवाय इतर घटकांचा लाभ घेतील त्यांना रु. ५०,००० च्या मर्यादित लाभ देण्यात येतो.

कृषि (गोषवारा)

तक्ता क्रमांक १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारत)

१	प्रत्यक्ष रकमा, २०११-२०१२			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५			
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	
	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	
कार्याचे वर्गीकरण-													
१.	अन्नधान्य	
२.	बी-बियाणे	
३.	खते व रासायनिक खते	
४.	रोप संरक्षण	
५.	वाणिज्यिक पीके	
६.	विस्तार व प्रशिक्षण	
७.	तेलबिया	
८.	बागायती व भाजीपाला पीके (जिल्हा स्तर)	...	१०५०५	१०५०५	...	३०२६१	३०२६१	...	३०२६१	३०२६१	...	९३००	९३००
९.	इतर खर्च (जिल्हा स्तर)	...	३६८९५९	३६८९५९	...	५५८३९९	५५८३९९	...	६०९८९९	६०९८९९	...	६६६६५४	६६६६५४
१०.	कृषि शिक्षण व संशोधन (राज्य स्तर)	...	४२५०	४२५०	...	१६००००	१६००००	...	१५००००	१५००००
	एकूण-अ-स्थूल	...	३८३७१४	३८३७१४	...	७४८५८०	७४८५८०	...	७९०१६०	७९०१६०	...	६७५९५४	६७५९५४
	वजा-वसुली	...	१५	१५
	एकूण-अ-निव्वळ	...	३८३६९९	३८३६९९	...	७४८५८०	७४८५८०	...	७९०१६०	७९०१६०	...	६७५९५४	६७५९५४
वित्त व्यवस्थेची साधने-													
	मागणी क्र. टी.-५ प्रधानलेखा शीर्ष २४०१
	एकूण-स्थूल	...	३८३७१४	३८३७१४	...	७४८५८०	७४८५८०	...	७९०१६०	७९०१६०	...	६७५९५४	६७५९५४
	वजा-वसुली	...	१५	१५
	एकूण-निव्वळ	...	३८३६९९	३८३६९९	...	७४८५८०	७४८५८०	...	७९०१६०	७९०१६०	...	६७५९५४	६७५९५४

योजनाची तसचे लेखाशिर्षाची संख्या मर्यादित ठेवण्यासाठी अ. क्र. १ ते ७ मधील कार्यातर्गत योजनांचे आर्थिक तपशिल त्या त्या योजनांच्या सर्वसाधारण लेखाशिर्षाखाली एकत्रित स्वरूपात नोंदविले जातात.

पिक संवर्धन

तक्ता क्रमांक १.१

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

१	प्रत्यक्ष रकमा, २०११-२०१२			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	
कार्याचे वर्गीकरण-												
इतर खर्च												
१. आदिवासी क्षेत्र उपयोजना (जिल्हा स्तर)	...	२६२२१६	२६२२१६	...	४१६०५६	४१६०५६	...	४३३५५१	४३३५५१	...	४७४७१४	४७४७१४
२. आदिवासी क्षेत्राबाहेरील उपयोजना (जिल्हा स्तर)	...	१०६७४३	१०६७४३	...	१४२२६३	१४२२६३	...	१७६३४८	१७६३४८	...	१९१९४०	१९१९४०
एकूण इतर खर्च	...	३६८९५९	३६८९५९	...	५५८३१९	५५८३१९	...	६०९८९९	६०९८९९	...	६६६६५४	६६६६५४
एकूण-अ-स्थूल	...	३६८९५९	३६८९५९	...	५५८३१९	५५८३१९	...	६०९८९९	६०९८९९	...	६६६६५४	६६६६५४
वजा-वसुली
एकूण-अ-निव्वळ	...	३६८९५९	३६८९५९	...	५५८३१९	५५८३१९	...	६०९८९९	६०९८९९	...	६६६६५४	६६६६५४
वित्त व्यवस्थेची साधने-												
मागणी क्र. टी.-५ प्रधानलेखा शीर्ष २४०१												
एकूण-स्थूल	...	३६८९५९	३६८९५९	...	५५८३१९	५५८३१९	...	६०९८९९	६०९८९९	...	६६६६५४	६६६६५४
वजा-वसुली
एकूण-निव्वळ	...	३६८९५९	३६८९५९	...	५५८३१९	५५८३१९	...	६०९८९९	६०९८९९	...	६६६६५४	६६६६५४

कृषि शिक्षण व संशोधन

तक्ता क्रमांक १.३

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

१	प्रत्यक्ष रकमा, २०११-२०१२			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
कार्याचे वर्गीकरण-												
१. इतर खर्च कृषि शिक्षण व संशोधन (राज्य स्तर) ...	४५००	४५००	...	४२५०	४२५०	...	१६००००	१६००००	...	१५००००	१५००००	...
एकूण-स्थूल	४५००	४५००	...	४२५०	४२५०	...	१६००००	१६००००	...	१५००००	१५००००	...
वजा-वसुली
एकूण-निव्वळ	४५००	४५००	...	४२५०	४२५०	...	१६००००	१६००००	...	१५००००	१५००००	...
वित्त व्यवस्थेची साधने-												
मागणी क्र. टी.-५ प्रधानलेखा शीर्ष २४०१												
एकूण-स्थूल	४५००	४५००	...	४२५०	४२५०	...	१६००००	१६००००	...	१५००००	१५००००	...
वजा-वसुली
एकूण-निव्वळ	४५००	४५००	...	४२५०	४२५०	...	१६००००	१६००००	...	१५००००	१५००००	...

तक्ता क्र. ३ (आदिवासी उपयोजना क्षेत्रांतर्गत)

(दोन) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण :-

राष्ट्रीय गळीतधान्य उत्पादन कार्यक्रम लक्ष्य-साध्य दर्शविणारा तक्ता

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	२००८-२००९ (प्रत्यक्ष)		२००९-२०१० (अपेक्षित)		२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
		लाभधारक शे. (संख्या)	लाभधारक शे. (संख्या)	लाभधारक शे. (संख्या)	लाभधारक शे. (संख्या)	साठी प्रस्तावित (लक्ष्य)	साठी प्रस्तावित (लक्ष्य)	साठी प्रस्तावित (लक्ष्य)	साठी प्रस्तावित (लक्ष्य)	साठी प्रस्तावित (लक्ष्य)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	ठाणे	१०२	१०२	१०४	१०४	७६	८०	८४	९२	१०१
२.	रायगड	५१	५१	५२	५२	६५	६८	७१	७८	८६
३.	नाशिक	७५९	७५९	७७४	७७४	५६६	५७१	६००	६६०	७२६
४.	धुळे	२,०९८	२,०९८	२,१३९	२,१३९	३८१	४००	४२०	४६२	५०८
५.	जळगाव	१,५३७	१,५३७	१,५६७	१,५६७	४२३	४४४	४६६	५१३	५६४
६.	अहमदनगर	१,४६४	१,४६४	१,४९३	१,४९३	६४३	६५६	६८९	७५८	८३४
७.	पुणे	९,४४३	९,४४३	९,६३२	९,६३२	५५६	५८४	६१३	६७४	७४६
८.	अमरावती	३,७५६	३,७५६	३,८३२	३,८३२	१,३७६	१,४४५	१,५१७	१,६६९	१,८३६
९.	यवतमाळ	१,१००	१,१००	१,१२२	१,१२२	१,६७१	१,७५५	१,८४३	२,०२७	२,२३८
१०.	नागपूर	२,८४५	२,८४५	२,९०१	२,९०१	१,६७५	१,७५९	१,८४७	२,०३२	२,२३८
११.	गोंदिया	३९५	३९५	४०२	४०२	१३४	१४१	१४८	१६३	१७६
१२.	चंद्रपूर	१,०६०	१,०६०	१,०८१	१,०८१	१,२५९	१,३२२	१,३८८	१,५२७	१,६८०
१३.	नांदेड	५०९	५०९	५१९	५१९	१,३४१	१,४०८	१,४७८	१,६२६	१,७८९
१४.	गडचिरोली	२६८	२६८	२७३	२७३	१४१	१४८	१५६	१७२	१८९
१५.	नंदुरबार	९२४	९२४	९४३	९४३	२४९	२६१	२७४	३०१	३३०
एकूण..		२६,३११	२६,३११	२६,८३४	२६,८३४	१०,५५६	११,०४२	११,५९४	१२,७५४	१४,०२०

तक्ता क्र. ३ (आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील)

(दोन) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण :-

राष्ट्रीय गळीतधान्य उत्पादन कार्यक्रम लक्ष्य-साध्य दर्शविणारा तक्ता

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	२००८-२००९ (प्रत्यक्ष)		२००९-२०१० (अपेक्षित)		२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
		लाभधारक शे. (संख्या)	लाभधारक शे. (संख्या)	लाभधारक शे. (संख्या)	लाभधारक शे. (संख्या)	साठी प्रस्तावित (लक्ष्य)	साठी प्रस्तावित (लक्ष्य)	साठी प्रस्तावित (लक्ष्य)	साठी प्रस्तावित (लक्ष्य)	साठी प्रस्तावित (लक्ष्य)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	ठाणे	६१	६१	६२	६२	७६	८०	८४	९२	१०१
२.	रायगड	६६	६६	६७	६७	६५	६८	७१	७८	८६
३.	अहमदनगर	१,०२०	१,०२०	१,०४०	१,०४०	६४३	६७५	७०९	७८०	८५८
४.	पुणे	१,२२०	१,२२०	१,२४४	१,२४४	५५६	५८४	६१३	६७४	१,०४१
५.	धुळे	२,०३५	२,०३५	२,०७५	२,०७५	३८१	४००	४२०	४६२	५०८
६.	नंदुरबार	१,६६३	१,६६३	१,६९७	१,६९७	२४९	२६१	२७४	३०१	३३०
७.	सोलापूर	२,०८८	२,०८८	२,१२९	२,१२९	४४१	४४३	४६७	५१४	५५८
८.	नांदेड	१,१४६	१,१४६	१,१६९	१,१६९	१,३४१	१,४०८	१,४७८	१,६२६	१,७८९
९.	जळगाव	१,८१२	१,८१२	१,८४८	१,८४८	४२३	४४४	४६६	५१३	५६४
१०.	अकोला	१,६३७	१,६३७	१,६६९	१,६६९	५५१	५७९	६०८	६६९	७२३
११.	यवतमाळ	२,४३१	२,४३१	२,४८०	२,४८०	१,६७१	१,७५५	१,८४३	२,०२७	२,२३८
१२.	वाशिम	५१	५१	५२	५२	१,२५९	१,३२२	१,३८८	१,५२७	१,६८०
१३.	नागपूर	१,६००	१,६००	१,६३२	१,६३२	१,६७५	१,७५९	१,८४७	२,०३२	२,२३८
१४.	भंडारा	७८५	७८५	८००	८००	१३८	१४५	१५२	१६७	१७५
१५.	औरंगाबाद	४,६९६	४,६९६	४,७८०	४,७८०	३७८	३९७	४१७	४५९	४९५
१६.	जालना	४,०६६	४,०६६	४,१४०	४,१४०	५३६	५६३	५९१	६५०	६८९
१७.	बीड	४,६४८	४,६४८	४,७४१	४,७४१	७४३	७८०	८१९	९०१	९५१
१८.	परभणी	२,५७०	२,५७०	२,६९१	२,६९१	९३८	९८५	१,०३४	१,१३७	१,२३९
१९.	उस्मानाबाद	२,७७८	२,७७८	२,८३२	२,८३२	१,०९९	१,१५४	१,२१२	१,३३३	१,४६५
२०.	लातूर	२,२१२	२,२१२	२,२५६	२,२५६	१,६९८	१,७८३	१,८७२	२,०५९	२,२५७
२१.	बुलढाणा	२,२९९	२,२९९	२,३४५	२,३४५	१,१८३	१,२४२	१,३०४	१,४३४	१,५६६
२२.	अमरावती	२,२०१	२,२०१	२,२४५	२,२४५	१,३७६	१,४४५	१,५१७	१,६६९	१,८३६
२३.	वर्धा	९७४	९७४	९९३	९९३	१,४०५	१,४७५	१,५४९	१,६०४	१,६८०
२४.	चंद्रपूर	१,४५७	१,४५७	१,४८६	१,४८६	१,२५९	१,३२२	१,३८८	१,५२७	१,६८०
२५.	गडचिरोली	२१६	२१६	२२०	२२०	१४१	१४८	१५६	१७२	१८९
२६.	नाशिक	२९२	२९२	२९७	२९७	५६६	५९४	६२४	६८६	७४९
२७.	गोंदिया	५३२	५३२	५४३	५४३	१३४	१४१	१४८	१६३	१७६
२८.	हिंगोली	७३१	७३१	७४५	७४५	१,१९१	१,२५१	१,३१४	१,४४५	१,५६६
एकूण		४७,२८७	४७,२८७	४८,२०८	४८,२०८	२२,११५	२३,२०३	२४,३६३	२६,८०१	२९,१८१

पशुसंवर्धन

समग्र कार्यक्रम :-

१. **पशुवैद्यकीय सेवा व पशुआरोग्य** :-राज्यात ३१-३-२०१३ अखेरीस आदिवासी क्षेत्रात २७३ पशुप्रथमोपचार केंद्रे, १६३ पशुवैद्यकीय दवाखाने कार्यान्वित आहेत. त्यांचे मार्फत पशुस्वास्थ्याच्या आणि पैदाशीच्या सुविधा पुरविल्या जातात. याशिवाय आदिवासी क्षेत्रात ३५ फिरत्या पशुवैद्यकीय दवाखान्यामार्फत आजारी पशुपक्ष्यांना उपचार, रोगप्रतिबंधक लसीकरण, निकृष्ट वळूंचे खच्चीकरण, लहान-मोठ्या शस्त्रक्रिया इ. सुविधा पुरविण्यात येतात. जनावरातील संसर्गजन्य रोगाचा प्रादुर्भाव टाळण्यासाठी आदिवासी क्षेत्रात आंतरराज्य सिमेवर ७ तपासणी नाके कार्यान्वित आहेत. गाई-गुरांचे लांब्या, खुरकुत रोगापासून संरक्षण करण्यासाठी या रोगाच्या लसीचे वाटपही मोफत केले जाते.

२. **पशु व महिष विकास** :-पूर्वाश्रमीच्या आधारभूत ग्राम केंद्राखालील एकूण ८७ उपकेंद्रे आदिवासी क्षेत्रात कार्यान्वित आहेत. नोव्हेंबर २००१ पासून सदरहू उपकेंद्रे जिल्हा परिषदांकडे हस्तांतरित झाले आहेत. पुर्विच्या विभागीय कृत्रिम रेतन केंद्राखालील एकूण ३४ कृत्रिम रेतन उपकेंद्रे सध्या राज्य शासना अंतर्गत दवाखाने म्हणून आदिवासी क्षेत्रात कार्यान्वित आहेत. यामुळे आदिवासी भागातील गायी/म्हशीची निपज सुधारण्यास मदत झाली आहे. गायी/म्हशीची सुधारीत पद्धतीने पैदास करण्यासाठी पशुवैद्यकीय संस्थांना गोठीत वीर्याद्वारे कृत्रिम रेतनाच्या सोयी उपलब्ध करून देण्यात येतात.

३. **मेष विकास** :-आदिवासी लाभार्थींना १० शेळ्या आणि १ पैदाशीचा बोकड असे गट ५० टक्के अनुदान व ५० टक्के वित्तीय संस्थेद्वारे कर्ज या तत्वावर पुरविण्याची योजना राज्य निधीतून राबविण्यात आली.

४. **वीस कलमी कार्यक्रम-आदिवासी अर्थसहाय्य** :- आदिवासींचे जीवनमान सुधारण्यासाठी त्यांना उपजीविकेचे पूरक साधन प्राप्त होण्यासाठी खात्यामार्फत ज्या योजना राबविण्यात येतात त्यापैकी २० कलमी कार्यक्रम ११ (ब) अंतर्गत खालील योजना समाविष्ट आहेत :-

- (१) **दुधाळ जनावरांचे वाटप** :-या योजनेअंतर्गत आदिवासी लाभार्थींना ५० टक्के अनुदानावर २ दुधाळ जनावरे (गायी/म्हशी) गट वाटप करण्यात येतात.
- (२) **शेळ्यांचे गट वाटप** :-या योजनेअंतर्गत आदिवासी लाभार्थींना १० शेळ्या आणि १ पैदाशीचा बोकड असा गट ५० टक्के अनुदानावर वाटप करण्यात येतात.
- (३) **तलंगाचे गट वाटप** :-या योजनेअंतर्गत आदिवासी लाभार्थींना नाशिक, धुळे, अहमदनगर, वर्धा, गोंदिया, गडचिरोली या जिल्ह्यात १० तलंगा व १ नर असा गट ५० टक्के अनुदानावर वाटप करण्यात आलेले आहेत.
- (४) **महिला सक्षमीकरण** :-आदिवासी क्षेत्रातील महिलांच्या सक्षमीकरणासाठी पशु व महिष विकास, कुक्कुट विकास, मेष विकास व विस्तार प्रशिक्षण कार्यक्रमांतर्गत लाभधारक महिलांना लाभ देण्यात येतो.

तक्ता क्रमांक १
२४०३-पशुसंवर्धन

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

अनु.क्र.	वर्गीकरण	लेखाशिर्ष	प्रत्यक्ष खर्च, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
			योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२		३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१. (अ)	कार्याचे वर्गीकरण-													
१.	संचालन व प्रशासन	
२.	पशुवैद्यकीय सेवा व पशु आरोग्य		...	५९७०८	५९७०८	...	१२००१९	१२००१९
३.	पशु आणि म्हैस विकास		...	४३७१०	४३७१०	...	६५१७१	६५१७१
४.	कुक्कुट विकास		...	१०४०	१०४०	...	२३५९०	२३५९०
५.	मेष व लोकर विकास		...	४००८०	४००८०	...	५७५९७	५७५९७
६.	विशेष पशुधन विकास कार्यक्रम		...	३२०	३२०	...	२००	२००
७.	प्रसिध्दी व सामुदायिक प्रचार कार्यक्रम		...	१८९६	१८९६	...	३०५७	३०५७
	एकूण टीएसपी/ओटीएसपी		...	१४६७५४	१४६७५४	...	२६९६३४	२६९६३४
	उद्दिष्टवार वर्गीकरण-													
	पशुवैद्यकीय सेवा व पशु आरोग्य													
१.	जिल्हा उप आयुक्त पशुसंवर्धन कार्यालयाचे बळकटीकरण.	२४०३	०९७३	...	६९	६९	...	४००	४००
२.	जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी कार्यालयाचे बळकटीकरण. (पशुवैद्यकीय दवाखान्यांची स्थापना)	२४०३	२५५५	...	८४०	८४०	...	१४५०	१४५०
३.	तालुका स्तरावर लघु पशुसर्व चिकित्सालयाची स्थापना.	२४०३	१०४९	१२२५०	१२२५०
४.	पशुवैद्यकीय दवाखाना/पशु प्रथमोपचार केंद्राचे बांधकाम.	२४०३	२५३७	...	३५१९६	३५१९६	...	५०४८७	५०४८७
५.	पशुवैद्यकीय दवाखान्यांची स्थापना	२४०३	०९८२	...	३६०	३६०	...	१८५०	१८५०
६.	कृत्रिम रेतन सुविधांचे बळकटीकरण.	२४०३	११११	...	१२०	१२०	...	७००	७००
७.	पशुवैद्यकीय दवाखान्यांना औषध पुरवठा.	२४०३	२५२८	...	११३००	११३००	...	२४९८७	२४९८७
८.	लाब्ध्या खुरकुत रोगावर नियंत्रणाकरिता अनुदान.	२४०३	२५४६
	एकूण पशुवैद्यकीय सेवा पशुआरोग्य		...	५९७०८	५९७०८	...	१२००१९	१२००१९

तक्ता क्रमांक १ (चालू)

(रुपये हजारात)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
पशु व म्हैस विकास													
१.	दुधाळ जनावरांना खाद्य पुरवठा.	२४०३ १०८५	...	६००	६००	...	१८१८	१८१८
		२४०३ १४३२	...	४६४०	४६४०	...	३५००	३५००
२.	दुधाळ जनावरांचे गट वाटप.	२४०३ १०८५	...	१४८४	१४८४	...	२१५५	२१५५
		२४०३ १४३२	...	१३९४	१३९४	...	४०९५	४०९५
३.	पशुवैद्यकीय मदत केंद्राचा व आधारभूत ग्रामकेंद्राचा दर्जा वाढवणे.	२४०३ २५१९	२८००	२८००
		२४०३ १०३१	१४४३	१४४३
४.	वैरण विकास कार्यक्रम/वैरण उत्पादनासाठी उत्तेजन.	२४०३ १६०१	...	११२४	११२४	...	३३२५	३३२५
		२४०३ १४३२	...	१०३४	१०३४	...	१०३५	१०३५
५.	आदिवासी क्षेत्र उपयोजने अंतर्गत पशुधन खात्याच्या नाविन्यपूर्ण योजनेअंतर्गत मागासवर्गीय लाभार्थ्यांना संकरित गाई व म्हैस गट वाटप योजना.	२४०३ बी९२४	...	३३४३४	३३४३४	...	४५०००	४५०००
एकूण-पशु आणि म्हैस विकास		४३७१०	४३७१०	...	६५१७१	६५१७१
कुक्कुट विकास--													
१.	तलंगाचे गट वाटप	२४०३ ११६५	...	६४०	६४०	...	२४७०	२४७०
		२४०३ १४५२	...	४००	४००	...	११२०	११२०
२.	आदिवासी क्षेत्र उपयोजनेअंतर्गत खाजगी अर्थसहाय्याने करार-नाम्याने ब्रॉयलर कुक्कुटपालन व्यवसाय निर्मिती.	२४०३ बी९३३	२००००	२००००
एकूण कुक्कुट विकास		१०४०	१०४०	...	२३५९०	२३५९०

तक्ता क्रमांक १ (चालू)

(रुपये हजारात)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
मेष व लोकर विकास													
१.	अनुसूचित जाती-जमातीच्या कुटुंबांना शेळ्या/मेंढ्यांचे गट वाटप.	२४०३ ११९२	...	३४४०	३४४०	...	५७७२	५७७२
		२४०३ १४८८	...	२३४७	२३४७	...	६८२५	६८२५
२.	आदिवासी क्षेत्र उपयोजने अंतर्गत पशुसंवर्धन खात्याच्या नाविन्यपूर्ण योजनेअंतर्गत मागासवर्गीय लाभार्थ्यांना १० + १ शेळी गट वाटप योजना.	२४०३ बी१५१	...	३४२९३	३४२९३	...	४५०००	४५०००
एकूण मेष व लोकर विकास		...	४००८०	४००८०	...	५७५९७	५७५९७
विशेष पशुधन विकास कार्यक्रम													
१.	संकरित कालवडी आणि सुधारित म्हशींच्या पारड्याची जोपासना.	२४०३ १६०१	...	१६०	१६०	...	१००	१००
		२४०३ १४३२	...	१६०	१६०	...	१००	१००
एकूण विशेष पशुधन विकास कार्यक्रम		...	३२०	३२०	...	२००	२००
प्रसिद्धी व सामुहिक प्रचार कार्यक्रम													
१.	बंध्यत्व निवारण शिबिराचे आयोजन.	२४०३ २२६१	...	७७६	७७६	...	१८९०	१८९०
		२४०३ १४३२	...	११२०	११२०	...	११६७	११६७
एकूण-प्रसिद्धी व सामुहिक प्रचार कार्यक्रम		...	१८९६	१८९६	...	३०५७	३०५७
एकूण-२४०३ पशुसंवर्धन ओटीएसपी + टीएसपी		...	१४६७५४	१४६७५४	...	२६९६३४	२६९६३४

जनजाती क्षेत्र व जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा

अनुक्रमांक	कार्यभाराचा गोषवारा	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
१	२	३	४	५
२४०३-पशुसंवर्धन पंचवार्षिक योजनांतर्गत योजना जनजाती क्षेत्र उपयोजना व जनजाती क्षेत्राबाहेरील योजना जिल्हा परिषदांना सहायक अनुदान (०१) (०४) योजनांतर्गत योजना पशुवैद्यकीय दवाखाने व पशुवैद्यकीय प्रथमोपचार केंद्रासाठी इमारती बांधणे/जिल्हा व तालुका पशुवैद्यकीय सर्वचिकीत्सालय व कृत्रिम रेतन केंद्राचे बांधकाम				
१.	ठाणे	३	९	९
२.	नाशिक	५	५	४
३.	धुळे	२	६	४
४.	नंदूरबार	१२	१०	३१
५.	पुणे	१	१	१
६.	नांदेड	७	३	८
७.	अमरावती	९	४	४
८.	वाशिम	१
९.	यवतमाळ	२	२	२
१०.	गोंदिया	२	१०	६
११.	चंद्रपूर	६	६	६
१२.	गडचिरोली	१०	८	४

जनजाती क्षेत्र/जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराच्या गोषवारा

अनुक्रमांक	कार्यभाराचा गोषवारा	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
१	२	३	४	५
शेळी गट वाटप व नाविन्यपूर्ण योजनेअंतर्गत शेळी गट वाटप				
१.	नाशिक	...	११	११
२.	धुळे	६४
३.	पुणे	५	५	५
४.	परभणी	२
५.	नांदेड	२५	१०	१६
६.	अमरावती	१४	...	२१
७.	बुलढाणा	...	८	८
८.	यवतमाळ	६९	४२	७१
९.	वर्धा	६	६	६
१०.	भंडारा	...	७०	५०
११.	गोंदिया	४७	१०४	१६१
१२.	गडचिरोली	९१	९७	९७

**जनजाती क्षेत्र व जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराच्या गोषवारा
दुधाळ जनावरांचे गट वाटप व नाविन्यपूर्ण योजनेअंतर्गत दुधाळ जनावरांचे गट वाटप**

अनुक्रमांक	कार्यभाराचा गोषवारा	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
१	२	३	४	५
१.	पुणे	४	७	७
२.	परमणी	३
३.	नांदेड	१४	१४	१४
४.	अमरावती	२	१०	१०
५.	अकोला	...	४	४
६.	वाशिम	१	१२	११
७.	बुलढाणा	५	३	२२
८.	यवतमाळ	४४	३९	१८५
९.	वर्धा	७	७	३५
१०.	भंडारा	...	६	६
११.	गोंदिया	१३	९	११०

जनजाती क्षेत्र/जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा

तलंगाचे गट वाटप

अनुक्रमांक	कार्यभाराचा गोषवारा	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
१	२	३	४	५
१.	नाशिक	...	८४	१००
२.	धुळे	१५०	१३२	१३२
३.	अहमदनगर	८१६	१६६	१६६
४.	वर्धा	६००
५.	गोंदिया	...	८०	...
६.	गडचिरोली	२६६	३३२	३३२

जनजाती क्षेत्र/जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराच्या गोषवारा

दुभत्या जनावरांना खाद्य वाटप—

अनुक्रमांक	कार्यभाराचा गोषवारा	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
१	२	३	४	५
१.	नंदुरबार	४००	४५०	४००
२.	अहमदनगर	२६६	६१२	८७६
३.	पुणे	१६०	१५८	१५८
४.	यवतमाळ	२९९	१५१	१५१
५.	नागपूर	२७७	१००	१००
६.	वर्धा	२०९	५५	१०२
७.	भंडारा	१००
८.	गोंदिया	६१०
९.	चंद्रपूर	२२००	१३००	१०३०

जनजाती क्षेत्र/जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराच्या गोषवारा

बंधवत्त निवारण शिबिरे—

अनुक्रमांक	कार्यभाराचा गोषवारा	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
१	२	३	४	५
१.	ठाणे	१६०	२००	२००
२.	पुणे	३७	१०	१०
३.	अमरावती	४८ संस्था	४८ संस्था	४८ संस्था
४.	अकोला	...	७७ संस्था	७७ संस्था
५.	नागपूर	११५० जनावरे	२०० जनावरे	२५० जनावरे

जनजाती क्षेत्र/जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा

पशुवैद्यकीय दवाखान्यांना औषध पुरवठा

अनुक्रमांक	कार्यभाराचा गोषवारा	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
१	२	३	४	५
१.	ठाणे	११४	११४	११४
२.	रायगड	१००	१६	१६
३.	जळगाव	१५८	१५८	१५८
४.	पुणे	२०	२८	२८
५.	नांदेड	७०	७०	७०
६.	अमरावती	२४	२४	२४
७.	अकोला	...	७५	७५
८.	यवतमाळ	१९३	१९४	१९४
९.	नागपूर	९६	९६	९६
१०.	भंडारा	५३	५३	५३
११.	गोंदिया	७२
१२.	चंद्रपूर	२०३	२०३	२०३

जनजाती क्षेत्र/जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा

वेरण विकास कार्यक्रम

अनुक्रमांक	कार्यभाराचा गोषवारा	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
१	२	३	४	५
१.	नाशिक	१९७०	३०००	२२५०
२.	धुळे	...	६९३	३३२
३.	नंदुरबार	१४५९	२०००	१५००
४.	जळगाव	...	९३०	...
५.	अहमदनगर	८३८	...	४९८
६.	अमरावती	३००	१६५	...
७.	अकोला	...	४२८	४२८
८.	यवतमाळ	६३९	१६६	२००
९.	नागपूर	१०१९	९९९	९९९

जनजाती क्षेत्र/जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजनांतर्गत कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोषवारा

विशेष पशुधन उत्पादन कार्यक्रम (संकरित कालवडी/म्हशींच्या पारड्यांची जोपासना)

अनुक्रमांक	कार्यभाराचा गोषवारा	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
१	२	३	४	५
१.	नाशिक	४५
२.	नागपूर	३०३	२००	१५०
३.	गोंदिया	५०

फलोत्पादन (जनजाती क्षेत्र उपयोगना)

जनजाती क्षेत्र २०१४-२०१५ बाबतचे कार्यक्रम अंदाजपत्रक

सन २०१४-२०१५ सालामध्ये फलोत्पादन विकासाबाबतची खालील योजना जनजाती क्षेत्र उपयोगनांतर्गत राबविण्याचे निश्चित करण्यात आलेले आहे.

(१) फलोत्पादन पिकांकरीता रोप संरक्षण योजना :-

आदिवासी शेतकऱ्यांना या योजनेमधून महत्त्वाच्या फळझाडावरील व भाजीपाला पिकावरील किड आणि रोगांच्या नियंत्रणासाठी फवारणी करण्यासाठी औषधावर ५० टक्के अनुदान देण्यात येते. सदरहू सन २०१४-२०१५ मध्ये सदर योजनेसाठी रुपये २.०० लाख इतकी तरतूद प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

(२) आदिवासी कुटुंबांच्या परस बागेत फळझाडे व भाजीपाला लागवड योजना :-

राज्यातील १२ जिल्ह्यामध्ये आदिवासी भाग असून या भागात कुपोषणाचे प्रमाण जास्त आहे. आदिवासी कुटुंबांच्या आहारात जिवनसत्व व इतर आवश्यक पोषक द्रव्ये उपलब्ध होण्याच्या दृष्टीने या भागासाठी पौष्टिक आहार योजना सुरु केली आहे. याकरिता परसबागेत उपयुक्त फळे व भाजीपाल्याचा समावेश करून आहार अन्नद्रव्याच्या दृष्टीने परिपूर्ण करणे शक्य आहे. त्यामुळे “अ”, “क” या जिवनसत्त्वाची आणि लोह या खनिजाचा पुरवठा करणारी फळे व भाजीपाला पिकांची आदिवासीच्या परसबागेत लागवडकरण्याची योजना सन १९९८-१९९९ पासून शासनाने अमरावती जिल्ह्यातील मंजूर केलेली आहे. त्याच धर्तीवर सन २००३-२००४ पासून ठाणे, पुणे, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, जळगाव, अहमदनगर, नांदेड, यवतमाळ, गडचिरोली, चंद्रपुर व अमरावती या १२ जिल्ह्यात योजना राबविण्यात येत आहे. या योजनेअंतर्गत प्रति लाभार्थीस रु. २५० इतकी किंमतीची निविष्ठा देण्यात येते. यामध्ये फळे व भाजीपाल्याची कलमे/रोपे, तसेच भाजीपाला बियाणे, आवश्यक अवजारे संच पुरविण्याचे प्रस्तावित आहे. सदरहू सन २०१४-२०१५ मध्ये सदर योजनेसाठी रु. २०.०० लाख इतकी तरतूद प्रस्तावित करण्यात येत आहे.

(३) शासकीय रोपवाटीकांचे बळकटीकरण (जिल्हास्तर) :-

या योजनेंतर्गत आदिवासी भागातील ठाणे, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, अमरावती, चंद्रपुर व गडचिरोली या जिल्ह्यातील शासकीय रोपवाटीकांवर कलमे-रोपे उत्पादनासाठी आवश्यक साहित्य सामग्री खरेदी करणे, मातृवृक्षांची लागवड करणे इत्यादि कामांसाठी तरतूद केली जाते. या योजनेंतर्गत सन २०१४-२०१५ या वर्षासाठी रु. ९३.०० लाख रुपयांची तरतूद प्रस्तावित आहे.

फलोत्पादन

(आदिवासी व आदिवासी क्षेत्राबाहेरील उपयोजना)

तक्ता क्रमांक १

(रुपये हजारात)

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

अ. क्र	कार्यक्रमाचे नाव	प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
		योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
फलोद्यान २४०१—पीक संवर्धन													
(ए) कार्यविषयक वर्गीकरण-													
(१)	बागायत रोपांचे संरक्षण (जिल्हावार)
(२)	ठाणे, पुणे, नाशिक, धुळे, नंदुरबार, जळगाव, अहमदनगर, नांदेड, अमरावती, यवतमाळ, गडचिरोली, व चंद्रपूर या जिल्ह्यातील आदिवासी कुटुंबांच्या परसबागेत फळझाड व माजीपाला लागवडीची योजना	...	१४०	१४०	...	१५०	१५०	...	१५०	१५०	...	२००	२००
		...	१,६००	१,६००	...	१,०००	१,०००	...	१,०००	१,०००	...	२,०००	२,०००
	एकूण	१,७४०	१,७४०	...	१,१५०	१,१५०	...	१,१५०	१,१५०	...	२,२००	२,२००

फलोत्पादन

तक्ता क्रमांक १.२

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

अ. क्र	कार्यक्रमाचे नाव	प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
		योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
कार्याचे वर्गीकरण-													
१.	बागायती व भाजीपाला पिके												
	शासकीय रोपवाटीकांचे बळकटीकरण (जिल्हा स्तर)	...	१०५०५	१०५०५	...	३०२६१	३०२६१	...	३०२६१	३०२६१	...	९३००	९३००
	
	एकूण : बागायती व भाजीपाला पिके	...	१०५०५	१०५०५	...	३०२६१	३०२६१	...	३०२६१	३०२६१	...	९३००	९३००
	एकूण स्थूल	...	१०५०५	१०५०५	...	३०२६१	३०२६१	...	३०२६१	३०२६१	...	९३००	९३००
	वजा वसुली	...	१५	१५
	एकूण निव्वळ	...	१०४९०	१०४९०	...	३०२६१	३०२६१	...	३०२६१	३०२६१	...	९३००	९३००
वित्त व्यवस्थेची साधने-													
	मागणी क्र. टी. ५ प्रधान लेखाशिर्ष २४०१												
	एकूण स्थूल	...	१०५०५	१०५०५	...	३०२६१	३०२६१	...	३०२६१	३०२६१	...	९३००	९३००
	वजा वसुली	...	१५	१५
	एकूण निव्वळ	...	१०४९०	१०४९०	...	३०२६१	३०२६१	...	३०२६१	३०२६१	...	९३००	९३००

मत्स्यव्यवसाय विभाग (आदिवासी)

भूजल मत्स्यव्यवसाय

राज्याच्या एकूण १५ आदिवासी जिल्हांच्या क्षेत्रात आदिवासींकरिता मत्स्यव्यवसाय विभागातर्फे भूजलाशयीन विकासाच्या दृष्टीने मत्स्यव्यवसायाच्या विविध योजना राबविण्यात येत आहे.

(१) मत्स्यबीज उत्पादन केंद्र—

आदिवासी क्षेत्रातील तलावांमध्ये जलद वाढणाऱ्या प्रमुख कार्प आणि सायाप्रिनस या जातीच्या मत्स्यबीजांचे उत्पादन करण्याकरिता आणि मत्स्यबीज संवर्धनाकरिता मत्स्यबीज उत्पादन केंद्रे व मत्स्यबीज संवर्धन केंद्रे स्थापन करण्यात आलेली आहेत. त्यापैकी दापचरी-जिल्हा ठाणे, इटियाडोह-जिल्हा भंडारा, करंजवण-जिल्हा नाशिक, अमलनाला, चारगाव-जिल्हा चंद्रपूर या मत्स्यबीज उत्पादन केंद्राचे नुतनीकरण व विस्तारीकरण प्रस्तावित आहे. मांडवा-जिल्हा अमरावती, मरेगाव-जिल्हा चंद्रपूर, लोणी-जिल्हा नांदेड, या मत्स्यबीज संवर्धन केंद्राचे देखील विस्तारीकरण प्रस्तावित आहे. या ठिकाणी मत्स्यबीज संवर्धन करून बोटुकली पर्यंत वाढविण्यात येत. दापचारी, इटियाडोह, अमलनाला आणि चारगाव या मत्स्यबीज केंद्रावर वर्तुळाकार हॅचरी बांधण्यात आल्या असून मत्स्यबीज मोठ्या प्रमाणावर निर्माण करण्यात येत आहे.

या मत्स्यबीज केंद्राच्या हॅचरी पासून मोठ्या प्रमाणावर निर्मिती करण्यात येऊन आदिवासी क्षेत्रातील सन २०१२-१३ मध्ये या केंद्रात ९३६.१० लाख मत्स्यबीज उत्पादन झाले असून ते आदिवासी क्षेत्रातील तलावात मागणीप्रमाणे साठवणूक करण्यात आले.

(२) अवरूद्ध पाण्यात मत्स्यसंवर्धन—

जनजाती क्षेत्रामध्ये ३७,००० हे. जलविस्तार क्षेत्र उपलब्ध असून या क्षेत्राकरिता मत्स्यबीजांची पुरेशा प्रमाणात साठवणूक करण्याकरिता सुमारे १० कोटी बीजांची आवश्यकता आहे. सध्या असलेल्या आदिवासी क्षेत्रातील मत्स्यबीज केंद्रांवरून ही मागणी भागविण्यात येईल. आदिवासी क्षेत्रात सन २०११-२०१२ मध्ये ९३६.१० लाख मत्स्यबीज साठवणूक करण्यात आलेली आहे. जनजाती क्षेत्रातील तलावातून १५.२७९ मेट्रीक टन मत्स्योत्पादन अपेक्षित आहे.

(३) मत्स्यसंवर्धक विकास यंत्रणा—

आदिवासी क्षेत्रातील लहान तलावाची निवड करून त्यामधून प्रति हेक्टर मासळीचे उत्पादन वाढविणे, आदिवासी तरुणांना आधुनिक मत्स्यशेतीचे प्रशिक्षण देऊन त्यांना मत्स्यव्यवसायाच्या धंद्यात आणणे, प्रसार माध्यमातून मत्स्यव्यवसायाचे कार्यक्रम लोकांपर्यंत पोहोचविणे, याकरिता नागपूर जिल्ह्यात १९८१-१९८२ मध्ये व गडचिरोली जिल्ह्यात १९७८-१९७९ मध्ये मत्स्यसंवर्धक विकास यंत्रणा स्थापन करण्यात आल्या आहेत. १९९०-१९९१ मध्ये ठाणे जिल्ह्याकरिता व अमरावती जिल्ह्याकरिताही अशा यंत्रणांची स्थापना करण्यात आलेली आहे. या यंत्रणेअंतर्गत दरवर्षी १०० हे. जलक्षेत्र विकसित करण्यात येऊन दरवर्षी त्याभोवतालचा भाग क्रमशः योजनेखाली आणून हळूहळू संपूर्ण भागाचा सर्वांगीण विकास करणे या योजनेत समाविष्ट आहे. तसेच १९९२-१९९३ मध्ये धुळे जिल्ह्यात एक यंत्रणा स्थापन करण्यात आली आहे. या योजनेखाली केंद्र शासनाकडून अर्थसहाय्य उपलब्ध होते.

(४) मासेमारी साधनांवर अर्थसहाय्य—

मत्स्यव्यवसायासाठी लागणारी जाळी तयार करण्याकरिता बरेच मच्छिमार नायलॉन सूत, मोनोफिलामेंट, शेनसूत वापरतात. तसेच काही मच्छिमार तयार जाळीही खरेदी करतात. तथापि, या साधनांच्या किंमतीत बरीच वाढ होत असल्यामुळे मासेमारीसाठी ती आवश्यक असूनही त्याचा वापर करणे मच्छिमारांना अशक्य होते. यास्तव मच्छिमारांना साधनांच्या खरेदीवर अनुदान रूपाने अर्थसहाय्य उपलब्ध करून देण्यात येत.

(५) राज्यात निमखारे पाणी मत्स्यशेतीचा विकास—

राज्यातील निमखारे पाणी मत्स्यशेतीचा विकास करण्याच्या दृष्टीने ठाणे जिल्ह्यात आसनगाव येथे केंद्रीय अर्थसहाय्याने व संयुक्त राष्ट्र विकास कार्यक्रमांच्या तांत्रिक सहाय्याने निमखारे पाणी कोळंबी पथदर्शक उभारण्यात आला आहे. या प्रकल्पात एकूण ३४ तळी बांधण्यात आलेली आहे. सदर केंद्र खाजगीरित्या कंत्राटी पद्धतीने चालवायला देण्याचे शासनाच्या विचाराधीन आहे.

(६) मच्छिमार सहकारी संस्थांचा विकास—

राज्यातील मत्स्यव्यवसाय सहकारी संस्थांच्या कामकाजात सुधारणा घडवून आणण्यासाठी त्यांच्या आर्थिक स्थितीस बळकटी आणणे आवश्यक आहे. त्यासाठी या योजनेतून मच्छिमार सहकारी संस्थांना व्यवस्थापकीय अनुदान व भांगभाडवल अंशदान संस्थेच्या स्थापनेनंतर पहिली पाच वर्षे देण्यात येत. त्यापैकी भाग भांडवल पहिली पाच वर्षे दिले जाते व त्याची वसुली १० वर्षांनी ५० टक्के रक्कम व उर्वरित ५० टक्के रक्कम १५ व्या वर्षी या प्रमाणे करण्यात येत. ही योजना सन १९८८-१९८९ पासून मत्स्य विभागामार्फत राबविण्यात येत असून तत्पूर्वी ती सहकार विभागामार्फत राबविली जात होती.

तक्ता एक
TABLE I

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :
(ii) Financial Requirement :

(रुपये हजारात)
(Rs. in thousands)

कार्यक्रमाचा तपशील Details of Programmes 1	प्रत्यक्ष रकमा, २०१२-२०१३ Actuals, 2012-2013			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४ Budget Estimates, 2013-2014			सुधारलेले अंदाज, २०१३-२०१४ Revised Budget Esti., 2013-2014			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५ Budget Estimates, 2014-2015		
	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total	योजनेतर Non-Plan	योजनांतर्गत Plan	एकूण Total
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(ए) कार्यनिहाय वर्गीकरण-- (A) Activitywise Classification--												
(अ) मत्स्यबीज उत्पादन (a) Fish Seed Product	...	88,51	88,51	...	64,30	64,30	...	62,30	62,30	...	91,02	91,02
(ब) अवरुद्ध पाण्यातील मत्स्यसंवर्धन (b) Fish Farming in Impounded Water	...	6,86	6,86	...	25,18	25,18	...	17,09	17,09	...	13,97	13,97
(क) मत्स्यसंवर्धक विकास यंत्रणांची स्थापना करणे (c) Setting up F.F.D.A.	1,00	1,00	...	1,00	1,00	...	1,00	1,00
(ड) मासेमारी साधनांवर अर्थसहाय्य (d) Assistance for Purchase of Fishery Requisites	...	17,49	17,49	...	23,09	23,09	...	18,77	18,77	...	22,06	22,06
(ई) रा.स.वि.नि.च्या अर्थसहाय्याच्या पध्दती अन्वये मासळीचे संरक्षण, परिवहन व विक्री. (e) Preservation, Transport and Marketing under the Financial Pattern of N.C.D.C.
(फ) राज्यात निमखारे पाणी म.व्य. चा विकास (f) Brakish Water Fish Farming in the State
(ग) विमा उतरविण्यासाठी मासेमारांना अनुदान (g) Group Insurance Scheme
(ह) मच्छिमार सहकारी संस्थांचा विकास (h) Dev. of Fisheries Co-operatives	...	24	24	...	94	94	...	94	94	...	1,14	1,14
(व) विशेष केंद्रीय अर्थसहाय्य योजना (i) Special Central Assistance Scheme
(१) मासेमारी साधनांवर अर्थसहाय्य (i) Assistance on Fishery Requisites
(२) अवरुद्ध पाण्यातील मत्स्यसंवर्धन (ii) Fish Farming in Impounded Water
स्थूल बेरीज Total-A (3)--Gross	...	113,10	113,10	...	114,51	114,51	...	100,10	100,10	...	129,19	129,19
वजा-वसूली Deduct--Recoveries
Total--Net	...	113,10	113,10	...	114,51	114,51	...	100,10	100,10	...	129,19	129,19

तक्ता एक-(चालू)
TABLE I--(contd.)

(रुपये हजारात)
(Rs. in thousands)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(बी) उद्दिष्टवार वर्गीकरण--													
(B) Objectwise Classification of activity--													
वेतन
Salaries
मजुरी
Wages
प्रवास खर्च
Travelling Allowance
कार्यालयीन खर्च
Office Expenses
भाडे, पट्टी व कर
Rent, Rates and Taxes
इंधन, तेल व वंगण
Petrol, Oil and Lubrication
मोठी/लहान बांधकामे	81,02	81,02	...	20,00	20,00	...	62,30	62,30	...	91,02	91,02
Major/Minor works	81,02	81,02	...	20,00	20,00	...	62,30	62,30	...	91,02	91,02
इतर खर्च/परिरक्षण
Other charges/Maintenance
सामग्री व पुरवठा	31,34	31,34	...	93,57	93,57	...	35,96	35,96	...	36,03	36,03
Material & Supply	31,34	31,34	...	93,57	93,57	...	35,96	35,96	...	36,03	36,03
मोटर वाहने
Motor Vehicles
गुंतवणूक/कर्जे
Investment/Loans
अर्थसहाय्य
Subsidy
सहायक अनुदान	24	24	...	94	94	...	1,84	1,84	...	2,14	2,14
Grant-in-aid	24	24	...	94	94	...	1,84	1,84	...	2,14	2,14
यंत्रसामुग्री व साहित्य
Machinery & Equipments
शिष्यवृत्ती व विद्यावेतन
Scholarship & Stipend
एकूण (बी) स्थूल	113,10	113,10	...	114,51	114,51	...	100,10	100,10	...	129,19	129,19
Total (B)--Gross	113,10	113,10	...	114,51	114,51	...	100,10	100,10	...	129,19	129,19
वजा-वसूली
Deduct--Recoveries
निव्वळ (बी) बेरीज	113,10	113,10	...	114,51	114,51	...	100,10	100,10	...	129,19	129,19
Total (B)--Net	113,10	113,10	...	114,51	114,51	...	100,10	100,10	...	129,19	129,19

तक्ता एक-(चालू)
TABLE I--(contd.)

(रुपये हजारात)
(Rs. in thousands)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
(सी) वित्त व्यवस्थेची साधने--													
(C) Source of Finance--													
मागणी क्रमांक प्रधान शीर्ष													
Demand No. Major Head													
टी-७-२४०५, मत्स्यव्यवसाय													
T-7--2405, Fisheries	31,84	31,84	...	94,39	94,39	...	59,58	59,58	...	51,98	51,98
टी-९-४४०५, मत्स्यव्यवसायावरील													
भांडवली खर्च.													
T-9--4405, C.O. on Fisheries	81,26	81,26	...	20,12	20,12	...	40,52	40,52	...	77,12	77,12
टी-१३-६४०५, मत्स्यव्यवसायासाठी कर्जे													
T-13--6405, Loans for Fisheries
एकूण (सी) स्थूल बेरीज													
Total (C)--Gross	113,10	113,10	...	114,51	114,51	...	100,10	100,10	...	129,19	129,19
वजा-वसूली													
Deduct--Recoveries
निव्वळ (सी) बेरीज													
Total (C)--Net	113,10	113,10	...	114,51	114,51	...	100,10	100,10	...	129,19	129,19

तक्ता दोन
Table II

मत्स्यबीज संचयनाचा व मत्स्योत्पादनाचा तपशील
Statement of Stocking and Fish Production

वर्ष Year	मत्स्यबीजांचे संचयन (रु.लाखात) Stocking of fry (Rs. in lakhs) स्थानिकरित्या निर्मित Indigenous	मत्स्योत्पादन (टनात) Fish Production (Tons)	माशांची किंमत (रु. लाखात) Value of fish (Rs. in lakhs)
१	२	३	४
२०१२-२०१३ 2012-2013 (प्रत्यक्ष) (Actuals)	2519.83	42364.00	10213.90
२०१३-२०१४ 2013-2014 (अंदाजित) (Anticipated)	2971.00	53150.00	13098.50
२०१४-२०१५ 2014-2015 (अपेक्षित) (Estimated)	3002.00	55010.00	13975.00

टीप :- मासळीची किंमत सरासरी रु. ५०.०० प्रति किलो दर आकारून काढण्यात आलेली आहे.

तक्ता तीन (ब)
TABLE III(B)

खालील तक्ता कार्यरत असलेल्या मत्स्यबीज केंद्राचा जलविस्तार व मत्स्यबीज निर्मिती दर्शवितो.

The following table indicates water spread area of the farm and fish seed produced in Fish Seed Farms in operation.

अ. क्र. Sr. No.	विभाग Region	जिल्हा District	मत्स्यबीज केंद्राचे नाव Name of the Farm	एकूण जलविस्तार (हेक्टरमध्ये) Total water spread area (He.)	मत्स्यबीज उत्पादन (आकडे लाखात) Fry Production (figures in lakhs)		
					२०१२-२०१३ प्रत्यक्ष 2012-2013 (Actuals)	२०१३-२०१४ अंदाजित 2013-2014 (Anticipated)	२०१४-२०१५ अपेक्षित 2014-2015 (Estimates)
1	2	3	4	5	6	7	8
मत्स्यसंवर्धन उत्पादन केंद्रे (Fish seed production farms)							
१.	मुंबई	ठाणे Thane	दापचारी Dapchary	2.28
२.	नाशिक	नाशिक Nasik	करंजवण Karanjwan	2.36	...	2.30	5.00
३.	नागपूर	गोंदिया Godhiya	इटियाडोह Itiadhoh	4.82	3.95	4.00	4.50
	नागपूर	चंद्रपूर Chandrapur	अंमलनाला Amalnala	2.96	6.60	7.00	7.50
Total . . .				12.42	10.55	13.30	17.00
संवर्धन केंद्रे (Fish seed Rearing units)							
१.	अमरावती	अमरावती Amravati	मांडवा Mandwa	2.00	3.88	4.00	5.00
२.	औरंगाबाद	नांदेड Nanded	लोणी Loni	1.95
३.	नागपूर	नागपूर Nagpur	खिंडशी Khindshi	1.12	2.61	2.75	3.00
Total . . .				5.07	6.49	6.75	8.00

तक्ता चार

TABLE IV

मच्छिमर साधनावरील अर्थसहाय्याची माहिती

Information about physical financial assistance on Fishery Requisites

(रुपये लाखात)
(Rs. in Lakhs)

वर्ष	नायलॉन सूत/जाळी		तयार जाळी		बिगर यांत्रिक नौका	
	Nylon Twine		Readymade Neits		Non Mechanised Boats	
	किलो	अर्थसहाय्य	संख्या	अर्थसहाय्य	संख्या	अर्थसहाय्य
	Kg.	Financial Assistance	No.	Financial Assistance	No.	Financial Assistance
1	2	3	4	5	6	7
२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष) 2012-2013 (Actual)	६९५३	१०.४३	३०	०.९०
२०१३-२०१४ (अंदाजित) 2013-2014 (Anticipated)	७९४२	१३.९०	४०	१.२०
२०१४-२०१५ (अपेक्षित) 2014-2015 (Estimated)	८४५७	१४.८०	४०	१.२०

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
सन २०१४-२०१५ करिता निधीची आवश्यकता दर्शविणारा तक्ता

(रु. लाखात)

अनु- क्रमांक	जिल्हा	योजनांची संख्या	गावांची संख्या	अंदाजित किंमत	दि. ३१-३-२०१३ पर्यंतचा खर्च	उपलब्ध निधी		आवश्यकता निधी	
						सन २०१३-२०१४ टीएसपी	ओटीएसपी	सन २०१४-२०१५ टीएसपी	ओटीएसपी
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१.	ठाणे
२.	रायगड
३.	रत्नागिरी
४.	सिंधुदुर्ग
५.	जळगाव
६.	धुळे
७.	नंदुरबार	१	१	३५.७१	३५.७१	८.८४
८.	नाशिक
९.	अहमदनगर	८	१४	७३७.१५	९८.०४	८०.११	...	५५९.००	...
१०.	पुणे
११.	सोलापूर
१२.	सांगली
१३.	सातारा
१४.	कोल्हापूर
१५.	वाशिम
१६.	अकोला
१७.	यवतमाळ	४	४	१०६.६६	...	२४.००	...	२९.३०	५३.३६
१८.	बुलढाणा
१९.	अमरावती
२०.	नागपूर
२१.	गोंदिया
२२.	भंडारा
२३.	वर्धा
२४.	चंद्रपूर
२५.	गडचिरोली
२६.	औरंगाबाद
२७.	जालना
२८.	बीड
२९.	नांदेड	१	४	३५६.४०	२७०.१७	२०.००	...
३०.	परभणी
३१.	हिंगोली
३२.	उस्मानाबाद
३३.	लातूर
एकूण		१४	२३	१२३५.९२	४०३.९२	१०४.११	...	६०८.३०	६२.२०

कमी क्षमता असलेल्या विंधण विहिरींचे जलभंजन करणे २०१३-१४
आदिवासी उपयोजना/आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासी (TSP/OTSP) योजना

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	जिल्हा	योजना	लेखा शिर्ष	मंजूर नियतव्यय रुपये	वितरीत अनुदान रुपये	जलभंजन केलेल्या एकूण विंधण विहिरी संख्या	जलभंजन केलेल्या एकूण वि. वि. पैकी यशस्वी वि. वि. संख्या	एकूण झालेला खर्च	शिल्लक अनुदान/समर्पित अनुदान	शेरा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
१.	ठाणे	आदिवासी उपयोजना/TSP	२२१५ २२३१	२.२८	निरंक	४०	३५	२.३१	...	रु. २.३१ लक्ष मागणी (स्लीप ओवर)
		आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासी/OTSP	२२१५ २२९६	०.५७	निरंक	१०	१०	०.५७	...	रु. ०.५७ लक्ष मागणी
२.	धुळे	आदिवासी उपयोजना/TSP	२२१५ २२३१	१.००	०.७५	५	४	०.२८	०.४७	शिल्लक अनुदान रु. ०.४७ लक्ष मार्च २०१२ अखेर खर्च होईल.
		आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासी/OTSP	२२१५ २२९६	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	...

टिप :-आदिवासी उपयोजना (TSP)/ आदिवासी क्षेत्राबाहेरील (OTSP) अंतर्गत इतर सर्व जिल्हयांची माहिती निरंक आहे.

कमी क्षमता असलेल्या विंघण विहिरींचे जलभंजन करणे २०१३-१४
आदिवासी उपयोजना/आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासी (TSP/OTSP) योजना

(रुपये लाखात)

अ. क्र.	जिल्हा	योजना	लेखा शिर्ष	प्रस्तावित विंघण विहिरींची संख्या	प्रस्तावित विंघना विहिरीसाठी आवश्यक अनुदान रुपये	शेरा
१	२	३	४	५	६	७
१.	ठाणे	आदिवासी उपयोजना/TSP	२२१५ २२३१	४०	२.२८	...
		आदिवासी क्षेत्राबाहेरील आदिवासी/OTSP	२२१५ २२९६	१०.००	०.५७	...
		आदिवासी उपयोजना/TSP	२२१५ २२३१

टिप :-आदिवासी उपयोजना (TSP)/ आदिवासी क्षेत्राबाहेरील (OTSP) अंतर्गत इतर सर्व जिल्ह्यांची माहिती निरंक आहे.

उच्च शिक्षण व तंत्रशिक्षण विभाग (तंत्रशिक्षण)
 व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय
 (जनजाती क्षेत्र उपयोगना)

१. तंत्र शिक्षण

(एक) प्रस्तावनात्मक :

१. शासकीय तांत्रिक विद्यालये-

जनजाती क्षेत्रातील विद्यार्थ्यांना तांत्रिक शिक्षण देण्याच्या उद्देशाने एकूण १५ शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्रे जनजाती क्षेत्रातील तलासरी व मुरबाड (जि. ठाणे), घोडेगाव (जि. पुणे) इगतपुरी (जि. नाशिक), नंदुरबार, तळोदा (जि. धुळे), धारणी व सदोषा सावली (जि. अमरावती), पांढरकवडा (जि. यवतमाळ), चिमूर, राजुरा, (जि. चंद्रपूर), आरमोरी, गडचिरोली व कुरखेडा (जि. गडचिरोली), देवलापार (जि. नागपूर) येथे सुरु करण्यात आलेली आहेत. सन १९९९-२००० मध्ये आदिवासी विकास विभागाकडून तांत्रिक विद्यालयांना महसुली खर्चासाठी आर्थिक तरतूद करण्यात आली नव्हती. वरील संस्थांची प्रवेश क्षमता व पटावरील विद्यार्थ्यांची संख्या इत्यादी बाबतचा तपशील तक्ता क्र. २ मध्ये देण्यात आला आहे.

वरील सर्व शाळा या तांत्रिक माध्यमिक विद्यालय केंद्रे असून त्यात स्थानिक शाळांमार्फत पुरस्कृत केलेल्या विद्यार्थ्यांना तांत्रिक विषय शिकविले जातात. या योजनेमुळे कमीत कमी खर्चात जास्तीत जास्त विद्यार्थ्यांची तंत्र शिक्षणाची गरज भागविणे शासनास शक्य झाले आहे.

माध्यमिक पातळीवरील तांत्रिक विषयांचा अभ्यास हा विद्यार्थ्यांचे तांत्रिक विषयातील कौशल्य व ज्ञान वाढविण्यास मदत तर करतोच शिवाय माध्यमिक शिक्षणाचे पूर्तीनंतर तांत्रिक शिक्षणाच्या विविध शाखांमध्ये प्रवेश मिळविण्यास मदत करतो. आणखी असे की, जर त्यांना औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये प्रवेश घेण्याची इच्छा असेल तर त्यांना २५ टक्के जागांचा फायदाही मिळू शकतो. जर असे विद्यार्थी इयत्ता अकरावी (व्यावसायिक) मध्ये प्रवेश घेऊ इच्छित असतील तर त्यांना कनिष्ठ महाविद्यालयात राखून ठेवलेल्या राखीव जागांचा फायदाही मिळू शकतो.

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग
व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, (तंत्रशिक्षण)

विवरणपत्र-अ

२०१४-२०१५ चा एकूण कार्यक्रमनिहाय अर्थसंकल्प

(रुपये हजारात)

अनु- क्रमांक	कार्यक्रमाचे नाव	प्रत्यक्ष. २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज. २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प. २०१४-२०१५		
		महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण	महसुली	भांडवली	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(१)	२२०३-तंत्र शिक्षण तंत्र शाळा-												
	तंत्र माध्यमिक शाळा उघडणे व त्यांचे परिरक्षण.												
	योजनेतर												
	योजनांतर्गत	१.३२.६९	४.२६.५१	५.५९.२०	२.७६.५०	१.९१.९५	४.६८.४५	२.८८.९६	८.००.०१	१०.८८.९७	४.१२.६३	१०.००.००	१४.१२.६३
	एकूण	१.३२.६९	४.२६.५१	५.५९.२०	२.७६.५०	१.९१.९५	४.६८.४५	२.८८.९६	८.००.०१	१०.८८.९७	४.१२.६३	१०.००.००	१४.१२.६३
(२)	२२३०-कामगार व सेवायोजन ०३-प्रशिक्षण												
	००३ कारागीर व पर्यवेक्षक यांचे प्रशिक्षण-												
	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था-												
	(ए) राज्य योजनांतर्गत योजना												
	योजनेतर												
	योजनांतर्गत	२९.०१.३१	११.८८.२४	४०.८९.५५	२९.०१.३१	११.८८.२४	४०.८९.५५	४७.४९.८९	१४.००.०७	६३.४९.९६			
	एकूण	२९.०१.३१	११.८८.२४	४०.८९.५५	२९.०१.३१	११.८८.२४	४०.८९.५५	४७.४९.८९	१४.००.०७	६३.४९.९६			

विवरणपत्र-ब
२०१४-२०१५ चा एकूण कार्यक्रमांसाठी अर्थसंकल्प

(रुपये हजाराने)

अनु- क्रमांक	प्रधानशीर्ष व कार्यक्रम	प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
		योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(१)	२२०३-तंत्र शिक्षण तंत्र शाळा (१०३) (एक)												
	तंत्र माध्यमिक शाळा उघडणे व त्यांचे परिरक्षण. (ए) राज्य योजना	...	५,५९.२०	५,५९.२०	...	४,६८.४५	४,६८.४५	...	१०,८८.९७	१०,८८.९७	...	१४,१२.६३	१४,१२.६३
	एकूण	...	५,५९.२०	५,५९.२०	...	४,६८.४५	४,६८.४५	...	१०,८८.९७	१०,८८.९७	...	१४,१२.६३	१४,१२.६३
(२)	२२३०-कामगार व सेवायोजन-												
	००३- कारागीर व पर्यवेक्षक यांचे प्रशिक्षण.												
	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था- (ए) राज्य योजनांतर्गत योजना	२९,०१.३१	२९,०१.३१	...	४७,४९.८९	४७,४९.८९
	एकूण	२९,०१.३१	२९,०१.३१	...	४७,४९.८९	४७,४९.८९

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

तक्ता क्र. १

(रुपये हजारात)

१	प्रत्यक्ष. २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प. २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज. २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प. २०१४-२०१५		
	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) २२०३-तांत्रिक शिक्षण-												
तंत्र शाळा १०३ (०१)-	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०
१. तंत्र माध्यमिक शाळा +												
२. स्तरावरील व्यवसाय शिक्षण.												
(००) (०१) राज्य योजनांतर्गत योजना												
२. (००) (०२) माध्यमिक शालांत												
परीक्षापूर्व तांत्रिक शिक्षणाचा विकास (जिल्हा)												
एकूण-(अ)	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०	५.५९.२०
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण-												
तंत्र शाळा-												
तंत्र माध्यमिक शाळा उघडणे												
व त्यांचे परिरक्षण.												
वेतन	८८.१५	८८.१५	८८.१५	८८.१५	८८.१५	८८.१५	८८.१५	८८.१५	८८.१५	८८.१५	८८.१५	८८.१५
दूरध्वनी. वीज. पाणी शुल्क	४६	४६	४६	४६	४६	४६	४६	४६	४६	४६	४६	४६
कंत्राटी	१.६२	१.६२	१.६२	१.६२	१.६२	१.६२	१.६२	१.६२	१.६२	१.६२	१.६२	१.६२
प्रवास खर्च	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२	७२
कार्यालयीन खर्च	२.७७	२.७७	२.७७	२.७७	२.७७	२.७७	२.७७	२.७७	२.७७	२.७७	२.७७	२.७७
भाडे. पट्टी व कर	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२
पुरवठा व सामग्री	२.११	२.११	२.११	२.११	२.११	२.११	२.११	२.११	२.११	२.११	२.११	२.११
सहाय्यक अनुदाने												
इतर खर्च (भूसंपादन)												
व्यवसायिक व विशेष सेवा	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२
यंत्रसामग्री व साधन सामग्री	३५.१२	३५.१२	३५.१२	३५.१२	३५.१२	३५.१२	३५.१२	३५.१२	३५.१२	३५.१२	३५.१२	३५.१२
एकूण-(ब)	१.३१.३९	१.३१.३९	१.३१.३९	१.३१.३९	१.३१.३९	१.३१.३९	१.३१.३९	१.३१.३९	१.३१.३९	१.३१.३९	१.३१.३९	१.३१.३९
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने-												
मागणी क्रमांक-टी-७												
प्रधान शीर्ष-२२०३-तंत्र शिक्षण-												
एकूण-क-स्थूल												
वजा-वसुली												
एकूण-क-निव्वळ												

तक्ता क्र. २

(१) २०१२-२०१३ या वर्षातील जनजाती क्षेत्र विभागातील शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, त्यांची प्रवेशक्षमता व दिलेले प्रवेश दाखविणारा तक्ता

(रुपये हजारात)

अनु- क्रमांक	शासकीय तांत्रिक विद्यालयाचे नाव	वर्ष	विद्यार्थ्यांची वर्गवारी	प्रवेश क्षमता			पटावरील विद्यार्थ्यांची संख्या				उत्तीर्ण विद्यार्थी इ. १० वी	एकूण खर्च		
				इयत्ता			इयत्ता					आवर्ती	अनावर्ती	एकूण
				८ वी	९ वी	१० वी	८ वी	९ वी	१० वी	एकूण				
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
जिल्हा ठाणे :														
(१)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, तलासरी	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	१६	१६	२	३	१	५	९	५	२५४०	१३३१	३८७१
			अज.	८	८	४५	६५	४८	३६	१४९	३६
			विजा/भज.	१४	१४	२	२	२
			इमा.	२२	२२	३	६	२	...	८
			इतर	६०	६०	८	५	११	३	१९	३
			एकूण...	१२०	१२०	६०	८१	६२	४४	१८७	४४
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	१६	४	४	१६	४	२	१०
			अज.	८	९०	९०	८	८०	४०	१३०
			विजा/भज.	१४	३	३	१४	२	१	५
			इमा.	२२	६	६	२२	५	५	१४
			इतर	६०	१७	१७	६०	१०	११	३६
			एकूण...	१२०	१२०	६०	१२०	१०१	५९	१९५
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	१६	४	४	१६	४	४	१२
			अज.	८	९०	९०	८	८०	७०	२४०
			विजा/भज.	१४	३	३	१४	३	३	९
			इमा.	२२	६	६	२२	५	४	१५
			इतर	६०	१७	१७	६०	१५	९	४१
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१२०	१०७	९०	३१७
जिल्हा ठाणे :														
(२)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, मुरबाड.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	४	२	२	५	४	३	१७	५	१५४८	४८६	२०३४
			अज.	९०	४५	४५	५	३	...	१०	३६
			विजा/भज.	३	२	२	२
			इमा.	६	३	३	१०४	२७	४५	१२४
			इतर	१७	८	८	२२	११	९	३५	३
			एकूण...	१२०	६०	६०	१३८	४५	५७	१८६	४४

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	४	४	४	१५	५	४	२४
			अज.	९०	९०	९०	१	१
			विजा/भज.	३	३	३	४	२	...	६
			इमा.	६	६	६	८७	५७	२६	१७०
			इतर	१७	१७	१७	१४	११	१०	३५
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१२०	७५	४१	२३६
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	४	४	४	१५	१५	१०	४०
			अज.	९०	९०	९०
			विजा/भज.	३	३	३	४	४	३	११
			इमा.	६	६	६	८७	८७	४८	२२२
			इतर	१७	१७	१७	१४	१४	१२	४०
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	७३	३१३
(३)	जिल्हा नाशिक : शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, इगतपुरी.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	५	५	५	३१	३४	२६	९१	७	२८३२	२४१	३०७३
			अज.	९०	९०	९०	३१	२३	९	६३	२१
			विजा/भज.	४	४	४	२०	१६	१३	४९	१०
			इमा.	६	६	६	३२	३३	३७	१०२	३५
			इतर	१५	१५	१५	२६	१९	२४	६९	१९
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१४०	१२५	१०९	३७४	९२	२८३२	२४१	३०७३
		२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	अजा.	५	५	५	३१	३२	२०	८३
			अज.	९०	९०	९०	२८	२९	२९	५६
			विजा/भज.	४	४	४	२८	१५	९	५१
			इमा.	६	६	६	३२	३०	३३	९५
			इतर	१५	१५	१५	१८	१७	१६	५१
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१२०	१५८	१०८	५१०
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	५	५	५	५	५	५	१५
			अज.	९०	९०	९०	९०	९०	९०	२७०
			विजा/भज.	४	४	४	४	४	४	१२
			इमा.	६	६	६	६	६	६	१८
			इतर	१५	१५	१५	१५	१५	१५	४५
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	१५८	३६०

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
जिल्हा नंदुरबार :														
(४)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र. नंदुरबार.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	३१	३१	३१	२२	२७	८	५७	१०	४६५८	...	४६५८
			अज.	१७	१७	१७	७१	६४	४६	१८१	५
			विजा/भज.	२६	२६	२६	१८	१७	१३	४८	८
			इमा.	४६	४६	४६	१३८	१०९	९२	३३९	१४
			इतर	१२०	१२०	१२०	४५	२३	२२	९०	३८
			एकूण . . .	२४०	२४०	२४०	२९४	२४०	१८१	७१५	७५	४६५८	...	४६५८
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	३१	३१	३१	४५	३२	२४	१०१
			अज.	१७	१७	१७	७७	७२	१७	१६६
			विजा/भज.	२६	२६	२६	१७	१७	१५	४९
			इमा.	४६	४६	४६	१००	९६	६३	२५९
			इतर	१२०	१२०	१२०	३१	४३	२०	९४
			एकूण . . .	२४०	२४०	२४०	२७०	२६०	१३९	६६९
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	३१	३१	३१	३१	३०	१०	७१
			अज.	१७	१७	१७	१७	१७	१७	५१
			विजा/भज.	२६	२६	२६	२६	२६	२६	७८
			इमा.	४६	४६	४६	४६	४६	४६	१३८
			इतर	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	३६०
			एकूण . . .	२४०	२४०	२४०	२४०	२३९	२१९	६९८
जिल्हा नंदुरबार :														
(५)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र. तळोदे.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	४	४	४	१४	५	९	२८	९	१५	०.५	१५.५
			अज.	९०	९०	९०	३९	४२	१५	९६	१५
			विजा/भज.	४	४	४	९	८	८	२५	८
			इमा.	६	६	६	५४	४०	५४	१४८	५४
			इतर	१६	१६	१६	१७	१९	२४	६०	२४
			एकूण . . .	१२०	१२०	१२०	१३३	११४	११०	३५७	११०	१५	०.५	१५.५

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	४	४	४	१४	५	९	२८
			अज.	९०	९०	९०	३९	४२	१५	९६
			विजा/भज.	४	४	४	९	८	८	२५
			इमा.	६	६	६	५४	४०	५४	१४८
			इतर	१६	१६	१६	१७	१९	२४	६०
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१३३	११४	११०	३५७
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	४	४	४	४	४	४	१२
			अज.	९०	९०	९०	९०	९०	९०	२७०
			विजा/भज.	४	४	४	४	४	४	१२
			इमा.	६	६	६	६	६	६	१८
			इतर	१६	१६	१६	१६	१६	१६	४८
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	३६०
(६)	जिल्हा यवतमाळ : शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, पांढरकवडा.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	२०	२०	२०	११	४	१०	२५	११
			अज.	६	६	६	१७	२७	२२	६६	१६	३२.६२	०.११	३२.७३
			विजा/भज.	१४	१४	१४	४०	३२	२८	१००	२२
			इमा.	२०	२०	२०	६१	५७	६१	१७९	५७
			इतर	६०	६०	६०	१९	८	८	३५	८
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१४८	१२८	१२९	४०५	११४	३२.६२	०.११	३२.७३
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	२०	२०	२०	२५	११	४	४०
			अज.	६	६	६	८	१७	२७	५२
			विजा/भज.	१४	१४	१४	२५	४०	३२	९७	...	३२.६२	...	३२.६२
			इमा.	२०	२०	२०	२५	६१	५७	१४३
			इतर	६०	६०	६०	६५	१९	८	९२
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१४८	१४८	१२८	४२४	...	३२.६२	...	३२.६२
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	२०	२०	२०	२५	२५	११	६१
			अज.	६	६	६	८	८	१७	३३
			विजा/भज.	१४	१४	१४	२७	२५	४०	९२
			इमा.	२०	२०	२०	२५	२५	६१	१११
			इतर	६०	६०	६०	६३	६५	१९	१४७
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१४८	१४८	१४८	४४४

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
जिल्हा नागपूर														
(७)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, देवलापार.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	१८	१८	१८	१५	१२	१८	४५	१६
			अज.	१८	१८	१८	६१	५२	४७	१६०	३२
			विजा/भज.	६	६	६	१६	६	९	३१	१०
			इमा.	२४	२४	२४	१८	३४	२१	७३	१५
			इतर	५४	५४	५४	१५	१५	१२	४२	१६
			एकूण. . .	१२०	१२०	१२०	१२५	११९	१०७	३५१	८९	२६३४०००	५८४६००	३२१८६००
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	१८	१८	१८	२९	२४	२२	७५
			अज.	१८	१८	१८	९	१८	१६	४३
			विजा/भज.	६	६	६	१७	१२	१३	४२
			इमा.	२४	२४	२४	७३	७७	५१	२०१
			इतर	५४	५४	५४	१२	७	७	२६
			एकूण. . .	१२०	१२०	१२०	१४०	१३८	१०९	३८७	...	३११००००	२३००००	३३४००००
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	१८	१८	१८
			अज.	१८	१८	१८
			विजा/भज.	६	६	६
			इमा.	२४	२४	२४
			इतर	५४	५४	५४
			एकूण. . .	१२०	१२०	१२०	४१०००००	१०००००	४२०००००
जिल्हा गडचिरोली :														
(८)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, आरमोरी.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	१८	१८	१८	२९	१६	१७	६२	१६
			अज.	१८	१८	१८	९	७	५	२१	४
			विजा/भज.	६	६	६	१७	१२	९	३८	७
			इमा.	२४	२४	२४	७३	५९	३९	१७१	३७
			इतर	५४	५४	५४	१२	१५	१०	३७	९
			एकूण. . .	१२०	१२०	१२०	१४०	१०९	८०	३२९	७३	२२४७०००	५९३८९	२३०६९८९

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
		२०१२-२०१३	अजा.	१८	१८	१८	२९	२४	२२	७५
		(अपेक्षित)	अज.	१८	१८	१८	९	१८	१६	४३
			विजा/भज.	६	६	६	१७	१२	१३	४२
			इमा.	२४	२४	२४	७३	७७	५१	२०१
			इतर	५४	५४	५४	१२	७	७	२६
			एकूण.	१२०	१२०	१२०	१४०	१३८	१०९	३८७	...	१५३३४१३	...	१५३३४१३
		२०१३-२०१४	अजा.	१८	१८	१८
		(अंदाजे)	अज.	१८	१८	१८
			विजा/भज.	६	६	६
			इमा.	२४	२४	२४
			इतर	५४	५४	५४	२२
			एकूण.	१२०	१२०	१२०	१५३३४१३	...	१५३३४१३
	जिल्हा गडचिरोली :													
(९)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, गडचिरोली.	२०११-२०१२	अजा.	१८	१८	१८	२९	२३	५	५४	४
		(प्रत्यक्ष)	अज.	१८	१८	१८	२३	२४	३	५०	२
			विजा/भज.	६	६	६	१२	१०	३	२५	२
			इमा.	२४	२४	२४	५४	५२	२४	१३०	२०
			इतर	५४	५४	५४	१०	६	२	१८	१
			एकूण.	१२०	१२०	१२०	१२८	११५	३७	२८०	२९	१८०००००	४०००००	२२०००००
		२०१२-२०१३	अजा.	१८	१८	१८	२०	१५	१२	४७
		(अपेक्षित)	अज.	१८	१८	१८	११	९	६	२६
			विजा/भज.	६	६	६	१६	१३	१०	३९
			इमा.	२४	२४	२४	४०	३२	२५	९७
			इतर	५४	५४	५४	६८	४७	३६	१५१
			एकूण.	१२०	१२०	१२०	१५५	११६	८९	३६०	...	२००००००	१००००००	२१०००००
		२०१३-२०१४	अजा.	१८	१८	१८
		(अंदाजे)	अज.	१८	१८	१८
			विजा/भज.	६	६	६
			इमा.	२४	२४	२४
			इतर	५४	५४	५४
			एकूण.	१२०	१२०	१२०	२००००००	१००००००	२१०००००

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
जिल्हा गडचिरोली :														
(१०)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र. कुरखेडा.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	१८	१८	१८	२५	३१	२५	८१	१५
			अज.	१८	१८	१८	३१	२३	२०	७४	१२
			विजा/भज.	६	६	६	१३	११	५	२९	६
			इमा.	२४	२४	२४	५९	५६	६६	१८१	२०
			इतर	५४	५४	५४	८	७	११	२६	१४
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१३६	१२८	१२७	३९१	६७	२५१७२४६	५३९७९	२५७१२२५
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	१८	१८	१८	३०	२५	३१	८६
			अज.	१८	१८	१८	३६	३१	२३	९०
			विजा/भज.	६	६	६	१२	१३	११	३६
			इमा.	२४	२४	२४	५२	५८	५५	१६५
			इतर	५४	५४	५४	१०	८	७	२५
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१४०	१३५	१२७	४०२	...	२५३८५००	५३४११७	३०७२६१७
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	१८	१८	१८
			अज.	१८	१८	१८
			विजा/भज.	६	६	६
			इमा.	२४	२४	२४
			इतर	५४	५४	५४
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	४५०००००	५०००००	५००००००
जिल्हा चंद्रपूर :														
(११)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र. चिमूर.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	१८	१८	१८	२९	१६	१७	६२
			अज.	१८	१८	१८	९	७	५	२१
			विजा/भज.	६	६	६	१७	१२	९	३८
			इमा.	२४	२४	२४	७३	५९	३९	१७१
			इतर	५४	५४	५४	१२	१५	१०	३७
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१४०	१०९	८०	३२९	...	१८०००००	२५००००	२०५००००

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
		२०१२-२०१३	अजा.	१८	१८	१८	२९	२४	२२	७५
		(अपेक्षित)	अज.	१८	१८	१८	९	१८	१६	४३
			विजा/भज.	६	६	६	१७	१२	१३	४२
			इमा.	२४	२४	२४	७३	७७	५१	२०१
			इतर	५४	५४	५४	१२	७	७	२६
			एकूण. . .	१२०	१२०	१२०	१४०	१३८	१०९	३८७	...	१६०००००	१२००००	१७२००००
		२०१३-२०१४	अजा.	१८	१८	१८
		(अंदाजे)	अज.	१८	१८	१८
			विजा/भज.	६	६	६
			इमा.	२४	२४	२४
			इतर	५४	५४	५४
			एकूण. . .	१२०	१२०	१२०	२४०००००	३०००००	२७०००००
(१२)	जिल्हा चंद्रपूर : शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, राजौरा.	२०११-२०१२	अजा.	४५	४५	४५	४५	२९	३१	१०५	१२९
		(प्रत्यक्ष)	अज.	८	८	८	८	८	८	२४
			विजा/भज.	२५	२५	२५	२४	८	१५	४७
			इमा.	५०	५०	५०	१११	८०	७०	२६१
			इतर	२२	२२	२२	२०	१३	५	३८
			एकूण. . .	१५०	१५०	१५०	२०८	१३८	१२९	४७५	१२९	३१३९०००	१२७८७२	३२६६८७२
		२०१२-२०१३	अजा.	४५	४५	४५	४५	२९	३१	१०५
		(अपेक्षित)	अज.	८	८	८	८	८	८	२४
			विजा/भज.	२५	२५	२५	२४	८	१५	४७
			इमा.	५०	५०	५०	११	८०	७०	२६१
			इतर	२२	२२	२२	२०	१३	५	३८
			एकूण. . .	१५०	१५०	१५०	२०८	१३८	१२९	४७५	...	३१३९०००	१२७८७२	३२६६८७२
		२०१३-२०१४	अजा.	४५	४५	४५
		(अंदाजे)	अज.	८	८	८
			विजा/भज.	२५	२५	२५
			इमा.	५०	५०	५०
			इतर	२२	२२	२२
			एकूण. . .	१५०	१५०	१५०	३१३९०००	१२७८७२	३२६६८७२

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
जिल्हा अमरावती :														
(१३)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र. धारणी.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	१८	१८	१८	११	१६	१४	४१	११	२.७५	२	४.७५
			अज.	१२	१२	१२	४३	३२	१४	८९	१०
			विजा/भज.	१२	१२	१२	६	१५	२	२३	२
			इमा.	२४	२४	२४	२९	३७	२६	८४	२०
			इतर	५४	५४	५४	३९	१७	१०	६६	६
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१२८	२१७	६६	३०३	४९	२.७५	२	४.७५
		२०१२-२०१३ (अपेक्षित)	अजा.	१८	१८	१८	४६	११	११	६८
			अज.	१२	१२	१२	४६	१८	१२	७६
			विजा/भज.	१२	१२	१२	८	३	७	१८
			इमा.	२४	२४	२४	२२	१७	३२	७१
			इतर	५४	५४	५४	२२	२३	१०	५५
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१४४	७२	७२	२८८	...	३.०५	०.४	३.४५
		२०१३-२०१४ (अंदाजे)	अजा.	१८	१८	१८	१८	१८	१८	५४
			अज.	१२	१२	१२	१२	१२	१२	३६
			विजा/भज.	१२	१२	१२	१२	१२	१२	३६
			इमा.	२४	२४	२४	२४	२४	२४	७२
			इतर	५४	५४	५४	५४	५४	५४	१६२
			एकूण...	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	३६०	...	३.०५	०.१५	३.६५
जिल्हा पुणे :														
(१४)	शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र. घोडेगाव.	२०११-२०१२ (प्रत्यक्ष)	अजा.	४	४	...	४	२	१	७	१
			अज.	९०	९०	...	२५	११	११	४७	११
			विजा/भज.	३	३	...	१	१	७	९	७
			इमा.	६	६	...	२३	११	८	४२	८
			इतर	१७	१७	...	५३	४१	१७	१११	१७
			एकूण...	१२०	१२०	...	१०६	६६	४४	२१६	४४	३४३०००	५०००००	८४३०००

तक्ता क्र. २-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
		२०१२-२०१३	अजा.	४	४	४	३	४	२	९	२			
		(अपेक्षित)	अज.	९०	९०	९०	१२	२५	११	४८	११			
			विजा/भज.	३	३	३	३	१	१	५	१			
			इमा.	६	६	६	३२	२३	११	६६	११			
			इतर	१७	१७	१७	५६	५३	३८	१८७	३८			
			एकूण. . .	१२०	१२०	१२०	१०६	१०६	६३	२७५	६३	४४३०००	२२५०००	६६८०००
		२०१३-२०१४	अजा.	४	४	४	...	३	४	...	४			
		(अंदाजे)	अज.	९०	९०	९०	...	१२	२५	...	२५			
			विजा/भज.	३	३	३	...	३	१	...	१			
			इमा.	६	६	६	...	३२	२३	...	२३			
			इतर	१७	१७	१७	...	१७	१७	...	५३			
			एकूण. . .	१२०	१२०	१२०	...	५६	५३	...	१०६	९२७०००	५०००००	१४२७०००
(१५)	अमरावती विभाग : शासकीय तांत्रिक विद्यालय केंद्र, सदोबा सावळी	२०११-२०१२	अजा.	१६	१६	१६	२४	९	१०	४३	९			
		(प्रत्यक्ष)	अज.	८	८	८	११	२८	२१	६०	१९			
			विजा/भज.	१३	१३	१३	५५	४६	३३	१३४	३०			
			इमा.	२३	२३	२३	२०	२८	१६	६४	१४			
			इतर	६०	६०	६०	१५	१४	१९	४८	१७			
			एकूण. . .	१२०	१२०	१२०	१२५	१२५	९९	३४९	८९	२०.१७	३.१७	२४.१४
		२०१२-२०१३	अजा.	१६	१६	१६	२८	२३	९	६०				
		(अपेक्षित)	अज.	८	८	८	१६	१४	२४	५४				
			विजा/भज.	१३	१३	१३	६२	६७	४०	१६१				
			इमा.	२३	२३	२३	२३	२१	२३	६७				
			इतर	६०	६०	६०	१२	१४	१२	३८				
			एकूण. . .	१२०	१२०	१२०	१४१	१३९	१०८	३८८		२८.११	४.२५	३२.३६
		२०१३-२०१४	अजा.	१६	१६	१६	१६	१६	१६	४८				
		(अंदाजे)	अज.	८	८	८	८	८	८	२४				
			विजा/भज.	१३	१३	१३	१३	१३	१३	३९				
			इमा.	२३	२३	२३	२३	२३	२३	६९				
			इतर	६०	६०	६०	६०	६०	१६	१८०				
			एकूण. . .	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	१२०	३६०		३२.१७	२.१७	३५.१४

शिल्प कारागीर प्रशिक्षण योजना

(एक) प्रस्तावनात्मक :-

जनजाती क्षेत्रातील विद्यार्थ्यांना शिल्प कारागीर प्रशिक्षण देण्याच्या उद्देशाने शासनाने एकूण ६१ औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था जनजाती क्षेत्रात सुरू केल्या आहेत.

शिल्प कारागीर प्रशिक्षण योजनेअंतर्गत राज्यात जनजाती क्षेत्रात असलेल्या एकूण ६१ औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमधून देण्यात येणाऱ्या प्रशिक्षणाची मुख्य उद्दिष्टे खालीलप्रमाणे आहेत :-

१. माध्यमिक पाळीपर्यंत (शालांत परीक्षा उत्तीर्ण किंवा अनुत्तीर्ण) शिक्षण घेतलेल्या युवकांना योग्य व्यावसायिक प्रशिक्षण देऊन त्यांच्यामध्ये रोजगार मिळविण्याची वा स्वयंरोजगार करण्याची क्षमता निर्माण करून बेरोजगारीचे प्रमाण कमी करणे.
२. औद्योगिक कारखान्यांना निरनिराळ्या व्यवसायातून लागणाऱ्या कुशल कारागीरांचा सतत पुरवठा करून औद्योगिकरणास चालना देणे; आणि
३. पध्दतशीर व्यावसायिक प्रशिक्षण देऊन उत्पादनाची गती व दर्जा वाढविणे.

“औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये व्यवसाय पाठ्यक्रम शिकविले जातात व व्यवसाय प्रशिक्षणाचा कालावधी व्यवसायाचा अभ्यासक्रमाच्या स्वरूपावर अवलंबून असून तो सहामहिने, एक, दोन किंवा तीन वर्षे एवढा असतो. राष्ट्रीय व्यावसायिक प्रशिक्षण परिषदेतर्फे या संस्थांतील व्यवसायांच्या अखिल भारतीय स्तरावर परीक्षा घेतल्या जातात व उत्तीर्ण प्रशिक्षणाथ्यांना प्रमाणपत्रे प्रदान केली जातात”.

योजनेची सद्यःस्थिती :-

आदिवासी उपयोजनेतर्गत ६१ औ. प्र. संस्था कार्यरत असून त्याची एकूण प्रवेश क्षमता ११,४७६ इतकी आहे..

४. आदिवासी व्यवसाय शिक्षणाचे सार्वत्रिकरण योजनेतर्गत अनुसूचित जमातीच्या प्रशिक्षणाथ्यांकरिता खालीलप्रमाणे सुरू करण्यात आली आहे.

(अ) निवासी आश्रमशाळेचे रुपांतर निवासी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये करणे :-आदिवासी उपयोजनेतर्गत व्यवसाय शिक्षणाचे सार्वत्रिकरण करणे या योजनेअंतर्गत २८ आश्रमशाळांचे रुपांतर निवासी व्यवसाय प्रशिक्षण आश्रम शाळे/आय.टी.आय. मध्ये करण्यात आलेले असून त्यापैकी १४ आश्रमशाळा वर्ष २००५-२००६ मध्ये व वर्ष २००६-२००७ मध्ये ८ व वर्ष २००८-२००९ मध्ये ६ आश्रमशाळांचे रुपांतर आश्रम-औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था सुरू करण्यात आलेल्या आहेत.

(ब) कमी मागणीऐवजी जादा मागणीचे व्यवसाय सुरू करणे :-नवीन आधुनिक तंत्रज्ञान व आधुनिक यंत्रसामुग्रीचा वापर औद्योगिक आस्थापनात होत असल्यामुळे सध्या सुरू असलेल्या पारंपरिक कौशल्याची कमी मागणी आहे, त्यामुळे औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये कमी मागणीऐवजी जादा मागणीचे व्यवसाय सुरू करणे आवश्यक असते.

१. वर्ष २००४-२००५ मध्ये १७ व्यवसाय कमी मागणीचे असून त्याऐवजी जादा मागणीचे व्यवसाय सुरू करण्यात आले आहेत.

२. वर्ष २००५-२००६ मध्ये १८ व्यवसाय कमी मागणीचे असून त्याऐवजी जादा मागणीचे व्यवसाय सुरू करण्यात आले आहेत.

(क) नवीन अधिकचे व्यवसाय आदिवासी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये सुरू करणे :-अनुसूचित जमातीच्या उमेदवारांना नवीन व आधुनिक तंत्रज्ञान प्राप्त होण्यासाठी व त्याद्वारे रोजगारांच्या संधी उपलब्ध होतील यासाठी सुरू असलेल्या आदिवासी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये नवीन अधिकचे व्यवसाय सुरू करणे.

१. वर्ष २००४-२००५ मध्ये १३ आदिवासी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये १८ नवीन व्यवसाय सुरू करण्यात आले आहेत.

२. वर्ष २००५-२००६ मध्ये १४ आदिवासी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये १४ नवीन व्यवसाय सुरू करण्यात आले आहेत.

(ड) आदिवासी महिलांचे सक्षमीकरण करणे :-

१. औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था, नंदूरवार व गडचिरोली यामध्ये प्रत्येकी ६ व्यवसाय अनुसूचित जमातीच्या महिलांकरिता सुरू करण्यात आले आहेत.

२. ५ मुलींच्या औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये ९ व्यवसाय दुसऱ्या पाळीमध्ये व १८ नवीन व्यवसाय अनुसूचित जमातीच्या महिलांसाठी सुरू देण्यात आलेले आहेत.

३. आदिवासी २२ व १३ औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांमध्ये अनुक्रमे एक व्यवसाय व दोन व्यवसाय अनुसूचित जमातीच्या उमेदवारांसाठी सुरू करण्यात आलेले आहेत.

आदिवासी व्यवसाय शिक्षणाचे सार्वत्रिकरण योजनेतर्गत अनुसूचित जमातीच्या प्रशिक्षणाथ्यांना देण्यात येणाऱ्या विशेष सुविधा—

(१) आदिवासी विभागाने विहित केलेल्या नियमांना अनुसरून वसतिगृहात राहणाऱ्या व वसतिगृहाबाहेर राहणाऱ्या प्रशिक्षणाथ्यांना दरमहा अनुक्रमे रु. ६०० व रु. ५०० निर्वाह भत्ता

(२) आदिवासी प्रशिक्षणाथ्यांना ५६ आदिवासी उपयोजनेतर्गत सुरू असलेल्या संस्थांमध्ये मुले व मुलींकरिता स्वतंत्र वसतिगृहाची सोय.

“औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांसाठीची आर्थिक तरतूद आदिवासी विकास विभाग यांचेकडून तर काही प्रमाणात शिक्षण व सेवायोजन विभागाकडून करण्यात येते. सन २०१३-२०१४ मध्ये ज्या ६१ संस्थांना आदिवासी विकास विभागाकडून आर्थिक तरतूद करण्यात आलेली होती. त्यांच्या प्रवेश क्षमतेचा तपशील सोबतच्या प्रपत्र १ मध्ये दर्शविला आहे.” व २८ निवासी आश्रम औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांचा प्रवेशक्षमतेचा तपशील प्रपत्र २ मध्ये दर्शविला आहे.

प्रपत्र-१

राज्यातील आदिवासी औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांचा तपशील

अनु- क्रमांक	व्यवसायाचे नाव	जिल्हे																						
		ठाणे						रायगड				पुणे		नाशिक						धुळे				
		पालघर	वाणगाव	जवहार	वाडा	शहापूर	मुरबाड	तलासरी	मोखाडा	विक्रमगड	कर्जत	एकूण	माणिकडोह	एकूण	दिंडोरी	कळवण	पेठ	सुरगणा	इगतपुरी	बागलान	त्र्यंबकेश्वर	देवळा	शिर-पूर	पिंपळ-नेर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१				
	सहा महिने मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																							
१.	सेॅनिटरी हार्डवेअर फिटर																							
२.	झायव्हर-कम-मेकॅनिक (लाईट मो. व्हेईकल)		१६						१६		३२	१६	१६										१६	१६
३.	बिल्डींग मॅटेनन्स																							
४.	मॅके. ऑटो इलेक्ट्रिकल व इलेक्ट्रॉनिक्स					१६					१६					१६		१६						
	सहा महिने मुदतीचे अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)																							
५.	डाटा एन्ट्री ऑपरेटर		१६		१६						३२	१६	१६	१६	१६									
६.	इन्स्टिट्युशनल हाऊसकिपिंग																							
७.	प्रि-प्रिपरेटरी स्कुल मॅनेजमेंट (असिस्टंट)																							
८.	क्रेच मॅनेजमेंट																							
९.	कॉम्प्युटर एन्ड एम्ब्राडरी अॅन्ड निडल वर्क																							
१०.	फ्रंट ऑफिस असिस्टंट																							
११.	टुरिस्ट गाईड																							
१२.	नेटवर्क टेक्निशियन																							
१३.	मेडीकल ट्रान्सस्क्रिप्शन																							
	एकूण		३२		१६		१६		१६		८०	३२	३२	१६	१६	१६		१६					१६	१६

प्रपत्र-१ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	
एक वर्ष मुदतीचे																						
अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																						
१४. सुतारकाम	..	१६	१६	३२	१६	
१५. ट्रॅक्टर मेकॅनिक	
१६. फौंड्रीमन	
१७. संघाता	..	१२	२५	२५	२५	२५	२५	१२	१२	२४	१८५	१२	१२	२५	२५	२५	२५	..	१२	..	१२	१२
१८. नळ कारागीर	..	१६	१६	३२	६४
१९. गवंडी (बांधकाम कारागीर)
२०. पत्रे कारागीर	१६
२१. जनरल फिटर-कम-मेकॅनिक (एससीव्हीटी)
२२. कॅबिनेट फर्निचर मेकर (एससीव्हीटी)
२३. प्लास्टिक प्रोसेसिंग ऑपरेटर	..	३२	३२
२४. यांत्रिक डिझेल	..	३२	३२	१६	..	८०	१६	१६	३२
२५. पंप ऑपरेटर-कम-मेकॅनिक	१६	१६	३२	२०
२६. आर्किटेक्चर असिस्टंट
२७. इंटेरिअर डेकोरेशन डिझाईन	..	१६	१६
२८. मेकॅ. रिपेअर अॅन्ड मॅटे.ऑफ. (एलएमव्ही.)	१६
२९. मेकॅ. रिपेअर अॅन्ड मॅटे.ऑफ. (एचव्ही)
एक वर्ष कालावधीचा																						
अभ्यासक्रम (बि. अभियांत्रिकी)																						
३०. कर्तन व स्वीईंग	..	१६	१६	१६	..	१६	३२	१६	१६	३२	१६०	१६	१६	१६	१६	..	१६	..	१६	..
३१. भरतकाम व विणकाम
३२. चामड्याचे पादत्राणे बनविणे
३३. क्राफ्टस्मन केन आणि बांबू वर्क (एससीव्हीटी)

प्रपत्र-१ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१		
३४. बेकरी व कन्फेक्शनरी		
३५. ड्रेस मेकिंग	१६	..	१६	..	१६	३२	..	१६	१६	१६	१६	..	१६	१६	१६	१६	..		
३६. स्टीवर्ड (एस.सी.व्ही.टी.)		
३७. क्राफ्टस्मन फुड प्रॉडक्शन (जनरल)		
३८. क्राफ्टस्मन फुड प्रॉडक्शन (व्हेज)		
३९. फळे व भाज्या टिकविणे	१६	१६		
४०. ब्लिचिंग ड्राईंग अँड कॅलिको प्रिंटिंग		
४१. हेअर व स्कीन केअर	१६	१६		
४२. फोटोग्राफी		
४३. लघुलेखन (इंग्रजी)		
४४. सेक्रेटरीयल प्रॅक्टिस		
४५. फॅशन टेक्नॉलॉजी	१६	१६	३२	६४	१६	१६	१६		
४६. डेस्कटॉप पब्लिशिंग ऑपरेटर		
४७. कॉम्प्युटर ऑप. प्रोग्रॅमिंग असि. २०	३९	४०	..	४०	..	१९	..	१५८	२०	२०	४०	२०	४०	..	४०	..	२०	२०	२०		
४८. डीजीटल फोटोग्राफर		
४९. लघुलेखन (मराठी)		
५०. फिजीओथेरापी टेक्नीशियन		
५१. हेल्थ सॅनिटरी इन्स्पेक्टर		
५२. हॉस्पिटल हॉऊस किपिंग		
एकूण	८४	१७९	८९	५७	११३	७३	१२९	४४	६३	१२०	९५१	६४	६४	१४५	७७	९७	४१	५६	६०	५२	४८	३६	३२

दोन वर्षे कालावधीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)

५३. तारतंत्री	..	१६	१६	१६	१६	६४	१६	१६	१६	११	१६	१६
५४. मेकॅ. अॅग्रीकल्चर मशिनरी

प्रपत्र-१ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१
५५. पेंटर (जनरल)	१६	१६
५६. आरेखक स्थापत्य
५७. आरेखक यांत्रिकी
५८. सर्वेअर
५९. यांत्रिकी प्रशिक्षण व वातानुकुलीकरण	१६	१६	१६	४८	१६
६०. यांत्रिक इलेक्ट्रॉनिक्स	१६	१६
६१. यांत्रिक मोटारगाडी	..	१६	१६	३२	१६	१६	१६	१६	१६	१६	..	१६	१६	..
६२. इलेक्ट्रोप्लेटर
६३. वीजतंत्री	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	..	१६	१६	१४४	१६	१६	..	१६	..	१६	..	१६
६४. यांत्रिक उपकरण
६५. यांत्रिक रेडिओ आणि दुरचित्रवाणी
६६. यंत्रकारागीर (घर्षक)
६७. जोडारी	१६	१६	१६	१६	१६	१६	९६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	..	१६	१६
६८. कातारी	..	१२	१२	२४	१२	१२
६९. यंत्रकारागीर	१२	१२	१२	१२	१२	..
७०. यांत्रिक उपकरण (रासायनिक)
७१. ऑटेंडन्ट ऑपरेटर (रासायनिक)
७२. मेटनन्स मेकॅनिक (रासायनिक)
७३. माहिती व तंत्रज्ञान	१६	१६
७४. मेकॅनिक कन्झुमर इलेक्ट्रॉनिक्स
७५. मेकॅनिक मेडीकल इलेक्ट्रॉनिक्स

प्रपत्र-१ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१		
७६. मेकॅनिक-कम-ऑपरेटर इलेक्ट्रानिक्स कम्युनिकेशन सिस्टीम																							
७७. आर्किटेक्चर ड्राफ्टस्मन (एससीव्हीटी)																							
७८. प्लास्टिक मोल्ड मेकर (एससीव्हीटी)																							
७९. रबर टेक्निशियन (एससीव्हीटी)																							
८०. लिफ्ट मेकॅनिक																							
८१. मेकॅनिक कॉम्प्युटर हार्डवेअर			२०							२०													
८२. ऑपरेटर अॅडवॉन्समशीन टूल																							
८३. मेकॅनिक मॅकेट्रानिक्स																							
८४. मेकॅनिक इंडस्ट्रिअल इलेक्ट्रानिक्स																							
दोन वर्ष कालावधीचे अभ्यासक्रम (विगर अभियांत्रिकी)																							
८५. डेंटल लेबॉरटरी टेक्निशियन																							
८६. मशीन फिटर																							
एकूण	४८	९२	६८	३२	५६	३२	६४		१६	४८	४५६	६४	६४	१०४	९९	४८	३२	१६	६४	४४	३२	१६	
तीन वर्ष कालावधीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																							
८७. टुल व डायमेकर (जिग्स व फिक्चर)																					१६		
८८. टुल व डायमेकर (मोल्ड व डाईज)		१६							१६		३२										१६		
८९. मेकॅनिक मशीन टुल मॅटेनन्स		१६									१६	१६	१६										
एकूण		३२							१६		४८	१६	१६								३२		
एकूण बेरीज	१३२	३३५	१५७	१०५	१६९	१२१	१९३	६०	९५	१६८	१५३५	१७६	१७६	२६५	१९२	१६१	७३	८८	१२४	१२८	४८	८४	६४

प्रपत्र-१ (चालू)

अनु- क्रमांक	व्यवसायाचे नाव	जिल्हे																			
		मंदूरबार						जळगाव			अहमदनगर		नांदेड		अमरावती			यवतभाळ			नागपूर
		मंदूर- बार	नवापूर	तळोदा	अक्कल- कुवा	शाहादा	अक्राणी	यावला	चोपडा	राजूर (अकोले)	एकूण	किन- वट	एकूण	चिखल- दरा	घारणी	पांढर- कवडा	आर्णी	राळेगाव	मारेगाव	कळंब	एकूण
२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१		
सहा महिने कालावधीचा अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																					
१.	सॅनिटरी हार्डवेअर फिटर
२.	झायचर-कम-मेकॅनिक (लाईट मो. व्हेईकल)	१६	..	१६	..	१६	१६	१६	१६	१६	..	१६	१६	१६
३.	बिल्डींग मॅटेनन्स
४.	मॅके. ऑटो इलेक्ट्रिकल व इलेक्ट्रॉनिक्स	१६	३२	..	८०	१६	१६	..
सहा महिने कालावधीचा अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)																					
५.	डाटा एन्ट्री ऑपरेटर	३२	१६	८०
६.	इन्स्टिट्युशन हाऊसकिपिंग
७.	प्रि-प्रिपरेटरी स्कूल मॅनेजमेंट (असिस्टंट)
८.	क्रेच मॅनेजमेंट
९.	कॅम्प्युटर एन्ड एम्ब्राडरी अॅन्ड निडल वर्क
१०.	फ्रंट ऑफिस असिस्टंट
११.	टुरिस्ट गाईड
१२.	नेटवर्क टेक्निशियन
१३.	मेडीकल ट्रान्सरक्रिपशन
	एकूण	६४	..	१६	१६	१६	१६	३२	..	२५६	१६	१६	..	१६	१६	३२	१६

प्रपत्र-१ (चालू)

	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९		
एक वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																				
१४. सुतारकाम	१६	१६	४८	१६	
१५. ट्रॅक्टर मेकॅनिक	३२	१६	४८	३२	३२	
१६. फॉइमन	
१७. संघाता	२५	१२	१२	२५	२५	२५	१२	२७२	२५	२५	२५	२५	२५	२५	२५	२५	१५०	२५
१८. नळ कारागीर	१६	१६	
१९. गवंडी बांधकाम कारागीर	
२०. पत्रे कारागीर	१६	
२१. जनरल फिटर-कम-मेकॅनिक (एससीव्हीटी)	
२२. कॅबिनेट फर्निचर मेकर	
२३. प्लास्टिक प्रोसेसिंग ऑपरेटर	
२४. यांत्रिक डिझेल	३२	३२	..	१६	१६	१६	३२	..	३२	६४	
२५. पंप ऑपरेटर-कम-मेकॅनिक	१६	३६	
२६. आर्किटेक्चर असिस्टंट	
२७. इंटेरिअर डेकोरेशन डिझाईनिंग	१६	१६	
२८. मेकॅ.रिपेअर अॅन्ड मॅटे.ऑफ (एलएमव्ही.)	१६	
२९. मेकॅ.रिपेअर अॅन्ड मॅटे.ऑफ (एचव्ही)	
एक वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (बि. अभियांत्रिकी)																				
३०. कटिंग व स्युईंग	१६	१६	..	१६	..	१६	..	३२	१६	२०८	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	..	८०	१६
३१. भरतकाम व विणकाम	
३२. चामड्याचे पादत्राण बनविणे	
३३. क्राफ्टस्मग केन आणि बांबू वक (एससीव्हीटी)	

प्रपत्र-१ (चालू)

	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९			
३४. बेकरी व कन्फेक्शनरी	१६	१६	..	१६	४८			
३५. ड्रेस मेकींग	१६	१६	१६	..	३२	..	१६	३२	१६	२०८	१६	१६	१६	..	१६	१६	३२	८०	१६		
३६. स्टीवर्ड (एस.सी.व्ही.टी.)			
३७. क्राफ्टसमन फुड प्रॉडक्शन (जनरल)			
३८. क्राफ्टसमन फुड प्रॉडक्शन (व्हेज)			
३९. फळे व भाज्या टिकविवणे			
४०. ब्लिथिंग डार्डिंग, कॅलिको प्रिंटींग			
४१. हेअर व स्कीन केअर	१६	१६	३२	१६	१६	..	१६	१६	६४	..		
४२. फोटोग्राफी			
४३. लघुलेखन (इंग्रजी)			
४४. सेक्रेटरीयल प्रॅक्टिस			
४५. फॅशन टेक्नॉलॉजी	१६	१६	८०			
४६. डेस्कटॉप पब्लिशिंग ऑपरेटर			
४७. कॉम्प्युटर ऑप प्रोग्रॅमिंग असिस्टंट	६०	२०	२०	..	२०	..	२०	..	३४०	२०	२०	४०	४०	२०	..	१००	..		
४८. डीजीटल फोटोग्राफर			
४९. लघुलेखन (मराठी)	३२	३२			
५०. फिजीओथेरेपी टेक्नीशियन			
५१. हेल्थ सॅनिटरी इन्स्पेक्टर			
५२. हॉस्पिटल हॉऊस किपिंग			
एकूण	२७७	९६	८०	५७	७७	४८	५२	१२१	६०	१५१२	९३	९३	१२९	८१	८९	५७	५७	७७	८०	५७०	७३
दोन वर्ष कालावधीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																					
५३. तारतंत्री	१६	१६	१६	..	१६	१६	१६	१५५	१६	१६	१६	..	१६	८०	..		
५४. मेकॅ. ऑटोमॅटिक मशीनरी			

प्रपत्र-१ (चालू)

	२२	२३	२४	२५	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९
५५. पेंटर (जनरल)	१६	१६
५६. आरेखक स्थापत्य
५७. आरेखक यांत्रिकी
५८. सर्वेअर
५९. यांत्रिकी प्रशिक्षण व वातानुकुलीकरण	१६	१६	..	४८
६०. यांत्रिक इलेक्ट्रॉनिक्स	१६	४८	१६	१६
६१. यांत्रिक मोटारगाडी	१६	१६	१६	१२८	१६	..	१६	१६	..
६२. इलेक्ट्रोप्लेटर
६३. वीजतंत्री	१६	१६	..	१६	१६	१४४	..	१६	..	१६	१६	१६	१६	१६	१६
६४. यांत्रिक उपकरण
६५. यांत्रिक रेडिओ आणि दूरचित्रवाणी
६६. यंत्रकारागीर (घर्षक)	१२	१२
६७. जोडारी	१६	१६	..	१६	..	१६	..	१६	२०८	..	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६
६८. कातारी	२५	१२	६१
६९. यंत्रकारागीर	१२	१२	६०
७०. यांत्रिक उपकरण (रासायनिक)
७१. अटेंडन्ट ऑपरेटर (रासायनिक)
७२. मेंटनन्स मेकॅनिक (रासायनिक)
७३. माहिती व तंत्रज्ञान	१६	..	१६	३२	१६	१६	१६	४८
७४. मेकॅनिक कन्डुमर इलेक्ट्रा.	१६	१६
७५. मेकॅनिक मेडीकल्स इलेक्ट्रॉनिक्स
७६. मेकॅनिक-कम-ऑपरेटर इलेक्ट्रानिक्स कम्युनिकेशन सिस्टीम

प्रपत्र-१ (चालू)

	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९			
७७. आर्किटेक्चर ड्राफ्ट्समन (एससीव्हीटी)		
७८. प्लास्टिक मोल्ड मेकर (एससीव्हीटी)		
७९. रबर टेक्निशियन (एससीव्हीटी)		
८०. लिफ्ट मेकेनिक		
८१. मेकेनिक कॉम्प्युटर हार्डवेअर		
८२. ऑपरेटर अॅडवॉन्स मशिन टूल		
८३. मेकेनिक मॅकेट्रानिक्स		
८४. मेकेनिक इंडस्ट्रिअल इलेक्ट्रानिक्स		
दोन वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)																					
८५. डेंटल लेबॉरेटरी टेक्निशियन		
८६. मशिन फिटर		
एकूण	१७७	८८	३२	३२	४८	३२	३२	..	१६	९१२	६४	४८	६४	४८	६४	४८	६४	४००	३२
तीन वर्ष कालावधीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																					
८७. टूल व डायमेकर (जिग्स अॅड फिक्चर)	१६	३२	
८८. टूल व डायमेकर (मोल्ड व डाईज)	१६	
८९. मेकेनिक मशिन टूल मॅटेनन्स	
एकूण	१६	४८	
एकूण बेरीज	५३४	१८४	१२८	१०५	१४१	९६	८४	१५३	७६	२७२८	१०९	१०९	१९३	१४५	१६९	१०५	१२१	१२५	१४४	१००२	१२१

प्रपत्र-१ (चालू)

अनु- क्रमांक	व्यवसायाचे नाव	जिल्हे																						
		चंद्रपूर						गडचिरोली						गोंदिया										
		राजुरा	जिवती	पोबुर्णा	गोंड- पिपरी	चिमूर	कोर- भद्रा- पना	गड- चिरोली	आला- पल्ली	देसाई- गंज	कोरची	कुर- खेडा	आर- मोरी	चामोर्शी	एटा- पल्ली	सिरोंचा	भामरा- गड	मुलघेरा	धानोरा	देवरी	साले- कसा	अर्जुनी- मोरगाव	एकूण सर्व	
४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१			
सहा महिने कालावधीचा अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																								
१.	सॅनिटरी हार्डवेअर फिटर																							
२.	झायव्हर-कम-मेकॅनिक (लाईट मो. व्हेईकल)						१६		१६		१६	१६	१६	१६	१६	१६		१६	१६	१६		१९२	३६८	
३.	बिल्डींग मॅटेनन्स																							
४.	मॅके. ऑटो इलेक्ट्रिकल व इलेक्ट्रॉनिक्स	१६					१६															३२	१४४	
सहा महिने कालावधीचा अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)																								
५.	डाटा एन्ट्री ऑपरेटर				१६		२०		१६							१६							८४	२१२
६.	इन्स्टिट्यूशनल हाऊस किपिंग.																							
७.	प्रि-प्रिपरेटरी स्कुल मॅनेजमेंट. (असिस्टंट)																							
८.	क्रेच मॅनेजमेंट																							
९.	कॉम्प्युटर एडेड एम्ब्राडरी ॲन्ड निडल वर्क																							
१०.	फ्रंट ऑफिस असिस्टंट																							
११.	टुरिस्ट गाईड																							
१२.	नेटवर्क टेक्निशियन																							
१३.	मेडीकल ट्रान्सक्रिपशन																							
	एकूण	१६			१६		२०		४८		१६	१६	१६	१६	१६	१६		१६		१६	१६	१६	३०८	७२४

प्रपत्र—१ (चालू)

	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१		
एक वर्ष कालावधीचा अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																								
१४. सुतारकाम	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१२८	२०८	
१५. ट्रॅक्टर मेकॅनिक	३२	१६	३२	८०	१६०	
१६. फॉइमन	
१७. संघाता	२५	२५	१२	१२	..	२५	२५	२५	२५	..	२५	२५	२५	..	१२	१२	२५	१२	३३५	१७९
१८. नळ कारागिर	१६	१६	..	१६	१६	१६	८०	१६०	
१९. गवंडी	
२०. पत्रे कारागिर	१६	१६	३२	
२१. जनरल फिटर-कम-मेकॅनिक (एससीव्हीटी)	
२२. कॅबिनेट फर्निचर मेकर (एससीव्हीटी)	
२३. प्लास्टिक प्रोसेसिंग ऑपरेटर	३२	३२	६४	
२४. यांत्रिक डिझेल	३२	३२	३२	..	३२	..	३२	..	३२	..	१६	१६	१६	३२	३२	३०४	५७६
२५. पंप ऑपरेटर-कम-मेकॅनिक	१६	१६	१६	४८	११६	
२६. आर्किटेक्चर असिस्टंट	
२७. इंटेरिअर डेकोरेशन डिझाईनिंग	१६	१६	४८	
२८. मेकॅ.रिपेअर अॅन्ड मॅटे.ऑफ एल एम व्ही.	१६	
२९. मेकॅ.रिपेअर अॅन्ड मॅटे.ऑफ एच व्ही	
एक वर्ष कालावधीचा अभ्यासक्रम (बि. अभियांत्रिकी)																								
३०. कटिंग व स्युईंग	१६	१६	१६	३२	१६	१६	१६	३२	..	१६	३२	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	४००	८६४
३१. भरतकाम व विणकाम	१६	१६	१६	
३२. चामड्याचे पादत्राण बनविणे	
३३. क्राफ्टस्मन केन आणि बांबू वर्क (एससीव्हीटी)	

प्रपत्र-१ (चालू)

	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१			
३४. बेकरी व कन्फेक्शनरी	४८		
३५. ड्रेस मेकींग	१६	१६	१६	१६	..	१६	१६	३२	१६	१६	१६	१६	..	१६	१६	१६	१६	२७२	६८८	
३६. स्टीवर्ड (एस.सी.व्ही.टी.)	
३७. क्राफ्टसमन फुड प्रॉडक्शन (जनरल)	
३८. क्राफ्टसमन फुड प्रॉडक्शन (व्हेज)	
३९. फळे व भाज्या टिकविणे	१६	
४०. ब्लिचिंग ड्राईंग कॅलिको प्रिंटिंग	
४१. हेअर व स्कीन केअर	१६	३२	१६	..	६४	१७६		
४२. फोटोग्राफी	
४३. लघुलेखन (इंग्रजी)	
४४. सेक्रेटरीयल प्रॅक्टिस	
४५. फॅशन टेक्नॉलॉजी	१६	१६	३२	१७६	
४६. डेस्कटॉप पब्लिशिंग ऑपरेटर	
४७. कॉम्प्युटर ऑप. अँड प्रोग्रॅमिंग असि.	..	२०	२०	४०	२०	२०	१२०	७५८	
४८. डिजीटल फोटोग्राफर	
४९. लघुलेखन (मराठी)	३२	
५०. फिजीओथेरापी टेक्नीशियन	
५१. हेल्थ सॅनिटरी इन्स्पेक्टर	
५२. हॉस्पिटल हॉऊस किपींग	
एकूण	८९	३६	३६	१२१	६०	७६	६४	२८९	९३	१४१	८९	८०	८९	७३	७३	४८	६०	३२	६४	७६	१०५	७६	१९४३	५,१३३	
दोन वर्ष कालावधीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																									
५३. तारतंत्री	..	१६	१६	१६	१६	१६	..	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	२२४	५३९	
५४. मेकॅ. अॅग्रिकल्चर मशिनरी

प्रपत्र—१ (बालू)

	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१		
५५. पेंटर (जनरल)	१६	१६	४८	
५६. आरेखक स्थापत्य	१६	१६	१६	
५७. आरेखक यांत्रिकी	
५८. सर्वेअर	
५९. यांत्रिकी प्रशिक्षण व वातानुकुलीकरण	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१९२
६०. यांत्रिक इलेक्ट्रॉनिक्स	१६	१६	..	१६	४८	१९२
६१. यांत्रिक मोटारगाडी	१६	१६	१६	१६	१६	१६	..	१६	३२०
६२. इलेक्ट्रोप्लेटर
६३. विजलंत्री	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	२०८	५९२
६४. यांत्रिक उपकरण
६५. यांत्रिक रेडिओ आणि दूरचित्रवाणी	१६	१६	१६
६६. यंत्रकारागीर (घर्षक)	१२	१२	२४
६७. जोडारी	..	१६	१६	१६	१६	१६	..	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	..	१६	२०८	६२४
६८. कातारी	१२	१२	९७
६९. यंत्रकारागीर	१२	१२	८४
७०. यांत्रिक उपकरण (रासायनिक)
७१. अटेंडन्ट ऑपरेटर (रासायनिक)
७२. मेटनल्स मेकॅनिक (रासायनिक)
७३. माहिती व तंत्रज्ञान	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१९२
७४. मेकॅनिक कन्सुमर इलेक्ट्रॉनिक्स	१६
७५. मेकॅनिक मेडीकल इलेक्ट्रॉनिक्स
७६. मेकॅनिक-कम-ऑपरेटर इलेक्ट्रॉनिक्स कम्युनिकेशन सिस्टीम

प्रपत्र-१ (चालू)

	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१		
७७. आर्किटेक्चर ड्राफ्ट्समन (एससीव्हीटी)																								
७८. प्लास्टिक मोल्ड मेकर (एससीव्हीटी)																								
७९. रबर टेक्निशियन (एससीव्हीटी)																								
८०. लिफ्ट मेकॅनिक																								
८१. मेकॅनिक कॉम्प्युटर हार्डवेअर																							३०	
८२. ऑपरेटर अॅडव्हॉन्स मशिन टूल																								
८३. मेकॅनिक मॅकेट्रानिक्स																								
८४. मेकॅनिक इंडस्ट्रियल दोन वर्ष कालावधीचे अभ्यासक्रम (विगर अभियांत्रिकी)																								
८५. डेंटल लेबॉरटरी टेकनिशियन																								
८६. मशिन फिटर																								
एकूण	४८	३२	६४	६४	३२	३२	१६	१४८	११२	८०	१६	१६	४८	१६	३२	३२	३२	१६	३२	६४	३२	६४	१०६०	२,८९२
तीन वर्ष कालावधीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																								
८७. टुल व डायमेकर (जिग्स व फिक्चर)								१६															१६	४८
८८. टुल व डायमेकर (मोल्ड व डाईज)																								४८
८९. मेकॅनिक, मशिन टुल मॅटेनन्स																								३२
एकूण								१६															१६	१२८
एकूण बेरीज	१५३	६८	१००	२०१	९२	१२८	८०	५०१	२०५	२३७	१२१	११२	१५३	१०५	१२१	११२	१०८	४८	११२	१५६	१५३	१४०	३३२७	८,८७७

अनु- क्रमांक	विभाग जिल्हा आश्रम औद्यो. प्रशि. संस्था व्यवसायाचे नाव	मुंबई विभाग				नाशिक विभाग												
		ठाणे		एकूण		नाशिक				नंदुरबार			धुळे		जळगाव		अहमदनगर	
		१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	
सहा महिने मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																		
१.	सॅनिटरी हार्डवेअर फिटर	
२.	झायव्हर-कम-मेकॅनिक (लाईट मोटार व्हेईकल)	१६	१६	१६	१६	३२	..	१६	..	१६	४८	
३.	बिल्डींग मॅटेनन्स	
४.	मॅके. ऑटो इलेक्ट्रिकल व इलेक्ट्रॉनिक्स	
सहा महिने मुदतीचे अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)																		
५.	डाटा एन्ट्री ऑपरेटर	
६.	इन्स्टिट्यूशनल हाऊस किपिंग	
७.	प्री-प्रिपरेटरी स्कूल मॅनेजमेंट (असिस्टंट)	
८.	कॅच मॅनेजमेंट	
९.	कॅम्प्युटर एडेड एम्ब्रायडरी अॅन्ड निडल वर्क	
१०.	फ्रंट ऑफिस असिस्टंट	
११.	टुरिस्ट गाईड	
१२.	नेटवर्क टेक्निसियन	
१३.	मेडीकल ट्रान्सस्क्रिप्शन	
एकूण		१६	१६	१६	१६	३२	..	१६	..	१६	४८	

प्रपत्र-२ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
एक वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)														
१४. सुतारकाम
१५. ट्रॅक्टर मेकॅनिक
१६. फौड्रीमन
१७. संघाता	१२	..	१२	१२	१२	२४
१८. नळ कारागीर
१९. गवंडी (बांधकाम कारागीर)
२०. पत्रे कारागीर
२१. जनरल फिटर-कम-मेकॅनिक (एससीव्हीटी)
२२. कॅबिनेट फर्निचर मेकर (एससीव्हीटी)	१६	१६
२३. प्लास्टिक प्रोसेसिंग ऑपरेटर
२४. यांत्रिक डिझेल
२५. पंप ऑपरेटर-कम-मेकॅनिक
२६. आर्किटेक्चर असिस्टंट
२७. इंटेरीअर डेकोरेशन व डिझाईनिंग
२८. मेकॅनिकल रिपेअर अॅन्ड मॅटे. ऑफ. एलएमव्ही
२९. मेकॅनिकल रिपेअर अॅन्ड मॅटे. ऑफ. एचव्ही
एक वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)														
३०. कर्तन व स्वीईंग	१६	१६	..	३२	..	१६	..	१६	..	१६	३२	१६	१६	८०
३१. भरतकाम व विणकाम

प्रपत्र-२ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४								
३२. चामड्याची पादत्राणे बनविणे							
३३. क्राफ्टसमन क्रेन आणि बांबू वर्क (एससीव्हीटी)							
३४. बेकरी व कन्फेक्शनरी							
३५. ड्रेस मेकींग	..	१६	..	१६	१६	१६	..	३२	३२							
३६. स्टीवर्ड (एससीव्हीटी)							
३७. क्राफ्टसमन फुड प्रॉडक्शन (जनरल)							
३८. क्राफ्टसमन फुड प्रॉडक्शन (व्हेज)							
३९. फळे व भाज्या टिकविणे							
४०. ब्लिचिंग ड्राईंग व कॅलिको प्रिंटींग							
४१. हेअर व स्कीन केअर							
४२. फोटोग्राफी							
४३. लघुलेखन (इंग्रजी)							
४४. सेक्रेटरीयल प्रॅक्टिस							
४५. फॅशन टेक्नॉलॉजी	१६	१६	४८	४८	६४							
४६. डेव्स्टॉप पब्लिशिंग ऑपरटर							
४७. कॉम्प्युटर ऑप व प्रोग्रॅमिंग असि.	२०	२०	४०	६०	..	२०	८०	२०	२०	२०	४०	१८०					
४८. डीजीटल फोटोग्राफर							
४९. लघुलेखन (मराठी)							
५०. फिजियोथेरेपी टेक्निशियन							
५१. हेल्थ सॅनिटरी इन्स्पेक्टर							
५२. हॉस्पिटल हॉऊस किर्पिंग							
एकूण ..	१६	३२	१६	६४	१६	१६	४८	३६	११६	१०८	१६	३६	१६०	३६	३६	२८	२८	२०	२०	४०	३८०	१६

प्रपत्र-२ (चालू)

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२ १३ १४

दोन वर्ष मुदतीचे
अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)

५३. तारतंत्री
५४. मेकॅ. ऑटोमॅटिक मशिनरी
५५. रंगारी (जनरल)
५६. आरेखक स्थापत्य
५७. आरेखक यांत्रिकी
५८. सर्व्हेअर
५९. यांत्रिक प्रशिक्षण व वातानुकुलीकरण	१६	..	१६	१६
६०. यांत्रिक इलेक्ट्रॉनिक्स
६१. यांत्रिक मोटर गाडी	१६	१६	१६
६२. इलेक्ट्रोप्लेटर	१६	..	१६	१६
६३. विजतंत्री	१६	..	१६	३२	१६	..	१६	१६	४८	४८
६४. यांत्रिक उपकरण
६५. यांत्रिक रेडिओ व दुरचित्रवाणी
६६. यंत्रकारागीर (घर्षक)
६७. जोडारी	१६	..	१६	१६	..	१६	..	३२	१६	..	१६	४८
६८. कातारी
६९. यंत्रकारागीर
७०. यांत्रिक उपकरण (रासायनिक)
७१. ऑटोमॅट ऑपरेटर (रासायनिक)
७२. मॅटेनन्स मेकॅनिक (रासायनिक)
७३. माहिती व तंत्रज्ञान
७४. मेकॅनिक कन्ट्रोल इलेक्ट्रॉनिक्स	..	२०	..	२०
७५. मेकॅनिक, मेडिकल इलेक्ट्रॉनिक्स
७६. मेकॅनिक-वॅम-ऑपरेटर इलेक्ट्रॉनिक्स, कॉम्प्युटेशन सिस्टीम

प्रपत्र-२ (चालू)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४								
७७. आर्किटेक्चर ड्राफ्टस्मन (एससीव्हीटी)																						
७८. प्लास्टिक मोल्ड मेकर (एससीव्हीटी)																						
७९. रबर टेक्निशियन (एससीव्हीटी)																						
८०. लिफ्ट मेकॅनिक																						
८१. मेकॅनिक. कॉम्प्युटर हार्डवेअर																						
८२. ऑपररेटर अॅडव्हान्स मशिन टूल																						
८३. मेकॅनिक मॅकेट्रानिक्स																						
८४. मेकॅनिक इंडस्ट्रिअल इलेक्ट्रानिक्स																						
दोन वर्ष मुदतीचे																						
अभ्यासक्रम (बि. अभियांत्रिकी)																						
८५. डेन्टल लेबॉरेटरी टेक्निशियन																						
८६. मशीन फिटर																						
एकूण	३२	२०	१६	६८	३२	३२	१६	८०	४८			४८	१६	१६								
तीन वर्ष मुदतीचे																						
अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																						
८७. टुल व डायमेकर (जिग्स व फिक्चर)																						
८८. टुल व डायमेकर (मोल्ड व डार्ईज)																						
८९. मेकॅनिक मशिन टुल मॅटेनन्स																						
एकूण																						
एकूण बेरीज	४८	५२	४८	१४८	६४	३२	८०	५२	२२८	१५६	३२	३६	२२४	५२	५२	२८	२८	२०	२०	४०	५७२	१६

प्रपत्र-२ (चालू)

अनु- क्रमांक	आश्रम औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	औरंगाबाद		अमरावती विभाग					नागपूर विभाग																		
		नांदेड		यवतमाळ			अमरावती		गडचिरोली			गोंदिया		नागपूर		चंद्रपूर											
		पाटोडा गाव	जाम- एकूण	आंतरगाव	हशी	एकूण	चिखली	सुसर्दा	एकूण	विभाग	राम- गड	जांबीया	खभेन- चिरु	मंगी	एकूण	बिजे- वार	एकूण	बेलदा	एकूण	देवाडा	कोर्ची	एकूण	विभाग	एकूण	ए.		
१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०		
सहा महिने मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																											
१.	सॅनिटरी हाईवेअर फिटर																										
२.	ड्रायव्हर-कम-मेकॅनिक (लाईट मो. व्हेईकल)			१६		१६	१६		१६	३२	१६				१६	१६	१६	१६	१६							४८	१४४
३.	बिल्डींग मॅटेनन्स																										
४.	मॅके. ऑटो इलेक्ट्रिकल व इलेक्ट्रॉनिक्स																										
सहा महिने मुदतीचे अभ्यासक्रम (नि.अभियांत्रिकी)																											
५.	डाटा एन्ट्री ऑपरेटर												१६		१६											१६	१६
६.	इन्स्टिटयुशनल हाऊस किपिंग																										
७.	प्रि-प्रिपरेटरी स्कुल मॅनेजमेंट (असिस्टंट)																										
८.	क्रेच मॅनेजमेंट																										
९.	कॅम्प्युटर एडेड एम्ब्राडरी अॅन्ड मिडल वर्क																										
१०.	फ्रंट ऑफिस असिस्टंट																										
११.	टुरिस्ट गाईड																										
१२.	नेटवर्क टेक्निशियन																										
१३.	मेडीकल ट्रान्सस्क्रिपशन																										
	एकूण			१६		१६	१६		१६	३२	१६		१६		३२	१६	१६	१६	१६							६४	१६०

प्रपत्र-२ (चालू)

	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८
एक वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)														
१४. सुतारकाम
१५. ट्रॅक्टर मेकॅनिक
१६. फॉइलीमन
१७. संघाला	१२	१२	१२	१२ २४ ४८
१८. नळ कारागीर
१९. गवंडी (बांधकाम कारागीर)
२०. पत्रे कारागीर
२१. जनरल फिटर-कम-मेकॅनिक (एससीव्हीटी)
२२. कॅबिनेट फर्निचर मेकर (एससीव्हीटी)	१६	..	१६	१६ ३२
२३. प्लास्टिक प्रोसेसिंग ऑपरेटर
२४. यांत्रिक डिझेल
२५. पंप ऑपरेटर-कम-मेकॅनिक
२६. आर्किटेक्चर असिस्टंट
२७. इंटीरिअर डेकोरेशन व डिझाईनिंग.
२८. मेकॅनिकल रिपेअर अँड मॅट. ऑफ एलएमव्ही	..	१६	१६	१६
२९. मेकॅनिकल रिपेअर अँड मॅट. ऑफ एच. व्ही.
एक वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (बिगर अभियांत्रिकी)														
३०. कर्लन व स्वीईंग	१६	..	१६	१६	१६	३२	..	१६	१६	४८	..	१६	१६	१६ १६ १६ १६ १६ १६ ८० २५६
३१. भरतकाम व विणकाम
३२. चामड्याचे पादत्राणे बनविणे

प्रपत्र-२ (चालू)

	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८									
३३. क्राफ्टस्मन केन आणि बांबू वर्क								१६			१६					१६	१६						
३४. बेकरी व कन्फेक्शनरी																							
३५. ड्रेस मेकींग							१६		१६		३२					३२	८०						
३६. स्टीवर्ड (एससीव्हीटी)																							
३७. क्राफ्टस्मन फुड प्रॉडक्शन (जनरल)																							
३८. क्राफ्टस्मन फुड प्रॉडक्शन (व्हेज)																							
३९. फळे व भाज्या टिकविणे																							
४०. ब्लिचिंग ड्राईंग व कॅलिको प्रिंटींग																							
४१. हेअर व स्कीन केअर																							
४२. फोटोग्राफी																							
४३. लघुलेखन (इंग्रजी)																							
४४. सेक्रेटरीयल प्रॅक्टिस																							
४५. फॅशन टेक्नॉलॉजी		१६	१६							१६	१६			१६	१६	३२	११२						
४६. डेस्क टॉप पब्लिशिंग ऑपरेटर																							
४७. कॉम्प्युटर ऑप. व प्रोग्रॅमिंग असि.		२०	२०											२०	२०	४०	२४०						
४८. डीजीटल फोटोग्राफर																							
४९. लघुलेखन (मराठी)																							
५०. फिजियोथेरेपी टेक्निशियन																							
५१. हेल्थ सेनितरी इन्स्पेक्टर																							
५२. हॉस्पिटल हॉऊस किर्पींग																							
एकूण		५२	६८	१६	१६	३२	१६	१६	४८	१६	४८	३२	४८	१४४	१६	१६	१६	१६	२८	३६	६४	२४०	८००

प्रपत्र-२ (चालू)

	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८		
दोग वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																
५३. तारतंत्री		
५४. मेकॅ. ऑप्टिकल्वर मशिनरी		
५५. रंगारी (जनरल)		
५६. आरेखक स्थापत्य		
५७. आरेखक यांत्रिकी		
५८. सव्हेअर		
५९. यांत्रिक प्रशिक्षण व यातानुकुलीकरण	१६		
६०. यांत्रिक इलेक्ट्रॉनिक्स		
६१. यांत्रिक मोटरगाडी	१६		
६२. इलेक्ट्रोप्लेटर	१६		
६३. विजतंत्री	१६	१६	१६	१६	३२	१६	१६	३२	१६	१६	१६	१६	८०	१९२
६४. यांत्रिक उपकरण	
६५. यांत्रिक रेडिओ व दुरचित्रवाणी.	
६६. यंत्रकारागीर (घर्षक)	
६७. जोडारी	१६	१६	३२	३२	९६	
६८. कातारी	
६९. यंत्रकारागीर	
७०. यांत्रिक उपकरण (रासायनिक).	
७१. ॲटॅन्डन्ट ऑपरेटर (रासायनिक).	
७२. मॅटनन्स मेकॅनिक (रासायनिक).	
७३. माहिती व तंत्रज्ञान	
७४. मेकॅनिक कन्झुमर इलेक्ट्रॉनिक्स.	२०	२०	२०	४०	

प्रपत्र—२ (चालू)

	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८								
७५. मेकैनिक्, मेडिकल इलेक्ट्रॉनिक्स्																						
७६. मेकैनिक्-कम-ऑपरेटर इलेक्ट्रॉनिक्स् कम्युनिकेशन सिस्टीम																						
७७. आर्किटेक्चर ड्राफ्टसमन (एससीव्हीटी)																						
७८. प्लास्टिक मोल्ड मेकर (एससीव्हीटी)																						
७९. रबर टेक्निशियन (एससीव्हीटी)																						
८०. लिफ्ट मेकैनिक्																						
८१. मेकैनिक्, कॉम्प्युटर हार्डवेअर																						
८२. ऑपरेटर अॅडव्हान्स मशीन टूल																						
८३. मेकैनिक् मॅकेट्रॉनिक्स्																						
८४. मेकैनिक् इंडस्ट्रिअल इलेक्ट्रॉनिक्स्																						
दोन वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (वि. अभियांत्रिकी)																						
८५. डेन्टल लेबॉरेटरी टेक्निशियन																						
८६. मशीन फिटर																						
एकूण			१६	१६	१६	१६	३२	३२	३२	२०	८४	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१३२	३७६		
तीन वर्ष मुदतीचे अभ्यासक्रम (अभियांत्रिकी)																						
८७. टूल व डायमेकर (जिग्स व फिक्चर)																						
८८. टूल व डायमेकर (मोल्ड व डाईज)																						
८९. मेकैनिक् मशीन टूल मॅटेनन्स																						
एकूण																						
एकूण: देखील	५२	६८	४८	१६	६४	३२	१६	४८	११२	६४	८०	६८	२६०	४८	४८	४८	४८	४४	३६	८०	४३६	१३३६

रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग
रोजगार व स्वयंरोजगार संचालनालय
 (जनजाती क्षेत्र उपयोजना, १९९७-१९९८)

विशेषतः अनुसूचित जमातीतील उमेदवारांच्या हितासाठी शासनाने खालील योजना कार्यान्वित केली आहे :-

१. आदिवासी उमेदवारांसाठी सेवायोजन प्रशिक्षण व मार्गदर्शन केंद्रे--

विविध शासकीय व निमशासकीय संस्थांमध्ये आदिवासी उमेदवारांसाठी राखीव पदे असतात परंतु ती पदे स्पर्धात्मक परीक्षाद्वारे उमेदवारांची निवड करून भरण्यात येतात. या स्पर्धात्मक परीक्षांच्या स्वरूपाबद्दल आदिवासी उमेदवारांस माहिती देऊन त्या उत्तीर्ण होण्यासाठी त्यांना मार्गदर्शन व प्रशिक्षणाची आवश्यकता असते, असे दिसून आल्याने प्रामुख्याने आदिवासी दस्ती असलेल्या परिसरात खास आदिवासी उमेदवारांसाठी प्रशिक्षण व मार्गदर्शन केंद्रे स्थापन करण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. या योजनेचे स्वरूप पुढीलप्रमाणे राहिल--

१. या केंद्रात कमीत कमी शालांत परीक्षा उत्तीर्ण/धंदवीधर उमेदवारांना प्रवेश देण्यात येतो.
२. प्रशिक्षणाचे सत्र ३½ महिन्यांच्या कालावधीचे व पूर्ण वेळ असते.
३. प्रत्येक केंद्रात एका सत्रात ४० प्रशिक्षणार्थी आदिवासी उमेदवारांना प्रवेश दिला जातो.
४. रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग, शासन निर्णय, रोस्वरो-२००४/प्र. क्र. ११९/रोस्वरो-१, दिनांक १६/१/२००६ अन्वये प्रशिक्षणाथ्यांचे विद्यावेतन, तज्ञ व्याख्याने/प्राध्यापक मानधन तसेच स्पर्धा परीक्षेच्या तयारीसाठी आवश्यक असलेल्या ४ पुस्तकांचा संच मोफत देण्यात येतो. त्यानुसार सन २००५-२००६ मधील तीसऱ्या सत्रापासून प्रशिक्षणाथ्यांना मासिक रु. १००० विद्यावेतन व ४ पुस्तकांचा संच मोफत देण्यात येतो.
५. केंद्रात प्रवेश घेणाऱ्या प्रशिक्षणार्थी उमेदवारांना विविध आस्थापनातील भरतीबाबत माहिती देण्यात येऊन त्यांना मुलाखत सत्र व स्पर्धा परीक्षांचे स्वरूप याबाबत मार्गदर्शन व प्रशिक्षण देऊन त्यांचो या विषयात तयारी करून घेण्यात येते.
६. केंद्रांमध्ये संबंधित विषयातील तज्ज्ञांना बोलावून व्याख्याने आयोजित करण्यात येतात. व्याख्याने देण्यासाठी आमंत्रित केलेल्या तज्ज्ञांना व्याख्यानाच्या प्रत्येक तासाला रु. १०० या दराने मानधन दिले जाते. (सुधारित)

या योजनेनुसार दिनांक १-११-१९८४ पासून रावेर, जिल्हा जळगांव, अचलपूर, जिल्हा अमरावती व कळवण, जिल्हा नाशिक तसेच दिनांक ३०-९-१९८५ पासून देवरी, जिल्हा भंडारा, चंद्रपूर, जिल्हा चंद्रपूर, मंचर, जिल्हा पुणे व किनवट, जिल्हा नांदेड आणि १९९३-१९९४ या वर्षाच्या शेवटी गडांचेरीली येथे सेवायोजन प्रशिक्षण व मार्गदर्शन केंद्रे सुरू करण्यात आली असून त्यांनी केलेल्या कामाचा आढावा तक्ता क्रमांक ४ मध्ये दर्शविला आहे. तसेच संबंधित केंद्रातील अधिकारी/कर्मचारी विषयक सारांश दर्शविणारी माहिती तक्ता क्र. ५ मध्ये दर्शविण्यात आली आहे.

विवरणपत्र-अ
एकूण अर्थसंकल्पीय २०१३-२०१४ चे कार्यक्रमनिहाय तपशील

(रुपये लाखात)

अनु. क्रमांक	कार्यक्रम	प्रत्यक्ष रकमा. २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प. २०१३-२०१४			सुधारलेले अंदाज. २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प. २०१४-२०१५		
		महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण	महसूल	भांडवल	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(१)	२२३०-कामगार व सेवायोजन, आदिवासी उमेदवारांसाठी प्रशिक्षण व मार्गदर्शन केंद्र १०१ (२) (ब)												
					निरंक		निरंक				निरंक		निरंक
	योजनेतर
	योजनांतर्गत
	एकूण
	स्थूल-बेरीज
	वजा वसुली
	एकूण निव्वळ

विवरणपत्र-ब

एकूण अर्थसंकल्पीय २०१३-२०१४ चे प्रधान शीर्षवार व कार्यक्रमनिहाय तपशील

(रुपये लाखात)

कार्यक्रम	प्रत्यक्ष रकमा. २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प. २०१३-२०१४			सुधारलेले अंदाज. २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प. २०१४-२०१५		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
२२३०-कामगार व सेवायोजन आदिवासी उमेदवारांसाठी सेवायोजन प्रशिक्षण व मार्गदर्शन केंद्र.	...	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक	...

तक्ता क्रमांक ४

नाव	वर्ष		
	२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	२०१३-२०१४ (एप्रिल ते ऑक्टोबर)	२०१४-२०१५ (अंदाजित)
१. सेवायोजन कार्यालयाच्या नोंदणीपटावरून प्रवेशासाठी बोलाविलेल्या उमेदवारांची संख्या.	६१४६	४३१६	५३९७
२. निवड समितीपुढे हजर झालेले उमेदवार	१३२७	१६१९	१७२५
३. एकूण प्रवेश दिलेल्या उमेदवारांची संख्या	१००८	१११३	१२६०
४. प्रशिक्षण पूर्ण झालेल्या प्रशिक्षणाध्यांची संख्या	८०५	४९३	८८०
५. प्रशिक्षण पूर्ण केलेल्या उमेदवारांपैकी नोकरीस लागलेल्यांची संख्या	६३	४५	१७५
६. संबंधित केंद्रात व्याख्याने दिलेल्या तज्ञांची संख्या	६७	६५	७६

तक्ता क्रमांक ५

कर्मचारीविषयक सारांश-आदिवासी उमेदवाराकरीता रोजगार व स्वयंरोजगार माहिती व मार्गदर्शन केंद्रे (०८ कार्यालये) (मंजूर पदे)

पदनाम	वेतनमान	वर्ष		
		२०१२-२०१३ (प्रत्यक्ष)	२०१३-२०१४ (अपेक्षित)	२०१४-२०१५ (अंदाजे)
रुपये				
(१) राजपत्रित-				
रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन				
१. रो. व स्व. रो. मार्ग, अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	८	८
		एकूण ...	८	८
(गट ब)				
(२) अराजपत्रित (वर्ग ३)-				
रोजगार व स्वयंरोजगार मार्गदर्शन				
१. कनिष्ठ रो. व स्व. रो. मार्ग, अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,२००	९	९
२. लिपिक/टंकलेखक	५,२००-२०,२००	१,९००	१६	१६
(३) अराजपत्रित (वर्ग-४)-				
१. चपराशी	४,४४०-७,४४०	१,३००	९	९
		एकूण ...	३४	३४
		एकूण बेरीज ...	४२	४२

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

(सहकार)

समग्र कार्यक्रम :

आदिवासी सहकारी संस्थांना दिलेल्या अर्थसहाय्याचा आढावा—

आदिवासी सेवा सहकारी संस्थांची पुनर्रचना कार्यक्रमांतर्गत पुर्वीच्या आदिवासी सहकारी संस्था अवसायनात काढून महाराष्ट्र राज्यात एकूण ९३८ आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्था स्थापन करण्यात आल्या आहेत. सदर संस्थांना व्यवस्थापकीय अनुदान, व्याज अनुदान, भाग भांडवल इ. विविध प्रकारचे अर्थसहाय्य तदर्थ स्वरूपात (ॲडव्हॉक बेसीसवर) सन १९९०-१९९१ पासून देण्यात आले आहे. आता शासनाचा आदिवासी विकास विभागाकडील शासन निर्णय क्रमांक आविम-१०९६/प्र.क्र.-९३/का-३, दि. ३१ मार्च १९९८ अन्वये आदिवासी विविध कार्यकारी संस्थांना अर्थसहाय्य देण्याच्या खालील योजनांना पुढीलप्रमाणे मंजूरी देण्यात आली आहे.

सन २०१३-२०१४ ची आकडेवारी ही माहे नोव्हेंबर २०१३ अखेरची खर्चाची आकडेवारी आहे

(१) आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांना भागभांडवली अंशदान :- आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांच्या सभासदांना शेतीसाठी कर्ज वाटप, शेतीसाठी आवश्यक खते, बी-बियाने व इतर निविष्ठा पुरवठा, रास्त भाव दुकान चालविणे, दुग्धव्यवसाय, मत्स्यव्यवसाय इत्यादी व्यवसायासाठी कर्ज उभारणी करावी लागते. ही कर्ज उभारणी संस्थेच्या भागभांडवलाच्या पटीशी संबंधित असल्याने या संस्थांचा भागभांडवली पाया पक्का करण्यासाठी एकूण ९३८ संस्थांसाठी प्रती संस्था रु. ५०,००० याप्रमाणे भागभांडवली अंशदान देण्यात येते. या योजनेखाली खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात येते.

(रक्कम रुपये लाखात)

२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		२०१४-२०१५	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
६.५५	६.६५	८.४०	०.४०	१०.७०	...	२.९०	...

(२) पुनर्रचित आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांना व्यवस्थापकीय अनुदान :- या संस्थांचा आर्थिक पाया मजबूत नसल्याने सुरुवातीची काही वर्षे त्यांना कर्मचाऱ्यांचे वेतन, कार्यालयीन खर्च, भाडे इत्यादीसाठी येणाऱ्या खर्चाचा बोजा व सभासदांची सामाजिक, आर्थिक परिस्थिती लक्षात घेता तसेच या संस्थांचे सुरुवातीचे व्यवहार मर्यादित राहतात, हे लक्षात घेता प्रती संस्था रु. १०,००० प्रती वर्षी याप्रमाणे सन २००५-२००६ पर्यंत ९३८ संस्थांना देण्याची योजना आहे. या योजनेसाठी खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात आलेले आहे.

(रक्कम रुपये लाखात)

२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		२०१४-२०१५	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
५०.९०	५०.९०	५५.०९	१५.१६	६६.८०	...	१५.६०	...

(३) पुनर्रचित आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांना स्वस्त धान्य दुकानासाठी व्यवस्थापकीय अनुदान :- नवीन आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांमार्फत चालविण्यात येणाऱ्या स्वस्त धान्य दुकानांना येणारा तोटा भरून काढण्यासाठी रु. २,५०० पर्यंत प्रतिवर्षी किंवा प्रत्यक्ष येणारा तोटा यात जे कमी असेल एवढे अनुदान ५ वर्षांपर्यंत देण्यात येते. या योजनेसाठी खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात आलेले आहे.

(रक्कम रुपये लाखात)

२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		२०१४-२०१५	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
१.१०	०.२०	०.१५	०.१२

(४) आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांचे भाग खरेदी करण्यासाठी ७ वर्षे मुदतीचे बिनव्याजी कर्ज :- जुन्या संस्थेत सभासद न झालेले तसेच खातेफोड झाल्यानंतर नवीन झालेले भूधारकांना नवीन संस्थेचे सभासद होण्यासाठी व आदिवासी उपयोजनेखाली राबविण्यात येत असलेल्या योजनांचा फायदा मिळविण्यासाठी प्रत्येक आदिवासींना भाग खरेदीसाठी रुपये १०० पर्यंत भाग खरेदीसाठी बिनव्याजी कर्ज देण्यात येते. हे कर्ज पाच हप्त्यात परत करावयाचे असून, पहिला हप्ता कर्ज दिल्याच्या तारखेपासून तिसऱ्या वर्षी देय होतो. या योजनेखाली खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात आलेले आहे.

(रक्कम रुपये लाखात)

२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		२०१४-२०१५	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
१०.५२	८.८२	१२.८६	५.९५	१०.१७	...	१.२५	...

(५) आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थांना बुडीत ऋण राखीव निधी अनुदान :- आदिवासी विकास विभागाच्या जुन्या आदिवासी संस्था बाबतच्या, दिनांक १८-८-१९७६ च्या शासन निर्णयानुसार येणे बाकी रकमेच्या ५ टक्के किंवा जास्तीत जास्त रु. १०,००० बुडीत कर्ज राखीव निधीत शासकीय अनुदान देऊन जिल्हा सहकारी बँकेत स्वतंत्र निधीत या अनुदानाची रक्कम गुंतविण्याची योजना होती. नवीन संस्थांचे लहान कार्यक्षेत्र व कमी होणारे कर्ज वाटप लक्षात घेता या निधीची कमाल मर्यादा रु. १०,००० ऐवजी रु. ३०,००० इतकी करून नवीन संस्थांना ही योजना लागू करण्यात आलेली आहे. या योजनेखाली पुढीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात आले आहे.

(रुपये लाखात)

२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		२०१४-२०१५	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
४.८०	५.११	९.२०	२.००	१६.९०	०.५०	३.८०	...

(६) आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थेच्या अल्प, अत्यल्प भूधारक सभासदांना ५ टक्केप्रमाणे व्याज अनुदान :- सध्या तीन विविध योजनांखाली अनुक्रमे ४ टक्के, ३ टक्के व्याज अनुदान १,५०० रुपयांपर्यंत पीक कर्ज घेण्याच्या जिराईत अल्प व अत्यल्प भूधारक आदिवासी शेतकऱ्यांना जिल्हा बँक/सहकार विभाग/आदिवासी विकास विभाग यांच्याकडून देण्यात येते. त्यापैकी प्रत्यक्षात जिल्हा बँकेकडून लाभार्थ्यांना फायदा मिळत नाही. तसेच व्याजाच्या दरात सुधारणा झाली असल्याने ११ टक्के ऐवजी १२ टक्के दराने व्याज आकारणी रु. २५,००० पर्यंतच्या कर्जावर करण्यात येत आहे. आदिवासी शेतकऱ्यांची सामाजिक व आर्थिक परिस्थिती लक्षात घेता तसेच त्यांचे जिराईत शेतीत आजही बहुसंख्येने कमी उत्पादन देणारी परंपरागत पीकेच घेतली जातात. ही वस्तुस्थिती लक्षात घेता आणि रु. १५,००० ची मर्यादा सन १९८२ मध्ये ठरलेली होती म्हणून रु. १५,००० पर्यंत पीक कर्ज घेण्याच्या जिराईत शेतकऱ्यास हे कर्ज बिनव्याजी उपलब्ध व्हावे व त्यासाठी एकदम व्याज अनुदान परिपूर्ती (रिईम्बर्समेंट) व्हावी यासाठी सर्व तिन्ही योजना एकत्र करून व एक टक्क्याची वाढ करून १२ टक्के दराची एकत्रित योजना शासनाच्या आदिवासी विकास विभागाकडील शासन निर्णय क्र. आविम-१०९६/प्र.क्र.९३/का-३, दि. ३१ मार्च १९९८ अन्वये मंजूर करण्यात आली आहे. तसेच आतापर्यंत कर्जाची कमाल मर्यादा रु. १,५०० होती ती यापुढे रु. १५,००० पर्यंत वाढविण्यात आली आहे. तथापि, प्रत्येक सभासदास ह्या योजनेचा लाभ जास्तीत जास्त ३ वर्षे देण्यात यावा, अशी अट घालण्यात आली आहे. या योजनेखाली खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात आलेले आहे.

(रक्कम रुपये लाखात)

२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		२०१४-२०१५	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
१.२०	१.०२	१.२०	१.२०	०.५०	०.५०

(७) पीक उत्पादन प्रोत्साहन योजना :- आदिवासी विविध कार्यकारी सहकारी संस्थेच्या सभासदांना ५ टक्के प्रमाणे व्याज अनुदान या योजनेखाली रु. १,००,००० पर्यंत पीक कर्जाची, दिनांक ३० जूनच्या आत व्याजासह परतफेड करणाऱ्या आदिवासी सभासदांना पीक उत्पादन प्रोत्साहन म्हणून ३ टक्के व रु. १,००,००१ ते रु. ३,००,००० पर्यंत २ टक्के अशी एकूण ५ टक्के पीक उत्पादन प्रोत्साहन योजनेअंतर्गत अर्थसहाय्य देण्यात येते. या योजनेखाली खालीलप्रमाणे अर्थसहाय्य देण्यात आलेले आहे.

(रक्कम रुपये लाखात)

२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		२०१४-२०१५	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
७५.०८	११०.७५	२९२.१३	२५९.२७	३६२.३८	७४.९५	४१०.६९	...

(८) आदिवासी सहकारी साखर कारखान्याचे भाग खरेदीसाठी आदिवासी सभासदांना वित्तीय सहाय्य व बिनव्याजी कर्ज :- आदिवासी सभासदांना सहकारी साखर कारखान्याचे सभासद होता यावे याकरिता ही योजना सहाव्या पंचवार्षिक योजनेच्या काळात १९८३-१९८४ पासून अंमलात आलेली आहे. या योजनेखाली आदिवासी शेतकऱ्यांना रुपये ५,००० किंवा भांडवलाच्या पुस्तकी मूल्याएवढे अर्थसहाय्य देण्यात येते, त्यापैकी ५० टक्के रक्कम बिनव्याजी कर्ज रुपाने व ५० टक्के रक्कम अनुदान स्वरूपात देण्यात येते. कर्ज मंजूर झाल्याच्या तारखेपासून ३ वर्षांनंतर कर्जाची वसुली ५ समान हप्त्यामध्ये केली जाते. ही योजना जिल्हा उपनिबंधक, सहकारी संस्था यांच्या मार्फत राबविली जाते.

(रक्कम रुपये लाखात)

२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४		२०१४-२०१५	
तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च	तरतूद	खर्च
२८.९२	२०.९०	१६५.१४	...	४.६३	...	४.२०	...

विवरणपत्र- " ब "

आदिवासी उपयोजना

कार्यक्रमानुसार प्रधान शीर्षनिहाय एकूण अर्थसंकल्पीय अंदाज, २०१४-२०१५

(रक्कम रुपये लाखात)

अनुक्रमांक १	कार्यक्रम २	प्रत्यक्ष, खर्च २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
		योजनेतर ३	योजनांतर्गत ४	एकूण ५	योजनेतर ६	योजनांतर्गत ७	एकूण ८	योजनेतर ९	योजनांतर्गत १०	एकूण ११	योजनेतर १२	योजनांतर्गत १३	एकूण १४
२२२५	...	१४.४६	...	१४.४६	७७.६९	...	७७.६९	७७.६९	...	७७.६९	२५०.५३	...	२५०.५३
२२३०
२४०५
२४०८
२४२५	...	१३३.७०	...	१३३.७०	३६६.२७	...	३६६.२७	३६६.२७	...	३६६.२७	४४६.५८	...	४४६.५८
३४५६
४२२५
४४२५	...	६.५५	...	६.५५	८.२०	...	८.२०	८.२०	...	८.२०	१०.९०	...	१०.९०
४८५१
६२२५	...	२४.९८	...	२४.९८	९५.४३	...	९५.४३	९५.४३	...	९५.४३	२०.४६	...	२०.४६
६४२५
६४३४
२४५६
७४७५
४४०५
४२५०
६८५१
	एकूण-क-स्थूल	१७९.६९	...	१७९.६९	५४७.६९	...	५४७.६९	५४७.६९	...	५४७.६९	७२८.४७	...	७२८.४७
	वजा-वसुली
	एकूण-क-निव्वळ	१७९.६९	...	१७९.६९	५४७.६९	...	५४७.६९	५४७.६९	...	५४७.६९	७२८.४७	...	७२८.४७

तक्ता- " ब "

तापशीलवार कार्यक्रम व एकूण अर्थसंकल्प २०१४-२०१५

(रक्कम रुपये लाखात)

अनु- क्रमांक	कार्यक्रमाचे नाव	प्रत्यक्ष खर्च २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
		महसूल	भांडवली	एकूण	महसूल	भांडवली	एकूण	महसूल	भांडवली	एकूण	महसूल	भांडवली	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
आदिवासी उपयोजना-													
	योजनेतर	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	५४६.२७	८.४०	५४७.६९	५४६.२७	८.४०	५४७.६९	६२६.७२	१०१.७५	७२८.४७
	योजनांतर्गत
	राष्ट्रीय सहकार विकास
	निगम पुरस्कृत योजना
	निगम हिस्सा.
	एकूण-स्थूल	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	५४६.२७	८.४०	५४७.६९	५४६.२७	८.४०	५४७.६९	६२६.७२	१०१.७५	७२८.४७
	वजा-परतावा
	एकूण-शिल्लक	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	५४६.२७	८.४०	५४७.६९	५४६.२७	८.४०	५४७.६९	६२६.७२	१०१.७५	७२८.४७

तक्ता एक (चालू)

वित्तीय आवश्यकता :

(रक्कम रुपये लाखात)

तपशील १	प्रत्यक्ष, खर्च २०११-२०१२			अर्थसंकल्प, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४		
	योजनेतर २	योजनांतर्गत ३	एकूण ४	योजनेतर ५	योजनांतर्गत ६	एकूण ७	योजनेतर ८	योजनांतर्गत ९	एकूण १०	योजनेतर ११	योजनांतर्गत १२	एकूण १३
ए-कार्याचे वर्गीकरण-												
आदिवासी सहकारी संस्था	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	५४६.२७	८.४०	५४७.६९	५४६.२७	८.४०	५४७.६९	६२६.७२	१०१.७५	७२८.४७
औद्योगिक सहकारी संस्था
प्रक्रिया सहकारी संस्था
सहकारी सूत गिरणी
इतर
एकूण-(ए)
राष्ट्रीय सहकार विकास निगम पुरस्कृत योजना. निगम हिस्सा.
बी-उद्दिष्टवार वर्गीकरण-												
(एक) आदिवासी सहकारी संस्था व्यवस्था पाहण्यासाठी अर्थसहाय्य-अनुदान.
व्यवस्थापन, गोदाम बांधणीसाठी बुडीत निधी आणि व्याजासाठी अनुदान.
ट्रक/ट्रॅक्टर खरेदीसाठी अनुदान
आदिवासी सहकारी संस्थांना भागभांडवल कर्ज
आदिवासींना व आदिवासी सहकारी संस्था एकूण-(एक)-स्थूल
वजा-वसुली
एकूण-(एक)-निव्वळ
राष्ट्रीय सहकार विकास निगम पुरस्कृत योजना. निगम हिस्सा.

तक्ता-एक (चालू)

(रक्कम रुपये लाखात)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(दोन) औद्योगिक सहकारी संस्था-													
ग्रामीण कारागीरांच्या बहुउद्देशीय													
संस्थांना भाग भांडवल.													
मागासवर्गीय यंत्रमाग विणकरांच्या													
सहकारी संस्थांना भाग भांडवल.													
औद्योगिक सहकारी संस्थांना भाग भांडवल.													
हातमाग उद्योगाचा विकास व्याज अनुदान													
औद्योगिक सहकारी संस्थांचे भाग खरेदी-													
साठी कर्ज.													
दारिद्र्यरेषेखालील कुटूंबांना साडी/धोती													
संचाचे वाटप अनुदान.													
एकूण-(दोन) स्थूल													
वजा-वसुली													
एकूण-(दोन)-निव्वळ													
(तीन) सहकारी सूत गिरणी-													
भाग खरेदीसाठी अनुदान													
कर्ज													
भाग भांडवल													
एकूण-(तीन)-स्थूल													
वजा-वसुली													
एकूण-(तीन)-निव्वळ													
(चार) प्रक्रिया संस्था-													
साखर कारखाने भाग भांडवल													
खरेदीसाठी अर्थसहाय्य													
अनुदान													
कर्ज													
भाग भांडवल													
शेतकी प्रक्रिया संस्था													
भाग भांडवल													
इतर प्रक्रिया संस्था													
एकूण-(चार)-स्थूल	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	५४६.२७	८.४०	५४७.६९	५४६.२७	८.४०	५४७.६९	६२६.७२	१०१.७५	७२८.४७	
वजा-वसुली													
एकूण-(चार)-निव्वळ	१७३.१४	६.५५	१७९.६९	५४६.२७	८.४०	५४७.६९	५४६.२७	८.४०	५४७.६९	६२६.७२	१०१.७५	७२८.४७	

तक्ता-एक (चालू)

(रक्कम रुपये लाखात)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(पाच) भू-विकास बँका अनुदान-													
एकूण--(पाच)--स्थूल
वजा--वसुली
एकूण--(पाच)--निव्वळ
(सहा) कृषी उत्पन्न बाजार समिती-													
कर्ज
अनुदान
भाग भांडवल
एकूण--(सहा)--स्थूल
वजा--वसुली
एकूण--(सहा)--निव्वळ
(सात) इतर-													
(अ) मंजूर कंत्राट सहकारी संस्था-													
भाग भांडवल
कर्ज
अनुदान
(ब) जंगल कामगार सहकारी संस्था-													
कर्ज
अनुदान
भाग भांडवल
(क) ग्राहक सहकारी संस्था-													
कर्ज
अनुदान
भाग भांडवल
एकूण--(सात)--स्थूल
वजा--वसुली
एकूण--(सात)--निव्वळ

तक्ता-एक (चालू)

(रकम रुपये लाखों में)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(आठ) पणन सहकारी संस्था-													
भाग भांडवल
एकूण-(आठ)-स्थूल
वजा-वसुली
एकूण-(आठ)-निव्वळ
एकूण-(ब)-स्थूल
वजा-वसुली
एकूण-(ब)-निव्वळ
राष्ट्रीय विकास सहकार निगम													
पुरस्कृत योजना. निगम हिस्सा.
राष्ट्रीय सहकार विकास निगम													
२४०८
२४२५
६४२५
६४३५
बेरीज-स्थूल
वजा-वसुली
एकूण-अ-निव्वळ
(एकूण एक ते आठ)

तक्ता-एक (घालू)

(रक्कम रुपये लाखात)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(क) वित्तीय व्यवस्थेची साधने-													
प्रधान शीर्ष													
२२२५	...	१४.४६	...	१४.४६	७७.६९	...	७७.६९	७७.६९	...	७७.६९	२५०.५३	...	२५०.५३
२२३०
२४०५
२४०८
२४२५	...	१३३.७०	...	१३३.७०	३६६.२७	...	३६६.७०	३६६.२७	...	३६६.२७	४४६.५८	...	४४६.५८
३४५६
४२२५
४४२५	...	६.५५	...	६.५५	८.२०	...	८.२०	८.२०	...	८.२०	१०.९०	...	१०.९०
४८५२
६२२५	...	२४.९८	...	२४.९८	९५.४३	...	९५.४३	९५.४३	...	९५.४३	२०.४६	...	२०.४६
६४२५
६४३४
२४५६
७४७५
४४०५
४२५०
६८५१
एकूण-क-स्थूल	...	१७९.६९	...	१७९.६९	५४७.६९	...	५४७.६९	५४७.६९	...	५४७.६९	७२८.४७	...	७२८.४७
वजा-दसुली
एकूण-क-निव्वळ	...	१७९.६९	...	१७९.६९	५४७.६९	...	५४७.६९	५४७.६९	...	५४७.६९	७२८.४७	...	७२८.४७

महसूल व वन विभाग
(जनजाती क्षेत्र उपयोजना)

प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, म. रा., नागपूर
कार्यक्रम व त्यातील कर्मचाऱ्यांची संख्या दर्शविणारे विवरणपत्र
तक्ता क्र. १

कर्मचारीविषयक गोषवारा :

अ. क्र.	कार्यक्रम क्रमांक व नाव	कर्मचाऱ्यांची संख्या	
		२०१२-२०१३	२०१३-२०१४
१.	निर्देशन व प्रशासन
२.	वन संशोधन
३.	शिक्षण व प्रशिक्षण
४.	वनसंरक्षण व विकास
५.	वृक्षारोपन योजना
६.	वनोत्पादन
७.	वन दळणवळण व इमारती
८.	वन्यप्राणी व्यवस्थापन व निसर्ग संवर्धन
९.	वने, उपवने व कल्याणविषयक कार्यक्रम
१०.	वनविकास महामंडळ मर्यादित
		एकूण	निरंक
			निरंक

सर्व कार्यक्रमातील कर्मचाऱ्यांची संख्या, पदनाम व वेतनमान दर्शविणारे विवरणपत्र
तक्ता क्र. २

अनुक्रमांक	पदनाम	वेतनमान		पदसंख्या	
		समान वेतन बँड	ग्रेड वेतन	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५
१	२	३	४	५	
१.	राजपत्रित	रुपये			
	सहायक वनसंरक्षक	९,३००-३४,८००	५,०००
	वनक्षेत्रपाल	९,३००-३४,८००	४,४००
			एकूण
२.	अराजपत्रित-वर्ग ३				
	वनपाल	५,२००-२०,२००	२,४००
	वनरक्षक	५,२००-२०,२००	१,८००
	लेखापाल	५,२००-२०,२००	२,८००
	लिपिक	५,२००-२०,२००	१,९००
	वाहन चालक	५,२००-२०,२००	१,९००
			एकूण
१.	अराजपत्रित-वर्ग ४				
	चौकीदार	४,४४०-१४,४४०	१,३००
	स्वच्छक	४,४४०-१४,४४०	१,३००
	महावत	५,२००-२०,२००	१,८००
	गवत कापणारा	४,४४०-१४,४४०	१,६००
			एकूण
			एकूण बेरीज	निरंक	निरंक

कार्यक्रम क्र. ४ वनसंरक्षण व विकास
तक्ता क्र. १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारत)

तपशील	प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			प्रस्तावित, २०१४-२०१५		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्यवार वर्गीकरण—												
(१) आदिवासी मार्फत रोपे तयार करणे...	२.२३.२७	२.२३.२७	...	८२.८१	८२.८१	...	८२.८१	८२.८१	...	५०.००	५०.००	...
(२) वैरण साधन संपत्तीचा विकास	६९.३४	६९.३४	...	७६.२७	७६.२७
(३) मृदसंधारणार्थ वनीकरण (क्षेत्र)
(४) खालावलेल्या वनांचे पुनर्वनीकरण	१८.९५.२२	१८.९५.२२	...	१९.६४.९३	१९.६४.९३	...	१९.६४.९३	१९.६४.९३	...	२१.६०.५४	२१.६०.५४	...
(५) लागवड कार्यक्रम	२.५४.४३	२.५४.४३	...	३.७३.६८	३.७३.६८	...	३.७३.६८	३.७३.६८	...	४.११.०५	४.११.०५	...
(६) अक्कलकुवा धडगाव विशेष कृती कार्यक्रम.
(७) विदर्भ विकास कार्यक्रमा अंतर्गत (बांबू लागवड)	६.४८.५४	६.४८.५४	...	१०.१७.१९	१०.१७.१९	...	१०.१७.१९	१०.१७.१९	...	११.६५.९३	११.६५.९३	...
एकूण—(अ)—स्थूल	३०.२१.४६	३०.२१.४६	...	३४.३७.८१	३४.३७.८१	...	३५.०७.१५	३५.०७.१५	...	३८.६३.७९	३८.६३.७९	...
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण—												
(१) आदिवासी मार्फत रोपे तयार करणे मजुरी	१.५६.२९	१.५६.२९	...	५७.९७	५७.९७	...	५७.९७	५७.९७	...	३०.००	३०.००	...
साहित्य व पुरवठा	६६.९८	६६.९८	...	२४.८४	२४.८४	...	२४.८४	२४.८४	...	२०.००	२०.००	...
एकूण—(१)—निव्वळ	२.२३.२७	२.२३.२७	...	८२.८१	८२.८१	...	८२.८१	८२.८१	...	५०.००	५०.००	...
(२) वैरण साधन संपत्तीचा विकास— मजुरी	५५.४७	५५.४७	...	६१.०२	६१.०२
साहित्य व पुरवठा	१३.८७	१३.८७	...	१५.२५	१५.२५
एकूण—(२)—स्थूल	६९.३४	६९.३४	...	७६.२७	७६.२७
(३) मृदसंधारणार्थ वनीकरण (क्षेत्र)— मजुरी
साहित्य व पुरवठा
एकूण—(३)—स्थूल

तक्ता एक (चालू)

(रुपये हजारात)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(४) खालावलेल्या वनांचे पुनर्वनीकरण													
वेतन
मजुरी	...	१५.५८.९४	१५.५८.९४	...	१५.७१.३०	१५.७१.३०	...	१५.७१.३०	१५.७१.३०	...	१७.२८.४३	१७.२८.४३	१७.२८.४३
साहित्य व पुरवठा	...	३.३६.२८	३.३६.२८	...	३.९२.८३	३.९२.८३	...	३.९२.८३	३.९२.८३	...	४.३२.११	४.३२.११	४.३२.११
एकूण—(२)—स्थूल	...	१८.९५.२२	१८.९५.२२	...	१९.६४.१३	१९.६४.१३	...	१९.६४.१३	१९.६४.१३	...	२१.६०.५४	२१.६०.५४	२१.६०.५४
(५) लागवड कार्यक्रम													
मजुरी	...	२.१५.१४	२.१५.१४	...	३.०३.१२	३.०३.१२	...	३.०३.१२	३.०३.१२	...	३.२८.८४	३.२८.८४	३.२८.८४
साहित्य व पुरवठा	...	३४.२९	३४.२९	...	७०.५६	७०.५६	...	७०.५६	७०.५६	...	८२.२१	८२.२१	८२.२१
एकूण—(२)—स्थूल	...	२.४९.४३	२.४९.४३	...	३.७३.६८	३.७३.६८	...	३.७३.६८	३.७३.६८	...	४.११.०५	४.११.०५	४.११.०५
(६) अक्कलकुवा धडगाव विशेष कृती कार्यक्रम													
मजुरी
साहित्य व पुरवठा
एकूण—(२)—स्थूल
(७) विदर्भ विकास कार्यक्रमा अंतर्गत (बांबू लागवड)													
मजुरी	...	५.१८.८४	५.१८.८४	...	८.१३.७५	८.१३.७५	...	८.१३.७५	८.१३.७५	...	१०.५१.९३	१०.५१.९३	१०.५१.९३
साहित्य व पुरवठा	...	१.२९.७०	१.२९.७०	...	२.०३.४४	२.०३.४४	...	२.०३.४४	२.०३.४४	...	१.१४.००	१.१४.००	१.१४.००
एकूण—(२)—स्थूल	...	६.४८.५४	६.४८.५४	...	१०.१७.१९	१०.१७.१९	...	१०.१७.१९	१०.१७.१९	...	११.६५.९३	११.६५.९३	११.६५.९३
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने—													
(१) मागणी क्रमांक टी-५													
प्रधान शीर्ष-२४०६													
वनीकरण व वन्यजीव	...	२१.१८.४९	२१.१८.४९	...	२०.४६.९४	२०.४६.९४	...	२०.४६.९४	२०.४६.९४	...	२२.१०.५४	२२.१०.५४	२२.१०.५४
(२) मागणी क्रमांक टी-६													
प्रधान शीर्ष-४४०६													
वनावरील भांडवली खर्च	...	८.९७.९७	८.९७.९७	...	१३.९०.८७	१३.९०.८७	...	१४.६०.२१	१४.६०.२१	...	१६.५३.२५	१६.५३.२५	१६.५३.२५
एकूण—(क)—स्थूल	...	३०.१६.४६	३०.१६.४६	...	३४.३७.८१	३४.३७.८१	...	३५.०७.१५	३५.०७.१५	...	३८.६३.७९	३८.६३.७९	३८.६३.७९

कार्यक्रम क्र. ५ वृक्षारोपन योजना
तक्ता क्र. १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

तपशील	प्रत्यक्ष. २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प. २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज. २०१३-२०१४			प्रस्तावित अर्थसंकल्प. २०१४-२०१५		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्यवार वर्गीकरण—												
(१) मध्यवर्ती रोपमळे	...	१.२८.०८	१.२८.०८	...	१.२७.००	१.२७.००	...	१.२७.००	१.२७.००	...	१.३९.७०	१.३९.७०
(२) सर्वोपयोगी वृक्षांची लागवड	...	७.९३.४८	७.९३.४८	...	७.९१.३५	७.९१.३५	...	७.९१.३५	७.९१.३५	...	८.७०.४९	८.७०.४९
(३) भरीव वनीकरण
एकूण	...	९.२१.५६	९.२१.५६	...	९.१८.३५	९.१८.३५	...	९.१८.३५	९.१८.३५	...	१०.१०.१९	१०.१०.१९
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण—												
(१) मध्यवर्ती रोपमळे—												
वेतन
मजुरी	...	७८.२५	७८.२५	...	५०.८०	५०.८०	...	५०.८०	५०.८०	...	५५.८८	५५.८८
साहित्य व पुरवठा	...	४९.८३	४९.८३	...	७६.२०	७६.२०	...	७६.२०	७६.२०	...	८३.८२	८३.८२
एकूण	...	१.२८.०८	१.२८.०८	...	१.२७.००	१.२७.००	...	१.२७.००	१.२७.००	...	१.३९.७०	१.३९.७०
(२) सर्वोपयोगी वृक्षांची लागवड—												
वेतन
मजुरी	...	६.०३.८२	६.०३.८२	...	६.३३.०८	६.३३.०८	...	६.३३.०८	६.३३.०८	...	६.९६.३९	६.९६.३९
साहित्य व पुरवठा	...	१.८९.६६	१.८९.६६	...	१.५८.२७	१.५८.२७	...	१.५८.२७	१.५८.२७	...	१.७४.१०	१.७४.१०
एकूण	...	७.९३.४८	७.९३.४८	...	७.९१.३५	७.९१.३५	...	७.९१.३५	७.९१.३५	...	८.७०.४९	८.७०.४९
(३) भरीव वनीकरण कार्यक्रम—												
मजुरी
साहित्य व पुरवठा
एकूण
एकूण—(ब)	...	९.२१.५६	९.२१.५६	...	९.१८.३५	९.१८.३५	...	९.१८.३५	९.१८.३५	...	१०.१०.१९	१०.१०.१९

तयत्ता एक (चालु)

(रुपये हजारत)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने—													
(१) मागणी क्रमांक टी-५ प्रधान शीर्ष-२४०६ वनीकरण व वन्यजीवन	...	१,२८,०८	१,२८,०८	...	१,२७,००	१,२७,००	...	१,२७,००	१,२७,००	...	१,३९,७०	१,३९,७०	
(२) मागणी क्रमांक टी-६ प्रधान शीर्ष-४४०६ वन्यजीवन यावरील भांडवली खर्च...	...	७,९३,४८	७,९३,४८	...	७,९१,३५	७,९१,३५	...	७,९१,३५	७,९१,३५	...	८,७०,४९	८,७०,४९	
एकूण—(क)—स्थूल	...	९,२१,५६	९,२१,५६	...	९,१८,३५	९,१८,३५	...	९,१८,३५	९,१८,३५	...	१०,१०,१९	१०,१०,१९	

कार्यभाराचा सारांश व आवश्यकतेचे स्पष्टीकरण
तक्ता क्र. २

योजनेचे नाव Name of Schemes	बाब Items	वर्ष	वर्ष	वर्ष
		प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३ क्षेत्र (हेक्टरमध्ये) Actual, 2012-2013 Area in (Hectare)	अंदाजित, २०१३-२०१४ क्षेत्र (हेक्टरमध्ये) Actual, 2013-2014 Area in (Hectare)	प्रस्तावित, २०१४-२०१५ क्षेत्र (हेक्टरमध्ये) Estimate, 2014-2015 Area in (Hectare)
1	2	3	4	5
१. वैरण संपत्तीचा विकास	लागवड पूर्व
	प्रथम वर्ष
	द्वितीय वर्ष
	तृतीय वर्ष
२. संयुक्त वन व्यवस्थापन	लागवड पूर्व	३३२.००
	प्रथम वर्ष	१७८०.००	३३२.००	...
	द्वितीय वर्ष	४४५.००	१७८०.००	३३२.००
	तृतीय वर्ष	५८५.९५	४४५.००	१७८०.००
३. खालावलेल्या वनाचे पुनर्वनीकरण	लागवड पूर्व	५८५.००
	प्रथम वर्ष	१६१४.००	५८५.००	...
	द्वितीय वर्ष	११७९.५०	१६१४.००	५८५.००
	तृतीय वर्ष	४०२.००	११७९.५०	१६१४.००
४. किरकोळ वनोत्पादनाचा विकास	लागवड पूर्व	२५४.००
	प्रथम वर्ष	१२१२.६५	२५४.००	...
	द्वितीय वर्ष	१६८.००	१२१२.६५	२५४.००
	तृतीय वर्ष	५३०.७०	१६८.००	१२१२.६५
५. लागवड कार्यक्रम	लागवड पूर्व	४७
	प्रथम वर्ष	५५८.००	४७.००	...
	द्वितीय वर्ष	५५.००	५५८.००	४७.००
	तृतीय वर्ष	५०.७०	५५.००	५५८.००
६. अक्कलकुवा, घडगाव (विशेष कृती कार्यक्रम)	लागवड पूर्व
	प्रथम वर्ष
	द्वितीय वर्ष
	तृतीय वर्ष

कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतेचे स्पष्टीकरण
तक्ता दोन

योजनेचे नाव Name of Schemes	बाब Items	वर्ष	वर्ष	वर्ष
		प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३ क्षेत्र (हेक्टरमध्ये) Actual, 2012-2013 Area in (Hectare)	अंदाजित, २०१३-२०१४ क्षेत्र (हेक्टरमध्ये) Actual, 2013-2014 Area in (Hectare)	प्रस्तावित, २०१४-२०१५ क्षेत्र (हेक्टरमध्ये) Estimate, 2014-2015 Area in (Hectare)
1	2	3	4	5
१. विदर्भ विकास कार्यक्रमाअंतर्गत (बांबू लागवड)	लागवड पूर्व	१४१८	११७०.००	१०००
	प्रथम वर्ष	६६०.००	१४१८	११७०.००
	द्वितीय वर्ष	४४९५.६०	६६०.००	१४१८.००
	तृतीय वर्ष	...	४४९५.६०	६६०.००
२. सर्वोपयोगी वृक्षाची लागवड	लागवड पूर्व	१८६४.००
	प्रथम वर्ष	२१८०.००	१८६४.००	...
	द्वितीय वर्ष	८५९.००	२१८०.००	१८६४.००
	तृतीय वर्ष	१४५.००	८५९.००	२१८०.००

कार्यक्रम क्र. ६ वनोत्पादन
तबत्ता क्र. १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारत)

तपशील	प्रत्यक्ष. २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प. २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज. २०१३-२०१४			प्रस्तावित अर्थसंकल्प. २०१४-२०१५		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्यवार वर्गीकरण—वन समूहयोजन—												
(१) अनुसूचित जमातीच्या मालकीचे जमिनीवरील झाडे तोडून विल्हेवाट लावणे.
(२) शासकीय अभिकरणाकडून वन समूहयोजन वन उत्पादने.
(३) गौण वनोत्पादनाचा विकास	...	४,९८,७७७	४,९८,७७७	...	७,९२,७००	७,९२,७००	...	७,९२,७००	७,९२,७००	...	७,८३,९७७	७,८३,९७७
एकूण	...	४,९८,७७७	४,९८,७७७	...	७,९२,७००	७,९२,७००	...	७,९२,७००	७,९२,७००	...	७,८३,९७७	७,८३,९७७
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण—												
(१) अनुसूचित जमातीच्या मालकीचे जमिनीवरील झाडे तोडून विल्हेवाट लावणे.
मजुरी
वेतन
प्रवास खर्च
कार्यालयीन खर्च
साहित्य व पुरवठा
एकूण
(२) शासकीय अभिकरणाकडून वन समूहयोजन—वनोत्पादने.
मजुरी
वेतन
प्रवास खर्च
कार्यालयीन खर्च
साहित्य व पुरवठा
परिरक्षण
इतर
एकूण

तक्ता एक (चालू)

(रुपये हजारात)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(३) गौण वनोत्पादनाचा विकास—													
०२-मजूरी	...	३,९२,९८	३,९२,९८	...	५,१०,९६	५,१०,९६	...	५,१०,९६	५,१०,९६	...	६,२७,९८	६,२७,९८	६,२७,९८
साहित्य व पुरवठा	...	९,०६,५९	९,०६,५९	...	९,४२,५४	९,४२,५४	...	९,४२,५४	९,४२,५४	...	९,५६,७९	९,५६,७९	९,५६,७९
एकूण (३)	...	४,९८,७७	४,९८,७७	...	७,९२,७०	७,९२,७०	...	७,९२,७०	७,९२,७०	...	७,८३,९७	७,८३,९७	७,८३,९७
एकूण (ब)	...	४,९८,७७	४,९८,७७	...	७,९२,७०	७,९२,७०	...	७,९२,७०	७,९२,७०	...	७,८३,९७	७,८३,९७	७,८३,९७
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने—													
(१) मागणी क्रमांक टी-५													
प्रधान शीर्ष-२४०६													
वनीकरण व वन्यजीवन
(२) मागणी क्रमांक टी-६													
प्रधान शीर्ष-४४०६													
वनावरील मांडवली खर्च	...	४,९८,७७	४,९८,७७	...	७,९२,७०	७,९२,७०	...	७,९२,७०	७,९२,७०	...	७,८३,९७	७,८३,९७	७,८३,९७
एकूण—(निव्वळ)	...	४,९८,७७	४,९८,७७	...	७,९२,७०	७,९२,७०	...	७,९२,७०	७,९२,७०	...	७,८३,९७	७,८३,९७	७,८३,९७

कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकताचे स्पष्टीकरण
तक्ता दोन

योजनेचे नाव	बाब	वर्ष	वर्ष	वर्ष
		प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३	अंदाजित, २०१३-२०१४	प्रस्तावित, २०१४-२०१५
१	२	३	४	५
गौण वनोत्पादनाचा विकास	लागवड पूर्व प्रथम वर्ष द्वितीय वर्ष तृतीय वर्ष	गौण वनोत्पादनाच्या योजनेची माहिती किरकोळ वनोत्पादनाच्या योजनेत देण्यात आलेली आहे.		

कार्यक्रम क्र. ७ दळणवळण व इमारती
तक्ता क्र. १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारत)

वर्षातील	प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			प्रस्तावित अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्यवार वर्गीकरण— दळणवळण व इमारती	७.००	७.००	...	७.७०	७.७०
एकूण	७.००	७.००	...	७.७०	७.७०
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण— दळणवळण व इमारती												
वेतन
मजुरी	२.८०	२.८०	...	३.०८	३.०८
प्रवास खर्च
साहित्य पुरवठा	४.२०	४.२०	...	४.६२	४.६२
एकूण	७.००	७.००	...	७.७०	७.७०
एकूण (ब)	७.००	७.००	...	७.७०	७.७०
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने—												
(१) मागणी क्रमांक टी-५ प्रधान शीर्ष-२४०६ वनीकरण व वन्यजीवन
(२) मागणी क्रमांक टी-६ प्रधान शीर्ष-४४०६ वनावरील भांडवली खर्च	७.००	७.००	...	७.७०	७.७०
एकूण—(क)	७.००	७.००	...	७.७०	७.७०

कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकताचे स्पष्टीकरण
तक्ता दोन

अनुक्रमांक	कामाचे विवरण	बाब	वर्ष	वर्ष	वर्ष
			प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३	अंदाजित, २०१३-२०१४	प्रस्तावित, २०१४-२०१५
१	२	३	४	५	६
५.	रस्त्यांचे बांधकाम (कि. मी.)	नवीन रस्ते/रपटे तयार करणे	नवीन रस्ते/रपटे तयार करणे
	खडीचे रस्ते
	मुरूनाचे रस्ते
	मातीचे रस्ते
२.	पुलाचे बांधकाम
३.	इमारतीचे बांधकाम
	कर्मचाऱ्यांचे निवासस्थान
	प्रकार-१
	प्रकार-२
	प्रकार-३
	प्रकार-४
	प्रकार-५
	प्रशासकीय इमारती
	विश्रामगृहे
	विहीरीचे बांधकाम

कार्यक्रम क्र. ८ निसर्ग संवर्धन व वन्य प्राण्यांचे परिरक्षण
तक्ता क्र. १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

तपशील	प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			प्रस्तावित अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्यवार वर्गीकरण—												
(१) निसर्ग संवर्धन व वन्य प्राण्यांचे परिरक्षण
एकूण (अ)
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण—												
(१) निसर्ग संवर्धन व वन्य प्राण्यांचे परिरक्षण												
वेतन
मजुरी
प्रवास खर्च
कार्यालयीन खर्च
साहित्य पुरवठा
इतर
एकूण (ब)
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने—												
(१) मागणी क्रमांक टी-४ प्रधान शीर्ष-२४०६ वनीकरण व वन्यजीवन
एकूण—(क)

कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकताचे स्पष्टीकरण

तक्ता दोन

बाब	वर्ष	वर्ष	वर्ष
	प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३	अंदाजित, २०१३-२०१४	प्रस्तावित, २०१४-२०१५
१	२	३	४

वन्यप्राणी अभयारण्याचा विकास

१. रस्त्याचे बांधकाम (कि. मी.)
२. मोऱ्यांचे बांधकाम (रुपये)
३. इमारतीचे बांधकाम
४. तलावांचे बांधकाम (रुपये)
५. विहीरीचे बांधकाम (रुपये)
६. इतर कामे

कार्यक्रम क्र. ९ वने, उपवने आणि कल्याण विषयक कार्यक्रम
तक्ता क्र. १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजारात)

तपशील	प्रत्यक्षा. २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प. २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज. २०१३-२०१४			प्रस्तावित अर्थसंकल्प. २०१४-२०१५		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्यवार वर्गीकरण—												
(१) वन कामगार कल्याण	१६.००	१६.००	...	१७.६०	१७.६०
(२) आदिवासी लाभार्थ्यांना कुकींग गॅस, सोलर कुकर पुरवठा करणे. (आदि. उपयोजना)	...	१९.८१.२९	१९.८१.२९	...	१४.००.००	१४.००.००	...	१४.००.००	१४.००.००	...	२५.००.००	२५.००.००
(३) संयुक्त वन व्यवस्थापन	...	४.८९.९५	४.८९.९५	...	८.५९.६५	८.५९.६५	...	८.५९.६५	८.५९.६५	...	९.४५.६२	९.४५.६२
(४) वनसंरक्षण योजना	...	७५.२७	७५.२७	...	१.१९.६७	१.१९.६७	...	१.१९.६७	१.१९.६७	...	१.६४.५५	१.६४.५५
(५) वनक्षेत्रात पर्यटन स्थळांचा विकास	...	९.९२.०२	९.९२.०२	...	७.९७.४७	७.९७.४७	...	७.९७.४७	७.९७.४७	...	८.७७.२२	८.७७.२२
(६) आदिवासी क्षेत्रात पर्या. अंतर्गत व्याघ्र प्रकल्पाखाली रोजगार निर्माण करणे.	...	४.००.००	४.००.००	...	१५.००.००	१५.००.००	...	१५.००.००	१५.००.००	...	२८.५०.००	२८.५०.००
(७) वन तळी बांधणे (दगडी बंधान्याचे बांधकाम)	...	८.०६.४७	८.०६.४७	...	७.३८.५०	७.३८.५०	...	७.३८.५०	७.३८.५०	...	८.१२.३५	८.१२.३५
एकूण (अ)	...	४७.४५.००	४७.४५.००	...	५४.१५.२९	५४.१५.२९	...	५४.३१.२९	५४.३१.२९	...	८१.६७.३४	८१.६७.३४
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण—												
(१) वन कामगार कल्याण	१६.००	१६.००	...	१७.६०	१७.६०
(२) आदिवासी लाभार्थ्यांना कुकींग गॅस, सोलर कुकर पुरवठा करणे. (आदि. उपयोजना)	...	१९.८१.२९	१९.८१.२९	...	१४.००.००	१४.००.००	...	१४.००.००	१४.००.००	...	२५.००.००	२५.००.००
(३) संयुक्त वन व्यवस्थापन	...	४.८९.९५	४.८९.९५	...	८.५९.६५	८.५९.६५	...	८.५९.६५	८.५९.६५	...	९.४५.६२	९.४५.६२
(४) वनसंरक्षण योजना	...	७५.२७	७५.२७	...	१.१९.६७	१.१९.६७	...	१.१९.६७	१.१९.६७	...	१.६४.५५	१.६४.५५
(५) वनक्षेत्रात पर्यटन स्थळांचा विकास	...	९.९२.०२	९.९२.०२	...	७.९७.४७	७.९७.४७	...	७.९७.४७	७.९७.४७	...	८.७७.२२	८.७७.२२
(६) आदिवासी क्षेत्रात पर्या. अंतर्गत व्याघ्र प्रकल्पाखाली रोजगार निर्माण करणे.	...	४.००.००	४.००.००	...	१५.००.००	१५.००.००	...	१५.००.००	१५.००.००	...	२८.५०.००	२८.५०.००
(७) वन तळी बांधणे (दगडी बंधान्याचे बांधकाम)	...	८.०६.४७	८.०६.४७	...	७.३८.५०	७.३८.५०	...	७.३८.५०	७.३८.५०	...	८.१२.३५	८.१२.३५
एकूण	...	४७.४५.००	४७.४५.००	...	५४.१५.२९	५४.१५.२९	...	५४.३१.२९	५४.३१.२९	...	८१.६७.३४	८१.६७.३४
एकूण—(ब)	...	४७.४५.००	४७.४५.००	...	५४.१५.२९	५४.१५.२९	...	५४.३१.२९	५४.३१.२९	...	८१.६७.३४	८१.६७.३४
एकूण—(ब) स्थूल	...	४७.४५.००	४७.४५.००	...	५४.१५.२९	५४.३५.२९	...	५४.३१.२९	५४.३१.२९	...	८१.६७.३४	८१.६७.३४
एकूण—(ब) निव्वळ	...	४७.४५.००	४७.४५.००	...	५४.१५.२९	५४.१५.२९	...	५४.३१.२९	५४.३१.२९	...	८१.६७.३४	८१.६७.३४

तक्ता एक (चालू)

(रुपये हजारात)

	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने—													
(१) मागणी क्रमांक टी-५													
प्रधान शीर्ष-२४०६													
वनीकरण व वन्यजीवन	...	३९.३८.५३	३९.३८.५३	...	४६.७६.७९	४६.७६.७९	...	४६.९२.७९	४६.९२.७९	...	७३.५४.९९	७३.५४.९९	
(२) मागणी क्रमांक टी-६													
प्रधान शीर्ष-४४०६													
वनावरील भांडवली खर्च	...	८.०६.४७	८.०६.४७	...	७.३८.५०	७.३८.५०	...	७.३८.५०	७.३८.५०	...	८.९२.३५	८.९२.३५	
एकूण (क)	१४.२६	४७.४५.००	४७.४५.००	...	५४.१५.२९	५४.१५.२९	...	५४.३१.२९	५४.३१.२९	...	८१.६७.३४	८१.६७.३४	
एकूण—(क) स्थूल	...	४७.४५.००	४७.४५.००	...	५४.१५.२९	५४.१५.२९	...	५४.३१.२९	५४.३१.२९	...	८१.६७.३४	८१.६७.३४	
एकूण—(क) निव्वळ	...	४७.४५.००	४७.४५.००	...	५४.१५.२९	५४.१५.२९	...	५४.३१.२९	५४.३१.२९	...	८१.६७.३४	८१.६७.३४	

कार्यक्रम क्र. १० वनविकास महामंडळ भाषावित्त, महाराष्ट्र राज्य
तक्ता क्र. १

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये हजाराने)

तपशील	प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			प्रस्तावित अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ) कार्यवार वर्गीकरण—												
वनविकास महामंडळास भाग भांडवल
एकूण (अ)
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण—												
वनविकास महामंडळास भाग भांडवल
एकूण (ब)
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने—												
(१) मागणी क्रमांक टी-५ प्रधान शीर्ष-४४०६ वनीकरण व वन्यजीवन यावरील भांडवली खर्च
एकूण—(क)

कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकताचे स्पष्टीकरण
तक्ता दोन

१	पर्यटन स्थळांचा विकास		
	प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३	अंदाजित, २०१३-२०१४	प्रस्तावित, २०१४-२०१५
२	३	४	
१. रस्ते (कि. मी.)
२. पूल (संख्या)
३. इमारती (संख्या)
४. पर्यटन स्थळांचा विकास	आदिवासी क्षेत्रात पर्यटन स्थळांचा विकास करण्यात आलेला आहे.	आदिवासी क्षेत्रांमध्ये पर्यटन स्थळांचा विकास करणे	आदिवासी क्षेत्रांमध्ये पर्यटन स्थळांचा विकास करणे

कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकताचे स्पष्टीकरण
तक्ता दोन

योजनेचे नाव	बाब	वर्ष		
		प्रत्यक्ष, २०१२-२०१३	अंदाजित, २०१३-२०१४	प्रस्तावित, २०१४-२०१५
१	२	३	४	५
		क्षेत्र (हेक्टर)	क्षेत्र (हेक्टर)	क्षेत्र (हेक्टर)
वनविकास महामंडळास भाग भाडवत देणे.

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग

विद्युत विकास (आदिवासी उपयोजना)

वार्षिक योजना २०१४-२०१५ (कार्यक्रम अंदाजपत्रक)

आदिवासी उपाययोजनेअंतर्गत विद्युत विकास क्षेत्रामध्ये महावितरण मार्फत खालील योजना राबविण्यात येतात.

अ. आदिवासी उपयोजना (जिल्हास्तर) :

सदरील योजना आदिवासी क्षेत्र (टीएसपी) तसेच आदिवासी क्षेत्राबाहेरील (ओटीएसपी) आदिवासी लाभार्थीकरीता राबविली जाते. ह्या योजनेतील ८५ टक्के निधी हा टिएसपी क्षेत्रातील तर उर्वरित निधी हा ओटीएसपी क्षेत्रातील आदिवासी लाभार्थीकरीता खर्च केला जातो. ह्या योजनेत प्रामुख्याने आदिवासी शेतकरी लाभार्थींना त्यांच्या कृषीपंपास वीज पुरवठा देणे, आदिवासी लाभार्थींना घरगुती वीज जोडण्या देणे तसेच आदिवासी क्षेत्रातील विद्युतीकरण न झालेल्या वाडी/पाडगांचे विद्युतीकरण करणे ही कामे केली जातात. ह्या योजनेतून सन २०१२-२०१३ मध्ये केलेली कामे पुढीलप्रमाणे—

अ.क्र.	तपशिल	टि.एस.पी.		ओ. टी. एस. पी	
		लक्ष्य	साध्य	लक्ष्य	साध्य
१.	कृषीपंप ऊर्जिकरण	२०००	१११७	३००	११८
२.	घरगुती विज जोडण्या	६०००	६२४२	२५००	१३८१
३.	वाडीपाडा विद्युतीकरण	११५	१५९	२०	२०
४.	उच्चदाब वाहिनी	१४६.२३ कि. मी.	१३०.९५ कि. मी.	५३.८० कि. मी.	२३.८२ कि. मी.
५.	लघुदाब वाहिनी	२१७.४८ कि. मी.	२०७.३१ कि. मी.	११३.८४ कि. मी.	९२.७१ कि. मी.
६.	वितरण रोहित्रे	३५२	३०२	६४	४४
७.	मंजूर निधी	रु. ६१.०४ कोटी		रु. ९.३० कोटी	
८.	खर्च	रु. ३२.४१ कोटी		रु. ७.०१ कोटी	

सन २०१३-१४ मध्ये ह्या योजनेमध्ये टीएसपी क्षेत्राकरीता रुपये ६२.५१ कोटी तर ओटीएसपी क्षेत्राकरीता रुपये १०.६२ कोटी निधीची तरतुद केलेली आहे. ह्या योजनेत करावयाची कामे व माहे नोव्हेंबर २०१३ अखेर झालेल्या कामाची प्रगती खालीलप्रमाणे—

अ.क्र.	तपशिल	टि.एस.पी.		ओ. टी. एस. पी	
		लक्ष्य	साध्य	लक्ष्य	साध्य
१.	कृषीपंप ऊर्जिकरण	३०००	९९	८००	३५
२.	घरगुती विज जोडण्या	१३०००	११३२	४५००	५१७
३.	वाडीपाडा विद्युतीकरण	२००	६	५०	०
४.	उच्चदाब वाहिनी	३८.६६ कि. मी.	१३०.९५ कि. मी.	३८.५० कि. मी.	१.९३ कि. मी.
५.	लघुदाब वाहिनी	३८.०४ कि. मी.	१३.६० कि. मी.	४०.०० कि. मी.	१४.४४ कि. मी.
६.	वितरण रोहित्रे	३७	१४	४४	६
७.	मंजूर निधी	रु. ६२.५१ कोटी		रु. १०.६२ कोटी	
८.	खर्च (माहे ऑक्टोबर २०१२ अखेर)	रु. २.०१ कोटी		रु. ०.४८ कोटी	

सन २०१४-१५ मध्ये शासनाकडे टिएसपी क्षेत्राकरीता रुपये ६० कोटी तर ओटीएसपी क्षेत्राकरीता रुपये १० कोटी निधीची मागणी केलेली आहे. त्या निधीतून करावयाची कामे पुढीलप्रमाणे—

अ.क्र.	तपशिल	टि.एस.पी.		ओ. टी. एस. पी	
		लक्ष्य	साध्य	लक्ष्य	साध्य
१.	निधीची मागणी	रु. ६० कोटी		रु. १० कोटी	
२.	कृषीपंप ऊर्जिकरण	३०००		८००	
३.	घरगुती विज जोडण्या	१३०००		४५००	
४.	वाडीपाडा विद्युतीकरण	२००		५०	

ब. आविवासी उपयोजना (विशेष कृती कार्यक्रम) :

१. नंदुरबार जिल्ह्यांत विद्युतीकरण न झालेल्या वाडी/पाड्यांचे विद्युतीकरण करणे.

नंदुरबार जिल्ह्यांतील अक्कलकुआ व धडगांव तालुक्यांतील अद्यापही विद्युतीकरण न झालेले ४५ गावे व ३६० पाड्यांचे विद्युतीकरणासाठी तसेच अक्कलकुआ व धडगांव तालुक्यांतील ३३/११ केव्ही मंजूर उपकेंद्रांची अपूर्ण कामे पुर्ण करण्याकरिता सन २००९-१०, २०१०-११ व २०११-१२ या वर्षांकरिता शासनातर्फे रुपये ६४.४८ कोटी इतक्या निधीची तरतुद मंजूर करण्यात आलेली आहे. सदर रक्कमेपैकी रु. ४९.९३ कोटी इतका निधी प्राप्त झाला असून खालील कामांकरिता ४९.९८ कोटी एवढा खर्च झाला आहे. ऑक्टोबर २०१३ पर्यंत करण्यात आलेल्या कामाचा तपशिल खालीलप्रमाणे-

अक्र.	तपशील	एकक	उद्दिष्ट	साध्य
१.	उच्चदाब वाहिनी	कि. मी.	४४८.०५	२८५
२.	लघुदाब वाहिनी	कि. मी.	७८३.४५	६६५
३.	६३ केवीए रोहित्रे	संख्या	३४१.००	२८०
४.	गावे	संख्या	२५.००	२२
५.	वाडी/पाडे	संख्या	३५३.००	३०२
६.	३३/११ केव्ही रोहित्रांची क्षमता वाढविणे	संख्या	...	३
७.	उपकेंद्राच्या देखभालीची कामे	संख्या	...	२
८.	नविन ३१/११ केव्ही उपकेंद्र उभारणे	संख्या	१.००	१

**उद्योजकता विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम
(जिल्हास्तरीय योजनाअंतर्गत योजना)**

सुशिक्षित बेरोजगारांना स्वयंरोजगारासाठी प्रवृत्त करण्याच्या दृष्टीने उद्योजकता विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम राबविला जातो. सदर प्रशिक्षण कार्यक्रमात मार्गदर्शक शिबिरे व प्रशिक्षण शिबिरे घेतली जातात. त्यामध्ये उद्योग/सेवा याकरिता मार्गदर्शन देणे, जागेसंबंधी आवश्यक तरतुदी, प्रकल्प अहवाल तयार करणे, निरनिराळे परवाने मिळविण्याच्या पध्दती, विक्रीकरिता आवश्यक बाबी इत्यादीबाबत उपयुक्त माहिती दिली जाते. या योजनेमध्ये महाराष्ट्र उद्योजकता विकास केंद्र, भिटकोंन व उद्योग संचालनालयाने मान्यता दिलेल्या अशासकीय कुशल प्रशिक्षक संस्थांमार्फत खालीलप्रमाणे प्रशिक्षण कार्यक्रम घेण्यात येतात :-

१. उद्योजकता परिचय कार्यक्रम (१ दिवसीय, अनिवासी) :-
२. उद्योजकता विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम (१२ दिवसीय, निवासी) :-
३. तांत्रिक प्रशिक्षण कार्यक्रम (१५ दिवस ते २ महिने, अनिवासी) :-

**उद्योजकता विकास प्रशिक्षण कार्यक्रम
आदिवासी उपयोजना (जनजाती क्षेत्रांतर्गत)**

वर्ष	नियतव्यय	तरतूद	खर्च	उद्दिष्ट	साध्य
२०११-२०१२	१९.५०	१९.५०	१६.५८	६५०	५३७
२०१२-२०१३	२०.३०	२०.३०	१९.९०	६७७	५८५
२०१३-२०१४	३९.००	३९.००	६.००	१३००	१७५

(माहे सप्टेंबर २०१३ अखेर)

आदिवासी उपयोजना (जनजाती क्षेत्राबाहेरील)

वर्ष	नियतव्यय	तरतूद	खर्च	उद्दिष्ट	साध्य
२०११-२०१२	१०.९०	१०.९०	९.२३	३६२	३६६
२०१२-२०१३	१२.४५	१२.४५	२५.७३	४५४	३१९
२०१३-२०१४	२५.६०	२५.६०	०.०३	७५३	०१

(माहे सप्टेंबर २०१३ अखेर)

सुधारित बीज भांडवल योजना (एसएमएस)

पात्रता :-

१. कमीत कमी ७ थी पास;
२. वयोमर्यादा १८ ते ५० वर्ष;
३. अर्जदार महाराष्ट्राचा किमान १५ वर्षांचा रहिवासी असावा.

वैशिष्ट्ये :-

शासन नियम, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग क्र. इपीपी-२००७/(१९९८)/उ.-७, दि. १८ मे २००७ नुसार खालील प्रमाण धोरणात्मक बदल करण्यात आलेले आहेत :-

१. प्रकल्प मर्यादा रु. २५.०० लाखापर्यंत आहे;
२. बीज भांडवल कर्जाची कमाल मर्यादा रु. ३.७५ लाखापर्यंत राहिल.
३. बँक कर्ज ७५ टक्के;
४. रुपये १० लाखापेक्षा कमी प्रकल्प खर्च असलेल्या प्रकल्पांमध्ये बीज भांडवल कर्जाचे प्रमाण पुढीलप्रमाणे राहिल—
 १. सर्वसाधारण प्रवृत्तीतील लाभधारकांसाठी १५ टक्के;
 २. अनु. जाती/जमाती, अपंग, विमुक्त व मटक्या जाती/ जमाती आणि इतर मागासवर्गीय उमेदवारांना २० टक्के—

५. बीज भांडवल सहाय्यावर आकारावयाचे व्याज :- बीज भांडवलाची रक्कम मृदू कर्ज (सॉफ्ट लोन) म्हणून दरसाल ६ टक्के व्याजाने देण्यात यावे.
६. बीज भांडवल कर्जाच्या रकमेची विहित कालावधीत परतफेड करण्यात आली नाही. तर थकित रकमेवर द. सा. द. शे. १ टक्का दंडनीय व्याज आकारण्यात यावे.
७. बीज भांडवली कर्जाच्या रकमेची विहित कालावधीत परतफेड करणाऱ्या लाभार्थीना ३ टक्के रिबेट देण्यात येईल.
८. शासन निर्णय १५ सप्टेंबर २००३ अनुसार कर्जदाराने थकित मुद्दल व व्याज एकरकमी भरणा केल्यास त्यास दंडनीय व्याज माफ आहे. अशा प्रकरणांमध्ये द. सा. द. शे. १ टक्का दराने दंडनीय व्याज आकारण्यात येणार आहे व वरील व्याज पूर्वलक्षी प्रभावाने दि. १-१०-१९९३ पासूनच्या सर्व चालू प्रकरणांना लागू आहे;
९. सवय योजना वाहन व्यवसाय, व्यापार व उद्योगासाठी लागू आहे;
१०. कर्जाची परतफेड ७ वर्षांच्या आत करावयाची असून सुरवातीची ३ वर्षे विलंबावधी (वाहनांसाठी सहा महिने) निश्चित करण्यात येईल.

सुधारीत बीज भांडवल योजना
आदिवासी उपयोजना (जनजाती क्षेत्रांतर्गत)

(रु. लाखात)

वर्ष	नियतव्यय	तरतूद	खर्च	उद्दिष्ट	साध्य
२०११-२०१२	२४.१०	२४.१०	२०.३४	४१	५८
२०१२-२०१३	२२.७०	२२.७०	१९.१५	३९	५२
२०१३-२०१४	२४.१५	२४.१५	...	४१	...

(माहे सप्टेंबर २०१३ अखेर)

आदिवासी उपयोजना (जनजाती क्षेत्रांबाहेरील)

वर्ष	नियतव्यय	तरतूद	खर्च	उद्दिष्ट	साध्य
२०११-२०१२	१५.२५	१५.२५	१२.६१	२७	४९
२०१२-२०१३	१२.१०	११.५०	१०.४९	२१	३१
२०१३-२०१४	१५.७०	१५.७०	...	२८	...

(माहे सप्टेंबर २०१३ अखेर)

जिल्हा उद्योग केंद्र-कर्ज योजना
(जिल्हास्तरीय योजना अंतर्गत योजना)

निमशहरी व ग्रामीण भागात अती लहान उद्योगांना आर्थिक सहाय्य उपलब्ध करून त्यांचा विकास साधणे व याद्वारे अधिक रोजगार संधी व स्वयंरोजगार निर्माण करण्यासाठी जिल्हा उद्योग केंद्र कर्ज योजना सुरु करण्यात आली. ही योजना जिल्हास्तरीय असून उद्योग संचालनालय तसेच त्यांच्या अधिपत्याखाली येणाऱ्या जिल्हा उद्योग केंद्र कार्यालयामार्फत राबविली जाते :-

पात्रता :-

१. शिक्षणाची व वयाची अट नाही;
२. उद्योग, लघु उद्योग नोंदणीस पात्र असावा;
३. उद्योगामधील यंत्रसामुग्री गुंतवणूक रु. २ लाखाचे आत असावी;
४. उद्योग १ लाख पेक्षा कमी लोकवस्ती (१९८१ प्रगणनेनुसार) असणाऱ्या गावांमध्ये सुरु करता येतो;
५. चालू उद्योगाचा विस्तार करण्यासाठीही या योजनेचा लाभ घेता येतो.

वैशिष्ट्ये :-

१. ६५ ते ७५ टक्के बँक कर्ज.
२. सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी २० टक्के बीज भांडवल जास्तीत जास्त मर्यादा रु. ४०,००० अनु. जाती/जमातीच्या लाभार्थीस ३० टक्के कमाल रु. ६०,०००.
३. व्याज दर ४ टक्के राहिल
४. स्वतःचे ५ टक्के भांडवल.
४. बीज भांडवल परतफेड ८ वर्षे.

जिल्हा उद्योग केंद्र कर्ज योजना
आदिवासी उपयोजना (जनजाती क्षेत्रांतर्गत)

(रु. लाखात)

वर्ष	नियतव्यय	तरतूद	खर्च	उद्दिष्ट	साध्य
२०११-२०१२	६.०५	६.०५	५.१४	२०	१६
२०१२-२०१३	५.८५	५.८५	५.२४	१६	२१
२०१३-२०१४	६.५०	६.५०	...	१६	...

(माहे ऑक्टोबर २०१३ अखेर)

आदिवासी उपयोजना (जनजाती क्षेत्राबाहेरील)

वर्ष	नियतव्यय	तरतूद	खर्च	उद्दिष्ट	साध्य
२०११-२०१२	४.५५	४.५५	३.८७	१५	६
२०१२-२०१३	५.५६	५.५६	४.९८	१७	२७
२०१३-२०१४	६.३६	६.३६	...	१६	...

(माहे ऑक्टोबर २०१३ अखेर)

नगर विकास विभाग
जनजाती क्षेत्र उपयोजना
नगर रचना आणि मूल्यनिर्धारण विभाग

समग्र कार्यक्रम--

जनजाती क्षेत्र उपयोजनेमध्ये समाविष्ट केलेली योजना क्र. नवि-६ (अ) "विकास योजना कार्यान्वित करण्यासाठी नगरपरिषदांना आर्थिक सहाय्य" ही योजना जिल्हास्तरीय आहे. या योजनेखाली २००८-२००९ मध्ये रु. ६६.५९ लाख इतके आर्थिक सहाय्य जिल्हातील संबंधित नगरपरिषदांना देण्यासाठी आवश्यक तेवढ्या तरतुदी विभागीय उपसंचालक, नगर रचना यांच्याकडे सुपूर्द केल्या. २००९-२०१० मध्ये ठाणे, नाशिक, धुळे, यवतमाळ, अमरावती आणि नांदेड या जिल्ह्यांमधील जनजाती क्षेत्रातील ९ निरनिराळ्या नगरपरिषदांना रु. ३७.४८ लाख इतके आर्थिक सहाय्य अनुदान स्वरूपात देण्यात आले. २०१०-२०११ या आर्थिक वर्षामध्ये या योजनेअंतर्गत विकास योजना कार्यान्वित करण्यासाठी रु. १७८.१० लाख अनुदान व कर्ज निरंक असे एकूण रु. १७८.१० लाख इतक्या रकमेचे आर्थिक सहाय्य संबंधित नगरपरिषदांना देण्याचे प्रस्तावित करण्यात आले होते.

शासन निर्णय आदिवासी विभाग क्रमांक टिएसपी-२००८/प्र.क्र. ६/का. ६, दिनांक १६-१२-२००९ मधील क्र. २.१ नुसार वित्तीय वर्ष २००९-२०१० मधील पहिल्या चार महिन्याकरिता संचालक, नगर रचना, महाराष्ट्र राज्य, पुणे हे नियंत्रण अधिकारी होते. सदर वर्षातील उर्वरित कालावधीसाठी व या पुढील वित्तीय वर्षाकरिता संबंधित जिल्हाधिकारी नियंत्रक अधिकारी राहतील असे नमूद केले असल्याने या संचालनालयाने सन २००९-२०१० मधील पहिल्या चार महिन्याकरिता रुपये ३७.४८ लाख अनुदान वितरीत केले आहे.

२. विकास योजना कार्यान्वित करण्यासाठी नगरपरिषदांना आर्थिक सहाय्य--

नगरपरिषदांना विकास योजना कार्यान्वित करण्याकरिता आर्थिक सहाय्य देण्याची योजना १९६४ मध्ये सुरु करण्यात आली आणि आता ही योजना जिल्हा योजनांचा एक भाग झाली आहे. महाराष्ट्र प्रादेशिक व नगर रचना अधिनियम, १९६६ अन्वये नगरपरिषदांच्या विकास योजना मंजूर झालेल्या असतात त्यासाठी सदर योजना लागू आहे.

या योजनेअंतर्गत आदिवासी नगरपरिषदांना त्यांच्या विकास योजना कार्यान्वित करण्यासाठी कर्ज व अनुदान या रूपाने खालील मान्य बाबींकरिता आर्थिक सहाय्य दिले जाते.

- १) विकास योजनात निर्दिष्ट केलेल्या जागांचे भूमिसंपादन
- २) बाजार व आठवडी बाजार
- ३) शाळा
- ४) रस्ते बांधणी
- ५) दवाखाने व रुग्णालये
- ६) प्रेत दहन व दफन भूमि
- ७) कत्तलखाने
- ८) ग्रंथालये
- ९) बागा व उद्याने
- १०) समाजकल्याण केंद्रे

११) बागा व उद्याने या सारख्या सार्वजनिक ठिकाणी आणि झोपडपट्टी व गलिच्छ वस्त्यांमध्ये राहणाऱ्या अस्थायी लोकसंख्येसाठी जी घरमालकांनी बांधलेल्या पक्क्या घरात राहत नाहीत, यासाठी भूमि संपादनासकट सार्वजनिक शौचकुपांसाठी व सार्वजनिक मुताऱ्यासाठी आरक्षणे केलेली असोत अथवा नसोत अशा सर्व सार्वजनिक शौचकुपांसाठी अर्थ सहाय्य देणे.

१२) वरील बाब क्रमांक १ ते ११ मध्ये विशिष्टपणे समाविष्ट न केलेली परंतु विकास योजनेमध्ये अंतर्भूत केलेली इतर कामे.

१३) वाहतूक व परिवहन घटकाने तयार केलेले विकास योजनेचे भाग असलेले अथवा नसलेले, वाहतूक सुधारणा प्रकल्प.

१४) विकास योजनांमध्ये औद्योगिक विभाग म्हणून दर्शविलेल्या जमिनीचे संपादन व विकास यांचा अंतर्भाव असलेले औद्योगिक क्षेत्र विकास प्रकल्प.

वरील कामाच्या एकूण अंदाजित रकमेपैकी २/३ किंवा १/२ इतके कर्ज आणि १/३ किंवा १/२ इतके अनुदान अनुक्रमे अ, ब आणि क वर्ग नगरपरिषदांना या योजनेअंतर्गत उपलब्ध करून दिले जाते. १५,००० पेक्षा कमी लोकसंख्या असलेल्या सहा नगरपरिषदांना त्यांच्या किफायतशीर नसलेल्या कामांसाठी या योजनेअंतर्गत १०० टक्के अनुदान उपलब्ध करून दिले जाते.

कार्यक्रम कार्यभाराचा सारांश व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण-

जनजाती विभागातील नगरपरिषदांना त्यांच्या विकास योजनांसाठी द्यावयाच्या आर्थिक सहाय्याबद्दल माहिती

(रुपये लाखात)

अनुक्रमांक	जिल्हा/नगरपालिका	दिलेले आर्थिक सहाय्य						२०१४-२०१५ मधील देय सहाय्य		
		२०१२-२०१३			२०१३-२०१४			अनुदान	कर्ज	एकूण
		अनुदान	कर्ज	एकूण	अनुदान	कर्ज	एकूण			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
(अ)		रुपये	रुपये	रुपये	रुपये	रुपये	रुपये	रुपये	रुपये	रुपये
कोकण विभाग-										
१.	ठाणे (डव्हार, डहाणू न. प.)
नाशिक विभाग-										
२.	नाशिक (त्रिंबक, इगतपूरी न. प.)
३.	नंदूरबार (नंदूरबार, तळोदे, नवापूर न. प.)
अमरावती विभाग-										
४.	अमरावती (चिखलधरा न. प.)
५.	यवतमाल (पांढरकवडा न. प.)
औरंगाबाद विभाग-										
६.	नांदेड (किनवट न. प.)
	एकूण (अ) जनजाती क्षेत्राची बेरीज

टिप :- सन २००९-२०१० पासून योजनेचे सनियंत्रण जिल्हाधिकारी यांचेकडे आहे.

तक्ता "अ" (एक)

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये लाखांत)

कामाचा तपशील	सुधारित. २०११-२०१२			अर्थसंकल्प. २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प. २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प. २०१४-२०१५		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
(अ)-कार्यानुसार वर्गीकरण-												
(१) नगरपरिषदांना सहाय्य-
एकूण-(अ) स्थूल
वजा-बेरीज
एकूण-(अ) निव्वळ
(ब) उद्देशानुसार वर्गीकरण-												
(१) नगरपरिषदांना विकास योजना कार्यान्वित करण्यासाठी आर्थिक सहाय्य (अनुदान).
(२) नगरपरिषदांना विकास योजना कार्यान्वित करण्यासाठी आर्थिक सहाय्य (कर्ज).
(३) लहान व मध्यम शहराच्या एकात्मिक नगर विकासासाठी राज्याचे अनुरूप अंशदान.
एकूण-(अ) स्थूल
वजा-बेरीज
एकूण-(अ) निव्वळ
(क) वित्तीय साधने-												
मागणी क्रमांक टी-४
२२१७-नगर विकास
मागणी क्र. टी-७
६२१७-नगर विकासासाठी कर्ज.
एकूण-(अ) स्थूल
वजा-बेरीज
एकूण-(अ) निव्वळ

सार्वजनिक बांधकाम विभाग

(जनजाती क्षेत्र उपयोजना)

१. जनजाती क्षेत्र उपयोजनेतील रस्ते व इमारतीची कामे

(१) प्रस्तावना :

महाराष्ट्र राज्यातील जनजाती क्षेत्रातील सामाजिक व आर्थिक विकासाचा वेग त्याच क्षेत्रातील बिगर जनजाती क्षेत्रातील वेगाइतका वाढविण्याकरिता शासनाने पंचवार्षिक योजनेत एक जनजाती क्षेत्र उपयोजना निर्माण केली आहे. या जनजाती क्षेत्र उपयोजनेत ठाणे, कुलाबा, पुणे, अहमदनगर, घुळे, नाशिक, जळगाव, अमरावती, यवतमाळ, नागपूर, भंडारा चंद्रपूर, गडचिरोली आणि नांदेड या १४ जिल्ह्यांतील ६८ तहसिलमधील ६,७३१ गावांच्या समुहाचे एकत्रित विकास कार्य समाविष्ट आहे.

जनजाती क्षेत्र उपयोजनेत विविध प्रकारच्या रस्ते, इमारती बांधणीच्या कार्यक्रमाचा समावेश आहे. रस्त्याच्या बांधकामांचे तसेच पूल व मोऱ्यांचे बांधकामाच्या खर्चाचे दर हे प्रचलित जिल्हा दरसूचीवर अवलंबून असतात. आदिवासी क्षेत्रातील रस्ते व पुलांच्या बांधकामात कामाचा खर्चाच्या १० टक्क्याप्रमाणे वाढीव रक्कम अनुज्ञेय आहे.

जनजाती क्षेत्रातील व बिगर जनजाती क्षेत्रातील रस्ते बांधणीचे भौतिक व संकल्पचित्राचे निकष सारखेच असतात. फक्त जनजाती क्षेत्रातील रस्त्याच्या बांधकामाचे दर दुर्गम डोंगराळ व अंतर्गत भागातील असे असल्यामुळे साहित्य व मजुरीवर अपेक्षित खर्च जास्त होतो यास्तव हे बिगर जनजाती क्षेत्रातील दरापेक्षा काही प्रमाणात जास्त असतात.

२०१२-२०१३ च्या वार्षिक योजनेखाली आदिवासी उपयोजनांतर्गत राज्यस्तरीय रस्ते योजनेसाठी रु. १७०६.९२ लाख नियतव्यय मंजूर आहे. आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील १९९१ जनगणनेनुसार ३१-३-२०१२ रोजी बारमाही व आठमाही रस्त्याने जोडलेल्या गावांची संख्या खालील प्रमाणे-

अ. क्र.	एकूण गावे	बारमाही रस्त्याने जोडलेली	आठमाही रस्त्याने जोडलेली	उर्वरित गावे
१. १ ते २००	२०	१८	२	...
२. २०० ते ४९९	२१३	१२४	८९	...
३. ५०० ते ९९९	२४०	१७४	६६	...
४. १,००० ते १,४९९	१४२	१२३	१९	...
५. १५०० पेक्षा जास्त लोकसंख्या	२०५	२०३	२	...
एकूण ...	८२०	६४२	१७८	...

जनजाती क्षेत्र उपयोजनेखालील कार्यक्रमांचे नियोजन व संनियंत्रण करण्यासाठी सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालयामध्ये खाली दर्शविलेल्या अस्थायी जागा मंजूर करण्यात आल्या आहेत.

The below mentioned temporary posts have been sanctioned in the Public Works Department, Mantralaya for the work relating to planning and monitoring programmes under the Tribal Area Sub-Plan.

मागणी क्र.-एच-६, २०५९-सार्वजनिक बांधकाम, ८०-सर्वसाधारण,
००.(०१) संचालन व प्रशासन, सार्वजनिक बांधकाम विभाग (खुद्द)

अनुक्रमांक Sr. No.	पदनाम Designation of Post	वेतन श्रेणी Pay Scale	जागांची संख्या No. of posts
	उपअभियंता	रु. ९,३००-३४,८०० ग्रेड वेतन ५,४०० (विशेष वेतन फक्त रु. ३००)	१
1	Deputy Engineer ...	Rs. 9,300-34,800 Grade Pay 5,400 (Special pay only Rs. 300)	1

जनजाती क्षेत्र उपयोजनांतर्गत (१) रस्ते (२) पूल व (३) इमारतींच्या कामाचा कार्यभार सोबत तक्ता क्र. १, २ व ३ मध्ये दर्शविला आहे.

तक्ता क्रमांक १
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१४-२०१५
राज्य मार्ग

सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षात रस्त्यांच्या कामाकरिता केलेली आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला अस्तित्वात असलेली रस्त्यांची एकूण लांबी (कि. मी. मध्ये)	सन २०१३-२०१४ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१४-२०१५ चा कार्यक्रम			
		२०१३-२०१४ मध्ये	२०१४-२०१५ मध्ये	२०१३-२०१४ मध्ये	रकाना ३ मधील	२०१४-२०१५ मध्ये	२०१४-२०१५ मध्ये	२०१४-२०१५ मध्ये	२०१४-२०१५ मध्ये
		चालू असलेल्या रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	रस्त्यांच्या कामा- करिता अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	रस्त्यांच्या कामा- वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	कामांची क्रियाशील प्रगती (कि. मी. मध्ये)	प्रगती पथावर असलेल्या रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	प्रस्तावित केलेल्या नवीन रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	पूर्ण होणाऱ्या कामांची अपेक्षित लांबी (कि. मी. मध्ये)	चालू व नवीन कामांसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१. ठाणे	२९०.७३५	३.५३५	९१.००	९१.००	३.५३५	०.९००	०.९००	०.९००	२४५.००
२. रायगड
३. नाशिक	१८४०.३६	९५.१४ (२५ मोऱ्या)	११०.०२ (१५ मोऱ्या)	२४.१०	...	२४.१०	...
४. धुळे	२४२.३५	२०.००	२९२.१०	२९२.१०	३५.००	४२.००	६०.००	५५.००	१६००.००
५. नंदूरबार	७०४.५१
६. जळगाव	१०.६०	५.००
७. अहमदनगर	१२९.५०
८. पुणे (उत्तर)	८९.७४
९. नांदेड/भोकर	४५.९०	१०.००	८.००	१२.००	१२.००	३००.००
१०. हिंगोली
११. अमरावती	२९७.९४	२०.००	२०.००	५००.००
१२. यवतमाळ	४१३.२७	३५४.००
१३. नागपूर	८४.८४	३५.००	५०५.७५	५०५.७५	४५.००	१५.००	३५४.००
१४. भंडारा	१.२५	...	१७४.४४	१७४.४४	१२८.००
१५. गोंदिया	१३९.००	२०.००	३१७.००	३१७.००	२५.००	१०.००	२२३.००
१६. चंद्रपूर	७६९.००
१७. गडचिरोली	१३.९९	३५	७७०.९७	१२९४.००	५.००	२०.००	४०.००	२०.००	२००००.००
१८. बुलढाणा
१९. अकोला
२०. वाशिम
२१. खामगाव	१५.९५

तक्ता क्रमांक १
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१४-२०१५
प्रमुख जिल्हा मार्ग

सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षात रस्त्यांच्या कामाकरिता केलेली आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला अस्तित्वात असलेली रस्त्यांची एकूण लांबी (कि. मी. मध्ये)	सन २०१३-२०१४ साली संधाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१४-२०१५ चा कार्यक्रम				
		२०१३-२०१४ मध्ये चालू असलेल्या रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये रस्त्यांच्या कामा-करिता अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१३-२०१४ मध्ये रस्त्यांच्या कामा-वरील संधाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (कि. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या कामांची अपेक्षित लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये चालू व नवीन कामासाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)	
		३	४	५	६	७	८	९	१०	
१. टाणे	६३८.९९३	४०६.८८	२७२५.१८	५७२५.१८	३०६.९५	२१२.१२	१८६.५२	१३७.६२	७४५९.२१	
२. रायगड	८०.३०	...	३७६.०४	२०.००	...	१५.००	३९०.००	
३. नाशिक	२४७१.२	१६५.०५ (२९ मोऱ्या)	१११.२९ (१०९ मोऱ्या)	३०.२५ (६५ मोऱ्या)	...	२५.३६ (८ मोऱ्या)	...	
४. धुळे	२३४.०३	४३.००	५५.७०	५००.००	३०.००	५३.००	१७५.००	९६.००	१५२५.००	
५. नंदूरबार	६३०.४६७	३६०.००	७३५.८८	६१७.९४	२४०.००	३६०.००	३८०.००	२४५.००	६९१५.००	
६. जळगाव	४९.००	३१.००	५०२.३६	४०१.९०	१६.००	१५.००	१५.००	१५.००	३०००.००	
७. अहमदनगर	१५८.६५	...	५३.१३	५३.१३	(८ मोऱ्या) ...	(१० मोऱ्या) ...	(१० मोऱ्या) १३००.००	
८. पुणे (उत्तर)	१२६.२५	५.००	५०.००	५०.००	५.०० (४ मोऱ्या)	२.००	५.००	५.००	७४.००	
९. परभणी	
१०. नांदेड/भोकर	२५८.९०	५७.००	५७.००	४००.००	९०.००	६५.००	१००.००	९०.००	५८०.००	
११. हिंगोली	७२.९०	३३.००	१३४.००	१३४.००	३३.००	६.००	...	१२.००	२५०.००	
१२. अमरावती	२१६.२६	३१.७	२६०.७५ (DPDC)	२६१.०० (DPDC)	३१.७	१५.००	२५.००	३५.००	८७५.००	
१३. यवतमाळ	३६५.९४	६०.१०	८४०.६३	८४०.६३	...	३४.५०	...	३४.५०	५०२.५२	
	...	१५.५०	१६१.५०	३.००	...	
१४. नागपूर	११८.०७	६५.००	४५०.००	१५०.००	१८००.००	१५५०.००	५०.००	४८.००	१६०८.००	
१५. भंडारा	८.८०	१०.००	५०.००	७०.००	१०००.००	१०.००	३६.००	१५.००	२३४.००	
१६. गोंदिया	३६१.८८	७०.००	१००.००	९०.००	१३००.००	७०.००	५३.००	२९.००	१४६०.००	
१७. चंद्रपूर	९७६.००	११४.५०	...	२२००.००	७८.००	४८.००	६०.००	६०.००	५०००.००	
१८. गडचिरोली	८५७.००	१२५.००	११२९.५५	१४००.००	२५.००	६०.००	१५००.००	१००	१०००.००	
१९. वाशिम	३३.५०	४०.००	
२०. अकोला	
२१. खामगाव	६८.००	५.७५	३२.१७	१००.७५	३.७५	२.००	५.००	५.००	३००.००	
२२. बुलढाणा	

तक्ता क्रमांक १
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१४-२०१५
इतर जिल्हा मार्ग

सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षात रस्त्यांच्या कामाकरिता केलेली आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला अस्तित्वात असलेली रस्त्यांची एकूण लांबी (कि. मी. मध्ये)	सन २०१३-२०१४ साली संपादित क्रियाशील प्रगती				सन २०१४-२०१५ चा कार्यक्रम			
		२०१३-२०१४ मध्ये चालू असलेल्या रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये रस्त्यांच्या कामा-करिता अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१३-२०१४ मध्ये रस्त्यांच्या कामा-वरील संपादित खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (कि. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या कामांची अपेक्षित लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये चालू व नवीन कामांसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
साकव									
१. ठाणे	२०	७४.००	१८३.४०	५००.००	१४	४६.००	३०.००	४४.००	५५०.००
२. रायगड	३०.००
३. अहमदनगर
४. पुणे (उत्तर)	५.००	३.००	२०.००	२०.००	२.००	१.००	२.००	३.००	६०.००
५. नाशिक	३५४७.०२	३३.२१	१७८०.५६	१७८०.५६	३२.०६	११.२५	४०.१	४२.२	२३६४.३२
६. अकोला	...	७.००	६६.७०	६६.७०	७.००	...	२०.००	२०.००	५००.००
७. बुलढाणा
८. जळगाव	...	११.००
९. हिंगोली	३६.००	३६.००	...	४६०.००	१५.००	३६.००	१५.००	१५.००	५००.००
ग्रामीण रस्ते									
१. ठाणे
२. रायगड
३. यवतमाळ	७५४.६०
४. पुणे (उत्तर)	४५.००	२४.००	११०.००	११०.००	११.००	१३.००	३०.००	२०.००	३००.००
५. नाशिक	१०८५६.२२	४९.४३	४६.०२	४९.८८	२१.७२	४७.५९	...
६. अकोला	...	७.००	६६.७०	६६.७०	७.००	...	२०.००	२०.००	५००.००
७. बुलढाणा
८. नंदुरबार	३१२.१८	१०६.००	८५४.०५	६६७.००	१४०.००	१२७.००	१४९.००	१३७.००	८२९.००
९. अहमदनगर
१०. धुळे	१२८३.१६
११. गडचिरोली	८६२.००	७०.००	१८८४.००	२४००.००	३५.००	२५.००	१००.००	४५.००	२५००.००

तक्ता क्रमांक १
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१४-२०१५
किमान गरजा कार्यक्रम

सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षात रस्त्यांच्या कामाकरिता केलेली आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला अस्तित्वात असलेली रस्त्यांची एकूण लांबी (कि. मी. मध्ये)	सन २०१३-२०१४ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१४-२०१५ चा कार्यक्रम				
		२०१३-२०१४ मध्ये चालू असलेल्या रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये रस्त्यांच्या कामा-करिता अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१३-२०१४ मध्ये रस्त्यांच्या कामा-वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (कि. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन रस्त्यांची लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या कामांची अपेक्षित लांबी (कि. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये चालू व नवीन कामासाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
१. ठाणे	४३७.२०	४०२.४६	११८०.५०	३०५६.५०	२११.७०	१८६.००	१३५.००	१२९.००	२८२१.८०	
२. रायगड	४०.३००	
३. नाशिक	३९१.२४	६६.३१	११८६.२१	११८६.२१	६३.०२	७२.०२	३९.१२	९३.४६	१२४१.०७	
४. धुळे	४१८.३१	१०.००	...	११५.००	६.००	४.००	३०.००	१७.००	४५०.००	
५. नंदूरबार	५६८.००	१०२.००	५०.००	९००.००	९२.००	१६७.००	११०.००	२१०.००	१८१२.००	
६. जळगाव	१६.३०	२७.७०	(२७ मोऱ्या)	(५ मोऱ्या) २.००	१५.००	१५.००	...	
७. अहमदनगर(२७ मोऱ्या)	...(२० मोऱ्या) ६००.००	
८. पुणे (उत्तर)	...	९.००	१००.००	१००.००	९.००(२ मोऱ्या)	६.००	१०.००	८.४४	१२५.००	
९. परभणी	
१०. नांदेड/भोकर	७९.७०	३५.००	३५.००	७००.००	३५.००	२०.००	१५.००	३५.००	३५०.००	
११. हिंगोली	२१.५०	८.८०	...	४३६.०२	८.८०	८.८०	...	८.८०	४३६.०२	
१२. अमरावती	२७ मोऱ्या	२० मोऱ्या	६००.००	
१३. यवतमाळ	१६८३.९३	Grand from D. P. D. C.	
	...	१७.०० (३२ फुल)	११.८०	५.००	...	६४.०० (२५ फुल)	...	
					(११ फुल. १६ मोऱ्या. ६ रपटे)	(६५ रपटे २३ फुल.)				
१४. नागपूर	...	१४.००	५०.००	१८.००	१३.००	८.००	१२.००	
१५. भंडारा	...	३.००	३०.००	१०.००	६.००	६.००	१४.००	
१६. गोंदिया	११.००	८.००	३५.००	१२.००	७.००	६.००	१८.००	
१७. चंद्रपूर	५८३.००	२०.००	
१८. गडचिरोली	२२६२.००	१३०.००	५००.००	१०००.००	६५.००	३५.००	१३००.००	२२०.००	२०००.००	
१९. वाशिम	८२.००	५.००	...	८०.००	५.००	५.००	१००.००	
२०. खामगाव	१२.३०	६.००	१७.१८	२५०.००	३.००	२.००	४.००	२.००	२००.००	
२१. अकोला	
२२. बुलढाणा	

तक्ता क्रमांक १
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१४-२०१५
मोठे पूल

सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षात पुलांच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रगती

सन २०१३-२०१४ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती

सन २०१३-२०१४ चा कार्यक्रम

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला असलेल्या पुलांच्या कामांची संख्या	सन २०१३-२०१४ मध्ये			रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (संख्या)	सन २०१४-२०१५ मध्ये			२०१४-२०१५ मध्ये चालू व नवीन कामासाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)
		चालू असलेल्या पुलांच्या कामांची संख्या	पुलांच्या कामा-करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	पुलांच्या कामा-वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)		प्रगती पथावर असलेल्या कामांची संख्या	प्रस्तावित केलेल्या नवीन कामांची संख्या	पूर्ण होणाऱ्या कामांची अपेक्षित संख्या	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१. ठाणे	१	१	१	६०.००
२. रायगड	१०	...	१४४.५३	१	१५०.००
३. नाशिक	९	२२	६८४.२२	६८४.२२	४	३	१२	८	६८४.२२
४. धुळे	२	१	...	१००.००	१	१	२	१	५००.००
५. नंदूरबार	१२	४	१४०.६५	१६४०.६५	२८	७	३७	७	३००८.४८
६. जळगाव	२
७. अहमदनगर	१	१	१४४.६३	१४४.६३	१	१	१	१	१५०.००
८. पुणे (उत्तर)	२	२	१५०.००	१५०.००	२	२	...	२	५००.००
९. नांदेड/भोकर
१०. हिंगोली
११. अमरावती	२५
१२. यवतमाळ	५०.००
१३. नागपूर	५.००	५.००	४३५.००	४३५.००	३०.००	५	२	२	५५६.००
१४. भंडारा	४.००	४.००	४००.००	४००.००	३०.००	३	२	३	४६०.००
१५. गोंदिया	५.००	५.००	४२०.००	४२०.००	४०.००	४	२	२	३७५.००
१६. चंद्रपूर	१८	२	...	५००.००	१	१	१	१	५००.००
१७. गडचिरोली	१	१	०.०१	२५०	७	४	१०००.००
१८. बुलढाणा
१९. वर्धा	१९८.४०	९४.१२	४०.००	१७००.००	६०.००	७७.६२	...	२	१८३८.००
२०. खामगाव

तक्ता क्रमांक २
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१४-२०१५

लहान पूल

सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षात पुलांच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती दर्शविणारा तक्ता:

सन २०१३-२०१४ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती

सन २०१४-२०१५ चा कार्यक्रम

जिल्हा	वर्षाच्या	सन २०१३-२०१४ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती					सन २०१४-२०१५ चा कार्यक्रम				
	सुरवातीला असलेल्या पुलांच्या कामाची संख्या	२०१३-२०१४ मध्ये घालू असलेल्या पुलांच्या कामाची संख्या	२०१३-२०१४ मध्ये घालू असलेल्या पुलांच्या कामा-करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१३-२०१४ मध्ये घालू असलेल्या पुलांच्या कामा-वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (संख्या)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या कामांची संख्या	२०१४-२०१५ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन कामांची संख्या	२०१४-२०१५ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या कामांची अपेक्षित संख्या	२०१४-२०१५ मध्ये घालू व नवीन कामासाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)		
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०		
१. ठाणे	३३	१	६५.००	३५०.००	१	६	५	५	६००.००		
२. रायगड	१७	...	३४.७४	२	...	२	३५.००		
३. नाशिक	१३१	४१	३८९.००	३८९.००	२८	२२	१९	३३	५१२.००		
४. धुळे	३२	१७	२१.००	१९५.००	१६	१	२०	१३	४२०.००		
५. नंदूरबार	४६	६	१४४	३५०.००	२१	४	२५	२०	७०४.८८		
६. जळगाव	१६	३	३	३	...	३	४००.००		
७. अहमदनगर	१	१	७५.८५	७५.८५	१	१	२	२	१७०.००		
८. पुणे (उत्तर)	२	१	५०.००		
९. नांदेड/भोकर	४८	२८.००	२८०.००	२८०.००	२८.००	१५.००	१३.००	२०.००	२००.००		
१०. हिंगोली		
११. अमरावती	१८२	४	२	१	२	१५०.००		
१२. यवतमाळ	६४.७६	६४.७६	...	५	...	३	६५.२४		
१३. नागपूर	५	४	३.००	३.००	३	४	३.५०	५	२५६.००		
१४. भंडारा	१६	३	८०.००	८०.००	२	३	२.५०	६	२०९.००		
१५. गोंदिया	२८	९	५०.००	५०.००	८	९	५	७	२०७.००		
१६. चंद्रपूर	१६३	२९	...	९८०.००	९	९	४३	५४	१०००.००		
१७. गडचिरोली	८०	२०	१००.००	२००.००	१०	१४	६०	३४	९००.००		
१८. खामगाव	२	२	१५	११२	२	१	१	१	५०.००		
१९. बुलढाणा		
२०. वाशिम		

तक्ता क्रमांक ३
कार्यक्रम अंदाजपत्रक--सन २०१४-२०१५
प्रशासकीय इमारती

सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षात इमारतीच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती दर्शविणारा तक्ता

सन २०१२-२०१३ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती

सन २०१३-२०१४ या कार्यक्रम

जिल्हा	वर्षाच्या	सन २०१२-२०१३ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१३-२०१४ या कार्यक्रम				
	सुरवातीला असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये चालू असलेल्या इमारतीच्या कामाचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये इमारतीच्या कामा-करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१३-२०१४ मध्ये इमारतीच्या कामा-वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या इमारतीच्या कामांचे अपेक्षित क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये चालू व नवीन इमारतीसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
१. ठाणे	१३.३१	१३.३१	५००.००	
२. रायगड	१०६०.००	
३. नाशिक	१९२२.६४	९८४.६१	९२.४१	...	४३१.२४	५६७.७६	५७१.०२	८०१.५६	...	
४. घुळे	
५. नंदुरबार	२०.००	८०.००	१९८.१५	
६. जळगाव	५५०.५५	५५०.५५	...	
७. अहमदनगर	५०००.००	
८. पुणे (उत्तर)	
९. नांदेड/भोकर	
१०. हिंगोली	
११. अमरावती	६३.३०८.२२	
१२. यवतमाळ	१७९.००	
१३. नागपूर	
१४. भंडारा	
१५. गोंदिया	
१६. चंद्रपूर	५०.००	
१७. गडचिरोली	१४.२३८.९४	५०.००	
१८. वाशिम	
१९. बुलढाणा	३३,३९२.००	
२०. खामगाव	

तक्ता क्रमांक ३

कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१४-२०१५

(२) कार्यात्मक इमारती (अ) शैक्षणिक

सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षात इमारतींच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती दर्शविणारा तक्ता

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	सन २०१३-२०१४ साली संपादन क्रियाशील प्रगती			रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (चौ. मी. मध्ये)	सन २०१४-२०१५ चा कार्यक्रम			
		२०१३-२०१४ मध्ये चालू असलेल्या इमारतींच्या कामाचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये इमारतींच्या कामा-करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१३-२०१४ मध्ये इमारतींच्या कामा-वरील संपादन खर्च (रु. लाखात)		२०१४-२०१५ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या इमारतींच्या कामांचे अपेक्षित क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये चालू व नवीन इमारतीसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१. ठाणे	१५१५४.३४६	...	३४६.६०	१४६.६०	१४६.६०
२. रायगड	२०१०.३०	१९५२.५२	...	१५०.००	१.००	१.००	...	१.००	१५२.४३
३. नाशिक	६३१७.१४	३०४१.३३	३०४१.३३	...	४८७.००	५८९.००	४७७.०३	४८८.१२	३०४१.३३
४. धुळे	९६८७.२८	५१३४.६४	२२३.००	२९३.००	२७२.६४	४०००.००	१२६०८.००	२०००.००	२५००.००
५. नंदूरबार
६. जळगाव	१७२६.२०	...	६७५.००	६७५.००	१०७४.००	१०७४.००	२१४८.००	२१४८.००	१०००.००
७. अहमदनगर	१३०८९.००	२२.३२	७२२.६४	७२२.६४	१८००.००	१८००.००	१०००.००	१८००.००	३०००.००
८. पुणे (उत्तर)
९. नांदेड/भोकर	२१४९४.००	१९८८७.००	४००.००	८००.००	१९८७७.३५	१९८८७.३५	...	१९८८७.३५	१२००.००
१०. हिंगोली	५४७४.३६	...	८४१२१.००	२०००.००	२०००.००
११. अमरावती	८२०६.०२	१००८.४१	...	२१२.९४	१००८.४१
१२. यवतमाळ	२३१३.९०
१३. नागपूर	...	१५८९.४१	१५०.००	१५०.००	३०.००	१५०.००	१६०.००	२३०.००	१५६.००
१४. भंडारा	१००.००	१००.००	१९०.००
१५. गोंदिया	४९५८.०३	१९१३.९१	९०.००	९०.००	१५५.००	२१०.००	...	१३५.००	७९.००
१६. चंद्रपूर	२२१९.२६	३७.००	...	६००.००	...	२०००.००	८.००	...	७००.००
१७. गडचिरोली	५०७७६.८१	६०००.१४	२०६०.००	२७००.००	२५७९.००	६१०००.००	४०७१.८५	३५००.००	२५००.००
१८. बुलढाणा
१९. खामगाव	८३०.२३
२०. अकोला

तक्ता क्रमांक ३

कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१४-२०१५

(२) कार्यात्मक इमारती (अ) वैद्यकीय

सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षात इमारतीच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती दर्शविणारा तक्ता

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	सन २०१३-२०१४ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१४-२०१५ चा कार्यक्रम				
		२०१३-२०१४ मध्ये	२०१३-२०१४ मध्ये	२०१३-२०१४ मध्ये	रकाना ३ मधील	२०१४-२०१५ मध्ये	२०१४-२०१५ मध्ये	२०१४-२०१५ मध्ये	२०१४-२०१५ मध्ये	
		चालू असलेल्या इमारतीच्या कामाचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	इमारतीच्या कामा- करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	इमारतीच्या कामा- वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	कामांची क्रियाशील प्रगती (चौ. मी. मध्ये)	प्रगती पथावर असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	प्रस्तावित केलेल्या नवीन इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	पूर्ण होणाऱ्या इमारतीच्या कामांचे अपेक्षित क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	चालू व नवीन इमारतीसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
१. टाणे	
२. रायगड	
३. नाशिक	
४. धुळे	२३७८.००	२५००.००	०.०१०	२५००.००	...	२५००.००	२५०.००	
५. नंदूरदार	
६. जळगाव	६७०.००	
७. अहमदनगर	
८. पुणे (उत्तर)	
९. नांदेड/भोकर	
१०. हिंगोली	
११. अमरावती	१०२८७.८९	
१२. यवतमाळ	४१०६.००	
१३. नागपूर	
१४. भंडारा	
१५. गोंदिया	
१६. चंद्रपूर	
१७. गडचिरोली	२४८८७.००	३३५८.००	१४२.००	१५०.००	...	३३५८.००	...	३३५८.००	२७५.००	
२०. खामगाव	

तक्ता क्रमांक ३

कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१३-२०१४

(२) कार्यात्मक इमारती (उ) पोलीस इमारती

सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षात इमारतीच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती दर्शविणारा तक्ता

सन २०१३-२०१४ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती

सन २०१४-२०१५ चा कार्यक्रम

जिल्हा	वर्षाच्या	सन २०१३-२०१४ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१४-२०१५ चा कार्यक्रम				
	सुरवातीला असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये चालू असलेल्या इमारतीच्या कामाचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये चालू असलेल्या इमारतीच्या कामा-करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१३-२०१४ मध्ये चालू असलेल्या इमारतीच्या कामा-वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या इमारतीच्या कामांचे अपेक्षित क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये चालू व नवीन इमारतीसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	
१. ठाणे	
२. रायगड	
३. नाशिक	५२२४.७४	३०११.४२	१७१.१८	...	१६७६.३५	२०१६.७७	४२२.१२	१२०६.२२	...	
४. धुळे	
५. नंदूरबार	
६. जळगाव	
७. अहमदनगर	
८. पुणे (उत्तर)	
९. नांदेड/भोकर	
१०. हिंगोली	
११. अमरावती	१८५१.४३	
१२. यवतमाळ	
१३. नागपूर	
१४. भंडारा	
१५. गोंदिया	
१६. चंद्रपूर	
१७. गडचिरोली	
२०. खामगाव	

तक्ता क्रमांक ३
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१४-२०१५
(२) कार्यात्मक इमारती, (इतर)

सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षात इमारतीच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती दर्शविणारा तक्ता

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	सन २०१३-२०१४ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१४-२०१५ चा कार्यक्रम			
		२०१३-२०१४ मध्ये चालू असलेल्या इमारतीच्या कामाचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये इमारतीच्या कामा-करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१३-२०१४ मध्ये इमारतीच्या कामा-वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या इमारतीच्या कामांचे अपेक्षित क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये चालू व नवीन इमारतीसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१. ठाणे
२. रायगड	३५८.९६
३. नाशिक	६५.४४	३४५.३८	११७.२१	...	९१.२४	३२.७४	४०.००	३४.०१	...
४. धुळे
५. नंदूरबार
६. जळगाव
७. अहमदनगर
८. पुणे (उत्तर)
९. नांदेड/भोकर
१०. हिंगोली
११. अमरावती	४२९६२.८८
१२. यवतमाळ	२३७१०.००
१३. नागपूर
१४. भंडारा
१५. गोंदिया
१६. चंद्रपूर
१७. गडचिरोली	३२३३०.००	२५७५०.००	१५५.००	१४००.००	१८३३३.००	७४१७.००	...	७४१७.००	१४००.००
२०. खामगाव

तक्ता क्रमांक ३
कार्यक्रम अंदाजपत्रक-सन २०१४-२०१५
(३) निवासी इमारती

सन २०१३-२०१४ व २०१४-२०१५ या वर्षात इमारतींच्या कामावरील आर्थिक तरतूद व कामांची प्रत्यक्ष झालेली प्रगती दर्शविणारा तक्ता

जिल्हा	वर्षाच्या सुरवातीला असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	सन २०१३-२०१४ साली संभाव्य क्रियाशील प्रगती				सन २०१४-२०१५ चा कार्यक्रम			
		२०१३-२०१४ मध्ये चालू असलेल्या इमारतींच्या कामाचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१३-२०१४ मध्ये इमारतींच्या कामा-करिता मंजूर झालेली अर्थसंकल्पीय तरतूद (रु. लाखात)	२०१३-२०१४ मध्ये इमारतींच्या कामा-वरील संभाव्य खर्च (रु. लाखात)	रकाना ३ मधील कामांची क्रियाशील प्रगती (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रगती पथावर असलेल्या इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये प्रस्तावित केलेल्या नवीन इमारतीचे क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या इमारतींच्या कामांचे अपेक्षित क्षेत्रफळ (चौ. मी. मध्ये)	२०१४-२०१५ मध्ये चालू व नवीन इमारतीसाठी वित्तीय आवश्यकता (रु. लाखात)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१. ठाणे
२. रायगड
३. नाशिक	२६८८२.६९	१७२२.१६	२१.१४	...	१०३४.१९	२३४.७१	२२६.५१	२२६.५१	...
४. धुळे	८७६४.००	१०६२४.००	२००.००	५००.००	७५५२.००	८१२४.००	२१२०८.००	३५५२.००	१६००.००
५. नंदूरबार	९५२५.००	४५००.००	४००.००	५००.००	३०००.००	४०००.००	२०००.००	६०००.००	१९००.००
६. जळगाव	४४३०.००
७. अहमदनगर
८. पुणे (उत्तर)
९. नांदेड/भोकर
१०. हिंगोली
११. अमरावती	४२७२८.०३
१२. यवतमाळ	९३७३.७१	८७५.७१	२९०.०१	२९०.०१	...	८७५.७१	...	८७५.७१	१००.७०
१३. नागपूर
१४. मंडारा
१५. गोंदिया
१६. चंद्रपूर	२००५.००
१७. गडचिरोली
१८. बुलढाणा
१९. खामगाव	१४२.००

महिला व बालविकास विभाग

एकात्मिक बालविकास सेवायोजना (आदिवासी)

एकात्मिक बालविकास सेवा योजनेअंतर्गत राज्यात ८५ आदिवासी प्रकल्प सध्या कार्यरत असून त्यामध्ये १४,२६० अंगणवाड्या कार्यरत आहेत. वरील ६६ प्रकल्पांपैकी १५ अतिसंवेदनशील आदिवासी व १ बिगर आदिवासी (डहाणू) प्रकल्पात अशा एकूण २५ प्रकल्पात सन १९९७ पासून नवसंजीवन योजना कार्यान्वित करण्यात आली आहे. या योजनेची प्रमुख उद्दिष्टे खालीलप्रमाणे आहेत.

- (१) बालमृत्यूचे प्रमाण कमी करणे.
- (२) बालके, गरोदर स्त्रिया व स्तनदा माता यांच्यामधील कुपोषणाचे प्रमाण कमी करणे.

वरील उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी १५ अतिसंवेदनशील प्रकल्पामध्ये वाढीव पूरक आहाराचे वाटप करण्यात येते व प्रभावी आरोग्य विषयक सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येतात.

बालमृत्यु व अतिकुपोषणाचे प्रमाण जास्त असण्यासाठी मुख्यत्वेकरून खालील बाबी कारणीभूत आहेत—

- (१) जन्मतः मुलाचे कमी वजन (२,५०० ग्रॅम पेक्षा कमी);
- (२) गरोदरपणातील आरोग्याची काळजी न घेणे;
- (३) गरोदरपणातील रक्तक्षय;
- (४) प्रसूति दरम्यान व प्रसूतिपश्चात, निर्माण झालेल्या समस्या;
- (५) मुलांचे दिर्घ आजार;
- (६) आजारपणातील उपचाराची तत्परता व गुणात्मकता;
- (७) शुध्द व निर्जंतूक पिण्याच्या पाण्याचा पुरवठा;
- (८) आदिवासी लोकांतील अनिष्ट रूढी, परंपरा व अंधश्रद्धा इत्यादी;
- (९) गरीबी;
- (१०) कमी वयात गरोदरपणात, वारंवार गर्भारपण तसेच दोन प्रसूतिमधील कमी अंतर;
- (११) महिलांमध्ये आरोग्य व पोषणविषयक शिक्षणाचा अभाव;
- (१२) जनजागृतीचा अभाव.

बालमृत्यु :

राज्यात उपलब्ध असलेल्या आकडेवारीनुसार सर्वसाधारणतः एकूण होणाऱ्या सर्व बालमृत्युपैकी सुमारे ५० टक्के बालमृत्यु हे जन्मल्यापासून १ महिन्याच्या आत होतात. अशा बालमृत्युसाठी प्रमुख खालीलप्रमाणे आहेत—

१. स्त्रियांमधील शारिरीक अशक्तपणा, कुपोषणस्थिती;
२. अस्वच्छ जागी व अकुशलपणे हाताळलेली बाळंतपणे;
३. अपूर्ण दिवसाची बाळंतपणे;
४. गरोदर स्त्रियांमधील रक्तक्षय व प्रसूति दरम्यान तसेच प्रसूतिपश्चात रक्तस्त्राव;
५. नवजात अर्भकामधील आजारपण, जसे प्रसूति दरम्यान अर्भकाचे श्वास गुदमरून होणारे मृत्यु (निओनेटल अॅसफीकशीया इंड्रायुटेराइन फिटलडिसटेस), हायपोथरमिया, हायपोग्लायसेमिया सेप्टीसिमिया, जन्माचे वेळी डोक्यास इजा (मार), जन्मतः जंतूसंसर्ग इत्यादी;
६. उशीरा स्तनपानास सुरुवात करणे व बाळस निव्वळ स्तनपान न देणे;
७. मातांमधील हिक्ताप, क्षय स्तनदाह, रक्तक्षय इत्यादी आजारपण;
८. अस्वच्छता;
९. गरोदरपणात व नवजात अर्भकाचे घेण्याच्या काळजी विषयीचे अज्ञान.

बालमृत्यु व कुपोषण कमी करण्यासाठी नियोजन :

१. जिल्हा सरासरी पेक्षा अतिकुपोषित बालकांचे प्रमाण जास्त असलेली गावे शोधून काढणे;
२. अतिदुर्गम व पावसाळ्यामध्ये संपर्क तुटणाऱ्या गावांची यादी तयार करणे;
३. मागील वर्षात संसर्गजन्य रोगाच्या साथी आल्या असलेल्या गावांची यादी तयार करणे;

४. श्रेणी ३ व ४ मधील बालकांची यादी तयार करणे;
५. मागील वर्षी एकदाही आरोग्य तपासणी न झालेल्या बालकांची अंगणवाडीनिहाय यादी तयार करणे;
६. तीन महिनेपेक्षा जास्त कालावधीसाठी श्रेणी ३ व ४ कुपोषितामध्ये असलेल्या तसेच सतत आजारी असलेल्या मुलांची अंगणवाडीनिहाय यादी तयार करणे;
७. २० वर्ष वयापेक्षा कमी वय असलेल्या गरोदर स्त्रियांची अंगणवाडीनिहाय यादी तयार करणे;
८. मागील तीन वर्षांची आकडेवारी तयार करून विश्लेषणात्मक तक्ते, प्रकल्प, सेक्टर अंगणवाडीस्तरावर यादी तयार करून आढावा घेण्यासाठी त्यांचा उपयोग करणे;
९. अंगणवाडीस्तरावर तसेच प्रकल्पस्तरावर कुपोषण व बालमृत्यु दर्शविणारे नकाशे तयार करणे. यामध्ये बालमृत्युसाठी लाल रंग व कुपोषणासाठी निळा रंग वापरणे;
१०. अंगणवाडीस्तरावर खाजगी डॉक्टरांची यादी तयार करणे;
११. प्रकल्पामध्ये अस्तित्वात असलेल्या स्वयंसेवी संस्थांची यादी तयार करणे, जेणेकरून खाजगी डॉक्टर व स्वयंसेवी संस्था यांचा कार्यक्रमांमध्ये सहभाग मिळविता येईल;
१२. प्रत्येक बिटस्तरावर दिर्घ आजारी/अतिकुपोषित असलेल्या मुलांचे रोगनिदान व उपचार करण्यासाठी बालरोग विशेषज्ञ शिबिरे आयोजित करणे;
१३. महिलांमध्ये वैयक्तिक व परिसर स्वच्छता, शुद्ध पिण्याचे पाणी, पोषण व आरोग्य याबाबत जाणीव निर्माण करण्यासाठी महिला मेळावे आयोजित करणे;
१४. महिलांसोबत अंतर व्यक्तिगत सुसंवाद साधण्यासाठी प्रशिक्षण शिबिरे आयोजित करून त्यामध्ये जन्मल्याबरोबर लवकर स्तनपान, पहिले सहा महिने निव्वळ स्तनपान, बाळ सहा महिन्याचे होताच वरचा आहार सुरु करणे, आजारपणात स्तनपान/जेवण सुरु ठेवणे इत्यादी कुपोषण प्रतिबंधक उपाययोजना, तसेच गरोदरपणातील काळजी व नवजात अर्भकाची घरी घ्यावयाची काळजी याबाबत मातांना माहिती देणे;
१५. आरोग्य सेविका, अंगणवाडी सेविका व प्रशिक्षित दाई यांना ०-६ वर्ष मुलांमधील हगवण, अतिसाराचे आजार, श्वसनदाह (रेस्पीरेटरी ट्राक्ट इन्फेक्शन) हायपोथरमिया, हायपोग्लोसिमिया, सेप्टिसिमिया, ताप इत्यादी आजारांमध्ये व्यवस्थापन करण्याच्या कौशल्यात वाढ करण्यासाठी तीन दिवसांचे प्रशिक्षण कार्यक्रम आयोजित करणे.

पुरक पोषण आहार :

१. एकात्मिक बालविकास सेवा योजनेअंतर्गत ६ महिने ते ३ वर्ष वयोगटातील बालके, गरोदर स्त्रिया व स्तनदा माता यांना घरपोच आहार (Take Home Ration) देण्यात येत असून ३ ते ६ वर्ष वयोगटातील बालकांना बचतगट/महिलामंडळ यांच्यामार्फत सकाळचा नास्ता व दुपारचा गरम ताजा आहार देण्यात येत आहे.
२. गावकरी, महिला मंडळ यांच्या लोकसहभागतून सहकार्याने अंगणवाडीमधील पुरक पोषण आहारामध्ये पोषण मूल्ये वाढविण्यासाठी गूळ, पालक तुळशीची पाने, शेंबग्याची पाने इत्यादी पौष्टिक पदार्थांचा समावेश करणे;
३. लाभार्थ्यांना पुरविण्यात येणारा (THR) चे गुणवत्तेसंबंधी संनियंत्रण करण्यासाठी नमुने, प्रयोगशाळा तपासण्यासाठी नियमितपणे पाठविणे व गुणवत्तेसंबंधी खबरदारी घेणे;
४. अंगणवाडी लाभधारकांना शासनाने विहित केलेल्या प्रमाणामध्ये पोषण मूल्ये मिळत असल्याची खात्री करणे तसेच पुरक पोषण आहार ताजा व रुचकर राहिल याबाबत खात्री करणे. यासाठी प्रत्येक अंगणवाडी परिक्षेत्रात माता समिती गठीत करण्यात येत आहे;
५. पुरक पोषण आहारामध्ये खंड पडू नये म्हणून पावसाळ्यामध्ये अतिदुर्गम व आदिवासी क्षेत्रांमध्ये व डोंगराळ भागामधील गावासाठी/वाड्यामध्ये दळणवळणाचा तुटणारा संपर्क लक्षात घेता आदिवासी क्षेत्रात पावसाळ्याच्या दरम्यान जिथे बचत गट नाहीत तेथे ३ महिने पुरेल एवढा पुरक पोषण आहारासाठी आवश्यक धान्यादी मालाचा साठा तसेच २ महिने पुरेल एवढे (THR) चा साठा उपलब्ध करणे;
६. महिलांना पोषण संबंधी तसेच घरी उपलब्ध असलेल्या खाद्यादी पदार्थांमधून सकस आहार कसा तयार करता येईल व अतिकुपोषित मुलांना खाऊ घालावयाच्या आहारासंबंधी जागरूकता निर्माण करणे. या संदर्भात बचत गटांना/महिला मंडळांना प्रशिक्षण देणे सुरु आहे.

अंगणवाडी लाभधारकांची आरोग्य तपासणी संदर्भसेवा :

अंगणवाडीमधील मुलांमधील आजाराचे वेळीच रोगनिदान करून योग्य तो औषधोपचार करण्यासाठी पर्यायाने बालमृत्यु व कुपोषण टाळण्याच्या उद्देशाने आरोग्य तपासणीचा मूळ उद्देश आहे—

१. आदिवासी व नवरसंजीवन प्रकल्पातील अंगणवाडी लाभधारकांची आरोग्य तपासणी दर तीन महिन्यातून किमान १ वेळा व इतर क्षेत्रांमधून दर महिन्यातून किमान १ वेळा करणे तसेच आजारी व अतिकुपोषित मुलांची तपासणी दर महिन्याला करणे;

२. अतितीव्र कमी वजनाच्या बालकांना ग्राम बाल विकास केंद्रामध्ये (VCDC) विशेष आहार व उपचार देणे.
३. आदिवासी तसेच दुर्गम क्षेत्रामध्ये पावसाळ्यात दळणवळण संपर्क तुटत असल्यामुळे ३० जून पूर्वी मोहिमस्तरावर कृतीबद्ध कार्यक्रम आखून १०० टक्के लाभधारकांची आरोग्य तपासणी करणे;
४. ३ महिने किंवा जास्त कालावधीकरिता सतत आजारी असलेल्या तसेच तीव्र कमी वजनाच्या लाभधारकांची यादी करून विशेष रोग निदानासाठी व विशेष उपचारासाठी आरोग्य विभागाचे बाल तज्ञांचे शिबीरे आयोजित करून योग्य तो उपचार करणे;
५. गरोदर स्त्रिया, स्तनदा माता व महिला यांचेसाठी स्त्रिरोग तज्ञांचे रोग निदान व उपचार शिबीरे आयोजित करणे;
६. अंगणवाडी लाभधारकांच्या आजारपणात तातडीने संदर्भसेवा देण्यासाठी नजिकच्या आरोग्य केंद्रात ने-आण करण्यासाठी सोयीचे व्हावे म्हणून प्राथमिक आरोग्य केंद्राचे तसेच एकात्मिक बाल विकास प्रकल्पाचे वाहन उपलब्ध करून देणे;
७. तीव्र कमी वजनाची व अतिधोक्याची बालके व आजारी मुलांची आरोग्य तपासणी व उपचार दर महिन्यात वैद्यकीय यांचेमार्फत करणे आवश्यक आहे;
८. आरोग्य तपासणी व उपचार करण्यासाठी पुरेशा प्रमाणात आरोग्य विभागाकडून औषधे उपलब्ध करणे.

गरोदर स्त्रिया व स्तनदा मातांची काळजी :

१. गरोदर स्त्रियांची यादी तयार करणे;
२. आरोग्य सेविका, प्रशिक्षित दाई व अंगणवाडी सेविका यांनी नियमितपणे गृहभेटी देऊन गरोदर स्त्रिया व स्तनदा मातांची काळजी घेणे;
३. अति धोक्याच्या गरोदर स्त्रियांचा शोध घेऊन त्यांची नियमितपणे आरोग्य तपासणी करणे;
४. गरोदर स्त्रियांना धनुर्वात प्रतिबंधक लस देणे;
५. गरोदर स्त्रियांना/स्तनदा मातांना आयर्न फोलिक ॲसिडच्या गोळ्या देणे;
६. गरोदर स्त्रिया/स्तनदा मातांना अंगणवाडी केंद्रामध्ये बसवून पूरक पोषण आहार देणे. (स्पॉट फिडिंग);
७. वारंवार होणारी बाळंतपणे, दोन मुलांमधील कमी अंतर, कमी वयात होणारी अपत्ये, गरोदरपणात योग्य ती काळजी न घेणे, गरोदरपणातील रक्तक्षय, गर्भविषबाधा इत्यादी आजार याबाबी बालमृत्यूस तसेच मातामृत्यूस कारणीभूत ठरतात. याबाबतची जाणीव महिलांमध्ये करून देणे;
८. स्तनदा मातांना स्तनपान, हगवणी ह्या आजारावर उपचार तसेच वैयक्तिक स्वच्छतेसंबंधी आरोग्य शिक्षण देणे;
९. अंगणवाडीमधील १०० टक्के लाभधारकांचे वेळापत्रकानुसार लसीकरण केल्या जातील तसेच लसीची शिट साखळी योग्यरित्या ठेवल्या जातील याबाबत खात्री बाळगणे.

वैयक्तिक व परिसर स्वच्छता :

१. अंगणवाडीमधील मुलांचे जेवणापूर्वी हात धुण्यासंबंधी शिस्त लावणे तसेच मातांनी अन्न शिजविण्यापूर्वी, अन्न मुलास भरविण्यापूर्वी तसेच शौचास नंतर साबणाने किंवा राखेने स्वच्छ हात धुण्यासंबंधी आरोग्य शिक्षण देणे;
२. मुलांची वैयक्तिक स्वच्छता योग्यरित्या राखण्यासाठी नखे कापणे, केस विचरणे, नियमितपणे आंघोळ करणे, नाक स्वच्छ ठेवणे, दात स्वच्छ घासणे, इत्यादी विषयीची काळजी घेणे व याबाबत मातांना शिक्षण देणे;
३. पिण्यास शुध्द व निर्जंतूक केलेल्या पाण्याचा वापर तसेच योग्यरित्या पाणी साठवणे याबाबत आरोग्य शिक्षण देणे;
४. घरातील तसेच अंगणवाडीमधील परिसर स्वच्छता योग्य राहिल या दृष्टीने मार्गदर्शन करणे.

पर्यवेक्षक व संनियंत्रण :

१. प्रकल्पांतर्गत सर्व अंगणवाडी केंद्रांना वापिप्रअ/सहा. वापिप्रअ/पर्यवेक्षिका यांची दर महिन्यात भेटी देऊन योजनेअंतर्गत सर्व मुद्यावर आढावा घेऊन अंगणवाडी सेविकेस मार्गदर्शन करणे;
२. पावसाळ्यामध्ये साथीचे रोग जसे ताप, हगवण, गेस्ट्रो इ. चे प्रमाण वाढते अशा परिस्थितीवर तातडीने नियंत्रण करण्यासाठी वेळीच उपाययोजना करणे जेणेकरून बालमृत्यू टाळता येतील व मुले कुपोषित होण्यापासून वाचतील;
३. केंद्र शासनाकडून पुरवठा करण्यात येणाऱ्या औषधी अंगणवाडी पेट्यांचा पुरवठा होण्यास उशिर होत असल्यास आरोग्य विभागाकडून अंगणवाडी स्तरावर प्राथमिक औषधोपचाराची औषधे उपलब्ध करून देणे;
४. मागील तीन वर्षांचे पावसाळ्याच्या कालावधीतील बालमृत्यू, अतिकुपोषण व साथीचे रोग याबाबतच्या अनिष्ट घटनांचा आढावा घेऊन त्या क्षेत्रामध्ये प्रतिबंधात्मक उपाययोजना करणे.

पोषण व आरोग्य शिक्षण :

१. पावसाळ्यात पिण्याचे पाणी निर्जंतूक व पिण्यास योग्य असे वापरण्यासंबंधाने;
२. पावसाळ्यामध्ये अतिसाराचे प्रमाण विशेष करून लहान बालकामध्ये जास्त असाल्याकारणाने बालकाची ध्यावयाची काळजी संबंधाने आरोग्य शिक्षण देणे;

३. घरी उपलब्ध असलेल्या धान्यातून सकस आहार कसा करता येईल याबाबतचे पोषण शिक्षण तसेच प्रात्यक्षिके महिलांसाठी अंगणवाडी केंद्रांमध्ये आयोजित करून पोषणाचा दर्जा वाढविण्यास मदत होईल यासाठी प्रयत्न करणे.

समन्वय :

१. अंगणवाडीस्तरावर सेविका व आरोग्य सेविका तसेच वैद्यकीय अधिकारी व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांचेमध्ये समन्वय साधणे;
२. अंगणवाडीस्तरावर आरोग्य सेविका व अंगणवाडी सेविका गृहभेटी, गरोदर स्त्रियांची तपासणी, लसीकरण, वजनवाढ देखरेख, इत्यादी कार्य सोबतीने करणे;
३. वैद्यकीय अधिकारी, बाल विकास प्रकल्प अधिकारी/सहायक बाल विकास प्रकल्प अधिकारी यांनी अंगणवाडीस संयुक्त भेटी देणे;
४. सेक्टर प्रकल्प, उपविभाग व जिल्हास्तरावर आरोग्य तसेच ए. बा. वि. सं. योजनेमधील कर्मचारी व अधिकाऱ्यांनी संयुक्तपणे कार्यक्रमाचा आढावा घेणे;
५. राज्यस्तरावर आरोग्य विभाग, आदिवासी विकास विभाग व महिला व बाल विभाग यांचेकडून आढावा घेणे;
६. एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेशी संबंधित आरोग्य विभागाशिवाय इतर विभाग जसे-शिक्षण विभाग, आदिवासी विकास विभाग, ग्रामीण विकास विभाग, इत्यादीसोबत समन्वय साधणे;
७. सामुदायिक वृद्धीपत्रकाचा वापर समाज जागृतीसाठी करणे.

पाळणाघर योजना :

६ महिने ते ३ वर्ष वयोगटातील मुलांसाठी दिवसातून ८ तास पाळणाघराची योजना पहिल्या टप्प्यात ठाणे, नाशिक, नंदूरबार, अमरावती, गडचिरोली आणि चंद्रपूर या सहा जिल्ह्यांमध्ये प्रत्येकी १०० प्रमाणे ६०० पाळणाघरे आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील गावांमध्ये सुरु करणे.

सदर योजना जिल्हा परिषदेच्या नियंत्रणाखाली ग्रामपंचायती मार्फत राबविण्यात येते. प्रत्येक पाळणाघरासाठी रु. १ लक्ष प्रतिवर्ष ह्याप्रमाणे अनुदान देण्यात येते. या योजनेतर्गत लाभार्थ्यांना एकात्मिक बाळ विकास योजनेतर्गत मिळणाऱ्या आहारासोबत दूध, केळी, स्थानिक फळे, शेंगदाने, गोडभात, मोड आलेली कडधान्ये या वस्तुंचा पुरवठा करण्यात येणे. त्यासाठी प्रतिसलघ प्रतिदिन रु. ८ प्रमाणे निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. या योजनेसाठी ६०० पाळणाघरासाठी वार्षिक रु. १ लक्ष याप्रमाणे आदिवासी उपयोजनेतर्गत नियत व्ययातून रु. ६.०० कोटी तरतूद सन २०१२-२०१३ साठी उपलब्ध करून देण्यात येईल.

प्रशासकीय बाबी :

१. आदिवासी व अतिदुर्गम क्षेत्रातील प्रकल्पामधील सहा. बा. वि. प्र. अ./पर्यवेक्षिका/अंगणवाडी सेविका व वाहन चालक यांची रिक्त पदे पावसाळा सुरु होण्यापूर्वी तातडीने भरणे. जर प्रकल्पांचे वाहन नादुरुस्त, निकामी अथवा निर्लेखित झाले असल्यास किंवा पुरवठा करण्यात आले नसल्यास जिल्हाधिकारी यांना तातडीची बाब म्हणून वाहन पुरवठा करण्यास विनंती करणे, जेणे करून जिल्हाधिकारी पावसाळ्यापूर्वी वाहन अधिग्रहण करून प्रकल्पास पुरवठा करणे शक्य होईल;
२. अंगणवाडी केंद्रांमध्ये प्रोथेचार्ट उपलब्ध नसल्यास ते पावसाळ्यापूर्वी उपलब्ध करून देण्यात यावे;
३. प्रकल्पातील सर्व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी/सहा. बा. वि. प्र. अ./पर्यवेक्षिका यांनी मुख्यालयी राहण्याबाबत कटाक्षाने खबरदारी घेणे.

तक्ता क्र. १

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेअंतर्गत राज्यात कार्यरत असणारे आदिवासी प्रकल्पांची माहिती

अ. क्र.	जिल्हा	प्रकल्पाचे नाव	स्वरूप	मंजूर अंगणवाड्यांची संख्या	मंजूर मिनी अंगणवाड्यांची संख्या	कार्यरत अंगणवाड्यांची संख्या	कार्यरत मिनी अंगणवाड्यांची संख्या
१.	अहमदनगर	अकोले	आदिवासी	२९६	३१	२९६	३१
२.	अहमदनगर	राजुर	आदिवासी	२०३	४५	२०३	४५
			अहमदनगर एकूण—	४९९	७६	४९९	७६
३.	अमरावती	चिखलदरा	आदिवासी	१९८	०७	२३९	५
४.	अमरावती	धारणी	आदिवासी	२५१	...	२५१	...
			अमरावती एकूण—	४४९	७	४९०	०५
५.	चंद्रपूर	बल्लारपूर	आदिवासी	११६	०२	७१	०२
६.	चंद्रपूर	ब्रम्हपुरी	आदिवासी	२१८	०३	२२०	०४
७.	चंद्रपूर	चंद्रपूर	आदिवासी	२०२	०९	२०५	०५
८.	चंद्रपूर	चिमुर	आदिवासी	२७३	१०	२७७	१०
९.	चंद्रपूर	गोंडपिपरी	आदिवासी	१३४	०६	१३६	०६
१०.	चंद्रपूर	जिवली	आदिवासी	१३५	२७	१४२	२५
११.	चंद्रपूर	कोरपना	आदिवासी	१७१	१५	१७२	१४
१२.	चंद्रपूर	पोंभुर्णा	आदिवासी	८३	०२	८७	०२
१३.	चंद्रपूर	राजुरा	आदिवासी	१९५	१४	१७८	१३
			चंद्रपूर एकूण—	१५२७	८८	१४८८	८१
१४.	धुळे	दहिवेल	आदिवासी	२१४	३५	२१४	३५
१५.	धुळे	साक्री	आदिवासी	२०२	१२	२०२	१२
१६.	धुळे	साक्री (पिंपळनेर)	आदिवासी	२२७	५४	२२७	५४
			धुळे एकूण—	६४३	१०१	६४३	१०१
१७.	गडचिरोली	अहेरी	आदिवासी	१८०	७३	१८०	७३
१८.	गडचिरोली	आरमोरी	आदिवासी	१६२	२९	१६२	२९
१९.	गडचिरोली	भामरागड	आदिवासी	९८	३७	९८	३७
२०.	गडचिरोली	चामोर्शी	आदिवासी	२८८	४३	२८८	४३
२१.	गडचिरोली	देसाईगंज (वडसा)	आदिवासी	८२	०५	८२	०५
२२.	गडचिरोली	धानोरा	आदिवासी	१५९	१३६	१५९	१३६
२३.	गडचिरोली	एटापल्ली	आदिवासी	१५६	६४	१५६	६४
२४.	गडचिरोली	गडचिरोली	आदिवासी	१४८	०४	१४८	०४
२५.	गडचिरोली	कोरची	आदिवासी	१००	५०	१००	५०
२६.	गडचिरोली	कुरखेडा	आदिवासी	१४१	५०	१४१	५०
२७.	गडचिरोली	मुलचेरा	आदिवासी	१०६	१०	१०६	१०
२८.	गडचिरोली	सिरोंचा	आदिवासी	१५१	१७	१५१	१७
			गडचिरोली एकूण—	१७७१	५१८	१७७१	५१८
२९.	गोंदिया	अर्जुनी मोर	आदिवासी	२१४	०८	२१४	०८
३०.	गोंदिया	देवरी	आदिवासी	१८९	१५	१८९	१५
३१.	गोंदिया	सडकअर्जुनी	आदिवासी	१५४	११	१५४	११
३२.	गोंदिया	सालेकरसा	आदिवासी	१६६	३३	१६६	३३
			गोंदिया एकूण—	७२३	६७	७२३	६७
३३.	जळगाव	चोपडा-२	आदिवासी	१६२	०६	१६२	०६
३४.	जळगाव	चोपडा	आदिवासी	१३२	०१	१३२	०१
			जळगाव एकूण—	२९४	०७	२९४	०७

तक्ता क्र. १ (चालू)

अ. क्र.	जिल्हा	प्रकल्पाचे नाव	स्वरूप	मंजूर अंगणवाड्यांची संख्या	मंजूर मिनी अंगणवाड्यांची संख्या	कार्यरत अंगणवाड्यांची संख्या	कार्यरत मिनी अंगणवाड्यांची संख्या
३५.	नागपूर	रामटेक	आदिवासी	१९२	०५	१९२	०५
			नागपूर एकूण—	१९२	०५	१९२	०५
३६.	नांदेड	किनवट	आदिवासी	३६६	८३	३६६	५९
३७.	नांदेड	माहूर	आदिवासी	१४४	४०	१३०	३३
			नांदेड एकूण—	५१०	१२३	४९६	९२
३८.	नंदूरबार	अक्कलकुआ	आदिवासी	२०५	०६	२०५	०६
३९.	नंदूरबार	अक्कलकुआ (मोलगी)	आदिवासी	१५१	११	१५१	११
४०.	नंदूरबार	अक्कलकुआ-२	आदिवासी	८९	०७	८९	०७
४१.	नंदूरबार	धाडगाव	आदिवासी	१९४	१९	१९४	१९
४२.	नंदूरबार	धाडगाव (कुंठामोही)	आदिवासी	१५२	०४	१५२	०४
४३.	नंदूरबार	धाडगाव	आदिवासी	१४२	२०	१४२	०९
४४.	नंदूरबार	नंदूरबार	आदिवासी	२४६	...	२४६	...
४५.	नंदूरबार	नंदूरबार (रनाळा)-२	आदिवासी	१५६	...	१५६	...
४६.	नंदूरबार	नवापूर	आदिवासी	३३७	१०	३३७	१०
४७.	नंदूरबार	शहादा (म्हसवड)-२	आदिवासी	२६६	...	२६६	...
४८.	नंदूरबार	शहादा	आदिवासी	१८८	...	१८८	...
४९.	नंदूरबार	तळोवा	आदिवासी	२३८	०४	२३८	०४
			नंदूरबार एकूण—	२३६४	८१	२३६४	७०
५०.	नाशिक	बागलाण	आदिवासी	२७७	२२	२६७	२२
५१.	नाशिक	बागलाण-२	आदिवासी	२१६	१०	२०६	१०
५२.	नाशिक	देवळा	आदिवासी	२१२	०२	२१२	०१
५३.	नाशिक	दिंडोरी	आदिवासी	१८९	०८	१८८	०४
५४.	नाशिक	दिंडोरी (उमराळे)-२	आदिवासी	१७३	०१	१७३	०१
५५.	नाशिक	हरसुल	आदिवासी	२२२	१०	१९९	१०
५६.	नाशिक	इगतपुरी	आदिवासी	३०६	३४	३२६	३४
५७.	नाशिक	कळवण	आदिवासी	१५६	२०	१५६	२०
५८.	नाशिक	कळवण-२	आदिवासी	१३२	०७	१३२	०७
५९.	नाशिक	नाशिक	आदिवासी	२०३	...	२०३	...
६०.	नाशिक	पिंट	आदिवासी	१९०	२८	१९०	२८
६१.	नाशिक	सरगुणा	आदिवासी	१९८	४८	१९८	४८
६२.	नाशिक	सरगुणा (बान्हे)-२	आदिवासी	१०२	३१	१०२	३१
६३.	नाशिक	त्र्यंबकेश्वर	आदिवासी	१७७	०६	१६२	०६
			नाशिक एकूण—	२७५२	२२७	२७१४	२२२
६४.	पुणे	जुन्नर	आदिवासी	३६६	०४	३६५	०४
६५.	पुणे	नारायणगाव	आदिवासी	१६२	०५	१६२	०५
			पुणे एकूण—	५२८	९	५२७	०९
६६.	रायगड	कर्जत	आदिवासी	१४२	२४	१४२	२४
६७.	रायगड	कर्जत-२	आदिवासी	१३६	३३	१३६	३३
			रायगड एकूण—	२७८	५७	२७८	५७
६८.	ठाणे	डहाणू	आदिवासी	२६९	११९	२६९	११९
६९.	ठाणे	डहाणू (कासा)	आदिवासी	१५०	८१	१५०	८१
७०.	ठाणे	जव्हार-२	आदिवासी	१४२	२८	१४२	२८
७१.	ठाणे	जव्हार	आदिवासी	११६	१९	११६	१९
७२.	ठाणे	मोखाडा	आदिवासी	१७८	५१	१७८	५१

तक्ता क्र. १ (चालू)

अ. क्र.	जिल्हा	प्रकल्पाचे नाव	स्वरूप	मंजूर अंगणवाड्यांची संख्या	मंजूर मिनी अंगणवाड्यांची संख्या	कार्यरत अंगणवाड्यांची संख्या	कार्यरत मिनी अंगणवाड्यांची संख्या
७३.	ठाणे	मुरबाड	आदिवासी	१८५	१४	१८५	१४
७४.	ठाणे	मुरबाड-२	आदिवासी	१८१	१३	१८१	१३
७५.	ठाणे	पालघर	आदिवासी	३२७	२०	३२७	२०
७६.	ठाणे	पालघर (मनोर)	आदिवासी	२३९	१६	२३९	१६
७७.	ठाणे	शहापुर	आदिवासी	२१९	४८	२१९	४८
७८.	ठाणे	शहापुर (डोळखांब)	आदिवासी	२१८	४५	२१८	४४
७९.	ठाणे	तलासरी	आदिवासी	२०४	४३	२०४	४३
८०.	ठाणे	विक्रमगड	आदिवासी	२४६	४९	२४६	४९
८१.	ठाणे	वाडा	आदिवासी	११३	२६	११३	२६
८२.	ठाणे	वाडा-२	आदिवासी	२२९	२६	२२९	२६
ठाणे एकूण—				३०१६	५९८	३०१६	५९७
८३.	यवतमाळ	घाटंजी	आदिवासी	१४६	२१	१४६	२१
८४.	यवतमाळ	पांढरकवडा	आदिवासी	१८०	०८	१८०	०८
८५.	यवतमाळ	राळेगाव	आदिवासी	१५८	२०	१५८	२०
यवतमाळ एकूण—				४८४	४९	४८४	४९
एकूण—				१६,०२३	२,०१३	१५,९७९	१,९५६

तक्ता क्र. २

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेअंतर्गत राज्यात नवसंजीवन क्षेत्रात येणाऱ्या आदिवासी प्रकल्पांची माहिती

अ. क्र.	जिल्हा	प्रकल्पाचे नाव	स्वरूप	मंजूर अंगणवाड्यांची संख्या	मंजूर मिनी अंगणवाड्यांची संख्या	कार्यरत अंगणवाड्यांची संख्या	कार्यरत मिनी अंगणवाड्यांची संख्या
१.	अमरावती	धिखलदरा	आदिवासी	२३९	०७	२३९	०५
२.	अमरावती	धारणी	आदिवासी	२५१	०४	२५१	...
		अमरावती एकूण—		४९०	११	४९०	०५
३.	गडचिरोली	एटापल्ली	आदिवासी	१५६	६४	१५६	६४
		गडचिरोली एकूण—		१५६	६४	१५६	६४
४.	नंदूरबार	अक्कलकुआ	आदिवासी	२०५	०६	२०५	०६
५.	नंदूरबार	अक्कलकुआ (मोलगी)	आदिवासी	१५१	११	१५१	११
६.	नंदूरबार	अक्कलकुआ-२	आदिवासी	८९	०७	८९	०७
७.	नंदूरबार	धाडगाव	आदिवासी	१९४	१९	१९४	१९
८.	नंदूरबार	धाडगाव (कुंठामोही)	आदिवासी	१५२	०४	१५२	०४
९.	नंदूरबार	धाडगाव	आदिवासी	१४२	२०	१४२	११
१०.	नंदूरबार	तळोदा	आदिवासी	२३८	०४	२३८	०४
		नंदूरबार एकूण—		११७१	७१	११७१	६२
११.	नाशिक	हरसुल	आदिवासी	२२२	१०	२२२	१०
१२.	नाशिक	नाशिक	आदिवासी	२०३	...	२०३	...
		नाशिक एकूण—		४२५	१०	४२५	१०
१३.	ठाणे	डहाणू	आदिवासी	२६९	११९	२६९	११९
१४.	ठाणे	डहाणू (कासा)	आदिवासी	१५०	८१	१५०	८१
१५.	ठाणे	जव्हार-२	आदिवासी	१४२	२८	१४२	२८
१६.	ठाणे	जव्हार	आदिवासी	११६	१९	११६	१९
१७.	ठाणे	मोखाडा	आदिवासी	१७८	५१	१७८	५१
१८.	ठाणे	मुरबाड	आदिवासी	१८५	१४	१८५	१४
१९.	ठाणे	मुरबाड-२	आदिवासी	१८१	१३	१८१	१३
२०.	ठाणे	शहापुर	आदिवासी	२१९	४८	२१९	४८
२१.	ठाणे	शहापुर (डोळखांब)	आदिवासी	२१८	४५	२१८	४४
२२.	ठाणे	तलासरी	आदिवासी	२०४	४३	२०४	४३
२३.	ठाणे	वाडा	आदिवासी	११३	२६	११३	२६
२४.	ठाणे	वाडा-२	आदिवासी	२२९	२६	२२९	२६
		ठाणे एकूण—		२२०४	५१३	२२०४	५१२
		एकूण—		४४४६	६६९	४४४६	६५३

तक्ता क्रमांक ४३
एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (विवरणपत्र-३)
आदिवासी प्रकल्पातील पूरक पोषण खाद्य सेवा (आयसीडीएस)

अ.क्र.	जिल्ह्याचे नाव	जिल्ह्यातील एकूण प्रकल्प (आदिवासी)	अंगणवाडी केंद्रांची संख्या			लक्षित लाभार्थीची एकूण संख्या (हजारात)			समाविष्ट झालेल्या प्रत्यक्ष लाभार्थीची संख्या (हजारात)			प्रमाणित ३०० दिवसांपैकी प्रत्यक्ष पोषण दिवसांची संख्या		
			२०१२-२०१३	२०१३-२०१४ (नोव्हें. २०१३)	२०१४-२०१५ (अंदाजित)	२०१२-२०१३ (मार्च २०१३)	२०१३-२०१४ (ऑक्टो. २०१३)	२०१४-२०१५ (अंदाजित)	२०१२-२०१३ (मार्च २०१३)	२०१३-२०१४ (ऑक्टो. २०१३)	२०१४-२०१५ (अंदाजित)	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१४-२०१५ (अंदाजित)
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१	अहमदनगर	२	४९९	४९९	४९९	२७२५४	२७७९९	२८६९६	२६६५२	२५२००	२७९८५	३००	३००	३००
२	अमरावती	२	४४२	४९०	४४९	३५४०३	३६१११	३७१७३	३३३५३	३२६४०	३५०२१	३००	३००	३००
३	चंद्रपूर	९	१४५९	१४८८	१५२७	८४१७७	८५८६१	८८३८६	८२१६७	८००२६	८६२७५	३००	३००	३००
४	धुळे	३	६४३	६४३	६४३	५८५५३	५९७२४	६१४८१	५२७०६	५६१०४	५५३४१	३००	३००	३००
५	गडचिरोली	१२	१७७१	१७७१	१७७१	१०२५५९	१०४६१०	१०७६८७	९६६५५	९६२१९	१०१४८८	३००	३००	३००
६	गोंदिया	४	७२३	७२३	७२३	३५४१५	३६१२४	३७१८६	४०५३३	३१७१३	४२५६०	३००	३००	३००
७	जळगाव	२	२९४	२९४	२९४	३०४३०	३१०३९	३१९५२	२९४९६	२९६२४	३०९७१	३००	३००	३००
८	नागपूर	१	१९२	१९२	१९२	१०७४९	१०९६४	११२८६	१०८८८	१०१८१	११४३२	३००	३००	३००
९	नांदेड	२	४९३	४९६	५१०	३५५२७	३६२३७	३७३०३	३४७३१	३५१७१	३६४६८	३००	३००	३००
१०	नंदूरबार	१२	२३६४	२३६४	२३६४	१७८२९८	१८१८६४	१८७२१३	१७२४०८	१७३७७०	१८१०२८	३००	३००	३००
११	नाशिक	१४	२७४२	२७१४	२७५२	२३०५७४	२३५१८५	२४२१०२	२२०९४२	२१७९२१	२३१९८९	३००	३००	३००
१२	पुणे	२	५२७	५२७	५२८	२५७३०	२६२४५	२७०१७	२५८४९	२३६२६	२७१४१	३००	३००	३००
१३	रायगड	२	२७८	२७८	२७८	१९७५६	२०१५१	२०७४४	१९११०	१८४३१	२००६६	३००	३००	३००
१४	ठाणे	१५	३०१६	३०१६	३०१६	२३२०६६	२३६७०७	२४३६६९	२१४७८१	२२१४१५	२२५५२०	३००	३००	३००
१५	यवतमाळ	३	४८४	४८४	४८४	३४०४७	३४७२८	३५७५०	३२३९८	३१७५७	३४०१८	३००	३००	३००
	एकूण	८५	१५९२७	१५९७९	१६०३०	११४०५३८	११६३३४९	११९७५६५	१०९२६६९	१०८३७९८	११४७३०२	३००	३००	३००

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना (विवरणपत्र-७)

आदिवासी प्रकल्पातील ० ते ६ वर्षे वयोगटातील मुलामुलींच्या कुपोषणाच्या सद्यःस्थितीचे विवरणपत्र

अ.क्र.	जिल्ह्याचे नांव	० ते ६ वर्षे वयोगटातील मुले २०१२-२०१३				० ते ६ वर्षे वयोगटातील मुले २०१३-२०१४ (ऑक्टो. १३)				० ते ६ वर्षे वयोगटातील मुले २०१४-२०१५ (अंदाजित)			
		एकूण वजन घेतलेली मुले	सर्वसाधारण	कमी वजनाची	तीव्र कमी वजनाची	एकूण वजन घेतलेली मुले	सर्वसाधारण	कमी वजनाची	तीव्र कमी वजनाची	एकूण वजन घेतलेली मुले	सर्वसाधारण	कमी वजनाची	तीव्र कमी वजनाची
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१	अहमदनगर	२२०९०	१८०२७	३३९७	६६६	२१०७३	१६६४१	३५८९	८४३	२३१८०	१८३०५	३४१०	८०१
२	अमरावती	२७४६१	१८०६०	७६३४	१७६७	२५१६६	१५५१८	७६४६	२००२	२७६८३	१७०७०	७२६४	१९०२
३	चंद्रपूर	६७९२५	६१९१९	५१३३	८७३	६५७१७	५९२९९	५४६१	९५७	७२२८९	६५२२९	५१८८	९०९
४	धुळे	४३८७७	३६५५३	६०८८	१२३६	४३९१५	३६७४२	७८३७	२३६६	५१६४०	४०४१६	७४४५	२२४८
५	गडचिरोली	७५०६३	५८८४७	१३३४८	२८६८	७६६२१	५९५७८	१३८११	३२३२	८४२८३	६५५३६	१३१२०	३०७०
६	गोंदिया	३४९६३	३२२०८	२२९४	४६१	३४५९०	३०८६७	३०६१	६६२	३८०४९	३३९५४	२९०८	६२९
७	जळगाव	२३६४६	२०२७४	३००५	३६७	२३७१२	२०२१०	३०९८	४०४	२६०८३	२२२३१	२९४३	३८४
८	नागपूर	९३१२	८९७१	२७९	६२	९१४०	८६८८	३५५	९७	१००५४	९५५७	३३७	९२
९	नांदेड	२७९९७	२७३१३	५७५	१०९	२७७१६	२५७२३	१६६०	३३३	३०४८८	२८२९५	१५७७	३१६
१०	नंदूरबार	१३२७०२	९५०४३	३०७५६	६९०३	१३६२०५	९४०९२	३३६५२	८४६१	१४९८२६	१०३५५०१	३१९६९	८०३८
११	नाशिक	१७९६९८	१५१४०१	२३१४४	५१५३	१७८४९८	१५१९१९	२१२५८	५३२१	१९६३४८	१६७१११	२०१९५	५०५५
१२	पुणे	२३५९८	२२१३८	१३४८	११२	२२८२५	२०९००	१७२६	१९९	२५१०८	२२९९०	१६४०	१८९
१३	रायगड	१५२२४	१३६८२	१३६६	१७६	१५५८१	१४०७०	१२९८	२१३	१७१३९	१५४७७	१२३३	२०२
१४	ठाणे	१९३०४०	१५५८९७	३२१३१	५०१२	२०३३२५	१५४६७३	३९९८७	८६६५	२२३६५८	१७०१४०	३७९८८	८२३२
१५	यवतमाळ	२६९९१	२४९६६	१७६१	२६४	२६८८२	२३८१३	२५०६	५६३	२९५७०	२६१९४	२३८१	५३५
	एकूण	९०३५८७	७४५२९९	१३२२५९	२६०२९	९१३९९६	७३२७३३	१४६९४५	३४३१८	१००५३९६	८०६००६	१३९५९८	३२६०२

तक्ता क्र. ३

शासनाचे आदेशाप्रमाणे उपरोक्त अतिसंवेदनशील प्रकल्पातील ६ महिने ते ६ वर्षे वयोगटातील बालके, गरोदर व स्तनदा माता या लाभार्थ्यांना, प्रतिदिनी द्यावयाचा आहार व आर्थिक निकष तपशील खालीलप्रमाणे—

अ. क्र.	लाभार्थी प्रकार	आहाराचे प्रमाण व स्वरूप	प्रतिदिन प्रति लाभार्थी आहार खर्चाची दर मर्यादा	प्रतिदिन प्रति लाभार्थी आहाराचा दर	पूरक पोषण आहाराचा प्रकार
१.	६ महिने ते ३ वर्षे पर्यंतची सर्वसाधारण बालके	६०० उष्मांक आणि १५ ते १८ ग्रॅम प्रथिने युक्त पौष्टिक आहार	रु. ५.००	रु. ४.९२	आहार घरी नेवून खाण्यासाठी देणे (Take Home Ration).
२.	३ महिने ते ३ वर्षे पर्यंतची सर्वसाधारण बालके	६०० उष्मांक आणि १५ ते १८ ग्रॅम प्रथिने	रु. ५.००	रु. ४.९२	सकाळचा नास्ता व अंगणवाडीत आहार खाऊ घालणे.
३.	६ महिने ते ३ वर्षे पर्यंतची अतितीव्र कमी वजनाची बालके (श्रेणी ३ व ४)	९५० उष्मांक आणि २३ ते २८ ग्रॅम प्रथिने	रु. ८.००	रु. ७.९२	आहार घरी नेवून खाण्यासाठी देणे (Take Home Ration).
४.	३ वर्षे ते ६ वर्षे पर्यंतची अतितीव्र कमी वजनाची बालके (श्रेणी ३ व ४)	९५० उष्मांक आणि २३ ते २८ ग्रॅम प्रथिने	रु. ८.००	रु. ७.९२	सकाळचा नास्ता अंगणवाडीत आहार खाऊ घालणे व आहार घरी नेवून खाण्यासाठी देणे. (Take Home Ration).
५.	गरोदर स्त्रिया, स्तनदा माता	७०० उष्मांक आणि २१ ते २४ ग्रॅम प्रथिने	रु. ७.००	रु. ६.९२	आहार घरी नेवून खाण्यासाठी देणे (Take Home Ration).

नवसंजीवन प्रकल्पान्तर्गत वाढीव पूरक आहार योजनेची फलश्रुती

अ.क्र.	निर्देशांक	धारणी	चिखल- दरा	एट्टा- पल्ली	नाशिक सूल	हर- कुआ	अक्कल- कुआ	अक्कल- कुआ-२	अक्कल- (मो- लगी)	धाड- गाव	धाड- गाव	धाड- गाव-२ (कुठा- मोही)	तळोदा	डहाणू (कासा)	डहाणू	जव्हार -२	जव्हार	मोखाडा बाड	मुर- बाड	मुर- बाड-२	शहा- पूर	शहा- पूर	तला- सरी	वाडा -२	वाडा	एकूण	
१.	श्रेणी ३ व ४ मधील अतिकुपोषित बालके (टक्केवारी)	ऑगस्ट-२००७	२.८१	२.२८	१.२१	०.१६	१.००	१.३५	०.१७७	१.७५	०.१६	...	१.११	...	०.९५	०.१२	...	०.२३	...	०.०८	०.२०	...	०.७९
		ऑगस्ट-२००८	२.२९	१.८६	१.०८	०.१२	०.५२	०.५६	०.६१	०.८२	०.०८	...	०.४१	...	०.४८	०.०४	...	०.१७	...	०.०१	०.०९	...	०.५५
		ऑगस्ट-२००९	१.९	१.७५	०.७४	१.२२	१.१९	१.१९	०.४३	०.११	०.०४	...	०.२९	...	०.२९	०.०३	...	०.०८	०.०६	...	०.६२
		ऑगस्ट-२०१०	१५.४	१३.३	१०.४	३.७८	१७.१	१३.९४	१७.१२	१९.३७	११.९३	१२.७०	११.१२	९.१३	५.४	६.४	२५.९३	२६.५	८.६१	२.३	२.४	६.५	३.२३	२.७	९.२५	५.८	९.६
		ऑगस्ट-२०११	९.६७	७.८४	७.००	२.५५	१२.६	८.२०	६.६७	९.२२	८.५७	७.७९	७.५४	७.५४	१.७५	१.८६	१३.१२	११.०८	२.६७	०.७४	०.८१	२.४८	१.५०	०.४६	२.०४	१.६३	५.०१
		ऑगस्ट-२०१२	१०.६१	८.७१	४.४७	१७.६४	२.२१	४.४१	४.२८	७.३८	१०.७९	८.०१	११.११	३.९०	२.३०	२.४७	१०.३९	१०.१०	४.८६	०.८४	१.०५	२.७९	१.६५	१.२५	५.९६	४.०६	५.२८
		ऑगस्ट-२०१३	९.०२	७.५०	४.९८	२.१४	११.९४	४.४८	४.०६	४.९१	१२.३०	७.७१	९.६०	४.८१	२.१३	२.५७	१३.९७	१५.३४	६.२८	०.९६	१.५३	४.५२	२.८२	१.७५	१०.०७	५.४३	५.४८
२.	बालमृत्यू दर ० ते १ वर्ष	ऑगस्ट-२००७	६१	४३	५२	२२	२६	४५	३६	३३	२०	...	६७	...	५८	३८	...	३७	...	१९	२६	...	३३
		ऑगस्ट-२००८	५५	३९	४६	१८	३७	५०	४५	२७	२२	...	५६	...	४१	३१	...	३३	...	१७	२०	...	३५
		ऑगस्ट-२००९	४५	५०	६४	३९	३४	२०	४६	२१	१३	...	५१	...	३७	२६	...	२२	...	१२	२१	...	३२
		ऑगस्ट-२०१०	५२	४४	४६	२२	४२	४१	५२	६०	५१	३४	३४	२९	१४	१०	३८	४६	३१	२२	२१	३५	३९	१३	२६	१४	३४
		ऑगस्ट-२०११	४९	३२	३७	२३	३३	४३	४५	४५	५३	३७	४२	२३	१०	८	३९	२६	२०	१४	१६	२९	१८	१२	१०	११	२६
		ऑगस्ट-२०१२	५४	४६	२६	२८	३८	४४	४५	५५	४५	३४	२९	२४	११	११	३२	३२	४१	८	१०	२४	२०	१२	१७	६	२८
		ऑगस्ट-२०१३	६८	६४	१४	२४	३२	१६	२२	७६	२३	२६	२२	३६	१३	१७	४०	२४	३८	७	१०	५२	५१	१८	३४	१८	३१

तक्ता क्र. ५
एकात्मिक बालविकास सेवा योजना
विविध कार्यक्रमांच्या सुचकांची माहिती (माहे ऑगस्ट २००८-२०१३)

अ. क्र.	विवरण	महिना व वर्ष	राज्य	आदिवासी	नवसंजीवन
१.	एकूण प्रकल्प संख्या	ऑगस्ट-२०१२	५५३	८५	२४
२.	मंजूर अंगणवाडी केंद्र संख्या	ऑगस्ट-२०१२	९७४६२	१६०३०	४७००
३.	कार्यान्वित अंगणवाडी केंद्र संख्या	ऑगस्ट-२०१३	६४१०८	१५४४१	४४९६
४.	एकूण लाभार्थी	ऑगस्ट-२००९	८४१०२११	११९०७५३	३१२५३४
		ऑगस्ट-२०१०	९४५२९३९	१३३९५७४	३९८२५७
		ऑगस्ट-२०११	९४८२५०४	१३३९१५१	३९५३६२
		ऑगस्ट-२०१२	९३४७६१४	१३२१४२९	३९१८५९
		ऑगस्ट-२०१३	९३०२९२६	१३१५७०८	३९१७२९
५.	पुरक पोषण लाभार्थ्यांची संख्या	ऑगस्ट-२००८	६४३४३४०	१०८३५२६	३३८७५२
		ऑगस्ट-२००९	६६६०५४४	१०६३३३१	२९३१७८
		ऑगस्ट-२०१०	६३७३६८७	९९३६४७	३१९५८१
		ऑगस्ट-२०११	७४६६७८१	११०९९७१	३३४१०२
		ऑगस्ट-२०१२	७२९१३५९	११०२२२६	३२६७५३
		ऑगस्ट-२०१३	६९७९९२४	१०४४८८५	३२४१८१
६.	पुरक पोषण लाभार्थ्यांची टक्केवारी	ऑगस्ट-२००८	८१.३३	८९.८४	९२.७७
		ऑगस्ट-२००९	७९.२०	८९.३०	९३.८१
		ऑगस्ट-२०१०	६७.४३	७४.१८	८०.२४
		ऑगस्ट-२०११	७८.७४	८२.८९	८४.५१
		ऑगस्ट-२०१२	७८.००	८३.४२	८३.३९
		ऑगस्ट-२०१३	७५.०३	७९.४२	८२.७६
७.	जिवंत जन्म	ऑगस्ट-२००८	९५३४९	१६५०५	४६५८
		ऑगस्ट-२००९	९३६३४	१५६५९	२४३८
		ऑगस्ट-२०१०	९४६७०	१६१२२	५१४१
		ऑगस्ट-२०११	९३९५८	१५०८१	५०७६
		ऑगस्ट-२०१२	९४३३०	१४५६९	४४५९
		ऑगस्ट-२०१३	९१९५६	१४१७२	४५७९
८.	बालमृत्यू ० ते १ वर्ष	ऑगस्ट-२००८	२४६३	६०६	२२४
		ऑगस्ट-२००९	२१६४	५०३	१८६
		ऑगस्ट-२०१०	२८१४	७८९	२३७
		ऑगस्ट-२०११	१७९३	३७८	१५१
		ऑगस्ट-२०१२	२१८५	५२५	२०४
		ऑगस्ट-२०१३	१८२२	३४९	१४४
९.	बालमृत्यू ० ते १ वर्ष (टक्केवारी)	ऑगस्ट-२००८	२.५८	३.६७	४.८१
		ऑगस्ट-२००९	२.३१	३.२१	७.६३
		ऑगस्ट-२०१०	४.८९	४.८९	४.६१
		ऑगस्ट-२०११	१.९१	२.५१	२.९७
		ऑगस्ट-२०१२	२.३२	३.६०	४.५८
		ऑगस्ट-२०१३	१.९८	२.४६	३.१४

तक्ता क्र. ५ (चालू)

विविध कार्यक्रमांच्या सुचकांची माहिती (माहे ऑगस्ट २००८-२०१३)

१	२	३	४	५	
१०.	मृत्यू १ ते ६ वर्ष	ऑगस्ट-२००८	७७४	२७२	११७
		ऑगस्ट-२००९	६५५	२१९	१०७
		ऑगस्ट-२०१०	८५९	२८०	१३८
		ऑगस्ट-२०११	५१९	१५७	७५
		ऑगस्ट-२०१२	५२०	१५६	६७
		ऑगस्ट-२०१३	४४४	१४६	५९
११.	मृत्यू १ ते ६ वर्ष (टक्केवारी)	ऑगस्ट-२००८	०.८१	१.६५	२.५१
		ऑगस्ट-२००९	०.७०	१.४०	४.३९
		ऑगस्ट-२०१०	०.९१	१.७४	२.६८
		ऑगस्ट-२०११	०.५५	१.०४	१.४८
		ऑगस्ट-२०१२	०.५५	१.०७	१.५०
		ऑगस्ट-२०१३	०.४८	१.०३	१.२९
१२.	एकूण वजन घेतलेली मुले	ऑगस्ट-२००८	७४६८२९९	११५५७५४	३०४३०६
		ऑगस्ट-२००९	७६१३८९६	११४०४१९	२९९७१२
		ऑगस्ट-२०१०	६२२२९७०	९३३५९७	२७६०४०
		ऑगस्ट-२०११	६१२७५९९	९३७३७५	२७७०८२
		ऑगस्ट-२०१२	६३२६१५९	९१९६६२	२७४३८२
		ऑगस्ट-२०१३	६३९४०९७	९२६३८६	२७५१३९
१३.	सर्वसाधारण श्रेणी मधील मुले	ऑगस्ट-२००८	४२६२९२०	५१५२५३	१२३११९
		ऑगस्ट-२००९	४५८३६२५	५७३६७८	१३५९४२
		ऑगस्ट-२०१०	४३६२२९७	५६२७३६	१५०८०८
		ऑगस्ट-२०११	४७६०८३५	६५९७४५	१८५६५०
		ऑगस्ट-२०१२	५४५३००२	७९९२३९	१९९५५४
		ऑगस्ट-२०१३
१४.	श्रेणी-१ मधील मुले	ऑगस्ट-२००८	२५९२६३८	४८८४०३	१२८०३३
		ऑगस्ट-२००९	२५१०१२६	४५००८१	१२००३८
	मध्यम कमी वजनाची	ऑगस्ट-२०१०	१६२०१३३	३०१८२८	९८८३०
		ऑगस्ट-२०११	१२१३७०१	२३६५०९	७७५३९
		ऑगस्ट-२०१२	७६४३६०	१६६५०४	६५५३४
		ऑगस्ट-२०१३	६४२४५६	१४७६३०	६०४९९
१५.	श्रेणी-२ मधील मुले	ऑगस्ट-२००८	५९७३३८	१४७५९५	५१४९५
		ऑगस्ट-२००९	५०७०१३	११२५२८	४१८७२
	श्रेणी-३+४ मधील मुले	ऑगस्ट-२००८	१५४०३	४५०३	१६५९
		ऑगस्ट-२००९	१३१३२	४१३२	१८६०
१६.	तीव्र कमी वजनाची	ऑगस्ट-२०१०	२९८१२६	७१८९१	२६४०२
		ऑगस्ट-२०११	१५३०६३	४११२१	१३८९३
		ऑगस्ट-२०१२	१०८७९७	३४९१९	१४४७७
		ऑगस्ट-२०१३	१०६३०५	३५६३६	१५०८६
१७.	श्रेणी-३+४ मधील मुलांची टक्केवारी	ऑगस्ट-२००८	०.२१	०.३९	०.५५
		ऑगस्ट-२००९	०.१७	०.३६	०.६२
		ऑगस्ट-२०१०	४.७९	७.७०	९.५६
	तीव्र कुपोषित	ऑगस्ट-२०११	२.५०	४.३९	५.०१
		ऑगस्ट-२०१२	१.७२	३.८०	५.२८
		ऑगस्ट-२०१३	१.६६	३.८५	५.४८

तक्ता क्र. ६
नवसंजीवन प्रकल्प
अति-तीव्र कमी वजनाची बालके

अ. क्र.	प्रकल्पाचे नाव	बालमृत्यु दर (० ते १ वर्ष) (टक्केवारी प्रति हजार)	तीव्र कमी वजनाची बालके (टक्केवारी जानेवारी २०१२)
१.	चिखलदरा	४६	८.७१
२.	धारणी	५४	१०.६१
३.	भामरागड	८.३३	७.५२
४.	एटापल्ली	२६	४.४७
५.	अक्कलकुआ	४४	४.४१
६.	अक्कलकुआ (मालागी)	४५	४.२८
७.	अक्कलकुआ-२	५५	७.३८
८.	घडगाव	४५	१०.७९
९.	घडगाव (कुटांमोही)	३४	८.०१
१०.	घडगाव-२	२९	११.११
११.	तळोदा	२४	३.९०
१२.	हरसुल	३८	२.२१
१३.	नाशिक	२८	१७.६४
१४.	डहाणू	११	२.३०
१५.	डहाणू (कासा)	११	२.४७
१६.	जव्हार-२	३२	१०.१०
१७.	जव्हार	४६	१०.३९
१८.	मोखाडा	४१	४.८६
१९.	मुरबाड	०८	०.८४
२०.	मुरबाड-२	१०	१.०५
२१.	शहापूर	२४	२.७९
२२.	शहापूर (ढोलखांब)	२०	१.६५
२३.	तलासरी	१२	१.२५
२४.	वाडा	१७	५.९६
२५.	वाडा-२	६	४.०६
एकूण		२९.४२	७.४९

जलसंपदा विभाग सूर्या प्रकल्प

प्रस्तावना :

सूर्या प्रकल्पास जानेवारी २००४ मध्ये रु. ३७९२६.०० लक्ष एवढ्या रकमेस पाचवी सुधारित प्रशासकीय मान्यता मिळालेली आहे. सदरहू प्रकल्प हा बांधकामाधीन प्रकल्प आहे. प्रकल्पातील धरण व उन्नेयी बंधारा पूर्ण झालेला असून धरण सुरक्षिततेची काही अनुषंगिक कामे अपूर्ण आहेत. तसेच कालव्याची कामे अपूर्ण आहेत.

प्रकल्पाचे कालवे वनजमिनीतून जात असल्याने वनजमीन संपादनातील अडचणीमुळे डावा तीर कालव्याची कामे अपूर्ण आहेत. प्रकल्पात जून २०१३ अखेर १२४९० हेक्टर सिंचनक्षमता निर्माण झाली असून प्रकल्पाची एकूण क्षमता १४६९६ हेक्टर आहे.

सन २०१३-२०१४ चा बांधकाम कार्यक्रम रु. २५६.४३ लक्ष होता. सन २०१४-२०१५ चा कार्यक्रम रु. २६२९.६२ लक्ष इतक्या व्याप्तीचा करण्यात आलेला आहे.

विभागाकडील प्रगतीपथावरील १ मोठा प्रकल्प (पाचवे सुधारित प्रशासकीय मान्यता प्राप्त) व निधी अभावी प्रलंबित कामे करण्याकरिता सन २०१४-२०१५ मध्ये खालीलप्रमाणे निकडीची कामे करणे आवश्यक आहेत.

१. धरण सुरक्षितता संघटना, नाशिक यांनी सूचविलेल्या धरण सुरक्षितता उपाय योजना करणेबाबत.
२. कालवे-अस्तरीकरण व भराव-दुरुस्ती, मजबुतीकरण इ. कामे.

या व्यतिरिक्त प्रकल्पास सन २००३ मध्ये केंद्रशासनाकडून वनजमीन संपादन प्रस्तावास तत्वतः मान्यता मिळालेली आहे.

सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयानुसार सूर्या प्रकल्पाचे वन जमिनीपोटी रक्कम रु. ९६.३३ कोटी जलसंपदा विभागाने वन खात्यास भरावयाची होती. सदरहू रक्कम एम.एम.आर.डी.ए. चे माध्यमातून भरण्यास शासनाने मान्यता दिल्याने वन खात्यास रु. ८५.०० कोटी रक्कम अदा केली असून उर्वरित १०९.८३ द.ल.घ.मी. पाणी साठा करणेसाठी धरणाचे गेट दिनांक २०-८-२००९ पासून बंद केलेले आहेत. त्यामुळे २८६.३१ द.ल.घ.मी. पाणी साठा करण्यात आला आहे.

सुधारीत दराने एन. पी. व्ही. ची रक्कम आता रु. ८५.०० कोटी ऐवजी १०८.२२ कोटी होत असून उर्वरित १६.२२ कोटीची सुधारीत मागणी केली आहे. कालव्याच्या अनुषंगाने ११.३३ कोटी एन. पी. व्ही. असून ती १४.२६ कोटी रुपये झाली आहे. पैकी १२.९७ कोटी रुपये वनखात्यास अदा केले आहेत. उर्वरित १.२९ कोटी रुपये मागणी केलेली आहे. सदरहू रक्कम प्राप्त झाल्यास प्रकल्पाच्या कालव्याची वनजमिन संपादना अभावी प्रलंबित असलेली कामे पूर्ण करून उर्वरित सिंचन क्षमता २२०६ हेक्टर साध्य होईल व प्रकल्पाची अंतिम सिंचन क्षमता १४६९६ हेक्टर १०० टक्के साध्य होईल व प्रकल्प पूर्ण होईल.

पूर्ण साठा व पूर्ण प्रकल्प सिंचनक्षमता वाढीमुळे मिळणारे सर्व फायदे मिळून शासकीय महसुलात भरीव वाढ होईल.

बांधकामे व आस्थापना मिळून सन २०१४-२०१५ करिता कार्यक्रम अंदाजपत्रकास रु.२६२९.६२ लक्ष एवढी मागणी करण्यात येत आहे.

(जनजाती क्षेत्र उपयोजना)

कार्यालयीन अंदाजपत्रक

जनजाती क्षेत्र उपयोजनेखाली असलेल्या मोठ्या पाटबंधारे प्रकल्पाची प्रस्तावना (सूर्या प्रकल्प)

१.	प्रकल्पाचे नाव	सूर्या प्रकल्प
२.	नदीचे नाव	सूर्या नदी
३.	गाव (धरण स्थळ)	धामणी
४.	तालुका	विक्रमगड
५.	जिल्हा	ठाणे
६.	धरणाचा प्रकार	दगडी धरण
७.	प्रशासकीय मान्यता (महिना व वर्ष)	जानेवारी १९७४
८.	मूळ किंमत (रु. लक्ष) (जानेवारी १९७४)	रु. १,८९०.८३ लक्ष
९.	सुधारित प्रशासकीय मान्यतेनुसार किंमत (रु. लक्ष)	रु. ३७,९२५.८३ लक्ष
१०.	केंद्रीय जल आयोगाची मान्यता (महिना/वर्ष)	सप्टेंबर १९७५
११.	३१ मार्च २०१३ पर्यंतचा एकूण खर्च (रु. लक्ष)	रु. ४३००१.०० लक्ष
१२.	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर निर्माण होणारी सिंचन क्षमता (हेक्टर)	२७,१८८ हेक्टर
१३.	३० जून २०१३ पर्यंत निर्माण झालेली एकूण सिंचन क्षमता (हेक्टर)...	२३,१०७ हेक्टर
१४.	३० जून २०१४ पर्यंत निर्माण होणारी अतिरिक्त संभाव्य सिंचन क्षमता (हेक्टर)
१५.	पाण्याचा नियोजित एकूण वापर तलांक ११८.६० मी.	२८६.३१ द.ल.घ.मी.
१६.	२०१२-२०१३ मध्ये एकूण सिंचित झालेले क्षेत्र (हेक्टर)	४,३०० हेक्टर
१७.	डाव्या कालव्याची लांबी (कि. मी.)	४७ कि. मी. (मुख्य)
१८.	उजव्या कालव्याची लांबी (कि. मी.)	२८.५१ कि. मी.
१९.	प्रकल्पबाधित गावांची संख्या	११ गावे
२०.	जनजाती क्षेत्रात किती लाभ आहे	१२२.३४ हेक्टर
२१.	नियंत्रक अधिकारी	अधीक्षक अभियंता, ठाणे पाटबंधारे मंडळ, ठाणे

कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे

सूर्या प्रकल्प

तक्ता एक

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये लाखात)

अ. क्र	वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
		योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(अ)-कार्याचे वर्गीकरण-													
१.	मोठा प्रकल्प-सूर्या प्रकल्प	६२०.५३	...	६२०.५३	४००.००	...	४००.००	३२२९.६२	...	३२२९.६२	२६२९.६२	...	२६२९.६२
२.	मध्यम प्रकल्प
	एकूण-(अ)	६२०.५३	...	६२०.५३	४००.००	...	४००.००	३२२९.६२	...	३२२९.६२	२६२९.६२	...	२६२९.६२
(ब)-उद्दिष्टवार वर्गीकरण-													
१.	वेतन	सूर्या कालवा विभाग क्र. १, सूर्यानगर हा विभाग बंद झाल्याने आस्थापना तरतूद नाही		
२.	प्रवास खर्च
३.	कार्यालयीन खर्च
४.	इतर खर्च
५.	महामंडळातील कर्मचारी से. नि. वे. अंशराशीकरण रजा रोखीकरण
६.	कर्ज मुदल
७.	रोख्यावरील व्याज
८.	कमिशन, कर्ज रोखे
९.	उमारणीचे खर्च
१०.	आंतरलेखा बदल
११.	अनुदान (हमी शुल्क)
	वजा
	निलंबन
	एकूण (ब) (निव्वळ)

तक्ता एक (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(क)-वित्तलब्धीची साधने :													
१. शासनाकडून अपेक्षित अंशदान ३० टक्के (कामासाठी व आस्थापनेसाठी) आकस्मिकता निधीमधून प्राप्त झालेले शा. अंशदान
२. अ. आय. बी. पी.
३. मा. पा. वि. सं. म.(SPV)
४. एल. आय. सी.
५. हुडको
६. नाबार्ड
७. व्याजासाठी
८. मुदलासाठी
९. पाणीपट्टी व इतर जमा	...	२०११.७९	...	२०११.७९	१७००.००	...	१७००.००	१९१०.००	...	१९१०.००	१९३०.७९	...	१९३०.७९
१०. म.कृ.खो.वि.सं. कडून प्राप्त होणारी व्याजाची रक्कम
११. भाग भांडवली अंशदान (सिडको)...
एकूण (क) (स्थूल)	२०११.७९	...	२०११.७९	१७००.००	...	१७००.००	१९१०.००	...	१९१०.००	१९३०.७९	...	१९३०.७९	...
वजा (३४५१ कडून २७०१ कडे वर्ग)
एकूण (क) (निव्वळ)	२०११.७९	...	२०११.७९	१७००.००	...	१७००.००	१९१०.००	...	१९१०.००	१९३०.७९	...	१९३०.७९	...

कर्मचारी गोषवाच्यातील पदे व वेतनश्रेणी दर्शविणारे विवरणपत्र

R. T.

अ.क्र.	पदनाम	सुधारित वेतनसंरचना		एकूण पदे	
		वेतन बॅन्ड	ग्रेड वेतन	२०१२-१३	२०१३-१४
१	२	३	४	५	६
राजपत्रित					
१.	कार्यकारी अभियंता	१५,६००-३९,१००	६,६००	१	१
२.	उपकार्यकारी अभियंता/सहा. अभियंता श्रेणी-१/ उपविभागीय अभियंता/अधिकारी	१५,६००-३९,१००	५,४००	६	६
३.	शाखा अभियंता/ वैद्यकीय अधिकारी	९,३००-३४,८००	४,४००	२०	२०
		९,३००-३४,८००	४,४००	१	१
अराजपत्रित वर्ग-३					
१.	कनिष्ठ अभियंता	९,३००-३४,८००	४,३००	४	४
२.	विभागीय लेखापाल	९,३००-३४,८००	४,३००	१	१
३.	प्रथम लिपिक	९,३००-३४,८००	४,३००	१	१
४.	वरिष्ठ लिपिक	५,२००-२०,२००	२,४००	१०	१०
५.	कनिष्ठ लिपिक/टंकलेखक/संगणक	५,२००-२०,२००	१,९००	२३	२३
६.	भांडारपाल	५,२००-२०,२००	२,८००	१	१
७.	सहायक भांडारपाल	५,२००-२०,२००	१,९००	१	१
८.	स्था. अभियंता सहायक	५,२००-२०,२००	२,४००	२०	२०
९.	लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	९,३००-३४,८००	४,३००	१	१
१०.	सहा. आरेखक	९,३००-३४,८००	४,२००	१	१
११.	अनुरेखक	५,२००-२०,२००	२,४००	६	६
१२.	वाहन चालक	५,२००-२०,२००	१,९००	६	६
अराजपत्रित वर्ग-४					
१.	नाईक	४,४४०-७,४४०	१,६४०	१	१
२.	शिपाई	४,४४०-७,४४०	१,३००	१५	१५
३.	चौकीदार	४,४४०-७,४४०	१,३००	६	६
४.	ड्रेसर	५,२००-२०,२००	१,८००	१	१
एकूण				१२६	१२६

कर्मचारी गोषवाच्यातील पदे व वेतनश्रेणी दर्शविणारे विवरणपत्र

रुपांतरित अस्थायी पदे (C. R. T.)

अ.क्र.	पदनाम	सुधारित वेतन संरचना		एकूण पदे	
		वेतन बॅंड	ग्रेड वेतन	२०१२-१३	२०१३-१४
१	२	३	४	५	६
अराजपत्रित वर्ग-३					
१.	हजेरी लिपिक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	२	२
२.	तारतंत्री ...	५,२००-२०,२००	१,९००	३	३
३.	विद्युत पर्यवेक्षक ...	९,३००-३४,८००	४२००	१	१
४.	वाहन चालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	२२	२२
५.	हवादाब यंत्रचालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	१	१
६.	कारकून ...	५,२००-२०,२००	२,४००	३	३
७.	अभिलेखापाल ...	५,२००-२०,२००	१,९००	२	२
८.	रोजनोद वहीपाल ...	५,२००-२०,२००	१,९००	१	१
९.	दूरध्वनी चालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	१	१
१०.	रोडरोलर चालक ...	५,२००-२०,२००	२,०००	१	१
११.	जडवाहन चालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	१	१
१२.	जड यंत्रचालक ...	५,२००-२०,२००	२,४००	२	२
१३.	हलके यंत्रचालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	५	५
१४.	पंप यंत्रचालक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	३	३
१५.	कालवा निरीक्षक ...	५,२००-२०,२००	१,९००	७	७
१६.	कनिष्ठ यांत्रिकी सहा. ...	५,२००-२०,२००	२,०००	१	१
१७.	जोडारी ...	५,२००-२०,२००	१,९००	३	३
अराजपत्रित वर्ग-४					
१.	सफाई कामगार ...	४,४४०-७,४४०	१,६००	१	१
२.	मुकादम ...	४,४४०-७,४४०	१,६००	१९	१९
३.	मदतनीस ...	४,४४०-७,४४०	१,६००	१३	१३
४.	प्रयोगशाळा परिचर ...	४,४४०-७,४४०	१,६००	६	६
५.	चौकीदार ...	४,४४०-७,४४०	१,६००	४५	४५
६.	मजूर ...	४,४४०-७,४४०	१,६००	६७	६७
एकूण				२१०	२१०

तक्ता दोन
TABLE-II

(तीन) कार्यक्रमांच्या कार्यभाराचा गोषवारा (मोठे प्रकल्प)

(III) Programme Work-load Summary (Major Project)

(रुपये लाखात)

अ. क्र. Serial No.	कार्य/बाब Activity/Item	प्रकल्पाचे नाव सूर्या Surya
1	2	3
१)	भूसंपादन—	
1)	Land Acquisition--	
(अ)	खाजगी क्षेत्र	
(a)	Private Land	...
	एकूण (हेक्टर)	...
	Total (He.)	...
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	...
	Progress upto 31-3-2013	1935.30 He.
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	...
	Estimated Progress in 2013-2014	...
(ब)	सरकारी क्षेत्र	
(c)	Government Land	...
	एकूण (हेक्टर)	...
	Total (He.)	...
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	...
	Progress upto 31-3-2013	235.93 He.
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	...
	Estimated Progress in 2013-2014	...
(क)	वन क्षेत्र	
(c)	Forest Land	...
	एकूण (हेक्टर)	...
	Total (He.)	...
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	...
	Progress upto 31-3-2013	1419.94 He.
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	...
	Estimated Progress in 2013-2014	...
२)	शीर्ष कामे—	
2)	Head Works--	
(अ)	खोदकाम	
(a)	Excavation	...
	एकूण (घ. मी.)	...
	Total (cu. m.)	...
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	...
	Progress upto 31-3-2013	455050.00
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	...
	Estimated Progress in 2013-2014	...
(ब)	दगडी काम	
(b)	Masonry	...
	एकूण (घ. मी.)	...
	Total (cu. m.)	...
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	...
	Progress upto 31-3-2013	625270.00
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	...
	Estimated Progress in 2013-2014	...
(क)	संघानक	
(c)	Concrete	...
	एकूण (घ. मी.)	...
	Total (cu. m.)	...
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	...
	Progress upto 31-3-2013	31625.00
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	...
	Estimated Progress in 2013-2014	...

तक्ता दोन (चालू)

1	2	3
(ड) मालीकाम		
(d) Earth work		
एकूण (घ. मी.)		
Total (cu. m.)
३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती
Progress upto 31-3-2013	...	568305.00
२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती
Estimated Progress in 2013-2014
(इ) दरवाजे		
(e) Gates		
एकूण (संख्या)		
Total (Numbers)	...	5 Nos.
३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती
Progress upto 31-3-2013
२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती
Estimated Progress in 2013-2014
३) कालवे व शाखा—		
3) Canal and branches---		
(अ) खोदकाम		
(a) Excavation		
एकूण (घ. मी.)		
Total (cu. m.)
३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती
Progress upto 31-3-2013	...	10100.00
२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती
Estimated Progress in 2012-2013
(ब) भराव		
(b) Embankment		
एकूण (घ. मी.)		
Total (cu. m.)	...	3019921.00
३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती
Progress upto 31-3-2013
२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती
Estimated Progress in 2013-2014
(क) अस्तर		
(c) Lining		
एकूण (चौ. मी.)		
Total (Sq. meters)	...	1178968.00
३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती
Progress upto 31-3-2013
२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती
Estimated Progress in 2013-2014
(ड) कालव्यावरील बांधकामे		
(d) C. D. Works		
एकूण (संख्या)		
Total (Numbers)	...	931
३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती
Progress upto 31-3-2013	...	824
२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती
Estimated Progress in 2013-2014	...	100
४) वितरिका—		
4) Distributories---		
वितरण व्यवस्था (हेक्टर)---		
Distribution System (He.)---	...	14,696

संक्षिप्त टिप्पणी

साठवण तलाव, अंबई, तालुका त्र्यंबकेश्वर, जि. नाशिक

सादर योजनेस शासन निर्णय क्रमांक लपायो/२००५/३०४/(१२२/२००५)/खारभूमी, दिनांक २६-७-२००५ अन्वये रुपये ४५३.१७ लक्ष (रुपये ३६७.१३ लक्ष कामाप्रित्यर्थ + रु. ८६.०४ लक्ष अनुषंगिक खर्च) इतक्या रकमेस प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली आहे.

सादर योजना त्र्यंबकेश्वर या तालुक्याच्या ठिकाणापासून १५ कि. मी. अंतरावर आहे. सादर प्रस्तावित साठवण तलाव मौजे अंबई, ता. त्र्यंबकेश्वर, जि. नाशिक या गावालगतच्या पश्चिम वाहिनी असलेल्या स्थानिक नाल्यावर आहे. सादर स्थानिक नाला हा दमणगंगा या पश्चिम वाहिनी नदीच्या उपनाला आहे. प्रस्तावित साठवण तलावाचे एकूण पाणलोट क्षेत्र ३.४० चौ. कि. एवढे असून पाणलोट क्षेत्र डोंगराळ स्वरूपाचे आहे. योजनेचे ५० टक्के विस्वासाहर्तचे पर्जन्यमान २३६.३० से. मी. असून इंग्लिश सुत्राने एकूण जलप्राप्ती ५७९२.७५ स.घ.मी. इतके येते. योजनेचा एकूण जलसाठा २०२०.०० स.घ.मी. एवढा आहे. योजनेद्वारे उपसा पद्धतीने २६० हेक्टर क्षेत्रावर सिंचन प्रस्तावित आहे.

सादर योजनेच्या लाभक्षेत्रात एकूण १६० लाभार्थी असून त्यापैकी १३० लाभार्थी आदिवासी आहेत व उर्वरित ३० लाभार्थी बिगर आदिवासी आहेत. योजनेच्या एकूण लाभक्षेत्र २६० हेक्टर पैकी २२० हेक्टर क्षेत्र आदिवासी लाभधारकांचे असून उर्वरित ३९.७० हेक्टर क्षेत्र बिगर आदिवासी लाभधारकांचे आहे व त्याची टक्केवारी एकूण क्षेत्राची ८५% एवढी आहे.

भू-संपादन :-

बुडित क्षेत्रातील खाजगी जमीन २२.४० हे. आवश्यक असून भू-संपादनाचा प्रस्ताव प्रारूप निवाड्यावर आहे.

सद्यःस्थिती :-

या योजनेवर मार्च २०१३ अखेर कामावर रुपये ५८२.०० लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. या योजनेचे उर्वरित कामे करण्यासाठी सन २०१४-२०१५ या वर्षात रु. ०.०५ लक्ष इतके अनुदान आवश्यक आहे.

डोमिहीरा नदी प्रकल्प, ता. जव्हार, जि. ठाणे

सर्वसाधारण वर्णन :-

डोमिहीरा नदी प्रकल्प ता. जव्हार, जि. ठाणे या लघुपाटबंधारे योजनेस मूळ प्रशासकीय मान्यता शासन निर्णय क्रमांक डीएचआरए-१०८४/(१०२/८५) खारभूमी मंत्रालय, मुंबई, दि. १६-१०-१९८५ अन्वये रु. ४४८.४६ लक्ष इतक्या किंमतीस मिळाली आहे. या योजनेमुळे जव्हार तालुक्यातील ६८५ हेक्टर आदिवासी क्षेत्र ओलिताखाली येणार आहे.

या योजनेस शासन निर्णय क्रमांक लपायो/२०१३/(१३/२०००) खारभूमी मंत्रालय, मुंबई, दि. १९-१-२००१ नुसार रु. २३९९.२१ लक्ष इतक्या किंमतीस सुधारित प्रशासकीय मान्यता मिळालेली आहे. योजनेचे सुसुधारित अंदाजपत्रक रक्कम रु. ७३४७.२३ लक्ष इतक्या रकमेचे तयार करून प्रशासकीय मान्यतेसाठी शासनास सादर करण्यात आले आहे. सादर अंदाजपत्रक व्यय अग्रक्रम समितीकडे सादर करण्यात आले आहे.

भू-संपादन :-

या योजनेच्या बुडित क्षेत्रातील शेतकऱ्यांचा भू-संपादनाचा अंतिम निवाळा घोषित होवून मोबदला अदा करण्यात आलेला आहे.

पुनर्वसन :-

या योजनेचे पुनर्वसन प्रस्ताव पुनर्वसन अधिकारी, ठाणे यांचेकडे सादर करण्यात आला असून दि. ७-२-२००८ रोजी कलम ११ (१) ची अधिसूचना राजपत्रात प्रसिद्ध झालेली आहे. या योजनेच्या बुडित क्षेत्रात ३५ घरे येत असून संबंधीत शेतकऱ्यांना घरांचा मोबदला देण्यात आलेला असून त्यांनी स्वेच्छा पुनर्वसन करून घेतले आहे.

वनजमीन :-

वनजमिनीच्या प्रस्तावास अंतिम मान्यता प्राप्त झालेली आहे.

मुख्य धरण :-

या योजनेचे मुख्य धरण व सांडव्याचे काम दि. २०-२-२००२ पासून प्रगतीत आहे. तसेच धरणाचे घळभरणीचे काम पूर्ण करण्यात आलेले आहे.

कालवा :-

या प्रकल्पाच्या उजव्या बाजूस सिंचन प्रस्तावित आहेत. उजव्या कालव्याची लांबी २०.८१ कि.मी. असून १ ते ५ कि. मी. मधील काम पूर्ण होत आलेले आहे. या योजनेवर ७८ हे. इतकी सिंचन क्षमता निर्मित झालेली आहे.

कामाची सद्यःस्थिती :-

या योजनेचे धरणाचे मातीकाम व सांडव्याचे बांधकाम, दि. २७-२-२००२ पासून सुरु करण्यात आले असून मे २००९ मध्ये धरणाचे घळभरणीचे काम करण्यात आलेले आहे व १४.४९ द.ल.घ.मी. पाणीसाठा निर्माण झालेला आहे. तसेच कि.मी. १ ते ५ मधील कालव्याचे काम पूर्ण होत आले आहे. या योजनेवर मार्च २०१३ अखेर रुपये ९८४०.०१ लक्ष इतका खर्च झालेला आहे. या योजनेसाठी सन २०१४-२०१५ या आर्थिक वर्षात रु. १५००.०० लक्ष इतके अनुदान आवश्यक आहे. चालू आर्थिक वर्षात रु. ३००.०० लक्ष इतके अनुदान प्राप्त झालेले आहे.

लघु पाटबंधारे योजना, श्रीभुवन, ता. सुरगाणा, जि. नाशिक

लघु पाटबंधारे योजना, श्रीभुवन हा प्रकल्प पश्चिम वाहिनी अंबिका नदीच्या खोऱ्यातील स्थानिक नात्यावर आहे.

मूळ प्रशासकीय मान्यता :-

प्रकल्पास सन २००९-२०१० दरसूचीवर अधारीत रु. ९.१० कोटी इतक्या रकमेस शासन निर्णय क्र. लपायो २००९/(प्र. क्र. ३९०) खारभूमी, मंत्रालय, मुंबई ३२, दिनांक १८-५-२०११ अन्वये मूळ प्रशासकीय मान्यता मिळाली आहे.

प्रकल्पाची माहिती :-

धरण प्रकल्पाचे पिकक्षेत्र ३४६ हेक्टर आहे व पाणीसाठा २.५७ द. ल. घ. मी. आहे. डावा कालवा ३ कि. मी. व उजवा कालवा १.९० कि. मी. आहे. सदर प्रकल्पांतर्गत डावा कालवा १९५ हेक्टर व उजवा कालवा १५१ हेक्टर सिंचन क्षेत्र असे एकूण ३४६ हेक्टर पिक क्षेत्रास सिंचनाचा लाभ होणार आहे.

प्रकल्पास मूळ प्रशासकीय मान्यता दिनांक १८-५-२०११ ला मिळाली. तथापि प्रकल्पास आज पर्यंत निधी मिळालेला नाही. प्रकल्पाचे प्राथमिक सविस्तर सर्वेक्षण कामे वन जमिन प्रस्ताव तयार करणे तसेच भूसंपादन प्रस्ताव तयार करणे इ. कामे प्रगतीपथावर आहेत.

प्रकल्पाचे कामास सुरुवात करण्यात आलेली नाही.

प्रकल्पाच्या कामाची सद्यःस्थिती :-

धरण कामे : धरणाचे काम अद्याप सुरु करण्यात आलेले नाही.

कालवे : योजनेअंतर्गत उजवा कालवा १.९ कि. मी. डावा कालवा ३.० कि. मी. असून कालव्याचे काम अद्याप सुरु करण्यात आलेले नाही.

भू-संपादन :-

धरण, बुडीत क्षेत्र व कालवा यासाठी एकूण ४३.५० हे. क्षेत्र आवश्यक असून ३५.१६ हेक्टर खाजगी व ८.३४ हेक्टर वन जमिनीची आवश्यकता आहे. प्रकल्पासाठी वनजमीन संपादन व पुनर्वसन अधिनियम कलम ११ (१) कलम १३ (३) काढणेची प्रक्रिया प्रगतीपथावर आहे.

पुनर्वसन :-

या प्रकल्पासाठी पुनर्वसन करणेची आवश्यकता नाही. तथापि भू-संपादन कार्यवाही सुरु करणेसाठी पुनर्वसन अधिनियम कलम ११ (१) कलम १३ (२) काढणेची प्रक्रिया प्रगतीपथावर आहे. प्रकल्पावर मार्च २०१३ अखेर काहीही खर्च झालेला नाही. सन २०१४-२०१५ या आर्थिक वर्षात रु. ५००.०० लक्ष इतके अनुदान आवश्यक आहे.

लघु पाटबंधारे योजना, निंबापूर, ता. उहाणू, जि. ठाणे

प्र. मा./सु. प्र. मा. तपशील :-

निंबापूर लघु पाटबंधारे योजनेस मूळ प्रशासकीय मान्यता शासन निर्णय क्र. लपायो/२१८१/४०७/(७१/८१) ल.पा. मंत्रालय, मुंबई दि. १०-३-१९८१ अन्वये रु. ६२.६२ लक्ष इतक्या रकमेस प्राप्त झालेली आहे. सदर मान्यता निधीअभावी व्यपगत झाली आहे.

या योजनेस पुनर्प्रशासकीय मान्यता शासन निर्णय क्र. लपायो/२००७/१०१/(४३/०७) खारभूमी मंत्रालय, मुंबई दि. २०-६-२००७ अन्वये रु. १६.९५ कोटी इतक्या रकमेस प्राप्त झालेली आहे.

प्रकल्पाचा संक्षिप्त तपशील :-

प्रकल्पाची माती धरणाची एकूण लांबी ७१७ मी. असून महत्तम उंची २३.३१ मी. आहे व माथ रुंदी ४.५० मी. आहे. योजनेचा सांजवा डाव्या तीरावर ३८ मी. लांबीचा असून सा. क्र. २१० मी. वर मुख्य विमोचक आहे. या योजनेस डावा कालवा असून कालव्याची लांबी ५.७० कि. मी. आहे.

प्रकल्पाचा पाणीसाठा तपशील :-

या योजनेचा एकूण पाणीसाठा ४.१८७ द. ल. घ. मी. असून उपयुक्त साठा ३.६०८ द. ल. घ. मी. आहे. सदर पाणीसाठ्यापैकी ०.३६ द. ल. घ. मी. पाणी पिण्यासाठी व ०.१८ द. ल. घ. मी. औद्योगिक वापरासाठी आरक्षित आहे.

प्रकल्पाचे लाभक्षेत्र (हे.) :-

या योजनेचे एकूण पिकक्षेत्र ४१४ हे. असून सदर पिकक्षेत्र उहाणू तालुक्यातील निंबापूर व बापूगाव या दोन गावामधील आहे.

प्रकल्पाची सद्यःस्थिती :-

प्रकल्पाचे धरण व कालवापैकी कोणतेही काम सुरु नाही. प्रकल्पाचे वन जमिन प्रस्ताव उपवनसंरक्षक, जव्हार या कार्यालयास, दि. २०-७-२०१२ रोजी सादर करण्यात आला आहे.

कोकण पाटबंधारे विकास महामंडळ, ठाणे
लघु पाटबंधारे योजना
तक्ता एक

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रूपये लाखात)

अ. क्र	वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारीत अंदाज, २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५			
		योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	
(अ)-कार्याचे वर्गीकरण-														
१.	लघु पाटबंधारे योजना	...	५२४.९६	...	५२४.९६	१४७७.०९	...	१४७७.०९	१४७७.०९	...	१४७७.०९	१४५१७.१६	...	१४५१७.१६
२.	मध्यम प्रकल्प
	एकूण-(अ)	...	५२४.९६	...	५२४.९६	१४७७.०९	...	१४७७.०९	१४७७.०९	...	१४७७.०९	१४५१७.१६	...	१४५१७.१६
(ब)-उद्दिष्टवार वर्गीकरण-														
१.	वेतन
२.	प्रवास खर्च
३.	कार्यालयीन खर्च
४.	इतर खर्च
५.	महामंडळातील कर्मचारी. से.नि.वे. अंशराशीकरण. रजा रोखीकरण.
६.	कर्ज मुद्दल
७.	रोख्यावरील व्याज
८.	कमिशन. कर्ज रोखे
९.	उभारणी खर्च
१०.	आंतरलेखा बदल
११.	अनुदान (हमी शुल्क)
	एकूण-(ब) (स्थूल)
	वजा
	निलंबन
	एकूण (ब) (निव्वळ)

महामंडळांतर्गत आस्थापनेवरील खर्चासाठी अनुदान शासनाकडून मुख्य लेखा शीर्ष ४७०१ या लेखा शीर्षखाली प्राप्त होतो. त्यामुळे आकडेवारी मोठ्या प्रकल्पातील तक्ता-१ मध्ये विचारात घेण्यात आला आहे. हे मंडळ दिनांक १-५-२००७ पासून महामंडळाकडे वर्ग करण्यात आले आहे.

तक्ता एक (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(क) वित्तलब्धची साधने													
१. शासनाकडून अपेक्षित अंशदान ३० टक्के (कामासाठी व आस्थापनेसाठी) आकस्मिकता निधीमधून प्राप्त झालेले शासन अंशदान.
२. अ. आय. बी. पी.
३. मा. पा. वि. सं. म. (SPV)
४. एल.आय.सी.
५. हुडको
६. नाबार्ड
७. व्याजासाठी
८. मुदलासाठी
९. पाणीपट्टी व इतर जमा
१०. म.कृ.खो.वि.मं. कडून प्राप्त होणारी व्याजाची रक्कम.
११. भाग भांडवल अंशदान (सिडको)...
एकूण-(क) (स्थूल)
वजा
(३४५१ कडून २७०१ कडे वर्ग)
एकूण (क) (निव्वळ)

तक्ता क्रमांक २
TABLE No. II

(दोन) कार्यभार गोषवारा :
(2) Workload Summary

लहान पाटबंधारे
Minor Irrigation

लघु पाटबंधारे (जनजाती) योजनांची सिंचन क्षमता
Irrigation Potential of Minor Irrigation Schemes (Tribal)

अ. क्र.	जिल्हाचे नाव	बांधकाम चालू असलेल्या लघु पाटबंधारे योजनांची संख्या Total No. of M. I. Schemes under construction	ल. पा. योजनांची एकूण सिंचन क्षमता Total Irrigation Potential of M. I. Schemes in Col. No. 2 (in ha.)	२०१४-२०१५ मध्ये पूर्ण होणाऱ्या लघु पाटबंधारे योजनांची संख्या Total No. of M. I. Schemes likely to be completed during the year 2014-2015	२०१३-२०१५ मध्ये जादा निर्माण होणारी सिंचन क्षमता Total additional irrigation potential likely to be created during the year (in ha.) 2014-2015
1	2	3	4	5	6
	ठाणे				
1.	Thane	3	3398	...	485
	नाशिक				
2.	Nashik	5	3048	1	...
	एकूण Total	8	6446	1	485

लहान पाटबंधारे (जनजाती)
Minor Irrigation (Tribal)

तक्ता क्रमांक २ (अ)
TABLE No. 2 (A)

जिल्हातील पूर्ण होणाऱ्या एकूण लघु पाटबंधारे (जनजाती) योजनांची संख्या दर्शविणारा तक्ता
Statement showing District total No. of completed Minor Irrigation Schemes (Tribal)

अनुक्रमांक	जिल्हा	२०१३-२०१४ पूर्वी झालेल्या लघु पाटबंधारे योजनांची संख्या Total No. of M. I. Schemes completed at the beginning of this year 2013-2014	२०१३-२०१४ मध्ये पूर्ण करण्यात येणाऱ्या लघु पाटबंधारे योजनांची संख्या Total No. of M. I. Schemes proposed to be completed during the current year 2013-2014	२०१४-२०१५ अखेर पर्यंत पूर्ण होणाऱ्या लघु पाटबंधारे योजनांची संख्या (स्तंभ ३ स्तंभ ४) Total No. of completed M. I. Schemes at the end of current year 2014-2015
1	2	3	4	5
	ठाणे			
1.	Thane	31	...	31
	नाशिक			
2.	Nashik	11	4	15
	एकूण Total	42	4	46

तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव

(जनजाती क्षेत्र उपयोजना)

कार्यक्रम अंदाजपत्रक

जनजाती क्षेत्र उपयोजनेखाली असलेल्या मोठ्या पाटबंधारे प्रकल्पाची प्रस्तावना

अ.क्र.	प्रकल्पाचे नाव	पुनंद
१.	प्रकल्पाचे नाव	पुनंद प्रकल्प
२.	नदीचे नाव	पुनंद नदी
३.	गाव (धरण स्थळ)	सुपळे दिगर
४.	तालुका	कळवण
५.	जिल्हा	नाशिक
६.	धरणाचा प्रकार	माती धरण, नदीपात्रात द्वारसहित, दगडी सांडवा.
७.	प्रशासकीय मान्यता (महिना व वर्ष)	मे १९८१, प्रथम सुप्रमा-जानेवारी १९९९ द्वितीय सुधारित दि. ४-११-२००८.
८.	मूळ किंमत	रु. ९१४.५२ लक्ष
९.	सुधारित प्रशासकीय मान्यतेनुसार किंमत	रु. ४६२१६.७० लक्ष
१०.	केंद्रीय जल आयोगाची मान्यता (महिना व वर्ष)	मे २००९
११.	दिनांक ३१ मार्च २०१३ पर्यंत एकूण खर्च (इटीपी सह)	रु. २९४०३.८७८५
१२.	प्रकल्प पूर्ण झाल्यावर निर्माण होणारी सिंचन क्षमता	१२६६२ हेक्टर
१३.	दिनांक ३० जून २०१३ पर्यंत निर्माण होणारी एकूण सिंचन क्षमता	१०५२० हेक्टर
१४.	दिनांक ३० जून २०१४ पर्यंत निर्माण होणारी अतिरिक्त संभाव्य एकूण सिंचन क्षमता	२१४२ हेक्टर
१५.	पाण्याचा नियोजित एकूण वापर	४६.१५ द.ल.घ.मी.
१६.	२०१२-२०१३ मध्ये एकूण सिंचित क्षेत्र	५१५२ हेक्टर
१७.	डाव्या कालव्याची लांबी	५८.४० कि. मी.
१८.	उजव्या कालव्याची लांबी	१०२.१६ कि. मी.
१९.	प्रकल्पबाधित गावांची संख्या	३ गावे, ४ पाडे
२०.	जनजाती क्षेत्रात किती लाभ आहे	६५४९
२१.	नियंत्रक अधिकारी	अधीक्षक अभियंता, नाशिक पाटबंधारे प्रकल्प मंडळ, धुळे.

तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव
तक्ता दोन

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये लाखात)

अ. क्र	वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च. २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारीत अंदाज, २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
		योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(अ)-कार्याचे वर्गीकरण-													
१.	जनजाती क्षेत्र उपयोजना (लघु पाटबंधारे)	३३०.३८	...	३३०.३८	१०१२.५०	...	१०१२.५०	८१०.००	...	८१०.००	२४०४.००	...	२४०४.००
	एकूण-(अ)	३३०.३८	...	३३०.३८	१०१२.५०	...	१०१२.५०	८१०.००	...	८१०.००	२४०४.००	...	२४०४.००
(ब)-उद्दिष्टवार वर्गीकरण-													
१.	वेतन
२.	मजुरी
३.	प्रवास खर्च
४.	कार्यालयीन खर्च
५.	पेट्रोल
६.	बांधकामे
७.	हत्यारे व संयंत्रे
८.	परिरक्षण
९.	आंतरलेखा बदल
१०.	निलंबन
	एकूण-(ब) (स्थूल)
	वजा
	निलंबन
	जमा व वसुली
	एकूण (ब) (निव्वळ)
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने													
१)	२७०१
२)	२७०२
३)	४७०२
	एकूण-(क) (स्थूल)
	वजा
	४७०२
	एकूण (क) (निव्वळ)

तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव
तक्ता दोन

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

(रुपये लाखात)

अ. क्र	वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च. २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प. २०१३-२०१४			सुधारीत अंदाज. २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प. २०१४-२०१५		
		योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
(अ)-कार्याचे वर्गीकरण-													
	पुनंद प्रकल्प
	एकूण-(अ)
(ब)-उद्दिष्टवार वर्गीकरण-													
	१. आस्थापना
	२. हत्यारे व संयंत्रे
	३. बांधकामे
	४. आंतरलेखा बदल
	५. निलंबन
	एकूण-(ब) (स्थूल)
	निलंबन
	जमा व वसुली
	आस्थापना
	कामे
	एकूण (ब) (निव्वळ)
(क) वित्त व्यवस्थेची साधने													
	४७०१
	एकूण-(क) (स्थूल)
	वजा
	४७०१
	एकूण (क) (निव्वळ)

तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव
तक्ता दोन

(रुपये लाखात)

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

अ. क्र	वर्गीकरण	प्रत्यक्ष खर्च, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारीत अंदाज, २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५			
		योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	योजनांतर्गत	योजनेतर	एकूण	१	१०	११	१२	१३	१४	
१.	हरण बारी (डावा कालवा)	...	२४५८.०८	...	२४५८.०८	४००.००	...	४००.००	३१५.४०	...	३१५.४०	२४१.००	...	२४१.००
२.	कं.रडी नाला	...	१५७४.१५	...	१५७४.१५	१००.००	...	१००.००	७४.००	...	७४.००	१००.००	...	१००.००
३.	दंहली	...	१६३.००	...	१६३.००	१०.००	...	१०.००	१००७.००	...	१००७.००	१००.००	...	१००.००
४.	नागन	...	६७९.१७	...	६७९.१७	१००.००	...	१००.००	७४.००	...	७४.००	१००.००	...	१००.००
५.	दरा	...	३९८.७३	...	३९८.७३	१००.००	...	१००.००	७४.००	...	७४.००	२००.००	...	२००.००
	एकूण (स्थूल)	...	५२७३.१३	...	५२७३.१३	७१०.००	...	७१०.००	१५४४.८०	...	१५४४.८०	७४१.००	...	७४१.००

तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ, जळगाव

(दोन) कार्यक्रमांच्या कार्यभाराचा गोंधळाचा (मोठे प्रकल्प)

(II) Programme Work-load Summary (Major Project)

अ. क्र. Serial No.	कार्य/बाब Activity/Item-	पुनंद Punand
1	2	3
१)	भू-संपादन---	
1)	Land Acquisition---	
	(अ) खाजगी क्षेत्र	
	(a) Private Land	
	एकूण (हेक्टर)	
	Total (He.)	1103.15
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2013	876.2
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2013-2014	226.9
	(ब) सरकारी क्षेत्र	
	(c) Government Land	
	एकूण (हेक्टर)	
	Total (He.)	15.54
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2013	15.94
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2013-2014	
	(क) वन क्षेत्र	
	(c) Forest Land	
	एकूण (हेक्टर)	
	Total (He.)	59.76
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2013	59.76
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2013-2014	
२)	शीर्ष कामे---	
2)	Head Works---	
	(अ) खोदकाम	
	(a) Excavation	
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	446040
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2013	454930
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2013-2014	
	(ब) दगडी काम	
	(b) Masonry	
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	162690
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2013	162690
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2013-2014	
	(क) संधानक	
	(c) Concrete	
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	22730
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2013	22210
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2013-2014	520

1	2	3
(ड)	मालीकाम	
(d)	Earth work	
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	1473240
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2013	1438070
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2013-2014	35170
(इ)	दरवाजे	
(e)	Gates	
	एकूण (संख्या)	
	Total (Numbers)	4
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2013	4
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2013-2014	
३)	कालवे व शाखा—	
3)	Canal and branches--	
(अ)	खोदकाम	
(a)	Excavation	
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	2421110
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2013	2041752
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2013-2014	379358
(ब)	भराव	
(b)	Embankment	
	एकूण (घ. मी.)	
	Total (cu. m.)	1614076
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2013	1361168
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2013-2014	252908
(क)	अस्तर	
(c)	Lining	
	एकूण (चौ. मी.)	
	Total (Sq. metre)	
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2013	
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2013-2014	
(ड)	कालव्यावरील बांधकामे	
(d)	C. D. Works	
	एकूण (संख्या)	
	Total (Numbers)	1044
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2013	812
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2013-2014	232
४)	वितरिका—	
4)	Distributories--	
	वितरण व्यवस्था (हेक्टर)—	
	Distribution System (Ha.)--	
	३१-३-२०१३ पर्यंत प्रगती	
	Progress upto 31-3-2013	17312
	२०१३-२०१४ मधील अंदाजित प्रगती	
	Estimated Progress in 2012-2013	3526

(३) कार्यक्रमाच्या कार्यभाराचा गोंधारा व वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण : मध्यम प्रकल्प

(III) Programme workload summary and explanation of financial requirements : Medium Project

(अ) खालील तक्त्यामध्ये प्रकल्पावरील प्रगती दर्शविली आहे—

(a) The following table gives the physical progress of the projects--

तक्ता दोन-(अ)

TABLE II-(A)

कार्य/बाब (प्रकल्प)	मूल अंदाजित खर्च (रुपये लाखांत)	अगदी अलिकडचा सुधारित खर्च (रुपये लाखांत)	३१-३-२०१३ पर्यंत पूर्ण झालेल्या कामाची टक्केवारी	२०१२-२०१३ मधील चालू बांधकामाची अंदाजित टक्केवारी	२०१३-२०१४ सुधारित अंदाजित टक्केवारी	२०१४-२०१५ मधील चालू बांधकामाची अंदाजित टक्केवारी	शेरा जनजाती क्षेत्रातील कामाची रकाना नं. ७ ची टक्केवारी
Activity (Project)	Original estimated cost in lakhs of Rs.	Latest received cost in lakhs of Rs.	Percentage of work completed upto 31-3-2013	Estimated percentage of progress of work during 2012-2013	Revised estimated percentage of progress of work during 2013-2014	Estimated percentage of progress of work during 2014-2015	Remarks percentage of Col. (7) for Tribal Sub-Plan works
1	2	3	4	5	6	7	8

प्रकल्प क्षेत्रास आंशिक/पूर्ण फायदा मिळणारे प्रकल्प--

Projects fully or partially benefitting the Tribal Area----

देहली	395.10	9545.41	Dam 55%	55	10	10	100%
1. Dehli	Canal 5%	5	20	10	50%
	Dy Nil	...	5	Nil	0%
हरणबारी							
1. Haranbari	Project is completed and with S. E. and Admn. Command Area Development Authority, Jalgaon						
रंगावली							
1. Rangavali
नागन	709.13	9262.35	Dam 90%	...	0%	10%	100%
1. Nagan	Canal 5%	...	0%	10%	100%
	Dy 0%	...	0%	0%	...
दरा	609.00	11761.70	Dam 100%
1. Dara	Canal 30%	5	10%	30	100%
	Dy 0%	15	100%

मध्यम प्रकल्प

जनजाती क्षेत्र योजना

तक्ता दोन (अ)

जिल्हा	प्रकल्पाची संख्या	प्रकल्पाचे नाव	अंतिम सिंचन क्षमता (हे.)	जनजाती क्षेत्रास मिळणाऱ्या फायद्याची टक्केवारी	बांधकाम मंडळ
नाशिक	१	हरणबारी	Project is Completed and with S. E. and Admn. Command Area Development Authority, Nashik.
धुळे	४	पांझण डावा कालवा	Project is Completed and with S. E. and Admn. Command Area Development Authority, Nashik.
		अनेर	Nashik Irrigation Project Circle, Dhule.
		रंगावली	
		देहली	३४८१-००	१०० टक्के	

आरोग्य सेवा

समस्य कार्यक्रम

विनय आदिवासी विभागासह किंवा विशेषरुपेने आदिवासी विभागातील रुग्णांच्या आरोग्याची काळजी घ्यावी व त्यांच्या आरोग्याची सुधारणा करणे हे मुख्य उद्देश्य आहे.

आदिवासी उपयोजनाखाली सर्वोत्तम जागण्या आरोग्य प्रकल्पिकांद्वारे, पोष्य आणि तज्ज्ञांच्या सहकार्याने कार्य करावे.

- १) विनय आदिवासी भागातील विकास व आदिवासी समाजातील विकास कार्यांसाठी द्यावी लागणे.
- २) आदिवासी समाजाचे सक्षमीकरण उद्योगधंद्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करावे.
- ३) वृद्ध आदिवासी भागात आरोग्य सुविधा उपलब्ध करून देणे.
- ४) विनय आदिवासी समाजात विविधरुग्णांच्या आदिवासींचा आरोग्य सुविधा उपलब्ध करावे.
- ५) आरोग्य आरोग्याची दक्षता व शिक्ताप, अंध, कुष्ठरोग, हृ. रोगांचा निर्मूलन आरोग्य सुविधा उपलब्ध करावे.
- ६) शाळा वारस संशोधन कार्यक्रमांतर्गत सार्वत्रिक रोगी उपलब्ध करून देणे.
- ७) लोकसंस्थेच्या प्रमाणात आरोग्य सुविधा देण्याचा सरकारीतरीने प्रयत्न करावे.

सर्वोत्तम कार्यक्रमांद्वारेच पोषकांचा खालोखाला घ्यावे.

(१) प्राथमिक आरोग्य पथके/प्राथमिक आरोग्य केंद्रे :-

आदिवासी विभागात प्राथमिक आरोग्य पथके, प्राथमिक आरोग्य केंद्रे, इत्यादीद्वारे आरोग्य सेवा उपलब्ध करून देण्यात येऊन त्यांच्या मदतीने आदिवासी समाजात आरोग्य सुधारणा करणे हे मुख्य उद्देश्य आहे. यासाठी आरोग्य सुविधा उपलब्ध करून देणे हे मुख्य उद्देश्य आहे. यासाठी आरोग्य सुविधा उपलब्ध करून देणे हे मुख्य उद्देश्य आहे.

	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	वर्धक
एकूण आरोग्य पथके	२०५५४६	५५६६०६	
आकारण	३४५३५०१	५६६०६०६	(१३१५२५५)

सर्वोत्तम आरोग्य सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येऊन त्यांच्या मदतीने आदिवासी समाजात आरोग्य सुधारणा करणे हे मुख्य उद्देश्य आहे. यासाठी आरोग्य सुविधा उपलब्ध करून देणे हे मुख्य उद्देश्य आहे.

खासतरी रुग्णांचा आरोग्य सुविधा उपलब्ध करून देणे हे मुख्य उद्देश्य आहे.

(२) राष्ट्रीय शिक्ताप निर्मूलन योजना :-

देशातील आदिवासी उपयोजनासह सर्व भारतात शिक्ताप निर्मूलन ही एक विशेष योजना आहे. यासाठी आरोग्य सुविधा उपलब्ध करून देणे हे मुख्य उद्देश्य आहे. यासाठी आरोग्य सुविधा उपलब्ध करून देणे हे मुख्य उद्देश्य आहे.

	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१३-२०१४
१. शिक्ताप निर्मूलन एकूण रक्कम नमुन्यांची संख्या	२६६०२५९	२६६०२५९	(२६६०२५९)
२. एकूण रक्कम नमुने तपासले	२६६०२५९	२६६०२५९	(२६६०२५९)
३. एकूण शिक्ताप रक्कम आढळले	२६६०२५९	२६६०२५९	(२६६०२५९)

(३) राष्ट्रीय हृत्तीरोग नियंत्रण योजना :-

संघातून राष्ट्रीय हृत्तीरोग नियंत्रण योजना, दिल्ली यावेळीच मिळालेल्या आदेशानुसार सहकार्याने, आरोग्य सेवा (शिक्ताप व हृत्तीरोग) यांच्या मदतीने आदिवासी समाजात आरोग्य सुधारणा करणे हे मुख्य उद्देश्य आहे.

	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४	२०१३-२०१४
१. रक्तदूषित रोगी (वाढी लक्षणयुक्त)	१६०२	१६०२	(१६०२)
२. आढळून आलेल्या रुग्णांची औषधोपचारीत रुग्णांची आकडेवारी.	१६०२	१६०२	(१६०२)

(४) पटकी नियंत्रण कार्यक्रम :-

या योजनेचे मूळ उद्देश्य असे आहे की, पटकी रोगाचा प्रादुर्भाव इतका कमी करावयाचा आहे की, ता सार्वजनिक आरोग्याचा प्रश्न राहणार नाही. हे उद्देश्य साध्य करण्याकरिता संनिरिक्षण, पिण्याच्या पाणी पुरवठ्याचे नियमित शुध्दीकरण, निदानाच्या सोयी, तालडीने उपाययोजना प्रतिबंधक लस टोचणी इत्यादी उपाययोजना करण्यात येतात.

	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४ (ऑक्टो २०१३)
१. लागण झालेल्याची संख्या	...	३२५३	९८९
२. मृताची संख्या	...	२	...
३. किती लोकांना पटकी प्रतिबंधक लस टोचली

(५) नारु निर्मूलन कार्यक्रम :-

असुरक्षित पाणी पुरवठा सायकलॉप्स युक्त पिण्याचे विशेषकरून आदिवासी लोकांच्या वैयक्तिक आरोग्याच्या अस्वच्छ सवयामुळे नारु रोगाचा प्रादुर्भाव होतो. सध्यात दि. १ जानेवारी १९९१ पासून (टाण जिल्ह्यात परप्रातातून आलेला एक रुग्ण बगळता) नारु रोगाचा रुग्ण आढळला नाही. तरीही सन १९९१ पासून आजपर्यंत सदरचा कार्यक्रम (सर्वेक्षण, आरोग्य शिक्षण, प्रशिक्षण, सुरक्षित पाणी पुरवठा इत्यादी) आदिवासी भागात कार्यान्वित ठेवण्यात आला होता. जागतिक आरोग्य संघटनेचे फेब्रुवारी २००० पासून भारत देश नारु मुक्त झाल्याचे घोषित केले आहे. त्यामुळे नारु निर्मूलन कार्यक्रम कृती बंद करण्यात येत आहे.

(६) राष्ट्रीय कुष्ठरोग नियंत्रण कार्यक्रम :-

या योजनेचा मुख्य कार्यभाग म्हणजे (१) सर्व कुष्ठरुग्णांना प्राथमिक अवस्थेत आणि यंत्रणापूर्वी शाधून काढणे, (२) त्याच्यावर औषधोपचार करणे की, जेणेकरून समाजामधील कुष्ठरोगाच्या संसर्गाचे प्रमाण कमी होईल. सदर कार्य कुष्ठरोग नियंत्रण योजनेतर्गत राज्य शासन स्थानिक स्वराज्य संस्था व सेवाभावी संस्थामार्फत करण्यात येते.

	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४ (एप्रिल १३ ते सप्टें. १३)	(उद्दिष्ट)
१. एकूण नवीन शाधून काढलेले कुष्ठरोगी	४५६८	४४५४	१९७५	केंद्र शासनाच्या
२. एकूण बरे झालेले कुष्ठरुग्ण	४५०६	४५२४	२२३०	मार्गदर्शक सूचनेनुसार
३. नियमित उपचाराखाली असलेले संसर्गजन्य रोगी (टक्केवारी)	५१.२९	५१.८०	५०.५७	

(७) शालेय आरोग्य कार्यक्रम (रा. आ. आ. अंतर्गत) :-

या योजनेचा मुख्य कार्यभाग म्हणजे शालेय विद्यार्थ्यांची तपासणी करून त्यांच्यामध्ये क्षयरोग, कुष्ठरोग हृदयरोग इत्यादी गंभीर आजार आहेत का हे पाहणे व तसेच कान, नाक, घसा, दात व चर्म सबंधात तपासणी करून त्यांच्यातील दोष शाधून काढणे व उपचार करणे. किरकोळ आजारांवर शालेय भेटीत उपचार केले जातात व गंभीर आजाराच्या रुग्णांना प्राथमिक आरोग्य केंद्रे/ग्रामीण रुग्णालय/उपजिल्हा रुग्णालय/जिल्हा रुग्णालय इत्यादी संस्थांकडे संदर्भित केले जाते. (रु. लाखात)

	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४ (जाने. १४)	(उद्दिष्ट)
१. किती विद्यार्थी तपासले	...	६६१२८४	६७१२८४	...

(८) माता व बालसंगोपन कार्यक्रम :-

हा कार्यक्रम प्राथमिक आरोग्य पथके, प्राथमिक आरोग्य केंद्रे व ग्रामीण रुग्णालये यांच्यामार्फत राबविण्यात येतो.

प्रशिक्षित व्यक्तीमार्फत प्रसूति सेवा	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४ (फेब्रु. १४ अखेर)
१. प्रशिक्षित दाई	...	३९५८६	२८२६३
२. परिचारिका/डॉक्टर	...	६८८६५	३९७२३
३. दवाखाना	...	१६३१४६८	१७५५९८०

(९) राज्य आरोग्य परिवहन संघटना :-

या संघटनेमार्फत राज्यातील वैद्यकीय आणि सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या व बिगर आदिवासी विभागातील वाहनाची नियमित देखभाल तपासणी करण्यात येते. आदिवासी उपयोजनेखालील वाहनाची स्थिती खालीलप्रमाणे आहे. (आकडे पूर्ण संख्येत)

	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४ (सप्टें. १३)	२०१४-२०१५
१. आदिवासी उपयोजनेखालील वाहने	...	७०६	७२८
२. रस्त्यावर धावणारी	...	६०३	६५५
३. रस्त्यावर न धावू शकणारी	...	१०३	७३

वैद्यकीय

कुटीर रुग्णालये :-

सद्यस्थितीला आदिवासी उपयोजनेखालील सहा कुटीर रुग्णालये कार्यरत आहेत. त्यांच्यामार्फत आदिवासी लोकांना रोगींवर सेवेचा लाभ मिळतो. प्राथमिक पथके प्राथमिक आरोग्य केंद्रे इत्यादीमार्फत निर्देशित केलेल्या रुग्णांवर विशेष उपचार केले जातात. खालील तक्त्यात थोडक्यात कार्यभाराचा गोषवारा दिलेला आहे: (आकडे पूर्ण संख्येत)

किती रुग्णांवर उपचार केले	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४ (डिसे. १३)
१. आंतररुग्ण	...	५०९९६
२. बाह्यरुग्ण	...	२९५५७०

जनजाती उपयोजना

(रुपये हजारात)

कामाचा तपशील	अर्थसंकल्पीय अंदाज, २०१२-२०१३			सुधारित अंदाज, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्पीय अंदाज, २०१३-२०१४		
	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेतर	योजनांतर्गत	एकूण
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
१. जनजाती क्षेत्र उपयोजना	...	१२६५९२६	१२६५९२६	...	१०२०८३६	१०२०८३६	...	१३३५३२५	१३३५३२५
२. जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना	...	३०६०५३	३०६०५३	...	२४४८४२	२४४८४२	...	३४१६६२	३४१६६२
एकूण २२१० वैद्यकीय सेवा व उपशीर्ष व कार्यक्रम योजना	...	१५७१९७९	१५७१९७९	...	१२६५६७८	१२६५६७८	...	१६७९९८७	१६७९९८७
(अ) जनजाती क्षेत्र उपयोजना—									
१. राज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०१) मुफसल क्षेत्रातील आस्थापनेवर शासकीय रुग्णालये व दवाखाने (२२१० ३६०१) इतर खर्च.	...	८९६०	८९६०	...	७१६८	७१६८	...	९२७९०	९२७९०
२. राज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०१) प्राथमिक आरोग्य केंद्रांचे ग्रामीण रुग्णालयात दर्जा वाढविणे (२२१० २८०१).	...	११४३५१	११४३५१	...	९१४८१	९१४८१	...	४३८००	४३८००
३. १०१ रोग प्रतिबंध व नियंत्रणराज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०१) राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन कार्यक्रम (२२१० २८६४). (जि. वा. अ.+राजस्तर)	...	१०६५०३	१०६५०३	...	८५२०२	८५२०२	...	१०२०८४	१०२०८४
४. केंद्र पुरस्कृत योजना (००)(०४) राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन कार्यक्रम (२२१० २८७३).
५. राज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०१) महाराष्ट्र जिल्हा परिषदांना अनुदाने (२२१० २९३५).	...	४०९२९३	४०९२९३	...	३२७४३४	३२७४३४	...	४१६१२६	४१६१२६
६. राज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०१) राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन कार्यक्रम (२२१० ३७१७).
७. केंद्र पुरस्कृत योजना (००)(०२) राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन कार्यक्रम (२२१० ३७२६). (जिल्हा वार्षिक योजना)	...	३४५०९	३४५०९	...	२७६०७	२७६०७	...	५९५८६	५९५८६
८. राज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०५) वाई बँटका (२२१० ४८३१).	...	३७०७	३७०७	...	२९६६	२९६६	...	३६३४	३६३४
९. राज्य योजनांतर्गत योजना (००)(०७) माता व ग्रेड ३ ते ४ च्या बालकांना औषधी अनुदान (२२१० ४८५८).	...	१२३५०	१२३५०	...	९८८०	९८८०	...	९५५०	९५५०

तक्ता क्रमांक १

(३) कार्यक्रम कार्यभाराचा सारांश व

तक्ता क्र.

१ एप्रिल रोजी अस्तित्वात असलेल्या संस्थांचे

अनु.क्र.	जिल्ह्याचे नाव	आदिवासी विभागातील लोकसंख्या (लाखांत)	आदिवासी विभागातील तालुकावार संख्या	एकूण ग्रामीण व कुटीर रुग्णालये	एकूण प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	एकूण उपकेंद्रे	एकूण प्राथमिक आरोग्य पथके	एकूण ऑलोपॅथीक आयुर्वेदिक दवाखाने इ.
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	ठाणे	२३४००१	११	१२	५१	३४८
२	रायगड	६३७६३	१	१	३	१९
३	नाशिक	१३४०२८८	९	१३	५२	३००	...	३
४	धुळे	५०८२६६	२	२	१४	९१	१४	२
५	नंदूरबार	१३४४०३८	६	१४	५६	२७८	६	८
६	जळगाव	१०५७०००	३	४	२	१६	...	२
७	अहमदनगर	२८१३१०	१	३	९	४८
८	गोंदिया	५१३०६६	४	७	१९	१२५	...	१९
९	पुणे	१३८१६०	३	६	८	६१	३	३
१०	नांदेड	६०८०००	२	३	१४	९२	७	१
११	अमरावती	६५२०००	२	२	११	९५
१२	यवतमाळ	५५३७८७	९	९	१९	११८	१	२
१३	नागपूर	६९४०००	१	१	४	२६
१४	चंद्रपूर	१३२९७५५	३	३	८	३३९	१	९
१५	गडचिरोली	७४३००	१२	९	४५	३७६	...	१२
	एकूण	...	६९	७३	३१५	२०५७	...	४५

वित्तीय आवश्यकतांचे स्पष्टीकरण.

एक.

जिल्हावार वितरण खालील तक्त्यात दिलेले आहे.

एकूण फिरती आरोग्य सेवा पथके १०	एकूण माताबाल संगोपन केंद्रे प्रसूतिगृहे ११	एकूण तापाच्या रुग्णावर उपचारासाठी औषधी भांडारे १२	एकूण हत्तीरोग नियंत्रण पथके १३	एकूण कुष्ठरोग नियंत्रण पथके १४	एकूण सर्वेक्षण/ शिक्षण व उपचार केंद्रे १५	एकूण फिरती वाहने दुरुस्ती पथके १६
...	...	१	३	१
...	...	१	१
...	...	१	३२	१
...	१४	१	१
२	...	१
...	...	१
...	१०	१	१
४	१३२	१	१९	...
३	८	१	...	८	...	१
५	९६	१	१
...	...	१	१	१
२	१८	१
...	...	१	४	१
७	...	१	२	१२	...	१
...	...	१	२	१
...	१३१	१५	१३	२०	५१	१०

आदिवासी भागातील जिल्हावार प्राथमिक आरोग्य केंद्रे प्राथमिक आरोग्य पथके

अनु. क्र. १	जिल्हाचे नाव २	वर्ष ३	मंजूर झालेल्या रुग्णशय्या खाटा ४	एकूण प्राथमिक आरोग्य केंद्रे ५	एकूण प्राथमिक आरोग्य पथके ६	एकूण फिरती आरोग्य सेवा पथके ७	एकूण अॅलोपॅथीक दवाखाने ८
१.	ठाणे	२०११-२०१२	३०६	५१	२२	३	११
		२०१२-२०१३	३०६	५१	२२	३	११
		२०१३-२०१४	...	५१
२.	रायगड	२०११-२०१२
		२०१२-२०१३	...	३
		२०१३-२०१४	...	३
३.	नाशिक	२०११-२०१२	३१२	५२	९	६	३
		२०१२-२०१३	३१२	५२	९	६	३
		२०१३-२०१४	३१२	५२	९	६	३
४.	धुळे	२०११-२०१२	१०४	१४	...	१०	१४
		२०१२-२०१३	१०४	१४	...	१०	१४
		२०१३-२०१४	१०४	१४	...	१०	१४
५.	नंदूरबार	२०११-२०१२	६६८	५८	६	२	३
		२०१२-२०१३	६६८	५८	६	२	३
		२०१३-२०१४	६६८	५८	६	२	३
६.	अहमदनगर	२०११-२०१२	६०	१०	५	२	१२
		२०१२-२०१३	६०	९	५	२	१२
		२०१३-२०१४	६०	९	५	२	१२
७.	जळगाव	२०११-२०१२	२
		२०१२-२०१३	...	२	२
		२०१३-२०१४	...	२	२
८.	गोंदिया	२०११-२०१२	१९०	१९	...	४	१९
		२०१२-२०१३	१९०	१९	१९
		२०१३-२०१४	१९०	१९	१९
९.	पुणे	२०११-२०१२	४८	८	६	३	...
		२०१२-२०१३	४८	८	६	३	...
		२०१३-२०१४	...	८
१०.	नांदेड	२०११-२०१२	८८	१४	७	५	...
		२०१२-२०१३	८८	१४	७	५	...
		२०१३-२०१४	...	१४
११.	अमरावती	२०११-२०१२
		२०१२-२०१३	...	११
		२०१३-२०१४	...	११
१२.	यवतमाळ	२०११-२०१२	११४	१९	१	२	१
		२०१२-२०१३	११४	१९	१	२	१
		२०१३-२०१४	११४	१९	१	२	१
१३.	नागपूर	२०११-२०१२	...	४
		२०१२-२०१३	...	४
		२०१३-२०१४	...	४
१४.	चंद्रपूर	२०११-२०१२	...	५८	...	७	९
		२०१२-२०१३	...	५८	...	७	९
		२०१३-२०१४	...	५८	...	७	९
१५.	गडचिरोली	२०११-२०१२	२७०	४५	३६	३	१२
		२०१२-२०१३	२७०	४५	३६	३	...
		२०१३-२०१४	२७०	४५	३६	३	...
एकूण	२०११-२०१२
	२०१२-२०१३	३१५
	२०१३-२०१४

तक्ता क्रमांक ३

माता बाल आरोग्य सेवा कार्यक्रमातील (आदिवासी) उपयोजनांतर्गत झालेल्या कामाचा आढावा

(आकडे हजारात)

अनु. क्रमांक	ठिकाण	वर्ष	गरोदर माता नोंदणी		१२ आठवड्यापूर्वी		प्रसूतिसेवा						
			उद्दिष्ट	साध्य	उद्दिष्ट	साध्य	अप्रशिक्षित	प्रशिक्षित	परिचारिका/दाई	दवाखाना	एकूण प्रसूती	झालेल्या प्रसूती संस्था	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	
१.	ठाणे	२०१२-२०१३	...	७०.७५	९५.७८	५३.०६	६३.३५	५७.९३	५४.९२
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	७५.०४	४९.००	७५.०४	३३.९८	२८.३०	२६.७२
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	४९.००	...	३३.९८	२६.७२
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	७५.०४	...	७५.०४	३०.९०	...
२.	रायगड	२०१२-२०१३	...	४५.८३	४७.४०	३४.३७	२४.३३	३८.६४	३५.८३
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	४५.९६	१९.६५	४५.९६	१०.९९	१६.९५	१५.४५
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	१९.६५	...	१०.९९	१५.४५
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	५०.९०	...	५०.९०	२०.९०	...
३.	नाशिक	२०१२-२०१३	...	८१.००	८८.४९	६०.७९	५५.६९	७७.५६	६७.८५
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	८०.३२	४९.००	८०.३२	२३.९५	३३.५८	२८.३५
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	४९.००	...	२३.९५	२८.३५
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	८४.४०	...	६४.७९	८०.९०	...
४.	धुळे	२०१२-२०१३	...	३५.२०	३४.३४	२६.४०	१९.९२	२५.६२	२१.७२
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	३४.३४	२०.५०	३४.३४	१९.३९	१५.००	१२.८९
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	२०.५०	...	१९.३९	१२.८९
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	४०.९५	...	२८.४३	३०.९५	...
५.	नंदुरबार	२०१२-२०१३	...	३६.३९	३५.४७	२७.२९	१९.८७	२८.७५	१७.९४
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	४०.९९	१८.८९	४०.९९	९.७	१५.००	९.४
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	१८.८९	...	९.७	९.४
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	४०.९३	...	३०.९२	३३.६९	...
६.	जळगाव	२०१२-२०१३	...	७१.४३	७९.६२	५३.५७	४२.००	६३.९९	६०.००
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	६६.९९	४२.२३	६६.९९	२२.८३	३९.२४	२८.८०
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	४२.२३	...	२२.८३	२८.८०
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	७८.९४	...	५८.६०	६९.५०	...
७.	अहमदनगर	२०१२-२०१३	...	८०.९९	८१.९९	६०.७४	६४.८७	७५.२९	७३.६९
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	८०.४५	३९.९९	८०.४५	३०.९४	३३.९६	३१.९९
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	३९.९९	...	३०.९४	३१.९९
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	८५.९०	...	८०.९०	८९.९०	...

तक्ता क्रमांक ३ (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
८.	पुणे	२०१२-२०१३	...	८८.१४	८१.७१	६६.११	५५.२८	६९.३४	६८.००
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	८७.५०	४७.१६	८७.५०	३१.००	३३.९७	३३.००
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	४७.१६	...	३१.००	३३.००
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	९०.१४	...	५६.१०	७०.३०	...
९.	नांदेड	२०१२-२०१३	...	५६.८३	५५.४४	४२.६२	४५.१४	४२.७३	४१.२६
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	५७.११	३०.५९	५७.११	२१.००	२२.००	२०.८४
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	३०.५९	...	२१.००	२०.८४
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	५९.९०	...	४४.९३	५८.१०	...
१०.	अमरावती	२०१२-२०१३	...	३८.४७	४६.००	२८.८५	३१.५७	३४.९५	३२.२२
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	३७.८२	१९.००	३७.८२	१५.११	१८.२२	१६.४०
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	१९.००	...	१५.११	१६.४०
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	४०.१०	...	३०.१०	४२.१०	...
११.	यवतमाल	२०१२-२०१३	...	५२.१८	५३.२२	५३.१३	४२.१५	४३.९२	४३.२८
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	४८.००	२८.२८	४८.००	२१.४५	१७.७३	१७.२५
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	२८.२८	...	२१.४५	१७.२५
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	५४.५४	...	४०.९०	४७.३९	...
१२.	नागपूर	२०१२-२०१३	...	३९.७४	५५.००	२९.८१	३५.२२	३०.७५	३०.५५
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	३८.३७	२६.९८	३८.३७	१६.००	१४.३१	१४.२०
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	२६.९८	...	१६.००	१४.२०
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	४१.७६	...	३२.१२	३९.६२	...
१३.	गोंदिया	२०१२-२०१३	...	२२.००	२१.३६	१६.५१	१७.६८	१९.५८	१९.४०
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	२३.५९	११.००	२३.५९	९.२	१०.३७	१०.३०
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	११.००	...	९.२	१०.३७	१०.३०
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	२३.१५	...	१८.४०	३०.६०	...
१४.	चंद्रपूर	२०१२-२०१३	...	३५.८५	३६.३२	२६.८९	२७.८६	२९.८२	२८.८४
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	२९.८९	१६.२३	२९.८९	१२.६९	११.६६	११.२६
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	१६.२३	...	१२.६९	११.२६
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	३९.०३	...	२९.२७	३७.२१	...
१५.	गडचिरोली	२०१२-२०१३	...	२१.३१	२२.६६	१५.९८	१७.२०	१८.६०	१५.३९
	साध्य (सप्टें. २०१३) (A)	२०१३-२०१४	...	१८.९३	११.६५	१८.९३	८.६	९.५	७.६
	अपेक्षित (E)	२०१३-२०१४	११.६५	...	८.६	७.६
	अंदाजित काम	२०१४-२०१५	...	२३.२६	...	१७.४४	२१.६१	...

तक्ता क्रमांक चार

TABLE No. IV

आदिवासी भागातील प्रयोगशाळा, रेडिओलॉजी व भौतिकोपचार सेवांविषयी माहिती दर्शविणारा तक्ता-

Statement showing Districtwise Information of Laboratory Services Rendered in the Institutions in Tribal Area

अनु. क्र. S. No.	जिल्हा District	वर्ष Year	प्रयोगशाळेतील तपासणी Laboratory Examination					एकूण Total	स्क्रीनिंग केलेली संख्या No. of Screening
			लघवी Urine	रक्त Blood	थुकी Sputum	मल Stools	एकूण Total		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
	ठाणे								
1.	Thane	2011-2012	539550	...	
		2012-2013	1678551	...	
		2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	1119034	...	
	रायगड								
2.	Raigad	2011-2012	223568	...	
		2012-2013	503277	...	
		2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	335518	...	
	नाशिक								
3.	Nashik	2011-2012	474460	...	
		2012-2013	814968	...	
		2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	543312	...	
	धुळे								
4.	Dhule	2011-2012	59202	...	
		2012-2013	162089	...	
		2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	108059	...	
	नंदुरबार								
5.	Nandurbar	2011-2012	140807	...	
		2012-2013	332123	...	
		2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	221415	...	
	जळगाव								
6.	Jalgaon	2011-2012	335263	...	
		2012-2013	449793	...	
		2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	299862	...	
	अहमदनगर								
7.	Ahmednager	2011-2012	164078	...	
		2012-2013	515259	...	
		2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	343506	...	
	पुणे								
8.	Pune	2011-2012	302636	...	
		2012-2013	666522	...	
		2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	444348	...	
	नांदेड								
9.	Nanded	2011-2012	186986	...	
		2012-2013	455338	...	
		2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	290225	...	
	अमरावती								
10.	Amravati	2011-2012	199038	...	
		2012-2013	634758	...	
		2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	423172	...	
	यवतमाळ								
11.	Yavatmal	2011-2012	121305	...	
	April 12 to	2012-2013	284327	...	
	July 12	2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	189551	...	
	नागपूर								
12.	Nagpur	2011-2012	269576	...	
		2012-2013	433718	...	
		2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	289145	...	
	गोंदिया								
13.	Gondia	2011-2012	156712	...	
		2012-2013	199625	...	
		2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	133083	...	
	चंद्रपूर								
14.	Chandrapur	2011-2012	329946	...	
		2012-2013	515657	...	
		2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	343771	...	
	गडचिरोली								
15.	Gadchiroli	2011-2012	237278	...	
		2012-2013	361656	...	
		2013-2014 (डिसें-१३ पर्यंत)	241104	...	

तक्ता क्रमांक पाच
राष्ट्रीय हत्तीरोग नियंत्रण योजना, महाराष्ट्र राज्य

आदिवासी विभागातील कार्य २०११-२०१२, २०१२-२०१३ व २०१३-२०१४ (एप्रिल ते ऑगस्ट)

अ. क्र.	जिल्हाचे नाव	आदिवासी विभागाची लोकसंख्या	वर्ष	एकूण तपासण्यात आलेल्या व्यक्ती	हत्तीरोग संबंधात पाहणी केलेल्या लोकसंख्येची टक्केवारी	रक्तदूषित + बाह्य लक्षणयुक्त रोगी	औषधोपचारीत रुग्णांची संख्या	रात्र चिकित्सालयात उपचार करण्यात आलेले रोगी
१	२	३	४	५	६	७	८	९
१.	ठाणे (वसई)	११७००० (Upto Aug.)	२०११-२०१२ २०१२-२०१३ २०१३-२०१४	२४९७३ २४६०४ ९६३१	२१.३४ २१.०३ ८.२३	१२ १८ ६	१२ १८ ६
२.	ठाणे (पालघर)	११७००१ (Upto Aug.)	२०११-२०१२ २०१२-२०१३ २०१३-२०१४	८३९४ ९२६० ३४६१	७.१७ ७.९१ २.९६	३६ २७ ३५	३६ २७ ३५
३.	नांदेड	६०८००० (Upto Aug.)	२०११-२०१२ २०१२-२०१३ २०१३-२०१४	६४५७४ ६२२८६ २७६१७	१०.६२ ११.२३ ४.५४	४१ ८१ २३	४१ ८१ २३	१५ ७० १२
४.	अमरावती	६५२००० (Upto Aug.)	२०११-२०१२ २०१२-२०१३ २०१३-२०१४	७१९९४ ७२३३८ ३१६०९	११.०४ ११.०९ ४.८५	५१ ५१ २७	५१ ५१ २७	९७ ७० १०
५.	भंडारा	६८५००० (Upto Aug.)	२०११-२०१२ २०१२-२०१३ २०१३-२०१४	४४७७१ ४४५६३ १८४७७	६.५४ ६.५१ २.७०	३४ २८ ३२	३४ २८ ३२	१९२ २३२ २४२
६.	भंडारा (पवनी)	९१००० (Upto Aug.)	२०११-२०१२ २०१२-२०१३ २०१३-२०१४	७५३४ ७५३८ ३०८६	८.२८ ८.२८ ३.३९	... ६ ४	... ६ ४
७.	चंद्रपूर (राजुरा)	२२४००० (Upto Aug.)	२०११-२०१२ २०१२-२०१३ २०१३-२०१४	७२१६७ ७१२५२ २९७३३	२४.५५ २४.२४ १०.११	६१६ ४२४ १९२	६१६ ४२४ १९२	७६० ७३३ २४७
८.	चंद्रपूर (चंद्रपूर)	१०३५७५५ (Upto Aug.)	२०११-२०१२ २०१२-२०१३ २०१३-२०१४	३५८५९ ३४५९७ १५६१३	३.४६ ३.३४ १.५१	९० ७६ १८	९० ७६ १८
९.	गडचिरोली (गडचिरोली)	४८०००० (Upto Aug.)	२०११-२०१२ २०१२-२०१३ २०१३-२०१४	५२४११ ५२९८५ २२२१३	१०.९२ ११.०४ ४.६३	३९२ ३०२ ७०	३९२ ३०२ ७०
१०.	गडचिरोली (घनोरा)	२६३००० (Upto Aug.)	२०११-२०१२ २०१२-२०१३ २०१३-२०१४	४०८७८ ३२२७८ १५२६६	१५.५४ १४.५५ ५.८०	१५० १०७ ४५	१५० १०७ ४५
११.	नागपूर	६३६००० (Upto Aug.)	२०११-२०१२ २०१२-२०१३ २०१३-२०१४	६४५०८ ६६२४० २६९२३	१०.१४ १०.४२ ४.२३	१३९ १०९ ५०	१३९ १०९ ५०	५६० ६५८ ३३७
१२.	नागपूर (उमरेड)	५८००० (Upto Aug.)	२०११-२०१२ २०१२-२०१३ २०१३-२०१४	८१२४ ७२४९ ३०३३	१४.०१ १२.५० ५.२३	४९ ४५ २०	४९ ४५ २०
	एकूण	...	२०११-२०१२ २०१२-२०१३ (Upto Aug.)	४९६१८७ ४९७१०० २०६६६२	२३.९४ २३.९९ ९.९७	१६०२ १२७४ ५२२	१६०२ १२७४ ५२२	१६२४ १७६३ ८४८

तक्ता क्र. ६

राष्ट्रीय हिवताप निर्मूलन योजना, महाराष्ट्र राज्य

राष्ट्रीय हिवताप प्रतिरोध योजनेतील आदिवासी भागातील कार्य-२०१०-२०११, २०११-२०१२ व २०१२-२०१३ (एप्रिल ते मार्च)

अ. क्र.	जिल्ह्याचे नाव	वर्ष	आदिवासी लोकसंख्या	गोळा केलेल्या रक्त नमुन्यांची संख्या			तपासलेल्या रक्त नमुन्यांची संख्या			हिवताप रुग्णाचे प्रतिशत प्रमाण	२१ दिवसांचे आत संपूर्ण उपचार केलेले हिवताप रुग्ण संख्या	हिवतापाने झालेले मृत्यु
				प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष सर्वेक्षणांतर्गत	संबंधित सामुदायिक व भटके	एकूण	तपासलेले एकूण रक्त नमूने	गोळा केल्यापासून १५ दिवसांत तपासलेले	आढळून आलेले एकूण हिवताप रुग्ण			
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१.	रायगड	२०११-२०१२	...	१३२३४	७८	१३३१२	१३३१२	१३३१२	६२	०.४६	६२	...
		२०१२-२०१३	...	१६३०७	२८०	१६५८७	१६५८७	१६५८७	३४	०.२०	३४	...
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	७६९३	४२	७७३५	७७३५	७७३५	२१	०.२७	२१	...
२.	ठाणे	२०११-२०१२	...	४४६८६७	१४३८६	४६१२५३	४६१२५३	४६१२५३	७२२८	१.५७	७०७१	५
		२०१२-२०१३	...	४६२६९४	१४०५६	४७६७५०	४७६७५०	४७६७५०	८६०६	१.८१	८३५७	३
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	२३३८०१	७०२६	२३०८२७	२३०८२७	२३०८२७	३००७	१.३०	२९२१	२
३.	धुळे	२०११-२०१२	...	८४९५६	२६४६	८७६०२	८७६०२	८७६०२	६१२	०.६९	६०७	१
		२०१२-२०१३	...	८०३८८	१३१७	८१७०५	८१७०५	८१७०५	३०४	४.५८	२९९	...
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	३८७०४	४९६	३९२००	३९२००	३९२००	१११	०.२८	१०८	...
४.	नंदुरबार	२०११-२०१२	...	२५६५८७	७३६९	२६३९५६	२६३९५६	२६३९५६	१६८९	०.६४	१६८९	...
		२०१२-२०१३	...	३१२२४७	७००७	३१९२५४	३१९२५४	३१९२५४	१००६	०.३२	१००६	१
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	१४५५१९	३४१३	१४८९३२	१४८९३२	१४८९३२	४४८	०.३०	४४८	...
५.	जळगाव	२०११-२०१२	...	८४२३	१८१	८६०४	८६०४	८६०४	८	०.०९	८	...
		२०१२-२०१३	...	११३४४	१९१	११५३४	११५३४	११५३४	२०	०.१७	२०	...
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	३८६४	२४८	४११२	४११२	४११२	९	०.२२	२९	...
६.	नाशिक	२०११-२०१२	...	३६३४२९	७०३२	३७०४६१	३७०४६१	३७०४६१	२५३५	०.६८	२५३५	३
		२०१२-२०१३	...	३१५८५४	४४३४	३२०२८८	३२०२८८	३२०२८८	१५४८	०.४८	१५४८	...
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	१५४८७९	१७११	१५६५०९	१५६५०९	१५६५०९	४९७	०.३०	४९७	१
७.	अहमदनगर	२०११-२०१२	...	६८६६७	२२६५	७०९३२	७०९३२	७०९३२	१२४	०.१७	१२४	...
		२०१२-२०१३	...	७४८१४	६९८५	८१७९९	८१७९९	८१७९९	२३१	०.२८	२३१	...
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	३४३५८	१९११	३६२६९	३६२६९	३६२६९	५९	०.१६	५९	...

तक्ता क्र. ६-(चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
८.	पुणे	२०११-२०१२	...	४२२६६	३०५	४२५७१	४२५७१	४२५७१	५६	०.१३	५४	...
		२०१२-२०१३	...	४५४८१	११२९	४६६१०	४६६१०	४६६१०	२३	०.०५	२२	...
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	१६६६८	६९०	१७३५८	१७३५८	१७३५८	११	०.०६	११	...
९.	नांदेड	२०११-२०१२	...	८८७२८	२५६६	९१२९४	९१२९४	९१२९४	३९६	०.३२	२८९	...
		२०१२-२०१३	...	७४४८२	८१७	७५२९९	७५२९९	७५२९९	१८१	०.२४	१८१	...
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	३००८२	३०५	३०३८७	३०३८७	३०३८७	७०	०.२३	६८	...
१०.	अमरावती	२०११-२०१२	...	७९२१६	५१७	७९७३३	७९७३३	७९७३३	१८९	०.२३	१८९	...
		२०१२-२०१३	...	८०००६	४७९	८०४८५	८०४८५	८०४८५	१५५	०.१९	१५५	...
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	३७००७	२२१	३७२२८	३७२२८	३७२२८	९७	०.२६	९७	...
११.	यवतमाळ	२०११-२०१२	...	११७८८४	१३०७	११९१९१	११९१९१	११९१९१	२९२	०.२४	२९०	...
		२०१२-२०१३	...	५५११४	४७६	५५५९०	५५५९०	५५५९०	१३३	०.२४	१३१	...
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	८४७४०	११०६	८५८४६	८५८४६	८५८४६	१३१	१.१३	१२६	...
१२.	भंडारा	२०११-२०१२	...	३०३५६	५७२	३०९२८	३०९२८	३०९२८	३८	०.१२	३८	...
		२०१२-२०१३	...	२८६७१	६०६	२९२७७	२९२७७	२९२७७	२३	०.०७	२३	...
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	१४५२६	१८७	१४७१३	१४७१३	१४७१३	१६	०.१०	१६	...
१३.	गोंदिया	२०११-२०१२	...	४२५६५२	११४०१	४३७३५३	४३७३५३	४३७३५३	१४२०	०.३०	१४१६	४
		२०१२-२०१३	...	४२४८८६	८२१२	४३३०९८	४३३०९८	४३३०९८	७२३	०.१०	७१६	७
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	२०३३९९	२८२२	२०६२२१	२०६२२१	२०६२२१	२१२	०.१०	२०८	२
१४.	चंद्रपूर	२०११-२०१२	...	१९३३३७	६१३५	१९९४७२	१९९४७२	१९९४७२	११५२	०.५७	११४०	२
		२०१२-२०१३	...	१८६९९६	६०११	१९३००७	१९३००७	१९३००७	९९३	०.५१	९८३	३
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	९४०१९	१६०८	९५६२७	९३३०७	९३३०७	२६४	०.२८	२६२	...
१५.	गडचिरोली	२०११-२०१२	...	५२६८४४	८७६८	५३५६१२	५३५६१२	५३५६१२	११६९४	२.१८	११५०४	६
		२०१२-२०१३	...	५१३०१९	६९७४	५१९९९३	५१९९९३	५१९९९३	७०१५	१.३५	६९११	७
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	२२०७७३	५३११	२२५८८४	२२५८८४	२२५८८४	१५३७	०.६८	१५१४	१
१६.	नागपूर	२०११-२०१२	...	३५३६४	६२१	३५९८५	३५९८५	३५९८५	७७	०.२१	७७	...
		२०१२-२०१३	...	३५९४९	४३५	३६३८४	३६३८४	३६३८४	३८	०.१०	३८	...
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	१५६१३	८९	१५७०२	१५७०२	१५७०२	१७	०.११	१७	...
	महाराष्ट्र राज्य एकूण	२०११-२०१२	...	२७८१८१०	६६१४९	२८४८२५९	२८४८२५९	२८४८२५९	२७४७२	१.०	२७०९३	२१
		२०१२-२०१३	...	२७१८२५२	५९४०९	२७८७९६०	२७८७९६०	२७८७९६०	२१०३३	०.८	२०६५५	२१
		(Upto Aug. 13) २०१३-२०१४	...	१३३५४४५	२७१८६	१३५२५५०	१३५०२३०	१३५०२३०	६५०७	०.५	६४०२	६

तक्ता क्रमांक सात

कार्यक्रम अंदाजपत्रक २०१३-२०१४

पटकी व अतिसार नियंत्रण कार्यक्रमाखाली आदियासी भागातील कार्य

अनु- क्रमांक	जिल्ह्याचे नाव	पटकी झालेले रुग्ण						अतिसार झालेले रुग्ण					
		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४ (ऑक्टो. १३ पर्यंत)		२०११-२०१२		२०१२-२०१३		२०१३-२०१४ (ऑक्टो. १३ पर्यंत)	
		लागण	मृत्यू	लागण	मृत्यू	लागण	मृत्यू	लागण	मृत्यू	लागण	मृत्यू	लागण	मृत्यू
१.	ठाणे	८२	१	९	...	१९	१	३६२८०	...	१३४३२	...	५७६२४	१
२.	रायगड	१००	...	२	...	३२	...	२८६७३	...	१४२२९	३	२७७०२	२
३.	जळगाव	१०२	...	१३५	...	१२०	१	१३४३८	...	११३६९	२	१५३४६	...
४.	धुळे	९७	...	७	...	१०८	...	९८०३	१	६९७२	...	३६२६	...
५.	नंदूरबार	४५	...	२७	...	२९	१	१५८५४	१	६३३८	...	३६७२	२
६.	नाशिक	१०३	...	४६	३५७८०	...	२१५६२	...	१३७४९	...
७.	अहमदनगर	२८	१	२४०६०	...	१४१५८	...	२७६१३	...
८.	पुणे	४	...	११	...	६१०	१	१२५०५	...	१६०७०	...	६३५४८	...
९.	नांदेड	२०	...	७४	२५६८	...	२०६३८	...	२१६३२	...
१०.	यवतमाळ	२९५	...	७	२०८४९	...	४५३७	...	१५१०९	...
११.	अमरावती	१४६	...	१६३	४८९२६	...	१४९७४	...	१९५८५	...
१२.	नागपूर	५८	...	६३	३४३२१	...	२८१७१	...	४६००	...
१३.	चंद्रपूर	१७३	...	१०८	४०५८३	...	३६०८९	...	१७११७	...
१४.	गडचिरोली	४८२	...	१६	३६६८०	...	५२८४८	...	२७६७८	२
१५.	भंडारा	११९	...	२१९	१९८३२	...	१५९१८	...	८१४७	...
१६.	गोंदिया	१३९९	...	१०२	१९१३८	...	१८१५४	...	१३१६३	१
एकूण		३२५३	२	९८९	...	९१८	४	३९९२९०	३	२९४६५९	५	३३९९११	८

तक्ता क्र. ८

राष्ट्रीय कुष्ठरोग निर्मूलन कार्यक्रम

नवीन सुलभ माहिती पध्दतीवर आधारित निर्देशकानुसार माहिती

अ. क्र.	जिल्हा	वर्ष	आदिवासी लोकसंख्या	एकूण शिल्लक कुष्ठरुग्ण	कुष्ठरुग्णांचे दर दहा हजार लोकसंख्येमागे प्रमाण	नवीन शोधलेले कुष्ठरुग्ण	नवीन कुष्ठरुग्णांचे दर एक लक्ष लोकसंख्येमागे प्रमाण	नवीन शोधलेल्या कुष्ठरुग्णांपैकी				एकूण बरे झालेले कुष्ठरुग्ण
								मुलांचे शेकडा प्रमाण	दृश्य स्वरूपात विकृती असलेल्यांचे शेकडा प्रमाण	सांसारिक रुग्णांचे शेकडा प्रमाण	स्त्रियांचे शेकडा प्रमाण	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१. रायगड		२०११-२०१२	६२८२७	४१	६.५३	६२	९८.६८	१९.३५	...	५०.००	३८.७१	५०
		२०१२-२०१३	६३७६३	१९	२.९८	४२	६५.८७	१६.६७	...	४२.८६	४०.४८	६७
		२०१३-२०१४ (A)	६३७६३	४१	६.४३	३३	५१.७५	१८.१८	...	४२.४०	३३.३३	१०
		२०१३-२०१४ (E)	६३७६३	३८	६.४३	३५	५१.७५	१८.००	...	४२.००	३३.००	३९
२. ठाणे		२०११-२०१२	२०६१००४	१३८१	६.७०	२०९४	१०१.६०	१८.६२	०.४३	४५.६१	५२.०५	१८४८
		२०१२-२०१३	२००५८५१	१०२१	५.०९	१६७०	८३.२६	१६.२९	१.०२	४७.४९	४९.०४	१९३०
		२०१३-२०१४ (A)	२००५८५१	१००७	५.०२	८०५	४०.१३	१६.५२	२.११	४२.२४	५०.०६	८५१
		२०१३-२०१४ (E)	२००५८५१	९२०	४.५९	८१०	४०.३८	१७.००	२.००	४२.००	५०.००	८६५
३. धुळे		२०११-२०१२	५१६०१३	१०६	२.०५	१२३	२३.८४	३.२५	...	७२.३६	५२.८४	१२४
		२०१२-२०१३	५०८२६६	९६	१.८९	१४४	२८.३३	४.८६	...	८०.५६	३९.५८	१५५
		२०१३-२०१४ (A)	५०८२६६	९९	१.९५	६६	१२.९९	९.०९	६.०६	८१.८२	५०.००	६३
		२०१३-२०१४ (E)	५०८२६६	१०६	२.०९	७०	१३.७७	९.००	६.००	८२.००	५०.००	६३
४. नंदुरबार		२०११-२०१२	१६०२०९८	४१३	२.५८	५१३	३२.०२	११.३१	१.९५	६९.५९	४२.५०	४७४
		२०१२-२०१३	१३४४०३८	३५३	२.६३	५५२	४१.०७	८.७०	४.३५	६५.२२	४८.३७	६०३
		२०१३-२०१४ (A)	१३४४०३८	२७४	२.०४	२०१	१४.९५	१२.४४	७.४६	६४.६८	४९.२५	२८५
		२०१३-२०१४ (E)	१३४४०३८	२४१	१.७९	२००	१४.६८	१२.००	७.००	६५.००	४९.००	२२८
५. जळगाव		२०११-२०१२	६४१८३	१३	२.०३	१५	२३.३७	१३.३३	...	८०.००	४६.६७	१२
		२०१२-२०१३	४९८८९	२१	४.२१	२९	५८.१३	१०.३४	३.४५	५५.१७	४१.३८	१९
		२०१३-२०१४ (A)	४९८८९	११	२.२०	५	१०.०२	६०.००	४०.००	१५
		२०१३-२०१४ (E)	४९८८९	७	१.४०	५	१०.०२	६०.००	४०.००	९
६. नाशिक		२०११-२०१२	१४९८९५२	२५५	१.७०	५५१	३६.७६	११.९८	४.१७	५८.६२	४६.१०	५१७
		२०१२-२०१३	१३४०२८८	४२०	३.१३	५९४	४४.३२	१६.५०	२.५३	६१.११	५०.१७	४७०
		२०१३-२०१४ (A)	१३४०२८८	३८७	२.८९	२८५	२१.२६	१७.१९	५.६१	५७.१९	४३.१६	३२९
		२०१३-२०१४ (E)	१३४०२८८	३९४	२.९४	२२०	२१.६४	१७.००	६.००	५७.००	४३.००	२७२
७. अहमदनगर		२०११-२०१२	३०२७६८	१५	०.५०	१७	५.६१	५.६८	...	७०.५९	२३.५३	२१
		२०१२-२०१३	२८१३१०	१९	०.६८	२१	७.४७	...	९.५२	८५.७१	५०.१४	१६
		२०१३-२०१४ (A)	२८१३१०	१३	०.४६	३	१.०७	१००.००	३३.३३	८
		२०१३-२०१४ (E)	२८१३१०	८	०.२८	५	१.७८	१००.००	३३.००	११

तक्ता क्र. ८ (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
८. पुणे	२०११-२०१२		१७८८१०	१३	०.७३	१६	८.९५	१२.५०	...	६८.७५	५०.००	४
	२०१२-२०१३		१९५५६६	२७	१.३७	२९	१४.६८	६.९०	२७.५९	९६.५५	४४.८३	१६
	२०१३-२०१४ (A)		१९७५६६	२८	१.४२	१२	६.०७	८.३३	...	७५.००	६६.६७	१६
	२०१३-२०१४ (E)		१९७५६६	२४	१.२१	१५	७.५९	८.००	...	७५.००	६७.००	१४
९. नांदेड	२०११-२०१२		३४५७५१	२४	०.६९	४८	१३.८८	४.१७	...	३७.५०	३३.३३	४७
	२०१२-२०१३		३३३५५३	२३	०.६९	४५	१३.४९	१३.३३	६.६७	४०.००	३५.५६	५८
	२०१३-२०१४ (A)		३३३५५३	२२	०.६६	२२	६.७	६३.६४	४०.९१	२३
	२०१३-२०१४ (E)		३३३५५३	२९	०.८७	२५	७.५०	६४.००	४१.००	१८
१०. यवतमाल	२०११-२०१२		५२३७९१	८०	१.५३	११५	२१.९६	९.५७	१.७४	५९.१३	५०.४३	७५
	२०१२-२०१३		५५३७८७	८५	५३५३	१३२	२३.८४	९.०९	१.५२	५७.५८	४७.७३	१२७
	२०१३-२०१४ (A)		५५३७८७	८७	१.५७	५०	९.०३	८.००	२.००	५४.००	३२.००	५१
	२०१३-२०१४ (E)		५५३७८७	५५	०.९९	५०	९.०३	८.००	२.००	५४.००	३२.००	७९
११. अमरावती	२०११-२०१२		२७८०८६	२३	०.८३	३९	१४.०२	५.१३	...	४६.१५	२३.०८	४२
	२०१२-२०१३		२५९०४०	२८	१.०८	४१	१५८३	२.४४	२.४४	६८.२९	१७.०७	३७
	२०१३-२०१४ (A)		२५९०४०	३७	१.४३	१५	५.७९	६.६७	...	४६.६७	४०.००	५
	२०१३-२०१४ (E)		२५९०४०	२१	०.८१	२०	६.००	७.००	...	४७.००	४०.००	३७
१२. गोंदिया	२०११-२०१२		५०६१९५	१३९	२.७५	१९६	३८.७२	९.६९	३.०६	४२.८६	३७.२४	१८७
	२०१२-२०१३		५१३०६६	११५	२.२४	२२४	४३.६६	६.२५	७.५९	३७.५०	४५.०९	२५०
	२०१३-२०१४ (A)		५१३०६६	१७२	३.३५	११९	२३.१९	८.४०	१.६८	४८.७४	४७.९०	६३
	२०१३-२०१४ (E)		५१३०६६	१३४	२.६१	१२०	२३.३९	८.००	२.००	४९.००	४८.००	१५७
१३. चंद्रपूर	२०११-२०१२		३११०७२	९७	३.१२	१४२	४५.६५	६.३४	२.८२	५०.७०	४५.०७	१३२
	२०१२-२०१३		२८३६१२	९०	३.१७	१२९	४५.४८	९.३०	८.५३	५५.०४	४७.२९	१३०
	२०१३-२०१४ (A)		२८३६१२	१०७	३.७४	८२	२८९१	४.८८	४.८८	६२.२०	४६.३४	७९
	२०१३-२०१४ (E)		२८३६१२	१३१	४.६२	८५	२९.९७	५.००	५.००	६२.००	४६.००	४७
१४. गडचिरोली	२०११-२०१२		११८७०२१	३६४	३.०७	५७८	४८.६९	११.९४	०.१७	४६.३७	४३.०८	५०३
	२०१२-२०१३		१०४६९४४	५१०	४.८७	७६६	७३.१७	१२.९२	०.५२	३९.३०	४९.४८	६०३
	२०१३-२०१४ (A)		१०४६९४४	३६४	३.४८	२६८	२५६०	१६.४२	...	४२.५४	४१.०४	४१२
	२०१३-२०१४ (E)		१०४६९४४	३५४	३.३८	२७०	२६.००	१६.००	...	४३.००	४१.००	२८२
१५. नागपूर	२०११-२०१२		१८४६७८	३५	१.९०	५९	३१.९५	५.०८	...	४२.३७	४४.०७	७०
	२०१२-२०१३		१०६६६५	२३	२.१६	३६	३३.७५	२.७८	...	४७.२२	५२.७८	४३
	२०१३-२०१४ (A)		१०६६६५	१३	१.२२	९	८.४४	११.११	...	४४.४४	४४.४४	२०
	२०१३-२०१४ (E)		१०६६६५	८	०.७५	१०	९.३८	११.००	...	४४.००	४४.००	१४
एकूण	२०११-२०१२		९६२३२४९	२९९९	३.१२	४५६८	४७.४७	१४.२३	१.२०	५१.२९	४७.३९	४१०६
	२०१२-२०१३		८८८७६३८	२८५०	३.२१	४४५४	५०.११	१३.०७	२.३६	५१.८०	४८.०७	४५२४
	२०१३-२०१४ (A)		८८८७६३८	२६६१	२.९९	१९७५	२२.२२	१४.३८	२.९९	५०.१७	४६.५८	२२३०
	२०१३-२०१४ (E)		८८८७६३८	२४७०	२.७८	२०१०	२२.६२	१४.००	३.००	५०.०	४७.००	२१३५

तक्ता क्रमांक ९

आदिवासी विभागातील फिरती कार्यशाळेचे कार्य दर्शविणारा तक्ता

अनु. क्रमांक	ठिकाण	वर्ष	वाहनांची संख्या	एकूण महिने	किती कि.मी. धावली	किती गाड्यांची तपासणी व सर्व्हिसिंग केले		किती किरकोळ दुरुस्त्या केल्या		किती मुख्य व किरकोळ दुरुस्त्या करून बदल केले		यांत्रिकी दुरुस्त्या किती केल्या		किती किरकोळ बाँडीच्या दुरुस्त्या केल्या		किती टचअप करून पेंट केल्या			
						एकूण संख्या	एकूण खर्च	एकूण संख्या	एकूण खर्च	एकूण संख्या	एकूण खर्च	एकूण संख्या	एकूण खर्च	एकूण संख्या	एकूण खर्च	एकूण संख्या	एकूण खर्च	एकूण संख्या	एकूण खर्च
						7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
१.	ठाणे	2012-2013	118	12	283230	566	141600	177	132750	57	141600	800	415950	57	84960	57	141600		
	(Upto Sept.)	2013-2014	126	6	1536000	307	76800	96	72000	31	76800	434	225600	31	46080	31	76800		
	(Estimated)	2014-2015	132	12	3168000	634	158400	198	148500	63	158400	895	465300	63	95040	63	158400		
२.	रायगड	2012-2013	4	12	96000	19	4800	6	4500	2	4800	27	14100	2	2880	2	4800		
	(Upto Sept.)	2013-2014	4	6	48000	10	2400	3	2250	1	2400	14	7050	1	1440	1	2400		
	(Estimated)	2014-2015	6	12	144000	29	7200	9	6750	3	7200	41	7050	3	4320	3	7200		
३.	नाशिक	2012-2013	87	12	2088000	418	104400	131	97875	42	4400	590	306675	42	62640	42	104400		
	(Upto Sept.)	2013-2014	107	6	1284000	257	642	80	60187.5	26	64200	363	188587.5	26	38520	26	64200		
	(Estimated)	2014-2015	112	12	2688000	538	1344	168	126000	54	134400	759	394800	54	80640	54	134400		
४.	घुळे	2012-2013	16	12	384000	77	192	24	18000	8	19200	108	56400	8	11520	8	19200		
	(Upto Sept.)	2013-2014	16	6	192000	38	9600	12	9000	4	9600	54	28200	4	5760	4	9600		
	(Estimated)	2014-2015	22	12	528000	106	264	33	24750	11	26400	149	77550	11	15840	11	26400		
५.	चंद्रबंदार	2012-2013	134	12	3216000	643	160800	201	15075	64	160800	909	472350	64	96480	64	160800		
	(Upto Sept.)	2013-2014	131	6	1572000	314	78600	98	73687.5	31	78600	444	230887.5	31	47160	31	78600		
	(Estimated)	2014-2015	140	12	3360000	672	168000	210	157500	67	168000	49	493500	67	100800	67	168000		
६.	जळगाव	2012-2013	3	12	72000	14	3600	5	3375	1	3600	20	10575	1	2160	1	3600		
	(Upto Sept.)	2013-2014	3	6	36000	7	1800	2	1687.5	1	1800	20	5287.5	1	1080	1	1800		
	(Estimated)	2014-2015	10	12	240000	48	12000	15	11250	5	12000	68	35250	5	7200	5	12000		
७.	अहमदनगर	2012-2013	22	12	528000	106	26400	33	24750	11	26400	149	77550	11	15840	11	26400		
	(Upto Sept.)	2013-2014	17	6	284000	41	10200	13	9562.5	4	10200	58	29962.5	14	6120	4	10200		
	(Estimated)	2014-2015	25	12	600000	120	30000	38	28125	12	30000	170	...	12	18000	12	30000		
८.	पुणे	2012-2013	16	12	384000	77	19200	24	18000	8	19200	108	56400	8	11520	8	19200		
	(Upto Sept.)	2013-2014	14	6	168000	34	8400	11	7875	3	8400	47	24675	3	5040	3	8400		
	(Estimated)	2014-2015	20	12	480000	96	24000	30	22500	10	24000	136	...	10	14400	10	24000		

तक्ता क्रमांक १० (चालू)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
९.	नांदेड	2012-2013	21	12	504000	101	25200	32	23625	10	25200	142	74025	10	15120	10	25200
	(Upto Sept.)	2013-2014	21	6	252000	50	12600	16	118125	5	12600	71	370125	5	7560	5	12600
	(Estimated)	2014-2015	25	12	600000	120	30000	38	28125	12	30000	170	88125	12	18000	12	30000
१०.	अमरावती	2012-2013	41	12	94000	197	49200	62	46125	20	49200	278	144525	20	29520	20	49200
	(Upto Sept.)	2013-2014	42	6	504000	101	25200	32	23625	10	252000	142	74025	10	15120	10	25200
	(Estimated)	2014-2015	46	12	1104000	221	55200	69	51750	22	55200	312	162150	22	33120	22	55200
११.	यवतमाळ	2012-2013	26	12	624000	125	31200	39	29250	12	31200	176	91650	12	18720	12	31200
	(Upto Sept.)	2013-2014	26	6	312000	65	15600	20	14625	6	15600	88	45825	6	9360	6	15600
	(Estimated)	2014-2015	30	12	720000	144	36000	45	33750	14	36000	203	...	14	21600	14	36000
१२.	गोंदिया	2012-2013	56	12	1344000	269	67200	84	63000	27	67200	380	197400	27	40320	27	67200
	(Upto Sept.)	2013-2014	58	6	696000	139	34800	44	32625	14	34800	197	102225	14	20880	14	34800
	(Estimated)	2014-2015	60	12	1440000	288	72000	90	67500	29	72000	407	211500	29	43200	29	72000
१३.	चंद्रपूर	2012-2013	28	12	672000	134	33600	42	31500	13	33600	190	98700	13	20160	13	33600
	(Upto Sept.)	2013-2014	26	6	312000	62	15600	20	14625	6	15600	81	45825	6	9360	6	15600
	(Estimated)	2014-2015	30	12	720000	144	36000	45	33750	14	36000	203	105750	14	21600	14	36000
१४.	गडचिरोली	2012-2013	128	12	3072000	614	153600	192	144000	61	153600	868	451200	61	92160	61	153600
	(Upto Sept.)	2013-2014	135	6	1620000	324	810000	101	75937.5	32	81000	458	237937.5	32	48600	32	81000
	(Estimated)	2014-2015	140	12	3360000	672	168000	210	157500	67	168000	949	493500	67	100800	67	168000
१५.	नागपूर	2012-2013	6	12	144000	29	7200	9	6750	3	7200	41	21150	3	4320	3	7200
	(Upto Sept.)	2013-2014	...	6
	(Estimated)	2014-2015	...	12
एकूण		2012-2013	706	12	16944000	3389	847200	1059	794250	339	847200	4787	2488650	339	508320	339	847200
	(Upto Sept.)	2013-2014	728	6	8736000	1747	436800	546	49500	175	436800	2468	1283100	175	262080	175	436800
	(Estimated)	2014-2015	798	12	19152000	3830	957600	1197	897750	383	957600	5410	2548575	383	574560	383	957600

तक्ता क्रमांक १०

TABLE No. X

आदिवासी विभागातील रस्त्यावर धावू न शकणाऱ्या गाड्यांची स्थिती दर्शविणारा तक्ता

अ. क्र.	जिल्हा	वर्ष	आदिवासी विभागातील एकूण गाड्यांची संख्या Total No. of Vehicles in Tribal Areas	धावू न शकणाऱ्या गाड्यांची आकडेवारी No. of off road Vehicles			रुग्णवाहीका Ambulance	अपघात झालेल्या गाड्यांची संख्या No. of vehicles met with accident
				० ते १५ दिवस 0 to 15 days	१६ ते ३० दिवस 16 to 30 days	३० दिवसांपेक्षा जास्त More than 30 days		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
१.	ठाणे	2012-2013	118	1	1	1	3	1
	Thane	2013-2014 (Upto Sept.)	128	2	1	1
		2014-2015 (Estimated)	132
२.	रायगड	2012-2013	4
	Raigad	2013-2014 (Upto Sept.)	4	1
		2014-2015 (Estimated)	6
३.	नाशिक	2012-2013	87	2	2	2
	Nashik	2013-2014 (Upto Sept.)	107	4	2	3
		2014-2015 (Estimated)	112
४.	धुळे	2012-2013	16	1	15	...
	Dhule	2013-2014 (Upto Sept.)	16
		2014-2015 (Estimated)	22
५.	नंदुरबार	2012-2013	134	...	1	1	3	1
	Nandurbar	2013-2014 (Upto Sept.)	131	...	5	4	3	...
		2014-2015 (Estimated)	140
६.	जळगाव	2012-2013	3
	Jalgaon	2013-2014 (Upto Sept.)	3
		2014-2015 (Estimated)	10
७.	अहमदनगर	2012-2013	22	1	1	1
	Ahmednagar	2013-2014 (Upto Sept.)	17	1	...	1
		2014-2015 (Estimated)	25
८.	पुणे	2012-2013	16	9	...
	Pune	2013-2014 (Upto Sept.)	14	6	6	...
		2014-2015 (Estimated)	20	4
९.	नांदेड	2012-2013	21	11	4	...
	Nanded	2013-2014 (Upto Sept.)	21
		2014-2015 (Estimated)	25
१०.	अमरावती	2012-2013	41	2	...	3	5	1
	Amravati	2013-2014 (Upto Sept.)	42	4	...	1
		2014-2015 (Estimated)	46
११.	यवतमाळ	2012-2013	26	1	2	1
	Yavatmal	2013-2014 (Upto Sept.)	26	1
		2014-2015 (Estimated)	30
१२.	भंडारा	2012-2013
	Bhandara	2013-2014 (Upto Sept.)
		2014-2015 (Estimated)
१३.	गोंदिया	2012-2013	56	3	2	...
	Gondia	2013-2014 (Upto Sept.)	58	7	2	2
		2014-2015 (Estimated)	60
१४.	चंद्रपुर	2012-2013	28	4	...
	Chandrapur	2013-2014 (Upto Sept.)	26
		2014-2015 (Estimated)	30
१५.	गडचिरोली	2012-2013	128	17	6	6
	Gadchiroli	2013-2014 (Upto Sept.)	135	13	6	7
		2014-2015 (Estimated)	140
१६.	नागपूर	2012-2013	6
	Nagpur	2013-2014 (Upto Sept.)
		2014-2015 (Estimated)
	एकूण	2012-2013	706	3	2	47	53	13
	Total	2013-2014 (Upto Sept.)	728	...	5	40	14	16
		2014-2015 (Estimated)	798

तक्ता क्र.
TABLE
आदिवासी विभागातील
Information of Vehicles

अनु.क्र. Sr. No.	जिल्ह्याचे नाव Name of District	वर्ष Years	वाहनांची संख्या No. of Vehicles	किती केंद्रासाठी वाहने मिळाली No. of centres to which Vehicles are allotted	गाड्यांची स्थिती Conditions of Vehicles		एकूण महिने Total Moth	वर्षात किती कि. मी. धावली Kilometres Covered during the Year
					धावू न शकणाऱ्या Off Road	धावू शकणाऱ्या On Road		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
१.	ठाणे Thane	2011-2012	118	20	7	111	12	2664000
		2012-2013 (Upto Sept.)	128	19	4	124	6	1488000
		2013-2014 (Estimated)	132	8	...	132	12	3168000
२.	रायगड Raigad	2011-2012	4	4	12	96000
		2012-2013 (Upto Sept.)	4	...	1	3	6	36000
		2013-2014 (Estimated)	6	2	...	6	12	144000
३.	नाशिक Nashik	2011-2012	87	5	6	81	12	1944000
		2012-2013 (Upto Sept.)	107	13	7	100	6	1200000
		2013-2014 (Estimated)	112	37	...	112	12	2688000
४.	धुळे Dhule	2011-2012	16	...	1	15	12	360000
		2012-2013 (Upto Sept.)	16	16	6	192000
		2013-2014 (Estimated)	22	10	...	22	12	528000
५.	नंदुरबार Nandurbar	2011-2012	134	...	6	128	12	3072000
		2012-2013 (Upto Sept.)	131	24	12	119	6	1428000
		2013-2014 (Estimated)	140	6	...	140	12	3360000
६.	जळगाव Jalgaon	2011-2012	3	3	12	72000
		2012-2013 (Upto Sept.)	3	3	6	36000
		2013-2014 (Estimated)	10	17	...	10	12	240000
७.	अहमदनगर Ahmednagar	2011-2012	22	...	3	19	12	456000
		2012-2013 (Upto Sept.)	17	9	2	15	6	180000
		2013-2014 (Estimated)	25	5	...	25	12	600000
८.	पुणे Pune	2011-2012	16	...	12	4	12	96000
		2012-2013 (Upto Sept.)	14	5	4	10	6	120000
		2013-2014 (Estimated)	20	5	...	20	12	480000
९.	नांदेड Nanded	2011-2012	21	...	15	6	12	144000
		2012-2013 (Upto Sept.)	21	21	6	252000
		2013-2014 (Estimated)	25	25	12	600000
१०.	अमरावती Amravati	2011-2012	41	...	11	30	12	720000
		2012-2013 (Upto Sept.)	42	...	5	37	6	444000
		2013-2014 (Estimated)	46	1	...	46	12	1104000
११.	यवतमाळ Yavatmal	2011-2012	26	...	4	22	12	528000
		2012-2013 (Upto Sept.)	26	...	1	25	6	300000
		2013-2014 (Estimated)	30	30	12	720000
१२.	गोंदिया Gondia	2011-2012	56	...	5	51	12	1224000
		2012-2013 (Upto Sept.)	58	...	11	47	6	564000
		2013-2014 (Estimated)	60	60	12	1440000

११

XI

वाहनांची माहिती

in Tribal Area (Health Services) :

वर्षात पेट्रोल/डिझेल किती लागले (लिटरमध्ये) Petrol/Diesel Consumed during the Year (Litre)		वर्षात वंगण किती लागले (लिटरमध्ये) Oil consumed during the Year (Litre)		वर्षातील खर्च Expenditure during the Year				
परिमाण Quantity	किंमत रु. Cost Rs.	परिमाण Quantity	किंमत रु. Cost Rs.	दुरुस्ती/बदलणे Repairs and Replacement	पेट्रोल/तेल/वंगण Petrol/Oil Lubricant	वेतन Salary	एकूण खर्च Total Expenditure	एका कि.मि. चा खर्च Per Kilometre Expenditure
10	11	12	13	14	15	16	17	18
266400	15984000	1176	35200	3996000	16339200	...	20335200	7.63
148800	8928000	992	198400	2232000	9126400	...	11358400	7.63
316800	19008000	2112	422400	4752000	19430400	...	24182400	7.63
9600	576000	64	12800	144000	588800	...	732800	7.63
3600	216000	24	4800	54000	220800	...	274800	7.63
14400	864000	96	19200	216000	883200	...	1099200	7.63
190000	11664000	1298	259200	2916000	11923200	...	14839200	7.63
120000	7200000	800	160000	1800000	7360000	...	9160000	7.63
268800	16128000	1792	358400	4032000	16486400	...	20518400	7.63
36000	2160000	240	48000	540000	2208000	...	2748000	7.63
19200	1152000	128	25600	288000	1177600	...	1465600	7.63
52800	3168000	352	70400	792000	3238400	...	4030400	7.63
307200	18432000	2048	4096000	4608000	18841600	...	23449600	7.63
142800	8568000	952	190400	2142000	8758400	...	10900400	7.63
336000	20160000	2240	448000	5040000	20608000	...	25648000	7.63
7200	432000	48	9600	108000	441600	...	549600	7.63
3600	216000	24	4800	54000	220800	...	274800	7.63
24000	1440000	160	32000	360000	1472000	...	1832000	7.63
45600	2736000	304	60800	684000	2796800	...	3480800	7.63
18000	1080000	120	24000	270000	1104000	...	1374000	7.63
60000	3600000	400	80000	900000	3680000	...	4580000	7.63
9000	576000	64	12800	144000	588800	...	732800	7.63
12000	720000	80	16000	180000	736000	...	918000	7.63
48000	2880000	320	64000	720000	2944000	...	3664000	7.63
144000	864000	96	19200	216000	883200	...	1099200	7.63
25200	1512000	188	33600	378000	1545800	...	1923600	7.63
60000	3600000	400	80000	900000	3680000	...	4580000	7.63
72000	4320000	480	96000	1080000	4416000	...	5496000	7.63
44400	2664000	296	59200	666000	2723200	...	3389200	7.63
110400	662400	736	147200	1656000	6771200	...	8427200	7.63
52800	3168000	352	70400	792000	3238400	...	4030400	7.63
30000	1800000	200	40000	450000	1840000	...	2290000	7.63
72000	4320000	480	96000	1080000	4416000	...	5496000	7.63
122400	7344000	816	163200	1836000	7507200	...	9443200	7.63
56400	3384000	376	75200	846000	3459200	...	4305200	7.63
144000	8640000	960	192000	2160000	8832000	...	10992000	7.63

1	2	3	4	5	6	7	8	9
१३.	चंद्रपुर Chandrapur	2012-2013	28	...	4	24	12	576000
		2013-2014 (Upto Sept.)	26	26	6	312000
		2014-2015 (Estimated)	30	8	...	30	12	720000
१४.	गडचिरोली Gadchiroli	2012-2013	128	...	29	99	12	376000
		2013-2014 (Upto Sept.)	135	...	26	109	6	1308000
		2014-2015 (Estimated)	140	140	6	3360000
१५.	नागपूर Nagpur	2012-2013	6	6	12	144000
		2013-2014 (Upto Sept.)	12	72000
		2014-2015 (Estimated)
	एकूण Total	2012-2013	706	25	103	603	12	14472000
		2013-2014 (Upto Sept.)	728	70	73	655	12	7860000
		2014-2015 (Estimated)	798	99	...	798	...	19152000

वरील माहिती देतांना खालीलप्रमाणे बाबी गृहीत धरण्यात आलेल्या आहेत.

- (१) वाहनांची सरासरी धाव प्रतिमहा २००० कि. मी. प्रती वाहन विचारात घेण्यात आली आहे.
- (२) वाहनाची प्रती लिटर इंधनात होणारी सरासरी धाव १० कि. मी. धरण्यात आलेली आहे. इंधनाचा दर प्रति लिटर रु. ३८ धरण्यात आलेला आहे.
- (३) सरासरी १५०० कि. मी. मार्गे १ लिटर इंजिन ऑईल खपत होते असे धरण्यात आलेले आहे. १ लिटर इंजिन ऑईल चा दर रु. १५० धरण्यात आलेला आहे.
- (४) वाहन चालकाचा वेतनाचा खर्च या कार्यालयासी निगडीत नसल्याने उल्लेख करण्यात आलेला नाही. एकूण खर्चामध्ये फक्त इंधन, वंगन व दूरुस्ती खर्च विचारात घेण्यात आलेला आहे. त्यानुसार १ कि. मी. चा खर्च काढण्यात आलेला आहे.
- (५) दूरुस्तीचा खर्च १.५० प्रती कि. मी. धरण्यात आलेला आहे.

११ (बालू)
XI (contd.)

10	11	12	13	14	15	16	17	18
...	3456000	384	36800	864000	3532800	...	4396800	7.63
...	1872000	208	41600	468000	1913600	...	2381600	7.63
...	4320000	480	96000	1080000	4416000	...	5496000	7.63
...	14256000	1584	316800	3564000	14572800	...	18136800	7.63
...	7848000	872	174400	1962000	8022400	...	9984400	7.63
...	20160000	2240	448000	5040000	20608000	...	5648000	7.63
...	864000	96	19200	216000	883200	...	1099200	7.63
...
...
...	86832000	9648	1929600	21708000	88761600	...	110469600	7.63
...	47160000	5240	1048000	11790000	48208000	...	59998000	7.63
...	114912000	12768	2553600	28728000	117465600	...	146193600	7.63

तक्ता क्रमांक १२

आदिवासी विभागातील रस्त्यावर धावू न शकणाऱ्या गाड्यांची स्थिती दर्शविणारा तक्ता

अनु. क्रमांक	ठिकाण	वर्ष	आदिवासी विभागातील एकूण गाड्यांची संख्या	धावू न शकणाऱ्या गाड्यांची आकडेवारी				अपघात झालेल्या गाड्यांची संख्या	एकूण		
				० ते १५ दिवस	१५ ते ३० दिवस	३० दिवसांपेक्षा जास्त	रुग्णवाहिका		चालू गाड्या	बंद गाड्या	
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	
१. ठाणे		२०१२-२०१३	...	११८	१	१	१	३	१	१११	७
		२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	१२८	२	१	१	१२४	४
		२०१४-२०१५ (Estimated)	...	१३२	१३२	...
२. रायगड		२०१२-२०१३	...	४	४	...
		२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	४	१	३	१
		२०१४-२०१५ (Estimated)	...	६	६	...
३. नाशिक		२०१२-२०१३	...	८७	२	२	२	८१	६
		२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	१०७	४	२	३	९८	९
		२०१४-२०१५ (Estimated)	...	११२	११२	...
४. धुळे		२०१२-२०१३	...	१६	१	१५	१६
		२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	१६	१६	...
		२०१४-२०१५ (Estimated)	...	२२	२२	...
५. नंदुरबार		२०१२-२०१३	...	१३४	...	१	१	३	१	१२८	६
		२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	१३१	...	५	४	३	...	११९	१२
		२०१४-२०१५ (Estimated)	...	१४०	१४०	...
६. जळगाव		२०१२-२०१३	...	३	३	...
		२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	३	३	...
		२०१४-२०१५ (Estimated)	...	१०	१०	...
७. अहमदनगर		२०१२-२०१३	...	२२	१	१	१	१९	३
		२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	१७	१	...	१	१५	२
		२०१४-२०१५ (Estimated)	...	२५	२५	...
८. पुणे		२०१२-२०१३	...	१६	६	६	...	४	१२
		२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	१४	४	१०	४
		२०१४-२०१५ (Estimated)	...	२०	२०	...

तक्ता क्रमांक १२ (चालू)

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११
९. नांदेड	२०१२-२०१३	...	२१	११	४	...	६	१५
	२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	२१	२१	...
	२०१४-२०१५ (Estimated)	...	२५	२५	...
१०. अमरावती	२०१२-२०१३	...	४१	२	...	३	५	१	३०	११
	२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	४३	४	...	१	३७	५
	२०१४-२०१५ (Estimated)	...	४६	४६	...
११. यवतमाळ	२०१२-२०१३	...	२६	१	२	१	२२	४
	२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	२६	१	२५	१
	२०१४-२०१५ (Estimated)	...	३०	३०	...
१२. गोंदिया	२०१२-२०१३	...	५६	३	२	...	५१	५
	२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	५८	७	२	२	४७	११
	२०१४-२०१५ (Estimated)	...	६०	६०	...
१३. चंद्रपूर	२०१२-२०१३	...	२८	४	...	२४	४
	२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	२६	२६	...
	२०१४-२०१५ (Estimated)	...	३०	३०	...
१४. गडचिरोली	२०१२-२०१३	...	१२८	१७	६	६	९९	२९
	२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	१३५	१३	६	७	१०९	२६
	२०१४-२०१५ (Estimated)	...	१४०	१४०	...
१५. नागपूर	२०१२-२०१३	...	६	६	...
	२०१३-२०१४ (Upto Sept.)
	२०१४-२०१५ (Estimated)
एकूण	२०१२-२०१३	...	७०६	३	२	४७	५३	१३	५८८	११८
	२०१३-२०१४ (Upto Sept.)	...	७२८	...	५	४०	१४	१६	६५३	७५
	२०१४-२०१५ (Estimated)	...	७९८	७९८	...

सार्वजनिक आरोग्य (आदिवासी उपयोजना)
Public Health (Tribal Area Sub-Plan)

(चार) कर्मचारीविषयक गोषवारा
(iv) Personnel Summary

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम Designation	वेतनमात Scale of Pay	ग्रेड वेतन Grade Pay	पदसंख्या No. of Posts		
				2013	2014	
1	2	3	4	5	6	
राजपत्रित						
१.	सहायक संचालक, आरोग्य सेवा... (कुष्ठरोग-आदिवासी उपयोजना)	Rs. 15600-39100	6600	...	1	1
२.	वैद्यकीय अधिकारी (वर्ग २)	Rs. 15600-39100	6400	...	601	630
				एकूण	602	631
अराजपत्रित (वर्ग ३)						
१.	वैद्यकीय अधिकारी	Rs. 9300-34800	4400	...	315	...
२.	प्रभारी परिसेविका	Rs. 9300-34800	4300	...	630	630
३.	अधि. परिचारिका/मलेरिया	Rs. 9300-34800	4200	...	2268	315
४.	लिपिक/टंकलेखक	Rs. 5200-20200	1900	...	300	315
५.	मिश्रक	Rs. 5200-20200	2800	...	396	315
६.	वाहन चालक	Rs. 5200-20200	1900	...	448	315
७.	आरोग्य सहायक	Rs. 5200-20200	2500	...	448	630
८.	बहुउद्देशीय कर्मचारी	Rs. 5200-20200	2400	...	1924	2057
				एकूण	6729	4577
अराजपत्रित (वर्ग ४)						
१.	इतर वर्ग-४ कर्मचारी	Rs. 4440-7440	1300	...	1840	1260
२.	अर्धवेळ सहायक	Rs. 3000 (Fixed Pay)		...	1872	2057
				एकूण	3712	3317
				एकूण बेरीज	11043	8525

सामान्य राज्य सेवा गट-ब या संवर्गातील संचालनालयातील मंजूर पदे व वेतनश्रेणी

अ. क्र.	संवर्ग	वेतनश्रेणी	ग्रेड वेतन	पदसंख्या		
				2013	2014	
1	2	3	4	5	6	
१.	प्रशासकीय अधिकारी	Rs. 9300-34800	4400	...	10	10
२.	सांख्यिकी अधिकारी	Rs. 9300-34800	4400	...	6	6
३.	संशोधन अधिकारी	Rs. 9300-34800	4400	...	1	1
४.	लेखा अधिकारी	Rs. 9300-34800	4400	...	1	1
				एकूण	18	18

तक्ता क्रमांक १३

वैद्यकीय सहाय्य-

रुग्णालयाविषयी सर्वसाधारण

अ. क्र.	रुग्णालयाचे नाव व वर्ष	मंजूर झालेल्या खाटा (रुग्णसंख्या)	बाह्यरुग्णांची एकूण संख्या	बाह्यरुग्णांची रोजची सरासरी	बाह्यरुग्णांचा औषधावरील एकूण खर्च	प्रत्येक बाह्यरुग्णांवरील औषधाचा प्रतिदिन सरासरी खर्च
१	२	३	४	५	६	७
कुटीर रुग्णालये-						
१.	जव्हार	२०११-२०१२ ... १००	५१९८६	१७३	१२०००००	२३.०८
		२०१२-२०१३ ... १००	९२३६२	३०८	९४९९००	१०.२८
		२०१३-२०१४ ... १००	११४८५२	३८३	१७२५०००	१५.०१
२.	डहाणू	२०११-२०१२ ... १००	२५११०	८४	६१३०००	२४.४१
		२०१२-२०१३ ... १००	४८३६९	१६१	१५२७०३०	३१.५७
		२०१३-२०१४ ... १००	५४२९४	१८१	१५६२७५०	२८.७८
३.	तळोदा	२०११-२०१२ ... १००	४३८६	१५	९०००००	२०५.२०
		२०१२-२०१३ ... १००	३८६५६	३२२१	७९९५६०	२०.६८
		२०१३-२०१४ ... १००	२९६४६	९९	९३२८५०	१५०.००
४.	शिरपूर	२०११-२०१२ ... १००	३१८२०	१०६	६५००००	२०.४३
		२०१२-२०१३ ... १००	४८३६७	१६१	९२३३९४	२२.९७
		२०१३-२०१४ ... १००	४२२४८	१६४	११७७५००	३०.००
५.	कळवण	२०११-२०१२ ... १००	३३९६१	११३	५५६०००	१६.३७
		२०१२-२०१३ ... १००	४४३४९	१४८	१०८२६०९	२५.३८
		२०१३-२०१४ ... १००	४४९२०	१५०	१२३२१४५	२७.००
६.	पांढरकवडा	२०११-२०१२ ... १००	९१८३	३१	५५६०००	६०.५५
		२०१२-२०१३ ... १००	२३४६९	१९५६	२३२७४०	२५.८६
		२०१३-२०१४ ... १००	४४७७५	१४९	३०७४६८	२८.००
	एकूण ...	२०११-२०१२	१५६४४६	५२२	२८५०११५	७९.५३
		२०१२-२०१३	२९५५७२	५९५५	३०१६५२६	७६.९६
		२०१३-२०१४	३३७७३५	११२६	४४७५०००	३५३.०४

तेरा

माहिती दर्शविणारा तक्ता

संपूर्ण वर्षात प्रत्यक्षात नोंदणी झालेले आंतररुग्ण	संपूर्ण वर्षातील एकूण आंतररुग्ण	आंतररुग्णांची रोजची सरासरी	आंतररुग्णां- वरील औषधांचा एकूण खर्च	औषधांचा प्रत्येक आंतररुग्णा- वरील प्रतिदिन सरासरी खर्च	जेवण		
					जेवण घेतलेल्या रुग्णांची संख्या	जेवणावरील एकूण वार्षिक खर्च	जेवण घेणाऱ्या प्रत्येक रुग्णां- वरील प्रतिदिन सरासरी खर्च
८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
१४०००	१३०९५	४४	१२०००००	९१.६४	४४०००	२१८७०००	४९
१५०००	१८२२५	६१	९४९९००	६२.८९	४५०००	२२०००००	४९
१६५००	१७१८८	४८	१७२५०००	९५.८३	४६०००	२४०००००	५२
६३२१	५७५०	१९	६१३०००	१०६.६१	१३१००	३१४४००	२४
६४४८	७८८५	२६	१५२७०३०	१९७.६७	१३४००	४८७६४४	३६
७०००	६८०२	१९	१५६२७५०	३९०.७९	१४०००	५०००००	३६
२७९४	४८२	२	९०००००	१८६७.२२	११८९६	२४९८१६	४२
२९००	३८६८	१३	७९९५६०	१२१२.५७	१३५००	३१०५००	४६
३२००	३१४९	९	९३२८५०	७७७.३८	१५०००	३७५०००	५०
६०००	४०५०	१४	६५००००	१६०.४९	१७०००	४५००००	२८
६५०००	५०४७	१७	९२३३९४	१७७.८३	१८०००	५०००००	२८
७५००	६८७७	१९	११७७५००	२१८.०६	२००००	५६००००	२८
६५४६	७१८८	२४	५५६०००	७७३.५	६५४६	५१८२०६	४०
२४६६	८६२५	२९	१०८२६०९.२८	११५.०५	२४६६	६९००००	१४
६८६५	६३७६	१८	१२३२१४५	१२८.५५	६८६५	८२५०००	६०
...	३१७५	११	५५६०००	१७५.१२
...	७३४६	२४	२३२७४०	६९.४२
...	५९५३	१७	३०७४६८	८७.८५
...	३३७४०	११४	४४७५०००	१३२.६३
...	५०९९६	१७०	५५१५२३३.२४	१०८.१५
...	४६३४५	१३०	६९९०७१३	१५०.८४

अ. क्र.	रुग्णालयाचे नाव व वर्ष	कापड			आंतररुग्णा- वरील वार्षिक इतर खर्च	प्रत्येक रुग्णां- मागील इतर सरासरी खर्च		
		कापडावरील एकूण खर्च	रुग्णांवरील प्रतिदिन सरासरी खर्च	कापडावरील प्रत्येक रुग्णांमागील वर्षाचा सरासरी खर्च				
१	२	१६	१७	१८	१९	२०		
कुटीर रुग्णालये-								
१.	जव्हार	२०११-२०१२	...	४७५०००	३६	१३२४०	६५००००	१५
		२०१२-२०१३	...	६३२५३	४	१६४०	७५००००	१६
		२०१३-२०१४	...	६३२५३	१९	७००००	८४००००	१७
२.	डहाणू	२०११-२०१२	...	५५००	१०	३४९१	३६०००	६
		२०१२-२०१३	...	५५०००	१४	५१५४	५००००	८
		२०१३-२०१४	...	५५०००	१७	६०००	५५०००	८
३.	तळोदा	२०११-२०१२	...	८००००	१६६	६०५८१	२५००००	५०
		२०१२-२०१३	...	४१७४७	८७	३१६१३	३०००००	६०
		२०१३-२०१४	...	६३२५३	१७	६०००	४०००००	७०
४.	शिरपूर	२०११-२०१२	७००००	२३
		२०१२-२०१३	...	५५०००	१३	४६३६	७२५०००	२३
		२०१३-२०१४	...	५५०००	१०	३५००	८०००००	२४
५.	कळवण	२०११-२०१२
		२०१२-२०१३	...	५५०००	८	२९९९
		२०१३-२०१४	...	५५०००	१७	६०००
६.	पांढरकवडा	२०११-२०१२
		२०१२-२०१३	...	१५०००	५	१८१०
		२०१३-२०१४	...	१५०००	७	२५००
	एकूण	२०११-२०१२	...	६१००००	२१२
		२०१२-२०१३	...	२८५०००	१३१
		२०१३-२०१४	...	३०६५०६	८७

१३-चालू

वेतनाध्यतिरिक्त प्रत्येक आंतर- रुग्णामागील एकूण सरासरी वार्षिक खर्च	वेतन/ प्रवास भत्यावरील एकूण खर्च	आस्थापना आणि रुग्णालयीन सर्व खर्चासह एकूण रुग्णालयाचा खर्च	संपूर्ण वर्षात उपचार केलेल्या रुग्णांची संख्या	प्रत्येक रुग्णांचा रोजचा सरासरी खर्च	मोठ्या शस्त्रक्रिया केल्याची संख्या	लहान शस्त्रक्रिया केल्याची संख्या	वसूल झालेले शुल्क	देणगी दाखल जमा
२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
१०२	१४६५६०००	१९८६८०००	१०८००	१८४	४२८	१७४१	४९६०००	...
१०२	१६४०६०००	२२०२१०००	११४००	१९३	५५६	१८४२	४७२०००	...
१०३	१८४०००००	२४६६५०००	१२४५०	१९८	९८१	१६२७	५०००००	...
२०८	२०५२१०००	२२३५३६६४	४१२५१	५४२	६१६	१०५३	६३८६३०	...
१५१	३३५९७०००	३४९५७६९२	४३९४८	७९५८	६११	१०९१	७२१२३०	...
११०	२५६१९०००	२७००५०००	४६५००	५८१	१७४	६८५	७५००००	...
५०	२२२७५२	१०४३४७८८	४७२४४	५०	...	४८	१७१२५५	...
६०	२७६३६७	१५०६४०००	६१५७५	६०	३६६	६०	...	५०००
७०	३१६२१४	२७५३१०००	७५५७०	७०	३६७	२७५	...	८०००
६२	८४८००००	१०४२५०००	८७०००	१२०	२४५	१००	४६००००	...
८८	९६०००००	११६५००००	९१०००	१२८	७६८	४०८	५०००००	...
९१	११२९६०००	१३६५२०००	१०००००	१३७	७४१	२५५	५४००००	...
...	२१६१३३३७	६८७७१९	५७११३	...	४९०	३८०	२४२७०३२	...
...	१३९३७५८७	१८२७०	१८६०२	...	७४५	४५०	२४४९२३०	...
...	३५००००००	८०००००	६३३६८	...	५९८	२२९	२७५००००	...
...	२७२	५०९
...	३५५	६७२
...	४६८	६४४
...	१९६१	३६३१
...	३४०१	४५२३
...	२८६१	३७१५

तक्ता क्रमांक १४

प्रयोगशाळा, रेडिओलॉजी व भौतिकोपचार सेवाविषयी माहिती दर्शविणारा तक्ता

अनु- क्रमांक	रुग्णालयाचे		प्रयोग शाळेतील केलेली तपासणी					स्क्रिनिंग केलेली क्ष-किरण			साथीच्या रोगांची संख्या					
	नाव	वर्ष	रक्त	लघवी	थुकी	मल	एकूण	संख्या	प्रतिमा	एकूण	पटकी	गॅस्ट्रो	इतर	एकूण	घातपात	शवचिकित्सा
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
कुटीर रुग्णालये-																
१.	जव्हार	२०११-२०१२	५५०४६	...	१४८१	१९२८
		२०१२-२०१३	१६९२०	...	१७१०
		२०१३-२०१४	५६०४४	...	१९२८	३३४०
२.	डव्हाणू	२०११-२०१२	३०७१३	...	२७७३	३२४४
		२०१२-२०१३	३३१२३	...	२५४७
		२०१३-२०१४	६१६४९	...	३२४४	३६७४
३.	तळोदा	२०११-२०१२	३०६४	...	४२५	१९६
		२०१२-२०१३	१२१८८	...	१७६
		२०१३-२०१४	१९८४३	...	१९६	१४५६
४.	शिरपूर	२०११-२०१२	१७५९८	१५८	८५६	८३६	...	४	१
		२०१२-२०१३	१४७६६	७९	६४९	...	२०	५३९	३४८१२	३५३७१
		२०१३-२०१४	२६०४८	...	८३६	१०६७	...	४५९	१८५५४	१९००४
५.	कळवण	२०११-२०१२	२७१५४	...	२१५२	१८९४
		२०१२-२०१३	१७९२७	...	१९०६
		२०१३-२०१४	२७५१७	...	१८९४	२१९०
६.	पांढरकवडा	२०११-२०१२	४६६२	...	१५५७	३१२
		२०१२-२०१३	८५२३	...	१०५०
		२०१३-२०१४	१९८११	...	३१२	९३१

कार्यक्रम अंदाजपत्रक (ग्रामीण रुग्णालये) सन २०१२-२०१३

अ. क्र.	जिल्हा रुग्णालयाचे नाव	वर्ष	ग्रामीण रुग्णालये कार्यक्रम अंदाजपत्रक		
			बाह्यरुग्ण	आंतररुग्ण	एकूण
१	२	३	४	५	६
जिल्हा ठाणे					
१.	उपजिल्हा रु. जव्हार	२०११-२०१२	५४२००	८२१०	६२४१०
	▲	२०१२-२०१३	९२३६२	१८२२५	११०५८७
		२०१३-२०१४	८२६१७	१३८०१	९६४१८
२.	उपजिल्हा रु. डहाणू	२०११-२०१२	४१४८६	६५६५	४८०५१
	▲	२०१२-२०१३	४८३६९	७८८५	५६२५४
		२०१३-२०१४	३९९०३	४९६५	४४८६८
३.	उपजिल्हा रु. शहापूर	२०११-२०१२	९२१००	१२५००	१०४६००
	▲	२०१२-२०१३	८९५७१	१२३२९	१०१९००
		२०१३-२०१४	७५२६१	९८३३	८५०९४
४.	उपजिल्हा रु. कासा	२०११-२०१२	३३२००	५६०५	३८८०५
	▲	२०१२-२०१३	३३१२५	७४५६	४०५८१
		२०१३-२०१४	२८१२७	५४३२	३३५५९
५.	ग्रा. रु. वाडा	२०११-२०१२	५४७५२	९८३२	६४५४८
		२०१२-२०१३	४२१७३	९७२५	५१८९८
		२०१३-२०१४	५५५६१	७४४३	६३००४
६.	ग्रा. रु. मोखाडा	२०११-२०१२	४४१२८	९४४१	५३५६९
		२०१२-२०१३	३६८०९	८२४२	४५०५१
		२०१३-२०१४	२४२८२	२३९०	२६६७२
७.	ग्रा. रु. मुरबाड	२०११-२०१२	५१३८	६२९	५७६७
		२०१२-२०१३	३७३२३	५३९४	४२७१७
		२०१३-२०१४	४११९६	४८१८	५४०१४
८.	ग्रा. रु. तलासरी	२०११-२०१२	२१०५४	५०८०	२६१३४
		२०१२-२०१३	१३७१०	४०२२	१७७३२
		२०१३-२०१४	१४५४५	२४२४	१६९६९
९.	ग्रा. रु. विरार	२०११-२०१२	११६४८	११२४	१२७७२
		२०१२-२०१३	१४४२३	१६४२	१६०६५
		२०१३-२०१४	२४२५७	१०२३	२५२८०
१०.	ग्रा. रु. गोवेली	२०११-२०१२	२८१९१	२८२५	३१०१६
		२०१२-२०१३	१९७५७	२६५०	२२४०७
		२०१३-२०१४	१९७३५	२०२०	२१७५५
११.	ग्रा. रु. मनोर	२०११-२०१२	१६६४५	४८८०	२१५२५
		२०१२-२०१३	१९४८८	६३४८	२५८३६
		२०१३-२०१४	२६८२७	४२४०	३१०६७
१२.	ग्रा. रु. पालघर	२०११-२०१२	४०९४५	१६४६	४२५९१
		२०१२-२०१३	३११७६	३५०८	३४६८४
		२०१३-२०१४	३६१५०	२७२६	३८८७६

तक्ता (चालू)

१	२	३	४	५	६
१३.	ग्रा. रु. विक्रमगड	२०११-२०१२	१७३७९	१८९१	१९२७०
		२०१२-२०१३	८३७७	१६४८	१००२५
		२०१३-२०१४ (डिसें.)	३४४३५	२८२१	३७२५६
१४.	ग्रा. रु. बदलापूर	२०११-२०१२	३११४३	१४४९	३२५९२
		२०१२-२०१३	१५१४८	२०८२	१७२३०
		२०१३-२०१४	२८०४०	२७९७	३०८३७
१५.	ग्रा. रु. अंबाडीफाला	२०११-२०१२	८२१०	५२५	८७३५
		२०१२-२०१३	१०४२४	...	१०४२४
		२०१३-२०१४	१६०८५	...	१६०८५
१६.	ग्रा. रु. वाणगांव	२०११-२०१२	१७१३४	८३४	१७९६८
		२०१२-२०१३	११३२४	१२९५	१२६१९
		२०१३-२०१४	१३३९१	९८३	१४०४
१७.	ग्रा. रु. खर्डी	२०११-२०१२
		२०१२-२०१३	२६९८	५००	३१९८
		२०१३-२०१४	३६३०	४८१	४१११
१८.	ग्रा. रु. टोकावडे	२०११-२०१२
		२०१२-२०१३	१२२४०	५६८	१२८०८
		२०१३-२०१४	९५४४	९५७	१०५०१
		२०११-२०१२
	एकूण ...	२०१२-२०१३	५३८४९७	९३५१९	६३२०१६
		२०१३-२०१४ (डिसें.)	५८१५८६	६९१५४	६५०७४०

कार्यक्रम अंदाजपत्रक (ग्रामीण रुग्णालये) सन २०१२-२०१३

अ. क्र.	जिल्हा रुग्णालयाचे नाव	वर्ष	ग्रामीण रुग्णालये कार्यक्रम अंदाजपत्रक		
			बाह्यरुग्ण	आंतररुग्ण	एकूण
१	२	३	४	५	६
जिल्हा रायगड					
१.	ग्रामीण रु. श्रीवर्धन	२०११-२०१२	९४४०	६९१	१०१३१
		२०१२-२०१३	८५९२	७०४	९२९६
		२०१३-२०१४ (डिसें.)	१८८९५	८९८	१९७९३
२.	उपजिल्हा रु. माणगाव	२०११-२०१२	८००००	२००००	१०००००
		२०१२-२०१३	६३५२०	५७६५	६९२८५
		२०१३-२०१४	४८३५४	५८६१	५४२१५
३.	उपजिल्हा रु. पेण	२०११-२०१२	५४०००	१२७००	६६७००
		२०१२-२०१३	४५९११	९२७७	५५१८८
		२०१३-२०१४	३६३९४	४५१६	४०९१०
४.	उपजिल्हा रु. कर्जत	२०११-२०१२	५३४००	३२५०	५६६५०
		२०१२-२०१३	४९३०६	३७२१	५३०२७
		२०१३-२०१४	४१५८२	३००८	४४५९०
५.	ग्रा. रु. पोलादपुर	२०११-२०१२	६५५१	४०३	६९५४
		२०१२-२०१३	१४००५	२८८२	१६८८७
		२०१३-२०१४	२६२८८	१४०४	२७६९२
६.	ग्रा. रु. जसवली	२०११-२०१२	१३१९९	६२५	१३८२४
		२०१२-२०१३	८९९४	११६४	१०१५८
		२०१३-२०१४	११६५७	११७७	१२८३४
७.	ग्रा. रु. महाड	२०११-२०१२	४३१६	६७४	४९९०
		२०१२-२०१३	१९४१९	४२३४	२३६५३
		२०१३-२०१४	१९३९२	२७५५	२२१४७
८.	गा. रु. रोहा	२०११-२०१२	३०२०४	११४८	३१३५२
		२०१२-२०१३	२४१८३	१२०२	२५३८५
		२०१३-२०१४	२९२७५	११५९	३०४३४
९.	ग्रा. रु. कशेली	२०११-२०१२	१२६७३	११२९	१३८०२
		२०१२-२०१३	११६३५	१२६१	१२८९६
		२०१३-२०१४	१३८०९	९७३	१४७८२
१०.	ग्रा. रु. चौक	२०११-२०१२	१५६३४	११७६	१६८१०
		२०१२-२०१३	१४४४३४	१६८२	१६११६
		२०१३-२०१४	१९५९५	१४१३	२१००८
११.	ग्रा. रु. उरण	२०११-२०१२	३२७४६	२५४९	३५२९५
		२०१२-२०१३	२९१२५	२८१०	३१९३५
		२०१३-२०१४	३६०७७	२१७२	३८२४९
१२.	ग्रा. रु. पनवेल	२०११-२०१२	३४०३४	१४३६	३५४७०
		२०१२-२०१३	२९५७५	१९०२	३१४७७
		२०१३-२०१४	३५३५१	१८५८	३७२०९
१३.	ग्रा. रु. मुरुड	२०११-२०१२	१९९९	६	२००५
		२०१२-२०१३	१०९९२	६३३	११६२५
		२०१३-२०१४	१९१०५	७४२	१९८४७
		२०११-२०१२	३४८१९६	४५७८७	३९३९८३
	एकूण ...	२०१२-२०१३	३२९६९१	३७२३७	३६६९२८
		२०१३-२०१४ (डिसें.)	३५५७७४	२७९३६	३८३७१०

कार्यक्रम अंदाजपत्रक (ग्रामीण रुग्णालये) सन २०१२-२०१३

अ. क्र.	जिल्हा रुग्णालयाचे नाव	वर्ष	ग्रामीण रुग्णालये कार्यक्रम अंदाजपत्रक		
			बाह्यरुग्ण	आंतररुग्ण	एकूण
१	२	३	४	५	६
जिल्हा रत्नागिरी					
१.	ग्रामीण रु. चिपळूण	२०११-२०१२	३३०००	३४५०	३६४५०
		२०१२-२०१३	२५३२४	२८४६	२८१७०
		२०१३-२०१४ (डिसें.)	१२६७१	२९३१	१५६०२
२.	उपजिल्हा रु. दापोली	२०११-२०१२	५००००	४२००	५४२००
		२०१२-२०१३	४७१०३	५५००	५२६०३
		२०१३-२०१४	५३५३३	२८०१	५६३३४
३.	ग्रामीण रु. संगमेश्वर	२०११-२०१२	३५५०८	२३१९	३७८२७
		२०१२-२०१३	१७५६७	२६४२	२०२०९
		२०१३-२०१४	२०२०९	२३३१	२२५४०
४.	ग्रामीण रु. भंडणगड	२०११-२०१२	११६१९	२४८१	१४१००
		२०१२-२०१३	९१२७	३०३२	१२१५९
		२०१३-२०१४	९१३४	२२१५	११३४९
५.	ग्रा. रु. राजापूर	२०११-२०१२	२०१३९	२८०७	२२९४६
		२०१२-२०१३	१५७४७	३३९५	१९१४२
		२०१३-२०१४	११५६३	२६७७	१४२४०
६.	ग्रा. रु. गुहागर	२०११-२०१२	१३३०८	१०७९	१४३८७
		२०१२-२०१३	९७७८	१०८५	१०८६३
		२०१३-२०१४	१४८५४	८१७	१५६७१
७.	ग्रा. रु. देवरुख	२०११-२०१२	२१५८६	२२५६	२३८४२
		२०१२-२०१३	१४९८१	२५०१	१७४८२
		२०१३-२०१४	२१९११	२८०४	२४७१५
८.	गा. रु. लांजा	२०११-२०१२	३०३६८	१०४९	३१४१७
		२०१२-२०१३	१२५९४	१६९३	१४२८७
		२०१३-२०१४	१६९३९	९३४	१७८७३
९.	उपजिल्हा रु. कळंबणी	२०११-२०१२	१६३७४	२०३२	१८४०६
		२०१२-२०१३	१६९४२	३६७१	२०६१३
		२०१३-२०१४	२०७६०	२८६१	२३६२१
१०.	ग्रा. रु. पाली	२०११-२०१२	१३०४२	६४७	१३६८९
		२०१२-२०१३	१२८१८	८०१	१३६१९
		२०१३-२०१४	१६५४९	१०४४	१७५९३
११.	ग्रा. रु. रायपाटण	२०११-२०१२	१०६४७	१२६२	११९०९
		२०१२-२०१३	१०५९१	११८३	११७७४
		२०१३-२०१४	१०४६७	६८९	१११५६
		२०११-२०१२	२५५५९१	२३५८२	२७९१७३
	एकूण ...	२०१२-२०१३	१९२५७२	२८३४९	२२०९२१
		२०१३-२०१४ (डिसें.)	२०८५९०	२२१०४	२३०६९४

चिपळूण, दापोली ग्रा. रु. चे उपजिल्हा रुग्णालय (५० खाटाचे) मध्ये श्रेणीवर्धन झाले आहे.

(चार) कर्मचारीविषयक गोपवारा
(IV) Personnel Summary

वैद्यकीय (आदिवासी उपयोजना)
Medical (Tribal Area Sub-Plan)

अ. क्र. Sr. No.	पदनाम Designation	वेतनमान Scale of Pay	ग्रेड पे Grade Pay	पदसंख्या No. of Posts		
				2012-2013	2013-2014	
1	2	3	4	5		
१. राजपत्रित						
	सहायक संचालक (आदिवासी उपयोजना)	१५,६००-३९,१००	६,६००	१	...	
	वैद्यकीय अधीक्षक (१)	१५,६००-३९,१००	६,६००	८	६७	
	वैद्यकीय अधीकारी (२)	१५,६००-३९,१००	५,४००	२२	२०१	
	दंत शल्यचिकित्सक	१५,६००-३९,१००	५,४००	१	६७	
				एकूण...	३२	३३५
२. अराजपत्रित (वर्ग ३)						
	सहायक अधीक्षक	९,३००-३४,८००	४,२००	४	६७	
	प्रयोगशाळा तंत्र	९,३००-३४,८००	४,२००	१२	६७	
	वरिष्ठ लिपिक	५,२००-२०,२००	२,४००	६	...	
	मुख्य परिचारिका	९,३००-३४,८००	४,३००	१२	...	
	परिचारिका	९,३००-३४,८००	४,३००	७१	४६९	
	मिश्रक	५,२००-२०,२००	२,८००	१६	६७	
	क्ष-किरण तंत्रज्ञ	९,३००-३४,८००	४,२००	८	६७	
	लिपिक/दंकलेखक	५,२००-२०,२००	१,९००	१९	६७	
	वाहन चालक	५,२००-२०,२००	१,९००	११	६७	
	दंत तज्ञ	५,२००-२०,२००	२,४००	१	६७	
	परिसेविका	९,३००-३४,८००	४,३००	३	...	
	क्षयरोग चिकित्सक	५,२००-२०,२००	१,९००	३	...	
	प्रयोगशाळा सहायक	५,२००-२०,२००	२,०००	३	६७	
				एकूण...	१६९	१,००५
३. अराजपत्रित (वर्ग ४)						
	थिएटर मदतनीस	४,४४०-७,४४०	१,६००	७	...	
	प्रयोगशाळा मदतनीस	४,४४०-७,४४०	१,३००	५	६७	
	स्वयंपाकी	४,४४०-७,४४०	१,६००	७	६७	
	इतर कर्मचारी (वर्ग ४)	४,४४०-७,४४०	१,३००	११०	४०२	
				एकूण...	१२९	५३६
				एकूण...	३३०	१८७६

नवसंजीवन योजना

आदिवासी लोकांसाठी असलेल्या पाणीपुरवठा, आरोग्य सुविधा इत्यादींसारख्या निरनिराळ्या योजनांची एकात्मिकपणे व समन्वयाने अंमलबजावणी करणे आणि त्यांना बळकटी देणे हे नवसंजीवन योजनेचे उद्दिष्ट आहे. या योजनेचा योग्य तयारीतीने समन्वय सुनिश्चित न करताच पूर्वी विविधस्तरावर निरनिराळ्या अभिकारणांमार्फत अंमलबजावणी करण्यात येत असे.

सध्या नवसंजीवन योजनेमध्ये खालील घटक कार्यक्रमांचा समावेश करण्यात आलेला असून त्याचा एकाच अधिपत्याखाली अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.

१. रोजगार कार्यक्रम :

- अ. रोजगार हमी योजना.
- ब. जवाहर रोजगार योजना.
- क. आश्वासित रोजगार योजना.

२. आरोग्य सेवा :

- अ. प्राथमिक आरोग्य विषयक सुविधांची तरतूद करणे.
- ब. शुध्द व स्वच्छ पिण्याचे पाणी पुरविणे.

३. पोषण कार्यक्रम :

- अ. एकात्मिकृत बालविकास योजना.
- ब. शालेय पोषण कार्यक्रम.

४. अन्न धान्याचा पुरवठा :

- अ. रास्त भावांच्या दुकानांमार्फत अन्नधान्यांचे वितरण.
- ब. सुधारित सार्वजनिक वितरण पध्दती.
- क. द्वार वितरण पध्दती.

५. खावटी कर्ज योजना :

६. धान्य कोष योजना :

नवसंजीवन योजनेची आदिवासी उपयोजना क्षेत्र, अतिरिक्त आदिवासी उपयोजना क्षेत्र, मिनी भाडा क्षेत्रखंड आणि राज्यातील माडा क्षेत्रखंड यामध्ये अंमलबजावणी करण्यात येत आहे.

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील जिल्हाधिकारी हे नवसंजीवन योजनेचे मुख्य अंमलबजावणी अधिकारी म्हणून देखील काम करतात आणि जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा आरोग्य अधिकारी व एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्पाचे (आय.टी.डी.पी.) प्रकल्प अधिकारी यांचा या योजनेत सक्रिय सहयोग आणि सहभाग असतो. वैयक्तिकपणे या योजनांची अंमलबजावणी करणारे अधिकारी हे नवसंजीवन योजनेच्या यशस्वी व प्रभावी अंमलबजावणीस जबाबदार असतात.

या योजनेत समावेश करण्यात आलेल्या विविध कार्यक्रमांचा जिल्हाधिकारी दरमहा आढावा घेत असतात. त्यांनी आपल्या जिल्हातील जोखमांची/संवेदनक्षम क्षेत्रे/ क्षेत्रखंड/ गावे निश्चित करायची असतात. जिल्हाधिकाऱ्यांनी अशा प्रकारचे क्षेत्र/क्षेत्रखंड/गावे ठरवितांना पुढील मानके विचारात घ्यावयाची आहेत.

- (क) अलीकडेच दुर्गम म्हणून घोषित करण्यात आलेली गावे,
- (ख) गतकाळात ज्या गावांमध्ये/क्षेत्रामध्ये मोठ्या प्रमाणात कुपोषण झाले आहे ती गावे,
- (ग) पावसाळ्यात दळणवळणाचा संबंध तुटणारी गावे,
- (घ) ज्या गावांमध्ये शुध्द आणि स्वच्छ पाण्याचा पुरवठा होत नाहीत अशी गावे,
- (ङ) प्राथमिक आरोग्य केंद्र आणि उपकेंद्रापासून खूप लांबवर असलेली गावे,
- (च) ज्या गावांमध्ये रास्त भाव धान्य दुकाने नाहीत अशी गावे किंवा अशा रास्त भावांच्या दुकानांच्या ठिकाणापासून लांब असलेली गावे,
- (छ) पावसाळ्यात ज्या गावांमध्ये रोजगार मिळणे अवघड काम असले अशी गावे,
- (ज) एकात्मिक बालविकास योजनेतर्गत ज्या गावांमध्ये अंगणवाड्या नाहीत अशी गावे.

आरोग्य सेवा-

प्रादेशिक संरचनेच्या दृष्टीने आदिवासी क्षेत्र साधारणपणे दुर्गम भागात मोडते. त्यामुळे असे क्षेत्र वेळेच्यावेळी आणि पुरेशा आरोग्य सुविधा मिळण्यापासून वंचित राहून जाते. विशेषतः पावसाळ्याच्या मोसमात जिल्हा दळणवळणाच्या सेवांमध्ये खंड पडतो. त्यावेळी अति दुर्गम भागात आरोग्य सुविधा उपलब्ध करण्यास अडचण निर्माण होते. या बाबींवर मात करण्यासाठी अशा दुर्गम भागात खालीलप्रमाणे आरोग्य सुविधा उपलब्ध करण्यात आल्या आहेत. या योजनेसाठी सन २००३-२००४ साठी रु. ३५३७.९८ लाख इतका नियतव्यय उपलब्ध करून दिला आहे.

सन २००४-२००५ पासून नवसंजीवनीच्या सर्व १५ जिल्हासाठी खालील योजना कार्यान्वित करण्यात आल्या.

१. आश्रम शाळांमधील आदिवासी विद्यार्थ्यांसाठी वैद्यकीय पथकांची स्थापना (केंद्रिय आश्रम शाळांमध्ये M.H.U. स्थापना) :-

दि. २५-३-९८ च्या सा.आ.वि. च्या शासन निर्णयानुसार ३७ वैद्यकीय पथकांची स्थापना करण्यात आली आहे. या योजनेसाठी आदिवासी उपयोजनेमधून निधी उपलब्ध करून दिला जातो.

२. पाडा स्वयंसेवकाची नियुक्ती :-

शासन निर्णय क्र. पुपास्व/२००८/प्र.क्र. १, दि. १३/८/२०१२ अन्वये पाडा स्वयंसेवकाची पदे, मृत संवर्ग म्हणून घोषित करण्यात आली आहेत

३. आरोग्य केंद्राची वाहने बदलणे :-

सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या नियंत्रणाखाली वाहने बदलणेसाठी सन २००५-२००६ या आर्थिक वर्षात आदिवासी उपयोजनेतून रु. ०.७५ लाख एवढा नियतव्यय उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

४. बहुउद्देशीय (पुरुष) आरोग्य कर्मचाऱ्यांची पदे निर्माण करणे :-

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रांतर्गत ५ अति संवेदनक्षम जिल्हातील प्राथमिक आरोग्य उपकेंद्रासाठी बहुउद्देशीय (पुरुष) आरोग्य कर्मचाऱ्यांची ५१७ पदे निर्माण करण्यात आली. यासाठी आदिवासी उपयोजनेतून सन २००५-२००६ मध्ये रु. ११.५२ लाख एवढा नियतव्यय उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

५. अति जोखमीच्या माता व ग्रेड ३ व ४ च्या मुलांना औषधी अनुदान :-

आदिवासी उपयोजना क्षेत्रांतर्गत ५ अति संवेदनशील जिल्हातील एकात्मिक आदिवासी उपयोजना क्षेत्रांतर्गत प्रत्येक पाड्यातील, प्रत्येक कुटुंबातील अति जोखमीच्या माता व कुपोषणाच्या श्रेणी ३ व ४ मधील मुलांचे सर्वेक्षण आणि औषधोपचार करण्यासाठी १३२ खास वैद्यकीय पथकांची स्थापना करण्यात आली आहे. आदिवासी भागातील प्राथमिक आरोग्य केंद्र/ग्रामीण रुग्णालय येथे उपचाराकरिता भर्ती होण्यासाठी प्रोत्साहित व्हावे म्हणून कुपोषित ग्रेड-३ व ग्रेड-४ चे बालरुग्ण व त्यांचे सोबत असलेल्या एका नातेवाईकाला दोन्ही वेळा मोफत आहार देण्याची व्यवस्था केलेली आहे. तसेच सोबतच्या नातेवाईकाला त्याच्या बुडणाऱ्या मजुरीदाखल रुपये ६० व आरसीएच मधून रुपये ६० दररोज बालक भरती असेपर्यंत देण्यात येते.

६. मातृत्व अनुदान योजना :-

गरोदर मातांची नियमितपणे आरोग्य तपासणी व्हावी व त्यांना सुयोग्य आहार वेळेत उपलब्ध व्हावा तसेच त्यांना गरोदरपणात व नंतर विश्रांती मिळावी त्यादृष्टीने शासनाने मातृत्व अनुदान योजना १९९७-१९९८ पासून १५ आदिवासी जिल्हात मंजूर केलेली आहे. या योजनेमध्ये गरोदरपणामध्ये रुपये ४०० रोखीने व रुपये ४०० ची औषधे याप्रमाणे प्रत्येक लाभार्थीला एकूण रु. ८०० चा लाभ या योजनेखाली दिला जातो

सदर योजनेचा लाभ हयात दोन मुले व सद्या गरोदर मातांसाठी देय आहे. सन २०१३-२०१४ मध्ये मार्च २०१४ अखेर मातृत्व अनुदान योजनेअंतर्गत १,७७,७६१ मातांपैकी ७१,७७३ मातांना या योजनेचा लाभ देण्यात आला आहे. या योजनेसाठी मंजूर अनुदान रुपये ५३४.५३ लाख आहे व झालेला खर्च रुपये ४४४.६३ लाख आहे.

७. दाईच्या मासिक सभा :-

एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्पामध्ये दाय्यांकडून प्रसूतिची कामे केली जातात. बाळंतपणाच्या १०० टक्के नोंदी होण्यासाठी आणि अति जोखमीच्या माता आणि नवजात शिशू यांचे सर्वेक्षण आणि संनियंत्रण करणे यासाठी ही योजना राबविण्यात येत आहे. माहे जानेवारी २०१४ अखेर १०४६ दाई बैठका आयोजित करण्यात आल्या आहेत व झालेला खर्च रु. १८.६५ लाख आहे.

८. धारणी आणि चिखलदरा तालुक्यातील ग्रामीण रुग्णालयात पेडीएट्रीक आय.सी.यू. (बेबी इन्स्युबेटर) ची स्थापना :-

बालमृत्यू टाळण्यासाठी अमरावती जिल्हातील धारणी आणि चिखलदरा तालुक्यातील ग्रामीण रुग्णालयात पेडीएट्रीक आय.सी.यू. स्थापन करण्यात मंजुरी देण्यात आली आहे. दोन पेडीएट्रीक आय.सी.यू. करीता प्रत्येकी ५ अशा १० अधिपरिवारिकांची नियुक्ती करण्यात आली आहे. यासाठी सन २००५-२००६ मध्ये रु. ३.१० लाख एवढा नियतव्यय उपलब्ध करून दिला आहे.

९. ग्रामीण रुग्णालयाच्या औषधी अनुदानात वाढ :-

या योजनेसाठी सन २०११-२०१२ करीता रु. ५५१.५० लाख इतका नियतव्यय उपलब्ध करून दिला आहे.

१०. अति संवेदनशिल आदिवासी क्षेत्रात विशेष आरोग्य सेवा पुरविणे :—

या योजनेसाठी सन २०११-२०१२ करीता रु. ३१८२.६९ लाख इतका नियतव्यय उपलब्ध करून दिला आहे.

११. मानसेवी डॉक्टर योजना :—

दुर्गम भागात राहणाऱ्या आदिवासी जनतेला विशेष करून माता व बालकांना औषधोपचार वेळीच व नजीकच उपलब्ध व्हावेत त्यादृष्टीने शासनास १९९६-९७ पासून मानसेवी डॉक्टर योजना सुरु केलेली आहे. तसेच सन २०१३-२०१४ मध्ये आर. सी. एच. पी. आय. पी. (एन. आर. एच. एम.) मधुन रुपये १२,००० मानधन तरतूद केली असून असे एकूण १७२ भरारी पथके तपासणी व औषधोपचारांचे काम करतात. भरारी पथक योजनेअंतर्गत सन २०१४ अखेर १७२ मानसेवी डॉक्टरांपैकी १६८ भरारी पथके कार्यरत आहेत. या योजनेसाठी मंजूर अनुदान रुपये २७०.५४ लाख आहे. व झालेला खर्च रुपये २२१.९९ लाख आहे.

१२. सॅम व सॅम च्या रुग्णांना औषधोपचार व सोबतच्या नातेवाईकांना आहार सुविधा व मंजूरी :—

आदिवासी भागातील प्राथमिक आरोग्य केंद्रे/ग्रामीण रुग्णालये येथे उपचाराकरिता भरती होण्यासाठी प्रोत्साहित व्हावे म्हणून कुपोषित सॅम व सॅम चे बालरुग्ण व त्यांचेसोबत असलेल्या एका नातेवाईकास दोन्ही वेळेचा मोफत आहार देण्याची व्यवस्था करण्यात आलेली आहे. सोबतच्या नातेवाईकाला त्यांची बुडीत मजूरी रुपये ४० व प्रति बालक जेवणासाठी रुपये ६५ दररोज बालक भरती असेपर्यंत देण्यात येते. सदरचे अनुदान हे आदिवासी विकास विभाग यांचेकडून जिल्हा परिषदेकडे प्राप्त होते. सन २०१४ अखेर सॅम व सॅमचा मुलांना औषधोपचारावर झालेला खर्च रुपये १९०.६३ लाख आहे. तसेच बुडीत मजूरीसाठी झालेला खर्च रुपये २.८१ लाख आहे. तसेच आहारासाठी झालेला खर्च रुपये ५.१५ लाख आहे.

पुरक पोषण आहार :-

एकात्मिक बाल विकास सेवायोजनेअंतर्गत पुरक पोषण आहार कार्यक्रम ग्रामीण आदिवासी व नागरी क्षेत्रामध्ये आयुक्तालय, माहिती व बाल विकास आयुक्तालय, पुणे यांच्या मार्फत राबविण्यात येते.

- (अ) नवसंजिवन प्रकल्प—शासन निर्णय, म. व बा. वि., दिनांक २६-९-२०११ अन्वये राज्यातील अतिसंबेदनशिल आदिवासी क्षेत्रातील नवसंजिवन प्रकल्प अंतर्गत धारणी व चिखलदरा (अमरावती जिल्हा), अक्कलकुवा, तळोदा, घडगाव (नंदुरबार जिल्हा), एटापल्ली (गडचिरोली जिल्हा), नाशिक हरसूल (नाशिक जिल्हा), तलासरी, डहाणू, जव्हार, मोखाडा, शहापूर, वांडा व मुरबाड (ठाणे जिल्हा) अशा ५ जिल्ह्यातील एकूण १५ प्रकल्पांतर्गत अंगणवाड्यामधून पुरक पोषण आहार खालील दराने देण्यात येत आहे.

अ. क्र.	लाभार्थी प्रकार	प्रतिदिन प्रति लाभार्थी आहार खर्चाची दर मर्यादा
१.	६ महिने ते ३ वर्षे (बालके)	रुपये ६.००
२.	३ वर्षे ते ६ वर्षे (बालके)	रुपये ६.००
३.	६ महिने ते ३ वर्षे पर्यंतची तीव्र कमी वजनाची बालके	रुपये ९.००
४.	३ वर्षे ते ६ वर्षे पर्यंतची तीव्र कमी वजनाची बालके	रुपये ९.००
५.	गरोदर स्त्रिया, स्तनदा माता	रुपये ८.००

- (ब) आदिवासी प्रकल्प—एकात्मिक बाल विकास सेवायोजनेअंतर्गत राज्यातील ५ जिल्ह्यातील १५ नवसंजिवन प्रकल्पाव्यतिरिक्त आदिवासी भागातील ७० आदिवासी प्रकल्पात पुरक पोषण आहाराचा सुधारित दर ग्रामीण व नागरी क्षेत्राप्रमाणे खालील तक्त्यात दर्शविल्याप्रमाणे आहे.

अ. क्र.	लाभार्थी प्रकार	प्रतिदिन प्रति लाभार्थी आहार खर्चाची दर मर्यादा
१.	६ महिने ते ३ वर्षे (बालके)	रुपये ५.२५
२.	३ वर्षे ते ६ वर्षे (बालके)	रुपये ५.२५
३.	६ महिने ते ३ वर्षे पर्यंतची तीव्र कमी वजनाची बालके	रुपये ७.००
४.	३ वर्षे ते ६ वर्षे पर्यंतची तीव्र कमी वजनाची बालके	रुपये ७.००
५.	गरोदर स्त्रिया, स्तनदा माता	रुपये ६.००

आदिवासी क्षेत्रात १०० टक्के किशोरवयीन मुलींसाठी केंद्र शासनाच्या धर्तीवर योजना राबविण्याचा निर्णय मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली, दिनांक ८-६-२००७ रोजी झालेल्या मिशन सुकाणू समितीच्या बैठकीत घेण्यात आलेला आहे. त्या अनुषंगाने प्रस्ताव विचाराधीन आहे.

रोजगार विषयक कार्यक्रम-

प्रत्येक आदिवासी खेड्याला किंवा त्या खेड्यांच्या गटाला पुरेशा रोजगाराची संधी मिळाली पाहिजे की, जेणेकरून आदिवासींचे स्थलांतर होवू नये. रोजगार कार्यक्रम राबविण्यासाठी पुरेशा प्रमाणात कामांना मंजुरी देण्यात आली आहे. रोजगार कार्यक्रमावरील मजुरांना तातडीने मजुरी देण्यात येते.

खावटी कर्ज-

पावसाळ्यात आदिवासींचे कुपोषण होवू नये म्हणून महाराष्ट्र शासन खावटी कर्ज योजनेची अंमलबजावणी करीत आहे. खावटी कर्ज वाटप खालीलप्रमाणे केले जाते :-

१. शिधा पत्रिकेवरील ४ युनिटपर्यंतच्या कुटुंबाना रु. २,०००.
२. शिधा पत्रिकेवरील ४ ते ८ युनिटपर्यंतच्या कुटुंबाना रु. ३,०००.
३. शिधा पत्रिकेवरील ८ युनिटच्या वरील कुटुंबाना रु. ४,०००, ५० टक्के धान्य रुपाने व ५० टक्के रोख स्वरूपात देण्यात येते.

ज्या कुटुंबात श्रेणी ३ व श्रेणी ४ ची कुपोषित बालके असतील, त्या कुटुंबांना त्यांच्यावरील थकबाकीचा विचार न करता खावटी कर्जाचा लाभ देण्यात येतो.

स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजना

केंद्र शासनाने दिनांक १-४-१९९९ पासून "स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजना" ही दारिद्र्य निर्मूलनाची योजना सुरु केली आहे. सदर योजनेअंतर्गत केंद्र व राज्य यांचा हिस्सा ७५ : २५ असा आहे. दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबांना बँकांचे कर्ज व शासकिय अनुदान देऊन स्वयंरोजगाराचे साधन उपलब्ध करून देणे व अशा लाभ देण्यात आलेल्या कुटुंबांना दारिद्र्य रेषेच्या वर आणून अशा कुटुंबांची किमान रु. २,००० इतकी मासिक प्राप्ती व्हावी हा स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजनेचा प्रमुख उद्देश आहे.

२. योजनेची ठळक वैशिष्ट्ये-

- (१) स्थानिक स्तरावर ग्रामीण जनतेच्या क्षमतेचा वापर करून लहान उद्योग निर्मितीचे साधन निर्माण करून पुरेसा रोजगार निर्माण करणे हे स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजनेचे उद्दिष्ट आहे.
- (२) स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजना हा लहान उद्योजकांसाठी सामाजिक कार्यक्रम असून स्वयंरोजगारासंबंधी सर्व मुद्दे लक्षात घेऊन तयार करण्यात आलेला आहे. या योजनेअंतर्गत ग्रामीण लोकांमध्ये स्वयंरोजगारीचे स्वयंसहाय्यता गट निर्माण करणे, कृतीचे नियोजन करणे, मूलभूत सोयीचा विकास, तांत्रिक कौशल्य व विपणन व्यवस्था इ. बाबींचा समावेश आहे.
- (३) स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजनेतर्गत लहान उद्योजकांना प्रस्थापित करतांना गट समूहाला प्राधान्य दिले जाईल. गट स्तरावर ४-५ प्रमुख कार्यक्रम निवडतांना व्यावसायिक कौशल्य, साधनसामुग्रीची उपलब्धता, बाजारपेठेची उपलब्धता यांचा विचार करण्यात येईल. प्रमुख कार्यक्रम निवडतांना गटस्तरावर पंचायत समितीची मान्यता तसेच जिल्हास्तरावर जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा/जिल्हा परिषद यांची मान्यता घेण्यात येईल.
- (४) स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजनेतर्गत गट समूहाला प्राधान्य देण्यात येईल. गट पातळीवरील स्वयंसहाय्यता गटांपैकी किमान ५० टक्के गट खास करून महिलांचे असावेत. त्या अनुषंगाने प्रत्येक स्वयंसहाय्यता गटामध्ये महिलांचा जास्तीत जास्त सहभाग वाढविण्याबाबत प्रयत्न करण्यात येतील.
- (५) स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजने अंतर्गत प्रकल्पाच्या ३० टक्के व जास्तीत जास्त रु. ७,५०० असे अनुदान देता येईल. अनुसूचित जाती/जमातीसाठी ५० टक्के व जास्तीत जास्त रु. १०,००० अनुदान देता येईल. स्वयंरोजगाराच्या गट समूहासाठी ही मर्यादा प्रकल्प किमतीच्या ५० टक्के व जास्तीत जास्त रु. १.२५ लक्ष अनुदान इतकी राहिल. सिंचन प्रकल्पासाठी सदरहू आर्थिक मर्यादा लागू राहणार नाही.
- (६) या योजनेतर्गत ग्रामीण क्षेत्रातील तळागाळातील लोकांना मदत देण्याचा प्रयत्न करण्यात येईल. त्याचप्रमाणे स्वयंरोजगारीपैकी अनुसूचित जाती/जमातीचे ५० टक्के, स्त्रिया ४० टक्के व विकलांग ३ टक्के याप्रमाणे स्वयंरोजगारी असावेत.
- (७) स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजना ही जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणेने पंचायत समितीमार्फत राबवायची आहे.

३. स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजनासाठी एप्रिल १९९९ ते मार्च २०११ या कालावधीत या योजने अंतर्गत एकूण रु. १७२२९४.१० लक्ष एवढा निधी खर्च करण्यात येऊन एकूण १२५६२५७ स्वयंरोजगारींना लाभ देण्यात आला आहे व एकूण रु. ३१९३०६.०३ लक्ष कर्ज पुरवठा करण्यात आला आहे. लाभ देण्यात आलेल्या एकूण ८०४७६ स्वयंसहाय्यता गटांनी व्यवसाय सुरु केलेला आहे. यापैकी ३१७५५७ अनुसूचित जातींना स्वयंरोजगारांना एकूण रु. २७९४०.१७ लक्ष अनुदान वितरीत करण्यात आले आहे. त्याचप्रमाणे २५३१६९ अनुसूचित जमातीच्या स्वयंरोजगारांना रु. २४३६१.०८ लाख अनुदानाचे वाटप करण्यात आले आहे. या कार्यक्रमांतर्गत एकूण ५८५७८ अल्पसंख्याकांना, ९१५२७२ महिला स्वयंरोजगारींना व १६७१६ एवढ्या अपंगांना लाभ देण्यात आला आहे.

४. सन २०११-२०१२ या आर्थिक वर्षासाठी केंद्र शासनाकडून या योजनेसाठी एकूण रु. २२८३३.३३ लक्ष आर्थिक उद्दिष्ट देण्यात आले आहे. त्यापैकी केंद्र शासनाचा हिस्सा रु. १७१२५.०० लक्ष व राज्य शासनाचा हिस्सा रु. ५७०८.३३ लक्ष आहे. तसेच पतपुरवठ्याचे उद्दिष्ट रु. ४७९५०.०१ लक्ष असे आहे. योजनेच्या अंमलबजावणीसाठी राज्य हिश्यापोटी २०११-२०१२ या आर्थिक वर्षासाठी एकूण रु. ७९४०.२१ लक्ष एवढा निधी अर्थसंकल्पित करण्यात आलेला आहे. या योजने अंतर्गत २०११-२०१२ मध्ये माहे डिसेंबर २०११ अखेर एकूण रु. १३४६५.९४ लक्ष एवढा खर्च करण्यात आला असून एकूण ९०६९५ स्वयंरोजगारांना लाभ देण्यात आलेला आहे. एकूण १९१८७ अनुसूचित जातींच्या लाभार्थ्यांसाठी रु. १८९६.३९ लक्ष व १९०२६ अनुसूचित जमातीच्या लाभार्थ्यांसाठी रु. २०२२.१४ लक्ष इतके अनुदान वाटप करण्यात आले आहे. तसेच एकूण ७६४८३ महिलांना रु. ७२९६.९५ लक्ष अनुदान वाटप करण्यात आले आहे. तसेच १३०९ अपंगांना व एकूण ७३४६ अल्पसंख्याकांना या योजनेअंतर्गत लाभ देण्यात आलेला आहे.

५. स्वर्णजयंती ग्राम स्वयंरोजगार योजनेअंतर्गत स्वयंसहाय्यता गटांच्या बळकटीकरणासाठी राज्य शासनाने खालील कार्यक्रम सन २००८ पासून हाती घेतला आहे-

- (अ) स्वयंसहाय्यता गटांच्या संस्थात्मक मदतीसाठी गावस्तर ते जिल्हा स्तरावर सेवासंघ फेडरेशन उभारण्याचा निर्णय घेण्यात आला. यानुसार संधीकरणाची कार्यवाही सुरु असून डिसेंबर २०११ पर्यंत एकूण सुमारे ७,५०० संघ स्थापण्यात आले असून त्यांची नोंदणीकरणाची प्रक्रिया चालू आहे.
- (ब) दारिद्र्य रेषेखालील महिलांच्या नियमित कर्जफेड करणाऱ्या गटास व्याज दरातील ४ टक्के अनुदान वगळता उर्वरित व्याजाच्या फरकाच्या रकमेपैकी ७ टक्केपर्यंत रकमेचा भार शासनाने घेवून कर्जफेडीनंतर बचत गटांना अनुदान देण्याचा निर्णय घेण्यात आला. सदर अनुदान नियमितपणे कर्जफेड करणाऱ्या या गटास कर्जफेड पूर्ण झाल्यानंतर देण्यात येईल. ही सवलत गटाच्या प्रथम कर्जफेड रु. ५०,०००, द्वितीय कर्जफेड रु. १,००,०००, तृतीय व त्यापुढील कर्ज रु. २,००,००० च्या मर्यादेत राहिल. वरील सुविधा ३ पेक्षा जास्त कर्जाला मिळणार नाही.

व्याजदर अनुदान योजना सुरु झाल्यापासून मार्च २०११ पर्यंत ५७०० महिला स्वयंसहाय्यता गटांना सुमारे रु. ४.३० कोटी इतके अनुदान वितरीत करण्यात आले आहे.

- (क) महालक्ष्मी सरसच्या धर्तीवर स्वयंसहायता बचत गटांच्या उत्पादित मालाची विक्री व प्रदर्शनासाठी विभागीय व जिल्हास्तरावर दरवर्षी विक्री प्रदर्शने आयोजित करणे (विभागीय प्रदर्शनासाठी प्रत्येकी रु. २५.०० लाख व जिल्हा प्रदर्शनासाठी प्रत्येकी रु. १०.०० लाखप्रमाणे मदत देण्यात येईल. त्याचप्रमाणे राज्यस्तरावर दरवर्षी आयोजित करण्यात येणाऱ्या महालक्ष्मी सरस प्रदर्शनासाठी रु. ५०.०० लाख मदत देण्यात येईल.

सन २००९-२०१० या वर्षात रु. ५.३० कोटी व सन २०१०-२०११ मध्ये रु. २.४० कोटी व सन २०११-२०१२ या वर्षात रु. ५.३० कोटी इतके अनुदान या योजनेसाठी वितरीत करण्यात आले आहेत.

- (ड) स्वयंसहायता गटांच्या उत्पादित मालांच्या विक्रीसाठी तालुका व जिल्हास्तरावर कायमस्वरुपी विक्री केंद्रे उभारण्याचा निर्णय घेण्यात आला. राज्यात ही योजना ३ वर्षात पूर्ण करण्यात येईल. याबाबत पहिल्या वर्षी ११ जिल्ह्यात व १०० तालुक्यात अशी केंद्रे बांधण्यात येतील. त्यासाठी जिल्हा केंद्राला प्रत्येकी रु. ५०.०० लाख व तालुका केंद्राला प्रत्येकी रु. २५.०० लाख देण्यात येतील. दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षी प्रत्येकी ११ जिल्हे व १२५ तालुक्यात अशी केंद्रे बांधण्यात येतील. या विक्रीकेंद्राची मालकी जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणांची राहिल. स्वयंसहायता गटांना ही केंद्रे रोटेशन पद्धतीने उपलब्ध करून देण्यात येतील.

आतापर्यंत या योजनेसाठी ८ जिल्हे व १२९ तालुक्यांना रु. ३६.२५ कोटी इतके अनुदान वितरित करण्यात आले आहेत.

राष्ट्रीय ग्रामीण जीवोन्नती अभियान

स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजनेचे राष्ट्रीय ग्रामीण जीवोन्नती अभियानात (National Rural Livelihoods Mission) (NRLM) मध्ये रुपांतर करण्याचा निर्णय केंद्र शासनाने घेतला आहे.

सन २०११-२०१२ या वर्षापासून राज्यात स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवोन्नती अभियान (MSRLM) स्वरूपात करून राबविण्याचा निर्णय शासनाने घेतला आहे. सदर अभियान केंद्र शासन ७५ टक्के व राज्य शासन २५ टक्के पुरस्कृत आहे.

“तळागाळातील गरीबांसाठी मजबूत अशा संस्थांची बांधणी करून त्याद्वारे लाभदायक स्वयंरोजगार व कुशल वेतनी रोजगाराची संधी मिळविणे गरीब कुटुंबांना शक्य व्हावे व त्याद्वारे दारिद्र्य कमी करणे, परिणामी कायमस्वरूपी तत्वावर त्यांच्या उपजिविकेत उल्लेखनीय सुधारणा करणे” हा अभियानाचा उद्देश आहे.

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवोन्नती अभियानाची खालील मार्गदर्शक तत्वे आहेत.

- ☛ दारिद्र्यातून बाहेर येण्याची गरीबांची प्रबळ इच्छाशक्ती आहे आणि ते करण्याची त्यांच्याकडे अंगभूत क्षमता आहे.
- ☛ सामाजिक संघटन करण्यास, संस्थांची बांधणी करण्यास व त्यांचे सक्षमीकरण करण्याची प्रक्रिया करण्यास प्रेरणा देण्यासाठी बाह्य समर्पित व संवेदनक्षम रचना आवश्यक आहे.
- ☛ ज्ञानाचा प्रसार, कौशल्य बांधणी, पतपुरवठा, बाजारपेठ आणि उपजिविकेच्या इतर सेवा उपलब्ध झाल्यास, या वाढत्या संघटनास खालून आधार मिळेल.

महाराष्ट्र राज्य ग्रामीण जीवोन्नती अभियानाची खालील केंद्रभूत मुल्ये आहेत.

- ☛ गरिबातील गरिबांचा अंतर्भाव व सर्व प्रक्रियामध्ये त्यांची अर्थपूर्ण भूमिका,
- ☛ पारदर्शकता,
- ☛ उत्तरदायित्व,
- ☛ समानता-दुर्बल गटातील विशेषत महिला व असुरक्षित गट.
- ☛ भागीदारी.
- ☛ नियोजन, अंमलबजावणी व संनियंत्रणांच्या सर्व टप्प्यांमध्ये गरीबांचा व त्यांच्या संस्थांचा मालकी हक्क व टोस भूमिका,

राज्यामधील सर्वांत कमी मानवी विकास निर्देशांक असलेल्या (१) ठाणे, (२) रत्नागिरी, (३) नंदूरबार, (४) सोलापूर, (५) जालना, (६) यवतमाळ, (७) उस्मानाबाद, (८) वर्धा, (९) गडचिरोली (१०) गोंदिया या १० जिल्ह्यातील ३६ तालुके प्रथम टप्प्यात निवडून तेथे राज्य ग्रामीण जीवोन्नती अभियान राबविण्यात येणार आहे. उर्वरित तालुक्यांमध्ये सदर अभियान पुढील टप्प्यात राबविण्यात येणार आहे.

या योजनेअंतर्गत वरील १० जिल्ह्यांमधील ३६ तालुक्यांकरिता सदर योजना NRLM Intensive म्हणून राबविण्यात येणार असून उर्वरित तालुक्यांकरिता सदर योजना NRLM Non-Intensive म्हणून राबविण्यात येणार आहे.

राज्यातील Poverty Diagnostic करण्याचे काम गोखले इन्स्टिट्यूट यांना देण्यात आलेले आहे.

या अभियानाचा SPIIP तयार करण्याच्या कामी मदत करण्यासाठी CORE GROUP व THEMATIC GROUP ची स्थापना करण्यात आली आहे. यामध्ये अभियानाच्या संबंधित नामवंत तज्ञ, सहभागी घटक, क्षेत्र कार्यातील प्रतिनिधी, युनिसेफ, माविम, नाबार्ड, TISS नामवंत स्वयंसेवी संस्था, ग्रामस्तरीय संस्था इ. चा समावेश करण्यात आला आहे.

सन २०१४-१५ या वर्षाकरिता केंद्र शासनाने NRLM करिता रु. ७९.५३ कोटी व NRLP करिता रु. ९०.६५ कोटी इतका वार्षिक कृती आराखडा मंजूर केलेला आहे. राज्य शासनाने अभियान राबविण्यासाठी सन २०१३-१४ या वर्षाकरिता NRLP तसेच NRLM करिता रु. ५५.०९ कोटी इतकी तरतूद केली आहे.

प्रदर्शन व विक्री केंद्राची माहिती

महालक्ष्मी सरसच्या धर्तीवर स्वयंसहाय्यता बचत गटाच्या उत्पादित मालाची विक्री प्रदर्शनासाठी विभागीय व जिल्हास्तरावर दरवर्षी विक्री प्रदर्शने आयोजित करणे (विभागीय प्रदर्शनासाठी प्रत्येकी रु. २५.०० लाख व जिल्हा प्रदर्शनासाठी प्रत्येकी रु. १०.०० लाखाप्रमाणे मदत देण्यात येईल. त्याचप्रमाणे राज्यस्तरावर दरवर्षी आयोजित करण्यात येणाऱ्या महालक्ष्मी सरस प्रदर्शनासाठी रु. ५०.०० लाख मदत देण्यात येईल.

सन २००९-२०१० या वर्षात रु. ५.३० कोटी, सन २०१०-२०११ मध्ये रु. २.४० कोटी, सन २०११-२०१२ या वर्षात रु. ५.३० कोटी, सन २०१२-२०१३ या वर्षात रु. ९.६० कोटी व सन २०१३-२०१४ या वर्षात रु. ९.६० कोटी इतके अनुदान या योजनांसाठी वितरीत करण्यात आलेले आहे.

(ड) स्वयंसहाय्यता गटाच्या उत्पादित मालाच्या विक्रीसाठी तालुका व जिल्हास्तरावर कायमस्वरूपी विक्री केंद्र उभारण्याचा निर्णय घेण्यात आला. राज्यात ही योजना ३ वर्षांत पूर्ण करण्यात येईल. याबाबत पहिल्या वर्षी ११ जिल्ह्यात व १०० तालुक्यात अशी केंद्रे बांधण्यात येतील. त्यासाठी जिल्हा केंद्राला प्रत्येकी रु. ५०.०० लाख व तालुका केंद्राला प्रत्येकी रु. २५.०० लाख देण्यात येतील. दुसऱ्या व तिसऱ्या वर्षी ११ जिल्हे व १२५ तालुक्यात अशी केंद्रे बांधण्यात येतील. या विक्री केंद्राची मालकी जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणांची राहिल. स्वयंसहाय्यता गटांना ही केंद्रे रोटेशन पद्धतीने उपलब्ध करून देण्यात येतील.

आतापर्यंत या योजनांसाठी ८ जिल्हा विक्री केंद्राकरिता रु. ४.०० कोटी व १७७ तालुका विक्री केंद्राकरिता एकूण रु. ४४.२५ कोटी असे एकूण रु. ४८.२५ कोटी इतके अनुदान वितरीत करण्यात आले आहेत.

स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना आर्थिक व भौतिक प्रगती अहवाल

आर्थिक

(रु. लाखात)

अ. क्र.	तपशील	२००९-२०१०	२०१०-२०११	२०११-२०१२	२०१२-२०१३	२०१३-२०१४ (डिसेंबर २०१३ अखेर)
१.	एकूण नियतव्यय (केंद्र व राज्य)	२१६६८.००	२४९९२.००	२२८३३.३३	२३१००.००	२५१५१.२७
२.	खर्चासाठी उपलब्ध निधी	२३७६२.८७	२५८९१.९३	१५६१८.६०	२३३९९.७०	१३९०८.४१
३.	खर्च	२३०६६.९५	२५३२४.०२	१३४६५.९४	१६०७१.७३	९८०३.३०
४.	उपलब्ध निधीशी खर्चाची टक्केवारी	९७ टक्के	९८ टक्के	८६ टक्के	६९ टक्के	७० टक्के
५.	फिरता निधीवरील खर्च—					
	एकूण नियतव्ययाचे उद्दिष्ट	२१६६.८०	२४९९.२०	२२८३.३३	४६२०.००	३१२५.००
	साध्य	२२०२.३६	२०७८.५८	९८३.९१	१२७७.४९	११८५.२१
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	१०२ टक्के	८३ टक्के	४३ टक्के	२८ टक्के	३८ टक्के
६.	मुलभूत सुविधावरील खर्च—					
	एकूण नियतव्ययाचे उद्दिष्ट	४३३३.६०	४९९८.४०	४५६६.६७	४६२०.००	१४७५.००
	साध्य	३५८९.७८	३९६३.९०	२०४४.०१	२८९५.५५	१३८३.८२
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	८३ टक्के	७९ टक्के	४५ टक्के	६३ टक्के	९४ टक्के
७.	प्रशिक्षण, कौशल्य वृद्धी, बी.ओ.पी. वरील खर्च—					
	एकूण नियतव्ययाचे उद्दिष्ट	२१६६.८०	२४९९.२०	२२८६.३३	२३१०.००	५२८.००
	साध्य	१७०८.८५	२५६८.१२	१५३५.०६	२४१०.२०	२४२.९२
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	७९ टक्के	१०३ टक्के	६७ टक्के	१०४ टक्के	४६ टक्के
८.	अनुदान वितरण—					
	एकूण नियतव्ययाचे उद्दिष्ट	१३०००.००	१४९९५.२०	१३७००.००	५७७५.००	*
	साध्य	१४६८१.७१	१६५६८.००	८८५८.४९	७२१९.२०	
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	१२ टक्के	११० टक्के	६५ टक्के	१२५ टक्के	
९.	पतपुरवठा वितरण—					
	एकूण नियतव्ययाचे उद्दिष्ट	३५८१९.८५	४११७९.०५	४७९५०.०१	१७३२५.००	१३४५४४.००
	साध्य	२९७१३.२१	३६९५२.७१	२११२५.६२	२०७९९.५५२	४०५६९.७०
	उद्दिष्टाशी साध्याची टक्केवारी	८३ टक्के	९० टक्के	४४ टक्के	१२० टक्के	३० टक्के

*राष्ट्रीय ग्रामीण जीवनोन्नती अभियानामध्ये अनुदान देण्यात येत नाही.

स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना आर्थिक व भौतिक प्रगती अहवाल सन २०१३-२०१४
भौतिक

अ. क्र.	तपशील	उद्दिष्ट	साध्य	टक्केवारी
१.	निवड व प्रशिक्षण			
	(अ) स्वयंसहायता गट	२७९७०	३९२६९	१४० टक्के
	(ब) संभाव्य समुदाय संसाधण व्यक्ती (CRP)	६३००	९६४६	१५३ टक्के
	(क) हिशोबनीस	१५७५०	१५४३९	९८ टक्के
२.	क्षमता बांधणी व प्रशिक्षण कार्यक्रम			
	(अ) स्वयंसहायता गट	३७८००	४१४४६	११० टक्के
	(ब) बँक	३१५०	३३५१	१०६ टक्के
	(क) भागीदार घज	३१५०	८१२०	२५८ टक्के
	(ड) अधिकारी/कर्मचारी वर्ग	१२६०	१६०४	१२७ टक्के
३.	फिरता निधी दिलेले स्वयंसहायता गट	१२८००	१३११०	१०२ टक्के
४.	पाठपुरावा केलेले स्वयंसहायता गट	४००००	२३९१६	६० टक्के

*स्वर्णजयंती ग्राम स्वरोजगार योजना मधील तपशील राष्ट्रीय ग्रामीण जीवनोन्नती आगियानामध्ये नसल्यामुळे अभियानातील बाबींची माहिती देण्यात येत आहे.

राजीव गांधी पंचायत सशक्तीकरण अभियान

पंचायत राज संस्थांना भारतीय राज्य घटनेच्या ७३ व्या घटना दुरुस्तीनुसार जिल्हा, तालोका व ग्राम पातळीवरील पंचायत राज संस्थांना वैधानिक दर्जा प्राप्त झाला आहे. केंद्र शासनाने १२ व्या पंचवार्षिक योजनेतर्गत पंचायती राज व्यवस्थेच्या जाबाबदान्या तसेच अधिकार सक्षमपणे पेलण्यासाठी व पंचायती राज व्यवस्थेच्या बळकटीकरणासाठी विविध कार्यक्रमांचे एकत्रीकरण करून पंचायती राज व्यवस्थेच्या सशक्तीकरणाचा एक सर्वसमावेशक अशी राजीव गांधी पंचायत सशक्तीकरण अभियान ही योजना सुरु करण्याचे जाहीर केले आहे. सदर योजना नवीन योजना असून ही ७५.२५ केंद्र पुरस्कृत योजना आहे.

पंचायत राज सशक्तीकरणाचे व्हिजन साध्य करण्यासाठी उद्दिष्टे खालीलप्रमाणे आहेत—

- (१) ग्राम पंचायतींना पुरेसे पायाभूत मनुष्यबळ
- (२) ग्राम पंचायतींना पुरेशा पायाभूत सुविधा
- (३) पंचायती राज संस्थांचे सदस्य व कर्मचारी यांचे प्रशिक्षण व क्षमताबांधणी
- (४) पंचायतींच्या क्षमताबांधणीसाठी संस्थात्मक संरचनांचा विकास
- (५) माहिती व्यवस्थापनाद्वारे पारदर्शी व उत्तरदायी पंचायतींची बांधणी
- (६) स्थानिक स्वराज्याची व्यासपीठे व पंचायत प्रक्रियांचे बळकटीकरण
- (७) पेसा क्षेत्रातील पंचायतींच्या क्षमतावृद्धीसाठी विशेष अभियान
- (८) पंचायत सक्षमीकरण कार्यक्रमाचे प्रभावी व्यवस्थापन, संनियंत्रण व मूल्यमापन
- (९) पंचायती राज सशक्तीकरणासाठी जनजागृती व लोकप्रबोधन
- (१०) राज्य निवडणूक आयोगाचे प्रशासकीय बळकटीकरण
- (११) पंचायती राज सशक्तीकरणासाठी नाविन्यपूर्ण उपक्रम

राजीव गांधी पंचायती सशक्तीकरण अभियान या योजनेचा एकूण पंचवार्षिक आराखडा रुपये ११०१.७१ कोटी केंद्र हिस्सा र. ८२६.२८ व राज्य हिस्सा र. २७५.४३ इतका आहे) सन २०१३-२०१४ या वित्तीय वर्षाकरीता रुपये २२१.७८ कोटी इतकी तरतूद असून त्यापैकी रुपये ८३.१७ कोटी निधी केंद्र शासनाकडून प्राप्त झाला आहे. त्यानुसार उपलब्ध केलेला राज्य हिस्सा रुपये १४.५० कोटी यशदा, पुणे यांना वितरीत करण्यात आला आहे.

सदर योजनेसाठी सन २०१४-२०१५ साठी केंद्र हिश्याचे रुपये १६५.२५ कोटी इतकी प्रतिबिंबित तरतूद प्रस्तावित केलेली आहे. २५ टक्के राज्य हिश्यापोटी रुपये ५५.०० कोटीची खालीलप्रमाणे तरतूद करण्यात आली आहे—

- (१) जिल्हा नियोजन समिती (DPC) जनसुविधा योजनेमधून रु. २४.०० कोटी
- (२) आदिवासी विभागाकडून रु. ४.०० कोटी
- (३) या विभागाकडून रु. २७.०० कोटी प्रस्तावित करण्यात आले होते तथापि विच विभागाकडून यापैकी रु. १७.५० कोटी इतका निधी उपलब्ध करून देण्यात आला आहे.

राजीव गांधी पंचायत सशक्तीकरण अभियान या नवीन योजनेकरिता पेसा कायद्यांतर्गत मोठ्या राज्यातील अनुसूचित क्षेत्राखालील (TSP) ग्राम पंचायत, पंचायत समित्या व जिल्हा परिषदांमधील सदस्यांना प्रशिक्षण देण्याकरीता आदिवासी उपयोजनातून केंद्र व राज्य हिश्याकरिता निधी उपलब्ध करून देण्याकरिता आठ अंकी सांकेतांक प्राप्त झाल्यावर आदिवासी विभागाकडून रुपये ४.०० कोटी इतकी निधी उपलब्ध करून देण्यात येईल.

एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रम

एकात्मिक पाणलोट विकास कार्यक्रमासाठी २१,१०४ गावे निवडली असून त्यात ३४,१४३ पाणलोट निवडलेले आहेत. या पाणलोटांचे एकूण क्षेत्र १४९.७० लाख हेक्टर आहे. प्रत्यक्ष काम सुरु केलेल्या गावांची संख्या १५,६२१ असून पाणलोटांची संख्या २७,०१६ व त्याचे क्षेत्र ११२,५६ लाख हेक्टर आहे. जलसंधारण कार्यक्रमांतर्गत निवड झालेल्या गावांपैकी आतापर्यंत ४,०३३ गावे पूर्ण विकसीत झाली असून ११,६२९ पाणलोट पूर्ण झालेले आहेत. ७५ टक्के पूर्ण पाणलोटांची संख्या ६,२५३ आहे. ५० टक्के पूर्ण पाणलोटांची संख्या ८,४५० आहे. सन २०११-२०१२ करिता बाबनिहाय निश्चित केलेले लक्षांक व मार्च २०१२ अखेर साध्य यांची माहिती खालील विवरणपत्रात देण्यात आली आहे.

अ.क्र.	काम/बाब	परिमाण	लक्ष्य	साध्य	टक्केवारी
१.	सलग समतलघर	हेक्टर	३६४५०	५४५८	१४.९७
२.	समपातळीवरील जैविक बांध	हेक्टर	४६८७३	४८	०.१०
३.	जैविक बांधासह समपातळी/ढाळीचे बांध	हेक्टर	१६५५०५	११३६५०	६८.६७
४.	मजगी	हेक्टर	७१९५	१४५०१	२०१.५४
५.	कम्पार्टमेन्ट बंडींग	हेक्टर	९९७७०	११६४९८	११६.७७
६.	लुज बोल्टर स्ट्रक्चर	संख्या	४८३४०	५८७०८	१२१.४५
७.	नाला सरळीकरण	संख्या	१५००	४८	३.२०
८.	भूमिगत बंधारा	संख्या
९.	वळण बंधारा	संख्या	५७२	३८१	६६.६१
१०.	शेततळे	संख्या	७१०९४	१८७३१	२६.३५
११.	अर्दन स्ट्रक्चर	संख्या	३०७३५	१४९२०	४८.५४
१२.	गॅबियन स्ट्रक्चर	संख्या	१२१८	४८	३.९४
१३.	मातीचे नालाबांध नवे/जुने	संख्या	४६७६	२३८४	५०.९८
१४.	सिमेंटचे नालाबांध नवे/जुने	संख्या	४३०२	२०१२	४६.७७
१५.	कामावरील एकूण खर्च रुपये	लाखात	१०२७७४.१०	७४६२९.२३	७२.६१
१६.	वार्षिक लक्ष्य (आर्थिक)	लाखात	९६२०३.००	७४६२९.२३	७७.५७
१७.	सरासरी मजूर उपस्थिती	५३०१२०	...

आदिवासी विकास विभाग अर्थसंकल्प सन २०१३-२०१४ साठी

मृद संधारण व जलसंधारणबाबतची माहिती

जनजाती क्षेत्र उपयोजना, जनजाती क्षेत्राबाहेरील उपयोजना (टीएसपी, ओटीएसपी)

(एक) प्रस्तावनात्मक :

जनजाती क्षेत्र उपयोजनेतर्गत व योजनेबाहेरील क्षेत्रात आदिवासी शेतकऱ्यांसाठी मजगी, माती नालाबांध, सिमेंट नालाबांध इत्यादी मृद व जलसंधारणाची कामे घेण्यात येतात. सपाट खाचराची मजगी म्हणजे जमिनीची नैसर्गिक उतार बदलून त्यांचे रुपांतर सपाट क्षेत्रामध्ये करतात. मात शेतीसाठी शेतीमध्ये सर्व ठिकाणी सारख्या प्रमाणात पाणी साठविण्याचा उद्देश मजगी द्वारे सफल केला जातो. माती नालाबांध म्हणजे नाला पात्रामध्ये मातीचा बांध घालून पाणीसाठा करणे. माती नालाबांधाचे उद्देश पुर, घळ नियंत्रण, अडविलेले पाणी जमिनीत मुरवून भूजलसाठा वाढविण्यास मदत करणे तसेच उपलब्ध पाणीसाठ्यातून पिकांना संरक्षित पाणी देणे हा आहे. सिमेंट नालाबांधाद्वारे मोठ्या प्रमाणात पाण्याचा साठा करून भूर्गमातील पाण्याची पातळी वाढविणे, सिंचन क्षेत्रात वाढ करणे, बांधाच्या प्रभाव क्षेत्रातील विहिरीची पाणीपातळी वाढविणे तसेच पिकांना संरक्षित पाणी देणे हा आहे. उपरोक्त सर्व मृद व जलसंधारण कामांद्वारे आदिवासी शेतकऱ्यांचा विकास हा उद्देश आहे.

योजनेतर्गत मार्च २०१३ पर्यंत ९,९९३ माती नालाबांध ३,३९३ सिमेंट नालाबांध व १,७९,९५४ हेक्टर क्षेत्रावर मजगी कामे करण्यात आलेली आहेत. सन २०१३-२०१४ या वर्षासाठी ३०० माती नालाबांध, १८७ सिमेंट नालाबांध व ८०५ हेक्टर क्षेत्रावर मजगी कामे करण्याचे लक्ष्य प्रस्तावित आहे.

तक्ता-एक

(दोन) वित्तीय आवश्यकता :

कार्यालय मृद संधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, कृषी आयुक्तालय, म. रा. पुणे-१

(रुपये हजारात)

	प्रत्यक्ष खर्च, २०१२-२०१३			अर्थसंकल्प, २०१३-२०१४			सुधारित अंदाज, २०१३-२०१४			अर्थसंकल्प, २०१४-२०१५		
	योजनेत्तर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेत्तर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेत्तर	योजनांतर्गत	एकूण	योजनेत्तर	योजनांतर्गत	एकूण
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
(अ) कार्याचे वर्गीकरण- मृद संधारण	...	६५९७४१	६५९७४१	...	४६९२५५	४६९२५५	...	४६९२५५	४६९२५५	...	५१२१५२	५१२१५२
एकूण-स्थूल	...	६५९७४१	६५९७४१	...	४६९२५५	४६९२५५	...	४६९२५५	४६९२५५	...	५१२१५२	५१२१५२
वजा-वसुली
एकूण-निव्वळ	...	६५९७४१	६५९७४१	...	४६९२५५	४६९२५५	...	४६९२५५	४६९२५५	...	५१२१५२	५१२१५२
(ब) उद्दिष्टवार वर्गीकरण-												
वेतन
प्रवास खर्च
कार्यालयीन खर्च
भाडे. पट्टी. कर
पेट्रोल. तेल. वंगण
इतर खर्च
मोटर वाहने
मृद व जलसंधारण उपचाराची कामे	...	६५९७४१	६५९७४१	...	४६९२५५	४६९२५५	...	४६९२५५	४६९२५५	...	५१२१५२	५१२१५२
एकूण-स्थूल	...	६५९७४१	६५९७४१	...	४६९२५५	४६९२५५	...	४६९२५५	४६९२५५	...	५१२१५२	५१२१५२
वित्त व्यवस्थेची साधने-												
(क) मागणी क्र. टी-६, प्रधान शीर्ष
४४०२	...	६५९७४१	६५९७४१	...	४६९२५५	४६९२५५	...	४६९२५५	४६९२५५	...	५१२१५२	५१२१५२
एकूण-स्थूल	...	६५९७४१	६५९७४१	...	४६९२५५	४६९२५५	...	४६९२५५	४६९२५५	...	५१२१५२	५१२१५२
वजा-वसुली
एकूण-निव्वळ	...	६५९७४१	६५९७४१	...	४६९२५५	४६९२५५	...	४६९२५५	४६९२५५	...	५१२१५२	५१२१५२

नाला बांध बंदिस्ती

जिल्हावार २०१३ अखेर बांधबंदिस्ती लुज बोल्टर व वळण बंधारे केलेल्या २०१३-२०१४ आणि २०१४-२०१५ मध्ये बांधबंदिस्ती करावयाच्या नात्यांची संख्या

अनु- क्रमांक	जिल्हाचे नाव	सुरवातीपासून मार्च २०१३ अखेर झालेले काम				२०१३-२०१४ चे लक्ष्य (अंदाजित)				२०१४-२०१५ चे लक्ष्य (प्रस्तावित)			
		मातीचे	सिमेंटचे	लुज	वळण	मातीचे	सिमेंटचे	लुज	वळण	मातीचे	सिमेंटचे	लुज	वळण
		३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
१.	ठाणे	७४७	५५१	२६६०२	६१	२८	२६	२५८०	१२	३१	२९	२८३८	१३
२.	रायगड	१०८	४६	७०८२	२३	१८	१८	८११	४	१९	१९	८९२	५
	कोकण विभाग	८५५	५९७	३३६८५	८४	४५	४४	३३९१	१६	५०	४८	३७३०	१८
३.	नाशिक	२५६६	२०४	१७१०६	६४	४५	१९	१८१३	६	५०	२१	१९९४	६
४.	धुळे	२६८१	३८५	३४९	१०	४	७	१०५	१	५	८	११६	२
५.	नंदूरबार	३२४	४०७	७४६०	१०	४	६	१४७३	४	५	६	१६२०	५
६.	जळगाव	४८६	३२०	१०९	३	६	१३	१४५	४	६	१४	१५९	५
	नाशिक विभाग	६०५८	१३१६	२५०२४	८८	६०	४५	३५३६	१६	६६	५०	३८८९	१८
७.	अहमदनगर	१८	५३	३२०४	१९	...	६	२१२६	७	...	६	२३३८	८
८.	पुणे (१)	२००	९६	५७९९	१६	२५	२६	२४२५	९	२७	२९	२६६७	१०
	पुणे विभाग	२१८	१४९	९००३	३४	२५	३२	४५५०	१६	२७	३५	५००५	१८
९.	नांदेड	३९८	१३९	२०८०	३	५	...	४९०	३	५	...	५४०	३
१०.	हिंगोली	५२	१६	१५८१	२	५	...	३३२	३	५	...	३६६	३
	लातूर विभाग	४५१	१५५	३६६०	५	१२	...	८२३	६	१३	...	९०५	६
११.	बुलढाणा	१०	९	४४२	३	३	...	३३१	४	३	...	३६४	५
१२.	अकोला	१६	...	३९५	३	३३२	४	३६६	५
१३.	वाशिम	२२	...	१३६६	४	४	...	१११	६	५	...	१२२	६
१४.	अमरावती	५१२	१९३	४१२२	११	...	६	२७७०	१०	...	६	३०४७	११
१५.	यवतमाळ	१०१३	२०५	४०५३	६	६	४	२४४१	७	६	५	२६८५	८
	अमरावती विभाग	१५७४	४०८	१०३७७	२७	१३	१०	५९८५	३२	१४	११	६५८४	३५
१६.	वर्धा	२६	६	१३३	३	३	३	१७६	४	३	३	१९३	५
१७.	नागपूर	९९	२२७	५५५	२३	३३८	४	३७२	५
१८.	भंडारा	४४	१३२	८०२	३४	३	६	९९१	४	३	६	१०९०	५
१९.	चंद्रपूर	१३४	१०८	२१९५	१९	२५२४	६	२७७७	६
२०.	गडचिरोली	४४३	१९१	१६०५	३५	१३९	४७	१९७८	६	१५३	५२	२१७६	६
२१.	गोंदिया	११	२३	१४७४	१३	१९०८	४	२०९८	५
	नागपूर विभाग	७५७	६८८	६७६५	१२९	१४५	५६	७९१५	२९	१५९	६१	८७०६	३२
	महाराष्ट्र राज्य	९९१३	३३१३	८८५१३	३६८	३००	१८७	२६२००	११६	३३०	२०६	२८८२०	१२७

तक्ता क्रमांक २

मजगी

सन २०१२-२०१३ अखेर मजगी झालेले क्षेत्र आणि. सन २०१३-२०१४ मध्ये मजगी योजनेखाली येणारे क्षेत्र आणि २०१४-२०१५ साठीचे लक्ष्य

अनुक्रमांक	जिल्हा	मार्च २०१३ अखेर झालेले काम	२०१३-२०१४ चे लक्ष्य	२०१४-२०१५ चे लक्ष्य प्रस्तावित
१	२	३	४	५
१.	ठाणे	२४४९६	१५४	१६९
२.	रायगड	७३३	१९	२१
एकूण कोकण विभाग		२५२२९	१७३	१९०
३.	नाशिक	३३६४२	१५६	१७२
४.	जळगाव	७७९
५.	धुळे	५०६४	२८	३१
६.	नंदूरबार	६७८	२८	३१
एकूण-नाशिक विभाग		४०१६३	२१२	२३३
७.	अहमदनगर	६५९६१
८.	पुणे	१३००३	१६१	१७७
एकूण-पुणे विभाग		७८९६४	१६१	१७७
९.	अमरावती	५७
१०.	यवतमाळ
एकूण-अमरावती विभाग		५७
११.	नागपूर	८९५६	१२	१३
१२.	भंडारा	१२१६७
१३.	चंद्रपूर	६२९६	१०	११
१४.	गडचिरोली	७३१४	२३७	२६१
१५.	गोंदिया	८
एकूण-नागपूर विभाग		३४७४१	२५९	२८५
एकूण-महाराष्ट्र राज्य		१७९१५४	८०५	८८६

आदिवासी शेतकऱ्यांकरिता राबवावयाच्या टीएसपी/ओटीएसपी/माडा/आदिम योजना

१. योजनेचे संक्षिप्त स्वरूप : दारिद्र्य रेषेखालील आदिवासी उपयोजना क्षेत्रातील/आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील आदिवासी शेतकऱ्यांना दारिद्र्य रेषेवर आणण्याकरिता महाराष्ट्र राज्यातील ठाणे, रायगड, नाशिक, नंदुरबार, धुळे, जळगाव, पुणे, अहमदनगर, नांदेड, अमरावती, यवतमाळ, नागपूर, गोंदिया, चंद्रपूर व गडचिरोली या १५ जिल्ह्यात व टि. एस. पी. व ठाणे, रायगड, नाशिक, नंदुरबार, धुळे, जळगाव, अहमदनगर, पुणे, सोलापूर, औरंगाबाद, जालना, लातूर, उस्मानाबाद, नांदेड, परभणी, हिंगोली, बुलढाणा, अकोला, वाशिम, अमरावती, यवतमाळ, वर्धा, नागपूर, भंडारा, गोंदिया, चंद्रपूर व गडचिरोली या २७ जिल्ह्यात ओ. टि. एस. पी. योजना कार्यान्वित आहे. ही योजना १९९२-१९९३ पासून राज्यात चालू आहे.

२. योजनेचे प्रमुख उद्दिष्टे : दारिद्र्य रेषेखालील आदिवासी शेतकऱ्यांचे कृषी उत्पन्न वाढवून त्यांना दारिद्र्य रेषेवर आणण्यासाठी आऊटो राबविण्यात येते.

३. योजनेत समाविष्ट असलेले घटक व घटकनिहाय आर्थिक मापदंड खालीलप्रमाणे—

अ.क्र.	बाब	अनुदानाची टक्केवारी	अनुदान मर्यादा रुपये
१.	जमीन सुधारणा (१ हेक्टर मर्यादित)	१००	मृद सुधारण निकषानुसार रु. २०,०००
२.	प्रात्यक्षिकासाठी निविष्ठा वाटप (१ हेक्टर मर्यादित)	१००	रु. ३,०००
३.	पीक संरक्षण/शेतीची सुधारित अवजारे	१००	रु. ५,०००
४.	बैलजोडी/रेडेजोडी	१००	रु. १५,००० च्या मर्यादित
५.	बैलगाडी	१००	रु. १०,००० च्या मर्यादित
६.	जुनी विहीर दुरुस्ती	१००	रु. १०,००० च्या मर्यादित नाबार्डच्या निकषानुसार
७.	इनवेल बोअरिंग	१००	रु. २०,००० च्या मर्यादित नाबार्डच्या निकषानुसार
८.	पाईप लाईन	१००	३०० मीटरपर्यंत नाबार्डच्या निकषानुसार रु. १०,००० च्या मर्यादित
९.	पंपसंच	१००	रु. २०,००० च्या मर्यादित
१०.	नवीन विहिर (रोजगार हमी योजना अंतर्गत जवाहर योजनेनुसार)	१००	रु. ४२,००० ते रु. ६१,५०० च्या मर्यादित ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाच्या दशलक्ष विहिरी कार्यक्रमानुसार (गंगा कल्याण योजना)
११.	शेततळे	१००	रु. ३५,००० मू. सं. निकषानुसार
१२.	परसबाग कार्यक्रम (फलोत्पादन विभागाच्या निकषानुसार)	१००	रु. २०० प्रती गुंठा
१३.	ताडपत्री पुरवठा	१००	रु. १०,००० च्या मर्यादित शासनाने निश्चित केलेल्या दराप्रमाणे
१४.	तारचे कुंपण	१००	रु. १५,००० च्या मर्यादित
१५.	धान्य कोठी (केंद्र शासनाच्या धान्य वाचवा योजनेनुसार)	१००	रु. १५,००० च्या मर्यादित
१६.	तुषार/टिबक सिंचनसंच पुरवठा	१००	रु. २५,००० प्रती हेक्टरच्या मर्यादित

ज्या शेतकऱ्यांचे क्षेत्र ३ हेक्टर पेक्षा कमी आहे अशा शेतकऱ्यांचे स्वतःच्या सहभाग रुपये ५०० ज्या लाभार्थींना नवीन विहिर या बाबीला लाभ देण्यात येईल त्यांचे साठी प्रति लाभार्थी एकूण अर्थसहाय्य मर्यादा रु. ६१,५०० राहिल. जे लाभार्थी नवीन विहिर घटकांचा लाभ घेणार नाहीत अशा लाभार्थ्यांला अर्थसहाय्याची एकूण मर्यादा रु. ३०,००० इतकी राहिल.

सामाजिक वनीकरण विभाग

प्रस्तावना :-

सामाजिक वनीकरण विभागांतर्गत आदिवासी उपयोजना व आदिवासी क्षेत्राबाहेरील उपयोजनेत खालील नमूद केलेल्या योजना राबविल्या जातात.

(१) किसान रोपवाटिका—

रोपवाटिकांचे विकेन्द्रीकरण व रोपवाटिकेचे तंत्राबाबत ग्रामस्थांना ज्ञान अवगत करून लाभार्थी मार्फत रोपे तयार करण्याच्या दृष्टीने किसान रोपवाटिका ही योजना राष्ट्रीय पडीक जमीन विकास मंडळाच्या अर्थसहाय्यातून सुरू करण्यात आली. ग्रामीण भागातील लोकांच्या सहभागातून केवळ वनीकरणाचा कार्यक्रम लोकप्रिय करणे एवढ्याच उद्देशाने नव्हे तर ग्रामीण भागात रोजगाराच्या संधी निर्माण करणे व त्याद्वारे किसानांची आर्थिक पातळी उंचाविणे हे सुद्धा या योजनेचे उद्दिष्ट आहे. सन १९९३-१९९४ पासून ही योजना राज्य शासनाच्या निधीतून राबविण्यात येत आहे. त्यातून सामाजिक वनीकरण विभागाकडून जनतेसाठी लागवडीस आवश्यक रोपांची गरज मोठ्या प्रमाणात भागविली जाते. या योजनेकरीता शक्यतो अनुसूचित जाती/जमाती, लहान सीमांकित शेतकरी यांची लाभार्थी म्हणून निवड केली जाते. प्रत्येक लाभार्थ्याने जास्तीत जास्त २० ते २५ हजार रोपे तयार करावयाची असून त्यापैकी ५० टक्के पर्यंत रोपे शासन फेर खरेदी करते. त्यावेळी लाभार्थ्यांना दिलेल्या अग्रिमाची वसुली करण्यात येते. सन २०१०-२०११ मध्ये आदिवासी उपयोजनेखाली नियतव्यय/अर्थसंकल्पीय अनुदान मंजूर नसल्याने कामे हाती घेण्यात आली नाहीत. त्यामुळे खर्च निरंक आहे. सन २०११-२०१२ करिता सामाजिक वनीकरण विभागास आदिवासी उपयोजनाखाली नियतव्यय मंजूर नसल्याने सदर योजनेखाली कामे हाती घेण्यात आली नाहीत. सन २०१२-१३ करिता सामाजिक वनीकरण विभागास आदिवासी उपयोजनाखाली नियतव्यय मंजूर नसल्याने कामे प्रस्तावित नाहीत.

(२) निवडलेल्या पाणलोट क्षेत्रातील वनेतर सामुहिक जमिनीवर वृक्ष लागवड—

महाराष्ट्रातील पडीक जमिनीवर वृक्ष लागवड करून त्याला उत्पादनक्षम बनविण्यासाठी जलसंधारण कार्यक्रमांतर्गत पाणलोट क्षेत्रालगत ६००० गावे निवडण्यात आली. या प्रत्येक गावात बदललेल्या शासन भूमिकेनुसार लागवडीचे कार्यक्रम मृदसंधारण, लघु पाटबंधारे यांच्या समन्वयाने तसेच ग्रामस्थांशी विचारविनिमय करून राबवावयाचे आहेत. सन २०१०-२०११ च्या वार्षिक योजनेसाठी नियतव्यय मंजूर नसल्याने कामे हाती घेण्यात आली नाहीत. त्यामुळे खर्च निरंक आहे. सन २०११-१२ मध्ये आदिवासी उपयोजनेखाली नियतव्यय/अर्थसंकल्पीय अनुदान मंजूर नसल्याने कामे हाती घेण्यात आली नाहीत. सन २०१२-२०१३ करिता वार्षिक योजनेत नियतव्यय मंजूर नसल्याने कामे प्रस्तावित नाहीत.

✓

10

11

मध्यवर्ती कारागृह मुद्रणालय
वर्धा रोड, नागपूर ४४० ०२०
